Haninge kommun

Kommunstyrelsens protokoll

2016-02-01

POSTADRESS 136 81 Haninge **BESÖKSADRESS** Rudsjöterrassen 2
TELEFON 08-606 70 00 **E-POST** haningekommun@haninge.se

Plats och tid	KS-salen Utö Måndag 2016-02-01, kl. 15.30–17.00
Beslutande	Meeri Wasberg, ordförande (S) Petri Salonen, 1:e vice ordförande (C) Martina Mossberg, 2:e vice ordförande (M) Göran Svensson (S) Maria Fägersten (S) Mikko Svensson (S) Linda Wilén (S) Annica Hjerling (MP) Mehmet Coksürer (MP) Alexandra Anstrell (M) Michael Fridebäck (M) Tobias Hammarberg (L) Pia Lublin (L) Kennerth Valtersson (SD) Sara Sixten (M), tjänstgörande ersättare för Marie Litholm (KD)
Ersättare	Barbro Nordgren (S) Göran Eriksson (S) Margareta Bernhardsson (S) Nafi Cilgin (V) Ulla-Britt Öhman (C) Sedat Dogru (M) Marin Tomic (M) Jenny Manners (SD)
Övriga deltagande	Bengt Svenander, kommundirektör Jörn Karlsson, ekonomidirektör Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare Rebecca Band, kommunsekreterare, § 1-3, § 27-29 Förslagsställare dnr KS 2015/584, § 3

Justeringens plats och tid: Kansliet, 2016-02-10

Paragrafer: 1 - 36

Sekreterare _____
Anna Clara Stenvall

Ordförande _____
Meeri Wasberg (S)

Justerare _____
Martina Mossberg (M)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen av kommunstyrelsens protokoll tillkännages genom anslag. Datum då anslaget sätts upp och tas ned framgår nedan.

Beslutande organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2016-02-01
Datum då anslaget sätts upp	2016-02-03 avseende § 23 2016-02-12 avseende § 1-22, § 24-36
Datum då anslaget tas ned	2016-02-26 avseende § 23 2016-03-11 avseende § 1-22, § 24-36
Förvaringsplats för protokollet	Kansliet

Underskrift

Anna Clara Stenvall, sekreterare

Innehållsförteckning

	Ärende	Sida
§ 1	Val av justerare	7
§ 2	Förslag om öppet sammanträde	8
§ 3	Nya medborgarförslag	9
§ 4	Medborgarförslag: Upphandla svenska och ekologiska livsmedel	10
§ 5	Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente - minoritetsåterremitterat ärende	12
§ 6	Direktiv för nytt klimat- och miljöpolitiskt program	15
§ 7	Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”	17
§ 8	Kommunens flyktingmottagande – redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag	19
§ 9	Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn	23
§ 10	Hemställan från Haninge Bostäder AB om kommunfullmäktiges godkännande av rivning samt nyproduktion på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3	26
§ 11	Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor	28
§ 12	Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal	33
§ 13	Riktlinjer för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter	36
§ 14	Motion från Martina Mossberg (M) om att införa tydliga rutiner för kommunens avtalshantering	38
§ 15	Motion från Alexandra Anstrell (M) om arbete med våld i nära relationer	39
§ 16	Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem	42
§ 17	Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice - bättre kommunal service till företagare	44
§ 18	Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter - Fastigheter	46
§ 19	Uppföljning av intern kontroll 2015	48
§ 20	Internkontrollplan 2016	49

§ 21 Attestförteckning 2016 50
§ 22 Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter - svar på revisionsskrivelse 51
§ 23 Avtal om samverkan mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun 53
§ 24 Uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015 55
§ 25 Uppföljning av handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2015 58
§ 26 Handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2016 60
§ 27 Handlingsplan Jordbro - rapport 62
§ 28 Direktiv för fortsatt uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där 65
§ 29 Hemställan från grund- och förskolenämnden om bidrag till finska förskolan Kantele 68
§ 30 Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län 70
§ 31 Laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07 att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer – Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 28079-15 72
§ 32 Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132 74
§ 33 Planuppdrag för Hammars Småbruk 55:1 m fl, Krigslida stationsområde 76
§ 34 Planbesked för Ålsta 15:3, Tungelsta 78
§ 35 Meddelanden 80
§ 36 Delegationsbeslut 82

Dnr KS 2015/520

§ 1 Val av justerare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. …… väljs till justerare.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.

_____

Dnr KS 2015/521

§ 2 Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

_____

Dnr KS 2015/522

§ 3 Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Nedan presenteras medborgarförslag som har överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

KS 2015/557

Låt Fredrika Bremergymnasiet få ta över huset som ligger på Malmvägen

Underlag för presentation

Medborgarförslag Låt Fredrika Bremergymnasiet få ta över huset som ligger på Malmvägen inkom 2015-11-16

KS 2015/584

Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan

Underlag för presentation

Medborgarförslag Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan inkom 2015-12-04

Brev från förslagsställaren inkom 2015-12-08

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

Dnr KS 2015/319

§ 4 Medborgarförslag: Upphandla svenska och ekologiska livsmedel

Sammanfattning

Medborgarförslaget vill att kommunen ”ska upphandla svenska livsmedel som mejerier och kött samt där det går att inhandla ekologiskt av flera skäl, etisk djurhållning i enligt svenska djurskyddsregler samt faran med antibiotika rester i t.ex. utländskt kött”. Vidare vill medborgarförslaget att kommunen ska ställa höga krav på sina leverantörer i detta avseende.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har under våren 2015 upphandlat livsmedel, bland annat mejeriprodukter, för de kommande åren. Den arbetsgrupp som inför upphandlingen diskuterade sig fram till vilka kvalitetskrav som skulle ställas valde att ställa höga kvalitetskrav. Kommunen följde Konkurrensverkets hållbarhetskrav för livsmedel och efterfrågade dessutom en stor andel ekologiska mejeriprodukter. Kraven som ställdes för ekologiska mejeriprodukter var att mjölkkor ska under betesperioden kunna vistas ute större delen av dygnet (minst två betespass).

Underlag för beslut

- Medborgarförslaget.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslaget skall med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse anses besvarat.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslaget skall med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse anses besvarat.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Förslagsställaren

Dnr KS 2015/91

§ 5 Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente - minoritetsåterremitterat ärende

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Ett ärende om att inrätta ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen behandlades under våren 2015. Eftersom ärendet innehöll förslag till ändringar av kommunstyrelsens reglemente behandlades det av kommunfullmäktige. Detta skedde 2015-06-08, § 154. Fullmäktige beslutade genom minoritetsåterremiss att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen med motiveringen att utreda frågan om hållbarhetsutskott och eventuell hållbarhetsberedning samt eventuellt ta fram nödvändigt reglemente för en hållbarhetsberedning.

Med anledning av återremissen har överläggningar förts mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M). En gruppledaröverenskommelse om hållbarhetsarbetet under mandatperioden 2015-2018 träffades 2015-12-02. Kommunstyrelseförvaltningen har med överenskommelsen som grund lämnat ett förslag till avgränsning av beredningens uppdrag.

Underlag för beslut

- Gruppledaröverenskommelse 2015-12-02.

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente”.

- Kommunfullmäktiges beslut 2015-06-08, § 154, inkl bilagor.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande nya punkt, som läggs in som tredje punkt i uppräkningen av ansvarsområden.

   Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

2. Ovanstående ändring av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2016-02-16.
3. En hållbarhetsberedning med åtta ledamöter inrättas för tiden fr o m 2016-02-16 t o m 2018-12-31.
4. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.
5. Hållbarhetsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.
6. Kommunfullmäktige skall i god tid före 2018-12-31 pröva frågan om huruvida hållbarhetsberedningen skall finnas kvar och vilka uppgifter den i så fall skall ha för tiden efter 2018-12-31.
7. Kommunfullmäktiges beslut i föreliggande ärende innebär att det utredningsuppdrag som fullmäktige gav 2015-06-08, § 154, genom beslut om minoritetsåterremiss, skall anses fullgjort.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Martina Mossberg (M) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Moderaterna och Liberalerna vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Sverigedemokraterna vilket kommunstyrelsen medger.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut - kommunalrådsberedningens - och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande nya punkt, som läggs in som tredje punkt i uppräkningen av ansvarsområden.

   Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

2. Ovanstående ändring av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2016-02-16.
3. En hållbarhetsberedning med åtta ledamöter inrättas för tiden fr o m 2016-02-16 t o m 2018-12-31.
4. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.
5. Hållbarhetsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.
6. Kommunfullmäktige skall i god tid före 2018-12-31 pröva frågan om huruvida hållbarhetsberedningen skall finnas kvar och vilka uppgifter den i så fall skall ha för tiden efter 2018-12-31.
7. Kommunfullmäktiges beslut i föreliggande ärende innebär att det utredningsuppdrag som fullmäktige gav 2015-06-08, § 154, genom beslut om minoritetsåterremiss, skall anses fullgjort.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder, planeringschefen

-TREPARTIALLIANSEN-

Särskilt yttrande

Till kommunstyrelsen 2016-02-10

§ 5 Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente - minoritetsåterremitterat ärende

Om vi ska bli ihågkomna av framtida generationer som dem som tog ansvar för miljön och vände utvecklingen, krävs ett kraftfullt agerande. Kommunen ska ta sitt ansvar och vara föregångare när det gäller att minska klimatpåverkan och verka strategiskt inom hållbarhetsfrågor.

För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en miljöpolitik byggd på lokalt, regionalt, nationellt och globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Den nuvarande politiska ledningen trädde oförberedd till makten efter valet och föreslog att ett utskott under kommunstyrelsen skulle tillsättas med ansvar för miljöfrågor. Den breda ansatsen saknades. Fortfarande efter mer än ett halvår hade ansvarigt kommunalråd inte kommit till skott och när väl planerna skulle sättas i verket var inte förslaget förankrat i kommunfullmäktige trots att vi från Trepartialliansen lyfte detta i kommunstyrelsen.

Trepartialliansens förslag om en hållbarhetsberedning under fullmäktige med eget reglemente minoritetsåterremitterades av den rödgröna kommunledning. Värdefull tid och värdefulla resurser har i onödan spillts. Det ärende som nu läggs fram är alltså till stora delar detsamma som Trepartialliansen yrkade på i juni 2015, men med en något lägre ambition då beredningens uppdrag blir mer begränsat än i vårt ursprungsförslag.

Trepartialliansens anser att miljöarbetet i kommunen måste komma igång igen och att den rödgröna kommunledningen då får ansvar för detta i den takt de förmår.

Tobias Hammarberg (L)

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Sverigedemokraterna

Särskilt Yttrande

Till kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 5 Inrättande av en hållbarhetsutredning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente – minoritetsåterremiterat ärende

I underlaget för beslutet i detta ärende framgår att förslaget till det aktuella beslutet har tagits fram vid överläggningar mellan den regerande minoriteten och gruppledarna för KD, L och M.

Sverigedemokraterna (SD) vill på det bestämdaste protestera mot ett sådant förfarande där enbart vissa partier deltar. SD har inte blivit kallade till denna överläggning och har därför inte kunnat påverka beslutsunderlaget. Detta är en demokratisk brist.

Vi vill med kraft understryka att fortsättningsvis ska även SD kallas till den här typen av överläggningar.

Vidare sägs det att hållbarhetsutredningen ska bestå av åtta ledamöter och vad vi har förstått är fördelningen av dessa mellan partierna redan klar. Vi anser och kräver att SD ska vara representerade i denna utredning.

För Sverigedemokraterna i Haninge

Kennerth Valtersson

Gruppledare (SD)

Dnr KS 2015/404

§ 6 Direktiv för nytt klimat- och miljöpolitiskt program

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2012-03-05 Strategi för ekologisk hållbarhet. Efter antagandet har två andra styrdokument inom miljöområdet antagits, Vattenplan för Haninge kommun 2012-10-15 och Klimat- och energistrategi 2014-02-10. Ytterligare ett styrdokument, Naturvårdsplan, är under framtagning. Det finns även andra styrdokument som är av stor betydelse i miljömålsarbetet t ex. översiktsplanen, avfallsplanen och cykelplanen.

Det finns alltså flera styrdokument inom miljöområdet och Strategi för ekologisk hållbarhet är överlappande med några av dessa. Däremot saknas en samlad beskrivning av kommunens ambition och viljeriktning i arbetet med miljömålen (nationella och lokala), samt en tydlig koppling mellan miljömål och aktuella styrdokument. Med utgångspunkt i aktuella styrdokument föreslås nu att ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun tas fram. Det nya programmet avses ersätta Strategi för ekologisk hållbarhet.

Förvaltningens synpunkter

I ett separat ärende föreslås kommunfullmäktige inrätta en hållbarhetsberedning. Förslaget innebär bl a att hållbarhetsberedningen skall ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömål. Hållbarhetsberedningen kommer därmed att leda arbetet utifrån de direktiv som föreslås i föreliggande ärende.

För framtagande av det klimat- och miljöpolitiska programmet föreslås en budget om 370 000 kr. Kostnader för interna resurserna, i huvudsak arbetstid, är inte inkluderade utan förutsätts täckas av

respektive nämnd och bolag i och med att samtliga kommunala nämnder och bolag förutsätts delta i arbetet.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-04, ”Direktiv för nytt miljöpolitiskt program”.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Hållbarhetsberedningen ges i uppdrag att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens skrivelse.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 370 000 kr finansieras ur kommunfullmäktiges reserv.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Hållbarhetsberedningen ges i uppdrag att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens skrivelse.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 370 000 kr finansieras ur kommunfullmäktiges reserv.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Hållbarhetsberedningen, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: GVN, GFN, KFN, SBN, SN, ÄF, Tornberget, Haninge bostäder, SMOHF, SRV

Dnr KS 2015/581

§ 7 Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Efter överläggningar mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M) har 2015-12-02 en gruppledar-överenskommelse träffats om vissa frågor om den politiska organisa-tionen 2019. Kommunstyrelseförvaltningen har med överenskommelsen som grund lämnat ett förslag till avgränsning av beredningens uppdrag inkl en indikativ tidplan för beredningens arbete samt förslag till finansiering av arbetet.

Underlag för beslut

Gruppledaröverenskommelse 2015-12-04.

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ’Organisationsberedningen’ ”.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. En beredning för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”, med nio ledamöter inrättas.
2. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.
3. Organisationsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.
4. För att täcka organisationsberedningens omkostnader 2016 anvisas 300 000 kr ur kommunfullmäktiges reserv.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. En beredning för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”, med nio ledamöter inrättas.
2. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.
3. Organisationsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.
4. För att täcka organisationsberedningens omkostnader 2016 anvisas 300 000 kr ur kommunfullmäktiges reserv.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2015/618

§ 8 Kommunens flyktingmottagande – redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Sveriges kommuner har under lång tid tagit emot nyanlända som efter att de fått uppehållstillstånd bosätter sig och etablerar sig i Sverige eller befinner sig i en kommun som asylsökande vuxen eller barn. Under 2015 har det skett en mycket stor ökning av antalet personer som kommer till Sverige och därmed även till Haninge kommun.

Av denna anledning har regeringen 2015-12-10 beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flykting-situationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. Medlen avses även täcka kostnader som förväntas uppstå 2016. För Haninge kommun innebär detta ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till fördelning av det extra statsbidraget.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens förslag har upprättats efter samråd med övriga förvaltningar. Förslagen har utgått från tre viktiga principer för användningen av det extra statsbidraget. De tre principerna är följande.

För det första är f n inget annat känt än att bidraget utgörs av ett engångsbelopp. Alltså måste bidraget göra största möjliga nytta under 2015 och 2016 utan att kommunen binder sig för bestående kostnadsökningar 2017 och därefter.

För det andra är det önskvärt att de insatser som bidraget används till om möjligt sänker kostnaderna 2017 eller åtminstone bidrar till

att de inte ökar. Detta kan te sig nära nog omöjligt, men bör ändå vara en strävan.

För det tredje är det viktigt att inte fördela ut hela bidraget med en gång. En del måste reserveras för behov som uppkommer under året. Utvecklingen av antalet nyanlända är svår att prognosticera.

Förvaltningens förslag innebär att sammanlagt 19 300 tkr fördelas för insatser 2015 och 2016, vilket motsvarar 49 % av det extra statsbidraget. Resterande 20 100 tkr kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-13, ” Kommunens flyktingmottagande - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag”.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens redogörelse godkänns.
2. Det extra statsbidraget fördelas för 2015 med 2 000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.
3. Det extra statsbidraget fördelas för 2016 med 1 100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 2 800 tkr till kommunstyrelsen, med 1 700 tkr till kultur- och fritidsnämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden och med 1 500 tkr till äldrenämnden.
4. Resterande extra statsbidrag, 20 100 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Tobias Hammarberg (L) hemställer om att lämna ett eget förslag från Moderaterna och Liberalerna (bilaga).

Martina Mossberg (M) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Moderaterna vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till det egna förslaget från Moderaterna och Liberalerna.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens och det egna förslaget från Moderaterna och Liberalerna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Martina Mossberg (M) begär votering.

Voteringsproposition: Den som vill bifalla kommunalrådsberedningens förslag röstar JA. Den det ej vill röstar NEJ. Vinner NEJ har kommunstyrelsen bifallit förslaget från Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Kennerth Valtersson (SD).

Upprop:

Petri Salonen (C): JA

Göran Svensson (S): JA

Maria Fägersten (S): JA

Mikko Svensson (S): JA

Linda Wilén (S): JA

Annica Hjerling (MP): JA

Mehmet Coksürer (MP): JA

Martina Mossberg (M): NEJ

Alexandra Anstrell (M): NEJ

Michael Fridebäck (M): NEJ

Tobias Hammarberg (L): NEJ

Pia Lublin (L): NEJ

Sara Sixten (M): NEJ

Kennerth Valtersson (SD): NEJ

Meeri Wasberg (S): JA

Åtta JA, sju NEJ.

Med åtta JA och sju NEJ finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sara Sixten - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) reserverar sig mot beslutet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens redogörelse godkänns.
2. Det extra statsbidraget fördelas för 2015 med 2 000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.
3. Det extra statsbidraget fördelas för 2016 med 1 100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 2 800 tkr till kommunstyrelsen, med 1 700 tkr till kultur- och fritidsnämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden och med 1 500 tkr till äldrenämnden.
4. Resterande extra statsbidrag, 20 100 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Samtliga nämnder, ekonomiavdelningen

För kännedom:

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag

§ 8
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunens flyktingmottagning - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra stadsbidrag

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till största delen en bra fördelning av det vi måste anse som ett engångsbidrag för kommunens flyktingmottagning, och visar på en god ekonomisk hushållning. Osäkerheten kring framtida utgifter och det statliga ekonomiska stödet i framtiden är stor, och de medel som nu erhålls bör därför fördelas restriktivt och ha fokus på de kärnverksamheter som förväntas behöva förstärkta resurser. Med anledning av detta finns det vissa delar i förvaltningens förslag som vi anser bör förändras.

10. Kultur- och fritidsförvaltningen

10.1 Tillfälligt ökad verksamhet

Förslaget om att kulturhuset och Jordbro kultur- och föreningshus kan utgöra mötesplatser för riktad information ser vi som ett mindre effektiv integrationsinsats. Den föreslagna kostnaden på 250 tkr utgår.

10.2 Utökat föreningsbidrag

Det är väl belagt att föreningsverksamhet samt utbildning är viktiga vägar till integrering i det svenska samhället. Den övervägande delen av detta ansvar tas av idrottsföreningarna. Det är viktigt att fokusera på den verksamhet som förväntas ge störst effekt på integration och minskat utanförskap. En stor andel flyktingungdomar är pojkar över 15 år. Inom denna grupp är idrotten det största fritidsintresset. Den föreslagna kostnaden på 500 tkr till föreningsbidragspotten utökas till 750 tkr med en prioritering av idrottsföreningar.

11. Äldreförvaltningen

De föreslagna åtgärderna är inte preciserade med avseende på kostnad. Vi anser att utbildningsinsatser för språkstödjare som redan är utbildade kräver en närmare förklaring. Caféverksamhet i befintliga lokaler kan inte anses generera kostnadsökningar som motiverar fördelning av medel från det extra stadsbidraget. Den föreslagna kostnaden på 1500 tkr utgår och Äldreförvaltningen får återkomma med ett bättre motiverat äskande i ett senare skede.

12. Kommunstyrelseförvaltningen

12.1 Funktion med samordning och strategisk styrning

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till förstärkning i den egna verksamheten är extra viktigt att det föregår med ett restriktivt förhållningssätt. En sammanhållen gemensam

Särskilt Yttrande

§ 8
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunens flyktingmottagning - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra stadsbidrag

Trepartialliansen har i ett gemensamt förslag gjort en fördelning av det extra stadsbidraget som skiljer sig från kommunalrådsberedningens förslag. Under punkten 9.2.5 Nya boenden, är vi överens om kostnadsfördelningen, men Moderaterna är emot förslaget om att uppföra boendepaviljong i Vendelsö. För Moderaterna är en sådan utveckling inte acceptabel från integrationssynpunkt. Vi anser att de statliga medlen för boende måste användas för att rekrytera fler familjehem och att skapa mindre boenden. Idéer från privata aktörer om att uppföra Attefallshus på privata fastigheter i samarbete med kommunen är lösningar som bidrar till bättre integration. Det finns många andra kreativa lösningar, men för att dessa ska realiseras måste det finnas en vilja hos en majoritet i fullmäktige för sådana idéer.

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

funktion i form av en projektledare och en ekonom samt en lokalcontroller kan anses motiverat. Kostnaden för kommunikatör (700 tkr) utgår.

13. Sammanfattning av förslaget till fördelning av det extra stadsbidraget

Tilldelning av medel av extra stadsbidrag för 2015 sker enligt förvaltningens förslag.

Tilldelning för 2016 sker enligt förvaltningens förslag med de förändringar som framförts i Moderaternas egna förslag. Grund- och förskolenämnden 1100 tkr, socialnämnden 10 100 tkr, kultur- och fritidsnämnden 1700 tkr, Äldrenämnden 0 kr, och kommunstyrelsen 2100 tkr.

Sammanlagt fördelas i Trepartialliansens förslag 17 100 tkr Resterande extra stadsbidrag, 22 300 tkr kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Förslag till beslut

1. Redogörelsen godkänns med undantag för de förslag där Trepartialliansen har förslag till förändringar.
2. Det extra stadsbidraget fördelas för 2015 med 2000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.
3. Det extra stadsbidraget fördelas för 2016 enligt Trepartialliansens förslag med 1100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden, med 1700 tkr till kultur- och fritidsnämnden och med 2100 tkr till kommunstyrelsen.
4. Resterande extra stadsbidrag, 22 300 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Dnr KS 2016/14

§ 9 Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Sammanfattning

Antalet ensamkommande barn och ungdomar utan vårdnadshavare som kommer till Sverige och till Haninge har ökat. Haninge hade under 2015 fram till den 26 november tagit emot 124 ensamkommande barn utöver det nuvarande avtalet om 35 asylplatser. Till 2016 har Haninge kommuns fördelningstal avseende asylplatser för ensamkommande flyktingbarn höjts från 35 till 278. För att klara av att tillgodose behovet av platser under 2016 behöver ett stort antal nya boendeplatser tillskapas. För det ändamålet har socialförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet och Tornberget tagit fram ett förslag till att uppföra en tillfällig paviljong med 32 boendeplatser i anslutning till Vendelsömalmsskolan. Som alternativ kan paviljongen uppföras på fastigheten Söderbymalm 3:466 (Häggvägen) i södra Handen.

Socialnämnden beslutade 2015-12-15 att godkänna lokalernas utformning enligt ritning samt att ansöka om 7,2 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv för att uppföra boendepaviljonger för ensamkommande barn och ungdomar. Hyreskostnaden bedöms till totalt 11,5 miljoner kronor fördelat på fem år. Socialnämnden avser att driva verksamheten i egen regi. Kommunens kostnader för lokaler och personal bedöms fullt ut täckas av statsbidraget om 1 900 kronor per plats och dygn.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har deltagit i framtagandet av förslaget till socialnämnden. Alternativet till att skapa ett boende i egen regi är att köpa platser på vårdboenden eller att placera i familjehem. Det råder brist på familjehem och antalet vårdboenden är begränsat och detta har gjort att priserna drivits upp till över de 1 900 kr per plats och dygn som kommunen erhåller i ersättning från Migrationsverket.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i ett separat ärende att etableringskostnaden för boendepaviljongerna finansieras genom att fördela 7,2 mnkr av extra statsbidrag till etableringskostnaden.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 – Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn.

- Protokoll socialnämnen 2015-12-15 § 165.

- Karta med placering av boendet vid Vendelsömalmskolan samt reservplats Söderbymalm 3:466 (Häggvägen).

- Underlag från Tornberget 2015-11-03 – Beslutslunderlag för boendepaviljong för ensamkommande barn.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppförande av boendepaviljong för ensamkommande flyktingbarn i enlighet med Tornbergets beslutsunderlag godkänns.
2. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget i det ovan nämnda ärendet om fördelning av det extra statsbidraget för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen, finansieras etableringskostnaden genom att ianspråkta 7,2 mnkr av statsbidraget.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar bifall till eget förslag från Moderaterna (bilaga).

Tobias Hammarberg (L) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar avslag på kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, eget förslag från Martina Mossberg (M) och Kennerth Valterssons (SD) yrkande om avslag.

Ordföranden ställer de tre förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sara Sixten - samtliga (M) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppförande av boendepaviljong för ensamkommande flyktingbarn i enlighet med Tornbergets beslutsunderlag godkänns.
2. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget i det ovan nämnda ärendet om fördelning av det extra statsbidraget för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen, finansieras etableringskostnaden genom att ianspråkta 7,2 mnkr av statsbidraget.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Tornberget

Eget förslag

§ 9
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Moderaterna har i ett tidigare ärende sagt nej till en ökning från 35 till 278 asylplatser i Haninge kommun. Motiveringen till detta var att volymen inte ansågs hållbar. Fördelningen av en majoritet av ensamkommande till storstadsregionerna är en statlig strategi som inte tar hänsyn till den enorma bostadsbristen i dessa områden.

Från integrationssynpunkt är det inte en framkomlig väg att uppföra större lägenhetsmoduler i bostadsområden. Vi har blivit kontaktade av många invånare i Vendelsö som utrycker oro för att boendet placeras i direkt anslutning till skolan. Vi stod inte bakom beslutet om en mångdubbling av mottagandet i kommunen och vi står inte heller bakom paniklösningar i boendefrågan.

Fler familjehem behöver rekryteras för ensamkommande. Det finns också aktörer i Haninge som lanserat idéer om erbjudande av Atterfallshus på privata fastigheter i samarbete med kommunen. Familjehem och mindre boenden har till skillnad från större förläggningsboenden en god förutsättning för integration. Efter att Sveriges rödgröna regering insett att flyktingvolymerna nått ohållbara nivåer har t ex lättnader införts för kraven på HVB-hem för ensamkommande. På liknande sätt måste nu kommunen hitta lösningar som anpassas till verkligheten.

Förslag till beslut

Förslag om uppförande av boendepaviljonger avslås och socialnämnden ges i uppdrag att rekrytera fler familjehem och små HVB-hem. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att söka samarbete med privata aktörer för att skapa incitament till uppförande av mindre bostäder på privata fastigheter.

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

Liberalerna Haninge

Särskilt yttrande

Till Kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 9 Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Vi vill att de barn som kommer ensamma till Sverige ska mötas på ett så bra och tryggt sätt som möjligt. Barnens bästa ska alltid väga tungt i asylprocessen. Haninge kommun måste ta ansvar och välkomna dessa barn med trygga hem.

Att fly till ett främmande land är aldrig lätt, och särskilt svårt är det för de barn som flyr utan sina föräldrar eller andra anhöriga. Därför vill Liberalerna särskilt värna de ensamkommande barnen.

På nationell nivå har Liberalerna bland annat förbättrat mottagandet av ensamkommande barn genom höjda ersättningar till kommunerna, tillsatt en koordinator för nya platser till ensamkommande barn så att de inte stannar i transitboende för länge samt gjort det lättare att göra undantag för barn genom att ändra formuleringen i lagen.

Kommunstyrelseförvaltningen för i recitet fram ekonomiska argument för att motivera varför boendet skall drivas i kommunal regi. Det hade varit intressant att även få ta del av vilka kvalitativa argument som talar för ett boende i egen regi. Liberalerna motsätter sig dock inte drift i egen regi i detta fall, utan hoppas på att det skall leda till en ökad sund konkurrens inom området vilken kan pressa kostnader och höja kvaliteten på boenden. Samtidigt förutsätter vi att kommunen ställer sig positiv till andra driftsformer framöver.

Liberalerna vill med anledning av detta ärende kring boende för ensamkommande flyktingbarn samtidigt lyfta frågan om placering av minderåriga flickor hos vuxna män. Det är inte acceptabelt. Det är ett socialpolitiskt haveri som Sverige ägnar sig åt. Barnäktenskap är inte tillåtet i Sverige. Vi skulle välkomna om socialnämnden mycket skyndsamt utreder om detta förekommer i Haninge.

I ärendets tjänstemannautlåtande från den 4 januari 2016 nämns en alternativ placering av paviljongerna vid Häggvägen i Handen. Liberalerna förordar denna placering framför den i Vendelsö.

Tobias Hammarberg (L)

Sverigedemokraterna

Reservation

Sverigedemokraterna (SD) reserverar sig mot det beslut som fattades i KS 2016-02-01 (punkt 9) angående "Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn"

Anledning till reservationen är flera men främst följande:

- SD har tidigare motsatt sig ett ökat mottagande av s k ensamkommande flyktingbarn, senast vid KF-mötet 2015-12-07, där vi röstade emot och även reserverade oss mot beslutet.
- Det har under den senaste tiden förekommit stora problem kopplade till s k boenden för flyktingbarn vilket har rapporterats från såväl polisen som från olika boenden. Bl a våld, skadegörelser, sexuella trakasserier av flickor/unga kvinnor samt hot mot och angrepp på personal på aktuella boende. Även mord på personal har förekommit – Möndal.
- Att då bygga en förläggning för ensamkommande i direkt anslutning till Vendelsömalmsskolan och intilliggande villabebyggelse utgör ett direkt hot mot såväl skolans elever som för de boende i den nära omgivningen.
- Redan nu har ett stort antal föräldrar till barn i skolan samt boende i området hört av sig och är mycket upprörda över kommunens planer.

För Sverigedemokraterna i Haninge

Kennerth Valtersson

Gruppledare (SD)

Dnr KS 2016/19

§ 10 Hemställan från Haninge Bostäder AB om kommunfullmäktiges godkännande av rivning samt nyproduktion på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Haninge Bostäder AB:s styrelse har 2015-12-28 beslutat hemställa om kommunfullmäktiges godkännande av rivning av befintliga bostads-hus/garagelängor samt på samma plats nyproduktion av 229 hyreslä-genheter. Fastigheterna som avses är Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3 i Jordbro.

På fastigheten Kalvsvik 11:10 finns idag två loftgångshus från 60-talet med totalt 18 hyreslägenheter. En renovering av dessa hus har bedömts som inte lönsamt.

Kalvsvik 11:3 utgör ett större område med 10 hyreshus med totalt 145 hyreslägenheter och ca 190 bilplatser inrymda i bostadshusen, två fristående garagelängor samt markparkering. Det är garagelängorna som avses rivas till förmån för nya bostadshus.

De nya 229 hyreslägenheterna fördelas jämnt på de båda fastigheterna. Den totala produktionskostnaden, inkl tidigare bokfört värde, byggherrekostnader, myndighetskostnader, projektering och projektledning, beräknas uppgå till ca 420 mnkr inkl 5 % tillägg för oförutsedda kostnader.

Nyproduktionen är villkorad av godkännande av kommunfullmäktige.

Förvaltningens synpunkter

Vid bokslutet 2014 var Haninge Bostäders soliditet 33,9 %. Enligt de ägardirektiv som kommunfullmäktige fastställt för Haninge Bostäder ska soliditeten långsiktigt uppgå till minst 25 %. En investering på 420 mnkr kommer att påverka solideteten negativt i bolaget och när investeringen är genomförd kommer soliditeten att

ligga på drygt 25 %. Det innebär att efter denna investering är bolagets utrymme för ytterligare nybyggnation begränsad p g a ägardirektivets krav på att soliditeten långsiktigt skall vara minst 25 %.

Ovanstående redogörelse innebär att Haninge Bostäder nu klarar ägardirektivets soliditetskrav. Kommunstyrelseförvaltningen har därmed inget att erinra mot att bolagets hemställan till kommunfullmäktige godkänns.

Underlag för beslut

- Hemställan från Haninge Bostäder daterad 2015-12-28

- Protokoll från Haninge bostäders styrelse 2015-12-28

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge Bostäders hemställan om godkännande av rivning av bostadshus/garagelängor samt nyproduktion av 229 hyreslägenheter på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3 i Jordbro godkänns.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge Bostäders hemställan om godkännande av rivning av bostadshus/garagelängor samt nyproduktion av 229 hyreslägenheter på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3 i Jordbro godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Haninge bostäder

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr KS 2016/30

§ 11 Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Bakgrunden är Skatteverkets mer restriktiva hållning till avdragsrätt för räntekostnader på koncerninterna lån som lämnats av kommunen ur egna upparbetade medel till Tornberget.

Under 2014/2015 genomförde PwC en utredning som resulterade att kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 § 121 att Haninge kommun lånar upp kapital som motsvarar vidareutlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader. Kommunstyrelsen gavs i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Kommunstyrelseförvaltningen har verkställt beslutet genom att externt låna upp kapital så att kommunens externa inlåning är lika med det belopp som kommunen i sin tur lånar ut till Tornberget. Vidare gav kommunstyrelseförvaltningen PwC i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att Haninge kommun köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Sammanfattningsvis visar rapporten ”Förvärv av verksamhetslokaler från Tornberget” från PwC daterad 2015-10-12 att det är möjligt för kommunen att köpa Tornbergets fastigheter. Kostnaden för att genomföra köpen uppskattas till 9-10 mnkr. Till detta kan det komma momseffekter som göra att vissa fastigheter bör ligga kvar hos Tornberget under en tid.

Vidare har styrelsen i Tornberget inkommit med en hemställan till kommunfullmäktige, via Haninge kommun Holding AB, om åtgärder mot begränsad avdragsrätt. Hemställan avser att

Tornberget får finansiera sig på den externa kreditmarknaden genom att ägardirektiven ändras och tillåter detta samt att kommunfullmäktige fastställer en borgensram för Tornberget om 2 800 mnkr.

Efter det att Tornberget lämnat in hemställan till kommunen har Skatteverket beslutat, 2015-12-04, att inte medge avdrag för Tornbergets räntekostnader med 46 074 250 kr till kommunen. Beslutet från Skatteverket innebär att Tornbergets skattekostnader ökar med 10,1 mnkr 2014 och prognosen för 2015 är ca 13,2 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

PwC:s rapport visar att de direkta uppskattade kostnaderna för att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen är 8,8 mnkr. I samband med en eventuell överföring tillkommer det med stor säkerhet ytterligare konsultinsatser så den totala kostnaden bedöms av kommunstyrelseförvaltningen vara mellan 9 och 10 mnkr.

Det är ett osäkert läge om vad som kommer att gälla för avdragsrätten för räntor. Att överföra fastigheterna från Tornberget är ett omfattande arbete och inför ett sådant beslut bör även konsekvenserna utredas för hur organisationen kring ägandet och förvaltningen av fastigheterna ska se ut mellan Haninge kommun och Tornberget. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att kommunen avvaktar med att besluta att överföra fastigheterna från Tornberget. Om reglerna för avdragsrätten för räntekostnader ändras så att inga räntekostnader blir avdragsgilla bör kommunen på nytt pröva frågan om att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot Tornbergets förslag att kommunens externa upplåning tas över av Tornberget. Det innebär att räntorna inte blir koncerninterna och då skall de vara fullt avdragsgilla med dagens lagstiftning. Kommunstyrelseförvaltningen har i tjänsteutlåtandet redogjort för vilka beslut som bör tas för att genomföra överföringen av kommunens lån till Tornberget.

Konsekvenser av att överföra de externa lånen från kommunen till Tornberget är att Tornbergets räntekostnader sjunker med

motsvarande ca 20 mnkr på årsbasis och samtidigt kommer kommunens intäkter att minska med motsvarande belopp.

Kostnader som tillkommer för Tornberget är den borgensavgift som kommunen tar ut (f.n. 10 mnkr vid 0,5 %). Det kommer att minska skillnaden mellan Tornbergets kostnader idag och efter det att Tornberget har tagit över de externa lånen från kommunen.

För att neutralisera den kvarstående skillnaden måste Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp. För 2016 föreslår kommunstyrelseförvaltningen att detta sker genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor.

Från 2017 bör de lägre hyrorna från Tornberget slå igenom på nämndernas hyreskostnader och kommunstyrelseförvaltningen föreslår att förändringarna för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-13 – Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor.

- Styrelseprotokoll Tornberget 2015-11-26 § 83

- Hemställan från Tornberget 2015-11-26 Åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

- Rapport PwC 2015-10-12 – Förvärv avverksamhetsfastigheter från Tornberget

- Protokoll kommunfullmäktige 2015-05-11 § 121

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter godkänns.
2. Ägardirektivet till Tornberget, punkt 11. Finansiering skall ha följande lydelse:

”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget.”

3. Haninge kommun Holding ges i uppdrag att tillse att bolagets ombud på Tornbergets stämma röstar så att ändringen av ägardirektivet fastställs
4. En borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornbergets låneram är 2 800 mnkr.
5. Borgensavgift fastställs till 0,5 procent per år på aktuellt borgensbelopp.
6. För att neutralisera kostnadsskillnaden i räntorna ska Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp inkl borgensavgiften och för 2016 sker detta genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor. Förändringar för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter godkänns.
2. Ägardirektivet till Tornberget, punkt 11. Finansiering skall ha följande lydelse:

   ”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget.”

3. Haninge kommun Holding ges i uppdrag att tillse att bolagets ombud på Tornbergets stämma röstar så att ändringen av ägardirektivet fastställs
4. En borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornbergets låneram är 2 800 mnkr.
5. Borgensavgift fastställs till 0,5 procent per år på aktuellt borgensbelopp.
6. För att neutralisera kostnadsskillnaden i räntorna ska Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp inkl borgensavgiften och för 2016 sker detta genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor. Förändringar för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Tornberget

För kännedom:

Dnr KS-MEX 2015/117

§ 12 Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Riksdagen beslutade 2014-06-24 om ändrade regler i plan- och bygglagen (2010:900) och om en ny lag om riktlinjer för kommunala markanvisningar (2014:899). De nya reglerna trädde i kraft 2015-01-01 och innebär bland annat att de kommuner som anvisar mark för byggande och de kommuner som ingår exploateringsavtal ska anta riktlinjer för sina markanvisningar respektive exploateringsavtal.

Kommunstyrelseförvaltningen genom mark- och exploateringsenhe-ten har utarbetat förslag till riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal. Riktlinjernas huvudsakliga syfte är att öka tydligheten och förutsebarheten för exploatörer vid projekt där kommunen använder sig av markanvisningar eller exploateringsavtal.

Förvaltningens synpunkter

Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal föreslås antas.

Under beredningen av ärendet har den politiska kommunledningen uttryckt önskemål om att kommunstyrelseförvaltningen utreder konsekvenser vid eventuell upplåtelse av mark för bostäder med tomträtt. Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen ger ett sådant uppdrag.

Underlag för beslut

- Riktlinjer för markanvisningar

- Riktlinjer för exploateringsavtal

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Riktlinjer för exploateringsavtal antas.
2. Riktlinjer för markanvisningar antas.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att utreda konsekvenser vid eventuell upplåtelse av mark för bostäder med tomträtt.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Martina Mossberg (M) yrkar bifall till tilläggsförslag från Moderaterna och Liberalerna (bilaga).

Ordföranden konstaterar att förslaget från Moderaterna och Liberalerna kan ses som ett tilläggsförslag till kommunalrådsberedningens förslag vilket gör att kommunstyrelsen föreslås först ta ställning till kommunalrådsberedningens förslag och därefter ta ställning till tilläggsyrkandet. Propositionsordningen godkänns. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutat bifalla kommunalrådsberedningens förslag. Ordföranden ställer därefter fråga om avslag respektive bifall gällande tilläggsyrkandet och konstaterar att kommunstyrelsen beslutat avslå tilläggsyrkandet.

Martina Mossberg (M) begär votering.

Voteringsproposition: Den som vill bifalla kommunalrådsberedningens förslag röstar JA. Den det ej vill röstar NEJ. Vinner NEJ har kommunstyrelsen bifallit tilläggsförslaget från Moderaterna och Liberalerna.

Upprop:

Petri Salonen (C): JA

Göran Svensson (S): JA

Maria Fägersten (S): JA

Mikko Svensson (S): JA

Linda Wilén (S): JA

Annica Hjerling (MP): JA

Mehmet Coksürer (MP): JA

Martina Mossberg (M): NEJ

Alexandra Anstrell (M): NEJ

Michael Fridebäck (M): NEJ

Tobias Hammarberg (L): NEJ

Pia Lublin (L): NEJ

Sara Sixten (M): NEJ

Kennerth Valtersson (SD): NEJ

Meeri Wasberg (S): JA

Åtta JA, sju NEJ.

Med åtta JA och sju NEJ finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sara Sixten - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L) och Pia Lublin (L) reserverar sig mot beslutet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Riktlinjer för exploateringsavtal antas.
2. Riktlinjer för markanvisningar antas.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att utreda konsekvenser vid eventuell upplåtelse av mark för bostäder med tomträtt.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen/MEX

För kännedom:

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag

Till kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 12 Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal

Det måste byggas fler bostäder i Haninge. För att öka byggandet måste konkurrensen inom byggsektorn öka. Regler kring byggande på både statlig och kommunal nivå måste förenklas, överklagandeprocessen förkortas och möjligheterna till att begränsa kommunala särkrav ses över.

Sverige har EU:s högsta produktionskostnader för bostadsbyggande. Haninge kommun måste dra sitt strå till stacken och aktivt arbeta för att få till förenklingar som sänker dessa kostnader och möjliggör ökat byggande. Kortsiktiga subventioner eller offentliga interventioner i bostadsmarknaden ger inget långsiktigt stabilt bostadsbyggande.

Den svenska bostadsmarknaden saknar två saker - bostäder och marknad. Dagens bostadsmarknad är sannolikt vårt främsta exempel där ett försök att politiskt reglera fram rättvisa och jämlikhet skapat social orättvisa och färre klassresor.

Riktlinjer för markanvisningar är ett viktigt kommunalt instrument som påverkar intresset att bygga i kommunen. Därför är det viktigt att vi skapar de mest attraktiva förutsättningarna för olika byggherrar att bygga i vår kommun. Vi är övertygade om att detta görs med så få restriktioner som möjligt och en uttalat positiv inställning till ökad konkurrens.

Förslag till beslut

- Att i Riktlinjer för markanvisningar under rubriken "Övergripande villkor för markanvisningar" kompletteras texten med följande stycke:

  "**Konkurrens, mångfald och ekologisk hållbarhet**

  Kommunen ska verka för att främja goda konkurrensförhållanden. Både stora och små byggherrar ska ges möjlighet att etablera sig och kommunen ska sträva efter att få in fler intressenter inom samma område. Kommunens ambitioner inom miljö- och hållbarhet ska utgöra en viktig grund vid utvärdering. Villkor om hyressättning ska inte användas vid markanvisning."

Tobias Hammarberg (L)

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Dnr KS-MEX 2015/118

§ 13 Riktlinjer för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter

Sammanfattning

Efter rekommendation från kommunens revisorer beslöt kommunstyrelsen 2014-10-27, § 249, ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att arbeta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser.

Förslag till riktlinjer finns nu framtagna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har studerat hur andra kommuner med liknande förhållanden arbetar med sina arrende- och hyresupplåtelser och därefter kommit fram till nu lagt förslag till riktlinjer. I syfte att säkerställa beslutade riktlinjer kommer kommunstyrelseförvaltningen att se till att detaljerade rutinbeskrivningar och mallar hålls uppdaterade.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2014-10-27, § 249.

- Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun, godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun, godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX

För kännedom:

Dnr KS 2015/127

§ 14 Motion från Martina Mossberg (M) om att införa tydliga rutiner för kommunens avtalshantering

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I en motion från Moderaterna föreslås att skyndsamt ta fram politiska riktlinjer och tydliga rutiner för hantering och uppföljning av arrende- och hyresavtal.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen har 2014-10-27, § 249, dvs innan motionen inkom, uppdragit åt kommunstyrelseförvaltningen att ta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser. Förvaltningen har upprättat ett förslag till riktlinjer mm som behandlas av kommunstyrelsen 2016-02-01 (dnr KSMEX 2015/118). Förvaltningen anser att motionen med hänvisning till kommunstyrelsens beslut om riktlinjer skall anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion daterad 2015-04-10.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionären

Dnr KS 2015/130

§ 15 Motion från Alexandra Anstrell (M) om arbete med våld i nära relationer

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) har i rubricerad motion föreslagit följande:

1. Att socialnämnden ges i uppdrag att i bred dialog med berörda aktörer inom våld i nära relationer arbeta fram långsiktiga avtal för att säkra samarbete, kvalitet och finansiering för organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren.
2. Att socialnämnden ges i uppdrag att arbeta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden.
3. Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en permanentning av projektet Origo.

Motionen har remitterats till socialnämnden som i beslut 2015-11-24, § 170, bland annat framför följande.

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och socialtjänsten har ett viktigt uppdrag i att erbjuda stöd och hjälp till den som är utsatt för våld och till våldsutövaren. Kommunen samarbetar redan idag med organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum samt brottsofferjouren och socialnämnden beslutade i maj 2015 att förlänga avtalen med organisationerna i fyra år. Därmed är långsiktiga avtal med dessa organisationer säkrade.

Verksamheten i projektet Origo finansieras av Stockholms läns landsting, Polismyndigheten samt 25 kommuner i Stockholms län, varav Haninge är en. Verksamheten gör stor nytta för utsatta ungdomar och nämnden ställer sig positiv till en permanentning av projektet. Styrgruppen för Origo har tagit fram förslag till avtal för en kommande femårsperiod, vilket socialnämnden har undertecknat. Arbetet med att verka för en permanentning av projektet Origo är därmed redan påbörjat.

Vad slutligen gäller motionärens förslag att ta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden, anser socialnämnden att det vore positivt att i större utsträckning kunna undvika att våldsutsatta tvingas lämna sitt hem. Det finns dock flera frågor att ta ställning till innan det är möjligt att börja arbeta med att flytta på våldsutövaren. Socialnämnden ställer sig positiv till att vidare utreda förutsättningarna för att kunna ta fram ett sådant arbetssätt.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av socialnämndens remissyttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen delvis anses besvarad (punkt 1 och 3 i motionen) samt delvis bifalles (punkt 2 i motionen). Förvaltningen föreslår också att socialnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Underlag för beslut

- Motion om arbete med våld i nära relationer
- Socialnämndens beslut 2015-11-24, § 170
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2015-10-05

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalls avseende punkt 2 samt anses besvarad avseende punkt 1 och 3 i motionärens förslag.
2. Socialnämnden ges i uppdrag att arbeta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalls avseende punkt 2 samt anses besvarad avseende punkt 1 och 3 i motionärens förslag.
2. Socialnämnden ges i uppdrag att arbeta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden

För kännedom: Motionären

Dnr KS 2015/63

§ 16 Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige ska besluta att socialförvaltningen ges i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

Motionen har remitterats till grund- och förskolenämnden samt till socialnämnden. Grund- och förskolenämnden skriver i sitt yttrande 2015-10-21, § 114, att ett sådant samarbete redan är inlett. I april 2015 informerade enhetschefen för Familjeenheten/socialförvaltningen per mail till alla medarbetare i utbildningsförvaltningen om en rekryteringsdrive som socialförvaltningen genomför. Grund- och förskolenämnden anser att syftet med motionen är uppfyllt och att det inte finns behov av något beslut från kommunfullmäktige. Samverkan gällande rekrytering av familjehem och kontaktfamiljer kommer att fortsätta mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen. Detta kommer att dokumenteras i en Överenskommelse om samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen kring barn och ungas utveckling och lärande i Haninge.

Socialnämnden skriver i sitt yttrande 2015-12-15, § 169, att ett samarbete såsom beskrivits i grund- och förskolenämndens yttrande ovan redan är inlett. Socialnämnden betonar också att förslaget är bra och viktigt.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att tillägga och föreslår mot bakgrund av grund- och förskolenämndens respektive socialnämndens yttranden att motionen anses besvarad.

Underlag för beslut

- Grund- och förskolenämndens beslut 2015-10-21, § 114
- Socialnämndens beslut 2015-12-15, § 169
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-03-24
- Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem, 2015-02-27

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Grund- och förskolenämnden, socialnämnden

Dnr KS 2015/229

§ 17 Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice - bättre kommunal service till företagare

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) föreslår i en motion daterad 2015-05-08 att en utredning tillsätts för att åstadkomma bättre service till kommunens företagare. De yrkar även på att en varumärkesstrategi framställs samt att pengar tillskjuts för ökade marknadsföringsinsatser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar i bifogad skrivelse pågående arbete. Förvaltningen bedömerer att arbetet svarar upp mot det som föreslås i motionen.

Underlag för beslut

– Motionen

– Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-10-30, ”Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice- bättre kommunal service till företagare”

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr KS 2015/267

§ 18 Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter - Fastigheter

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har genom Henrik Svensson lämnat in en motion angående ”Effektivisering av kommunens verksamheter – Fastigheter”. I motionen föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar

- att kommunstyrelsen delegerar till lämplig förvaltningschef/-er att ta reda på tillvägagångssätten som Salems kommun använder sig av som kortfattat beskrivs i punkterna 1-3 och sedan genomföra dem i Haninge kommun. Därefter skall förvaltningschef/erna rapportera tillbaka till kommunfullmäktige en uppskattad eller beräknad årlig besparing för Haninge kommun som följd av de genomförda effektiviseraringarna.

Motionen har remitterats till Tornberget som svarat 2015-10-22 § 71. I svaret har Tornberget redogjort för Salems kommuns projekt och tillvägagångssätt samt hur Tornberget arbetar med energisparåtgärder. Tornberget anser sig ligga bra till i arbetet med energibesparingar. Mellan 2009 och 2015 har arbetet gett totalt en energibesparing på ca 17 procent och Tornberget räknar med att nå energibesparingsmålet på 20 procent till år 2020. Tornbergets uppfattning är att Haninge kommun inte bör tillämpa samma tillvägagångssätt som Salems kommun inom detta område.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har ingen annan uppfattning än Tornberget och föreslår med hänvisning till Tornbergets redogörelse att motionen avslås.

Underlag för beslut

- Motionen.

- Protokoll från Tornberget 2015-10-22 § 71 – Remissvar gällande motion om energieffektivisering.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen anses besvarad, i vilket Meeri Wasberg (S) instämmer.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; att motionen anses besvarad och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Tornberget

Dnr KS 2015/576

§ 19 Uppföljning av intern kontroll 2015

Sammanfattning

Under 2015 har kommunstyrelsens internkontrollplan bestått av elva kontrollmoment. Tio av dessa har genomförts. Det kontrollmoment som inte har genomförts hanteras under 2016 i ett påbörjat arbete avseende oegentligheter. De två sista kontrollmomenten avser enbart kommunstyrelseförvaltningens verksamhet. Alla övriga kontroller har utförts för samtliga nämnder.

Kommunstyrelseförvaltningen har generellt en god intern kontroll men förbättringspotential finns. Några kontroller visas att följsamhe-ten av rutiner i kommunstyrelseförvaltningen kan öka. Åtgärder som kommer att vidtas eller redan har påbörjats för att åtgärda detta, presenteras i uppföljningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 Uppföljning internkontrollplan 2015

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga avd inom kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2015/577

§ 20 Internkontrollplan 2016

Sammanfattning

I internkontrollplanen 2016 finns de processer och rutiner som bedöms behöva kontrolleras under året. Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller rutiner och processer som berör samtliga nämnder. Flera rutiner som kontrollerats 2015 bedöms genom riskanalys inte längre ha någon hög risk och föreslås ej ingå i internkontrollplanen 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 Internkontrollplan 2016 inkl bilaga

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Internkontrollplanen 2016 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Internkontrollplanen 2016 godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga avd inom kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2016/31

§ 21 Attestförteckning 2016

Sammanfattning

Enligt kommunens attestreglemente ska nämnderna årligen utse beslutsattestanter och ersättare. Kommunstyrelsen är ansvarig för hela kommunstyrelseförvaltningens budget inför kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen kan delegera ansvaret, men fråntas därmed inte ansvaret för delegatens handlande.

Underlag för beslut

- Attestförteckning kommunstyrelsen, 2016-01-11

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Beslutsattestanter och ersättare år 2016 enligt förteckning i bilaga godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Beslutsattestanter och ersättare år 2016 enligt förteckning i bilaga godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Alla avdelningschefer inom kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2015/511

§ 22 Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter - svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens anlitande av externa konsulter. Granskningens syfte är att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de konsulttjänster som upphandlas och köps in till verksamheterna.

Revisorernas bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. De intervjuade verksamhetsrepresentanterna är övervägande nöjda med stöd, rådgivning och utbildning. Stickproverna visar på god följsamhet till LOU i granskade konsulttjänstupphandlingar.

Det finns dock förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar EY rekommendationer till kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till svar på revisionens rekommendationer och föreslår att det blir kommunstyreslens svar på revisonsrapporten.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2015-12-15 – Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter – svar på revisionsskrivelse

- Revisionsskrivelse 2015-10-21 - Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

- Revisionsrapport 2015 - Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelsen.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelsen.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Revisorerna

Dnr KS 2015/569

§ 23 Avtal om samverkan mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2012-03-19, § 73, om avtal för samverkan mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun. Avtalet löper ut 2015-12-31 och ett förslag till nytt avtal har upprättats. Det materiella innehållet är i allt väsentligt samma som tidigare.

Avtalets syfte är att parterna ska samverka kring insatser för att tillhandahålla god hälso- och sjukvård, omsorg och rehabilitering för invånarna i Haninge kommun. De samverkansområden som omfattas av avtalet är bland annat äldre, personer med psykiskt funktionshinder, beroendefrågor samt barn- och ungdomar med behov av särskilt stöd.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner samverkansavtalet samt att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Underlag för beslut

- Förslag till samverkansavtal mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun för åren 2016-2019

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Samverkansavtal mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun för perioden 2016-01-01 – 2019-12-31 godkänns.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Samverkansavtal mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun för perioden 2016-01-01 – 2019-12-31 godkänns.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Äldreförvaltningen (Elizabeth Lindholm Hahne)

För kännedom: Äldrenämnden, socialnämnden, grund- och förskolenämnden

Dnr KS 2015/604

§ 24 Uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015

Sammanfattning

Utifrån en rekommendation från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (2013-03-26) fattade kommunstyrelsen 2013-12-11 beslut om att inrätta ett arbetsmarknadsråd i Haninge. Rådets syfte, så som det angavs i underlaget till beslutet, är att understödja samverkansarbetet inom arbetsmarknadsområdet. Rådets arbete under 2015 beskrivs mer utförligt i bilagd verksamhetsberättelse men sammanfattas kort nedan.

Under 2015 har rådet sammanträtt vid fyra tillfällen och följande aktörer har deltagit i rådets arbete: Arbetsförmedlingen, Företagarna, Försäkringskassan, Handelskammaren, Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen), Samordningsförbundet Östra Södertörn och Svenskt näringsliv. Haninge kommun, genom kommunstyrelseförvaltningen, har stått för ordförandeskap (näringslivs- och utvecklingsdirektören) och sekreterarskap.

Under våren låg fokus på att förtydliga ramarna för rådets arbete. Med grunden i två genomförda workshops under 2014 togs styrdokument fram för att etablera ett mer formaliserat arbete inom rådet. Styrdokumenten inkluderar uppdrag och ansvar, inriktning 2015-2018 samt en struktur för det operativa arbetet genom en levande handlingsplan. Styrdokumenten godkändes på rådsmötet i juni 2015.

Under hösten har arbetet primärt syftat till att formera insatser till handlingsplanen. Totalt fem insatser har initierats. En insats är avslutad och resterande är pågående.

Ett centralt syfte för rådet är intern och extern omvärldsbevakning, vars syfte är att inhämta extern expertis liksom att dela information och kunskap mellan rådsmedlemmar. Fyra mer strukturerade aktiviteter inom omvärldsbevakning har genomförts under 2015, där en av aktiviteterna har varit öppen för aktörer utanför rådet.

Rådets syfte vilar stark på dess förmåga att etablera sektorövergripande samverkan, mellan kommun, statliga

myndigheter och näringsliv. En utamning för rådet under 2015 har varit att engagera deltagande från näringslivet. Detta utgör ett centralt fokus för arbetet 2016, som förhoppningsvis underlättas av att rådets ramar, inriktning och struktur tydliggjorts under 2015. Fortsatt arbete med pågående och nya insatser samt att synliggöra och kommunicera rådets arbete utgör även fokusområden för 2016.

Underlag för beslut

- 2015-12-11– Verksamhetsberättelse arbetsmarknadsrådet 2015

Kommunalrådsberedningen

Arbetsmarknadsrådet tillkom på initiativ från gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens och socialnämndens sida. De rekommenderade kommunstyrelsen att inrätta arbetsmarknadsrådet vilket gjordes genom beslut 2013-12-11, § 293. Huvudorsaken var att nämnderna och kommunstyrelsen konstarerat att det inte fanns någon fast form för samverkan mellan de olika aktörerna för arbetsmarknadsrelaterade frågor. Detta bedömdes nödvändigt för att se till att fler människor kommer i arbete och att se till att Haninges unga ska ha goda möjligheter till en bra start på sina yrkesliv. Vilket låg väl i linje med hur fullmäktige formulerade en av sina prioriteringar vid denna tidpunkt.

Det är därför glädjande att arbetsmarknadsrådet nu redovisar sitt arbete hittills. Samtidigt är det nödvändigt att rådet når ytterligare resultat för sina målgrupper, inte minst med anledning av att Arbetsförmedlingens senaste prognos visar att det finns en risk för ökad arbetslöshet. Kommunens aktiva medverkan i rådet är av största vikt. Genom att de i rådet ingående kommunala förvaltningarna samordnar sin medverkan, tar initiativ och ställer sig helt öppna för samarbete med rådets övriga medlemmar säkerställs att syftet med arbetsmarknadsrådet uppnås. Det går inte nog att understryka vikten av att kommunens eget arbete samordnas på ett gott sätt för att kunna uppnå ett ännu bättre resultat för Haninges unga.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns som uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns som uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Arbetsmarknadsrådets medlemmar

Dnr KS 2015/612

§ 25 Uppföljning av handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2015

Sammanfattning

Handlingsplan 2015 för den regionala stadskärnan arbetades fram i samarbete mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare i centrumsamverkan under hösten 2014. Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i december 2014 (KS 285/2014). Samtliga aktiviteter i handlingsplanens sex målområden har påbörjats. I huvudsak har arbetet handlat om:

En stadsutvecklingsplan som ska stå för helhetstanken och vara garanten för att de projekt som sedan byggs bit för bit hänger ihop i en helhet och skapar en hållbar och attraktiv stadskärna. I stadsutvecklingsplanen sätts ramarna som ska resultera i ett planeringsunderlag för kommande detaljplaner samt investeringar i offentliga miljöer, verksamheter och infrastruktur. Stadsutvecklingsplanen ska också vara vägledande i diskussioner med privata investerare och aktörer. Arbetet inleddes under 2015 och ska slutföras under 2016.

Ett varumärke för stadskärnan för att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare. Under året har en nollmätning, en riktningsbeskrivning och en konceptutformning arbetats fram som stämts av både inom kommunen och med fastighetsägarna.

Arbetet med en kvällsekonomisk strategi har inletts under ledning av Svenska Stadskärnor. Kvällsekonomi handlar om att skapa en jämställd trygg, ekonomisk hållbar och attraktiv stad med ett variationsrikt utbud av aktiviteter för alla. Under konceptet Purple Flag arbetar vi nu för service av hög kvalitet både kvälls- som nattetid.

Ett förslag till reviderad handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2016 har arbetats fram under hösten 2015 (KS 2015/613).

Underlag för beslut

- Handlingsplan för utvecklingen av den regionala stadskärnan 2015 (KS 285/2014)

- Den regionala stadskärnan Haninge – uppföljning av handlingsplan 2015

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden

Dnr KS 2015/613

§ 26 Handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2016

Sammanfattning

Redan 2010 när den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFS, beslutades antog Haninge kommun ett mål att arbeta för en attraktiv regional stadskärna. Året därpå, 2011, beslutade kommunen om ett utvecklingsprogram som stakar ut riktningen för arbetet med den regionala stadskärnan.

Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stadskärnans utveckling, nedan kallat centrumsamverkan. Under året ska dessa avtal ses över och nya avtal ska tecknas. Handlingsplanen redovisar i huvudsak de aktiviteter som aktörerna tillsammans kommer att arbeta med under 2016.

2016 kommer att ägnas åt att slutföra flera påbörjade åtaganden, stadsutvecklingsplan med tillhörande genomförandeorganisation, varumärkesarbete som under året kommer att testas i en pilot samt arbetet med stadskärnans kvällsekonomi som även det ska slutföras under året.

Underlag för beslut

- Den regionala stadskärnan Haninge - handlingsplan 2016, daterad 2015-12-21

- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (http://www.trf.sll.se/rufs2010/)

- Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Haninge (http://haninge.se/kommun-och-politik/kommunfakta/regler-och-styrande-dokument/bygga-bo-och-miljo/regional-stadskarna-utvecklingsprogram/)

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Handlingsplan 2016 för utveckling av den regionala stadskärnan godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Handlingsplan 2016 för utveckling av den regionala stadskärnan godkänns.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KS 2015/617

§ 27 Handlingsplan Jordbro - rapport

Sammanfattning

Under perioden 2012 – 2014 har Jordbrodialogen genomförts med utgångspunkt i den politiska visionen för Jordbro. Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelseförvaltningen 2014-12-10 att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenheterna av Jordbro-dialogen utifrån de utmaningar som identifierats: arbete, delaktighet, trygghet och boendemiljö.

Handlingsplanen har tagits fram i samverkan med samtliga förvaltningar under våren 2015. Handlingsplanen innehåller ett drygt tjugotal insatser inom de fyra områden som sedan tidigare identifierats. Insatserna har utpekade ansvariga förvaltningar för åtagandena och ska enligt tidplanen genomföras senast 2017. Flertalet av insatserna är redan planerade eller på gång hos de olika förvaltningarna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de insatser som föreslås i handlingsplanen fram till och med 2017 kommer att kunna genomföras som avsett och i enlighet med tidplanen parallellt med pågående arbete med nytt kultur- och föreningshus.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att uppföljning av handlingsplanen, i samarbete med berörda förvaltningar och bolag, behövs för att fullfölja implementeringen av Jordbrodialogen i ordinarie verksamheter och säkerställa att de föreslagna insatserna tas upp i respektive förvaltnings utveckling av sin verksamhet. Uppföljningen inriktas på att följa och samordna de förslag och insatser som redovisas i handlingsplanen. I uppföljningen ingår även att följa vad som sker nationellt kring bostads- och platsutveckling i andra miljonprogramsområden och vid behov föreslå nya eller förändrade insatser. Återrapportering av arbetet med handlingsplanen sker efter handlingsplanens utgång med analys av resultatet och vilka effekter som uppnåtts.

Underlag för beslut

- Handlingsplan Jordbro 2015-12-22

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-12-22, ”Handlingsplan Jordbro”.

- Kommunstyrelsens beslut 2014-12-10, § 284 (utan bilagor).

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Kommunstyrelsen godkänner Handlingsplan Jordbro som avrapportering av uppdraget om implementering av erfarenheterna av Jordbrodialogen.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att följa upp handlingsplanen i samarbete med övriga förvaltningar och bolag samt återrapportera efter handlingsplanens utgång.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Tobias Hammarberg (L) yrkar bifall till eget förslag från Moderaterna och Liberalerna (bilaga) innebärande att ärendet återremitteras.

Meeri Wasberg (S) begär ajournering. Sammanträdet ajourneras i fem minuter.

Sammanträdet återupptas.

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet återremitteras med utgångspunkt i det egna förslaget från Moderaterna och Liberalerna med följande ändring i förslag till beslut: ”kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att komplettera Handlingsplan Jordbro där, i tillämpliga delar, hänsyn tas till beslut om Mål och Budget 2016”. Martina Mossberg (M) och Tobias Hammarberg (L) instämmer i ändringen.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut - återremiss enligt ovan - och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Ärendet återremitteras.
2. Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att komplettera Handlingsplan Jordbro där, i tillämpliga delar, hänsyn tas till beslut om Mål och Budget 2016.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: KFN, SBN, SN, ÄN, GFN, GVN

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag (återremiss)

§ 27 - Handlingsplan Jordbro – rapport
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunfullmäktige beslutade i mål och budget 2016-2017 att kommunstyrelsens beslut 2014-09-29 § 226 om upphävande av planuppdrag för Jordbro centrum ska upphävas, och att planarbetet återupptas. I planuppdraget för Jordbro centrum framgår tydligt att tidigare Jordbromalmsskolans lokaler ska rivas. Av den anledningen anser vi att förslag som innebär investeringar eller reinvesteringar i byggnaden inte ligger i linje med fattade beslut.

Handlingsplanen innehåller inga förslag på hur lokalbehoven för kultur- och föreningsverksamheten i Jordbro ska lösas i avvaktan på att exploatering av Jordbro centrum är klar. Kommunstyrelsens uppdrag om att ta fram en handlingsplan för Jordbro 2014-12-10 syftade till att implementera erfarenheterna av Jordbrodialogen utifrån de utmaningar som identifierats. Handlingsplanen saknar helt ett resonemang utifrån beslutet att Kultur- och föreningshuset ska rivas och de faktiska utmaningar som uppstår i samband med detta.

Beslut om att riva Jordbro kultur- och föreningshus är väl känt bland föreningar som ryms i lokalerna och en aktiv opposition har drivits från vissa håll mot en rivning. Mot bakgrund av detta är det förvånande att Handlingsplanen inte lyfter denna problematik. Även om omvandlingen av Jordbro centrum möjligen inte kommer att vara klar inom tidsramen för Handlingsplan Jordbro måste denna fråga belysas. Handlingsplan Jordbro måste kompletteras med tankar och idéer om hur verksamheterna som i dag inryms i Jordbro kultur- och föreningshus kan inhysas i alternativa lokaler.

Förslag till beslut

- Ärendet återremitteras och kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att komplettera Handlingsplan Jordbro i enlighet med ovanstående skrivning.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Dnr KS 2015/464

§ 28 Direktiv för fortsatt uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Sammanfattning

Kommunstyrelsen antog vid sitt sammanträde 2015-03-30, § 72, ”Direktiv för fortsatt uppdrag om att utveckla Årsta slott och verksamheten där”. I beslutet tillsattes en politisk styrgrupp och direktiven kompletterades med uppdrag att göra en analys av hur det kulturhistoriska värdet med anknytning till Årsta slott kan förstärkas och bejakas, att styrgruppen ska kartlägga samtliga gällande avtal mellan kommunen/Tornberget och de hyresgäster som finns på fastigheten, samt att styrgruppen även kan föreslå omedelbara förbättringar för att öka Årsta slotts attraktivitet. Styrgruppen redovisar nu hur uppdraget genomförts samt förslag till ärendets fortsatta handläggning.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har upphandlat konsult enligt beslutat direktiv och i övrigt bistått styrgruppen under dess arbete. Styrgruppens arbete redovisas i bifogad tjänsteskrivelse. Förvaltningen överlämnar styrgruppens redovisning och förslag utan eget yttrande.

Underlag för beslut

– Tjänsteskrivelse 2015-12-22 – Styrgruppens redovisning av uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

– Rapport 2015-12-17 – Årsta slott, analys av utvecklingsmöjligheter

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de

föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde.

3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkerställa att nu- varande verksamhet ges goda förutsättningar.
4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017.
5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) yrkar bifall till eget förslag (bilaga).

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag med följande revidering av beslutspunkt 3: ”Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra.”

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag med Meeri Wasbergs (S) revidering enligt ovan samt eget förslag från Tobias Hammarberg (L). Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag med Meeri Wasbergs (S) revidering.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde.
3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkra rutiner och klargöra beslutsvägar mellan berörda parter för att säkerställa att detta fungerar bra.
4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017.

5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Tornberget Fastighetsförvaltning AB, Kultur- och fritidsnämnden, Ekonomiavdelningen, Samhällsutvecklingsavdelningen

Eget förslag

Till kommunstyrelsen den 1 februari 2016

§ 28 Direktiv för fortsatt uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där.

Årsta Slott har länge varit en följetong i kommunen utan att en långsiktigt hållbar lösning har gått att finna. Olika arrendatorer har genom åren försökt utveckla framgångsrika verksamheter men tyvärr utan att lyckas.

Förutsättningarna saknas i nuläget och ytterligare en kostsam utredning visar på ett stort antal möjliga exempel på investeringar och åtgärder som skulle behövas genomföras för att möjliggöra en framtida framgångsrik drift av slottet. Investeringar som inte kan sägas ha högre prioritet än exempelvis nya skolbyggnader, omsorgsboenden eller ny infrastruktur. Dessa för slottsverksamhetens ekonomi nödvändiga investeringar kommer därför vara tvungna att skjutas fram i många år.

Under dessa år så innebär slottet en kostnad för kommunen på cirka 1,4 miljoner kronor per år. Det är inte försvarbart att fortsätta spendera dessa summor varje år på en verksamhet som ligger så långt ifrån den kommunala kärnverksamheten.

Vad vi också kan se efter genomgång av de avtal som ligger till grund för uthyrning av lokaler och mark, vilka ligger inom slottets område, är att dessa inte är marknadsmässiga. Häpnadsväckande är att exempelvis Socialdemokraterna sedan mitten av 1980-talet har ett avtal om vederlagsfri hyra av ett förråd om hela 115 kvadratmeter. Det är tydligt att kommunen inte har de kunskaper som krävs för att driva en slottsverksamhet som bär sina egna kostnader.

Vi är många haningebor som vurmar för Årsta slott men vi måste ställa det i relation mot vad vi kan använda dessa pengar till inom andra viktigare verksamheter. Att hushålla med kommuninvånarnas pengar måste vara en av politikens viktigaste uppgifter. I slutändan handlar det nästan alltid om att våga prioritera.

Framtida planer på förtätningar i området runt slottet kan innebära ett högre slutpris vid försäljning varför tidpunkten för en försäljning bör utredas.

Liberalernas förslag till beslut

- Att uppdra till kommunstyrelsen att utreda när en försäljning av Årsta Slott skulle vara som mest gynnsam för Haninge Kommun.

Tobias Hammarberg (L)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Förskolan Kantele beviljas 48 000 kr.
2. Medlen tas ur statsbidraget för finskt förvaltningsområde.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Förskolan Kantele, grund- och förskolenämnden, Marjaana Lehmonen

Dnr KS 2016/34

§ 29 Hemställan från grund- och förskolenämnden om bidrag till finska förskolan Kantele

Sammanfattning

Den finska förskolan Kantele i Haninge har ansökt om bidrag för pedagogiskt material samt för en studieresa till Helsingfors. Grund- och förskolenämnden hemställer om att bidragsansökan beviljas.

Haninge kommun är sedan 2010 finskt förvaltningsområde och får statsbidrag bland annat för att erbjuda barnomsorg på finska. För år 2015 erhåller Haninge kommun 1 164 173 kr.

Önskemålet från förskolan Kantele togs upp på samrådsmötet för finskt förvaltningsområde 2015-05-21 och en majoritet av mötesdeltagarna har därefter ställt sig positiv till att använda en del av statsbidraget för förskolans merkostnader.

Den pedagogiska utrustning som personalen på förskolan Kantele önskar skaffa beräknas kosta 10 000 kr. Den planerade studieresan beräknas kosta 23 000 kr och vikariekostnaderna beräknas uppgå till 10 000-15 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra och föreslår att bidragsansökan beviljas i enlighet med grund- och förskolenämndens förslag.

Underlag för beslut

- Grund och förskolenämndens beslut 2015-11-25, § 137

- Bidragsansökan

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Förskolan Kantele beviljas 48 000 kr.
2. Medlen tas ur statsbidraget för finskt förvaltningsområde.

Dnr KS 2015/525

§ 30 Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län

Sammanfattning

I juni 2015 beslutade landstingsfullmäktige att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. I november 2015 beslutade landstingsstyrelsen att ge kommunerna möjlighet att yttra sig över ett förslag till ansökan om regionbildning. Remissvar skall lämnas senast 2016-02-29.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har i bifogad skrivelse lämnat ett förslag till kommunens remissvar. Förslaget innebär att en regionbildning tillstyrks. Förslaget innebär samtidigt att kommunen ställer krav på att landstinget förtydligar och preciserar sina ambitioner med att ta över det regionala utvecklingsansvaret. Vidare ges exempel på frågor där det är av största vikt att landstinget och kommunerna enas om både form och innehåll för att driva det regionala utvecklingsarbetet gemensamt.

Underlag för beslut

- Landstingsstyrelsens beslut 2015-11-03, § 225.

- Landstingsstyrelsens skrivelse 2015-11-03, ”Remiss av förslag att ansöka om regionbildning i Stockholms län”.

- Landstingsdirektörens stabs skrivelse 2015-09-23, ”Regionbildning i Stockholms län”.

- Tillväxt- och regionplaneförvaltningens skrivelse 2015-08-10, ”Den regionala nivån i Stockholms län – landstingets uppgifter och den särskilda lagstiftningen”.

- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län”.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra Haninge kommuns remissvar över landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra Haninge kommuns remissvar över landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Landstingsstyrelsen, KSL

Dnr KS 2015/510

§ 31 Laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07 att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer – Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 28079-15

Sammanfattning

Christina Hassila har överklagat beslutet av kommunfullmäktige 2015-12-07, § 256, att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer (FHK). Förvaltningsrätten har förelagt kommunen att yttra sig senast 2016-02-22.

Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar att klaganden gör gällande att kommunfullmäktige beslutade att avslå borgensansökan på grund av att föreningen inte har någon barn- och ungdomsverksamhet, trots att samtliga tidigare instanser hade föreslagit att kommunfullmäktige skulle bifalla borgensansökan. Vidare anser klaganden att kommunen borde ha informerat FHK om att ansökan skulle avslås på grund av avsaknaden av barn- och ungdomsverksamhet samt att ärendet skulle avgöras genom votering. Klaganden anser slutligen att ärendet skulle ha återremitterats till kultur- och fritidsnämnden.

I kommunstyrelseförvaltningens förslag till yttrande framhålls att ärendet har beretts och beslutats i vederbörlig ordning samt att inte någon av de omständigheter som klaganden har anfört kan läggas till grund för att upphäva kommunfullmäktiges beslut enligt 10 kap 8 § kommunallagen. I det föreslagna yttrandet yrkar kommunen därför att förvaltningsrätten ska ogilla överklagandet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen antar det föreslagna yttrandet som sitt eget.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till yttrande, daterat 2016-01-18

- Föreläggande från förvaltningsrätten i Stockholm, inklusive Christina Hassilas överklagande

- Kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07, § 256, inklusive voteringsresultat

- Kommunstyrelsens beslut 2015-11-23, § 285, inklusive eget förslag från Moderaterna, Liberalerna (tidigare Folkpartiet) och Kristdemokraterna

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2015-10-21, § 79, inklusive tjänsteskrivelse daterad 2015-10-14

- Ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer, inklusive komplettering

Kommunalrådsberedningen

Kommunalrådsberedningen beklagar att kommunfullmäktige tog ett annat beslut i frågan än det som en enig kultur- och fritidsnämnd föreslagit och som kommunstyrelsen i sin tur föreslog kommunfullmäktige att besluta. Vad gäller lagligheten i kommunfullmäktiges beslut instämmer kommunalrådsberedningen i det yttrande som kommunstyrelseförvaltningen utarbetat och föreslår att det ska antas som kommunstyrelsens eget.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen antar kommunstyrelseförvaltningens yttrande som sitt eget.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen antar kommunstyrelseförvaltningens yttrande som sitt eget.

Expedieras: Akt

För kännedom: Förvaltningsrätten i Stockholm

Dnr KS 2015/600

§ 32 Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132

Sammanfattning

Fastighetsägaren till Gudö 14:1 och 3:132 har ansökt om att arbeta fram en ny detaljplan för att utreda möjligheten till bostadsbebyggelse. Kommunstyrelsen beslöt 2013-04-22 ge avslag på ansökan om plan för samma fastigheter eftersom de ligger inom ett grönstråk av stor betydelse enligt översiktsplanen och Vendelsö utvecklingsprogram. Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning är att man kan pröva en mindre del bostadsbebyggelse i södra delen av fastigheten längs Jägarvägen om man samtidigt planlägger övrig del av området som naturmark och att redan 2015-09-28 av kommunstyrelsen beslutat planuppdrag för Gudö 3:63 utökas med att omfatta även Gudö 14:1 och Gudö 3:132.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen samtycker till att möjligheten till bostäder närmast Jägarvägen utreds i ett planarbete under förutsättning att de privata fastighetsägarna står för alla kostnader inklusive eventuell markinlösen som planläggningen kan ge upphov till.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-12-01.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Ägaren till Gudö 14:1 och 3:132 ges besked att kommunen är beredd att arbeta fram ett förslag till detaljplan som medger bostäder och naturmark. En detaljplan bedöms vara klar 2017.
2. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Gudö 14:1 och 3:132.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Tobias Hammarberg (L) hemställer om att lämna ett särskilt yttrande från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna, vilket kommunstyrelsen medger.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Ägaren till Gudö 14:1 och 3:132 ges besked att kommunen är beredd att arbeta fram ett förslag till detaljplan som medger bostäder och naturmark. En detaljplan bedöms vara klar 2017.
2. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Gudö 14:1 och 3:132.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Särskilt yttrande

§ 32
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132

Gudö är en av Haninges mest attraktiva boendemiljöer. Kommunen har under senare genom utvecklingsprogram, planprogram och ett antal detaljplaner, prioriterat en förtätning av Gudö med fler bostäder och upprustning av infrastruktur och kommunal service. Inom området finns ett antal något äldre detaljplaner vars genomförandetid gått ut. Det finns önskemål från fastighetsägare att nya planer tas fram för att även dessa områden. Hittills har de fått besked om att områdena bör planläggas i ett sammanhang.

Med anledning av att dessa fastigheter ligger i ett område som utpekats som en betydande grön kil är det positivt att förvaltningen har för avsikt att lyckas väga samman intressena för att kunna nå utökad bebyggelse och översyn av vägstandarden, samtidigt som man i kommande plan säkrar upp grönstråken och är varsam med de naturvärden som ska beaktas för framtiden.

Haninge kommun måste ta tillvara på möjligheten att öka bostadsbyggandet i områden som redan har stor attraktionskraft. En prioritering av en förtätning i ett större sammanhängande område som Gudö är därför lämplig. Förutom att alla fastighetsägare inom området bör få samma möjligheter utveckla sina fastigheter kommer fler bostäder på sikt att bidra till ett större underlag för kollektivtrafik. Vi anser därför att planuppdrag snarast bör ges för de områden i Gudö där genomförandetiden gått ut för befintliga detaljplaner.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Dnr KS 2015/602

§ 33 Planuppdrag för Hammars Småbruk 55:1 m fl, Krigslida stationsområde

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har tillsammans med stadsbyggnads-förvaltningen utrett möjligheten att arbeta fram en detaljplan som medger en tätare bostadsbebyggelse med erforderlig service på den obebyggda marken i direkt anslutning till Krigslida pendeltågstation.

Kommunen äger en stor del av marken, men planområdet bör även omfatta Järntorget Bostad AB:s fastighet Krigslida 1:27 och de privatägda fastigheterna Krigslida 1:99 och Hammar 1:69 och 1:70.

Kommunstyrelsen beslöt 2014 ge ägaren av Krigslida 1:99 positivt planbesked för att möjliggöra avstyckning av villatomt.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att stadsbyggnadsnämndens planuppdrag för det nu föreslagna planområdet. När det utretts vilka delar av området som är lämpliga att bebygga träffas erforderliga avtal med berörda privata fastighetsägare. Ett genomförande av detaljplanen kommer att kräva investeringar i kommunal infrastruktur. Kostnaderna ska belasta de fastighetsägare som har nytta av den nya detaljplanen.

Kommunstyrelseförvaltningen noterar utöver vad som framgår av stadsbyggnadsförvaltningens underlag att området utgör ett s.k. etapp 2-område enligt Tungelsta utvecklingsprogram.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-09-21.

- Projektdirektiv daterade 2015-11-16.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Hammars småbruk 55:1 m fl. som möjliggör tät bostadsbebyggelse med erforderlig service.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Hammars småbruk 55:1 m fl. som möjliggör tät bostadsbebyggelse med erforderlig service.

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX, Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2015/601

§ 34 Planbesked för Ålsta 15:3, Tungelsta

Sammanfattning

Fastighetsägaren har ansökt om planbesked för att möjliggöra flerbostadsbebyggelse med centrumverksamhet i bottenvåningen inom Ålsta 15:3. Fastigheten, som saknar detaljplan, gränsar till Rocklösaån och risk- och bullersituationen intill järnvägen är problematisk.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att flerbostadshus med lokaler stämmer bra med Tungelsta utvecklingsprograms ambition att få till centrumbildande verksamhet och förtätning i centrala delarna, men bedömer att bostadsbebyggelse endast kan komma ifråga på fastighe-tens norra del intill Allévägen. En detaljplan beräknas kunna antas år 2019.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnads-förvaltningens bedömning och tillstyrker positivt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-11-10.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Fastighetsägaren ges i besked att kommunen är beredd att arbeta fram en detaljplan för Ålsta 15:3 och då pröva möjligheten till bostadsbebyggelse. En detaljplan bedöms vara klar 2019.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Fastighetsägaren ges i besked att kommunen är beredd att arbeta fram en detaljplan för Ålsta 15:3 och då pröva möjligheten till bostadsbebyggelse. En detaljplan bedöms vara klar 2019.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2015/523

§ 35 Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Utvärdering av handlingsplan 2012-2014 gällande bekämpningsplan för jätteloka i Haninge kommun 2012-2021. Bilaga 33.16

Cirkulär 15:33 från SKL: Kommunala ansvarsåtaganden för egna hem och småhus i bostadsrättsform

Cirkulär 15:34 från SKL: Hyreshöjning fr.o.m. 1 januari 2016 för lokaler med avtal knutna till konsumentprisindex, KPI

Cirkulär 15:35 från SKL: Pensionsbestämmelser för teater- och musikverksamhet i kommunal regi

Cirkulär 15:36 från SKL: Värdesäkring av ersättning som betalas till lärare, skolledare och syofunktionärer som inte fått försäkringsskydd enligt AGS-KL

Cirkulär 15:37 från SKL: Ersättningar vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar m.m. för år 2016

Cirkulär 15:38 från SKL: Ersättningar till kontaktfamiljer och kontaktpersoner enligt SoL för år 2016

Cirkulär 15:39 från SKL: Ersättning till kontaktperson och kontaktfamilj/stödfamilj som korttidsvistelse enligt LSS för år 2016

Cirkulär 15:40 från SKL: Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4

Cirkulär 15:41 från SKL: Omsorgsprisindex (OPI) och vårdprisindex (VPI)

Cirkulär 15:42 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2015-2019

Cirkulär 15:43 från SKL: Redovisningsfrågor 2015 och 2016

Cirkulär 15:44 från SKL: Slutligt utfall av 2014 års kommunala fastighetsavgift samt prognos för 2015

Cirkulär 15:45 från SKL: Utfall i utjämningssystemen 2016

Cirkulär 15:46 från SKL: Ny instansordning för va-mål

Cirkulär 16:02 från SKL: Kostnadsansvar för stödinsatser avseende barn och ungdomar som är placerade eller vistas i annan kommun

Information- och prognosbrev från Arbetsförmedlingen, december 2015

Protokollsutdrag ÄN 2015-12-17, § 147 Remiss: Överenskommelser om vård och omsorg för äldre, KSL-rekommendation (Kommunförbundet Stockholms Län)

Protokollsutdrag KOFN 2015-12-16 § 104 Utredning om införande av koloniverksamhet i Haninge kommun

Minnesanteckningar kommunala handikapprådet 2015-11-25

Minnesanteckningar pensionärsrådet 2015-12-17

Sammanträdesprotokoll styrelsen för AB Vårljus 2015-10-14

Sammanträdesprotokoll Södertörns miljö- och hälsovårdsförbund 2015-12-01

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

_____

Dnr KS 2015/524

§ 36 Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut anmälas till styrelsen.

Kommundirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Mark- och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Ekonomidirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Mark- och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

_____

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2015-11-04	KS 2015/520	
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Val av justerare

Förslag till beslut

1. …… väljs till justerare.

_____

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-11-04

Diarienummer
KS 2015/521

Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2016-01-12	KS 2015/522	
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Nedan presenteras medborgarförslag som har överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

KS 2015/557

Låt Fredrika Bremergymnasiet få ta över huset som ligger på Malmvägen

Underlag för presentation

Medborgarförslag Låt Fredrika Bremergymnasiet få ta över huset som ligger på Malmvägen inkom 2015-11-16

KS 2015/584

Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan

Underlag för presentation

Medborgarförslag Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan inkom 2015-12-04

Brev från förslagsställaren inkom 2015-12-08

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslagen lämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning.

_____

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -11- 16
Dnr KS 2015/557

Från: info@haninge.se
Skickat: den 16 november 2015 16:24
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Det står ett litet fint faluröd-målat hus på Malmvägen. Tre nya hus kommer att uppföras på tomten nästa år. Min tanke var att man kunde låta Fredrika-Bremer-gymnasiet ta över huset, som annars kommer att rivas väldigt snart. Yrkesskolan skulle kunna flytta set lilla huset till skolan, renovera det och göra om huset till ett litet museum om svunna tider. Bilder på huset finns här:

https://www.flickr.com/photos/steffe/22720105510/

https://www.flickr.com/photos/steffe/22903455322/ Forslag: Rädda huset. Flytta det till Fredrika Bremer-gymnasiets lokaler så att eleverna på ett par av yrkeslinjerna kan renovera huset och göra om det till ett litet museum.

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -12- 04
Dnr. KS 2015/584

Från: info@haninge.se
Skickat: den 3 december 2015 17:23
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan.
Forslag: Inledning
Vega Villaförening företräder runt 250 hushåll som bor i postorten Vega i norra delen av Haninge. I och med att Vega växer blir intressenterna fler och kraven på bättre kollektivtrafik ökar.

Bakgrund
Vega är ett område i stark expansion. Fler och fler familjer flyttar in i området i stort sett varje dag vart efter som nya områden för hyresrätts- och bostadsrättslägenheter samt radhus och parhus färdigställs. Inom 10-15 år planeras 10-15 000 personer att bo i Vega. I planerna ingår en ny pendeltågsstation men den ligger flera år bort. Vår kollektivtrafik består idag av busslinjerna 835 till Handens centrum/Tungelsta, 810 till Gullmarsplan samt 830 till Skogås/Farsta.

I somras hade representanter från Vega Villaförening kontakt med den nya leverantören av busskommunikation i Haninge, Nobina. Bussföretaget meddelade i samband med detta att det skulle komma en ny buss som skulle trafikera Vega (Måsöskolan)-Gullmarsplan samt att det skulle finnas fler avgångar även efter kl. 19.00 från Gullmarsplan till Vega. Tyvärr har vi nyligen fått reda på att detta inte längre gäller. Nobina har ändrat sina planer och det enda som händer är att den sista bussen från Gullmarsplan mot Vega kommer att gå 19.30 istället för 19.00, som det är idag, samt att 810:ans tider kommer att fördelas jämnare under vissa tider.

Buss 810
Buss 810 passerar Vega på Gamla Nynäsvägen och går därefter direkt till Gullmarsplan på morgonen och motsvarande åt andra hållet på kvällen. Denna buss går endast vardagar i rusningstrafik. Buss 810 är mycket populär eftersom den på kort tid tar resenärerna in till Gullmarsplan där de flesta byter till tunnelbana. Denna busslinje är dock i nuläget hårt belastad och det blir värre och värre hela tiden. I takt med att det flyttar in nya hushåll i Vega med omnejd måste man räkna med att antalet resenärer/passagerare i buss 810 ökar. Det är en stor grupp yngre resenärer, skolbarn från årskurs 1 och uppåt som åker med denna buss under terminerna. Att resa med denna buss in till Gullmarsplan betyder att man vid vissa tider ofelbart hänvisas till ståplats i en tätt packad buss. Var och varannan buss blir således så fullpackad med folk att mellan 10-20 personer får stå. Detta är farligt om det skulle hända något då en stor del av färden sker i hög fart på motorvägen. Flera av bussarna som ska stanna i Vega gör inte ens det utan åker förbi fastän det är lång kö vid Vegas busshållplats på Gamla Nynäsvägen.

En effekt av den illa anpassade turlistan, med 3 minuter mellan två bussar och 12 minuter till nästa, är att det i nuläget ofta är två bussar som avgår samtidigt. Den ena blir ibland halvtom eftersom ingen vågar lita på att det kommer en buss till eller så åker bussen förbi. Chaufförerna försöker hålla turlistan men klarar ofta inte detta. Som luttrad Vegabo försöker de flesta komma med på den första bussen eftersom vi inte kan lita på att turlistan hålls och att nästa kommer in när den ska eller överhuvudtaget stannar.

Alternativet för oss i Vega är buss 830 där man kan byta till pendeltåg i Skogås eller tunnelbana i Farsta. Turen in till Skogås tar 7-8 minuter och om bussen är i tid så hinner man med pendeltåget och om det inte är försenat så tar den resan 25 minuter. Resan tar således minst 15 minuter extra, Vega – centrala Stockholm, om förbindelserna är synkroniserade med varandra, annars ännu längre.

För att ta sig hem från centrala Stockholm på kvällen krävs det att man tar sista turen kl. 19.00 med buss 810 från Gullmarsplan. Det blir väldigt besvärligt om man missar den bussen. Då får man ta tunnelbanan till Farsta centrum och sedan buss 830 till Vega eller pendeltåget till Skogås och hoppa på buss 830 där. Det innebär att man kommer fram en timme senare än planerat. En resa från Centralen till Vega tar ca 1½ timme på kvällen.

Ett mycket stort problem är att buss och tåg inte synkroniserade. Vid minsta pendeltågsförsening missar vi buss 830 och får vi vänta på nästa buss i minst 30 minuter i Skogås eller Farsta centrum. Vid vissa pendelstågsavgångar finns dessutom ingen anslutningsbuss och då blir väntetiden den samma. Tiden att ta sig hem från centrala Stockholm blir då ca 1-1½ timme, vilket är oacceptabelt. Många kvinnor tycker dessutom att det är obehagligt att stå i Skogås eller Farsta centrum på kvällarna och vänta på bussen vilket gör det svårt för dem att ta sig hem kvällstid efter kl. 19.00. Busshållplatsen i Skogås är belägen precis vid en nattklubb där det ofta förekommer berusade människor, slagsmål och även ibland skottlossningar. I Fasta i sin tur är det på kvällen helt öde och i många fall är man ensam vilket också är riktigt obehagligt.

Jobbar man dessutom andra tider än vanliga kontorstider går det inte åka med 810:an alls. Att Nobina nu tänker lägga en buss kl. 19.30 gör ingen stor skillnad. Det som skulle behövas är en buss mellan Gullmarsplan och Vega i alla fall en gång i timmen fram till minst kl. 24.00.

Med den stora inflyttningen som nu sker kan vi inte vänta längre på att få bättre förbindelser med 810:an. Pendeltåget ligger flera år bort. Under tiden växer antalet invånare i Vega och därmed ett skriande behov av bättre kollektivtrafik.

Nobina utlovade en förbättring som nu inte blir av. Det gör oss både arga och besvikna. Vi är rejält trötta på att Vega hela tiden får vänta på en bra infrastruktur.
Det är en djup orättvisa i att vi Vegabor återigen ska behöva finna oss i att vi har en så dålig utbyggd kommunaltrafik. Det är därför inte konstigt att väg 73 blir allt mer tillproppad vid rusningstid.

Det talas dessutom om att vi alla ska bidra till en bättre miljö men ur miljösynpunkt går det åt helt fel håll då fler och fler blir tvungna att ta bilen eftersom det inte går att åka kommunalt på ett vettigt och säkert sätt. Hushållen måste även i större utsträckning ha två bilar för att få allt att gå ihop och det ökar både trafiken, köerna och utsläppen.
Detta stämmer inte alls med Haninge kommuns egna miljömål på
https://u1967775.ct.sendgrid.net/wf/click?upn=J58ehTo0c-2FEmObs6xn5kOBEVlzpbuWQxGKy-2BTIH1QGbow9OG9re6qeHLlbdtemb6nQ0f0jp2qPQqiphlOVRhT-2FtNhsKOvZEtRZdqBVDYH4E-3D_avaOiUKsTsL3-2F-2BBUQ3UvOD08qccbGcgEHHO-2BcWypgdFHZzg4uxWYdJ15r7SFdOh5nagt2XTsvu4dcqctX3dR6jVVJVMwiOoxqPbFxJclTJkLoGToVSMaB2FteYzavkrV1BhX6Aq1jhOVHPjX6wBVdp4h4C1zan-2FlsijeBLJlBCsr0RP98EtGOQcYVtgzec7YmhJ4SkaoNDOvtQ123766orY7OM7Osvk-2FhgyxmxW4SU0-3D

Slutkommentar
Vi kräver att Haninge kommun nu direkt tar detta på allvar och ser till att utöka trafiken med buss 810 mellan Vega och Gullmarsplan.

Vi ser fram emot ett skriftligt svar med en åtgärdsplan innehållande förbättringar inom snar framtid.

Namn:
Adress:
Postadress:
Epostadress:

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen
1(3)
2015 -12- 08
Diarienr KS 2015/584

Vega Villaförening
136 49 Vega

Till: Haninge kommun
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Kent Lindgren
Alex Barsati

Vega 2015-12-03

Förbättra busstrafiken mellan Vega och Gullmarsplan

Inledning
Vega Villaförening företräder runt 250 hushåll som bor i postorten Vega i norra delen av Haninge. I och med att Vega växer blir intressenterna fler och kraven på bättre kollektivtrafik ökar.

Bakgrund
Vega är ett område i stark expansion. Fler och fler familjer flyttar in i området i stort sett varje dag vart efter som nya områden för hyresrätts- och bostadsrättslägenheter samt radhus och parhus färdigställs. Inom 10-15 år planeras 10-15 000 personer att bo i Vega. I planerna ingår en ny pendeltågsstation men den ligger flera år bort. Vår kollektivtrafik består idag av busslinjerna 835 till Handens centrum/Tungelsta, 810 till Gullmarsplan samt 830 till Skogås/Farsta.

I somras hade representanter från Vega Villaförening kontakt med den nya leverantören av busskommunikation i Haninge, Nobina. Bussföretaget meddelade i samband med detta att det skulle komma en ny buss som skulle trafikera Vega (Måsöskolan)-Gullmarsplan samt att det skulle finnas fler avgångar även efter kl. 19.00 från Gullmarsplan till Vega. Tyvärr har vi nyligen fått reda på att detta inte längre gäller. Nobina har ändrat sina planer och det enda som händer är att den sista bussen från Gullmarsplan mot Vega kommer att gå 19.30 istället för 19.00, som det är idag, samt att 810:ans tider kommer att fördelas jämnare under vissa tider.

Buss 810
Buss 810 passerar Vega på Gamla Nynäsvägen och går därefter direkt till Gullmarsplan på morgonen och motsvarande åt andra hållet på kvällen. Denna buss går endast vardagar i rusningstrafik. Buss 810 är mycket populär eftersom den på kort tid tar resenärerna in till Gullmarsplan där de flesta byter till tunnelbana. Denna busslinje är dock i nuläget hårt belastad och det blir värre och värre hela tiden. I takt med att det flyttar in nya hushåll i Vega med omnejd måste man räkna med att antalet resenärer/passagerare i buss 810 ökar. Det är en stor grupp yngre resenärer, skolbarn från årskurs 1 och uppåt som åker med denna buss under terminerna. Att resa med denna buss in till Gullmarsplan betyder att man vid vissa tider ofelbart hänvisas till ståplats i en tätt packad buss. Var och varannan buss blir således så

fullpackad med folk att mellan 10-20 personer får stå. Detta är farligt om det skulle hända något då en stor del av färden sker i hög fart på motorvägen. Flera av bussarna som ska stanna i Vega gör inte ens det utan åker förbi fastän det är lång kö vid Vegas busshållplats på Gamla Nynäsvägen.

En effekt av den illa anpassade turlistan, med 3 minuter mellan två bussar och 12 minuter till nästa, är att det i nuläget ofta är två bussar som avgår samtidigt. Den ena blir ibland halvtom eftersom ingen vågar lita på att det kommer en buss till eller så åker bussen förbi. Chaufförerna försöker hålla turlistan men klarar ofta inte detta. Som luttrad Vegabo försöker de flesta komma med på den första bussen eftersom vi inte kan lita på att turlistan hålls och att nästa kommer in när den ska eller överhuvudtaget stannar.

Alternativet för oss i Vega är buss 830 där man kan byta till pendeltåg i Skogås eller tunnelbana i Farsta. Turen in till Skogås tar 7-8 minuter och om bussen är i tid så hinner man med pendeltåget och om det inte är försenat så tar den resan 25 minuter. Resan tar således minst 15 minuter extra, Vega – centrala Stockholm, om förbindelserna är synkroniserade med varandra, annars ännu längre.

För att ta sig hem från centrala Stockholm på kvällen krävs det att man tar sista turen kl. 19.00 med buss 810 från Gullmarsplan. Det blir väldigt besvärligt om man missar den bussen. Då får man ta tunnelbanan till Farsta centrum och sedan buss 830 till Vega eller pendeltåget till Skogås och hoppa på buss 830 där. Det innebär att man kommer fram en timme senare än planerat. En resa från Centralen till Vega tar ca 1½ timme på kvällen.

Ett mycket stort problem är att buss och tåg inte synkroniserade. Vid minsta pendeltågsförsening missar vi buss 830 och får vi vänta på nästa buss i minst 30 minuter i Skogås eller Farsta centrum. Vid vissa pendelstågsavgångar finns dessutom ingen anslutningsbuss och då blir väntetiden den samma. Tiden att ta sig hem från centrala Stockholm blir då ca 1-1½ timme, vilket är oacceptabelt. Många kvinnor tycker dessutom att det är obehagligt att stå i Skogås eller Farsta centrum på kvällarna och vänta på bussen vilket gör det svårt för dem att ta sig hem kvällstid efter kl. 19.00. Busshållplatsen i Skogås är belägen precis vid en nattklubb där det ofta förekommer berusade människor, slagsmål och även ibland skottlossningar. I Fasta i sin tur är det på kvällen helt öde och i många fall är man ensam vilket också är riktigt obehagligt.

Jobbar man dessutom andra tider än vanliga kontorstider går det inte åka med 810:an alls. Att Nobina nu tänker lägga en buss kl. 19.30 gör ingen stor skillnad. Det som skulle behövas är en buss mellan Gullmarsplan och Vega i alla fall en gång i timmen fram till minst kl. 24.00.

Med den stora inflyttningen som nu sker kan vi inte vänta längre på att få bättre förbindelser med 810:an. Pendeltåget ligger flera år bort. Under tiden växer antalet invånare i Vega och därmed ett skriande behov av bättre kollektivtrafik.

Nobina utlovade en förbättring som nu inte blir av. Det gör oss både arga och besvikna. Vi är rejält trötta på att Vega hela tiden får vänta på en bra infrastruktur.

Det är en djup orättvisa i att vi Vegabor återigen ska behöva finna oss i att vi har en så dålig utbyggd kommunaltrafik. Det är därför inte konstigt att väg 73 blir allt mer tillproppad vid rusningstid.

Det talas dessutom om att vi alla ska bidra till en bättre miljö men ur miljösynpunkt går det åt helt fel håll då fler och fler blir tvungna att ta bilen eftersom det inte går att åka kommunalt på ett vettigt och säkert sätt. Hushållen måste även i större utsträckning ha två bilar för att få allt att gå ihop och det ökar både trafiken, köerna och utsläppen. Detta stämmer inte alls med Haninge kommuns egna miljömål på http://haninge.se/bygga-bo-och-miljo/klimat-miljo-och-hallbarhet/.

Slutkommentar
Vi kräver att Haninge kommun nu direkt tar detta på allvar och ser till att utöka trafiken med buss 810 mellan Vega och Gullmarsplan.

Vi ser fram emot ett skriftligt svar med en åtgärdsplan innehållande förbättringar inom snar framtid.

Vega Villaförening
Vice ordf. Franca Kellermann
Brusewitz väg 21
136 49 Vega
0708-81 20 81
franca.kellermann@gmail.com

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2015-12-18	KS 2015/319	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Medborgarförslag: Upphandla svenska och ekologiska livsmedel

Sammanfattning

Medborgarförslaget vill att kommunen ”ska upphandla svenska livsmedel som mejerier och kött samt där det går att inhandla ekologiskt av flera skäl, etisk djurhållning i enligt svenska djurskyddsregler samt faran med antibiotika rester i t.ex. utländskt kött”. Vidare vill medborgarförslaget att kommunen ska ställa höga krav på sina leverantörer i detta avseende.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har under våren 2015 upphandlat livsmedel, bland annat mejeriprodukter, för de kommande åren. Den arbetsgrupp som inför upphandlingen diskuterade sig fram till vilka kvalitetskrav som skulle ställas valde att ställa höga kvalitetskrav. Kommunen följde Konkurrensverkets hållbarhetskrav för livsmedel och efterfrågade dessutom en stor andel ekologiska mejeriprodukter. Kraven som ställdes för ekologiska mejeriprodukter var att mjölkkor ska under betesperioden kunna vistas ute större delen av dygnet (minst två betespass).

Underlag för beslut

- Medborgarförslaget.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslaget skall med hänvisning till kommunstyrelseförvaltningens redogörelse anses besvarat.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Haninge kommun

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Förslagsställaren

HANINGE KOMMUN
Kommunstyrelseförvaltningen

2015 -07- 06

Diarienr KS 2015/319

Från: info@haninge.se
Skickat: den 4 juli 2015 09:30
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Arende: Upphandling av livsmedel i kommunen.

Forslag: Dels i möjligaste mån upphandla svenska livsmedel som mejeri o kött samt där det går att inhandla ekologiskt av flera skäl, etisk djurhållning i enlighet med svenska djurskyddsregler samt faran med antibiotika rester i tex utländsk kött Kommunen bör kunna ställa höga krav på sina leverantörer i detta avseende, det kan inte vara rimligt att de svenska bönderna försvinner för att vi inporterar stora delar av vår livsmedelsförsörjning.

Namn:

Adress:

Postadress:

Epost:

Haninge kommun

Handläggare
Bengt Svenander, kommundirektör

Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente – minoritetsåterremitterat ärende

Sammanfattning

Ett ärende om att inrätta ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen behandlades under våren 2015. Eftersom ärendet innehöll förslag till ändringar av kommunstyrelsens reglemente behandlades det av kommunfullmäktige. Detta skedde 2015-06-08, § 154. Fullmäktige beslutade genom minoritetsåterremiss att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen med motiveringen att utreda frågan om hållbarhetsutskott och eventuell hållbarhetsberedning samt eventuellt ta fram nödvändigt reglemente för en hållbarhetsberedning.

Med anledning av återremissen har överläggningar förts mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M). En gruppledaröverenskommelse om hållbarhetsarbetet under mandatperioden 2015-2018 träffades 2015-12-02. Kommunstyrelseförvaltningen har med överenskommelsen som grund lämnat ett förslag till avgränsning av beredningens uppdrag.

Underlag för beslut

Gruppledaröverenskommelse 2015-12-02.

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente”.

Kommunfullmäktiges beslut 2015-06-08, § 154, inkl bilagor.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande nya punkt, som läggs in som tredje punkt i uppräkningen av ansvarsområden.

   Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

2. Ovanstående ändring av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2016-02-16.

3. En hållbarhetsberedning med åtta ledamöter inrättas för tiden fr o m 2016-02-16 t o m 2018-12-31.

4. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

5. Hållbarhetsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.

6. Kommunfullmäktige skall i god tid före 2018-12-31 pröva frågan om huruvida hållbarhetsberedningen skall finnas kvar och vilka uppgifter den i så fall skall ha för tiden efter 2018-12-31.

7. Kommunfullmäktiges beslut i föreliggande ärende innebär att det utredningsuppdrag som fullmäktige gav 2015-06-08, § 154, genom beslut om minoritetsåterremiss, skall anses fullgjort.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder, planeringschefen

-TREPARTIALLIANSEN-

Särskilt yttrande

Till kommunstyrelsen 2016-02-10

§ 5 Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente - minoritetsåterremitterat ärende

Om vi ska bli ihågkomna av framtida generationer som dem som tog ansvar för miljön och vände utvecklingen, krävs ett kraftfullt agerande. Kommunen ska ta sitt ansvar och vara föregångare när det gäller att minska klimatpåverkan och verka strategiskt inom hållbarhetsfrågor.

För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en miljöpolitik byggd på lokalt, regionalt, nationellt och globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Den nuvarande politiska ledningen trädde oförberedd till makten efter valet och föreslog att ett utskott under kommunstyrelsen skulle tillsättas med ansvar för miljöfrågor. Den breda ansatsen saknades. Fortfarande efter mer än ett halvår hade ansvarigt kommunalråd inte kommit till skott och när väl planerna skulle sättas i verket var inte förslaget förankrat i kommunfullmäktige trots att vi från Trepartialliansen lyfte detta i kommunstyrelsen.

Trepartialliansens förslag om en hållbarhetsberedning under fullmäktige med eget reglemente minoritetsåterremitterades av den rödgröna kommunledning. Värdefull tid och värdefulla resurser har i onödan spillts. Det ärende som nu läggs fram är alltså till stora delar detsamma som Trepartialliansen yrkade på i juni 2015, men med en något lägre ambition då beredningens uppdrag blir mer begränsat än i vårt ursprungsförslag.

Trepartialliansens anser att miljöarbetet i kommunen måste komma igång igen och att den rödgröna kommunledningen då får ansvar för detta i den takt de förmår.

Tobias Hammarberg (L)

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Sverigedemokraterna

Särskilt Yttrande

Till kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 5 Inrättande av en hållbarhetsutredning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente – minoritetsåterremiterat ärende

I underlaget för beslutet i detta ärende framgår att förslaget till det aktuella beslutet har tagits fram vid överläggningar mellan den regerande minoriteten och gruppledarna för KD, L och M.

Sverigedemokraterna (SD) vill på det bestämdaste protestera mot ett sådant förfarande där enbart vissa partier deltar. SD har inte blivit kallade till denna överläggning och har därför inte kunnat påverka beslutsunderlaget. Detta är en demokratisk brist.

Vi vill med kraft understryka att fortsättningsvis ska även SD kallas till den här typen av överläggningar.

Vidare sägs det att hållbarhetsutredningen ska bestå av åtta ledamöter och vad vi har förstått är fördelningen av dessa mellan partierna redan klar. Vi anser och kräver att SD ska vara representerade i denna utredning.

För Sverigedemokraterna i Haninge

Kennerth Valtersson

Gruppledare (SD)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelsekontoret
2015-12-02
2015 -12- 02
Dnr KS 2015/91

Gruppledaröverenskommelse

Hållberhetsarbetet mandatperioden 2015-2018

Det kan konstateras att det inte finns någon motsättning utav större art mellan de partier som finns representerade i vårt kommunfullmäktige vad gäller vikten av klimat- och miljöfrågorna och dess betydelse på lång sikt.

Detta synsätt borde således kunna utgöra grunden för frågornas hantering framöver. Innan årsskiftet 2015 fanns en gemensam ansats att lägga ner miljönämnden utifrån dåvarande uppdrag och att finna ett bättre sätt att politiskt arbeta med dessa frågor.

Undertecknade har nu diskuterat frågan och kommit överens om följande:

- Kommunfullmäktige utser en hållbarhetsberedning för innevarande mandatperiod. *(frågornas fortsatta organisering ses över inom ramen för beredningen för politisk organisation 2019.)*
- Beredningen ska bestå av åtta ledamöter
  Dessa fördelas med fyra platser till kommunledningen (S, MP, C) och fyra platser till oppositionen(M, L, KD).
- Kommunalrådet med ansvar för hållbarhetsfrågor leder arbetet i beredningen.
- Det ska tas fram och beslutas om ett direktiv för beredningens arbete, med avseende på att ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömål. Programmet ska utgöra underlag i verksamhetsplanering, budget- och investeringsprojekt och ska gälla för alla kommunens verksamheter och bolag. Programmet ersätter nuvarande Strategi för ekologisk hållbarhet.
- Ett förslag till klimat- och miljöpolitiskt program ska kunna gå ut på remiss under hösten 2016 för att efter inarbetning av synpunkter kunna antas i kommunfullmäktige under våren 2017.
- Beredningen ska utöver uppgifterna ovan ansvara för att det under mandatperioden görs en genomlysning av folkhälsoarbetet i kommunen.

Meeri Wasberg
Gruppledare, Socialdemokraterna

Martina Mossberg
Gruppledare, Moderaterna

Annica Hjerling
Vice Gruppledare, Miljöpartiet

Tobias Hammarberg
Gruppledare, Liberalerna

Petri Salonen
Gruppledare, Centerpartiet

Marie Litholm
Gruppledare, Kristdemokraterna

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommundirektören

12 januari 2016

Kommunstyrelsen

Inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige samt ändring av kommunstyrelsens reglemente

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande nya punkt, som läggs in som tredje punkt i uppräkningen av ansvarsområden.

Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

2. Ovanstående ändring av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2016-02-16.

3. En hållbarhetsberedning med åtta ledamöter inrättas för tiden fr o m 2016-02-16 t o m 2018-12-31.

4. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

5. Hållbarhetsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av föreliggande skrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

6. Kommunfullmäktige skall i god tid före 2018-12-31 pröva frågan om huruvida hållbarhetsberedningen skall finnas kvar och vilka uppgifter den i så fall skall ha för tiden efter 2018-12-31.

7. Kommunfullmäktiges beslut i föreliggande ärende innebär att det utredningsuppdrag som fullmäktige gav 2015-06-08, § 154, genom beslut om minoritetsåterremiss, skall anses fullgjort.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har 2014-12-08, § 196, godkänt den politiska plattform för 2015-2018 som är gemensam för (S), (MP) och (C). Fullmäktige beslutade vidare att kommunfullmäk-

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax/e-post	Postgiro	Bankgiro
136 81 Haninge	Rudsjöterrassen 2	Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02	08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se	1265-8	

tiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016 fastställs med de förändringar som framgick av reciten i ärendet och av den politiska plattformen.

I den politiska plattformen finns ett avsnitt om klimat, miljö, mat och natur (sid 9-11). Den politiska kommunledningen har för vissa av dessa frågor föreslagit att ett hållbarhetsutskott
i kommunstyrelsen inrättas. Ett ärende med denna innebörd behandlades under våren 2015. Eftersom ärendet innehöll förslag till ändringar av kommunstyrelsens reglemente behandlades det av kommunfullmäktige. Detta skedde 2015-06-08, § 154. Fullmäktige beslutade genom minoritetsåterremiss att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen med motiveringen att utreda frågan om hållbarhetsutskott och eventuell hållbarhetsberedning samt eventuellt ta fram nödvändigt reglemente för en hållbarhetsberedning.

Med anledning av återremissen har överläggningar förts mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M). En gruppledaröverenskommelse om hållbarhetsarbetet under mandatperioden 2015-2018 träffades 2015-12-02. Framställningen nedan grundas på vad som framgår av överenskommelsen.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Som framgått ovan har föreliggande ärende utgått från den nämnda politiska plattformen samt Mål och budget 2015-2016. Det kan noteras att i Mål och budget 2016-2017 sägs följande.

Att minska klimatpåverkan är den viktigaste miljöfrågan för oss. För att nå framgång behövs alla goda insatser. Kommun, invånare, företag, organisationer och myndigheter ska i högre grad ges möjlighet att tillsammans ta ansvar för hållbarhetsarbetet med reella politiska styrmedel och uppföljning som påvisar konkreta resultat. Därför tas ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program fram. Programmet ska ge en sammanhållen bild av kommunens viktigaste utmaningar och insatser och driva klimat- och miljöarbetet starkt framåt de kommande fyra åren.(sid 5)

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.(sid 16)

Särskilt budgeterade medel i kommunstyrelsen
Hållbarhetsutskottet
Varje skatteskrona ska investeras så att den ger maximal utdelning i form av minskade utsläpp, renare miljö och stabila ekosystem. Hållbarhetsutskottet ska prioritera strategiska frågor för hur Haninge kan växa på ett hållbart sätt och för insatser som värnar vår natur. Hållbarhetsutskottet fördelar Klimatmiljonen och Miljöpriset. (sid 23)

Vad som sägs i Mål och budget sid 23 om hållbarhetsutskottet upphör att gälla som en konsekvens av att kommunfullmäktige fattar beslut med anledning av föreliggande ärende.

Formalia

Den förutvarande miljönämnden upphörde vid utgången av år 2014. Därmed har ansvaret för de frågor miljönämnden ansvarade för, övergått till kommunstyrelsen. Detta bör tydliggöras i kommunstyrelsens reglemente. Därför föreslås ovanstående tillägg till § 2 i reglementet.

Den ovannämnda gruppledaröverenskommelsen innebär att en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige föreslås inrättas med den utformning som framgår av de föreslagna beslutspunkterna 3-6. Val till hållbarhetsberedningen förrättas av kommunfullmäktige i ett separat valärende.

Bestämmelsen i 3 kap 7 § första stycket kommunallagen (KL) innebär att för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som skall avgöras av fullmäktige får fullmäktige inrätta fullmäktigeberedningar. Kommunstyrelsen har en särskild uppgift att vara den sista instansen innan ärenden kommer upp i fullmäktige (5 kap 28 § KL). Denna uppgift kan inte inskränkas genom inrättande av en fullmäktigeberedning. Tanken är alltså inte att en sådan beredning skall vara ett allmänt beredningsorgan med uppgifter som motsvarar styrelsens. Avsikten är att fullmäktige i vissa fall skall kunna tillsätta ett särskilt organ enbart för beredningen.

Beslut under beredningen av ett fullmäktigeärende utgör inte ett överklagbart beslut (10 kap 2 § KL). Ett överklagande måste således riktas mot själva fullmäktigebeslutet och inte mot fullmäktigeberedningens förslag till beslut.

En fullmäktigeberedning kan ha vissa funktioner för uppföljning av nämndverksamheten. Detta innebär dock inte att beredningen kan förvandlas till en nämnd. Införande av fullmäktigeberedningar medför i praktiken en form av ”dubbel beredning”, genom att kommunstyrelsen och berörd facknämnd inte kan förbigås före ett fullmäktigebeslut.

Beredning av ärenden före beslut är per definition skiljt från verkställighet av protokollförda beslut. I kommunallagen (och i SKL:s lagkommentar) nämns fullmäktigeberedningar enbart i samband med just beredning av ärenden före beslut. Detta betyder att fullmäktigeberedningar inte är avsedda att ha någon verkställande roll.

Bestämmelserna i 5 kap 26-28 §§ KL innebär att förslag från hållbarhetsberedningen till kommunfullmäktige skall behandlas av kommunstyrelsen innan en fråga förs fram till fullmäktige. Därmed gäller samma ordning för ärenden från hållbarhetsberedningen

som för alla andra ärenden (utom valärenden och ärenden om ansvarsfrihet) som redan behandlas av kommunstyrelsen innan beslutsförslag lämnas till fullmäktige.

I kommunfullmäktiges arbetsordning sägs följande (§ 39, tredje och fjärde stycket).

Fullmäktige får tillsätta en eller flera fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga. Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i fullmäktigeberedningen. Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande för den tid som den har valts till ledamot.

Beredningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Hållbarhetsberedningens uppgifter

Kommunfullmäktige måste fastställa hållbarhetsberedningens uppgifter. Baserat på gruppledaröverenskommelsen lämnas följande förslag till uppgifter.

1. Ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömål. Programmet ska utgöra underlag i verksamhetsplanering, budget- och investeringsprojekt och ska gälla för alla kommunens verksamheter och bolag. Programmet ersätter nuvarande Strategi för ekologisk hållbarhet.

I ett separat ärende redovisas ett förslag till direktiv för ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program inkl finansiering av det arbetet. Förutsatt att direktivet godkänns så utgör det uppdragsbeskrivning för hållbarhetsberedningen i denna del.

2. Under mandatperioden göra en genomlysning av folkhälsoarbetet i kommunen.

Formuleringen i gruppledaröverenskommelsen indikerar att uppgiften under punkt 1 ovan är prioriterad. Uppgiften under punkt 2 kommer senare, men kan givetvis påbörjas delvis parallellt med det första uppdraget. Arbetet bör inledas med att beredningen avgränsar vad genomlysningen skall innehålla. Kommunstyrelseförvaltningen kommer att bistå med underlag för beredningens planering av uppdraget.

3. I övrigt fullgöra de uppgifter som kommunfullmäktige tilldelar beredningen.

Ekonomi

Kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016, innehöll en ekonomisk ram för miljönämnden. Kommunfullmäktiges beslut 2014-12-08, § 196, om godkännande av den politiska plattformen för 2015-2018 med åtföljande ändringar av Mål och budget 2015-2016, innebär att miljönämndens ekonomiska ram överfördes till kommunstyrelsens ram.

Miljönämndens tidigare omkostnader, 500 kkr, har överförts till kommunstyrelsens motsvarande konto. Dessa medel täcker omkostnaderna för en ny hållbarhetsberedning.

Eftersom medlen redan finns inom kommunstyrelsens budgetram 2016, som även omfattar omkostnader för kommunfullmäktige och dess beredningar, behövs inget ytterligare beslut om detta.

Övrigt

Kommunstyrelseförvaltningen svarar för ärendeberedningen till hållbarhetsberedningen. Planeringschefen kommer att vara föredragande inför beredningen.

Bengt Svenander

Bilagor
Kommunstyrelsens gällande reglemente
Gruppledaröverenskommelsen om hållbarhetsarbetet mandatperioden 2015-2018

Dnr KS 2015/91

§ 154 Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har 2014-12-08, § 196, godkänt den politiska plattform för 2015-2018 som är gemensam för (S), (MP) och (C). Fullmäktige beslutade vidare att kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016 fastställs med de förändringar som framgick av reciten i ärendet och av den politiska plattformen.

I den politiska plattformen finns ett avsnitt om klimat, miljö, mat och natur (sid 9-11). Den politiska kommunledningen vill för vissa av dessa frågor inrätta ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen. Mot denna bakgrund har kommunstyrelseförvaltningen utformat förslag till uppgifter för utskottet samt förslag till ändringar i och kompletteringar av kommunstyrelsens reglemente resp delegationsordning.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-04-28, ”Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning”

Kommunstyrelsens gällande reglemente

Förutvarande miljönämndens reglemente

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (FP) yrkar, med instämmade av Marie Litholm (KD) och Alexandra Anstrell (M) bifall till eget förslag (bilaga).

Sven Gustafsson (M) begär ajournering. Sammanträdet ajourneras i fem minuter.

Sammanträdet återupptas.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens och förslaget från Tobias Hammarberg (FP), Marie Litholm (KD) och Alexandra Anstrell (M). Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande två nya punkter, som läggs in som tredje och fjärde punkter i uppräkningen av ansvarsområden.

   Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

   Kunskapsspridning inom miljöområdet

2. Kommunstyrelsens reglemente § 29 skall ha följande lydelse.

   Kommunstyrelsen kan besluta om inrättande av utskott och tillfälliga beredningar. Förslag till beslut av kommunstyrelsen från sådana utskott och beredningar skall behandlas i enlighet med § 33 nedan.

3. Ovanstående ändringar av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2015-06-15.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Ett hållbarhetsutskott med fem ledamöter och två ersättare inrättas.

2. Hållbarhetsutskottet skall ha de uppgifter som framgår av bifogad skrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

3. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 210 med följande lydelse.

   Beslut om fördelning av Klimatmiljonen

   Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

4. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 211 med följande lydelse.

Beslut om fördelning av Miljöpriset

Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

5. Besluten enl punkterna 1-4 ovan skall gälla fr o m 2015-06-15.

Alexandra Anstrell, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M) - Tobias Hammarberg och Pia Lublin - båda (FP) - och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Petri Salonen (C) att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen med motiveringen att utreda frågan om hållbarhetsutskott och eventuell hållbarhetsberedning samt eventuellt ta fram nödvändigt reglemente för hållbarhetsberedning.

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (FP) bifall till ett gemensamt förslag från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna (bilaga) samt att ärendet ska avgöras under pågående sammanträde.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslaget att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen mot förslaget att ärendet ska avgöras vid pågående sammanträde och finner att fullmäktige har beslutat att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen.

Votering begärs och följande voteringsproposition läses upp och godkänns:

”Den som vill att ärendet ska återremitteras röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.”

Omröstning sker med voteringsanläggning och resultatet av omröstningen är 30 ja-röster mot 31 nej-röster. (Omröstningsresultat, se bilaga.)

Ordföranden konstaterar att omröstningsresultatet innebär att fullmäktige har beslutat att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelsen genom minoritetsåterremiss.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelsen genom minoritetsåterremiss med motiveringen att utreda frågan om hållbarhetsutskott och eventuell hållbarhetsberedning samt eventuellt ta fram nödvändigt reglemente för hållbarhetsberedning.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson, Sedat Dogru, Sara Sixten, Marin Tomic, Marietta de Pourbaix-Lundin, Joakim Goding, Natasha Ringblom, Kristoffer Eriksson, Pernilla Kjellin, Gilbert de Wendel, Mats Mattson, Daniel Lassnäs, Mikael Kjellin, Kjell Larsson – samtliga (M) - Tobias Hammarberg, Kristina Hallberg, Peter Olevik Dunder, Pia Lublin – samtliga (FP) – samt Marie Litholm och Suzanne Kickan Enman – båda (KD) – reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Näringslivs- och utvecklingsdirektören, planeringschefen

Haninge kommunfullmäktige: VOTERINGSRESULTAT

- -

Votering: § 154 Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning

2015-06-08 kl. 20:57

- -

Totalt [JA]: 30
Totalt [NEJ]: 31
Totalt [AVSTÅR]: 0
Totalt [FRÅNVARANDE]: 0

420821. de Wendel Gilbert (M) - NEJ
421114. Valtersson Kennerth (SD) - NEJ
440124. Mattsson Mats (M)(Ersätter Karlfeldt Birgitta) - NEJ
450409. Lublin Pia (FP) - NEJ
450520. Larsson Kjell (M) - NEJ
460413. Erlandsson Christer (S) - JA
470709. Manners Eva (SD) - NEJ
490517. Svensson Göran (S) - JA
490729. Bernhardsson Margareta (S) - JA
491211. Kalasniemi Esa (S)(Ersätter Drammeh Sait) - JA
510815. de Pourbaix-Lundin Marietta (M) - NEJ
530214. Öhman Ulla-Britt (C) - JA
560716. Cilgin Nafi (V) - JA
561023. Drammeh Sahir (MP) - JA
571021. Erlandsson Ann-Christine (S) - JA
601028. Forsberg Yvonne (SD)(Ersätter Svensson Henrik) - NEJ
620503. Coksürer Mehmet (MP) - JA
620714. Schramm Ove (S)(Ersätter Gálvez Jorge) - JA
640903. Forsberg Kenneth (S) - JA
650222. Mossberg Martina (M) - NEJ
651005. Eriksson Göran (S) - JA
651114. Enman Suzanne (KD)(Ersätter Krylborn Joachim) - NEJ
660130. Gustafsson Sven (M) - NEJ
660204. Kjellin Mikael (M) - NEJ
660804. Litholm Marie (KD) - NEJ
660921. Nordlund Anders (S) - JA
670516. Svensson Mikko (S) - JA
680615. Svensk Johan (MP) - JA
681203. Ragnar Anna (-) - NEJ
700414. Haaf Annett (S) - JA
700704. Erfani Sepideh (S) - JA
701202. Fridebäck Michael (M) - NEJ
701229. Fägersten Maria (S) - JA

710329. Ringblom Natasha (M) - NEJ
710822. Dogru Sedat (M) - NEJ
711228. Hammarberg Tobias (FP) - NEJ
720318. Kjellin Pernilla (M) - NEJ
731214. Wasberg Meeri (S) - JA
741218. Anstrell Alexandra (M) - NEJ
750204. Manners Jenny (SD) - NEJ
750216. Hallberg Kristina (FP) - NEJ
751114. Sixten Sara (M) - NEJ
760414. Wilén Linda (S) - JA
760519. Westlund Åsa (S) - JA
760528. Lindefjärd Christian (SD) - NEJ
760703. Salonen Petri (C) - JA
771108. Lassnäs Daniel (M) - NEJ
790523. Reinemar Marianne (-) - NEJ
800225. Olevik Dunder Peter (FP) - NEJ
800325. Janabi Yosefin (S) - JA
840402. Eriksson Kristoffer (M) - NEJ
841008. Jensen Tomas (S) - JA
860122. Skånberg Samuel (V)(Ersätter Eneroth Anne-Catrin) - JA
860324. Tefke Sanna (RS)(Ersätter Bernhardsson Mattias) - JA
860813. Goding Joakim (M) - NEJ
880723. Larbi Latifa (S) - JA
890523. Ovsiannikov Tove (V) - JA
890827. Tomic Marin (M) - NEJ
890918. Spångberg Joakim (S) - JA
900907. Derkert-Rosenberg Ruben (RS)(Ersätter Rigney Thörnblom Lina) - JA
940104. Askling Dennis (SD) - NEJ

Eget förslag

§ 18 (Inrättande av ett hållbarhetsutskott)
Kommunfullmäktige
2015-06-08

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har beslutat om att inrätta ett hållbarhetsutskott och även beslutat vilka uppgifter detta utskott ska ha. Samtidigt föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktiges reglemente ändras så att det blir tydligare att kommunstyrelsen kan inrätta egna utskott.

Trepartialliansens synpunkter

Utskott eller fullmäktigeberedning

Kommunen har sedan lång tid tillbaka tillämpat hållbarhetsprinciper ur det ekologiska, sociala och ekonomiska perspektivet. Kommunen är i dag inne i en expansiv fas med en befolkningsökning som ofta överstiger prognoserna. Detta bidrar i sin tur till en kraftig bebyggelseutveckling och en snabbare investeringstakt i infrastruktur och lokaler för kommunala tjänster. Haninges expansion är en önskvärd utveckling, men den kräver större fokus på hållbarhetsfrågorna. Därför anser vi att dessa frågor bör behandlas i en parlamentarisk beredning under fullmäktige. En sådan beredning föreslås heta Hållbarhetsberedningen och ett reglemente för denna beredning föreslås i enligt bilaga 1.

Antal ledamöter

Hållbarhetsberedningen föreslås innehålla 8 ledamöter inklusive presidium ska ingå i Hållbarhetsberedningen. Samarbetskoalitionen föreslår 4 ledamöter inklusive ordförande, Trepartialliansen föreslår 4 ledamöter inklusive vice ordförande och 2:e vice ordförande. Övriga regler för ledamöter återfinns i förslag till reglemente för Hållbarhetsberedningen i BILAGA 1.

Kommunstyrelsens reglemente

Kommunstyrelsen bör i det parlamentariska läge som nu råder i kommunen inte kunna tillsätta beredningar eller utskott. Samarbetskoalitionen företräder inte längre en hållbar majoritet med stöd av vänstern i fullmäktige. Därför föreslår vi att kommunfullmäktige tills vidare inrättar eventuella utskott eller beredningar i kommunstyrelsen.

Uppgifter för Hållbarhetsberedningen

Hållbarhetsfrågorna måste behandlas i ljuset av en kraftigt växande kommun. Beredningen bör behandla hållbarhetsfrågorna ur ett helhetsperspektiv med utgångspunkt i en stark utveckling av bostäder, näringsliv och besökare. Initiativrätten till övergripande styrdokument ska inte ligga hos beredningen utan hos kommunstyrelsen för förslag till fullmäktige. Beredningens uppgift i det avseendet är att ansvara för framtagandet. Beredningen ska ansvara för löpande uppföljning av styrdokument som fullmäktige beslutat om uppföljning eller revidering av. Beredningen kan också ta initiativ till att föreslå uppföljning av dokument som inte har någon fastställd tid för uppföljning.

Hållbarhetsberedningen ska ansvara för aktiva insatser inom ramen för sin tilldelade budget. Konkreta insatser inom miljöarbetet, som anläggning av dagvattendammar är åtgärder som syns och uppskattas av invånarna och bidrar till en ökad medvetenhet i hållbarhetsfrågor. Särskilda insatser med folkhälsoprojekt är också ett exempel på insatser där den praktiska åtgärden bidrar till högre medvetenhet än enbart information. Förslag till ansvar och uppgifter för Hållbarhetsutskottet återfinns i BILAGA 1.

Hållbarhetsberedningens budget

Medel avsedda för den nedlagda miljönämnden har överförts till kommunstyrelsen. Hållbarhetsberedningens budget bör fastställas efter äskande från beredningen i likhet med andra fullmäktigeberedningar. Därför föreslås ett uppdrag om att Hållbarhetsberedningen lämnar in ett äskande om budget för återstående delen av 2015 till fullmäktige. Enligt kommunstyrelsens tjänsteutlåtande är en stor del av den överförda budgeten från miljönämnden redan uppbokad genom beslut i kommunfullmäktige. Hållbarhetsberedningen föreslås överta ansvaret för dessa beslutade uppgifter tillsammans med uppbokade medel. I övrigt lämnas ansvaret till Hållbarhetsberedningen att i äskande för återstående del av 2015 och sedan inför varje nytt budgetår återkomma till kommunfullmäktige med förslag till detaljbudget i ett äskande.

Ärendeberedning

Kommunstyrelseförvaltningen föreslås svara för ärendeberedning och föredragning i Hållbarhetsberedningen. Vi har inget att invända mot kommunstyrelseförvaltningens förslag att planeringschefen ska vara föredragande.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens beslut KS § 15 2015-05-25 (Inrättande av ett hållbarhetsutskott) upphävs i sin helhet.

2. Kommunstyrelsens beslut KS § 28 2015-05-25 (Val av hållbarhetsutskott) upphävs i sin helhet.

Kristdemokraterna

3. Kommunstyrelsens reglemente § 29 får följande lydelse.

Kommunfullmäktige beslutar om inrättande av beredningar och utskott i kommunstyrelsen.

4. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs en ny punkt, som läggs in som sjätte punkten i uppräkningen av ansvarspunkter.

Övergripande hållbarhetsfrågor

5. kommunfullmäktige tillsätter en Hållbarhetsberedning.

6. kommunfullmäktige fastställer reglemente för Hållbarhetsberedningen enligt BILAGA 1.

7. kommunfullmäktige inrättar val av 8 ledamöter inklusive presidium med ordförande, förste och andre vice ordförande i Hållbarhetsberedningen den 7 september.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (FP) Marie Litholm (KD)

BILAGA 1

REGLEMENTE FÖR HÅLLBARHETSBEREDNINGEN

Ansvarsområde

§ 1

Hållbarhetsberedningen är en fullmäktigeberedning med huvuduppdrag att bevaka och följa upp strategiska hållbarhetsfrågor ur det ekologiska och sociala perspektivet kopplade till kommunens behov av att utvecklas ekonomisk. Det övergripande målet för beredningen är att säkerställa att utvecklingen av ett attraktivt Haninge för invånare, näringsliv och besökare blir långsiktigt hållbar.

Beredningen har i uppgift att

- bereda framtagandet av övergripande dokument inom klimat-, miljö- och folkhälsoområdet på uppdrag av kommunfullmäktige.
- Bedriva omvärldsbevakning för frågor inom ansvarsområdet.
- följa upp övergripande styrdokument inom de tidsramar som fullmäktige beslutat för varje dokument samt övervaka genomförandet av dessa styrdokument samt initiera förslag till uppföljning och revidering av styrdokument som saknar fastställda tider för revidering.
- ta initiativ till och genomföra enskilda insatser som ryms inom ansvarsområdet och tilldelad budget.
- utgöra stöd till förvaltningarna i hållbarhetsfrågor genom rekommendationer och råd. Beredningens uppgifter får inte inskränka nämndernas eget ansvar för dessa frågor.
- besluta om fördelning av Klimatmiljonen och Miljöpriset.
- Sprida information till kommuninvånarna i hållbarhetsfrågor.
- Samverka med organisationer inom ansvarsområdet.
- I övrigt fullfölja de uppgifter som tilldelas beredningen av kommunfullmäktige

Arkivansvar

§ 2

Kommunfullmäktige är arkivansvarig för Hållbarhetsberedningens handlingar.
handlingar

Ansvar och rapporteringsskyldighet
§ 3
Hållbarhetsberedningen ansvarar för att verksamheten inom ramen för sitt uppdrag i § 1 bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt föreskrifter som kan finnas i lag och förordning.

Hållbarhetsberedningen ska rapportera till kommunstyrelsen genom protokoll och i samband med delårsrapporten och årsredovisningen rapportera till kommunfullmäktige hur beredningen bedrivit sin verksamhet.

Närvarorätt
§ 4
Förutom Hållbarhetsberedningens ledamöter och de tjänstemän som utgör stöd till beredningen får även kommunfullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande, övriga kommunalråd och oppositionsråd närvara vid sammanträden och delta i beredningens överläggningar. De får däremot inte delta i beslut.

Hållbarhetsberedningen får fatta beslut om att ha öppna sammanträden.

Hållbarhetsberedningens sammansättning
§ 5
Hållbarhetsberedningen består av 8 ledamöter som väljs av kommunfullmäktige för den tid som fullmäktige bestämmer.

Bland beredningens ledamöter väljer fullmäktige ett presidium bestående av en ordförande, en förste respektive andre vice ordförande.

Ordförande och vice ordförande
§ 6
Om varken ordförande eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med beredningen, utser beredningen en annan ledamot att för tillfället vara ordförande. Tills valet har förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den ledamot med längst tjänstgöringstid i beredningen.

§ 7
Om ordföranden på grund av sjukdom eller annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för längre tid träder vice ordförande in i dess ställe fram till att fullmäktige utsett en ny ordförande. Ersättaren utför ordförandens samtliga uppgifter.

Beredningens sammanträden
§ 8

Hållbarhetsberedningen sammanträder på dag och tid som ordförande bestämmer. Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av ledamöterna begär det. Beredningen bör dock fastställa ett möteschema för varje år med minst 6 protokollförda möten för ett helår.

Kallelse och föredragningslista m m
§ 9
Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträden.
Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.
Kallelsen ska senast 7 dagar före sammanträdet på lämpligt sätt sändas till varje ledamot samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet.
I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.
När varken ordförande eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot med längst tjänstgöringstid i beredningen göra detta.

§ 10
Kallelse ska åtföljas av en föredragningslista. Handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen om inte ärendet är brådskande.
Beredningen beslutar om ändring eller tillägg till föredragningslistan.

Protokoll
§11
Protokoll ska föras på ordförandens ansvar. Protokollet ska redovisa vilka ledmöter som har tjänstgjort och vilka ärenden beredningen har handlagt samt fattade beslut.

Beredningens protokoll och handlingar undertecknas av ordföranden och på mötet utsedd justerare.

Reservation
§ 12
Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt inom tre arbetsdagar efter sammanträdet.

Budget
§ 13
Hållbarhetsberedningen ska inför varje verksamhetsår lämna in ett äskande om medel tillsammans med förslag till detaljbudget i november månad.

Arvoden
§ 14
Arvoden till beredningens ledamöter regleras i kommunens arvodesreglemente

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

KommunBirektören

28 april 2015

Kommunstyrelsen

Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande två nya punkter, som läggs in som tredje och fjärde punkter i uppräkningen av ansvarsområden.

Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

Kunskapsspridning inom miljöområdet

2. Kommunstyrelsens reglemente § 29 skall ha följande lydelse.

Kommunstyrelsen kan besluta om inrättande av utskott och tillfälliga beredningar. Förslag till beslut av kommunstyrelsen från sådana utskott och beredningar skall behandlas i enlighet med § 33 nedan.

3. Ovanstående ändringar av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2015-06-15.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Ett hållbarhetsutskott med fem ledamöter och två ersättare inrättas.

2. Hållbarhetsutskottet skall ha de uppgifter som framgår av föreliggande skrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

3. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 210 med följande lydelse.

Beslut om fördelning av Klimatmiljonen
Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

4. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 211 med följande lydelse.

Beslut om fördelning av Miljöpriset
Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax/e-post	Postgiro	Bankgiro
136 81 Haninge	Rudsjöterrassen 2	Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02	08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se	1265-8	

5. Besluten enl punkterna 1-4 ovan skall gälla fr o m 2015-06-15.

dakgrunB

Kommunfullmäktige har 2014-12-08, § 196, godkänt den politiska plattform för 2015-2018 som är gemensam för (S), (MP) och (C). Fullmäktige beslutade vidare att kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016 fastställs med de förändringar som framgick av reciten i ärendet och av den politiska plattformen.

I den politiska plattformen finns ett avsnitt om klimat, miljö, mat och natur (sid 9-11). Den politiska kommunledningen vill för vissa av dessa frågor inrätta ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Formalia

Den förutvarande miljönämnden upphörde vid utgången av år 2014. Därmed har ansvaret för de frågor miljönämnden ansvarade för, övergått till kommunstyrelsen. Detta bör tydliggöras i kommunstyrelsens reglemente. Därför föreslås ovanstående tillägg till § 2 i reglementet. Förslaget är ett koncentrat av miljönämndens ansvar och anpassat till det uttryckssätt som finns i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har enligt gällande reglemente rätt att inrätta tillfälliga beredningar, men utskott nämns inte. Detta är inget hinder mot att inrätta utskott, men för tydlighetens skull föreslås ovanstående ändring av § 29 i reglementet.

Hänvisningen till § 33 i reglementet innebär att förslag från utskottet till kommunstyrelsen skall behandlas av kommunalrådsberedningen innan en fråga förs fram till kommunstyrelsen. Därmed gäller samma ordning för ärenden från hållbarhetsutskottet som för alla andra ärenden som redan behandlas av kommunalrådsberedningen innan kommunstyrelsen tar ställning.

Kommunstyrelseförvaltningen har inhämtat att den politiska kommunledningen vill att hållbarhetsutskottet skall bestå av fem ledamöter och två ersättare.

Val till hållbarhetsutskottet förrättas av kommunstyrelsen, som också utser ordförande och vice ordförande. Detta sker i ett separat valärende.

Med anledning av de uppgifter för hållbarhetsutskottet som redovisas nedan, föreslås att kommunstyrelsens delegationsordning tillförs två nya punkter med nr 210 och 211.

Förslaget innebär att kommunstyrelsen delegerar till utskottet att besluta om den årliga fördelningen av Klimatmiljonen och den årliga fördelningen av Miljöpriset.

Hållbarhetsutskottets uppgifter

Kommunstyrelsen bör fastställa hållbarhetsutskottets uppgifter. Efter samråd med den politiska kommunledningen lämnas följande förslag till uppgifter.

- Bistå kommunstyrelsen med att följa, bereda och ta initiativ i övergripande och strategiska hållbarhetsfrågor, såsom natur-, miljö- och klimatfrågor, folkhälsofrågor samt andra frågor som kan beaktas ur ett brett ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

- Bistå kommunstyrelsen med uppföljning och genomförande av t ex klimatstrategi, energiplan, vattenplan och andra övergripande dokument med ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

- Stöd till de kommunala verksamheternas arbete inom ovanstående områden. Stödet ges bland annat genom att utskottet lämnar rekommendationer och råd. Utskottet kan ta initiativ till och genomföra strategiska insatser som ryms inom dess uppgifter samt utarbeta förslag till övergripande policys inom ansvarsområdet. Utskottets uppgifter får inte inskränka nämndernas eget ansvar för dessa frågor.

- Besluta om fördelning av Klimatmiljonen och Miljöpriset.

Ekonomi

Kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016, innehöll en ekonomisk ram för miljönämnden på 3,5 mnkr. Kommunfullmäktiges beslut 2014-12-08, § 196, om godkännande av den politiska plattformen för 2015-2018 med åtföljande ändringar av Mål och budget 2015-2016, innebär att miljönämndens ekonomiska ram överfördes till kommunstyrelsen ram.

Av den ekonomiska ramen är följande belopp bundna 2015 genom redan fattade beslut.

- Miljöpriset	25 kkr
- Miljöutbildning internt och information	150 kkr
- Klimatmiljonen	1 000 kkr
- Information om naturmiljöer	50 kkr
- VA-rådgivning	200 kkr
- Insatser i regionala stadskärnan	200 kkr
- Medlemsavgifter och emissionsdatabasen	375 kkr
Summa	2 000 kkr

Miljönämndens tidigare omkostnader, 500 kkr, har överförts till kommunstyrelsens motsvarande konto. Dessa medel täcker omkostnaderna för ett nytt hållbarhetsutskott.

I ett separat ärende om överföring av driftmedel från 2014 till 2015 (dnr KS124/2015) föreslås att 862 kkr överförs från miljönämndens resultat 2014 till kommunstyrelsens budget 2015. Beloppet kommer att användas för pågående ekopilotprojekt, för redan upphandlad gåstudie avseende den regionala stadskärnan samt för redan upphandlade naturvårdsåtgärder i Skutan med utökad vattenspegel och restaurering av naturstigen. Beslut om överföring fattas av kommunfullmäktige 2015-06-08.

Övrigt

Kommunstyrelseförvaltningen svarar för ärendeberedningen till hållbarhetsutskottet. Planeringschefen kommer att vara föredragande inför utskottet.

Bengt Svenander

Bilagor
Kommunstyrelsens gällande reglemente
Förutvarande miljönämndens reglemente

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Senast reviderat av kommunfullmäktige 2015-04-13, § 75

REGLEMENTE FÖR KOMMUNSTYRELSEN

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning ska följande gälla för kommunstyrelsen.

Ansvarsområde

§ 1
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ingår följande uppgifter:

- Leda och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten.
- Övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt.
- Se till att uppföljning sker från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.
- Fortlöpande ha uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- Löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 3 kap 17 och 18 §§ KL (kommunallagen) är uppfyllda beträffande de aktiebolag kommunen innehar aktier i.
- Kommunstyrelsen ska årligen, senast den 31 maj, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i enligt 3 kap 17-18 §§ KL under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- Kommunstyrelsen ska tillvarata kommunens intresse vid bolagsstämmor och andra likartade sammanträden i de kommunala företag som kommunen delvis äger, samt vid föreningsstämmor i vilka föreningar kommunen har andel eller annars har intresse i, för det fall att kommunfullmäktige inte beslutar något annat. I helägda bolag utövas ägarstyrning genom Haninge Holding AB.

§ 2
Kommunstyrelsen ansvarar för följande frågor:

- utveckla den kommunala demokratin
- leda och samordna verksamheten inom översiktsplaneringen samt besluta om planuppdrag enligt PBL (plan- och bygglagen)
- mark- och bostadspolitik samt se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls
- mark- och exploatering inklusive rätten att ansöka om förrättning för exploateringssamverkan (Lagen om exploateringssamverkan 8§)
- övergripande trafikpolitiska frågor och verka för en tillfredsställande transportinfrastruktur
- besluta om uttag av gatukostnader (PBL 6 kap 31-38 §§) med ledning av kommunfullmäktige bestämda riktlinjer
- näringslivsverksamhet och åtgärder för att främja sysselsättning
- högre utbildning
- turistinformation
- skärgårdsfrågor
- folkhälsofrågor
- vänortsfrågor
- EU-frågor
- civilt försvar inklusive beredskapsfrågor
- säkerhet och riskhantering
- ansvarar för frågor kring kommunal tjänsteexport
- förvaltning av kommunens fasta och lösa egendom i den mån det inte uppdragits åt Tornberget Förvaltning AB
- avger yttranden enligt lagen om allmän kameraövervakning
- statistik och planering
- lokalförsörjning
- IT-verksamhet
- verka för regelformatering och regelförenkling inom kommunstyrelsens verksamhetsområde
- förvaltning av sådana kommunala angelägenheter som inte ankommer på annat kommunalt organ
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen samt besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige
- kommunstyrelsen är kommunens beredskapsnämnd och hemvärnsnämnd

§ 3
Medels- och egendomsförvaltning
Kommunstyrelsen svarar för kommunens medelsförvaltning enligt de föreskrifter som kommunfullmäktige fastställt i riktlinjer för penninghantering. Detta gäller inte i de fall kommunfullmäktige delegerat beslutanderätten till ansvarig verksamhetsnämnd.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat:

- förvalta tillgångarna i de stiftelser (fonder) som står under kommunens vård, om donationsbestämmelserna inte föreskriver annat
- se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
- verka för samordning mellan kommunen och de i bolagskoncernen ingående bolagen i alla avseenden som kan gagna koncernnyttan i den totala kommunala organisationen

Med de begränsningar som framgår av 3 kap 9-10 §§ kommunallagen uppdrar kommunfullmäktige åt kommunstyrelsen att besluta i följande:

- ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt
- omfördela medel som anslagits till kommunstyrelsen inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen
- avskriva kommunens fordringar som hänför sig till kommunens verksamhetsområde

§ 4
Fastigheter
Kommunstyrelsen ska, med undantag för beslut som fattas av kommunfullmäktige, handlägga följande ärenden:

Fastighetsaffärer:
Förvärv och överlåtelse av fastigheter eller fastighetsdelar genom köp, byte, gåva, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen med stöd av plan- och bygglagen eller fastighetsbildningslagen. Under förutsättning att köpeskillingen eller ersättningen inte överstiger 5 MSEK och överlåtelsen inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Som köpeskilling räknas inte bara betalning för mark och byggnad utan även kostnad i form av löseskilling, skadestånd eller annan ersättning eller beräknad kostnad för avtalad åtgärd.

Arrende, hyra:
Utarrendera, uthyra eller annars upplåta fastighet som förvaltas av kommunstyrelsen.

Säkerställande av intecknad fordran:
När kommunstyrelsen finner det behövligt för att tillvarata kommunens intresse, vid offentlig auktion inköpa fast egendom eller tomträtt, i vilken kommunen har intecknad fordran eller inskriven rättighet eller vilken är intecknad för lån vars infrielse

kommunen åtagit sig ansvar, ska kommunstyrelsen snarast anmäla sådant förvärv till kommunfullmäktige och samtidigt lägga fram erforderligt förslag till slutlig täckning av förskotterade kostnader för förvärvet.

Servitut mm:
Genom avtal eller tillämpning av bestämmelserna i plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen eller ledningsrättslagen belasta kommunens mark med servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt för ledning, rätt till väg, eller rätt till anläggning enligt fastställd detaljplan och medverka till ändring eller upphävande av sålunda tillkommen rätt.

Gatukostnader, vissa frågor:
För kommunens räkning träffa avtal om reglering av gatukostnader.

Information

§ 5
Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens övergripande informationsverksamhet samt ansvarar för kommunens anslagstavla. Kommunstyrelsens beslutar i ärenden som rör tillstånd att använda kommunens vapen.

Kommunstyrelsen ska, inom eget verksamhetsområde, aktivt arbeta för att informera, råda och upplysa kommuninvånare och andra intressenter.

Personalmyndighet

§ 6
Kommunstyrelsen är kommunens centrala personalorgan och har hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och ska därmed bland annat

- träffa kollektivavtal eller på annat sätt reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- besluta om stridsåtgärder
- forma kommunens övergripande lönepolicy
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11, 14, och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- föra kommunens talan i mål och ärende som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare samt besluta om policies och riktlinjer
- besluta i ärenden rörande pensioner samt i ärenden rörande anställning på särskilt visstidsförordnande

Kommunstyrelsen är personal- och anställningsmyndighet för kommundirektör, förvaltningschefer samt personal inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommundirektören är chef över och fullgör arbetsgivarrollen i förhållande till förvaltningschefer och kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att verksamheten drivs i enlighet med arbetsmiljölagen och gällande föreskrifter för arbetsmiljön.

Kommunstyrelsen beslutar i frågor om förvaltningens organisation.

Processansvar
§ 7
Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

I sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan på kommunens vägnar får kommunstyrelsen träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Personuppgiftsansvar
§ 8
Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som kommunstyrelsen behandlar i sin verksamhet. För att underlätta behandlingen av personuppgifter i Haninge kommun bör kommunstyrelsen utse ett personuppgiftsombud som för en förteckning över kommunstyrelsens register.

Arkivansvar
§ 9
Kommunstyrelsen är arkivmyndighet för kommunen.

Ansvar och rapporteringsskyldighet
§ 10
Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

§ 11 Kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och de bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i utvecklas, och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Närvarorätt
§ 12
Vid kommunstyrelsens sammanträde ska kommundirektören närvara. Kommundirektören har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Kommunstyrelsen kan besluta att kommundirektören äger rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Kommunstyrelsen beslutar om närvarorätt för övriga tjänstemän.

Öppna sammanträden
§ 13
Kommunstyrelsen får fatta beslut om att ha öppna sammanträden. Det kan gälla hela sammanträdet eller vissa ärenden dock med de begränsningar som anges i 6 kap. 19 a § kommunallagen.

Kommunstyrelsens sammansättning
§ 14
Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 11 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs av kommunfullmäktige.

Ordförande och vice ordförande
§ 15
Kommunfullmäktige ska bland kommunstyrelsens ledamöter välja en ordförande samt, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande, vilka väljes av kommunfullmäktige bland nämndens ledamöter för den tid fullmäktige bestämmer.

Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med styrelsen, utser kommunstyrelsen en annan ledamot att för tillfället vara ordförande. Tills valet har förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den ledamot med längst tjänstgöringstid i kommunstyrelsen.

§ 16
Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för längre tid får kommunstyrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Kommunstyrelsens sammanträden
§ 17
Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som kommunstyrelsen bestämmer.

§ 18
Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Kallelse och föredragningslista m.m.
§ 19
Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska senast 7 dagar före sammanträdet på lämpligt sätt sändas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller någon vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot med längst tjänstgöringstid i kommunstyrelsen göra detta.

§ 20
Kallelse bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Kommunstyrelsen beslutar om ändring av eller tillägg till föredragningslistan.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 21

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§ 22

En ersättare för ett parti som inte har en ordinarie ledamot i kommunstyrelsen har rätt att delta i överläggningarna och att lämna ett särskilt yttrande, ett så kallat ersättaryttrande, om ärendet slutgiltigt avgörs i kommunstyrelsen.

Växeltjänstgöring

§ 23

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts. En ledamot som har avbrutit tjänstgöring en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra endast om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Protokoll och protokollsjustering

§ 24

Protokoll ska föras på ordförandens ansvar.

Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort och vilka ärenden som nämnden har handlagt.

Protokollet ska för varje ärende redovisa:

- vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka
- i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut
- genomförda omröstningar och hur de har utfallit
- vilka beslut som har fattats
- vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar
- vilka reservationer som har anmälts mot besluten

§ 25

Protokollet justeras av ordföranden och minst en ledamot. Ordföranden bestämmer tid och plats för justering av protokollet.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Reservation och särskilt yttrande
§ 26
Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut i kommunstyrelsen och vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas senast vid justeringen av protokollet.

§ 27
Kommunstyrelsen kan medge en ledamot som deltagit i överläggningen i ett ärende att anteckna sin mening i protokollet, ett så kallat särskilt yttrande. Yttrandets huvudsakliga innebörd ska redovisas innan sammanträdet avslutas.

Medborgarförslag
§ 28
Innan ett medborgarförslag överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen för beredning ska förslagsställaren bjudas in till kommunstyrelsen och där erbjudas möjlighet att presentera sitt förslag som en informationspunkt.

När medborgarförslaget sedan slutbehandlas i kommunstyrelsen ska förslagsställaren åter bjudas in till kommunstyrelsen för ytterligare en möjlighet att presentera sitt förslag. Förslagsställaren får delta i överläggningarna men inte i beslutet.

Är förslaget av allmänt intresse bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandlingen av medborgarförslaget.

Tillfälliga beredningar
§ 29
Kommunstyrelsen kan besluta om inrättande av tillfälliga beredningar.

Kommunstyrelsens ordförande
§ 30
Det åligger kommunstyrelsens ordförande att

– närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
– med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor.
– främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
– se till att kommunstyrelsens uppgifter fullgörs
– besluta om representation inom kommunstyrelsens verksamhetsområde.

Kommunstyrelsens ordförande, eller den hon i sitt ställe vid varje särskilt tillfälle lämnar fullmakt till, har att på styrelsens vägnar vid eller utom domstol samt inför exekutiva och andra myndigheter företräda kommunen och därvid initiera, utföra och bevaka kommunens talan.

Kommunstyrelsens ordförande, eller den hon i sitt ställe särskilt lämnar fullmakt till, har att på styrelsens vägnar representera kommunens aktier i delägda kommunala bolag.

Kommunstyrelsens ordförande, eller den hon i sitt ställe vid varje särskilt tillfälle lämnar fullmakt till, har att på styrelsens vägnar representera kommunen vid årsmöten och sammanträden i organisationer och föreningar där kommunen är medlem eller utgör intressent i annat avseende.

Kommunalråd
§ 31
Kommunfullmäktige utser kommunalråd. Kommunstyrelsens ordförande ska också vara kommunalråd. Kommunfullmäktige beslutar om kommunalrådens föredragningsskyldighet och ansvarsområden.

Kommunalråd får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i övriga nämnder och styrelser. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning.

Oppositionsråd
§ 32
Kommunfullmäktige utser oppositionsråd. Oppositionsråd ska ägna minst hälften av en heltid åt det kommunala uppdraget. Oppositionsråd får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i nämnder och styrelser. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning**.**

Kommunstyrelseberedning
§ 33
Kommunstyrelseberedningen består av majoritetens gruppledare. Kommunstyrelseberedningen lägger till kommunstyrelsen fram majoritetens förslag till beslut.

Pensionärsråd. Handikappråd. Brottsförebyggande råd.
§ 34
Ovannämnda råd är organ för överläggning, samråd och ömsesidig information mellan berörda organisationer och kommunen. Kommunstyrelsen utser de kommunala representanterna till råden. Råden har regler för sina verksamheter.

Delgivning
§ 35
Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, kommundirektören, kanslichefen eller annan anställd som styrelsen bestämmer.

Undertecknande av handlingar
§ 36
Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutats av kommunstyrelsen ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne vice ordförande och kontrasigneras av kommundirektören. I övrigt bestämmer kommunstyrelsen vem som ska underteckna handlingar.

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Senast reviderat av kommunfullmäktige 2013-06-10, § 110

REGLEMENTE FÖR MILJÖNÄMNDEN

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning ska följande gälla för miljönämnden.

Ansvarsområde

§ 1
Miljönämnden ska uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kompetensområdet och ta nödvändiga initiativ för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, inom ramen för gällande lagstiftning.

Miljönämnden ska

- ansvara för övergripande miljöpolitiska frågor och verka för en ekologiskt hållbar utveckling
- tillse/vidta särskilda åtgärder för att öka samarbetet med myndigheter, organisationer, det lokala näringslivet och enskilda vilkas arbete och intressen berör nämndens verksamhetsområden
- bevaka, initiera och inventera skyddsvärda områden
- verka för ökad kunskap inom miljöområdet

Information

§ 2
Miljönämnden ska, inom eget verksamhetsområde, aktivt arbeta för att informera, råda och upplysa kommuninvånare och andra intressenter.

Processansvar

§ 3
Miljönämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Personuppgiftsansvar

§ 4
Miljönämnden är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som nämnden behandlar i sin verksamhet. För att underlätta behandlingen av personuppgifter i Haninge kommun bör nämnden utse ett personuppgiftsombud som för en förteckning över nämndens register.

Arkivansvar

§ 5
Miljönämnden har ansvar för sina handlingar.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 6

Miljönämnden ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Miljönämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.

Närvarorätt

§ 7

Förutom miljönämndens ledamöter och ersättare och de tjänstemän som nämnden beslutar om får även kommunstyrelsens ordförande, övriga kommunalråd och oppositionsråd närvara vid sammanträden och delta i nämndens överläggningar. De får däremot inte delta i beslut. Personalföreträdarnas närvarorätt regleras i kommunallagen 7 kap. 8-14 §§.

Öppna sammanträden

§ 8

Miljönämnden får fatta beslut om att ha öppna sammanträden. Det kan gälla hela sammanträdet eller vissa ärenden dock med de begränsningar som anges i 6 kap 19 a § kommunallagen.

Miljönämndens sammansättning

§ 9

Miljönämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs av kommunfullmäktige.

Ordförande och vice ordförande

§ 10

Kommunfullmäktige ska bland miljönämndens ledamöter välja en ordförande samt en eller flera vice ordförande för den tid fullmäktige bestämmer.

Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med nämnden, utser nämnden en annan ledamot att för tillfället vara ordförande. Tills valet har förrättats fullgörs ordförandens uppgifter av den ledamot som har längst tjänstgöringstid i nämnden.

§ 11

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Nämndens sammanträden

§ 12

Miljönämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

§ 13
Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Kallelse och föredragningslista m.m.

§ 14
Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska senast 7 dagar före sammanträdet på lämpligt sätt sändas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller någon vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot som har längst tjänstgöringstid i nämnden göra detta.

§ 15
Kallelse bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Nämnden beslutar om ändring av eller tillägg till föredragningslistan.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 16
Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

§ 17
En ersättare för ett parti som inte har en ordinarie ledamot i miljönämnden eller dess utskott har rätt att delta i överläggningarna och att lämna ett särskilt yttrande, ett så kallat ersättaryttrande, om ärendet slutgiltigt avgörs i nämnden eller dess utskott.

Växeltjänstgöring

§ 18
En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra sedan ärendet har handlagts. En ledamot som har avbrutit tjänstgöring en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra endast om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Protokoll och protokollsjustering

§ 19
Protokoll ska föras på ordförandens ansvar.

Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort och vilka ärenden som nämnden har handlagt.

Protokollet ska för varje ärende redovisa:

- vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka
- i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut
- genomförda omröstningar och hur de har utfallit
- vilka beslut som har fattats
- vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar
- vilka reservationer som har anmälts mot besluten

§ 20
Protokollet justeras av ordföranden och minst en ledamot. Ordföranden bestämmer tid och plats för justering av protokollet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Reservation och särskilt yttrande

§ 21
Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut i miljönämnden eller dess utskott och vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas senast vid justeringen av protokollet.

§ 22
Miljönämnden eller dess utskott kan medge en ledamot som deltagit i överläggningen i ett ärende att anteckna sin mening i protokollet, ett så kallat särskilt yttrande. Yttrandets huvudsakliga innebörd ska redovisas innan sammanträdet avslutas.

Medborgarförslag

§ 23
Innan ett medborgarförslag överlämnas till förvaltningen för beredning ska förslagsställaren bjudas in till nämnden och där erbjudas möjlighet att presentera sitt förslag som en informationspunkt.

När medborgarförslaget sedan slutbehandlas i nämnden ska förslagsställaren åter bjudas in till nämnden för ytterligare en möjlighet att presentera sitt förslag. Förslagsställaren får delta i överläggningarna men inte i beslutet.

Är förslaget av allmänt intresse bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandlingen av medborgarförslaget.

Utskott och tillfälliga beredningar

§ 24

Miljönämnden kan besluta om inrättande av utskott och tillfälliga beredningar.

Delgivning

§ 25

Delgivning med miljönämnden sker med ordföranden, förvaltningschef eller annan anställd som nämnden utser.

Undertecknande av handlingar

§ 26

Avtal, andra handlingar och skrivelser i miljönämndens namn
ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne vice ordföranden och kontrasigneras av förvaltningschefen. I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Klicka här för att ange text.	2015-04-28	KS 2015/91	
Handläggare			
Bengt Svenander, kommundirektör			

Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har 2014-12-08, § 196, godkänt den politiska plattform för 2015-2018 som är gemensam för (S), (MP) och (C). Fullmäktige beslutade vidare att kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016 fastställs med de förändringar som framgick av reciten i ärendet och av den politiska plattformen.

I den politiska plattformen finns ett avsnitt om klimat, miljö, mat och natur (sid 9-11). Den politiska kommunledningen vill för vissa av dessa frågor inrätta ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen. Mot denna bakgrund har kommunstyrelseförvaltningen utformat förslag till uppgifter för utskottet samt förslag till ändringar i och kompletteringar av kommunstyrelsens reglemente resp delegationsordning.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-04-28, ”Inrättande av ett hållbarhetsutskott i kommunstyrelsen samt ändring av kommunstyrelsens reglemente och delegationsordning”

Kommunstyrelsens gällande reglemente

Förutvarande miljönämndens reglemente

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelsens reglemente § 2 tillförs följande två nya punkter, som läggs in som tredje och fjärde punkter i uppräkningen av ansvarsområden.

Övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling

Kunskapsspridning inom miljöområdet

2. Kommunstyrelsens reglemente § 29 skall ha följande lydelse.

Kommunstyrelsen kan besluta om inrättande av utskott och tillfälliga beredningar. Förslag till beslut av kommunstyrelsen från sådana utskott och beredningar skall behandlas i enlighet med § 33 nedan.

3. Ovanstående ändringar av kommunstyrelsens reglemente skall gälla fr o m 2015-06-15.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Ett hållbarhetsutskott med fem ledamöter och två ersättare inrättas.

2. Hållbarhetsutskottet skall ha de uppgifter som framgår av bifogad skrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

3. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 210 med följande lydelse.

Beslut om fördelning av Klimatmiljonen

Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

4. Kommunstyrelsens delegationsordning tillförs en ny punkt nr 211 med följande lydelse.

Beslut om fördelning av Miljöpriset

Delegat: Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott

5. Besluten enl punkterna 1-4 ovan skall gälla fr o m 2015-06-15.

_____

Kommundirektör
Bengt Svenander

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Näringslivs- och utvecklingsdirektören, planeringschefen

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2016-01-05	KS 2015/404	
Handläggare			
Frida Nordström, klimat- och miljöstrateg			

Direktiv för nytt klimat- och miljöpolitiskt program

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2012-03-05 Strategi för ekologisk hållbarhet. Efter antagandet har två andra styrdokument inom miljöområdet antagits, Vattenplan för Haninge kommun 2012-10-15 och Klimat- och energistrategi 2014-02-10. Ytterligare ett styrdokument, Naturvårdsplan, är under framtagning. Det finns även andra styrdokument som är av stor betydelse i miljömålsarbetet t ex. översiktsplanen, avfallsplanen och cykelplanen.

Det finns alltså flera styrdokument inom miljöområdet och Strategi för ekologisk hållbarhet är överlappande med några av dessa. Däremot saknas en samlad beskrivning av kommunens ambition och viljeriktning i arbetet med miljömålen (nationella och lokala), samt en tydlig koppling mellan miljömål och aktuella styrdokument. Med utgångspunkt i aktuella styrdokument föreslås nu att ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun tas fram. Det nya programmet avses ersätta Strategi för ekologisk hållbarhet.

Förvaltningens synpunkter

I ett separat ärende föreslås kommunfullmäktige inrätta en hållbarhetsberedning. Förslaget innebär bl a att hållbarhetsberedningen skall ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömål. Hållbarhetsberedningen kommer därmed att leda arbetet utifrån de direktiv som föreslås i föreliggande ärende.

För framtagande av det klimat- och miljöpolitiska programmet föreslås en budget om 370 000 kr. Kostnader för interna resurserna, i huvudsak arbetstid, är inte inkluderade utan förutsätts täckas av respektive nämnd och bolag i och med att samtliga kommunala nämnder och bolag förutsätts delta i arbetet.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-04, ”Direktiv för nytt miljöpolitiskt program”.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Hållbarhetsberedningen ges i uppdrag att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens skrivelse.
2. De i skrivelsen redovisade kostnaderna 370 000 kr finansieras ur kommunfullmäktiges reserv.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Hållbarhetsberedningen, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: GVN, GFN, KFN, SBN, SN, ÄF, Tornberget, Haninge bostäder, SMOHF, SRV

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

4 januari 2016

Samhällsutveckling
Frida Nordström

Direktiv för ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program

Bakgrund
Kommunfullmäktige har 2014-12-08, § 196, godkänt den politiska plattform för 2015-2018 som är gemensam för (S), (MP) och (C). Fullmäktige beslutade vidare att kommunfullmäktiges beslut 2014-06-09, § 108, om Mål och budget 2015-2016 fastställs med de förändringar som framgick av reciten i ärendet och av den politiska plattformen. I den politiska plattformen sägs följande (sid 9):

Vi ska vara i framkant i miljöarbetet och därför ställa krav, initiera och vägleda arbetet både inom och utom den kommunala verksamheten. För att nå framgång behövs alla goda insatser. Kommun, invånare, företag, organisa-tioner och myndigheter ska i högre grad ges möjlighet att tillsammans ta ansvar för arbetet gällande en ekologiskt hållbar riktning för Haninge. Vi avser därför med kraft utveckla miljö- och hållbarhetsarbetet med reella politiska styrmedel och uppföljning, som visar på konkreta resultat. Därför tas ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program fram. Programmet ska ge en sammanhållen bild av kommunens viktiga utmaningar och insatser och driva klimat-och miljöarbetet starkt framåt de kommande fyra åren.

I Mål och budget 2016-2017 sägs följande.

Att minska klimatpåverkan är den viktigaste miljöfrågan för oss. För att nå framgång behövs alla goda insatser. Kommun, invånare, företag, organisa-tioner och myndigheter ska i högre grad ges möjlighet att tillsammans ta ansvar för hållbarhetsarbetet med reella politiska styrmedel och uppföljning som påvisar konkreta resultat. Därför tas ett nytt klimat- och miljöpolitiskt program fram. Programmet ska ge en sammanhållen bild av kommunens viktigaste utmaningar och insatser och driva klimat- och miljöarbetet starkt framåt de kommande fyra åren.(sid 5)

I ett separat ärende föreslås kommunfullmäktige inrätta en hållbarhetsberedning. Förskaget innebär bl a att hållbarhetsberedningen skall ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömål.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentarer
Kommunfullmäktige antog 2012-03-05 Strategi för ekologisk hållbarhet. Strategins syfte är utgöra en inspirationskälla och ett stöd för kommunens nämnder och Tornberget i deras årliga arbete med att identifiera kostnadseffektiva strategier, åtgärder och aktiviteter inom miljöområdet. Efter antagandet har två andra styrdokument inom miljöområdet antagits, Vattenplan för Haninge kommun 2012-10-15 och Klimat- och energistrategi 2014-02-10. Ytterligare ett styrdokument, Naturvårdsplan, är under framtagning. Det finns även andra styrdokument som är av stor betydelse i miljömålsarbetet. Översiktsplanen, avfallsplanen och cykelplanen för att nämna några.

Det finns alltså flera styrdokument inom miljöområdet och Strategi för ekologisk hållbarhet är överlappande med några av dessa. Vad som däremot saknas är en samlad beskrivning av kommunens ambition och viljeriktning i arbetet med miljömålen (nationella och lokala), samt en tydlig koppling mellan miljömål och aktuella styrdokument. Detta medför att ansvarsfrågan i dagsläget kan uppfattas som något oklar. Med utgångspunkt i aktuella styrdokument föreslås att ett klimat- och miljöpolitiskt program för Haninge kommun tas fram. Det nya programmet avses ersätta Strategi för ekologisk hållbarhet.

Uppdraget
Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att uppdraget om att ta fram ett klimat- och miljöpolitiskt program ska bestå i att:

- Beskriva ambitionen och viljeriktningen i kommunens miljömålsarbete.
- Samla kommunens miljömål och prioriteringar och koppla till aktuella styrdokument.
- Identifiera och prioritera målgrupper för miljömålsarbetet.
- Tydliggöra ansvaret för kommunens miljömål.
- Föreslå en modell för redovisning av utveckling inom miljömålen.

Uppdragsmål
Programmet är tänkt att fungera som ett samlande och övergripande styrdokument. Uppdraget ska resultera i ett program som:

- är framtaget genom aktivt deltagande av alla verksamheter och fastighetsbolag samt SMOHF och SRV.
- klargör områden där kommunen tillsammans med andra aktörer ska samverka för att nå miljömålen.
- redovisar hur uppföljningen av miljömålen ska ske.

Effektmål
Målet är att kommunens ambition och viljeriktning i miljömålsarbetet ska vara väl känt av alla anställda och förtroendevalda. Programmet ska utgöra

underlag i verksamhetsplanering, budget- och investeringsprogram och gälla för alla kommunens verksamheter och bolag. Även företag, organisationer och medborgare ska ges möjlighet att delta aktivt i miljöarbetet. Programmet ska leda till att miljöarbetet följs upp effektivt.

Budget
Kommunstyrelseförvaltningen har gjort en bedömning av aktiviteter med tillhörande kostnader för arbetet att ta fram ett program fram till 2017. En uppskattning av kostnaderna har sammanställts i tabellen nedan. Finansiering föreslås ske genom att medel tas från kommunfullmäktiges reserv.

Aktivitet	**Uppskattad kostnad**
Målgruppsanalys	100 000 kr
Utvärdering av genomförda åtgärder inklusive klimatmiljonen	125 000 kr
Processtöd	50 000 kr
Inledande workshop med referensgruppen	30 000 kr
Studieresa för arbetsgruppen	15 000 kr
Layout, tryck och spridning av programmet	50 000 kr
Summa	***370 000 kr***

Kostnaderna är uppskattade och budgeten ska ses som en rambudget. Kostnad för de interna resurserna, i huvudsak arbetstid, är inte redovisade utan förutsätts täckas av respektive nämnd och bolag i och med att samtliga kommunala nämnder och bolag förutsätts delta i arbetet. I arbetet med att ta fram programmet behöver också Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och SRV-återvinning engageras.

Tidsplan
Ett förslag på klimat- och miljöpolitiskt program beräknas kunna gå ut på remiss i slutet av 2016 för att efter inarbetning av synpunkter antas i kommunfullmäktige före halvårsskiftet 2017. Etappmål med datum presenteras i tabellen nedan.

Etappmål	**Datum**
Förslag till beslut om uppdrag, KS	2016-02-01
Förslag till beslut om uppdrag, KF	2016-02-15
Framtagande av förslag på miljöprogram	Februari - november 2016
Beslut om remiss	December 2016
Remisstid	Januari – mars 2017
Förslag till beslut, KS	Maj 2017
Beslut om miljöprogram, KF	Juni 2017

Haninge kommun

Handläggare
Bengt Svenander, kommundirektör

Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”

Sammanfattning

Efter överläggningar mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M) har 2015-12-02 en gruppledar-överenskommelse träffats om vissa frågor om den politiska organisa-tionen 2019. Kommunstyrelseförvaltningen har med överenskommelsen som grund lämnat ett förslag till avgränsning av beredningens uppdrag inkl en indikativ tidplan för beredningens arbete samt förslag till finansiering av arbetet.

Underlag för beslut

Gruppledaröverenskommelse 2015-12-04.

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ’Organisationsberedningen’ ”.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. En beredning för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”, med nio ledamöter inrättas.
2. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.
3. Organisationsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12.
4. För att täcka organisationsberedningens omkostnader 2016 anvisas 300 000 kr ur kommunfullmäktiges reserv.

———————

Haninge kommun

Bengt Svenander
Kommundirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

Gruppledaröverenskommelse

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015-12-02
2015 -12- 02
Dnr. KS 2015/581

Politisk organisation 2019

Under tidigare mandatperioder har det tillsatts en så kallad demokratiberedning. Dessa beredningar har från tid till annan haft olika uppdrag, men ofta rört frågor som har med hur det politiska arbetet organiseras, inte minst när det gäller nämndstrukturella frågor.

Undertecknade har diskuterat frågan och kommit överens om följande:

- Det ska tillsättas en beredning utsedd av kommunfullmäktige – "Politisk organsation 2019".
- Beredningen ska bestå av nio ledamöter
  De partier som finns representerade i kommunfullmäktige få därmed möjlighet att utse en ledamot vardera.
- Kommunstyrelsens ordförande leder arbetet i beredningen.

Det ska tas fram särskilda direktiv för ovan nämnda beredning där uppdraget är att fördjupa sig i följande frågor och komma tillbaka till kommunfullmäktige med förslag till beslut:

- Genomgång och uppdatering av pensionärs- och handikapprådens reglementen
- Titta på MR-beredningens uppdrag och organisatorisk placering
- Titta på hållbarhetsberedningens uppdrag och organisatorisk placering
- Ungdomsrådet och ungdomsfullmäktige ur ett organisationsmässig och strukturellt perspektiv
- Nämndorganisation 2019 – en översyn bland annat med avseende på frågor som väckts i budgetdiskussionen 2016 om en möjlig framtida delning av Grund- och Förskolenämnden
- Övergripande bidragsreglemente för föreningsbidrag av olika slag
- Översyn av arvodesreglementet

Frågorna kan med fördel återföras till kommunfullmäktige efter hand, men en slutrapport lämnas allra senast hösten 2017

Meeri Wasberg
Gruppledare, Socialdemokraterna

Martina Mossberg
Gruppledare, Moderaterna

Annica Hjerling
Vice Gruppledare, Miljöpartiet

Tobias Hammarberg
Gruppledare, Liberalerna

Petri Salonen
Gruppledare, Centerpartiet

Marie Litholm
Gruppledare, Kristdemokraterna

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommundirektören

12 januari 2016

Kommunstyrelsen

Inrättande av en beredning under kommunfullmäktige för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. En beredning för frågor om politisk organisation 2019, benämnd ”Organisationsberedningen”, med nio ledamöter inrättas.

2. Kommunfullmäktige utser bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

3. Organisationsberedningen skall ha de uppgifter som framgår av föreliggande skrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

4. För att täcka organisationsberedningens omkostnader 2016 anvisas 300 000 kr ur kommunfullmäktiges reserv.

Bakgrund

Efter överläggningar mellan den politiska kommunledningen och gruppledarna för (KD), (L) och (M) har 2015-12-02 en gruppledaröverenskommelse träffats om vissa frågor om den politiska organisationen 2019. Framställningen nedan grundas på vad som framgår av överenskommelsen.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Formalia

Den ovannämnda gruppledaröverenskommelsen innebär att en beredning under kommunfullmäktige föreslås inrättas. Val till beredningen förrättas av kommunfullmäktige i ett separat valärende.

Bestämmelsen i 3 kap 7 § första stycket kommunallagen (KL) innebär att för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som skall avgöras av fullmäktige får fullmäktige inrätta fullmäktigeberedningar. Kommunstyrelsen har en särskild uppgift att vara den

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax/e-post	Postgiro	Bankgiro
136 81 Haninge	Rudsjöterrassen 2	Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02	08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se	1265-8	

sista instansen innan ärenden kommer upp i fullmäktige (5 kap 28 § KL). Denna uppgift kan inte inskränkas genom inrättande av en fullmäktigeberedning. Tanken är alltså inte att en sådan beredning skall vara ett allmänt beredningsorgan med uppgifter som motsvarar styrelsens. Avsikten är att fullmäktige i vissa fall skall kunna tillsätta ett särskilt organ enbart för beredningen.

Beslut under beredningen av ett fullmäktigeärende utgör inte ett överklagbart beslut (10 kap 2 § KL). Ett överklagande måste således riktas mot själva fullmäktigebeslutet och inte mot fullmäktigeberedningens förslag till beslut.

En fullmäktigeberedning kan ha vissa funktioner för uppföljning av nämndverksamheten. Detta innebär dock inte att beredningen kan förvandlas till en nämnd. Införande av fullmäktigeberedningar medför i praktiken en form av ”dubbel beredning”, genom att kommunstyrelsen och berörd facknämnd inte kan förbigås före ett fullmäktigebeslut.

Beredning av ärenden före beslut är per definition skiljt från verkställighet av protokollförda beslut. I kommunallagen (och i SKL:s lagkommentar) nämns fullmäktigeberedningar enbart i samband med just beredning av ärenden före beslut. Detta betyder att fullmäktigeberedningar inte är avsedda att ha någon verkställande roll.

Bestämmelserna i 5 kap 26-28 §§ KL innebär att förslag från organisationsberedningen till kommunfullmäktige skall behandlas av kommunstyrelsen innan en fråga förs fram till fullmäktige. Därmed gäller samma ordning för ärenden från organisationsberedningen som för alla andra ärenden (utom valärenden och ärenden om ansvarsfrihet) som redan behandlas av kommunstyrelsen innan beslutsförslag lämnas till fullmäktige.

I kommunfullmäktiges arbetsordning sägs följande (§ 39, tredje och fjärde stycket).

Fullmäktige får tillsätta en eller flera fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga. Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i fullmäktigeberedningen. Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande för den tid som den har valts till ledamot.

Beredningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Organisationsberedningens uppgifter

Kommunfullmäktige måste fastställa beredningens uppgifter. Baserat på gruppledaröverenskommelsen lämnas följande förslag till uppgifter.

- Genomgång och uppdatering av pensionärs- och handikapprådens reglementen

Arbetet bör inledas med att beredningen preciserar vilka okarheter eller andra brister som upplevs finnas. Därefter kan kommunstyrelseförvaltningen utarbeta förslag till förändringar.

• Titta på MR-beredningens uppdrag och organisatorisk placering

MR-beredningen inrättades genom beslut av kommunfullmäktige 2012-12-10, § 191. Beredningens uppgifter framgår av reglementet för beredningen, som fullmäktige fastställde 2013-10-14, § 56. Där sägs bl a följande.

§ 1
MR-beredningen ska utifrån ett helhetsperspektiv främja alla människors möjlighet att delta i samhället på lika villkor. Beredningen ska ta initiativ till att förverkliga de mänskliga rättigheterna och motverka diskriminering, samt arbeta med demokratins värdegrund och verka för en stark och effektiv kommunal demokrati.

§2.
MR-beredningen ska
a) vara stödjande, pådrivande och ta nödvändiga initiativ i arbetet med att skapa förutsättningar för att inom kommunens verksamheter och kommunen i övrigt förverkliga de mänskliga rättigheterna
b) rapportera sina iakttagelser, avseende förverkligandet av mänskliga rättigheter inom kommunens olika verksamheter, till kommunfullmäktige samt lägga förslag till fullmäktige avseende förbättringar av arbetet
c) stödja utvecklingen av ett systematiskt arbete för mänskliga rättigheter
d) lyfta fram fördelarna för den enskilda människan och organisationen med ett rättighetsbaserat arbetssätt, samt särskilt uppmärksamma de mänskliga rättigheterna som en förutsättning för tillväxt och utveckling
e) verka för att främja en öppen och transparent kommun och det offentliga samtalet
f) arbeta för att utveckla ”deltagardemokrati”, det vill säga främja medborgardialog, brukarinflytande, samverkan med föreningsliv, goda villkor för förtroendevalda, aktivt partiväsende m m
g) vara pådrivande i arbetet för att främja jämställdhet och mångfald och förhindra diskriminering som har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder
h) särskilt följa upp hur barn och ungas rättigheter beaktas i kommunens verksamheter
i) vara kontaktorgan för och samverka med ideella föreningar, intresseföreningar, företrädare för myndigheter, organisationer och näringsliv inom beredningens ansvarsområde
j) infordra yttranden och upplysningar från nämnder när det behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter
k) vara remissorgan inom sitt ansvarsområde samt avge de yttranden och lämna de upplysningar som kan begäras av fullmäktige, styrelse eller andra nämnder
l) årligen dela ut Haninge kommuns pris för jämställdhet, integration och mångfald i enlighet med de kriterier beredningen bestämmer
m) fullgöra de frågor som därutöver lämnas av kommunfullmäktige.

Tre saker kan konstateras. För det första har kommunfullmäktige beslutat avvika från sin arbetsordning. Som nämnts ovan sägs det i 39 § fjärde stycket att fullmäktigeberedningar själva bestämmer sina arbetsformer. MR-beredningens reglemente innehåller ansvars-, form- och processfrågor på motsvarande sätt som i nämndreglementena.

För det andra framgår det inte vilka frågor som fullmäktige vill att beredningen bereder inför beslut i fullmäktige, med undantag för vad som sägs i § 2 punkten b). Texten uppvisar i övrigt tydliga likheter med ett sedvanligt nämndreglemente och innehåller till

största delen löpande arbetsuppgifter och vissa besluts- och verkställighetsfrågor. De uppdrag som MR-beredningen har tilldelats stämmer således inte med syftet med fullmäktigeberedningar, för vilket har redogjorts i avsnittet om formalia ovan.

För det tredje synes uppdragsbeskrivningen utgöra ett undantag, jämfört med uppdragen för t ex Västerhaningeberedningen, Tungelstaberedningen, Brandbergsberedningen och ÖP-beredningen. I de fallen är det tydligt att deras resp uppdrag överensstämmer med det allmänna syftet med att inrätta fullmäktigeberedningar.

Organisationsberedningen behöver således utforma förslag om att MR-beredningens uppdrag skall formuleras om. Organisationsberedningen bör särskilt beakta hur uppdraget för MR-beredningen avgränsas mot kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige har tilldelat kommunstyrelsen ansvaret för att ”utveckla den kommunala demokratin”, vilket framgår av kommunstyrelsens reglemente 2 § första punkten.

Frågan om organisatorisk placering för MR-beredningen behöver inte utredas. En fullmäktigeberedning är per definition direkt underställd kommunfullmäktige, vilket också framgår av avsnittet om formalia ovan.

• Titta på hållbarhetsberedningens uppdrag och organisatorisk placering

I ett separat ärende om inrättande av en hållbarhetsberedning under kommunfullmäktige framgår att kommunfullmäktige i god tid före 2018-12-31 skall pröva frågan om huruvida hållbarhetsberedningen skall finnas kvar och vilka uppgifter den i så fall skall ha för tiden efter 2018-12-31. Organisationsberedningen skall således leverera ett underlag för fullmäktiges prövning. Denna prövning bör ske under våren 2018. Organisationsberedningen behöver därför ta fram underlaget under hösten 2017. Beredningen behöver först bestämma vilka delar underlaget skall bestå av.

• Ungdomsrådet och ungdomsfullmäktige ur ett organisationsmässigt och strukturellt perspektiv

Bevekelsegrunderna för att ungdomsrådet och ungdomsfullmäktige har inrättats är svåra att härleda. Kommunstyrelseförvaltningen har funnit dokument från 1990- och början av 2000-talet, som i allmänna ordalag uttrycker värdet av att unga personer ges medinflytande i kommunala frågor och bibringas kunskaper om och förståelse för demokratiska processer.

Organisationsberedningen bör överväga om och i så fall hur kommunen behöver precisera syftet med att ungdomsrådet och ungdomsfullmäktige skall fortsätta att vara ett ansvar för kommunstyrelsen eller om det bör vara ett ansvar för någon annan. En utgångpunkt för övervägandena bör vara frågan om huruvida ansvaret är ett led i det ansvar för att utveckla den kommunala demokratin som kommunstyrelsen har, eller om det är ett led i det ansvar som följer av syftet med utbildningen inom skolväsendet såsom det uttrycks i skollagen (2010:800), 1 kap 4 §, och i gällande läroplaner.

• Nämndorganisation 2019 – en översyn bland annat med avseende på frågor som väckts i budgetdiskussionen 2016 om en möjlig framtida delning av grund- och förskolenämnden

Arbetet bör inledas med att beredningen preciserar vilka okarheter eller andra brister som upplevs finnas. Med detta som underlag kan ett mer preciserat utredningsuppdrag formuleras om vilka alternativ som beredningen vill ha belysta. Kommunstyrelseförvaltningen rekommenderar att extern hjälp anlitas för denna del av arbetet. Det preciserade utredningsuppdraget bör därför utformas så att det också kan användas som förfrågningsunderlag för upphandling.

Eftersom frågan gäller nämndorganisation för mandatperioden 2019-2022 bör kommunfullmäktige fatta beslut senast under 2018. Det kan ske antingen genom att nyvalda fullmäktige fattar beslut efter 2018-10-15 men före årsskiftet, eller genom att ”gamla” fullmäktige beslutar tidigare under 2018.

Ur förvaltningens perspektiv är det en fördel om beslut fattas så tidigt som möjligt. De anpassningar av förvaltningens arbete som ev behövs blir lättare att hantera ju mer tid som finns till förfogande innan en ev ändrad nämndindelning träder i kraft.

• Övergripande bidragsreglemente för föreningsbidrag av olika slag

Arbetet bör inledas med att beredningen preciserar vilka okarheter eller andra brister som upplevs finnas. Därefter kan kommunstyrelseförvaltningen utarbeta förslag till förändringar. Förvaltningen uppfattar att huvudfrågan är att överväga hur bestämmelser bör utformas så att bidragsansökningar inte ”ramlar mellan stolarna” eller riskerar att behandlas av flera instanser parallellt.

• Översyn av arvodesreglementet

Arbetet bör inledas med att beredningen preciserar vilka okarheter eller andra brister som upplevs finnas. Därefter kan kommunstyrelseförvaltningen utarbeta förslag till förändringar.

Organisationsberedningen får bedöma vilka ev justeringar som är lämpliga att göra i närtid och vilka justeringar som är lämpliga att göra i samband med att nästa mandatperiod börjar 2019. Det är önskvärt att förslag till justeringar lämnas i sådan tid att de kan inarbetas i den ordinarie budgetprocessen.

Tidplan

Beskrivningen ovan indikerar en grov tidplan för organisationsberedningens arbete. Beredningen bör inleda sitt arbete med att göra tidplaneringen mer detaljerad, dels m h t i vilken ordning uppdragen utförs och del inom vart och ett av uppdragen.

Ekonomi

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att 300 000 kr anvisas för beredningens omkostnader 2016. Samma årliga belopp bör arbetas in i kommande budgetar för 2017 och 2018. Beredningen får återkomma till fullmäktige om det finns behov av ytterligare medel för att fullgöra sina uppdrag.

Extern hjälp för frågan om grund- och förskolenämnden ryms inte i det föreslagna beloppet ovan. Kostnaden kan inte beräknas förrän beredningen har preciserat utredningsuppdraget.

Övrigt

Kommunstyrelseförvaltningen svarar för ärendeberedningen till organisationsberedningen. Förvaltningen kommer också att tillhandahålla föredragande inför beredningen.

Bengt Svenander

Bilaga
Gruppledaröverenskommelsen om politisk organisation 2019

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag

§ 8
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunens flyktingmottagning - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra stadsbidrag

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till största delen en bra fördelning av det vi måste anse som ett engångsbidrag för kommunens flyktingmottagning, och visar på en god ekonomisk hushållning. Osäkerheten kring framtida utgifter och det statliga ekonomiska stödet i framtiden är stor, och de medel som nu erhålls bör därför fördelas restriktivt och ha fokus på de kärnverksamheter som förväntas behöva förstärkta resurser. Med anledning av detta finns det vissa delar i förvaltningens förslag som vi anser bör förändras.

10. Kultur- och fritidsförvaltningen

10.1 Tillfälligt ökad verksamhet

Förslaget om att kulturhuset och Jordbro kultur- och föreningshus kan utgöra mötesplatser för riktad information ser vi som ett mindre effektiv integrationsinsats. Den föreslagna kostnaden på 250 tkr utgår.

10.2 Utökat föreningsbidrag

Det är väl belagt att föreningsverksamhet samt utbildning är viktiga vägar till integrering i det svenska samhället. Den övervägande delen av detta ansvar tas av idrottsföreningarna. Det är viktigt att fokusera på den verksamhet som förväntas ge störst effekt på integration och minskat utanförskap. En stor andel flyktingungdomar är pojkar över 15 år. Inom denna grupp är idrotten det största fritidsintresset. Den föreslagna kostnaden på 500 tkr till föreningsbidragspotten utökas till 750 tkr med en prioritering av idrottsföreningar.

11. Äldreförvaltningen

De föreslagna åtgärderna är inte preciserade med avseende på kostnad. Vi anser att utbildningsinsatser för språkstödjare som redan är utbildade kräver en närmare förklaring. Caféverksamhet i befintliga lokaler kan inte anses generera kostnadsökningar som motiverar fördelning av medel från det extra stadsbidraget. Den föreslagna kostnaden på 1500 tkr utgår och Äldreförvaltningen får återkomma med ett bättre motiverat äskande i ett senare skede.

12. Kommunstyrelseförvaltningen

12.1 Funktion med samordning och strategisk styrning

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till förstärkning i den egna verksamheten är extra viktigt att det föregår med ett restriktivt förhållningssätt. En sammanhållen gemensam

funktion i form av en projektledare och en ekonom samt en lokalcontroller kan anses motiverat. Kostnaden för kommunikatör (700 tkr) utgår.

13. Sammanfattning av förslaget till fördelning av det extra stadsbidraget

Tilldelning av medel av extra stadsbidrag för 2015 sker enligt förvaltningens förslag.

Tilldelning för 2016 sker enligt förvaltningens förslag med de förändringar som framförts i Moderaternas egna förslag. Grund- och förskolenämnden 1100 tkr, socialnämnden 10 100 tkr, kultur- och fritidsnämnden 1700 tkr, Äldrenämnden 0 kr, och kommunstyrelsen 2100 tkr.

Sammanlagt fördelas i Trepartialliansens förslag 17 100 tkr Resterande extra stadsbidrag, 22 300 tkr kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Förslag till beslut

1. Redogörelsen godkänns med undantag för de förslag där Trepartialliansen har förslag till förändringar.
2. Det extra stadsbidraget fördelas för 2015 med 2000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.
3. Det extra stadsbidraget fördelas för 2016 enligt Trepartialliansens förslag med 1100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden, med 1700 tkr till kultur- och fritidsnämnden och med 2100 tkr till kommunstyrelsen.
4. Resterande extra stadsbidrag, 22 300 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Särskilt Yttrande

§ 8
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunens flyktingmottagning - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra stadsbidrag

Trepartialliansen har i ett gemensamt förslag gjort en fördelning av det extra stadsbidraget som skiljer sig från kommunalrådsberedningens förslag. Under punkten 9.2.5 Nya boenden, är vi överens om kostnadsfördelningen, men Moderaterna är emot förslaget om att uppföra boendepaviljong i Vendelsö. För Moderaterna är en sådan utveckling inte acceptabel från integrationssynpunkt. Vi anser att de statliga medlen för boende måste användas för att rekrytera fler familjehem och att skapa mindre boenden. Idéer från privata aktörer om att uppföra Attefallshus på privata fastigheter i samarbete med kommunen är lösningar som bidrar till bättre integration. Det finns många andra kreativa lösningar, men för att dessa ska realiseras måste det finnas en vilja hos en majoritet i fullmäktige för sådana idéer.

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (3)
	Datum	Diarienummer	
	2016-01-13	KS 2015/618	

Handläggare
Bengt Svenander, kommundirektör

Kommunens flyktingmottagande - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag

Sammanfattning

Sveriges kommuner har under lång tid tagit emot nyanlända som efter att de fått uppehållstillstånd bosätter sig och etablerar sig i Sverige eller befinner sig i en kommun som asylsökande vuxen eller barn. Under 2015 har det skett en mycket stor ökning av antalet personer som kommer till Sverige och därmed även till Haninge kommun.

Av denna anledning har regeringen 2015-12-10 beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flykting-situationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. Medlen avses även täcka kostnader som förväntas uppstå 2016. För Haninge kommun innebär detta ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till fördelning av det extra statsbidraget.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens förslag har upprättats efter samråd med övriga förvaltningar. Förslagen har utgått från tre viktiga principer för användningen av det extra statsbidraget. De tre principerna är följande.

För det första är f n inget annat känt än att bidraget utgörs av ett engångsbelopp. Alltså måste bidraget göra största möjliga nytta under 2015 och 2016 utan att kommunen binder sig för bestående kostnadsökningar 2017 och därefter.

För det andra är det önskvärt att de insatser som bidraget används till om möjligt sänker kostnaderna 2017 eller åtminstone bidrar till att de inte ökar. Detta kan te sig nära nog omöjligt, men bör ändå vara en strävan.

För det tredje är det viktigt att inte fördela ut hela bidraget med en gång. En del måste reserveras för behov som uppkommer under året. Utvecklingen av antalet nyanlända är svår att prognosticera.

Förvaltningens förslag innebär att sammanlagt 19 300 tkr fördelas för insatser 2015 och 2016, vilket motsvarar 49 % av det extra statsbidraget. Resterande 20 100 tkr kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-13, ” Kommunens flyktingmottagande - redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag”.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens redogörelse godkänns.
2. Det extra statsbidraget fördelas för 2015 med 2 000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.
3. Det extra statsbidraget fördelas för 2016 med 1 100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 2 800 tkr till kommunstyrelsen, med 1 700 tkr till kultur- och fritidsnämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden och med 1 500 tkr till äldrenämnden.
4. Resterande extra statsbidrag, 20 100 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Samtliga nämnder, ekonomiavdelningen

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

13 januari 2016

Kommunstyrelsen

Kommunens flyktingmottagande – redogörelse för innehåll och omfattning samt förslag till fördelning av extra statsbidrag

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redogörelsen godkänns.

2. Det extra statsbidraget fördelas för 2015 med 2 000 tkr till grund- och förskolenämnden och med 100 tkr till socialnämnden.

3. Det extra statsbidraget fördelas för 2016 med 1 100 tkr till grund- och förskolenämnden, med 2 800 tkr till kommunstyrelsen, med 1 700 tkr till kultur- och fritidsnämnden, med 10 100 tkr till socialnämnden och med 1 500 tkr till äldrenämnden.

4. Resterande extra statsbidrag, 20 100 tkr, kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

2. Bakgrund

Sveriges kommuner har under lång tid tagit emot nyanlända som efter att de fått uppehållstillstånd bosätter sig och etablerar sig i Sverige, eller befinner sig i en kommun som asylsökande vuxen eller barn. Under 2015 har det skett en mycket stor ökning av antalet personer som kommer till Sverige och därmed även till Haninge kommun.

Av denna anledning har regeringen 2015-12-10 beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. Medlen avses även täcka kostnader som förväntas uppstå 2016. För Haninge kommun innebär detta ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016. Om statsbidraget kvarstår efter 2016 är okänt.

3. Kommunens flyktingmottagande

Mottagning av flyktingar/nyanlända kan indelas enligt följande:

3.1 Asylsökande vuxna och familjer

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterrassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02
Fax/e-post 08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se
Postgiro 1265-8
Bankgiro

Då asylsökande reser in i Sverige registreras deras asylansökan av Migrationsverket som
också ansvarar för boende och en dagpeng under den tid som deras ansökan prövas. Vuxna och familjer erbjuds ett boende som kan utgöras av anläggningsboende eller lägenhetsboende. I väntan på placering i ett asylboende, behöver man ibland bo i ett ankomstboende. Under hösten har platserna på ankomstboenden tagit slut varför Migrationsverket har begärt att kommunerna går in och erbjuder s k tillfälliga evakueringsplatser.

Asylsökande kan under väntetiden även ordna sitt boende själva. Många bor hos släktingar och landsmän ute i kommunerna.

Asylsökande barn har rätt till skola och yngre barn har rätt till tre timmars förskola.

3.2 Barn utan vårdnadshavare, ensamkommande barn

Socialtjänsten i kommunerna ansvarar för de asylsökande ensamkommande barnen. De placeras i familjehem eller på HVB-hem. HVB-hemmen kan drivas i egen regi, på entreprenad eller genom individuella avtal med vårdgivare. Placeringarna kan ske i Haninge eller utanför kommunen. Det finns på motsvarande sätt asylsökande ensamkommande barn i Haninge som placerats här av andra kommuners socialtjänster, i familjer eller på HVB-hem som ligger i Haninge.

För de barn som fått uppehållstillstånd, under de senare åren flertalet barn, kvarstår socialtjänstens ansvar så länge de går i skolan och som längst tills de är 21 år. I de få fall där återförening sker med förälder avslutas kontakten.

3.3 Nyanlända med uppehållstillstånd

Barn och vuxna som fått uppehållstillstånd och ska tas emot i en kommun kallas för nyanlända. Barnen ska tas emot i skola och förskola. Arbetsförmedlingen har det samordnande ansvaret för mottagning av nyanlända vuxna och familjer som efter att de fått uppehållstillstånd ska bosätta sig och etablera sig i en kommun. De vuxna får påbörja SFI-studier, erbjuds samhällsorientering samt Arbetsförmedlingens etableringsinsatser. Följande två kategorier nyanlända finns.

Egenbosatta nyanlända som har bott i Haninge under asyltiden eller självmant flyttar till kommunen efter att ha bott på ett asylboende. Dessa nyanlända bor ofta inneboende eller i andra hand.

Nyanlända anvisade till Haninge via Arbetsförmedlingen. Dessa nyanlända ska erbjudas en bostad. Flytten planeras i samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och kommunens socialtjänst. Boendeformen kan se olika ut i olika kommuner. Haninge erbjuder anvisade nyanlända flyktingar ett tvåårigt andrahandskontrakt i en genomgångsbostad.

4. Överenskommelserna om nyanlända vuxna och familjer samt asylsökande ensamkommande barn

Det är länsstyrelserna som tecknar överenskommelser med kommunerna om antal nyanlända vuxna och familjer samt antal asylsökande ensamkommande barn som ska tas emot.

4.1 Nyanlända vuxna och familjer

För Haninges del har det under 2015 tecknats avtal om att ta emot och erbjuda bostad till 98 nyanlända individer. Antal individer som föreslås utgår från ett fördelningstal som räknas fram utifrån följande: Andel mottagna flyktingar i länet i jämförelse med övriga landet, kommunstorlek i förhållande till länet, antal mottagna flyktingar respektive egenbosatta flyktingar de senaste tre åren samt andel utrikesfödda i kommunen.

Inför 2016 är det uträknade fördelningstalet 253 individer för Haninges del, en ökning med 152 %. En ny lag träder i kraft 2016-03-01. Lagen ger staten rätt att anvisa flyktingar till kommunerna. Länsstyrelsens process att teckna ny överenskommelse med kommunerna är därför stoppad och 2015 års överenskommelse fortsätter att gälla tills vidare.

4.2 Asylsökande ensamkommande barn

De asylsökande ensamkommande barnen anvisas till kommunerna enligt liknande fördelningsprinciper men direkt efter inlämnad asylansökan. Sedan 2014-01-01 har Migrationsverket rätt att anvisa barn utöver den överenskommelse som tecknats med kommunerna och även i de fall överenskommelse inte finns. Haninge hade 2015 en överenskommelse om att tillhandahålla 35 platser för asylsökande barn. Långt flera barn behövde tas emot och t o m november månad hade över 160 anvisningar gjorts till Haninge. Kommunfullmäktige beslutade 2015-12-07, § 261, att teckna en överenskommelse om att vid årets slut (2016) tillhandahålla upp till 278 asylplatser. Dock får kommunen tillgoräkna sig de platser som man under 2015 erbjudit utöver avtalet, varför avtalet i praktiken avser ca 130 nya platser under 2016.

5. Finansiering av flyktingmottagandet

Finansieringen av flyktingmottagning sker dels genom statliga utbetalningar av schablonbelopp, dels genom möjligheter för kommunerna att återsöka kostnader som uppstår i samband med mottagandet. De flesta statsbidragen är kopplade till varje mottagen nyanländ eller asylsökande person. Till arbetet med flyktingmottagning och ensamkommande barn finns även en grundersättning för respektive verksamhet.

5.1 Nyanlända med uppehållstillstånd

Den statliga ersättningen till kommunen för flyktingmottagande regleras i förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Ersättningsnivåerna för individer som bosätter sig i en kommun från 2016-01-01 har höjts.

Till varje kommun som tecknar överenskommelse om mottagande ges en årlig grundersättning med 222 100 kr. För varje nyanländ vuxen flykting[1] som bosätter sig i en kommun, eller för anhörig som fått uppehållstillstånd som anknytning till sådan[2], tillkommer sedan ett bidrag fördelat under de två första åren med uppehållstillstånd.

Ersättningen avser att täcka mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning, den initiala kostnaden som kan uppstå då person söker ekonomiskt bistånd i väntan på etableringsersättning, SFI, samhällsorientering, särskilda insatser inom skola, förskola och fritidshem, tolkkostnader och andra insatser för att underlätta etablering.

Statsbidragen ges för flyktingar bosatta i en kommun före 2016-01-01 med 83 100 kr per vuxen och barn och 52 000 kr för person som fyllt 65 år. Statsbidragen ökar för bosatta fr o m 2016-01-01 med 50 % och blir för vuxna och barn 125 000 kr. För person som fyllt 65 har bidraget höjts till 78 200 kr.

Om den nyanlände inte har rätt till etableringsplan på grund av sjukdom eller nedsatt prestationsförmåga kan man återsöka ersättning för utlagt ekonomiskt bistånd. Möjligheter finns att återsöka kostnader för försörjningsstöd över tid vid sjukdom som inträffat före invandring, samt för stöd och hjälp i boende, service och omvårdnad, insatser för äldre, vid sjukdom eller funktionshinder. Det går även att återsöka kostnader som kan uppstå vid bosättning, t ex för tomhyror.

5.2 Asylsökande ensamkommande barn

Samma förordning reglerar ersättningar för asylsökande barn utan vårdnadshavare. Engångsschablonen för mottagandeorganisationen är 500 000 kr per år om överenskommelse tecknas. Ett bidrag ges sedan för utredningskostnad med 31 000 kronor per barn i HVB-hem och 39 000 kr för barn i familjehem. Familjehemskostnaderna och HVB-hemsplaceringarna ersätts enligt schablon enligt den överenskommelse om platsantal som gjorts. Den schabloniserade ersättningen ges med 1 600 kr för varje avtalad plats per dygn. Då platsen beläggs ges ytterligare 300 kr. Utöver det ersätts faktiska kostnader för de placeringar som görs utanför överenskommelsen.

Kostnader för godmanskap ersätts.

[1] Flykting, eller bedömd som alternativt skyddsbehövande eller övrig skyddsbehövande
[2] Inom sex år från det att personen till vilken det finns anknytning togs emot i en kommun

Om och när barnet får uppehållstillstånd ges ett engångsbelopp med 30 000 kr och därefter utges samma belopp enligt samma modell som för nyanlända med uppehållstillstånd.

5.3 Ersättning för kostnader för förskola och skola för asylsökande barn

För varje asylsökande barn ges ett schablonbidrag. Även här har nivåerna höjts med ca 50 % 2016.

För förskolebarn är beloppet 60 800 kr per år. För barn i förskoleklass är beloppet 49 700 kr per år. För en elev i grundskola, obligatorisk särskola, specialskola 97 500 kr per år, samt 110 800 kr per år för en elev i gymnasieskola och gymnasiesärskola.

5.4 Årligt schablonbidrag för förebyggande sociala stödinsatser för asylsökande barn

Ytterligare 351 020 kr är utbetalat till Haninge 2015. Socialförvaltningen har valt att med dessa medel förstärka det förebyggande arbetet på familjecentralen i Jordbro. Summan räknas fram varje år med utgångspunkt i antal asylsökande barn som bor i kommunen.

6. Ökade insatser under 2015 och bedömning inför 2016

Trycket på kommunerna att ta emot nyanlända och erbjuda bostäder har ökat. Många kommuner har svarat på den ansträngda situationen genom att teckna överenskommelser som bättre motsvarar behoven av platser och har ökat sin kapacitet att erbjuda bostäder till målgruppen. Haninge har antagit en plan för boendemöjligheter för flyktingmottagande (socialnämnden 2015-10-10, § 140). På kort sikt ska en pool av genomgångslägenheter skapas. Långsiktigt ska ett ökat bostadsbyggande möjliggöra bostäder till bl a de nyanlända.

Sedan sommaren 2015 har stora förändringar skett av antalet asylsökande som kommer till Sverige. En stor del är asylsökande barn utan vårdnadshavare. I november 2015 fanns ca 125 000 personer, ensamstående och i familjer, som asylsökande i landet. Siffran för Haninges del var 948 personer, vilket innebär en betydande ökning jämfört med 2014. Närmare 700 av dessa har bosatt sig på egen hand i Haninge och väntar på besked om uppehållstillstånd hos släktingar eller är inneboende på annat sätt.

På grund av den stora inströmningen av asylsökande och platsbristen på befintliga asylboenden i hela landet gick Migrationsverket i början av oktober ut med en förfrågan till kommunerna om att tillfälligt hjälpa till med platser för asylsökande. Haninge kommun startade Aktivitetshuset i Haninge som evakueringsboende med 100 platser. Kort därefter öppnades även Lakeside för att ta emot 50 asylsökande. Efter en kort tid utökades platsantalet till 60, på begäran av Migrationsverket. De båda evakueringsplatserna har drivits med både anställd personal och volontärer. Säkerheten har ombesörjts av väktare.

Det urspungliga beslutet från Migrationsverket var att kommunen skulle hålla öppet t o m 2015-11-30, men har förlängts till 2016-01-31. Lakeside har avvecklats före julhelgen 2015 vilket gör att Haninge nu tillhandahåller 100 evakueringsplatser för asylsökande. Kommunen har efter förfrågan från Migrationsverket sagt sig vara beredd att i första hand fortsätta med evakueringsplatser till 2016-03-31. Migrationsverket har därför 2016-01-08 beslutat om ytterligare förlängning av aktiveringen till detta datum.

Även i denna verksamhet kan de flesta kostnader återsökas. Arbetet med återsökning pågår.

Under hösten 2015 har läget för barn- och ungdomsavdelningen inom socialförvaltningen blivit alltmer pressat. Fram t o m 30 november har 213 ensamkommande barn insatser. De flesta ungdomar är över 15 år och 53 har fått uppehållstillstånd. Det är svårt att hitta boenden åt de ensamkommande barnen. Under perioden oktober till och med december 2015 fanns en tillfällig förstärkning inom socialförvaltningen för att jobba fram fler boendeplatser och för att kunna prognosticera behoven för 2016. Många av de barn som tagits emot under senare delen av 2015 har på grund av platsbrist placerats i jourhem och måste 2016 flyttas till annat boende.

7. Användningen av det extra statsbidraget, allmänna utgångspunkter

Som nämnts i avsnittet 2 ovan har regeringen beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. För Haninge kommun innebär detta ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016. Om statsbidraget kvarstår efter 2016 är okänt.

De överväganden och förslag som följer nedan har utgått från tre viktiga principer för användningen av det extra statsbidraget. De tre principerna är följande.

För det första är f n inget annat känt än att bidraget utgörs av ett engångsbelopp. Alltså måste bidraget göra största möjliga nytta under 2015 och 2016 utan att kommunen binder sig för bestående kostnadsökningar 2017 och därefter.

För det andra är det önskvärt att de insatser som bidraget används till om möjligt sänker kostnaderna 2017 eller åtminstone bidrar till att de inte ökar. Detta kan te sig nära nog omöjligt, men bör ändå vara en strävan.

För det tredje är det viktigt att inte fördela ut hela bidraget med en gång. En del måste reserveras för behov som uppkommer under året. Utvecklingen av antalet nyanlända är svår att prognosticera.

Kommunfullmäktige gav 2015-04-13, § 86, i samband med beslut om överenskommelse med Länsstyrelsen om ett ökat flyktingmottagande, socialnämnden i

uppdrag att ta fram en plan för hur flyktingmottagandet kan utvecklas och förbättras. Planen godkändes av socialnämnden 2015-12-15, § 168.

De förslag till insatser som presenteras nedan är tydligt avgränsade från vad som är att betarakta som ordinarie verksamhet. Insatserna syftar till att täcka de merkostnader som uppstått under 2015 samt att bidra med de förstärkningar som förvaltningarna betonat vikten av avseende 2016. Insatserna är avsedda att ge ett tidsbegränsat stöd av mestadels strategisk karaktär, för att från 2017 kunna införlivas i ordinarie organisation och verksamhet. I viss mån är kostnadsökningarna som tas upp för 2016 starkt kopplade till volym och kommunens resursfördelning, vilka utöver detta ärende bör hanteras inom kommunens ordinarie budgetprocess för 2017 och framåt. Flertalet av de förslag till insatser som framgår i detta ärende ligger i linje med vad som beslutades i socialnämndens plan för förbättrat flyktingmottagande.

I förslagen nedan används två uttryck när det gäller fördelningen av statsbidraget. Med uttrycket ”Tilldelas” menas att medel anvisas nu, genom att kommunfullmäktige tar ställning till föreliggande ärende.

Med uttrycket ”Möjlig kostnadsökning” menas att medel inte anvisas nu. Avsikten är att kostnadsutvecklingen följs löpande under året. Om det visar sig att medel ur statsbidraget behöver anvisas får det i första hand ske i samband med fullmäktiges behandling av 2016 års delårsrapporter, dvs efter fyra resp åtta månader av året.

8. Utbildningsförvaltningen

De nyanlända flyktingar och asylsökande som kommer till utbildningsförvaltningens verksamheter (främst grundskola och gymnasieskola) kan inte kopplas tydligt till någon särskild kategori enligt den bakgrundsbeskrivning som ges ovan. Barnen och ungdomarna kommer ifrån alla kategorier av nyanlända. Flyktingar utgör en del av samtliga nyanlända som finns i Haninges förskolor och skolor. Många nyanlända har invandrat till Sverige av andra skäl eller utgör anknytningar till sedan länge bosatta i Haninge.

8.1 Modersmålsundervisning

Berättigade modersmålselever definieras som elever vars vårdnadshavare (en eller båda) har ett annat språk än svenska som modersmål och använder det språket i sitt umgänge med eleven på sådant sätt att det språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, förutsatt dessutom att eleven har grundläggande kunskaper i språket och behöver få modersmålsundervisning. Språket behöver inte vara dagligt umgängesspråk om eleven är samisk, tornedalsfinsk, romsk eller är adopterad. Rätten till undervisning i modersmålet har med vissa undantag begränsats till högst sju år under en elevs skoltid i det offentliga skolväsendet (grundskoleförordningen 5 kap, 7 §).

Det belopp för modersmålsundervisning som anslagits 2016 är 15 710 tkr. Det är en ökning med 3,3 % jämfört med 2015 för att täcka pris- och löneökningar, dock inte volymökningar. Under höstterminens slut var det sammanlagt 1 863 elever som fick modersmålsundervisning. Gruppen består både av nyanlända elever och av andra elever (se ovan definition) som är berättigade till modersmålsundervisning. Volymen 2015 var 137 fler än under 2014. Ser man till gruppen som helhet så har ca 70 % av de som är berättigade till modersmålsundervisning efterfrågat undervisningen. Inom gruppen nyanlända är motsvarande andel 80 % av de som kommit under de senaste tre till fyra åren.

Prognosen är att ökningen under 2016 blir lika stor som 2015 (137 st.) och att 80 % av dessa kommer att efterfråga modersmålsundervisning (112 st.). Ökningen motsvarar en volymökning på totalt 6 %. Verksamheten har inte under hösten 2015 sett någon markant ökning som kan härledas till den flyktingsituation som råder. Ökningen väntas bli märkbar först under 2016 när nyanlända elever har börjat i kommunens skolor och när de får kännedom om och efterfrågar modersmålsundervisning. Kostnadsökningen som kan komma att uppstå med anledning av en volymökning på 6 % beräknas uppgå till 1 000 tkr 2016.

Möjlig kostnadsökning 2016: 1 000 tkr

8.2 Centrum för mottagning av nyanlända (CMN)

CMN gör inledande medicinsk och pedagogisk kartläggning av alla elever i förskoleklass, grundskole- och gymnasieålder. Förskolebarn och vuxna får vid behov hjälp att etablera kontakt med rätt verksamhet. Utöver kartläggning arbetar CMN även med stöd till skolorna. Detta sker genom nätverksträffar, hjälp med omvärldsbevakning, stöd till enskilda lärare/skolsköterskor, arbetslag, kompetensutveckling, rutiner för mottagande och undervisning av nyanlända samt organisationsutveckling.

CMN har som avsikt att på individnivå följa upp elevernas språk- och kunskapsprogression samt den sociala situationen. På grund av det ökade mottagandet av nyanlända har uppföljningen minskat i omfång. Under den lugnaste migrationsperioden i slutet av februari och mars månad undersöker CMN att språk- och kunskapsutvecklingen hos de nyanlända eleverna har kommit igång samt frågar om den studiesociala situationen. Uppföljning kan avse en eller flera elever vid samma tillfälle. CMN följer även upp på gruppnivå genom att ta fram relevant statistik i syfte att ge stöd åt linjeorganisationen. I det avseendet sammanställer CMN vilka ämnen nyanlända undervisas i samt betyg separat på skolnivå och kommunnivå, modersmål, garanterad undervisningstid, antal ämnen som eleven läser och årskursplacering. Det finns även statistik avseende åtgärder inom elevhälsans medicinska insatser.

CMN startade under 2014 och övertog en del av det arbete som verksamheterna tidigare gjort och som ingått i ersättningsbeloppet för de nyanlända eleverna. (För riktlinjer och

syfte med ”strukturbidrag för nyanlända”, se avsnittet 8.3.) Under 2014-2015 har CMN haft en budgetram som är fullt ut anslagsfinansierad via den förvaltningscentrala budgeten.

Antalet nyanlända hos CMN var 100 fler individer redan i november 2015 (349) än under hela 2014 (247). Individerna som omfattats av CMN:s verksamhet har under 2015 varit mellan 8 år och 18+ år gamla. De flesta är i åldrarna 15-17 år och är företrädesvis pojkar (ca 76 %). Av de 349 individer som kartlades fram till november kom 116 individer motsvarande 33 % under perioden januari – juni. Under hösten till och med november har antalet varit 233, vilket motsvarar 67 %. Alltså en kraftig ökning under juli – november.

CMN har varit hårt belastat under 2015 men har i stort sett lyckats lösa uppgiften genom att ta in extra befintliga resurser inom förvaltningen. Därvid har det ännu inte uppstått någon merkostnad, befintliga resurser har kunnat styras om tillfälligt för att klara belastningen. Förvaltningens bedömning är att det blir än högre tryck 2016 och att det arbete CMN gör är så viktigt för individen och för mottagande skola att det bör fortsätta på samma sätt

som 2015. För att klara det ser förvaltningen behov av förstärkning i detta arbete med två ytterligare tjänster, en skolsköterska och en pedagog.

Tilldelas 2016: 1 100 tkr

8.3 Strukturbidrag för nyanlända

Eftersom kunskap i svenska språket har en avgörande betydelse för skolframgång utbetalas ett riktat bidrag för nyanlända elever under deras tre eller fyra första år i Sverige beroende på individens ålder. Nyanlända elever som helt saknar kunskaper i det svenska språket innebär en väldigt stor utmaning för skolorna. Dels ska eleverna få rätt förutsättningar för att utvecklas och uppnå kunskapskraven i skolans alla ämnen och dels skall de lära sig ett helt nytt språk. Strukturbidraget för nyanlända elever de första åren ger skolorna en reell möjlighet att anordna kvalificerad studiehandledning, en bra undervisning i svenska som andra språk samt vidta andra åtgärder som exempelvis fortbildning för personalen. Enheterna ska återrapportera användandet av tilldelat strukturbidrag för nyanlända, för att ge möjlighet för utvärdering.

Strukturbidraget, vilket är en förvaltningsintern ersättning som är helt finansierad via kommunala budgetmedel, var 2015 ett fast anslag inom grund- och förskolenämndens ram. Ersättningen betalas ut per nyanländ elev från central förvaltnings budget till mottagande skola. Ersättningen per elev beräknas utifrån det fasta ramanslaget fördelat på volymprog-nos för antal nyanlända berättigade till detta bidrag. Blir antalet elever högre än prognos, måste ersättningen per elev normalt sänkas för att inte överskrida ramen.

Förvaltningen klarade 2015 att hålla central budget för strukturbidrag fram till oktober. Under senhösten ökade antalet elever berättigade till strukturbidrag i en omfattning som med oförändrad ersättning innebar ett underskott på dryga 2,0 mnkr till och med decembers utgång. Möjligheten fanns för förvaltningen att sänka ersättningsnivån till skolorna i november och december för att klara budget. Det skulle dock ha givit skolorna obefintliga förutsättningar att parera kostnaderna i förhållande till den minskade ersättningen årets sista månader. Strukturbidraget 2016, beslutat i fullmäktige på en ursprunglig och därtill uppräknad nivå (98 500 kr/elev och år), betalas från och med januari 2016 ut igen. Med anledning av detta avser förvaltningen att betala ut samma ersättning i december som årets övriga månader, med konsekvens att central budget överskrids.

Tilldelas 2015: 2 000 tkr

Från och med 2016 ingår strukturbidraget i elevpengsystemet med en fast ersättning per elev om 98 500 kr/elev och år beslutad av fullmäktige. Totalt budgeteras 320 elever vara berättigade till strukturbidrag i 2016 års budget.

Redan i november 2015 har det varit en nettoökning av elever med strukturbidrag på ca 100 elever jämfört med 2014. Per november 2015 är volymen ca 30 elever större än budgeterad volym för hela 2016. Även om åtgärder vidtas på nationell nivå för att begränsa inflödet av flyktingar till landet är det med relativt stor säkerhet så att antalet flyktingar kommer att öka även under 2016, om än inte i lika stor omfattning som under 2015. Hur stor volymökningen blir gällande berättigade till strukturbidrag är mycket svårt att säga, men 50-100 ytterligare elever som kommer att vara berättigade till strukturbidrag kan man grovt förutsäga. Det skulle innebära en total uppskattad volym 2016 på 400-450 individer, vilket är upp till 130 mer än kommunen budgeterat.

Eftersom strukturbidraget ingår i elevpengsystemet från 2016 utgör eventuella volymökningar ingen risk för grund- och förskolenämnden. För kommunen innebär det däremot en volymrisk inom ramen för fullmäktiges reserv. Tillförlitlig prognos för hur många elever som kommer att bli berättigade till strukturbidrag för nyanlända är idag mycket svår att ta fram. I prognosen måste även beräknas hur många elever som redan är inne i bidragssystemet, som kommer att falla ur 2016 (bidraget betalas ut under tre eller fyra år). Det måste också beaktas att elever flyttar till och från kommunen. Eventuella avvikelser i volymprog-nos och budget gällande strukturbidraget bör följas noga under 2016 och rapporteras i samband med kommunens delårsbokslut

Möjlig kostnadsökning 2016: 10 000 tkr

8.4 Språkintroduktion

Språkintroduktion är till för ungdomar som nyss har anlänt till Sverige. Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till ett program inom

gymnasieskolan eller annan utbildning. På språkintroduktion kan eleven också få undervisning i andra grundskole- och gymnasieämnen som behövs för fortsatt utbildning. Utbildningen läggs upp efter att elevens kunskaper har validerats. Utbildningen är inte sökbar utan anpassas individuellt efter varje enskild elevs behov.

I Haninge har Fredrika startat en klass med elever på språkintroduktion 2015. Ytterligare en klass startas i början av 2016 då elevantalet uppgår till 47 st i januari. På Riksäpplet har man sedan tidigare haft utbildningen och i oktober hade skolan ca 180 elever i språkintroduktionsklasser.

Förvaltningen gjorde i november 2015 en simulering utifrån hur elevsituationen gällande språkintroduktionselever utvecklats 2015. Simuleringen tyder på att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan få upp till 9,7 mnkr i ökade kostnader för 2016 om den utveckling som har varit under hösten 2015 fortsätter linjärt i samma takt 2016. Simuleringen bygger på en beräkning om 10 nya elever per månad under 2016. Det ska poängteras att simuleringen visar ökning jämfört med budget. Förvaltningen har budgeterat för 45 asylsökande 2016 och tagit höjd i budget för den del av elevpengen som Migrationsverkets bidrag inte täcker. Simuleringen bygger på att 36,2 % av alla språkintroduktionseleverna saknar uppehållstillstånd, både befintliga elever och den beräknade ökningen av elever, och att kommunen får bidrag från Migrationsverket för dessa.

Utfall ht -15 och prognos vt -16 volym språkintroduktionselever i Haninge

Finansieringen för språkintroduktion är volymbaserad och ersättning utgår i form av programpeng. Programpriset för språkintroduktion är 93 138 kr/elev och år 2015 och 95 000 kr/elev och år 2016.

För asylsökande utgick ersättning från Migrationsverket med 72 500 kr/per elev och år under 2015, vilket är det belopp som låg till grund för simuleringen ovan. Eftersom bidraget höjts 2016 påverkar det den tidigare prognosen positivt. Vid en bidragshöjning

av ersättningen för asylsökande från Migrationsverket till 110 800 kr per asylsökande elev erhåller förvaltningen mer än ersättningen (programpengen) per elev, vilket kan bidra till att täcka kostnaden på språkintroduktion även för folkbokförda elever. Enligt samma simulering som beskrivs ovan men med ett ca 50 % högre bidrag för asylsökande, blir kostnadsökningen för 2016 cirka 7,1 mnkr i stället för 9,7 mnkr.

Möjlig kostnadsökning 2016: 7 000 tkr

8.5 Vuxenutbildningen – SFI

SFI är en grundutbildning i svenska språket för vuxna invandrade med annat modersmål än svenska. Målet med SFI är att ge sådana kunskaper i svenska språket att det fungerar i utbildning, vardags- och arbetsliv. Man kan studera på SFI från och med 1 juli det år man fyller 16 år och när man är folkbokförd i Haninge. Utbildningen erbjuder olika studievägar beroende på tidigare skolbakgrund.

Verksamheten har ännu inte sett någon kostnadsökning 2015, men det finns en eftersläpning som man räknar med att se effekter av under våren 2016.

SFI är en verksamhet inom vuxenutbildningen som får ett fast anslag per år. Nämnden specificerar dock inte hur mycket av den totala beslutade ramen som ska gå till just SFI. Däremot följs kostnaderna för SFI upp i nämnden och rapporteras i samband med räkenskapssammandraget varje år.

Utfallet för 2015 beräknas bli ca 17,5 mnkr brutto för Haningeelever inom SFI. Verksamheten har haft cirka 110 nyanlända under 2015. Ersättningen är i Haninge satt till 35 000 kr per elev. För 2015 har socialförvaltningen betalat 3 290 tkr för 94 nyanlända flyktingars SFI-undervisning, vilket utgör ca 20 % av den totala kostnaden för SFI. Bedömningen är att Centrumvux har kostnadstäckning för SFI via fast anslag och via bidraget ur flyktingbudgeten. Utvecklingen bör följas noga under 2016.

9. Socialförvaltningen

Socialförvaltningen arbetar med flyktingmottagning inom två olika verksamhetsområden med separata verksamhetsbudgetar.

9.1 Flyktingmottagning av nyanlända med uppehållstillstånd

Avdelning Vuxen har under året planerat för ökat mottagande och tagit emot 20 nyanlända anvisade av Arbetsförmedlingen. Budget för 2016 är lagd och verksamheten ökar sin budget från ca 13,0 mnkr till ca 21,0 mnkr. Kostnadsökningarna motsvaras av de ökade intäkterna från Migrationsverket. En flyktingsamordnartjänst, två socialsekreterare, en arbetsmarknadskonsulent och en administrativ assistent finansieras alla med flyktingmedel.

Utöver det finansieras tolkkostnader, kostnad för SFI för målgruppen, kostnader för försörjningsstöd samt för deltagande i samarbetet med Etablering Södertörn[3]. Inför 2016 förstärks budgeten med medel till ytterligare en socialsekreterare inom försörjningsstödsenheten, kostnader för reparationer och övriga kostnader som kan uppstå som avser bo-enhetens genomgångsbostäder samt ett tillskott till det ordinarie föreningsbidraget, för arbete med att inkludera och stödja nyanlända barn och ungdomar i det lokala föreningslivet. Med ökade volymer och ersättningsnivåer beräknas denna förstärkning kunna finansiera sig själv.

9.1.1 IT-stöd

Inköp av flyktingmodulen i Pro Capita gjordes 2015 då behov av ett verksamhetssystem uppstod för att klara av administration och återsökningar för det ökade antalet aktuella nyanlända och asylsökande. Kostnaden i form av licensavgifter samt för utbildning och implementering av modulerna i verksamhetssystemen Procapita Flykting samt Procapita Schablonersättning uppgick till 100 tkr 2015.

Tilldelas 2015: 100 tkr

9.1.2 Renoveringar

I arbetet med att skapa en pool av genomgångslägenheter uppstår kostnader för renovering av befintliga modulbyggnader. Uppskattad kostnad 2016 är 800 tkr.

Tilldelas 2016: 800 tkr

9.1.3 Hantering av lägenheter

I och med det ökade antal genomgångslägenheter som bo-enheten ska administrera 2016 behövs initialt en förstärkning till enheten i form av en administrativ assistent. Kostnad 450 tkr. Denna kostnad bedöms rymmas i det ordinarie statsbidraget för flyktingmottagandet from 2017 tack vare helårseffekten av ett ökat flyktingmottagande.

Tilldelas 2016: 450 tkr

9.1.4 Försörjningsstöd

Ökade kostnader bedöms uppstå för försörjningsstöd för hyreskostnader som inte täcks av flyktingens etableringsersättning och bostadsbidrag. Detta gäller i första hand för de flyktingar som erhåller lägenheter i nyproduktion, uppskattningsvis 1 000 tkr under 2016.

Möjlig kostnadsökning 2016: 1 000 tkr

9.2 Preventivt hälsoarbete för flyktingar

[3] Ett samverkansorgan mellan Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Arbetsförmedlingen
http://sodertornskommunerna.se/projekt/etablering-sodertorn

9.2.1 Ungdomsmottagningen
För att främja hälsa och förebygga ohälsa bland nyanlända och ensamkommande behövs samarbete med landstinget. En tillfällig satsning planeras på ungdomsmottagningen, där en 50 % kuratorstjänst arbetar uppsökande tillsammans med enheten för ensamkommande barn för att bedöma behoven av specifika vårdinsatser för gruppen ensamkommande ungdomar. Till satsningen behövs även lokalt informationsmaterial skrivas och översättas till de vanligaste språken.

Tilldelas 2016: 400 tkr

9.2.2 Hälsokommunikation
Socialförvaltningen kan via avtal med landstingets Transkulturellt Centrum ordna kurser och diskussionsfora på modersmålet för nyanlända ungdomar och vuxna i Haninge. Hälsokommunikatörerna har samtliga en sjukvårdsutbildning i botten, är specialutbildade inom hälsokommunikation och arbetar på de nyanländas modersmål, dari, persiska, arabiska, tigrinja och somaliska. Målgruppens egna erfarenheter och behov utgör utgångspunkten och bestämmer inriktningen i arbetet. Följande teman berörs:

- Hitta rätt i sjukvården/tandvården
- Migration & hälsa
- Sexuell hälsa & samlevnad
- Levnadsvanor
- Familjehälsa

Hälsokommunikatörerna erbjuder konsultationer och utbildningsinsatser för personal i Haninge kommun.

Tilldelas 2016: 150 tkr.

9.2.3 Enheten för ensamkommande barn
Verksamheten med mottagande av ensamkommande barn har hittills finansierats helt via statsbidragen. Hösten 2015 finns fem socialsekreterare i arbetsgruppen. Inför 2016 bildas en ny enhet för ensamkommande barn inom avdelning Barn och Unga och en ny enhetschef tillsätts. Två familjehemsrekryterare, två administrativa assistenter samt ytterligare en socialsekreterare anställs. Denna utökning görs genom den befintliga finansieringen som beskrivits.

En tillfällig förstärkning med en socialsekreterare utöver ovanstående behövs för att komma i kapp i arbetet med omplaceringar från jourhemmen.

Tilldelas 2016: 500 tkr

9.2.4 Rutiner för att ordna nya boenden

Under 2016 behövs en tillfällig förstärkning för att tillsammans med lokalförsörjningsenheten söka efter och granska lokaler, hålla i kontakter och utbyggnad av ytterligare boendeplatser för ensamkommande. En samordnande resurs som arbetar med lokalförsörjningsenheten men också har tät kontakt med enheten för ensamkommande och flyktingsamordnare behövs.

Tilldelas 2016: 700 tkr

Förstärkningarna ska i största mån handla om att upparbeta rutiner. De flesta kan på sikt avvecklas eller minskas inför 2017. Det som behålls 2017 finansieras via ordinarie statsbidrag för flyktingmottagandet.

9.2.5 Nya boenden

Etableringskostnader för uppförande av modulbyggnation med totalt 32 platser intill Vendelsömalmsskolan. Platserna gäller både för ensamkommande barn och andra nyanlända flyktingar. Vid uppbyggnad av paviljonger tillkommer en etableringskostnad för grundläggning.

Tilldelas 2016: 7 200 tkr

Ytterligare etableringskostnader för modulbyggnation för att klara att ta emot nyanlända flyktingar och ensamkommande enligt de fördelningstal länsstyrelsen tilldelat Haninge kommun är sannolika. Kommunens ökade åtagande ställer krav på att snabbt få fram fler boenden, både för nyanlända och ensamkommande asylsökande barn. En del av detta behöver initialt tillgodoses genom tidsbegränsad modulbyggnation som kräver investeringsbudget. Kommunstyrelseförvaltningen återkommer med kostnadsberäkningar allt eftersom byggande initieras.

10. Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur-och fritidsförvaltningen har ingen budget avsedd för någon av de kategorier nyanlända/flyktingar som avses ovan och har heller inget uppdrag som specifikt riktar sig till nyanlända. Däremot kan ett flertal av deras verksamheter bidra med insatser som är av godo för flertalet av kategorierna, speciellt familjer med barn och ensamkommande barn. Ett exempel på pilotverksamhet som genomförts utifrån behov är att Ekens fritidsgård i samarbete med Söderbymalmsskolan genomfört höstlovsverksamhet. Undervisning varvades med utflykter och andra aktiviteter. Föreningslivet spelar en stor roll i integrationsarbetet och i Jordbro startades nyligen en föreningsverksamhet som sker i samverkan med ett studieförbund och når ensamkommande ungdomar.

Kultur- och fritidsförvaltningen önskar utöka verksamheten på följande sätt för att möte nyanlända familjer, barn och ungdomar för att framför allt barn och ungdomar ska integreras på ett bra sätt i det svenska samhället och därmed på längre sikt ha mindre behov av kommunala insatser.

10.1 Tillfälligt ökad verksamhet

Aktiviteter efter skoltid och vid lov utifrån ovan beskrivna modell på Ekens fritidsgård. Kan utökas till dagkollo, sportkollo och sommarlovsaktiviteter samt att erbjuda möjligheter till sommarjobb för nyanlända ungdomar.

Vidare riktade aktiviteter på respektive fritidsgård för att få möjlighet att organisera särskilda insatser för målgruppen på vardagar samt de lovaktiviteter som beskrivs ovan.
Kostnad 2016: 900 tkr (100 tkr/fritidsgård x 9 stycken)

Utökning av nuvarande ungdomsledarutbildning till att också erbjuda unga vuxna utbildning så att de kan bli mentorer för nyanlända ungdomar. Det finns idag en budget för ungdomsledarutbildningen men den bör förstärkas för att möjliggöra det bredare uppdraget som föreslås här.
Kostnad 2016: 50 tkr.

Förvaltningens två kulturhus, Kulturhuset i Handen och Jordbro Kultur- och föreningshus, kan utgöra mötesplatser för riktad information till målgruppen nyanlända. Kommunen samarbetar med studieförbund och organisationer för att möjliggöra fler möten olika intressenter och nyanlända emellan. Kultur- och fritidsförvaltningen åtar sig att arrangera ett seminarium för föreningar samt en aktivitetsmässa våren 2016 för att skapa möten mellan föreningar, externa organisationer, nyanlända och kommunens egna verksamheter. För att planera detta samt åstadkomma riktade aktiviteter på biblioteken och utveckla och förstärka samarbetet med föreningslivet avsätter en bibliotekarie halva sin arbetstid för uppgiften.
Kostnad 2016: 250 tkr

Förvaltningen bedömer att alla åtgärder bidrar till att sänka kommunens kostnader på lång sikt eftersom de motverkar utanförskap och ger möjlighet till en aktiv fritid vilket forskning visar är både hälsosamt ur ett folkhälsoperspektiv och främjande för studier då inlärningspotentialen ökar när barn och ungdomar aktiverar sig på sin fritid.

Tilldelas: 1 200 tkr

10.2 Utökat föreningsbidrag

Många föreningar efterfrågar kontakt med nyanlända barn och ungdomar och för att möta föreningslivets engagemang i frågan skulle extra medel för föreningsbidrag vara till stor nytta. Utöver den förstärkning som socialförvaltningen redan planerat i budget för föreningsbidrag, 200 000 kr, önskar kultur- och fritidsförvaltningen en utökad pott för föreningsbidrag för att möta engagemanget hos ett antal föreningar som redan idag bedriver verksamhet för nyanlända barn och ungdomar men som kan behöva bidrag för att få aktiviteterna att bli mer permanenta. Till detta behövs mer ledartid. Resurserna

och viljan finns hos flertalet föreningar men det behövs en ”morot” för att ge möjlighet att engagera fler ledare.

Vidare vill förvaltningen skapa samarbete med ett antal utvalda föreningar för att gemensamt organisera prova-på verksamhet och för spontana aktiviteter. Detta gäller idrotts-, kultur- och sociala föreningar. Kommunens idrottsanläggningar bör lämpligen öppnas upp på tider som de idag inte är tillgängliga och för detta behövs extra resurser. Kostnad 2016: 500 tkr till föreningsbidragspotten.

Tilldelas: 500 tkr

11. Äldreförvaltningen

Behov finns av att aktivera språkstödjare som redan finns i verksamheten, men som inte haft uppdrag på länge. Dessa behöver en utbildningsinsats för att kunna aktiveras. Förvaltningen behöver också rekrytera ett antal nya språkstödjare inom verksamheten som ska utbildas enligt Kravmärkt Yrkesrollsmodellen. För detta krävs en samordnare 50 % under halva året och 25 % resterande del. Det krävs också en del vikariepengar för utbildningstiden. Språkstödjarna kommer att ge möjlighet för personer att mycket snabbt kunna komma in i ett yrkesförberedande skede.

I dagsläget arbetar äldreförvaltningen aktivt för att nå en utökad målgrupp, bl. a invandrade kvinnor från olika länder. Förvaltningen planerar också att kontakta ett antal föreningar för att eventuellt kunna få exempelvis kvinnor från olika länder att driva café-verksamheten på träffpunkten i Brandbergen. Idag gör Stadsmissionen det, men har sagt upp avtalet med förvaltningen på grund av arbetskraftsbrist. Detta arbete bedrivs inom ordinarie driftbudget.

För att kunna göra träffpunkt Brandbergen redo att ta emot fler personer inom olika språkgrupper för social samvaro krävs dels en förstärkning på personalsidan men också tillgång till tolkar och informationsmaterial på olika språk. För att nå ut till målgruppen krävs aktiv marknadsföring och en aktiv lansering, vilket kräver resurser för att nå framgång.

Tilldelas 2016: 1 500 tkr.

12. Kommunstyrelseförvaltningen

<u>12.1 Funktion för samordning och strategisk styrning</u>

Flyktingmottagandet är komplext och innebär bl a en mängd insatser från olika förvaltningar och samarbete mellan olika förvaltningar och deras verksamheter, likväl som samarbete med offentliga och privata aktörer. Bland de offentliga aktörerna är det mest frekventa samarbetet med Migrationsverket, Länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen.

Det nuvarande flyktingmottagandet i Haninge kommun har av de berörda förvaltningarna och Södertörns överförmyndarverksamhet kunnat genomföras med godtagbart resultat utifrån de förutsättningar som getts men organisationen är hårt ansträngd framförallt på grund av de volymökningar som uppstått under 2015.

Ett antal formella och informella samarbeten har utvecklats mellan förvaltningar och mellan verksamheter för att hantera den ökade tillströmningen av nyanlända till kommunen. Dessa samarbeten kan fungera under en begränsad tid men för att bättre kunna hantera den nuvarande situationen och utveckla det framtida flyktingmottagandet bedöms att en temporär sammanhållen kommunövergripande funktion behöver tillskapas. Uppdraget för den temporära funktionen skulle vara att samordna och prioritera det nuvarande flyktingmottagandet samt att utarbeta förslag avseende hur det framtida flyktingmottagandet i Haninge kommun ska vara utformat. Uppdraget innefattar också att avlasta organisationen genom att strukturera de processer, system och samarbetsformer som krävs nu och framledes.

Funktionen bör ha ett tydligt och väl avgränsat uppdrag att skapa system och struktur i samarbete med förvaltningarna under 2016, vilka ska integreras i ordinarie organisation och verksamhet från 2017. För att säkerställa detta bör kommunens nuvarande flyktingsamordnare, organisatoriskt placerad inom socialförvaltningen, ingå i funktionen under den tid som insatsen pågår.

Funktionen föreslås tillskapas under ett år och vara organisatoriskt placerad i kommunstyrelseförvaltningen. Funktionen utgörs av följande resurser och kompetenser, som var och en har de uppgifter som anges nedan.

<u>Projektledare</u>
Ta fram förslag till övergripande uppdrag och verksamhetsmål utifrån ett strategiskt perspektiv i kommunens flyktingfrågor inför Mål och budget 2017. Bistå flyktingsamordnare och nyckelpersoner inom förvaltningarna eller i samverkan med externa parter som arbetsförmedling och civilsamhälle, med att ta fram systematisk modell för behov, insatser och snabbare processer under etableringsperioden för exempelvis förbättrad arbetsmarknadsetablering. Strukturera och formalisera interna samverkansgrupper inom kommunen som finns eller som det finns behov av att initiera (exempelvis målgrupp barn och unga) samt med externa parter som Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen och Migrationsverket.
Ansvara för övergripande kontroll av förändringsarbete och omvärldsbevakning inom området, vilka förslag till beslut finns, vilka beslut är på gång, vilka beslut fattas som påverkar verksamhet eller ekonomiska förutsättningar under 2016. Beräknad kostnad 2016: 700 tkr

<u>Kommunikatör</u>
Arbeta med planering och genomförande av kommunikationsaktiviteter i samband med flyktingarbetet. En stor del av arbetet kommer också att inriktas på riskanalys av

kommunikation samt förebyggande åtgärder, då denna grupp är utsatt för säkerhetsrisk. Vissa av de personer som på olika sätt arbetar med flyktingfrågan ska också tränas att möta media på bästa sätt i denna fråga. Beräknad kostnad 2016: 700 tkr

Lokalcontroller
Arbeta med att ta fram boenden till ensamkommande barn samt lägenheter till nyanlända för att uppfylla avtalet med Länsstyrelsen om 98/250 nyanlända (bygga moduler, inhyrning av lägenheter och lokaler). Beräknad kostnad 2016: 700 tkr

Ekonom
Vara behjälplig i återsökningar från Migrationsverket i flyktingmodul i Procapita, inhämta och sammanställa underlag från berörda enheter inom kommunen, skapa övergripande system för kontroll på beslut och fakturaflöden gällande flykting, strukturera bokföring och periodisering, kontering, fakturering, samarbeta nära med projektledare för att strukturera och dokumentera rutiner, samarbeta med administratörer inom social- och utbildningsförvaltningarna. Beräknad kostnad 2016: 700 tkr

Samtliga resurser placeras organisatoriskt inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelseförvaltningen tar dock inte på sig eller tar över ansvaret för någon annan form av verksamhet inom övriga förvaltningar när det gäller mottagande av nyanlända. Övriga förvaltningar har oförändrat ansvar för sitt löpande arbete.

Tilldelas 2016: 2 800 tkr

12.2 Överförmyndarfunktionen

Södertörns överförmyndarnämnd rekryterar och utövar tillsyn över samtliga gode män för de ensamkommande barn vilka vistas inom nämndens geografiska ansvarsområde (kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö). Under åren 2011 – 2014 har antalet ensamkommande barn legat relativt konstant på runt 100 per år. Flyktingströmmarna har under 2015 medfört att antalet fram till mitten av oktober stigit till 470 och vid årsskiftet uppgick antalet till 874 barn inom nämndens geografiska ansvarsområde. Under de senaste fyra månaderna har i snitt 3,6 barn tillkommit per dag, räknat på veckans alla dagar. Trenden under 2015, främst under den senare halvan av året, var en stigande ökningstakt. Bara under december kom 185 nya ensamkommande barn, vilket motsvarar knappt 6 barn per dag. En prognos för hur volymen kommer att se ut framåt är svår att göra. På sikt är det många faktorer som kan påverka, såsom inflödet av nya asylsökande till Sverige och handläggningen av dessa.

För nämnden är gruppen ensamkommande barn mycket resurskrävande både personellt och ekonomiskt, främst beroende på arvoden som nämnden betalar ut till gode män för ensamkommande barn. Så länge barnen är asylsökande kan bidrag från Migrationsverket återsökas, men så snart de får permanent uppehållstillstånd blir kostnaden kommunernas.

För att nämnden ska kunna handlägga volymökningen beslutade fullmäktige 2016-12-07, § 253, att tillföra medel för ytterligare två heltidstjänster samt ökade kostnader för arvoden till gode män. Detta motsvarar en kostnadsökning på 2 925 tkr, varav Haninges andel är 600 tkr. De tillförda medlen beräknades utifrån hur volymerna såg ut per september 2015. Dåvarande prognos var att antalet ensamkommande barn skulle uppgå till 650 vid 2015 års utgång. Det faktiska antalet översteg således prognosen med 224 barn. Med anledning av detta bör nämndens verksamhet följas noga under 2016.

13. Sammanfattning av förslaget till fördelning av det extra stasbidraget

Förslagen i det föregående innebär följande.

För 2015 tilldelas grund- och förskolenämnden 2 000 tkr och socialnämnden 100 tkr. Tilldelade medel 2015 hanteras för kommunen som helhet i samband med årsbokslutet och för berörda nämnder i samband med det kommande ärendet om överföring av driftmedel till 2016. Orsaken till denna hantering är att det är mycket ovanligt att tilldelade medel för ett år beslutas först i februari året efter. Normalt justeras budgetramarna efter beslut om justerad budget i fullmäktige under det år justeringen avser. Berörda nämnder har redan haft de kostnader de nu föreslås få ersättning för. Avsikten är att nämnderna får sina medel via justerad budget 2015 i överföringsärendet eftersom budgeten för 2015 inte kan justeras innan beslutet om justering är fattat av fullmäktige. Båda de ovan nämnda ärendena beräknas behandlas av kommunfullmäktige 2016-04-18.

För 2016 tilldelas grund- och förskolenämnden 1 100 tkr, socialnämnden 10 100 tkr, kultur- och fritidsnämnden 1 700 tkr, äldrenämnden 1 500 tkr och kommunstyrelsen 2 800 tkr.

Sammanlagt fördelas 19 300 tkr för insatser 2015 och 2016, vilket motsvarar 49 % av statsbidraget i sin helhet.

Resterande 20 100 tkr kvarstår till kommunfullmäktiges förfogande.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Insats statsbidrag (tkr)	Nämnd/styrelse	Tilldelas 2015	Tilldelas 2016	Möjlig kostnad 2016	Totalt
Strukturbidrag för nyanlända	Gfn	2 000	0	10 000	**12 000**
Förstärkning Centrum för mottagande av nyanlända (CMN)	Gfn	0	1 100	0	**1 100**
Ökad volym modersmålsundervisning	Gfn	0	0	1 000	**1 000**
Språkintroduktion	Gvn	0	0	7 000	**7 000**
SFI	Gvn	0	0	0	**0**
Flyktingmodul Procapita	Sn	100	0	0	**100**
Administrativ assistent, boenheten	Sn	0	350	0	**350**
Ökat försörjningsstöd för nyanlända i nyproducerade boenden (hyra)	Sn	0	0	1 000	**1 000**
Förstärkning (konsult) 6 mån för uppföljning av ensamkommande barn	Sn	0	500	0	**500**
Renovering lägenheter/moduler för flyktinboende	Sn	0	800	0	**800**
Etableringskostnad uppförande modulbyggnation	Sn	0	7 200	0	**7 200**
Hälsokommunikatörer	Sn	0	150	0	**150**
Ungdomsmottagningen, 50 % kurator och material	Sn	0	400	0	**400**
Boendesamordnare	Sn	0	700	0	**700**
Aktiviteter, utbildning, information mm	Kofn	0	1 200	0	**1 200**
Utökat föreningsbidrag	Kofn	0	500	0	**500**
Språkstödjare, träffpunkt, marknadsföring	Än	0	1 500	0	**1 500**
Projektledare/samordnare	Ks	0	700	0	**700**
Kommunikatör	Ks	0	700	0	**700**
Lokalcontroller	Ks	0	700	0	**700**
Ekonomi	Ks	0	700	0	**700**
Reserv fullmäktige	KF	0	0	1 100	**1 100**
Summa:		**2 100**	**17 200**	**20 100**	**39 400**

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Ekonomiavdelningen

Handläggare
Jörn Karlsson, ekonomidirektör

Dokumenttyp
Recit

Datum
2016-01-04

Diarienummer
KS 2016/14

Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Sammanfattning

Antalet ensamkommande barn och ungdomar utan vårdnadshavare som kommer till Sverige och till Haninge har ökat. Haninge hade under 2015 fram till den 26 november tagit emot 124 ensamkommande barn utöver det nuvarande avtalet om 35 asylplatser. Till 2016 har Haninge kommuns fördelningstal avseende asylplatser för ensamkommande flyktingbarn höjts från 35 till 278. För att klara av att tillgodose behovet av platser under 2016 behöver ett stort antal nya boendeplatser tillskapas. För det ändamålet har socialförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet och Tornberget tagit fram ett förslag till att uppföra en tillfällig paviljong med 32 boendeplatser i anslutning till Vendelsömalmsskolan. Som alternativ kan paviljongen uppföras på fastigheten Söderbymalm 3:466 (Häggvägen) i södra Handen.

Socialnämnden beslutade 2015-12-15 att godkänna lokalernas utformning enligt ritning samt att ansöka om 7,2 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv för att uppföra boendepaviljonger för ensamkommande barn och ungdomar. Hyreskostnaden bedöms till totalt 11,5 miljoner kronor fördelat på fem år. Socialnämnden avser att driva verksamheten i egen regi. Kommunens kostnader för lokaler och personal bedöms fullt ut täckas av statsbidraget om 1 900 kronor per plats och dygn.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har deltagit i framtagandet av förslaget till socialnämnden. Alternativet till att skapa ett boende i egen regi är att köpa platser på vårdboenden eller att placera i familjehem. Det råder brist på familjehem och antalet vårdboenden är begränsat och detta har gjort att priserna drivits upp till över de 1 900 kr per plats och dygn som kommunen erhåller i ersättning från Migrationsverket.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i ett separat ärende att etableringskostnaden för boendepaviljongerna finansieras genom att fördela 7,2 mnkr av extra statsbidrag till etableringskostnaden.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 – Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn.

- Protokoll socialnämnen 2015-12-15 § 165.

- Karta med placering av boendet vid Vendelsömalmskolan samt reservplats Söderbymalm 3:466 (Häggvägen).

- Underlag från Tornberget 2015-11-03 – Beslutslunderlag för boendepaviljong för ensamkommande barn.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppförande av boendepaviljong för ensamkommande flyktingbarn i enlighet med Tornbergets beslutsunderlag godkänns.
2. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget i det ovan nämnda ärendet om fördelning av det extra statsbidraget för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen, finansieras etableringskostnaden genom att ianspråkta 7,2 mnkr av statsbidraget.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden, kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Tornberget

Eget förslag

§ 9
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Moderaterna har i ett tidigare ärende sagt nej till en ökning från 35 till 278 asylplatser i Haninge kommun. Motiveringen till detta var att volymen inte ansågs hållbar. Fördelningen av en majoritet av ensamkommande till storstadsregionerna är en statlig strategi som inte tar hänsyn till den enorma bostadsbristen i dessa områden.

Från integrationssynpunkt är det inte en framkomlig väg att uppföra större lägenhetsmoduler i bostadsområden. Vi har blivit kontaktade av många invånare i Vendelsö som utrycker oro för att boendet placeras i direkt anslutning till skolan. Vi stod inte bakom beslutet om en mångdubbling av mottagandet i kommunen och vi står inte heller bakom paniklösningar i boendefrågan.

Fler familjehem behöver rekryteras för ensamkommande. Det finns också aktörer i Haninge som lanserat idéer om erbjudande av Atterfallshus på privata fastigheter i samarbete med kommunen. Familjehem och mindre boenden har till skillnad från större förläggningsboenden en god förutsättning för integration. Efter att Sveriges rödgröna regering insett att flyktingvolymerna nått ohållbara nivåer har t ex lättnader införts för kraven på HVB-hem för ensamkommande. På liknande sätt måste nu kommunen hitta lösningar som anpassas till verkligheten.

Förslag till beslut

Förslag om uppförande av boendepaviljonger avslås och socialnämnden ges i uppdrag att rekrytera fler familjehem och små HVB-hem. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att söka samarbete med privata aktörer för att skapa incitament till uppförande av mindre bostäder på privata fastigheter.

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

Liberalerna Haninge

Särskilt yttrande

Till Kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 9 Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Vi vill att de barn som kommer ensamma till Sverige ska mötas på ett så bra och tryggt sätt som möjligt. Barnens bästa ska alltid väga tungt i asylprocessen. Haninge kommun måste ta ansvar och välkomna dessa barn med trygga hem.

Att fly till ett främmande land är aldrig lätt, och särskilt svårt är det för de barn som flyr utan sina föräldrar eller andra anhöriga. Därför vill Liberalerna särskilt värna de ensamkommande barnen.

På nationell nivå har Liberalerna bland annat förbättrat mottagandet av ensamkommande barn genom höjda ersättningar till kommunerna, tillsatt en koordinator för nya platser till ensamkommande barn så att de inte stannar i transitboende för länge samt gjort det lättare att göra undantag för barn genom att ändra formuleringen i lagen.

Kommunstyrelseförvaltningen för i recitet fram ekonomiska argument för att motivera varför boendet skall drivas i kommunal regi. Det hade varit intressant att även få ta del av vilka kvalitativa argument som talar för ett boende i egen regi. Liberalerna motsätter sig dock inte drift i egen regi i detta fall, utan hoppas på att det skall leda till en ökad sund konkurrens inom området vilken kan pressa kostnader och höja kvaliteten på boenden. Samtidigt förutsätter vi att kommunen ställer sig positiv till andra driftsformer framöver.

Liberalerna vill med anledning av detta ärende kring boende för ensamkommande flyktingbarn samtidigt lyfta frågan om placering av minderåriga flickor hos vuxna män. Det är inte acceptabelt. Det är ett socialpolitiskt haveri som Sverige ägnar sig åt. Barnäktenskap är inte tillåtet i Sverige. Vi skulle välkomna om socialnämnden mycket skyndsamt utreder om detta förekommer i Haninge.

I ärendets tjänstemannautlåtande från den 4 januari 2016 nämns en alternativ placering av paviljongerna vid Häggvägen i Handen. Liberalerna förordar denna placering framför den i Vendelsö.

Tobias Hammarberg (L)

Sverigedemokraterna

Reservation

Sverigedemokraterna (SD) reserverar sig mot det beslut som fattades i KS 2016-02-01 (punkt 9) angående "Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn"

Anledning till reservationen är flera men främst följande:

- SD har tidigare motsatt sig ett ökat mottagande av s k ensamkommande flyktingbarn, senast vid KF-mötet 2015-12-07, där vi röstade emot och även reserverade oss mot beslutet.
- Det har under den senaste tiden förekommit stora problem kopplade till s k boenden för flyktingbarn vilket har rapporterats från såväl polisen som från olika boenden. Bl a våld, skadegörelser, sexuella trakasserier av flickor/unga kvinnor samt hot mot och angrepp på personal på aktuella boende. Även mord på personal har förekommit – Möndal.
- Att då bygga en förläggning för ensamkommande i direkt anslutning till Vendelsömalmsskolan och intilliggande villabebyggelse utgör ett direkt hot mot såväl skolans elever som för de boende i den nära omgivningen.
- Redan nu har ett stort antal föräldrar till barn i skolan samt boende i området hört av sig och är mycket upprörda över kommunens planer.

För Sverigedemokraterna i Haninge

Kennerth Valtersson

Gruppledare (SD)

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

4 januari 2016

Ekonomiavdelningen
Jesper Schönberg

Kommunstyrelsen

Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Bakgrund

Antalet ensamkommande barn och ungdomar utan vårdnadshavare som kommer till Sverige och till Haninge har ökat. Haninge hade under 2015 fram till den 26 november tagit emot 124 ensamkommande barn utöver det nuvarande avtalet om 35 asylplatser. Till 2016 har Haninge kommuns fördelningstal avseende asylplatser för ensamkommande flyktingbarn höjts från 35 till 278.

Idag har kommunen två boenden i egen regi med totalt åtta platser, två boenden med totalt 21 platser som drivs på entreprenad, samt ett avtal med AB Vårljus om totalt 5 platser. För att klara av att tillgodose behovet av platser under 2016 behöver ett stort antal nya boendeplatser tillskapas. För det ändamålet har socialförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningens lokalförsörjningsenhet och Tornberget tagit fram ett förslag till att uppföra en tillfällig paviljong med 32 boendeplatser i anslutning till Vendelsömalmsskolan. Som alternativ kan paviljongen uppföras på fastigheten Söderbymalm 3:466 (Häggvägen) i södra Handen.

Socialnämnden beslutade 2015-12-15 att godkänna lokalernas utformning enligt ritning samt att ansöka om 7,2 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv för att uppföra boendepaviljonger för ensamkommande barn- och ungdomar. Hyreskostnaden bedöms till totalt 11,5 miljoner kronor fördelat på fem år. Socialnämnden avser att driva verksamhe-ten i egen regi. Kommunens kostnader för lokaler och personal bedöms fullt ut täckas av statsbidraget om 1 900 kronor per plats och dygn.

Kommunstyrelseförvaltningens kommentar

Kommunstyrelseförvaltningen har deltagit i framtagandet av förslaget till socialnämnden. Det ökande antalet ensamkommande flyktingbarn som kommer till kommunen måste kommunen hantera. Alternativet till att skapa ett boende i egen regi är att köpa platser på vårdboenden eller att placera i familjehem. Det råder brist på familjehem och antalet vårdboenden är

begränsat och detta har gjort att priserna drivits upp till över de 1 900 kr per plats och dygn som kommunen erhåller i ersättning från Migrationsverket.

Den månatliga hyran för boendepaviljongen är 192 tkr och om denna fördelas på de 32 boendena så blir hyreskostnaden 200 kronor per plats och dag. Till detta kommer personalkostnader och andra kostnader men tillsammans bedöms kostnaderna kunna klaras inom ersättningen på 1 900 kronor per plats och dygn som Migrationsverket ersätter. Att skapa platser i egen regi blir således en billigare lösning än att köpa platser på vårdboenden.

Med anledning av det ökande antalet nyanlända och därmed ökade kostnader för Sveriges kommuner har regeringen 2015-12-10 beslutat om ett extra statsbidrag för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen för att minska trycket på den kommunala ekonomin. Medlen avses även täcka kostnader som förväntas uppstå 2016. För Haninge kommun innebär detta ett extra statsbidrag om 39,4 mnkr som är avsett att användas under 2015 och 2016. Fördelningen av de 39,4 mnkr hanteras i ett separat ärende till kommunfullmäktige. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i det ärendet att etableringskostnaden för boendepaviljongerna finansieras genom att fördela 7,2 mnkr av dessa medel till etableringskostnaden.

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppförande av boendepaviljong för ensamkommande flyktingbarn i enlighet med Tornbergets beslutsunderlag godkänns.

2. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget i det ovan nämnda ärendet om fördelning av det extra statsbidraget för tillfälligt stöd till kommuners hantering av flyktingsituationen, finansieras etableringskostnaden genom att ianspråkta 7,2 mnkr av statsbidraget.

Bengt Svenander
kommundirektör

Jörn Karlsson
ekonomidirektör

Haninge kommun

Beslutande organ
Socialnämnd

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (3)

Sammanträdesdatum
2015-12-15

Dnr SN 2015/443

§ 165 Boendepaviljonger för ensamkommande flyktingbarn

Sammanfattning

Antalet ensamkommande barn och ungdomar utan vårdnadshavare som kommer till Sverige och till Haninge har ökat. Haninge har under 2015 fram till 26 november tagit emot 124 ensamkommande barn och ungdomar utöver det nuvarande avtalet om 35 asylplatser. Idag finns 234 barn och ungdomar med asylansökan eller permanent uppehållstillstånd placerade på HVB-hem, familjehem eller jourhem.

Förvaltningen har åtta platser fördelade på två boenden som drivs i egen regi, 21 platser fördelade på två boenden, Salus Care respektive Attendo Muskösund, som drivs med entreprenadavtal samt ett avtal med AB Vårljus om fem platser. Detta täcker i dagsläget inte det behov som finns. Därför köper förvaltningen även platser med individuella avtal för att täcka behovet av boenden.

Förvaltningen har därför tagit fram ett förslag till att uppföra boendepaviljonger med totalt 32 platser på mark intill Vendelsömalmsskolan (Söderby Huvudgård 4:314). Vid eventuellt överklagande av bygglov kan paviljongerna behöva uppföras på kommunens mark i Handen (Söderbymalm 3:466) då behovet av dessa boenden är brådskande. Förvaltningen bedömer också att fler boendepaviljonger för ensamkommande barn och ungdomar kommer att behöva uppföras under nästa år.

Kostnaden för att uppföra dessa boendepaviljonger är 7,2 miljoner kronor. Socialnämnden föreslås ansöka om dessa medel från kommunstyrelsen. Hyreskostnaden beräknas till 11,5 miljoner kronor på fem år. Denna finansieras av statsbidrag för mottagandet. Förvaltningen avser driva verksamheten i egen regi.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse
- Tornbergets beslutsunderlag för boendepaviljong

Förslag till beslut

1. Socialnämnden ansöker om 7,2 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv för att uppföra boendepaviljonger för ensamkommande barn och ungdomar.
2. Socialnämnden godkänner lokalernas utformning enligt ritning.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i arbetsutskottet

Ärendet lämnas till socialnämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i socialnämnden

Eva Manners (SD) yrkar på återremiss.

Alexandra Anstrell (M) yrkar på återremiss. Bilaga

Birgitta Sandell (KD) anhåller om att lämna ett särskilt yttrande. Bilaga

Sahir Drammeh (MP) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Petri Salonen (C) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ann-Christine Erlandsson (S) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag och finner att majoriteten vill att ärendet avgörs idag.

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut och det är det föreliggande förslaget.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden ansöker om 7,2 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv för att uppföra boendepaviljonger för ensamkommande barn och ungdomar.
2. Socialnämnden godkänner lokalernas utformning enligt ritning.
3. Birgitta Sandells (KD) anhållan om att lämna ett särskilt yttrande godkänns.
4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservationer

Alexandra Anstrell (M), Ali Reunanen (M), Eva Menners (SD) reserverar mot beslutet

_____

Expedieras:
Akt
Kommunstyrelsen

Dnr 2015/443

Karta över platser för boendepaviljonger

Vendelsömalm

Handen

TORNBERGET
Fastighets- förvaltnings AB i Haninge

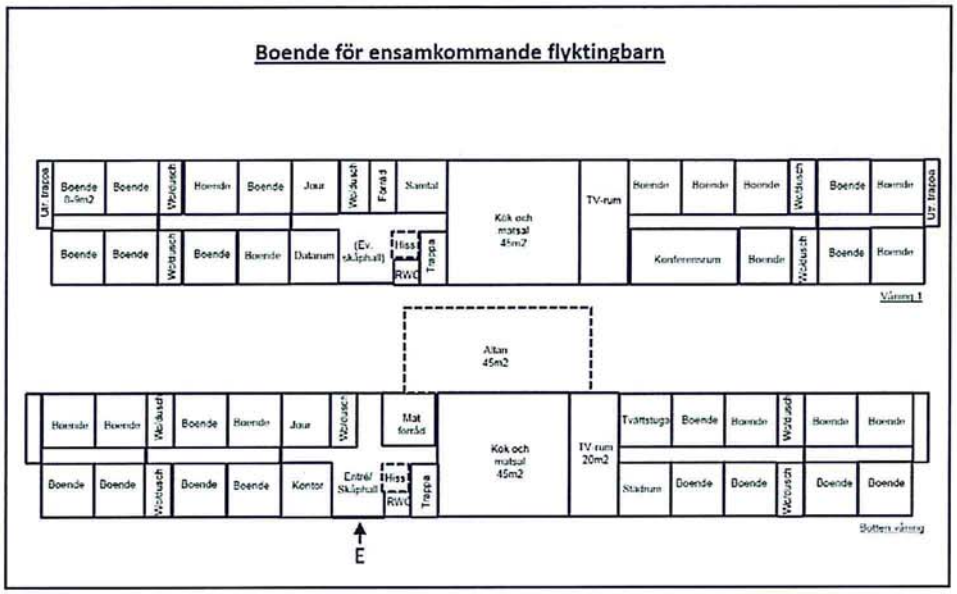

Detta beslutsunderlag är upprättat av:
Magnus Andersson, TORNBERGET Fastighetsförvaltning AB
Haninge den 3 november 2015

BESLUTSUNDERLAG BOENDEPAVILJONG						**PM :**	
Kv.						**Dnr** 650/2015	
Projekt Nr : 1055700		**Dokument Nr:**				01	
Objekt Nr:							
		MAN	X	ELA	X	MAN	X
Rev. Status Datum 2015-11-03	Beskrivning	Utförd		Granskad		Godkänd	

BESLUTSUNDERLAG BOENDEPAVILJONG FÖR ENSAMKOMMANDE BARN

1 Sammanfattning

Tornberget har fått i uppdrag att ta fram en kostnadskalkyl för uppförande av paviljong för ensamkommande flyktingbarn på tidsbegränsat bygglov enligt lokalprogram.
Fyra tomter är föreslagna för placering av paviljong.

Beroende på flyktingsituationen i Sverige och Europa just nu så är det svårt att göra en kostnadsbedömning eftersom trycket på paviljonger är stort och markanden styr prisbilden.

Detta beslutsunderlag innehåller en grov bedömning av kostnaderna men för att få rätt kostnad så måste ett anbudsförfarande ske.
Tornbergets bedömning är att kostnaden för projektet bör ligga mellan 15-20Mkr i detta tidiga skede exklusive moms.

2 Ekonomi

Kalkylen är baserad på planritning dat. 2015-10-09 samt lokalprogram 2015-10-08.
Detta är en grov kostnadsbedömning med hjälp av paviljongleverantör i ett tidigt skede. Alla siffror är exkl. mervärdeskatt.

Hyra paviljong i 60 månader(5år)	11 520 000:-
Markarbeten	2 700 000:-
Montage av paviljong	1 800 000:-
Demontage av paviljong	950 000:-
El, Vattenfall	340 000:-
Byggherrekostnad	500 000:-
Oförutsett 5%	890 000:-
Summa	18 700 000:-

Inga möbler, verksamhetsutrustning, flyttkostnader mm är med i denna bedömning.

TORNBERGET
Fastighets- förvaltnings AB i Haninge

3 Tider

Tidplan tas fram när beställning och mer information om projektet är klarlagt.

4 Avtal & kontrakt

Krav från kommunstyrelseförvaltningen är att beställningar är skriftliga.
Den faktiska kostnaden kommer att redovisas beställare (förvaltning) enligt löpande räkningsmodellen med självkostnad.

5 Genomförande och åtgärder

Enligt investeringsprocess avseende ny-, om- och tillbyggnad av egna verksamhetslokaler i Haninge kommun daterad 2013-05-15 gäller för detta projekt.

6 Risker

Kostnadsbedömningarna är grova i detta tidiga skede av processen.
Bygglovsprocessen med tidsbegränsat bygglov.
Krav med sprinkler från försäkringbolag.
Bevakningskrav från försäkringsbolag att ha bevakning dygnet runt vid uppförande av byggnad.
Hög självrisk, tex 50% av skadekostnaden.

7 Bilagor

Bilaga 1, Planritning 2015-10-09 och lokalprogram 2015-10-08.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2016-01-07	KS 2016/19	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Hemställan från Haninge Bostäder AB om kommunfullmäktiges godkännande av rivning samt nyproduktion på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3

Sammanfattning

Haninge Bostäder AB:s styrelse har 2015-12-28 beslutat hemställa om kommunfullmäktiges godkännande av rivning av befintliga bostads-hus/garagelängor samt på samma plats nyproduktion av 229 hyreslä-genheter. Fastigheterna som avses är Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3 i Jordbro.

På fastigheten Kalvsvik 11:10 finns idag två loftgångshus från 60-talet med totalt 18 hyreslägenheter. En renovering av dessa hus har bedömts som inte lönsamt.

Kalvsvik 11:3 utgör ett större område med 10 hyreshus med totalt 145 hyreslägenheter och ca 190 bilplatser inrymda i bostadshusen, två fristående garagelängor samt markparkering. Det är garagelängorna som avses rivas till förmån för nya bostadshus.

De nya 229 hyreslägenheterna fördelas jämnt på de båda fastigheter-na. Den totala produktionskostnaden, inkl tidigare bokfört värde, byggherrekostnader, myndighetskostnader, projektering och projekt-ledning, beräknas uppgå till ca 420 mnkr inkl 5 % tillägg för oförut-sedda kostnader.

Nyproduktionen är villkorad av godkännande av kommunfullmäktige.

Förvaltningens synpunkter

Vid bokslutet 2014 var Haninge Bostäders soliditet 33,9 %. Enligt de ägardirektiv som kommunfullmäktige fastställt för Haninge Bostäder ska soliditeten långsiktigt uppgå till minst 25 %. En investering på 420 mnkr kommer att påverka solideteten negativt i bolaget och när investeringen är genomförd kommer soliditeten att ligga på drygt 25 %. Det innebär att efter denna investering är bolagets utrymme för ytterligare nybyggnation begränsad p g a ägardirektivets krav på att soliditeten långsiktigt skall vara minst 25 %.

Ovanstående redogörelse innebär att Haninge Bostäder nu klarar ägardirektivets soliditetskrav. Kommunstyrelseförvaltningen har därmed inget att erinra mot att bolagets hemställan till kommunfullmäktige godkänns.

Underlag för beslut

- Hemställan från Haninge Bostäder daterad 2015-12-28

- Protokoll från Haninge bostäders styrelse 2015-12-28

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge Bostäders hemställan om godkännande av rivning av bostadshus/garagelängor samt nyproduktion av 229 hyreslägenheter på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3 i Jordbro godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Haninge bostäder

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Plats och tid	Måndagen den 28 december 2015, 11.00-11.15 Telefonmöte.	
Beslutande	Niclas Lindberg Marietta de Pourbaix-Lundin Anette Sand Robert Thorstenson	Ordf. Vice ordf.
Ersättare	Kerstin Hedin Kristoffer Wilhelmsson	
Frånvarande	John Glas Patrik Derk	
Övriga deltagande	Christoph Vejde Desiree Anger	VD, HB AB Ekonomichef, HB AB
Protokollmottagare utöver styrelseledamöter och ersättare	Jörn Karlsson Wulf Schroeder Kenneth Strömberg Mikael Sjölander	Ekonomidirektör, Haninge kommun Lekmannarevisor Lekmannarevisor Ernst & Young
Utses att justera	Marietta de Pourbaix Lundin	

Underskrifter

Sekreterare .....
Desiree Anger

Ordförande .....
Niclas Lindberg

Justerande .....
Marietta de Pourbaix Lundin

Paragrafer 1-5

§ 1
Öppnande
Ordförande förklarar styrelsemötet öppnat.

---

§ 2
Justering
Att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll utsågs Marietta de Pourbaix Lundin.

---

§ 3
Godkännande av dagordning

---

§ 4
Bilaga
Hemställan om godkännande av rivning samt nyproduktion av och på fastigheterna Kalvsvik 11:10 och Kalvsvik 11:3.

Styrelsen beslutade:
att godkänna projektet enligt framlagt och diskuterat material

att hemställa om kommunfullmäktiges godkännande av rivning, och därmed utrangering av berört fastighetsvärde samt nybyggnation av lägenheter.

---

§ 5
Avslutning.
Ordföranden förklarade sammanträdet avslutat.

HANINGE BOSTÄDER

Hemställan om godkännande av rivning samt nyproduktion på fastigheterna Kalvsvik 11:10 samt Kalvsvik 11:3

Härmed hemställes, i enlighet med bifogat protokollsutdrag från styrelsemöte i Haninge Bostäder AB den 28/12 2015 om kommunfullmäktiges godkännande av Haninge Bostäders rivning av befintliga bostadshus/garagelängor samt på samma platser nyproduktion av 229 hyresbostäder.

Ärendet

Fastigheten Kalvsvik 11:10

Rivning av två befintliga bostadshus från 60-talet inrymmande 18 hyreslägenheter med adresser Moränvägen 1-3, för att på samma plats uppföra nya hyreslägenheter.

Fastigheten Kalvsvik 11:3

Rivning av kallgaragelängor utmed Moränvägen jämna nr, för att på samma plats uppföra nya hyreslägenheter.

Bakgrund

Kalvsvik 11:10 är idag bebyggd med två loftgångshus från 60-talet, inrymmandes 18 lgh. Husen är i mkt dåligt skick och i akut behov av genomgripande underhåll.
Lägenheterna har nyligen tomställts och hyresintäkterna är därmed noll kr.

Hyresintäkterna för Kalvsvik 11:10 har på årsbasis hittills uppgått till ca 1,6 Mkr.
Byggnadernas restvärde uppgår till 4,7 Mkr.

Kalvsvik 11:3 utgörs av ett större område bebyggt med 10 hyreshus/145 hyreslägenheter och ca 190 bilplatser fördelade på garage inrymda i själva bostadshusen, markparkering samt i de garagelängor som nu avses att rivas till förmån för nya bostadshus. Dessa garagelängor ger idag plats för 91 bilar.

Hyresintäkterna för Kalvsvik 11:3 uppgår idag till ca 14,5 Mkr varav garagelängorna inbringar ca 0,5 Mkr. Byggnadens restvärde uppgår till ca 49 Mkr Mkr varav garagelängorna beräknas till ca 0,5 Mkr.

Postadress: Box 115, 136 22 Haninge
Bankgiro: 5547-8184
www.haningebostader.se

Besöksadress: Rudsjöterassen 2
Styrelsens säte: Haninge

Telefon: 08-606 89 00 vx Fax: 08-606 91 05
Orgnr: 556556-5073

HANINGE BOSTÄDER

Affärsupplägget

Mot bakgrund av den stora brist på bostäder som råder generellt i landet och i synnerhet i Storstockholm så har Haninge Bostäder låtit planändra bägge fastigheterna. Den nya detaljplanen medger uppförande av ett stort antal nya hyresbostäder, dels på den yta där garagelängorna idag står (Kalvsvik 11:3), och dels på den plats där de bägge loftgångshusen idag står (Kalvsvik 11:10).

Byggentreprenaden

Haninge Bostäder har genomfört en entreprenadupphandling för uppförande av nya bostäder. Upphandlingen har skett i enlighet med gällande lagstiftning för offentlig upphandling (LOU). Det vinnande förslaget hade inlämnats av NCC som även tilldelats entreprenaduppdraget med förbehåll för såväl styrelsens som Kommunfullmäktiges godkännande samt för att bygglov erhålls. Entreprenaden innehåller 229 lgh varav 50% 1 rok, 30% 2 rok samt 20% 3 rok. Den totala uthyrbara lägenhetsytan (BOA) är 11 543 m².

NCC's entreprenadsumma, fast pris inkl index och moms, uppgår till ca 375 Mkr motsvarande 32 487 kr/m² BOA. Den totala produktionskostnaden inkl utrangering bokat värde, byggherrekostnader, myndighetskostnader , projektering och projektledning beräknas uppgå till ca 420 Mkr inkl 5% tillägg för oförutsedda kostnader.

Lönsamhetsberäkning

Ca hälften av lägenheterna ska uppföras på Kalvsvik 11:10 och hälften på Kalvsvik 11:3. De nya hyresintäkterna, som för närvarande beräknas till ca 24 Mkr, beräknas fördelas enligt följande:

Kalvsvik 11:10 ökar från 1,6 Mkr till ca 12 Mkr.
Kalvsvik 11:3, garagedelen, ökar från ca 0,5 Mkr till ca 12 Mkr.

Marknadsvärdet för nyproduktionen bedöms uppgå till 422 Mkr efter direktavkastningskrav 5% och kalkylräntekrav 7%.

De kvarvarande restvärdena om 4,7 respektive 0,5 Mkr utrangeras vid rivning och ingår i kalkylen ovan. Uttag av nya pantbrev om 300 mkr är medräknat i kalkylen.

Haninge den 28 december 2015
Haninge Bostäder AB
Christoph Vejde

Postadress: Box 115, 136 22 Haninge
Bankgiro: 5547-8184
www.haningebostader.se
Besöksadress: Rudsjöterassen 2
Styrelsens säte: Haninge
Telefon: 08-606 89 00 vx Fax: 08-606 91 05
Orgnr: 556556-5073

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Ekonomiavdelningen

Handläggare
Jörn Karlsson, ekonomidirektör

Dokumenttyp
Recit

Datum
2016-01-13

Diarienummer
KS 2016/30

Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

Sammanfattning

Bakgrunden är Skatteverkets mer restriktiva hållning till avdragsrätt för räntekostnader på koncerninterna lån som lämnats av kommunen ur egna upparbetade medel till Tornberget.

Under 2014/2015 genomförde PwC en utredning som resulterade att kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 § 121 att Haninge kommun lånar upp kapital som motsvarar vidareutlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader. Kommunstyrelsen gavs i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Kommunstyrelseförvaltningen har verkställt beslutet genom att externt låna upp kapital så att kommunens externa inlåning är lika med det belopp som kommunen i sin tur lånar ut till Tornberget. Vidare gav kommunstyrelseförvaltningen PwC i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att Haninge kommun köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Sammanfattningsvis visar rapporten ”Förvärv av verksamhetslokaler från Tornberget” från PwC daterad 2015-10-12 att det är möjligt för kommunen att köpa Tornbergets fastigheter. Kostnaden för att genomföra köpen uppskattas till 9-10 mnkr. Till detta kan det komma momseffekter som göra att vissa fastigheter bör ligga kvar hos Tornberget under en tid.

Vidare har styrelsen i Tornberget inkommit med en hemställan till kommunfullmäktige, via Haninge kommun Holding AB, om åtgärder mot begränsad avdragsrätt. Hemställan avser att Tornberget får finansiera sig på den externa kreditmarknaden genom att ägardirektiven ändras och tillåter detta samt att kommunfullmäktige fastställer en borgensram för Tornberget om 2 800 mnkr.

Efter det att Tornberget lämnat in hemställan till kommunen har Skatteverket beslutat, 2015-12-04, att inte medge avdrag för Tornbergets räntekostnader med 46 074 250 kr till kommunen. Beslutet från Skatteverket innebär att Tornbergets skattekostnader ökar med 10,1 mnkr 2014 och prognosen för 2015 är ca 13,2 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

PwC:s rapport visar att de direkta uppskattade kostnaderna för att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen är 8,8 mnkr. I samband med en eventuell överföring tillkommer det med stor säkerhet ytterligare konsultinsatser så den totala kostnaden bedöms av kommunstyrelseförvaltningen vara mellan 9 och 10 mnkr.

Det är ett osäkert läge om vad som kommer att gälla för avdragsrätten för räntor. Att överföra fastigheterna från Tornberget är ett omfattande arbete och inför ett sådant beslut bör även konsekvenserna utredas för hur organisationen kring ägandet och förvaltningen av fastigheterna ska se ut mellan Haninge kommun och Tornberget. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att kommunen avvaktar med att besluta att överföra fastigheterna från Tornberget. Om reglerna för avdragsrätten för räntekostnader ändras så att inga räntekostnader blir avdragsgilla bör kommunen på nytt pröva frågan om att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot Tornbergets förslag att kommunens externa upplåning tas över av Tornberget. Det innebär att räntorna inte blir koncerninterna och då skall de vara fullt avdragsgilla med dagens lagstiftning. Kommunstyrelseförvaltningen har i tjänsteutlåtandet redogjort för vilka beslut som bör tas för att genomföra överföringen av kommunens lån till Tornberget.

Konsekvenser av att överföra de externa lånen från kommunen till Tornberget är att Tornbergets räntekostnader sjunker med motsvarande ca 20 mnkr på årsbasis och samtidigt kommer kommunens intäkter att minska med motsvarande belopp.

Kostnader som tillkommer för Tornberget är den borgensavgift som kommunen tar ut (f.n. 10 mnkr vid 0,5 %). Det kommer att minska skillnaden mellan Tornbergets kostnader idag och efter det att Tornberget har tagit över de externa lånen från kommunen.

För att neutralisera den kvarstående skillnaden måste Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp. För 2016 föreslår kommunstyrelseförvaltningen att detta sker genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor.

Från 2017 bör de lägre hyrorna från Tornberget slå igenom på nämndernas hyreskostnader och kommunstyrelseförvaltningen föreslår att förändringarna för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-13 – Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor.

- Styrelseprotokoll Tornberget 2015-11-26 § 83

- Hemställan från Tornberget 2015-11-26 Åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

- Rapport PwC 2015-10-12 – Förvärv avverksamhetsfastigheter från Tornberget

- Protokoll kommunfullmäktige 2015-05-11 § 121

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter godkänns.
2. Ägardirektivet till Tornberget, punkt 11. Finansiering skall ha följande lydelse:

   ”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget.”

3. Haninge kommun Holding ges i uppdrag att tillse att bolagets ombud på Tornbergets stämma röstar så att ändringen av ägardirektivet fastställs
4. En borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornbergets låneram är 2 800 mnkr.
5. Borgensavgift fastställs till 0,5 procent per år på aktuellt borgensbelopp.
6. För att neutralisera kostnadsskillnaden i räntorna ska Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp inkl borgensavgiften och för 2016 sker detta genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor. Förändringar för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen, Tornberget

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

13 januari 2016

Kommunstyrelsen

Jörn Karlsson

Redovisning av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter samt svar på Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Redovisningen av uppdraget att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter godkänns.

2. Ägardirektivet till Tornberget, punkt 11. Finansiering skall ha följande lydelse:
”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget.”

3. Haninge kommun Holding ges i uppdrag att tillse att bolagets ombud på Tornbergets stämma röstar så att ändringen av ägardirektivet fastställs.

4. En borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornbergets låneram är 2 800 mnkr.

5. Borgensavgift fastställs till 0,5 procent per år på aktuellt borgensbelopp.

6. För att neutralisera kostnadsskillnaden i räntorna ska Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp inkl borgensavgiften och för 2016 sker detta genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på

räntor. Förändringar för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

Bakgrund

Bakgrunden är Skatteverkets mer restriktiva hållning till avdragsrätt för räntekostnader på koncerninterna lån som lämnats av kommunen ur egna upparbetade medel till Tornberget.

Under 2014/2015 genomförde PwC en utredning och deras bedömning var att Skatteverket med största sannolikhet inte skulle godkänna Tornbergets ränteavdrag på dessa lån. För att i det korta perspektivet inte riskera att Skatteverket vägrar Tornberget avdrag för räntekostnader på de lån kommunen lämnat av egna upparbetade medel rekommenderade PwC att kommunen eller bolaget lånar upp medel externt. Bedömningen var då att räntekostnaden blir avdragsgill för Tornberget även för dessa lån.

I det något längre perspektivet var PwC:s rekommendation att kommunen bör överväga att förvärva Tornbergets fastigheter och kommunen bör initiera en utredning av försäljning av verksamhetsfastigheterna till kommunen.

Med detta som bakgrund beslutade kommunfullmäktige 2015-05-11 § 121 att:

- Haninge kommun lånar upp kapital som motsvarar vidareutlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader.

- Kommunfullmäktige beslutar medge en låneram om 2 200 mnkr som inkluderar Tornbergets upplåning. Upplåningen verkställs enligt fullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens delegationsordning avseende lån.

- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Kommunstyrelseförvaltningen har verkställt beslutet genom att extern låna upp kapital så att kommunens externa inlåning är lika med det belopp som kommunen i sin tur lånar ut till Tornberget. Vidare har kommunstyrelseförvaltningen uppdragit till PwC att utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets fastigheter.

Redovisning av uppdraget att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Uppdraget

Kommunstyrelseförvaltningen gav PwC i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att Haninge kommun köper Tornbergets samtliga fastigheter. Utredningen skulle i första hand omfatta skattekonsekvenser och övriga legala konsekvenser som är relevanta för överlåtelsen av fastigheterna samt en värdering av fastighetsbeståndet som kan ligga till grund för fastställande av köpeskilling.

Sammanfattning av rapporten ”Förvärv av verksamhetslokaler från Tornberget” från PwC daterad 2015-10-12

Rapporten finns som helhet i bilaga. Nedan är en sammanfattning av rapporten.

Tornberget äger 106 förvaltningsobjekt fördelade på 65 fastigheter och fem byggnader på ofri grund fördelat på fem fastigheter som samtliga kan komma att överlåtas till kommunen.

För fastigheter/lokaler som varaktigt hyrs ut till kommunstyrelseförvaltningen med nuvarande hyresmodell är PwC:s bedömning att bokfört värde, hyresgrundande värde, är en rimlig approximation av fastigheternas marknadsvärde.

Vid utgången av 2014 var det bokförda värdet för fastighetsbeståndet cirka 1 696 mnkr och det skattemässiga restvärdet cirka 1 693 mnkr. Om samtliga fastigheter hade sålts från Tornberget till Haninge kommun 1 januari 2015 hade den skattepliktiga vinsten uppgått till 3 mnkr (1 696-1 693). Inkomstskatten på vinsten uppgår till 660 000 kr (22 % x 3 mnkr). Skattekostnaden påverkas dock av investeringar och avskrivningar 2015 och fram till en försäljningstidpunkt, liksom att externa hyresintäkter om sammanlagt cirka 4,7 mnkr kan föranleda att värdetillägg behöver övervägas för dessa fastigheter.

För maskiner och inventarier överensstämmer bokfört värde och skattemässigt värde enligt Tornbergets årsredovisning för 2014. Förutsatt att bokfört/skattemässigt värde motsvarar ett marknadsvärde, uppkommer inte någon skattepliktig vinst vid försäljningen av dessa tillgångar.

En kommun ska betala stämpelskatt på förvärv av fastigheter, med 1,5 % på det högsta av köpeskillingen och taxeringsvärdet året före det år då ansökan om lagfart beviljas.

Kommuner är befriade från stämpelskatt på köp av alla slags specialbyggnader såsom t.ex. vårdbyggnad, skolbyggnad, bad-, sport-, och idrottsanläggning, kulturbyggnad, allmän byggnad m.m. när planstöd finns för markanvändningen.

I underlaget för stämpelskatt ingår fastigheter med specialenheter som är belägna på mark som inte är planlagd eller planlagd för annat ändamål med bokfört värde på 348 mnkr, fastigheter som inte är taxerade som specialenheter med bokfört värde om 190 mnkr samt två fastigheter som har ett taxeringsvärde som överstiger redovisat värde med tillsammans cirka 4,3 mnkr.

Stämpelskattekostnaden har beräknats till cirka 8 134 500 kr [1,5 % x (348 mnkr + 190 mnkr + 4,3 mnkr)].

Stämpelskatt utgår inte för fastigheter som överlåts genom fastighetsreglering. Stämpelskattekostnaden torde därför kunna reduceras. Förrättningskostnader tillkommer vid fastighetsreglering.

Kostnaden för fastighetsskatt/fastighetsavgift för de fem fastigheter som påförts fastighetsskatt blir oförändrad efter ägarbytet.

I samband med överlåtelsen av fastigheterna till kommunen återstår en del momseffekter som inte är utredda i detalj, vilket kan innebära att det kan vara ekonomiskt fördelaktigt att några fastigheter ligger kvar i Tornberget ytterligare något år.

Tornbergets hemställan om åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor

Bakgrund

Styrelsen i Tornberget har inkommit med en hemställan till kommunfullmäktige, via Haninge kommun Holding AB, om åtgärder mot begränsad avdragsrätt. Hemställan avser att Tornberget får finansiera sig på den externa kreditmarknaden genom att ägardirektiven ändras och tillåter detta samt att kommunfullmäktige fastställer en borgensram för Tornberget om 2 800 mnkr.

Bakgrunden till hemställan är att Tornberget, för 2014, yrkat fullt avdrag för alla räntekostnader. Skatteverket har under 2015 övervägt att inte medge avdragsrätt alls för räntor som betalts till kommunen efter 2014-03-10, alltså inte bara den del där kommunen lånat ut av det egna upparbetade kapitalet. Tornberget bedömde, vid tiden för styrelsebeslutet, att det var en betydande risk att Skatteverket helt eller delvis skulle vägra avdrag för räntor till kommunen. Det innebär även att den extra upplåning, som kommunen gjorde under 2015 för att likställa kommunens inlåning med utlåningen till Tornberget, inte har någon skattemässing effekt för Tornberget.

Efter det att Tornberget lämnat in hemställan till kommunen har Skatteverket beslutat, 2015-12-04, att inte medge avdrag för Tornbergets räntekostnader med 46 074 250 kr till kommunen. Skatteverket anser att den s.k. ventilen

inte är tillämplig och att finansieringen hade kunnat ske genom kapitaltillskott från kommunen till Tornberget.

Beslutet från Skatteverket innebär att Tornbergets skattekostnader ökar med 10,1 mnkr 2014 och prognosen för 2015 är ca 13,2 mnkr. För 2016 kommer skattekostnaden för räntorna att vara ca 1 mnkr i månaden om Skatteverket vidhåller sitt beslut och sin syn på hur lagen skall tolkas. Det är flera kommuner som är i samma situation som Haninge. SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) har också engagerat sig i frågan och avser att på nytt vända sig till finansdepartementet för att lyfta fram hur Skatteverket hittills behandlat internlånen.

Till dags datum har inte Tornberget överklagat Skatteverkets beslut. Idag finns inget avgörande i någon domstol i motsvarande fall som Tornberget och det är inte säkert att domstolarna ser saken på samma sätt som Skatteverket. Även om inte Tornberget har överklagat så kan deklarationen omprövas ifall domstolarna ändrar på Skatteverkets beslut för andra kommuner som överklagat.

<u>Tornbergets förslag till åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor</u>

För att eliminera risken för att räntekostnaderna inte skall vara avdraggilla föreslår Tornberget att kommunens externa upplåning tas över av Tornberget. Det innebär att räntorna inte blir koncerninterna och skall då vara fullt avdragsgilla med dagens lagstiftning. Tornberget föreslår också att kommunen fortsättningsvis kan administrera upplåningen åt Tornberget med stöd av en fullmakt.

Tornberget har även gått igenom kommunens finanspolicy och anser att den inte behöver justeras om kommunen sköter Tornbergets upplåning via fullmakt.

I kommunens ägardirektiv till Tornberget framgår det under avsnittet Finansiering att:
”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. *Bolaget finansierar sig via kommunen.* Upplåningsbehovet ingår i kommunens låneram, som fastställs av kommunfullmäktige.”

Tornberget föreslår att den kursiva texten bör anpassas och ny lydelse kan vara ”Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen”. En förändring av ägardirektiven i kommunfullmäktige behöver fastslås av en bolagsstämma.

Vidare föreslår Tornberget att kommunfullmäktige beslutar om en borgensram för Tornberget uppgående till 2 800 mnkr. Om Tornberget tar över de externa lånen så bör upplåningen ske med kommunal borgen som säkerhet.

Sammanfattningsvis är Tornbergets hemställan att kommunfullmäktige beslutar:
- Tornberget får finansiera sig på den externa kreditmarknaden
- De allmänna ägardirektiven för Tornberget ändras från ”Bolaget finansierar sig via kommunen” till ”Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen”.
- Fastställa en borgensram för Tornberget om 2 800 mnkr.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

PwC:s rapport visar att skillnaden mellan fastigheternas skattemässiga restvärde och marknadsvärdet är ca 3 mnkr, vilket innebär en realisationsvinst och en skattekostnad på 660 tkr. En överföring genererar en stämpelskatt på 1,5 %. Kommuner är befriade från stämpelskatt på köp av specialbyggnader (skolor, sportanläggning m.m.) när planstöd finns för markanvändningen. Dock finns det fastigheter på för ändamålet ej planlagd mark till ett värde av 348 mnkr samt finns det fastigheter som ej är definierade som specialenheter till ett sammanlagt värde på 190 mnkr. Detta tillsamman genererar en stämpelskatt på ca 8,1 mnkr. Eventuellt kan vissa fastigheter fastighetsregleras över och då minskar stämpelskatten.

Sammantaget är de direkta uppskattade kostnaderna för att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen 8,8 mnkr. I samband med en eventuell överföring tillkommer det med stor säkerhet ytterligare konsultinsatser så den totala kostnaden bedöms vara mellan 9 och 10 mnkr. En del momseffekter är inte utredda i detalj, vilket kan innebära en kostnad och då kan vara ekonomiskt fördelaktigt att några fastigheter ligger kvar i Tornberget ytterligare något år. Kostnaden för att överföra motsvarar nästan ett års ökade skattekostnader, så överföringskostnaden är försvarbar om detta alternativ skulle väljas. En överföring av fastigheterna kan tidigast ske per 2017-01-01.

SKL anser att den skärpta hållningen till vad som anses vara ”affärsmässigt motiverat” innebär att Skatteverket inte godtar ränteavdrag när lånen bedöms komma från ”överlikviditet” i kommunen. Enligt lagstiftningen ska särskilt beaktas om finansieringen i stället hade kunnat ske genom ett tillskott. Man kan fundera om detta är logiskt. Varför skulle det vara mindre affärsmässigt att låna ut pengarna? Det kan finnas många skäl till att kommuner och landsting inte vill finansiera sina bolag genom tillskott. Det kan exempelvis vara konkurrenssnedvridande och otillåtet enligt EU:s statsstödregler. Den aspekten har varken berörts i förarbetena till lagstiftningen eller i Skatteverkets ställningstagande.

Det finns således fortfarande en osäkerhet om vad som gäller beträffande om koncerninterna räntekostnader är avdragsgilla eller inte. Även om skatteverkets beslut beträffande Tornberget är att de inte är avdragsgilla kommer det att dröja ytterligare något år innan det kommer att fastställas av

domstol vad som är rätt. Under tiden finns det en risk att Tornbergets kostnader ökar med motsvarande ca 12 mnkr på årsbasis.

Till detta kommer Företagsskattekommitténs slutbetänkande ”Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet” (SOU 2014:40) där det föreslås att all ränta för företag inte skulle bli avdragsgill och samtidigt skulle bolagsskatten sänkas för att kompensera detta. Förslaget skulle leda till en kraftig inkomstskattehöjning för Tornberget och Haninge Kommun Holding koncernen vid i övrigt oförändrade förhållanden. Utredningen fick dock en omfattande kritik av remissinstanserna. I samband med vårbudgeten 2015 meddelade finansministern att förslaget från Företagsskattekommittén måste omarbetas och att det tidigast kan träda ikraft år 2017.

Det är ett osäkert läge om vad som kommer att gälla för avdragsrätten för räntor. Att överföra fastigheterna från Tornberget är ett omfattande arbete och inför ett sådant beslut bör även konsekvenserna utredas för hur organisationen kring ägandet och förvaltningen av fastigheterna ska se ut mellan Haninge kommun och Tornberget.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att kommunen avvaktar med att beslutat att överföra fastigheterna från Tornberget. Om reglerna för avdragsrätten för räntekostnader ändras så att inga räntekostnader blir avdragsgilla bör kommunen på nytt pröva frågan om att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen.

En något enklare metod för att i dagsläget eliminera risken med att räntekostnaderna inte skall vara avdraggilla är, som Tornberget föreslår, att kommunens externa upplåning tas över av Tornberget. Det innebär att räntorna inte blir koncerninterna och då skall vara fullt avdragsgilla med dagens lagstiftning. Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot Tornbergets förslag.

För att genomföra överföringen av kommunens lån till Tornberget måste några beslut tas av kommunfullmäktige:
- Förändringar av ägardirektiven till Tornberget
- Fastställa en kommunal borgensram till Tornberget

<u>Förändringar i kommunens ägardirektiv till Tornberget</u>

I kommunens ägardirektiv till Tornberget framgår det under avsnittet 11 Finansiering att:

”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig via kommunen. Upplåningsbehovet ingår i kommunens låneram, som fastställs av kommunfullmäktige”.

Tornberget har föreslagit att denna text skall förändras (se sidan 5). Kommunstyrelseförvaltningen har justerat förslaget från Tornberget och föreslår att denna text förändras till:

”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget”.

En förändring av ägardirektiven i kommunfullmäktige behöver fastslås av en bolagsstämma. Det ankommer på Haninge kommun Holding att tillse att bolagets ombud på Tornbergets stämma röstar så att ändringen av ägardirektivet fastställs.

Borgensram till Tornberget

Ovanstående förslag till förändringar i ägardirektivet innebär att den idag beslutade låneramen för kommunen för 2016 på 2 800 mnkr bör ersätts av en kommunal borgensram för Tornberget. En kommunal borgen medför lägre räntekostnader än om Tornberget skall låna mot pantbrev. Koncernmässigt är det kostnadseffektivt att medge en borgen till Tornberget. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att en borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornberget medges en låneram på 2 800 mnkr.

Kommunens borgensåtaganden är förenade med kostnader och risker för kommunen och ska, enligt kommunens borgenspolicy, kompenseras genom en avgift. Avgiften ska täcka kostnader för administration m m. För borgensåtaganden avseende kommunens hel- eller delägda bolag och dotterbolag utgår en borgensavgift på minst 0,25 procent. Skillnaden i räntenivå för Tornbergets finansiering med kommunal borgen eller utan kommunal borgen varierar över tiden. Vid en avstämning på marknaden just nu ligger det en skillnad på ca 0,5 procent. Det är ur ett konkurrensperspektiv rimligt att kommunen tar ut denna skillnad i en borgensavgift mot Tornberget.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att en borgensavgift tas ut med 0,5 procent, vilket på en låneskuld på 2 000 mnkr innebär 10 mnkr. Då den marknadsmässiga fördelen med en kommunal borgen varierar över tiden bör avgiften omprövas minst en gång om året.

Beslut som Tornberget bör ta inför att de tar över lånen

Tornberget har gått igenom kommunens finanspolicy och anser att den inte behöver justeras om kommunen sköter Tornbergets upplåning via fullmakt. Här anser kommunstyrelseförvaltingen att Tornberget skall anta en egen finanspolicy som motsvarar den finanspolicy som Haninge kommun har idag. Fullmakten bör vara utformad så att kommunens finansförvaltning kan

genomföra affärer men att handlingar som skuldebrev och dylikt skall undertecknas av firmatecknare på Tornberget.

Fullmakten från Tornberget till kommunen måste vara tydlig om vilket uppdrag som kommunens har gentemot Tornberget. Det måste klart framgå vilka beslut som krävs av Tornberget vid en upplåning till bolaget. Tornberget behöver se över sina rutiner beträffande var beslut om nyupplåning ligger och om dagens firmateckning räcker för att kunna agera snabbt när upplåning sker.

Konsekvenser av att överföra de externa lånen från kommunen till Tornberget.

Kommunens utlåning till Tornberget (2 000 mnkr 2015-12-31) är lika stor som kommunens inlåning. Kommunen har ingen egen upplåning. Idag betalar Tornberget till kommunen en ränta på de interna lånen. Räntan på dessa lån är bunden på fem år med fem olika startpunkter. Räntesatserna på respektive lån är marknadsmässigt satta vid den tidpunkten lånen upptogs. Snitträntan för dessa fem lån är under 2016 2,63 procent och innebär att Tornberget till kommunen under 2016 betalar 52,6 mnkr.

Kommunens inlåning speglar inte räntebindningen och kapitalbindningen som är till Tornberget. Kommunens inlåning följer finanspolicyn och vid den senaste avstämningen (2015-12-31) var snitträntan 1,63 procent. Snitträntan på de externa lånen kan under 2016 förändras, men om den skulle vara oförändrad så kommer kommunens räntekostnader för 2016 att vara 32,6 mnkr. Det innebär att kommunens ränteintäkter för utlåningen till Tornberget är 20 mnkr större än de räntekostnader som kommunen har för de externa lånen. Om kommunens externa lån överförs till Tornberget kommer Tornbergets räntekostnader sjunka med motsvarande ca 20 mnkr på årsbasis och samtidigt kommer kommunens intäkter att minska med motsvarande belopp.
Kostnader som tillkommer för Tornberget är den borgensavgift som kommunen tar ut (f.n. 10 mnkr vid 0,5 %). Det kommer att minska skillnaden mellan Tornbergets kostnader idag och efter det att Tornberget har tagit över de externa lånen från kommunen.

För att neutralisera detta måste Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp. För 2016 föreslår kommunstyrelseförvaltningen att detta sker genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att kompensera intäktsbortfallet på räntor.

Från 2017 borde de lägre hyrorna från Tornberget slå igenom på nämndernas hyreskostnader. Om detta görs måste man samtidigt minska budgetramarna till nämnderna i samma utsträckning som hyressänkningen för att inte minska det budgeterade resultatet för kommunen. För grund- och förskolenämnden ligger lokalkostnaderna i elevpengen. För att inte hyressänkningen skall gå till andra kostnader måste elevpengen justeras, då skillnaden annars inte är finansierad. Hur stor denna justering är beror på hur

mycket av de sänkta lokalhyrorna som ligger inom grund- och förskolenämndens område. En grov uppskattning är att hyressänkningen påverkar elevpengen med ca 0,5 procent. Justeringen påverkar inte den egna verksamheten då de får motsvarande sänkta hyreskostnader.

Fristående förskolor och skolor har samma ersättning som kommunens egen verksamhet. Elevpengen till de fristående förskolorna och grundskolorna justeras på motsvarande sätt som till kommunens verksamheter. Kommunens kostnader minskar därmed med uppskattningsvis 2 mnkr.

Ovanstående är grova beräkningar och kommunstyrelseförvaltningen föreslår att förändringarna för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018. I praktiken kommer det inte att handla om att sänka elevpengen då andra kostnadsökningar gör att pengen ökar. Kommunen investerar idag i nya lokaler samt renoverar befintliga lokaler. Detta innebär ökade lokalkostnader som till viss del kommer att neutralisera de sänkta hyrorna med anledning av lägre räntekostnader.

Sammanfattning av kommunstyrelseförvaltningens förslag

Nedan sammanfattas kommunstyrelseförvaltningens förslag som ovan beskrivits:

- kommunen avvaktar med att besluta att överföra fastigheterna från Tornberget. Om reglerna för avdragsrätten för räntekostnader ändras så att inga räntekostnader blir avdragsgilla bör kommunen på nytt pröva frågan om att överföra fastigheterna från Tornberget till kommunen.

- kommunens externa upplåning tas över av Tornberget. Det innebär att räntorna inte blir koncerninterna och då skall vara fullt avdragsgilla med dagens lagstiftning.

- ägardirektivet till Tornberget ändras under punkt 11 Finansiering och skall lyda: ”Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen. Bolagets upplåningsram och därmed en kommunal borgensram fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med kommuns beslut om mål och budget”.

- en borgensram till Tornberget på 2 800 mnkr fastställs, vilket också innebär att Tornbergets låneram är 2 800 mnkr.

- en borgensavgift tas ut med 0,5 procent, vilket på en låneskuld på 2 000 mnkr innebär är intäkt för kommunen på 10 mnkr.

- för att neutralisera kostnadsskillnaden i räntorna ska Tornberget sänka hyran till kommunen med motsvarande belopp och för 2016 sker detta genom att hyressänkningen bokförs på finansförvaltningen för att

kompensera intäktsbortfallet på räntor. Förändringar för 2017 arbetas fram i detalj i samband med arbetet med mål och budget 2017-2018.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

§ 83

Åtgärder mot begränsad avdragsrätt för räntor (bilaga)

Ekonomichef Mats Tapper redogör för utsänt ärende.

Det finns en betydande risk att Tornberget kommer att drabbas av att avdragsrätt inte kommer att medges för räntekostnader som betalas till Haninge kommun. Skatteverket har redovisat ett övervägande att inte medge avdrag för sådana räntor från och med den 11 mars 2014. Förhoppningsvis så kommer ett visst avdrag medges.

Om avdragsrätt för räntor som betalas till kommunen inte alls blir avdragsgilla kommer det orsaka en kostnad på ca 0,5 mkr per månad – i värsta fall upp emot 1 mkr per månad. Det finns alltså anledning att agera snabbt.

Den säkraste lösningen är att Tornberget snarast tar över den externa upplåningen från kommunstyrelseförvaltningen. Likväl skulle kommunstyrelseförvaltningen kunna administrera denna upplåning för att även fortsättningsvis ha kontroll över kommunens (exklusive Haninge Bostäder) totala upplåning.

Förfarande har en nackdel i att Tornbergets förutsägbarhet för räntekostnaderna blir sämre. Det ger en något sämre förutsättning för att balansera resultat mot underhållsinsatser på ett planerat sätt. Fördelen att undkomma skatterisken överväger dock tungt.

Förslag till beslut:

Företagsledningen hemställer att styrelsen beslutar att styrelsen till Haninge kommun Holding AB överlämnar begäran att kommunfullmäktige beslutar att Tornberget snarast övertar den externa upplåningen samt att andra beslut som behövs för denna ändring tas.

Styrelsen beslutar enligt ovan.

TORNBERGET
Fastighets- förvaltnings AB i Haninge

2015-11-26

DNR: 800/2015

Till styrelsen för
Haninge kommun Holding AB

Åtgärder mot begränsad avdagsrätt för räntor

Bakgrund

Sedan 2013 ändrades Inkomstskattelagen (IL) för att förhindra att medel skattefritt förs över från ett skattepliktigt bolag i Sverige till en obeskattad eller lågbeskattad organisation. Det görs genom att räntekostnader inte är avdragsgilla om de betalas till ett företag eller en organisation som inte betalar mer än tio procent skatt på vinsten. Det har förekommit mycket diskussioner inom kommunsektorn eftersom en kommun inte betalar inkomstskatt. I februari 2013 kom Skatteverket med ett uttalande (131-117310-13/111) som kunde tolkas så att räntor som betalas till en kommun skulle undantas enligt reglerna i den så kallade "ventilen". Ventilen är en undantagsbestämmelse i IL.

Emellertid så kom Skatteverket med ett nytt uttalande (131-125056-14/111) den 10 mars 2014 där skattesituationen blev betydligt mer osäker för exempelvis Tornberget. Skatteverket skriver bland annat:
Huvudprincipen i de nya reglerna är att ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskap inte är avdragsgilla och detta oavsett vad lånet används till (24 kap. 10 b § IL). Undantag från denna huvudprincip gäller när ventilen är tillämplig.

På grund av ovanstående beslutade Tornbergets styrelse 2014-09-11 att överlämna en hemställan (bilaga 1) till Haninge kommun Holding AB att begära hos Haninge kommun att det egna kapitalet i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge snarast ska ökas med 1850 mkr så att Tornberget inte ska behöva låna pengar för att finansiera sina anläggningstillgångar.

Kommunen gav ett utredningsuppdrag åt PwC angående ovanstående begäran. Kommunen önskade att PwC tog fram ett underlag som belyser skattekonsekvenserna och andra legala konsekvenser av utlåningen samt lämnar en rekommendation för vilket handlingsalternativ som bäst säkerställer att räntekostnaderna är avdragsgilla för Tornberget och koncernen. Uppdrag gavs också att belysa avdragsrätt för räntekostnader i den kommunala koncernen om Företagsskattkommitténs förslag träder ikraft den 1 januari 2016.

PwC avgav i januari 2015 rapport (bilaga 2) med följande rekommendationer: " *För att i det korta perspektivet inte riskera att Skatteverket vägrar bolaget avdrag för räntekostnader på de lån kommunen lämnat av egna upparbetade medel rekommenderar vi att kommunen eller bolaget lånar upp medlen externt. Räntekostnaden blir då avdragsgill för Tornberget även för dessa lån.*

I det något längre perspektivet bör kommunen överväga att förvärva fastigheterna från Tornberget. Eftersom kommunen inte är skattskyldig till inkomstskatt påverkas inte

detta alternativ av avdragsregler för räntekostnader och blir därmed mer förutsägbart än övriga alternativ. Ett förvärv av fastigheterna medför som framgår av vår bedömning inte några större skattekonsekvenser varken för inkomstskatt, stämpelskatt eller moms. Vi rekommenderar därför kommunen att initiera en utredning av en försäljning av verksamhetsfastigheterna till kommunen."

I samband med vårbudgeten 2015 meddelade finansministern att Företagsskattekommitténs förslag måste bearbetas och att det tidigast kan träda i kraft år 2017.

Efter att erforderliga beslut inhämtats (KF maj 2015, bilaga 3) ökade Haninge kommun under sommaren 2015 sin upplåning från kreditinstitut för att beloppsmässigt matcha utlåningen till Tornberget.

Haninge kommun har också givit PwC i uppdrag att redovisa de skattemässiga konsekvenserna av en försäljning av Tornbergets fastigheter till Haninge kommun. En slutgiltig rapport väntas inom kort.

Aktuell skattesituation

Tornberget har i samband med inkomstdeklarationen för 2014 yrkat fullt avdrag för alla räntekostnader. Yrkandet har skett öppet, vilket gör att skattetillägg inte ska utgå om räntorna beslutas att inte vara avdragsgilla.

Skatteverket överväger att inte medge någon avdragsrätt alls för räntor som betalats till kommunen för tiden efter 10 mars 2014, bilaga 4. Risken får ses som betydande att Skatteverket kommer att helt eller delvis vägra avdrag för räntor till kommunen. Det gäller även räntor på medel som motsvarar kommunens externa upplåning eftersom kopplingen inte är tillräckligt stark mellan kommunens inlåning och utlåning till Tornberget. Lånen är inte öronmärkta och möjligen skulle sambandet mellan in och utlåning kunna stärkas om inte lånevillkoren är olika avseende löptider och ränta. Det gör också att kommunens extra upplåning som genomförts under sommaren 2015 kanske inte har någon skattemässig effekt för Tornberget. Återstår att invänta Skatteverkets beslut och därefter överväga att föra talan i domstol.

Om avdragsrätt för räntebetalningar till kommunen inte medges alls så kommer skattekostnaderna att bli betydande. För 2014 skulle skattekostnaden öka med 10,1 mkr. För 2015 blir skattekostnaden ca 13,2 mkr och för 2016 beräknas den bli ca 12 mkr. Underhandskontakt med Skatteverket talar för att avdrag kommer att nekas för räntor som inte upplånats externt på marknaden samt andra lån som inte kan hänföras till kommunens vidareutlåning till Tornberget – kalkylmässigt kan i nuläget halva räntan bedömas som ej avdragsgill. ***Kostnaderna är alltså betydande och kan i sämsta fall befaras uppgå till upp till ca 1 mkr varje månad. Mer sannolikt blir den månatliga kostnaden ca 0,5 mkr varje månad.***

Risker för Tornberget

Tornberget har ett eget kapital som vid utgången av 2014 uppgick till 57 mkr. Aktiekapitalet uppgår till 24 mkr. Det innebär att kostnader upp till 33 mkr kan tas utan att aktiekapitalet börjar förbrukas och med ytterligare 12 mkr innan Tornberget riskerar att försättas i likvidation. Det innebär att det inte finns någon omedelbar likvidationsrisk.

Metod för att eliminera risken för skattekostnad

Det finns flera metoder för att eliminera aktuell risk för att räntor som betalas till kommunen inte är avdragsgilla. Med anledning av att det finns en betydande risk för att Tornberget och indirekt kommunen drabbas av en skattekostnad om upp till ca 1 mkr varje månad så bör snabba lösningar eftersträvas. Med den förutsättningen framstår två lösningar som möjliga. Antingen att låneförhållandet görs om så att kommunens inlåning blir öronmärkt för utlåning till Tornberget och lånevillkoren ses över eller att Tornberget tar över den externa inlåningen. Räntekostnadsmässigt innebär det ingen skillnad mellan de två alternativen. Däremot finns en viss återstående skatterisk om lånen förmedlas genom kommunen. ***Kommunens externa upplåning bör därför tas över av Tornberget.***

Under förutsättning att Tornberget tar över den externa upplåningen så finns två alternativ för administrationen av densamma. Det är att Tornberget tar över administrationen av upplåningen eller att kommunen fortsätter att administrera den med stöd av en fullmakt som utfärdas av Tornberget. För närvarande torde det vara lämpligast att kommunen fortsätter att administrera upplåningen. Det finns också synergieffekter i att samordna Tornbergets upplåning med annan finansförvaltning. Det blir också lättare att då ta ett helhetsgrepp för att leva upp till kraven i kommunens finanspolicy. ***Upplåningen kan med fördel administreras av kommunstyrelse-förvaltningen.***

Styrande dokument

Nedan följer en genomgång av styrande dokument och en bedömning av vad som kan behöva ändras i samband med föreslagen förändring.

Kommunens finanspolicy

Kommunens finanspolicy är beslutad av kommunfullmäktige 2011-10-17, §186. Av den framgår bland annat:
Syftet med denna finanspolicy är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar för hur finansverksamheten skall organiseras
- Fastställa ramar för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyns ramar minimera kommunens räntekostnader samt maximera kommunens ränteintäkter
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll

Kommunstyrelsen skall:

- Minst en gång vart fjärde år, eller vid behov, lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy
- Löpande följa kommunens finansiella verksamhet via rapportering från finansförvaltningen.

Kommundirektören skall:

- Fastställa riktlinjer och tillämpningar för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy efterlevs.

För att minska finansieringsrisken skall kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj.

Kapitalbindning	< 1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	6-7 år	7-8 år	8-9 år	9-10 år
Maximalt	30 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Minimalt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Upplåningen bör fördelas på olika motparter för att minimera beroendet, utan att göra avkall på målsättningen för kommunens skuldförvaltning.

För att begränsa ränterisken skall räntebindningstiden i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj.

Löptid	**Neutral**	**Min**	**Max**
< 1 år	40 %	30 %	50 %
1 – 3 år	15 %	10 %	25 %
3 – 5 år	15 %	5 %	25 %
5 – 7 år	15 %	5 %	25 %
7 – 10 år	15 %	5 %	25 %
Snitträntebindning (år)	**3,1**	**2,0**	**4,0**

Kommunstyrelsen skall tre gånger per år, vid tertialuppföljningarna och årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Rapporten skall innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Skuldportföljens derivat fördelat på instrument och motparter
- Kommunens borgensåtaganden fördelade på respektive motpart
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler

Kommunstyrelsen skall för egen del få motsvarande rapport vid sina månatliga uppföljningar.

Tornbergets bedömning är att finanspolicyn inte behöver justeras om ovanstående förslag genomförs.

Om Tornberget sköter upplåningen direkt så bör finanspolicyn justeras.

Kommunfullmäktiges allmänna ägardirektiv för Tornberget

I rubricerat dokument framgår under avsnittet Finansiering att "Bolaget ska i sin finansiella hantering ingå i kommunens koncernkonto. *Bolaget finansierar sig via kommunen*. Upplåningsbehovet ingår i kommunens låneram, som fastställs av kommunfullmäktige.". Den kursiverade texten bör anpassas. ***Ny lydelse i de allmänna ägardirektiven kan vara: "Bolaget finansierar sig på marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen."***

Efter beslut att ändra de allmänna ägardirektiven behöver en bolagsstämma hållas för att fastslå ägardirektiven i bolaget. Den behöver dock föregås av att direktiv ges till Haninge kommun Holding AB att fastställa nytt ägardirektiv.

Mål och budget 2016-2017 inklusive låneram

Den 8 juni 2015 beslöt kommunfullmäktige i samband med beslut avseende Mål och budget 2016-2017 "En låneram medges som inkluderar Tornbergets upplåning till 2800 mnkr". Låneramen som är beslutad inkluderar såväl kommunen som Tornberget.

Någon ändring torde inte behöva göras avseende beslut om Mål och budget.

Finansieringsavtal

Det finns ett finansieringsavtal/revers som behöver annulleras i samband med att lånen tas över av Tornberget. Det behöver ersättas med ett avtal om administration av upplåningen.

Borgenspolicy

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2012 om en borgenspolicy. I enlighet med den finns möjlighet att ställa upp med kommunal borgen för helägda kommunala bolag. För helägda dotterbolag ska en borgensavgift om 0,25 % tas ut.

Kommunal borgen

Om Tornberget tar över de externa lånen så bör upplåningen göras med kommunal borgen som säkerhet. Borgensramen för Tornberget bör uppgå till samma belopp som låneramen, dvs 2800 mkr. ***Kommunfullmäktige föreslås besluta om en borgensram för Tornberget uppgående till 2800 mkr.***

Hemställan

Styrelsen i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge hemställer att Styrelsen i Haninge kommun Holding AB begär att kommunfullmäktige i Haninge kommun beslutar att:

- Tornberget Fastighetsförvaltnings AB får finansiera sig på den externa kreditmarknaden
- De allmänna ägardirektiven för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge ändras från "Bolaget finansierar sig via kommunen" till "Bolaget finansierar sig på den externa marknaden. Finansieringen ska administreras av kommunstyrelseförvaltningen"
- Fastställa en borgensram för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge om 2800 mkr.

Handel 1/12 2015

Bo Andersson
VD Tornberget

stadssekreterare Tornberget

Förvärv av verksamhetsfastigheter från Tornberget

12 oktober 2015

Haninge kommun
Jörn Karlsson
Kommunstyrelseförvaltningen
136 81 Haninge

12 oktober 2015

Förvärv av verksamhetsfastigheter från Tornberget

Vi avger härmed vår rapport avseende Haninge kommuns förvärv av verksamhetsfastigheter från Tornberget Fastighetsförvaltning AB (Tornberget). Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB:s (”nedan PwC”) ansvar gentemot Er regleras i uppdragsavtalet mellan oss undertecknat den 10 augusti 2015 (nedan ”Avtalet”).

Rapporten och våra kommentarer har baserats på PwC:s uppfattning om den riktiga tolkningen av lagar, föreskrifter, rättspraxis och andra uttalanden till vägledning för rättstillämpningen som var kända för oss vid tidpunkten för upprättandet av denna rapport. Därefter genomförda förändringar av lagar, föreskrifter, rättspraxis och andra uttalanden till vägledning för rättstillämpningen har inte beaktats.

Denna rapport får inte göras tillgänglig för andra personer än de som anges i Avtalet och endast under de förutsättningar som beskrivs där.

Rapporten är skriven för att tillgodose Ert specifika behov och ändamål. Andra eventuella läsare av rapporten än företrädare för Er kan därför inte förlita sig på innehållet i rapporten för sina ändamål och ska vara införstådd med att PwC inte accepterar någon form av ansvar eller skadeståndsskyldighet gentemot utomstående som tar del av rapporten. Utomstående äger inte rätt att hänvisa till eller citera innehållet i denna rapport eller göra rapporten tillgänglig för annan utan PwC:s skriftliga medgivande.

Förutom undertecknade har Susanna Collijn, uppdragsansvarig partner kommunal sektor och Bengt Sörndal, auktoriserad skatterådgivare TAX Services deltagit i framtagandet av rapporten.

Kontakta oss gärna vid frågor med anledning av rapporten.

Med vänliga hälsningar

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Jan B Svensson
jan.b.svensson@se.pwc.com
TAX Services
D: 010 213 37 43
M: 0709 29 37 43

Per-Erik Waller
per-erik.waller@se.pwc.com
Corporate Finance Real Estate
D: 010 213 30 85
M: 0709 29 30 85

Innehållsförteckning

1 Bakgrund och förutsättningar 4

2 Uppdrag 4

3 Sammanfattande slutsatser 4

4 Fastighetsbeståndet 6

4.1 Fastigheter och objekt 6

4.2 Hyresmodeller 7

4.3 Värderingsansats 7

5 Skattefrågor 8

5.1 Inkomstskatt 8

5.2 Stämpelskatt 8

5.2.1 Stämpelskattekostnad 8

5.2.2 Vissa frågor inom fastighets- och stämpelskatteområdet, kommittédirektiv 2015:62 9

5.3 Fastighetsskatt 10

5.4 Moms 10

5.4.1 Fastighetslistan 10

5.4.2 Generellt 10

5.4.3 Jämkning av moms 10

5.4.4 Pågående entreprenader 12

5.4.5 Pågående jämkning 12

5.4.6 Äldreboenden och LSS-boenden 13

5.5 Inkomstskattekonsekvenser för Tornberget av ändrade skatteregler för avdrag för räntekostnader m.m. om Haninge kommun inte återköper fastigheterna 13

1 Bakgrund och förutsättningar

Tornbergets Fastighetsförvaltnings AB (Tornberget) äger och förvaltar kommunens verksamhetsfastigheter. Fastigheterna hyrs med något undantag ut till Haninge kommun som använder fastigheterna för kommunala verksamheter.
Tornbergets styrelse har i en framställan till moderbolaget Haninge kommun Holding AB (Holding) som är moderbolag i Haninge kommuns bolagskoncern och är helägt av Haninge kommun inkommit med en begäran om ytterligare kapitaltillskott mot bakgrund av Skatteverkets mer restriktiva hållning till avdragsrätt för räntekostnader på koncerninterna lån som lämnats av kommunen ur egna upparbetade medel.

Det finns flera alternativ för att lämna kapitaltillskott och för att minska risken för att bolaget inte skattemässigt ska medges avdrag för räntekostnader på koncerninterna lån med anledning av Skatteverkets skärpta synsätt på hur reglerna om s.k. räntesnurror ska tillämpas från den 11 mars 2014. PwC har på Haninge kommuns uppdrag främst utrett vilka skattekonsekvenser och legala konsekvenser alternativen får samt lämnat en rekommendation på vilket sätt Haninge kommun bäst kan säkerställa att Tornberget får avdrag för räntekostnaderna.

I vår rapport den 20 januari 2015 har vi för att i det korta perspektivet inte riskera att Skatteverket vägrar Tornberget avdragsrätt för räntekostnader på de lån kommunen lämnat av egna upparbetade medel rekommenderat att kommunen eller Tornberget lånar upp medlen externt. Räntekostnaden blir då avdragsgill för Tornberget även för dessa lån. I det något längre perspektivet rekommenderade vi att kommunen mer i detalj låter utreda vilka konsekvenserna blir om kommunen förvärvar fastigheterna från Tornberget.

Kommunfullmäktige har efter sedvanlig beredning beslutat att låna upp erforderligt kapital samt ge kommunstyrelsen i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

2 Uppdrag

PwC har fått i uppdrag av Haninge kommun att i detalj utreda konsekvenserna av att Haninge kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Utredningen ska i första hand omfatta skattekonsekvenser och övriga legala konsekvenser som är relevanta för överlåtelsen av fastigheterna samt en värdering av fastighetsbeståndet som kan ligga till grund för fastställande av köpeskilling. Vi har inte granskat underlagen för de sifferuppgifter vi erhållit i Fastighetslistan och de sifferuppgifter vi erhållit muntligt av Tornbergets ekonomichef. Detta och det faktum att det kan bli aktuellt att överföra fastigheterna till kommunen först under 2016 gör att den skattekostnad vi beräknat är indikativ och kan komma att påverkas av kommunen genom senare beslut.

3 Sammanfattande slutsatser

Tornberget äger 106 förvaltningsobjekt fördelade på 65 fastigheter och fem byggnader på ofri grund fördelat på fem fastigheter som samtliga kan komma att överlåtas till kommunen.

För fastigheter/lokaler som varaktigt hyrs ut till kommunstyrelseförvaltningen med nuvarande hyresmodell är vår bedömning att bokfört värde, hyresgrundande värde, är en rimlig approximation av fastigheternas *marknadsvärde*.

Vid utgången av 2014 var det bokförda värdet för fastighetsbeståndet cirka 1 696 miljoner kronor och det skattemässiga restvärdet cirka 1 693 miljoner kronor.

Om samtliga fastigheter hade sålts från Tornberget till Haninge kommun 1 januari 2015 hade den skattepliktiga vinsten uppgått till 3 miljoner kronor (1 696-1 693). *Inkomstskatten* på vinsten uppgår till 660 000 kronor (22 % x 3 mkr). Skattekostnaden påverkas dock av investeringar och avskrivningar 2015 fram till försäljningstidpunkten liksom att externa hyresintäkter om sammanlagt cirka 4,7 miljoner kronor kan föranleda att värdetillägg behöver övervägas för dessa fastigheter.

För maskiner och inventarier överensstämmer bokfört värde och skattemässigt värde enligt Tornbergets årsredovisning för 2014. Förutsatt att bokfört/skattemässigt värde motsvarar ett marknadsvärde, uppkommer inte någon skattepliktig vinst vid försäljningen av dessa tillgångar.

En kommun ska betala s*tämpelskatt* på förvärv av fastigheter, med 1,5 % på det högsta av köpeskillingen och taxeringsvärdet året före det år då ansökan om lagfart beviljas.

Kommuner är befriade från *s*tämpelskatt på köp av alla slags specialbyggnader såsom t.ex. vårdbyggnad, skolbyggnad, bad-, sport-, och idrottsanläggning, kulturbyggnad, allmän byggnad m.m. när planstöd finns för markanvändningen.

I underlaget för stämpelskatt ingår fastigheter med specialenheter som är belägna på mark som inte är planlagd eller planlagd för annat ändamål med bokfört värde på 348 miljoner kronor, fastigheter som inte är taxerade som specialenheter med bokfört värde om 190 miljoner kronor samt två fastigheter som har ett taxeringsvärde som överstiger redovisat värde med tillsammans cirka 4,3 miljoner kronor.

Stämpelskattekostnaden har beräknats till cirka 8 134 500 kronor [1,5 % x (348 mnkr + 190 mnkr + 4,3 mnkr)].

Stämpelskatt utgår inte för fastigheter som överlåts genom fastighetsreglering. Stämpelskattekostnaden torde därför kunna reduceras. Förrättningskostnader tillkommer vid fastighetsreglering.

Kostnaden för *fastighetsskatt/fastighetsavgift* för de fem fastigheter som påförts fastighetsskatt blir oförändrad efter ägarbytet.

Överlåtelse av fastigheter är undantaget från skatteplikt till *moms*. För investeringsvaror som tillförts fastigheterna under de senaste 10 åren finns särskilda regler för jämkning av investeringsmomsen.

I samband med överlåtelsen av fastigheterna till kommunen tar kommunen över rättigheter och skyldigheter att jämka moms på investeringar Tornberget svarat för. Själva överlåtelsen av fastigheterna utlöser således inte någon jämkningsskyldighet däremot ska kommunen jämka tillbaka momsen om användningen av fastigheten ändras.

Eftersom Tornberget använt fastigheterna i en skattepliktig verksamhet genom att hyra ut dem till kommunen med frivillig skattskyldighet och i princip samtliga fastigheter avser verksamhetsfastigheter som efter överlåtelsen ska ingå i en skattefri verksamhet som kommunen bedriver kommer kommunen att bli jämkningsskyldig (återbetalningsskyldig) för hela jämkningsbeloppet i skattedeklarationen eftersom användningen av fastigheterna ändrats från att ingå i en skattepliktig verksamhet hos Tornberget till att ingå i en skattefri verksamhet hos kommunen.

Kommunen får dock tillbaka motsvarande belopp från kommunkontosystemet varför det i princip inte uppkommer någon kostnad till följd av moms på grund av överlåtelsen av fastigheterna.

För äldreboendena kan sannolikt kommunen få tillbaka ytterligare investeringsmoms som avser bostadsdelarna och som Tornberget inte kunnat dra av. Vi kan inte ange storleken på det momsbeloppet eftersom frågan måste utredas särskilt inför överlåtelsen av dessa fastigheter.

Företagsskattekommitténs slutbetänkande ”Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet” (SOU 2014:40) fick en omfattande kritik av remissinstanserna. Ett nytt omarbetat förslag bereds för närvarande inom finansdepartementet. Det är idag inte känt hur regeringens förslag kommer att utformas. Sannolikt kommer dock även detta förslag att leda till en kraftig inkomstskattehöjning för Tornberget och Haninge Kommun Holding-koncernen vid i övrigt oförändrade förhållanden.

Förslaget väntas träda ikraft tidigast 1 jan 2017.

4 Fastighetsbeståndet

4.1 Fastigheter och objekt

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge äger 106 förvaltningsobjekt fördelade på 65 fastigheter och fem byggnader på ofri grund fördelat på fem fastigheter.

Vid utgången av 2014 var det bokförda värdet för fastighetsbeståndet cirka 1 696 miljoner kronor och det skattemässiga restvärdet cirka 1 693 miljoner kronor. Inom åtta fastigheter pågår det större investeringsprojekt som kommer att öka redovisade värden.

Tornberget äger och förvaltar huvudsakligen fastigheter med lokaler för kommunens verksamheter.

För det fall Haninge kommun förvärvar fastigheter och byggnader från Tornberget påverkas stämpelskatt av objektens karaktär, fastighetstaxering och tillåten användning enligt detaljplan (se avsnitt nedan rörande stämpelskatt).

Redovisade värden är fördelade på fastigheter och byggnader på ofri grund enligt nedan:

Fastighets- och byggnadsvärden	**Skattemässigt restvärde 2014-12-31 (mnkr)**	**Bokfört värde 2014-12-31 (mnkr)**
65 fastigheter	1 634	1 635
Byggnader på ofri grund	60	61
Summa	**1 693**	**1 696**

De 65 fastigheternas redovisade värden kan, baserat på fastighetstaxering, fördelas på taxering som specialenheter och taxering med annan indelning, huvudsakligen hyreshusenheter enligt följande:

Fastigheter	**Skattemässigt restvärde 2014-12-31 (mnkr)**	**Bokfört värde 2014-12-31 (mnkr)**
Fastigheter taxerade som specialenheter	1 445	1 445
Fastigheter ej taxerade som specialenheter	188	190
Summa	**1 634**	**1 635**

Fastigheter som är taxerade som specialenheter har, baserat på Tornbergets genomgång, fördelats på tillåten användning enligt gällande detaljplaner.

Fastigheter taxerade som specialenheter	Skattemässigt restvärde 2014-12-31 (mnkr)	Bokfört värde 2014-12-31 (mnkr)
Planlagda för allmänt eller annat specialändamål	1 106	1 097
Ej planlagda eller planlagda för andra ändamål	339	348
Summa	**1 445**	**1 445**

4.2 Hyresmodeller

Syftet med Tornberget är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för Haninge kommuns verksamheter till så låga kostnader som möjligt. Haninge kommun hyr cirka 98 % av lokalerna. Inom nio fastigheter, elva objekt, finns det externa hyresgäster. Vi har endast noterat betydande andel extern uthyrning för en fastighet, Årsta 1:3, Årsta Slott.

De kommunala verksamhetslokalerna hyrs av kommunstyrelseförvaltningen. Hyra utgår med belopp som motsvarar hyresvärdens självkostnad.

Hyra vid externa hyresförhållanden är baserad på marknadshyra.

4.3 Värderingsansats

Kommunens verksamhetslokaler hyrs av kommunen genom kommunstyrelseförvaltningen. Hyran är kostnadsbaserad och motsvarar i allt väsentligt Tornbergets självkostnad. Kommunstyrelseförvaltningen hyr i sin tur ut lokalerna till verksamhetsförvaltningarna. Viss omfördelning av hyra sker mellan olika lokaler för att utjämna del av skillnaderna när självkostnad inte speglar lokalernas kvalitet och prestanda. Hyra innehåller också ett påslag för bland annat finansiering av en lokalbank.

Syftet med nuvarande hyresmodell är att Tornberget över tid ska redovisa nollresultat eller marginellt positiva resultat. Flera väsentliga risker i fastighetsförvaltningen bärs således av hyresgästen, exempelvis ränterisk.

Om kommunen förvärvar Tornbergets fastigheter behöver priset vara marknadsmässigt för att inte utlösa inkomstskattekonsekvenser.

För fastigheter/lokaler som varaktigt hyrs ut till kommunstyrelseförvaltningen med nuvarande hyresmodell är vår bedömning att bokfört värde, hyresgrundande värde, är en rimlig approximation av fastigheternas marknadsvärde.

Eventuella fastigheter/lokaler som verksamhetsförvaltningarna har lämnat eller har beslutat att lämna bör värderas med beaktande av risker och potentialer för alternativ användning.

Inom nio fastigheter, 11 objekt, finns externa hyresintäkter om sammanlagt cirka 4,7 miljoner kronor. I några fall, exempelvis Årsta 1:3, är dessa intäkter så omfattande att värdetillägg kan behöva övervägas. Storleken av värdetillägg är beroende av de enskilda objektens förvaltningsekonomi. Efter samråd med Tornberget torde omfattningen av eventuella värdetillägg vara begränsade och inte av avgörande betydelse.

5 Skattefrågor

5.1 Inkomstskatt

Haninge kommun överväger att köpa samtliga (eller vissa) fastigheter och byggnader på ofri grund (kallade fastigheterna), av Tornberget. Den skattemässiga utgångspunkten är att utköpet av fastigheterna ska ske till fastigheternas marknadsvärde enligt särskild oberoende värdering. Om fastigheterna köps ut för ett pris som understiger fastigheternas marknadsvärde ska Tornberget uttagsbeskattas, d.v.s. beskattas som om försäljningen skett för fastigheternas marknadsvärde.[1]

Detta beror på att kommunen, som köpare, inte är skattskyldig till inkomstskatt.

Om försäljningspriset/marknadsvärdet på respektive fastighet överstiger fastighetens skattemässiga värde, beskattas Tornberget för skillnaden mellan försäljningspriset/ marknadsvärdet och fastighetens skattemässiga restvärde med vanlig bolagsskatt på för närvarande 22 %.

Ovan har bedömts att bokfört värde på samtliga fastigheter bör kunna utgöra ett marknadsvärde på fastigheterna (eventuellt med ett mindre värdetillägg) vilket, som framgår ovan av det underlag som lämnats av Tornberget, var 1 696 miljoner kronor 2014-12-31 och skattemässigt restvärde för samtliga fastigheter vid samma tidpunkt var 1 693 miljoner kronor. I dessa värden ingår även byggnads- och markinventarier. I det fall samtliga fastigheter säljs från Tornberget till Haninge kommun uppgår därvid den skattepliktiga vinsten till mellanskillnaden, eller 3 miljoner kronor. Inkomstskatten på vinsten uppgår till 0,66 miljoner kr (22 %). Investeringar och avskrivningar för tiden efter 2014-12-31, måste dock beaktas. I Tornbergets årsredovisning för 2014 uppgår bokfört värde på byggnad, markanläggning och mark till 1 676 827 780 kronor medan det skattemässiga värdet uppgår till 1 670 281 000 kronor.

Därtill kommer resultatet av försäljning av maskiner m.m. Bokfört värde och skattemässigt värde överensstämmer enligt bolagets årsredovisning för 2014. Förutsatt att bokfört/skattemässigt värde på maskiner m.m. motsvarar ett marknadsvärde, uppkommer därmed inte någon skattepliktig vinst vid försäljningen av dessa.

5.2 Stämpelskatt

5.2.1 Stämpelskattekostnad

En kommun ska betala stämpelskatt på förvärv av fastigheter, med 1,5 % på det högsta av köpeskillingen och taxeringsvärdet året före det år då ansökan om lagfart beviljas.

Saknas taxeringsvärde, som för specialfastigheter ska värdet istället bestämmas efter en särskild marknadsvärdering av fastigheten.[2]

Kommuner är dock befriade från stämpelskatt för förvärv av mark som enligt detaljplan eller områdesbestämmelser ska användas för allmän plats, begravningsplats eller för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen medför att byggnad för ändamålet ska anses som specialbyggnad.[3]

Kommuner är således befriade från stämpelskatt på köp av alla slags specialbyggnader såsom t.ex. vårdbyggnad, skolbyggnad, bad-, sport-, och idrottsanläggning, kulturbyggnad, allmän byggnad m.m. när planstöd finns för markanvändningen.

[1] 22 kap. 2 § inkomstskattelagen (IL)
[2] 9 § Lag om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter
[3] 6 § p. 6) Lag om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Större delen av de fastigheter som Tornberget äger och som ska överlåtas är specialbyggnader belägna på mark som är detaljplanerad för ändamålet, för vilka Haninge kommun inte ska betala stämpelskatt vid förvärvet. Enligt Tornbergets klassificering har, fastigheter med specialenheter och som är planlagda för allmänt ändamål eller annat specialändamål, bokfört värde om 1 097 miljoner kronor. Fastigheter med specialenheter som är belägna på mark som inte är planlagd eller planlagd för annat ändamål har bokfört värde om 348 miljoner kronor. För den senare gruppen finns det således betydande osäkerhet om förutsättningar för stämpelskattebefrielse föreligger. Det kan dock inte uteslutas att Inskrivningsmyndigheten inte stämpelbelägger dessa fastigheter under förutsättning att typkoden vid fastighetstaxeringen utgör typkod för specialbyggnad.

De fastigheter som inte är taxerade som specialenheter har sammanlagt bokfört värde om 190 miljoner kronor och sammanlagt taxeringsvärde om 111 miljoner kronor. Två av dessa fastigheter har taxeringsvärde som överstiger bokfört värde med tillsammans cirka 4,3 miljoner kronor. Om pris vid överlåtelse baseras på bokförda värden kommer basen för stämpelskatt att baseras på taxeringsvärdena för dessa två fastigheter.

Vid dessa förhållanden uppgår stämpelskatten till 8 134 500 kronor [1,5 % x (348 mnkr + 190 mnkr + 4,3 mnkr)].

Vid överlåtelse av byggnader på annans mark (ofri grund), utgår ingen stämpelskatt (stämpelskatt kan endast utgå om marken innehas med tomträtt).

För att undvika stämpelskatt vid förvärv av fastigheter vilka inte är taxerade som specialbyggnader, kan institutet fastighetsreglering användas. Förvärv genom fastighetsreglering kan ske genom att mark överförs från en fastighet till en annan fastighet.[4]

För mark och byggnad som överförs från en fastighet till en annan kan ersättning utgå, men så länge förvärvet sker med stöd av reglerna för fastighetsreglering i 5 kap. Fastighetsbildningslagen, så ska stämpelskatt inte tas ut. Oavsett hur fastigheten är taxerad, som hyreshus bostäder, hyreshus kontor, specialbyggnad, industrifastighet eller annat, så gäller befrielse från stämpelskatt vid fastighetsreglering.

Möjligheterna till fastighetsreglering bör utredas för värdefulla fastigheter. Mindre objekt förvärvas lämpligen genom köp då förrättningskostnaderna kan balanseras eller överstiga stämpelskatten.

Förutsättningarna för fastighetsreglering beror bland annat på om:

- lämpliga ”målfastigheter” finns eller kan bildas
- gällande planförhållanden
- lämpliga fastigheter enligt fastighetsbildningslagen kan skapas.

5.2.2 Vissa frågor inom fastighets- och stämpelskatteområdet, kommittédirektiv 2015:62

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som bl.a. ska analysera om det förekommer att stämpelskatten kringgås på ett oberättigat sätt genom att fast egendom förvärvas genom fastighetsbildningsåtgärder och i så fall i vilken omfattning så sker. Om analysen visar att kringgåenden förekommer ska utredaren föreslå nödvändiga regler för att förhindra eller i vart fall minska kringgåendet. En tänkbar åtgärd är att införa stämpelskatteplikt på förvärv av fast egendom genom fastighetsbildningsåtgärder i vissa fall. Ett eventuellt förslag om utvidgad skatteplikt ska så långt som möjligt bara träffa förvärv som kan anses användas i skatteundandragande syfte.

[4] 5 kap. 1 § 1 punkten Fastighetsbildningslagen

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017.

5.3 Fastighetsskatt

Det finns fem fastigheter som är taxerade som hyreshus som har taxeringsvärden och därmed belastas med fastighetsskatt/fastighetsavgift.

Ingen av dessa fastigheter används för ändamål som kan motivera skattebefrielse vid ett kommunalt direktägande. Vår bedömning är att det inte finns någon påverkan på fastighetstaxering och fastighetsskatt vid ett ändrat ägande av fastigheterna. Dessa situationer behandlas särskilt nedan.

5.4 Moms

5.4.1 Fastighetslistan

Vi har utgått från den Fastighetslista vi erhållit från Tornberget samt samtal med ekonomichef Mats Tapper för att bedöma om det kan uppkomma några kostnader till följd av moms i samband med överlåtelsen av fastigheterna.

De fastigheter vi främst tänker på där en eventuell momskostnad kan uppkomma är de där det kommer att pågå entreprenader då överlåtelsen sker, de fastigheter där jämkning pågår då överlåtelsen sker samt äldreboenden och LSS-boenden där verksamhetslokalerna hyrts ut med frivillig skattskyldighet och lägenheterna hyrs ut utan moms. Avvikelser kan också uppmärksammas i det fortsatta arbetet för enstaka fastigheter men dessa kan sannolikt hanteras utan merkostnad för parterna.

5.4.2 Generellt

Överlåtelse av fastigheter är enligt huvudregeln undantagna från skatteplikt. Det innebär att moms inte utgår på köpeskillingen för fastigheterna vid en överlåtelse från Tornberget till kommunen. Skulle det i överlåtelsen ingå verksamhetstillbehör är dessa skattepliktiga och moms ska debiteras med för närvarande 25 %.

Även upplåtelse av fastigheter är enligt huvudregeln undantagna från skatteplikt. Tornberget är dock frivilligt skattskyldiga för uthyrning av fastigheterna till kommunen vilket innebär att Tornberget debiterat kommunen moms på hyran och har därför rätt till avdrag för ingående moms på kostnaderna till den del dessa avser den skattepliktiga uthyrningen. Detta gäller oavsett om kommunen använt lokalerna i en skattepliktig eller i en skattefri verksamhet.

Om kommunen vidareuthyrt lokaler i andra hand till någon som inte bedrivit skattepliktig verksamhet i lokalerna, t.ex. en friskola, har Tornberget inte haft rätt att vara frivilligt skattskyldig för uthyrning av dessa lokaler till kommunen.

För lokaler som hyrts ut till näringsidkare som bedrivit skattepliktig verksamhet i lokalerna har Tornberget också kunnat vara frivilligt skattskyldiga för uthyrningen. Om näringsidkaren bedrivit momsfri verksamhet i lokalerna t.ex. en friskola har Tornberget inte haft rätt att vara frivilligt skattskyldig för uthyrningen av dessa lokaler av samma skäl som gäller om kommunen hyr ut dessa lokaler i andra hand till friskolan.

5.4.3 Jämkning av moms

På momsområdet finns speciella korrigeringsregler avseende investeringsmoms, s.k. jämkningsregler. Genom jämkning korrigeras avdrag för ingående moms så att det motsvarar användningen av en tillgång (investeringsvara) i den momspliktiga verksamheten. Investeringsvaran kan vara en fastighet. Det är ändrad användning eller överlåtelse av fastigheten

inom viss tid (korrigeringstiden) som medför jämkning. För fastigheter, hyres- och bostadsrätter är korrigeringstiden tio år. En fastighetsägare ska minska avdragen för ingående moms under den återstående korrigeringstiden om denne börjat använda fastigheten i mindre omfattning i momspliktig verksamhet än när den förvärvades eller när byggnadsarbetena avslutades. Omvänt kan fastighetsägaren medges ytterligare avdrag för ingående moms om fastigheten har börjat användas mer i momspliktig verksamhet.

Reglerna gäller för fastigheter som varit föremål för ny-, till- eller ombyggnad om den ingående momsen under ett beskattningsår uppgår till minst 100 000 kr. Det saknar betydelse om avdrag gjorts för den ingående momsen – det är beloppet som är viktigt.

I korrigeringstiden inräknas det beskattningsår under vilket byggnadsarbeten utförts eller avdrag för ingående moms gjorts. Byggnadsarbeten anses utförda det år fastigheten kunnat tas i bruk. Vid entreprenad beräknas tiden fr.o.m. det beskattningsår man utfört slutbesiktning eller motsvarande.

En fastighetsägare ska inte jämka om förändringen i avdragsrätten är mindre än fem procentenheter under ett år jämfört med när investeringen genomfördes. Om förändringen är mer än fem procentenheter för ett år tillsammans med ett eller flera följande år, ska jämkning ske med hänsyn till de tidigare årens ändringar.

Jämkningsreglerna gäller också för inventarier och liknande anläggningstillgångar. Då är beloppsgränsen 50 000 kr och korrigeringstiden fem år.

I samband med en överlåtelse av fastigheterna till kommunen tar kommunen över rättigheter och skyldigheter att jämka moms på investeringsvarorna. Tornberget måste därför utfärda en jämkningshandling som innehåller den investeringsmoms Tornberget erlagt och i övrigt de uppgifter som föreskrivs i mervärdesskattelagen och överlämna handlingen till kommunen för att kommunen ska kunna fullgöra sin jämkningsskyldighet om användningen av fastigheten ändras. Om en fastighet överlåts under 2015 och investeringsvaror tillförts fastigheten under 2015 ska hela momsbeloppet tas upp i jämkningshandlingen, om investeringsvarorna tillförts under 2014 ska 9/10 av momsbeloppet tas upp i jämkningshandlingen osv.

Eftersom Tornberget använt fastigheterna i en skattepliktig verksamhet genom att hyra ut dem till kommunen med frivillig skattskyldighet och i princip samtliga fastigheter avser verksamhetsfastigheter som efter överlåtelsen ska ingå i en skattefri verksamhet som kommunen bedriver kommer kommunen att bli jämkningsskyldig för hela jämkningsbeloppet eftersom användningen av fastigheterna ändrats från att ingå i en skattepliktig verksamhet till att ingå i en skattefri verksamhet. Själva överlåtelsen av fastigheterna utlöser däremot inte någon jämkningsskyldighet

Konsekvensen av detta blir att kommunen årligen i skattedeklarationen för januari ska återbetala ett jämkningsbelopp till Skatteverket under återstoden av korrigeringstiden med lika stora belopp eftersom fastigheten börjat användas i en skattefri verksamhet. Kommunen får dock årligen tillbaka motsvarande belopp från kommunkontosystemet i redovisningen för januari. Härigenom uppkommer inte någon kostnad till följd av moms på grund av överlåtelsen av huvuddelen av fastigheterna varken för kommunen eller Tornberget.

Om användningen av fastigheten inte ändras under återstoden av korrigeringstiden utlöses inte någon jämkningsskyldighet för kommunen. Detta kan inträffa om kommunen fortsätter att hyra ut fastigheten med frivillig skattskyldighet eller använder fastigheten i en obligatoriskt skattepliktig verksamhet t.ex. va-verksamheten.

Tornberget kan slutjämka momsen själv i samband med överlåtelsen av fastigheten till kommunen och inbetala den till Skatteverket om parterna är överens om detta. Detta alternativ kommer dock att leda till högre momskostnader för parterna än alternativet att Tornberget utfärdar en

jämkningshandling. De pågående jämkningar som Tornberget har måste dock slutjämkas av Tornberget i samband med överlåtelsen av dessa fastigheter.

Stämpelskatt utgår inte på jämkningsmomsen om den inte utgör en del av köpeskillingen. Det bör beaktas då köpekontrakten skrivs om det blir aktuellt att reglera stämpelskatt mellan parterna.

Jämkningsreglerna är mer detaljerade än den beskrivning vi gjort ovan. Vi kan därför biträda i samband med upprättande av jämkningshandlingar i den utsträckning ni önskar.

5.4.4 Pågående entreprenader

Av mervärdesskattelagen framgår (8 a kap 6§ 4 st.) att en investering anses slutförd det år då arbetet slutbesiktigats eller fastigheten tas i bruk och då börjar en korrigeringstid att löpa. Om fastigheten dessförinnan säljs och avdrag medgivits för ingående moms ska ny-, till- eller ombyggnationen anses ha skett det år avdraget medgivits vilket innebär att för sådana investeringar som Tornberget gjort ska korrigeringstiden anses börja det år då avdrag för ingående moms medgivits. Entreprenören bör därför (slut-)fakturera Tornberget för den byggnation som skett fram till överlåtelsen av fastigheten.

Tornberget täcker sina kostnader för entreprenaden i överlåtelsepriset för fastigheten och ska utfärda en jämkningshandling för den del av byggnationen som gjordes när bolaget ägde fastigheten. Detta resonemang grundar vi på att vid överlåtelsetillfället har ju det byggnadsarbete som redan utförts och det material som använts blivit en del av fastigheten och därför är det fastighet och inte byggtjänster som överlåts. Vi kan inte se att det skulle finnas någon principiell skillnad mellan att överlåta fastigheten halvvägs genom byggnationen eller att vänta till dess byggnationen är klar - det som överlåts är fastighet ur momssynpunkt och därmed undantaget från skatteplikt enligt 3 kap 2 § mervärdesskattelagen.

Om Tornberget varit frivilligt skattskyldig i ett *uppförandeskede* och därför kunnat dra av ingående moms löpande under byggnationen avseende de delar av fastigheten som inte utgör stadigvarande bostad enligt mervärdesskattelagen ska detta framgå av jämkningshandlingen.

Kommunen kan efter övertagandet få återbetalning av all ingående moms som faktureras kommunen av entreprenören avseende den resterande delen av byggnationen i kommunkontosystemet om beställarbyte görs. Kommunen ska därutöver jämka tillbaka den ingående moms som Tornberget dragit av i affärsmomssystemet och kan sedan återfå motsvarande moms genom årlig positiv jämkning i kommunkontosystemet. Om den pågående entreprenaden avser ett äldreboende eller LSS-boende kan även ingående moms som belöper på lägenheterna återfås i kommunkontosystemet på grund av att avdragsförbudet för stadigvarande bostad inte gäller dessa boendeformer om kommunen äger fastigheten.

Vi har inte hittat något uttryckligt stöd för detta synsätt i momshandledningen eller i något ställningstagande från SKV men tycker ändå att det finns stöd i Skatteverkets ställningstagande angående "Redovisning av mervärdesskatt vid byggnation som påbörjas i egen regi men avslutas som entreprenad" (2011-03-09) där fastigheten också överlåts under byggnationen.

Vi rekommenderar därför att frågan underställs Skatteverket.

5.4.5 Pågående jämkning

Av fastighetslistan framgår att jämkningar pågår avseende fem fastigheter. Storleken av jämkningsbeloppen är inte kända.

I samband med överlåtelse av fastighet ska överlåtaren slutreglera pågående jämkningar i sin helhet. Det innebär att Tornberget måste inbetala resterande moms enligt jämkningshandlingarna till Skatteverket (undantag positiva jämkningar) det år fastigheterna överlåts. Om överlåtelsen sker

2016 är det sannolikt bara aktuellt att slutreglera ett års jämkningsmoms för fastighete Ribby 1:446 där slutjämkning enligt uppgift ska ske 2017. Jämkningsmomsen i dessa fall kan således inte överföras till kommunen.

5.4.6 Äldreboenden och LSS-boenden

Fastigheterna har av Tornberget hyrts ut till kommunen med frivillig skattskyldighet för verksamhetsdelen och utan moms på hyran avseende lägenhetsdelen. Det innebär att Tornberget fått avdrag för ingående moms på kostnader som avser den del av fastigheten som hyrts ut med frivillig skattskyldighet medan momsen på kostnaderna som avser den del av fastigheten som hyrts ut utan moms på hyran, stadigvarande bostad, har varit en kostnad för Tornberget. Denna momskostnad har Tornberget tagit ut av kommunen i hyran. Som kompensation för den högre hyran till följd av moms har kommunen fått ersättning med 18 % av hyreskostnaden från kommunkontosystemet.

Om kommunen varit ägare till fastigheten och bedrivit kvalificerande verksamhet enligt socialtjänstlagen i form av äldreboende eller LSS-boende hade kommunen fått ersättning för all ingående moms från kommunkontosystemet även om kostnaden avsett stadigvarande bostad.

Rättsläget avseende avdragsrätt för moms om Tornberget äger fastigheterna är för närvarande så pass oklart att vi bedömer att varje fastighet måste prövas för sig inför en överlåtelse för att fastställa storleken på momsen som belöper på verksamhetslokalerna respektive stadigvarande bostad.. Generellt kan man säga att den del av fastigheten som hyrs ut med frivillig skattskyldighet kan behandlas på samma sätt som övriga fastigheter som hyrs ut med frivillig skattskyldighet och överlåts till kommunen nämligen att Tornberget utfärdar en jämkningshandling för eventuell investeringsmoms som belöper på den skattepliktiga uthyrningen. På grund av ändrad användning måste kommunen jämka tillbaka den momsen i skattedeklarationen men eftersom motsvarande belopp ersätts från kommunkontosystemet uppkommer inte någon kostnad för parterna i denna del.

Hur investeringsmoms som avser den momsfria upplåtelsen av stadigvarande bostad ska behandlas är dock något mer osäker. Tornberget kan utfärda en jämkningshandling på investeringsmoms och eftersom Tornberget inte fått avdrag för den momsen kan kommunen genom s.k. positiv jämkning få tillbaka motsvarande belopp från kommunkontosystemet fördelad med lika belopp för återstoden av korrigeringstiden.

Mot bakgrund av att kommunen redan löpande fått kompensation för Tornbergets ökade momskostnad för uthyrningen av stadigvarande bostad genom ersättning med 18 % på hyreskostnaden är vi tveksamma till att Skatteverket medger ”dubbel” kompensation.

Vi rekommenderar därför att frågan bör underställas Skatteverket innan slutgiltig ställning tas till hur äldreboendena bör hanteras.

5.5 Inkomstskattekonsekvenser för Tornberget av ändrade skatteregler för avdrag för räntekostnader m.m. om Haninge kommun inte återköper fastigheterna

I vår förra promemoria benämnd ”Kapitalisering av Tornberget” från 20 januari 2015 redogjorde vi för Företagsskattekommitténs slutbetänkande ”Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet” (SOU 2014:40). Enligt våra beräkningar som baserades på 2013 års bokslut, skulle kommitténs förslag medföra betydligt högre inkomstskatt än idag för Tornberget och hela Haninge Kommun Holding-koncernen. Våra beräkningar baserade på 2014 års bokslut och deklarationer

bekräftar denna bild. För Tornberget skulle inkomstskatten öka från 2 637 206 kr (22 % x 11 987 302) till 11 633 820 kr (22 % x 52 881 000), eller med 8 996 614 kr.

Av regeringens höstbudget, prop. 2015/16:1, framgår att remisskritiken mot Företagsskatte-kommitténs förslag har varit omfattande. Samtidigt håller en majoritet av remissinstanserna med om att den svenska bolagsbeskattningen bör ses över och att avdragsrätten för räntor bör begränsas i syfte att förhindra missbruk och skatteundandragande. Regeringen delar uppfattningen att avdragsrätten för räntor bör begränsas i bolagsbeskattningen och har därför för avsikt att ta fram ett omarbetat förslag, baserat på utredningens alternativa förslag, som sedan ska remitteras. Ett sådant förslag kommer att kunna träda i kraft tidigast den 1 januari 2017.

Det alternativa förslag som Företagsskattekommittén tog fram och som finansdepartementet nu omarbetar, utgår i huvudsak från att finansiella kostnader som motsvaras av finansiella intäkter får dras av. Utöver detta får ett negativt finansnetto dras av med 20 % av ett på visst sätt beräknat avdragsunderlag. Ett negativt finansnetto får sparas och dras av ett senare år. Samtidigt behålls dagens regler om ränteavdragsbegränsning. Bolagsskatten skulle sänkas med 3,5 procentenheter till 18,5 %. För kommunala ”självkostnadsbolag” är sänkningen av bolagsskatten förmodligen av begränsat värde.

Det är idag inte känt hur regeringens förslag kommer att utformas. Sannolikt kommer dock även detta förslag att leda till en kraftig inkomstskattehöjning för Tornberget och Haninge Kommun Holding-koncernen vid i övrigt oförändrade förhållanden.

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -05- 22
Dnr.....

Haninge kommun

Dnr KS 2015/109

§ 121 Svar på Tornbergets framställan om kapitalförstärkning

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Tornberget har inkommit med en skrivelse till Haninge kommun Holding AB med begäran om kapitaltillskott. Styrelsen i Haninge kommun Holding AB har uppdragit åt VD att utreda frågan mot bakgrund av Skatteverkets mer restriktiva hållning till avdragsrätt för räntekostnader på koncerninterna lån som lämnats av kommunen ur egna upparbetade medel.

PwC har genomfört en utredning och deras bedömning är att Skatteverket kommer med största sannolikhet inte att godkänna Tornbergets ränteavdrag på dessa lån.

Företagsskattekommitténs förslag om slopad avdragsrätt för räntekostnader skulle vid ett genomförande innebära att skattekostnaden årligen kommer att öka för Tornberget med ca 9 332 tkr. PwC bedömer att det för närvarande är omöjligt att uttala sig om kommitténs förslag kommer att antas av riksdagen så att ny lagstiftning kan träda ikraft från 1 januari 2016.

För att i det korta perspektivet inte riskera att Skatteverket vägrar Tornberget avdrag för räntekostnader på de lån kommunen lämnat av egna upparbetade medel rekommenderar PwC att kommunen eller bolaget lånar upp medlen externt. Räntekostnaden blir då avdragsgill för Tornberget även för dessa lån.

I det något längre perspektivet är PwC:s rekommendation att kommunen bör överväga att förvärva Tornbergets fastigheter. Ett förvärv av fastigheterna medför inte några större skattekonsekvenser varken för inkomstskatt, stämpelskatt eller moms. PwC rekommenderar därför kommunen att initiera en utredning av en försäljning av verksamhetsfastigheterna till kommunen.

Vid Haninge kommun Holding AB:s sammanträde den 3 februari 2015 beslutade styrelsen att

- rekommendera kommunen att låna upp kapital som vid var tid motsvarar utlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader.

- rekommendera kommunen att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper fastigheterna av Tornberget.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningens har ingen annan uppfattning och föreslår att kommunen lånar upp kapital så att kommunens externa låneskuld motsvarar den utlåning som sker till Tornberget samt att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper fastigheterna av Tornberget.

Underlag för beslut

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-04-01 "Svar på Tornbergets framställan om kapitalförstärkning"

Styrelseprotokoll från Haninge kommun Holding AB 2015-02-03 § 12

Utredning från PwC "Kapitalisering av Tornberget" daterat 2015-01-20

Skrivelse från Tornberget "Begäran om åtgärd pga nytt ställningstagande från Skatteverket samt nytt förslag från Företagsskattekommittén" daterad 2014-09-11

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun lånar upp kapital som motsvarar vidareutlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader.
2. Kommunfullmäktige beslutar medge en låneram om 2 200 mnkr som inkluderar Tornbergets upplåning. Upplåningen verkställs enligt fullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens delegationsordning avseende lån.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Tobias Hammarberg (FP) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Särskilda yttranden

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Tobias Hammarberg (FP) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Haninge kommun lånar upp kapital som motsvarar vidareutlåningen till Tornberget för att undvika risken med att Tornberget vägras avdrag för räntekostnader.
2. Kommunfullmäktige beslutar medge en låneram om 2 200 mnkr som inkluderar Tornbergets upplåning. Upplåningen verkställs enligt fullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens delegationsordning avseende lån.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i detalj utreda konsekvenserna av att kommunen köper Tornbergets samtliga fastigheter.
4. Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Tobias Hammarberg (FP) medges lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga).

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Tornberget

Särskilt yttrande

§19
Kommunfullmäktige
2015-05-11 (Svar på Tornbergets framställan om kapitalförstärkning)

Vi delar uppfattningen att förslaget om att tillskjuta upplånat kapital till Tornberget är den bästa lösningen för tillfället. I längden är detta inte en hållbar lösning. Vi vill också betona vikten av en ansvarsfull hantering av de likvida medel som tillskapas genom ökad upplåning för detta syfte.

Vad gäller utredningsuppdraget om att utreda konsekvenserna av att kommunen köper upp samtliga fastigheter i Tornberget vill vi lägga till att det inte finns ett egenvärde i att kommunen äger alla fastigheter. Det finns andra aktörer än kommunen som kan äga och driva verksamhet i fastigheter som i dag är kommunala. Mot bakgrund av det stora investeringsbehov som finns inom framför allt skolor bör kommunstyrelseförvaltningen i dag arbeta mer aktivt för att hitta externa aktörer som kan äga och driva verksamhet i kommunala fastigheter.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (FP) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Mark och exploatering

Handläggare
Mattias Borgström, exploateringsingenjör

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-12-17

Diarienummer
KS-MEX 2015/117

Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal

Sammanfattning

Riksdagen beslutade 2014-06-24 om ändrade regler i plan- och bygglagen (2010:900) och om en ny lag om riktlinjer för kommunala markanvisningar (2014:899). De nya reglerna trädde i kraft 2015-01-01 och innebär bland annat att de kommuner som anvisar mark för byggande och de kommuner som ingår exploateringsavtal ska anta riktlinjer för sina markanvisningar respektive exploateringsavtal.

Kommunstyrelseförvaltningen genom mark- och exploateringsenhe-ten har utarbetat förslag till riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal. Riktlinjernas huvudsakliga syfte är att öka tydligheten och förutsebarheten för exploatörer vid projekt där kommunen använder sig av markanvisningar eller exploateringsavtal.

Förvaltningens synpunkter

Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal föreslås antas.

Under beredningen av ärendet har den politiska kommunledningen uttryckt önskemål om att kommunstyrelseförvaltningen utreder konsekvenser vid eventuell upplåtelse av mark för bostäder med tomträtt. Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen ger ett sådant uppdrag.

Underlag för beslut

- Riktlinjer för markanvisningar

- Riktlinjer för exploateringsavtal

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Riktlinjer för exploateringsavtal antas.

2. Riktlinjer för markanvisningar antas.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att utreda konsekvenser vid eventuell upplåtelse av mark för bostäder med tomträtt.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen/MEX

För kännedom:

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag

Till kommunstyrelsen 2016-02-01

§ 12 Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal

Det måste byggas fler bostäder i Haninge. För att öka byggandet måste konkurrensen inom byggsektorn öka. Regler kring byggande på både statlig och kommunal nivå måste förenklas, överklagandeprocessen förkortas och möjligheterna till att begränsa kommunala särkrav ses över.

Sverige har EU:s högsta produktionskostnader för bostadsbyggande. Haninge kommun måste dra sitt strå till stacken och aktivt arbeta för att få till förenklingar som sänker dessa kostnader och möjliggör ökat byggande. Kortsiktiga subventioner eller offentliga interventioner i bostadsmarknaden ger inget långsiktigt stabilt bostadsbyggande.

Den svenska bostadsmarknaden saknar två saker - bostäder och marknad. Dagens bostadsmarknad är sannolikt vårt främsta exempel där ett försök att politiskt reglera fram rättvisa och jämlikhet skapat social orättvisa och färre klassresor.

Riktlinjer för markanvisningar är ett viktigt kommunalt instrument som påverkar intresset att bygga i kommunen. Därför är det viktigt att vi skapar de mest attraktiva förutsättningarna för olika byggherrar att bygga i vår kommun. Vi är övertygade om att detta görs med så få restriktioner som möjligt och en uttalat positiv inställning till ökad konkurrens.

Förslag till beslut

- Att i Riktlinjer för markanvisningar under rubriken "Övergripande villkor för markanvisningar" kompletteras texten med följande stycke:

  "**Konkurrens, mångfald och ekologisk hållbarhet**

  Kommunen ska verka för att främja goda konkurrensförhållanden. Både stora och små byggherrar ska ges möjlighet att etablera sig och kommunen ska sträva efter att få in fler intressenter inom samma område. Kommunens ambitioner inom miljö- och hållbarhet ska utgöra en viktig grund vid utvärdering. Villkor om hyressättning ska inte användas vid markanvisning."

Tobias Hammarberg (L)

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Riktlinjer för markanvisningar

Haninge kommuns mål för samhällsutvecklingen

Sedan 1960-talet har Haninges befolkning ökat stadigt, och under sommaren 2015 passerade invånarantalet 83 000. Prognosen pekar på att befolkningen kommer att öka med 20 000 invånare fram till år 2030.

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUFS 2010) pekar ut de centrala delarna av Haninge som en regional stadskärna. Det innebär att centrala Haninge ska få mer storstadskaraktär med bebyggelse, nöjen, kommunikationer och service.

För att möta den ökade efterfrågan på bostäder och arbetsplatser utarbetas planer för att bygga bostäder och verksamhetslokaler i kollektivtrafiknära lägen. Kommunen har som mål att varje år påbörja byggande av minst 600 bostäder.

Haninge kommuns markinnehav

Haninge kommun har idag mark som bedöms vara möjlig att exploatera. Exploaterbar mark kan vara mark som redan är planlagd för exempelvis bostäder eller verksamheter samt mark som har potential att planläggas för framtida utbyggnad.

Markanvisning- Vad är det?

Med en markanvisning avses en option som tecknas mellan byggherren och kommunen där byggherren ges ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla om en överlåtelse av ett förbestämt kommunägt markområde.

Metoder för markanvisning

Direktanvisning

Direktanvisning är en av metoderna som tillämpas i Haninge kommun och initieras antingen av att kommunen har mark att anvisa eller genom att en byggherre gör en förfrågan. Om det föreligger särskilda skäl eller ett behov ska annan metod tillämpas.

Anbudsförfarande

Anbudsförfarande tillämpas vanligen när det finns flera intressenter till ett markområde, när kommunen ställer vissa krav på byggnationen, samt där det redan finns en framtagen detaljplan. Huvudregeln är att markområdet säljs till högst anbud.

Markanvisningstävling

Markanvisningstävling används i speciella fall där kommunen ställer höga krav på byggnationens utformning och gestaltning. Kommunen definierar markområdet och byggherrar ombeds inkomma med genomarbetade förslag till byggnation. Den byggherre som lämnar det mest fördelaktiga förslaget för kommunen tilldelas marken. Kommunen kan utöver pris välja att väga in andra aspekter vid utvärdering av inkomna anbud, ex gestaltning. Markanvisningstävlingar tillämpas både före och efter antagandet av en detaljplan.

Övergripande villkor för markanvisningar

Prissättning och värdering

Kommunen säljer alltid till marknadsmässiga priser. Vid samtliga markanvisningar gör kommunen en egen värdering av marken utifrån tidigare erfarenheter från vad marken kan betinga för värde, i särskilda fall inhämtar kommunen värdering från en oberoende värderare.

Markanvisningsavtal och marköverlåtelseavtal

Kommunen tecknar ett markanvisningsavtal med den byggherre som får en markanvisning. Avtalet är vanligtvis tidsbegränsat till två år. Om kommunen anser det vara lämpligt kan förlängning av avtalet medges.

Överlåtelsen av det tilldelade markområdet regleras i ett marköverlåtelseavtal som tecknas före antagandet av detaljplanen, i de fall där markområdet inte redan omfattas av detaljplan. Själva marköverlåtelsen sker först när detaljplanen antagits och vunnit laga kraft. Dessutom ställer kommunen krav om att bygglov ska ha erhållits och i vissa fall att anläggningsarbeten påbörjats innan överlåtelsen sker.

Köpeskillingen och dess erläggande regleras först i marköverlåtelseavtalet. I marköverlåtelseavtalet regleras även fördelningen av kostnader för projektering och utbyggnad av allmänna anläggningar som erfordras för exploateringen, samt kommunens rätt att köpa/hyra del av lägenhetsbeståndet som produceras för eventuella kommunala behov.

I fall där det redan finns en framtagen detaljplan tecknar kommunen ett marköverlåtelseavtal direkt utan att det föregås av ett markanvisningsavtal.

Ekonomisk risk

Vid tecknandet av ett markanvisningsavtal står byggherren för all ekonomisk risk. Om ett detaljplanearbete är inlett och sedan avbryts ska byggherren ersätta kommunen för det arbete som lagts ned innefattandes tid för framtagande av detaljplan, utrednings- och eventuella projekteringskostnader.

Återtagande av markanvisning

Kommunen har rätt att återta en markanvisning under optionstiden om det är uppenbart att byggherren inte avser eller förmår att genomföra projektet i den takt eller enligt de villkor som anges i markanvisningsavtalet. Ytterligare en anledning för att återta markanvisningen är om parterna inte kommer överens om ersättningen som ska utgå för markområdet.

Återtagande av markanvisning ger inte byggherren rätt till ersättning.

Kommunal service

Byggherren ska vara medveten om och aktivt stödja kommunens eventuella planer för kommunal service inom ett anvisat område, i de fall kommunen ser ett behov av sådan service.

Överlåtelse av markanvisningen

Överlåtelse av markanvisningen får inte ske utan kommunens medgivande.

Försäljning av småhustomter

Kommunen har inte någon särskild tomtkö för försäljning av mark för småhusbyggnation. Marken

säljs i regel genom ett slutet anbudsförfarande efter föregående annonsering. I annonserat prospekt redovisas fastigheten samt gällande villkor för intressenters anbud. Anbudstiden är normalt 3-4 veckor och den intressent som lämnar det högsta budet erbjuds att förvärva fastigheten så länge kommunens reservationspris är uppnått.

Försäljning av verksamhetsmark

Vid försäljning av verksamhetsmark genomförs en bedömning om byggherrens verksamhet är lämplig i förhållande till verksamhetsområdet.

Handläggningsrutiner

Inkomna intresseanmälningar

Kommunstyrelseförvaltningen hanterar inkomna intresseanmälningar för mark för bostadsbyggande och verksamhetsmark.

Politiska beslut

Markanvisningsavtal ska beslutas av kommunstyrelsen.

Beroende på köpeskillingen i marköverlåtelseavtalet beslutas det antingen av kommunstyrelsen eller av kommunfullmäktige.

Riktlinjer för exploateringsavtal

Exploateringsavtal -Vad är det?

Ett exploateringsavtal är ett avtal som rör genomförande av en detaljplan mellan en kommun och en byggherre eller fastighetsägare avseende mark som inte ägs av kommunen. Syftet med exploateringsavtalet är att så långt som möjligt säkerställa att en detaljplan kan antas och genomföras på ett sådant sätt att kraven på ett välfungerande bebyggelseområde blir tillgodosedda. Benämningen exploatör används i riktlinjerna som ett gemensamt begrepp för en byggherre eller en fastighetsägare.

Vad som regleras i ett exploateringsavtal

I Haninge kommun tecknas ett exploateringsavtal mellan en exploatör och kommunen i samband med detaljplaneläggning av mark som kommunen inte äger, i de fall det behövs för att på ett ändamålsenligt sätt kunna genomföra detaljplanen. Avtalet reglerar förutsättningarna och ansvarsfördelningen för kostnader och genomförande av en detaljplan. Exploateringsavtal reglerar även villkoren för marköverlåtelser mellan exploatören och kommunen. Det gäller främst överlåtelser av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser och anläggningar samt kommunens behov av kvartersmark för kommunal service/allmän byggnad för t ex vård, skola m.m.

Det geografiska området som exploateringsavtalet reglerar definieras som ett exploateringsområde. Exploateringsområdets avgränsning beror på omfattningen av genomförandeåtgärder kopplade till detaljplanen. Omfattningen av ett exploateringsområde kan motsvara ett eller flera detaljplaneområden. Ett exploateringsområde kan även vara en mindre del av ett detaljplaneområde eller sträcka sig utanför detaljplaneområdet.

I exploateringsavtalet regleras också ansvar för utförande och finansiering av allmän plats och anläggningar för VA samt andra åtgärder inom detaljplaneområdet. Exploateringsavtalet kan även reglera kostnader utanför det aktuella planområdet som är nödvändiga för att genomföra detaljplanen, t ex infrastrukturella investeringar. Andra frågor som innebär kostnader och som är nödvändiga att reglera i ett exploateringsavtal är exempelvis frågor om markföroreningar, skydds- och säkerhetsåtgärder, bebyggelseutformning, tidsplanering, kontroller och garantier för exploatörens åtaganden, fastighetsbildning, frågor om säkerheter och förfarande vid tvister, m.m. I de fall det finns utarbetade gestaltningsprinciper för utbyggnaden av detaljplanen kopplas de till exploateringsavtalet. Genom hänvisning i exploateringsavtalet knyts även för projektet relevant politiskt beslutade dokument, eller annat motsvarande program eller beslut. Innehållet i ett exploateringsavtal anpassas till varje enskilt fall och i särskilda fall kan riktlinjerna frångås för att åstadkomma ett ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Förutsättningar för ingående av exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal tecknas med exploatören vid ändring av markanvändning i samband med detaljplaneläggning. Exploateringsavtal tecknas bland annat i de fall där behov av överlåtelse av mark för allmän plats, anläggningar eller allmän byggnad föreligger, samt behov av att reglera ekonomiska åtagande som inte täcks av kommunala taxor m.m.

Utgångspunkten för tecknande av ett exploateringsavtal är att:

- reglera överlåtelser av mark som behövs för att tillgodose behovet av allmänna platser och anläggningar.
- finansiera anläggandet av gator, vägar och andra allmänna platser och anläggningar.

Kommunen avser i princip alltid att ingå exploateringsavtal i varje geografiskt område när det krävs för att säkerställa genomförandet av en detaljplan. Även i fall där kommunen inte är huvudman för allmänna platser ska exploateringsavtal tecknas för att säkerställa genomförandet.

Vid ändring av bestämmelser i en befintlig detaljplan som innebär begränsade kommunala åtaganden krävs inte alltid att ett exploateringsavtal tecknas.

Kostnader och åtgärder som kommunen avser att få täckning för

Om kommunen är huvudman för allmän platsmark ansvarar kommunen för utbyggnaden av allmänna platser och kommunala anläggningar. Kommunens krav på utformning och standard på gator, vägar och annan allmän platsmark beskrivs i exploateringsavtalet. Kommunens kostnader för utbyggnad av dessa platser och anläggningar inom detaljplaneområdet samt nödvändiga åtgärder utanför planområdet för att kunna genomföra detaljplanen ska täckas av exploatören via exploateringsavtal. Åtgärderna ska stå i rimlig proportion till den nytta exploatören har av detaljplanen.

I kommunens kostnader för iordningställande av allmänna platser ingår kostnad för markförvärv, marklösen, förprojektering/projektering, anläggande, byggherrekostnader med mera.

Principer för kostnadsfördelning

Exploatören ska bekosta eller vidta åtgärder som är nödvändiga för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. I enlighet med plan och bygglagens (PBL:s) bestämmelser om vad som får regleras i ett exploateringsavtal kommer kostnaderna för utbyggnad av allmän plats och allmänna anläggningar fördelas skäligt och rättvist mellan kommunen och exploatören, eller exploatörerna om de är flera.

Kostandsfördelning för framtagande av detaljplan hanteras i ett separat plankostnadsavtal.

Kostnader och ersättningar som exploatören normalt ansvarar för

Exploatören ska bekosta nödvändiga utredningar och markundersökningar som inte ingår i plankostnaden, men som är nödvändiga för genomförande av detaljplanen eller som underlag till exploateringsavtal.

För de allmänna platser där det är enskilt huvudmannaskap inrättas gemensamhetsanläggningar enligt anläggningslagen. I anläggningslagen finns bland annat bestämmelser om anläggande och underhåll av vägar och andra allmänna platser som har enskilt huvudmannaskap. Exploatören ansvarar för att vidta och bekosta nödvändiga åtgärder för inrättande av gemensamhetsanläggning inklusive ansökan om lantmäteriförrättning.

Exploatören ansvarar för och bekostar alla åtgärder som krävs för utbyggnad av kvartersmark. Exploatören ansvarar även för och bekostar alla anläggningar inom kvartersmark, samt de lantmäteriförrättningar som krävs. Även flytt av befintliga ledningar som krävs för att kunna genomföra detaljplanen bekostas av exploatören. Exploatören bekostar samtliga avgifter som

tillkommer för exploateringen på kvartersmark, till exempel för anslutning av vatten och avlopp enligt kommunens för varje tidpunkt gällande VA-taxa.

Säkerhet

Som säkerhet för exploatörens åtaganden i enlighet med exploateringsavtalet ska exploatören ställa moderbolagsborgen, bankgaranti eller annan av kommunen godtagbar säkerhet. Säkerhetens storlek ska motsvara exploatörens finansiella åtagande enligt exploateringsavtalet.

Marköverlåtelse och ersättning

Mark eller annat utrymme som enligt detaljplanen ska användas till allmän plats eller kommunens behov av mark för allmän byggnad eller anläggning överlåts av exploatören till kommunen. Ersättning utgår i enlighet med expropriationslagens ersättningsbestämmelser. Ersättning från kommunen för kvartersmark för allmän byggnad eller anläggning för allmänt ändamål, till exempel skola, förskola eller pumpstation, utgår också i enlighet med expropriationslagens ersättningsbestämmelser. Mark som kommunen upplåter eller överlåter till exploatören sker till marknadsvärde i enlighet med kommunens skyldigheter enligt kommunallagen och EU:s statsstödsregler.

Handläggning av exploateringsavtal

Under pågående detaljplanearbete ska kommunen inför samrådet meddela berörda parter om man har för avsikt att teckna ett exploateringsavtal, samt informera om avtalets huvudsakliga innehåll och konsekvenser. Framtagande av exploateringsavtal samt förhandling pågår parallellt med detaljplaneläggningen och ska undertecknas av exploatören innan antagandebeslut av detaljplan fattas. Exploateringsavtalet beslutas samtidigt som detaljplanen, först av kommunstyrelsen och därefter av kommunfullmäktige.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Mark och exploatering	2015-12-17	KS-MEX 2015/118	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter

Sammanfattning

Efter rekommendation från kommunens revisorer beslöt kommunstyrelsen 2014-10-27, § 249, ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att arbeta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser.

Förslag till riktlinjer finns nu framtagna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har studerat hur andra kommuner med liknande förhållanden arbetar med sina arrende- och hyresupplåtelser och därefter kommit fram till nu lagt förslag till riktlinjer. I syfte att säkerställa beslutade riktlinjer kommer kommunstyrelseförvaltningen att se till att detaljerade rutinbeskrivningar och mallar hålls uppdaterade.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut 2014-10-27, § 249.

- Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun, godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX

För kännedom:

KS: 160 /2014

§ 249 Granskning av kommunens hantering och uppföljning av arrendeavtal – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

På uppdrag av revisorerna i Haninge kommun har Ernst & Young genomfört en övergripande granskning rörande omfattning av arrendeavtal avseende fastigheter och byggnader som är i kommunens ägo. Den övergripande granskningen har syftat till att bedöma om kommunen har tydliga och dokumenterade riktlinjer samt bedöma hur avtal ingås och följs upp. Mot bakgrund av vad som framkommit under granskningen rekommenderar revisorerna:

- Kommunstyrelsen bör överväga att ta fram dokumenterade riktlinjer och rutiner för ingående av arrendeavtal för olika typer av fastigheter.

- Kommunstyrelsen bör arbeta fram riktlinjer och rutiner för hur uppföljning av ingångna arrende- och hyresavtal regelbundet ska genomföras.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det skulle underlätta arbetet med uppföljning av befintliga, i många fall mycket gamla, arrendeupplåtelser att ha tydliga dokumenterade riktlinjer och rutiner. När det gäller ingående av nya arrende- eller hyresupplåtelser bör de riktlinjer och rutiner som nu följs först ses över och eventuellt revideras samt därefter bli dokumenterade.

Underlag för beslut

- Revisorernas skrivelse daterad 2014-06-18.
- EY:s rapport i juni 2014.

Kommunstyrelseberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser.

2. Beslutet i punkt 1 ovan utgör svar på revisorernas skrivelse.

_____

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser.

2. Beslutet i punkt 1 ovan utgör svar på revisorernas skrivelse.

_____

Expedieras: Akt
För verkställighet: MEX
För kännedom: Revisorerna

Utdragets riktighet intygas

Haninge, 2016-01-11

……

Riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser av exploaterings-, jord och skogsbruksfastigheter i Haninge kommun.

Innehåll

1. Inledning 2

2. Syfte och ändamål med exploaterings-, jord- och skogsbruksfastigheterna 2

3. Upplåtelser 2

3.1 Uthyrning 2

3.2 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksmark 3

3.3 Krav på hyresgäst, arrendator 3

3.4 Tillträdesbesiktning, avflyttningsbesiktning 3

4. Begränsningar i upplåtelser 3

4.1 Besittningsskydd 3

4.2 Drift och underhåll 3

5. Principer för hyressättning och markupplåtelseavgift 4

5.1 Bostadslägenhet 4

5.2 Bostadslägenhet för fritidsändamål 4

5.3 Lokal 4

5.4 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksfastigheter 4

6. Principer för ansvar och övriga villkor i upplåtelser 4

6.1 Avtalet 4

6.2 Drift 5

6.3 Underhåll 5

6.3.1 Underhållsplanering 5

6.4 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksfastigheter 5

7 Exploatering och försäljning av objekten 5

7.1 Evakuering 6

7.2 Ersättningslägenhet 6

7.3 Skadestånd 6

7.4 Försäljning 6

8 Dokumentation 7

1. Inledning

Detta dokument utgör de grundläggande riktlinjer och rutiner för kommunens hantering och löpande förvaltning av kommunens exploaterings-, jord- och skogsbruksfastigheter.

Med exploateringsfastigheter avses fastigheter, i vissa fall bebyggda med bostadshus eller fritidshus, vars avsikt är att vara del i en samhällsutveckling eller förädling inom en överskådlig framtid.

Utöver detta dokument, som beskriver den övergripande hanteringen och interesseavvägningar, finns även rutinbeskrivningar och mallar för den praktiska hanteringen av t ex hur ett nytt avtal hanteras, läggs upp i avtalshanteringssystem etc.

2. Syfte och ändamål med exploaterings-, jord- och skogsbruksfastigheterna

Exploateringsfastigheterna ska tillgodose och bidra till behovet av mark och anläggningar för kommunal verksamhet samt svara för strategiskt markinnehav för framtida exploateringar i enlighet med antagna översikts- och detaljplaner. Jord – och skogsbruksfastigheterna förvaltas långsiktigt för att uppfylla intentionerna i kommunens styrdokument såsom översiktsplanen, skogsbruksplanen och naturreservatsbeslut samt även i övrigt tillgodose de allmänna intressena för rörligt friluftsliv, kulturmiljövård och biologisk mångfald.

3. Upplåtelser

Kommunens syfte och ändamål med fastigheterna framgår enligt ovan. Finns det efter bedömning en totalekonomisk vinst med en upplåtelse sett över tid och inte nämnda upplåtelse försvårar eller hindrar en framtida exploatering eller det syfte och ändamål som anges under 2 ovan, kan lokaler och bostäder upplåtas enligt riktlinjer och rutiner i detta dokument.

Vid upplåtelse av hus eller delar av hus mot ersättning gäller lagstiftning enligt Jordabalken 12 kapitlet och hyresförhandlingslagen, även kallat hyreslagarna och vid upplåtelse av mark, Jordabalken 7-9 kapitlen.

Upplåtelsen och den kommande partsrelationen med hyresgästen ska genomsyras av transparens och likabehandling.

3.1 Uthyrning

När bostad eller lokal finns tillgängligt för upplåtelse eller uthyrning gäller följande prioritering:

I första hand genom erbjudande om omflyttning/evakuering av befintlig hyresgäst från annat objekt, som vid den aktuella tidpunkten har ett besittningsskydd, men eventuellt står inför en nära rivning eller annan anledning för omflyttning.

I andra hand genom att erbjuda kommunens förvaltningar att nyttja objektet för egen verksamhet.

I tredje hand lämnas bostäder för permanentboende till Haninge Bostäders kö samt att lokaler och bostäder för fritidsändamål annonseras ut i lokal media och på kommunens hemsida. För lokaler gäller tilldelning av hyresobjektet till den intressent som accepterar högst hyra via förhandling eller

budgivning. För bostäder upplåtna för fritidsändamål gäller att tilldelning avgörs via lottning och att hyresgästen uppfyller krav enligt 3.3.

3.2 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksmark

Markupplåtelse kan ske på en förfrågan alternativt för kommunens eget behov.

Eget behov kan utgöras av behov från någon av kommunens förvaltningar alternativt som en ersättningsupplåtelse för en arrendator eller liknande som redan arrenderar mark som kommunen avser använda för annat ändamål.

Vid en förfrågan avseende markupplåtelse ska en första bedömning göras av lämpligheten att upplåta mark. Om det är lämpligt att upplåta mark ska upplåtelsen ske på marknadsmässiga grunder.

Enligt gällande delegationsordning så sker upplåtelser med avtalstid om högsta 3 år av mark- och exploateringschefen, avtalstider om 3-10 år av kommunstyrelsens ordförande. Vid längre avtalstider krävs beslut i kommunstyrelsen.

3.3 Krav på hyresgäst, arrendator

Vid val av ny hyresgäst och arrendator ska krav på dennes betalningsförmåga och skötsamhet ställas. Hyresgästen/arrendatorn får inte ha betalningsanmärkningar eller förfallen skatteskuld. Finns klara indikationer på att hyresgästen/arrendatorn, eller via bulvan, förekommer i brottslighet ska inte hyresgästen/arrendatorn antas. Även referenser från tidigare upplåtelser, förhyrningar eller boenden inhämtas vid behov. Med hänsyn till att hyresgäst också skall sköta och vårda fastigheten, skall en bedömning ske av dennes förutsättningar för att kunna uppfylla dessa åtaganden.

3.4 Tillträdesbesiktning, avflyttningsbesiktning

Vid tillträdet ska en gemensam inflyttningsbesiktning genomföras som redovisar objektets skick och status. Besiktningen ska dokumenteras genom hyresvärdens/jordägarens försorg och hyresgästen tilldelas en kopia. Vid hyresgästens avflyttning ska hållas en avflyttningsbesiktning för att säkerställa att hyresgästen/arrendatorn fullgjort sina åtaganden och inte skadat objektet.

4. Begränsningar i upplåtelser

4.1 Besittningsskydd

Vid upplåtelse av exploateringsfastigheter ska hyresgästens/arrendatorns besittningsskydd begränsas. Det innebär att ett avstående av besittningsskyddet tas med som avtalsvillkor.

Avtal om avstående av besittningsskydd ska sändas till hyresnämnden, alternativt arrendenämnden, för godkännande.

4.2 Drift och underhåll

Grundprincipen som gäller för upplåtelse av objektet är att hyresgästen ska ansvara för så mycket av bostadens/lokalens drift och underhåll som kan anses skäligt.

5. Principer för hyressättning och markupplåtelseavgift

Generellt gäller att vid upplåtelse till kommunens förvaltningar ska självkostnadsprincipen tillämpas oavsett om det rör bostad, lokal eller mark. I självkostnad ingår samtliga direkta fastighetskostnader samt kostnad för administration, utveckling och omställning. För övrig hyressättning och upplåtelseavgift gäller nedan angivet.

5.1 Bostadslägenhet

För bostadslägenheter gäller att hyran ska vara skälig och inte påtagligt högre än hyran för till bruksvärdet likvärdiga lägenheter, (bruksvärdeshyra). Som huvudregel gäller att hyran årligen ska fastställas genom förhandlingsöverenskommelse med Hyresgästföreningen.

Innan uthyrning av bostad sker i nyförvärvade fastigheter ska en bedömning göras av skälig hyra enligt bruksvärdet. För övriga objekt ska minst var fjärde år genomföras en bedömning av skälig hyra enligt bruksvärdet.

Med likvärdiga lägenheter menas i första hand likvärdig standard, storlek, övriga hyresvillkor, faciliteter och lägenheter vars hyra har bestämts genom förhandlingsöverenskommelser enligt hyresförhandlingslagen.

5.2 Bostadslägenhet för fritidsändamål

För bostadslägenheter upplåtna för fritidsändamål gäller marknadshyra om hyrestiden är begränsad till maximalt 9 månader i följd. För hyrestid som överstiger 9 månader gäller bruksvärdes-hyressättning och bedömning av hyror enligt 5.1 med skillnaden att bostäder för fritidsändamål inte omfattas av förhandlingsordning.

5.3 Lokal

För lokaler gäller att hyran ska motsvara marknadshyran. Marknadshyra innebär en hyra som marknaden är beredd att betala och det värde lokalen betingar på den öppna marknaden.

Inför varje kontraktstids utgång ska en bedömning av skälig hyra enligt marknadsmässiga villkor göras för bedömning om avtalet ska sägas upp för villkorsändring.

5.4 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksfastigheter

För markupplåtelser gäller att avgiften ska motsvara vad marknaden är beredd att betala för markupplåtelsen. Inför varje kontraktstids utgång ska en bedömning av skälig avgift enligt marknadsmässiga villkor göras för bedömning om avtalet ska sägas upp för villkorsändring.

6. Principer för ansvar och övriga villkor i upplåtelser

Det som nedan följer under 6.1-6-3 gäller för hyresupplåtelser. Markupplåtelser beskrivs i 6.4.

6.1 Avtalet

Avtalet upprättas med Fastighetsägarföreningens modell för avtalsformulär eller ett liknande upplägg vilket ger en god struktur och ett branschgemensamt format på avtal.

Till alla hyresavtal kopplas ritningar som redovisar lokalupplåtelsens omfattning samt vilka utvändiga ytor som disponeras av hyresgästen.

Mer specifika villkor för lokalupplåtelsen än vad det standardiserade avtalsformuläret från Fastighetsägarna reglerar, samlas i en bilaga för särskilda bestämmelser. Gränsdragningslista avseende tillsyn, skötsel, felavhjälpande underhåll och planerat underhåll upprättas som en avtalsmall med ett generellt gränssnitt mellan hyresvärd och hyresgäst. För att tydligt definiera begreppen ovan så används branschens definitioner från Aff, avtal fastighetsförvaltning.

6.2 Drift

I begreppet drift ingår media-försörjning, tillsyn och skötsel. För de upplåtelser som görs ska hyresgästen ansvara för och bekosta driften tillhörig det uthyrda objektet i enlighet med gränsdragningslistan i 6.1 ovan. Undantag gäller om det krävs specialistkompetens eller att det finns flera hyresgäster på objektet och det inte är möjligt att på ett tydligt sätt avgränsa ansvaret mellan hyresgästerna.

6.3 Underhåll

I begreppet underhåll ingår både felavhjälpande underhåll (reparation och utbyte) och planerat underhåll. Hyresgästen ska ansvara för och bekosta så stor del av det invändiga underhållet som kan anses skäligt. I ansvaret skiljer sig upplåtelser för bostadsändamål och lokal. För upplåtelse till lokal ska hyresgästen svara för allt invändigt underhåll exklusive installationer. För upplåtelse till bostad för permanentboende reduceras hyresgästens ansvar för underhåll till invändiga ytskikt och solavskärmning. Övrigt underhåll anses vara av betydande kostnad och med hänsyn till eventuell kvarvarande livslängd kan hyresgäst drabbas av oskälig underhållskostnad.

För upplåtelse till bostad för fritidsändamål kan hyresgästens underhållsansvar utökas till att omfatta allt invändigt underhåll inklusive installationer.

6.3.1 Underhållsplanering

Det planerade underhåll som kommunen svarar för ska planeras i minst 3-års planer, dokumenteras objektsvis och redovisa omfattning, bedömd kostnad och tidplan.

6.4 Markupplåtelse inom jord- och skogsbruksfastigheter

För markupplåtelse gäller att bestämma lämplig upplåtelseform. Mark kan upplåtas med nyttjanderätt, via sidoarrende (en form av jordbruksarrende), via ett anläggningsarrende eller lägenhetsarrende. Vid upplåtelse av anläggningsarrende kan arrendatorns rätt till att uppföra egna anläggningar eller hus begränsas. Vidare kan nyttjanderättshavaren eller arrendatorns rätt eller möjlighet att förändra eller utföra åtgärder på marken, som t.ex. trädfällning, begränsas. Vid lägenhetsarrende förekommer inget besittningsskydd.

Samtliga drift- och underhållsåtgärder ska åvila nyttjanderättshavaren/arrendatorn om det inte kan anses oskäligt.

7 Exploatering och försäljning av objekten

Vid exploatering av fastigheter som kräver att eventuella hyresgäster evakueras gäller 7.1–7.3 under förutsättning att det saknas ett giltigt avstående av besittningsskyddet för det aktuella ändamålet.

7.1 Evakuering

För en lokalhyresgäst gäller i normalfallet att hyresvärden har 9 månaders uppsägningstid före kontraktets löptid går ut. Hyresgästen har ett indirekt besittningsskydd vilket bl.a. innebär att en hyresgäst har rätt till en likvärdig och godtagbar lokal eller ersättning om han tvingas flytta från sin förhyrda lokal i anledning av uppsägning och det inte föreligger förverkandegrund. Hyresgästen kan genom beslut i Hyresnämnden få anstånd med avflyttning i upp till två år.

För evakuering av en bostadshyresgäst med besittningsskydd gäller att det inte ska anses oskäligt med en avflyttning för hyresgästen och att det avseende en permanentbostad i princip finns en godtagbar ersättningslägenhet. Kontakt med hyresgäst för evakuering alternativt för uppsägning ska ske i god tid innan behov föreligger för evakuering då evakueringsprocessen kan ta mycket lång tid.

7.2 Ersättningslägenhet

I normalfallet gäller för åtkomst inför rivning eller dylikt vid besittningsskydd, att godtagbar ersättningslägenhet/-lokal ska erbjudas hyresgästen. För lokal gäller rätt till skadestånd för hyresgästen om inte godtagbar ersättningslokal erbjuds. För bostad gäller att hyresvärdens åtkomst till lägenheten inte är möjlig om inte särskilda skäl föreligger.

7.3 Skadestånd

Vid uppsägning med förlängningsvägran för en lokalhyresgäst har hyresgästen alltid rätt till ersättning till minst en årshyra. Överstiger den ekonomiska förlusten eller den faktiska skadan minimiskadeståndet har hyresgästen rätt till ersättning för sådan skada.

Ersättning kan i första hand utgå för

1. flyttningskostnader,

2. värdeminskning på hyresgästens egendom,

3. förlust av kvarvarande värdet av vissa ändringsarbeten, skada på grund av hinder eller intrång i den verksamhet som gästen bedriver.

7.4 Försäljning

När en exploateringsfastighet, eller del därav, konstaterats inte längre utgöra en strategisk tillgång för kommunen kan fastigheten komma att säljas. Försäljning ska ske till marknadsvärde. Objektet erbjuds på den öppna marknaden, genom annonsering på lämplig plats, om inte särskilda skäl föreligger.

Särskilt skäl kan till exempel vara om fastigheten säljs genom en bytesaffär eller liknande strategisk affär eller om den säljs till en bostadshyresgäst.

Om fastigheten inte säljs på den öppna marknaden ska alltid en marknadsvärdering utföras.

8 Dokumentation

Fastighetsförvaltningen ska bedrivas på sådant sätt att det finns dokument som verifierar beslut och transaktioner och som gör det möjligt att bedriva en verksamhet med krav på kvalitet, transparens och likabehandling.

En aktuell dokumentplan ska finnas för verksamheten och redovisa hur den löpande förvaltningen dokumenteras.

Dokumentplanen ska minst redovisa följande:

- Felanmälan, felavhjälpning och återrapportering

- Hyreskontrakt inkl. tilläggsavtal, korrespondens med hyresgäster

- Köpekontrakt

- Besiktningar

- Förvaltningsplan

- Drift- och skötselavtal

- Fastighetsregister

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2015-12-17	KS 2015/127	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Motion från Martina Mossberg (M) om att införa tydliga rutiner för kommunens avtalshantering

Sammanfattning

I en motion från Moderaterna föreslås att skyndsamt ta fram politiska riktlinjer och tydliga rutiner för hantering och uppföljning av arrende- och hyresavtal.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen har 2014-10-27, § 249, dvs innan motionen inkom, uppdragit åt kommunstyrelseförvaltningen att ta fram riktlinjer och rutiner för uppföljning av gällande och ingående av nya arrende- och hyresupplåtelser. Förvaltningen har upprättat ett förslag till riktlinjer mm som behandlas av kommunstyrelsen 2016-02-01 (dnr KSMEX 2015/118). Förvaltningen anser att motionen med hänvisning till kommunstyrelsens beslut om riktlinjer skall anses besvarad.

Underlag för beslut

- Motion daterad 2015-04-10.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionären

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -04- 10
Dnr. KS 2015/127

Motion om att införa tydliga rutiner för kommunens avtalshantering

I en granskning som genomfördes av Haninge kommuns revisorer 2014 framkom att kommunen saknade riktlinjer och rutiner för hantering och uppföljning av hyres- och arrendeavtal. Ett arbete inom kommunstyrelseförvaltning påbörjades för att ta fram riktlinjer och rutiner. Utan tydliga principer för avtalssättning och regelbunden uppföljning av avtal kan kommunen inte säkerställa ett effektivt resursutnyttjande av skattebetalarnas pengar.

Revisorernas granskning visade att de flesta arrenden och hyresavtal funnits i kommunen sedan lång tid tillbaka och många av dessa avtal har löpt på. Ett exempel är ett avtal som tecknats 1987 mellan den dåvarande S-ledningen i kommunen och den Socialdemokratiska föreningen om vederlagsfritt arrende för 115 kvm lagerlokal vid Årsta slott. Vi Moderater anser att kommunen måste lägga högsta prioritet på att ta fram riktlinjer och rutiner för att återupprätta förtroendet för hur kommunen hanterar av ovanstående frågor.

Moderaterna i Haninge föreslår kommunfullmäktige

- att skyndsamt ta fram politiska riktlinjer och tydliga rutiner för hantering och uppföljning av arrende- och hyresavtal.

För Moderaterna i Haninge

Martina Mossberg

Martina Mossberg (M)

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Handläggare
Rebecca Band, biträdande kommunjurist

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-12-17

Diarienummer
KS 2015/130

Motion från Alexandra Anstrell (M) om arbete med våld i nära relationer

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) har i rubricerad motion föreslagit följande:

1. Att socialnämnden ges i uppdrag att i bred dialog med berörda aktörer inom våld i nära relationer arbeta fram långsiktiga avtal för att säkra samarbete, kvalitet och finansiering för organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren.
2. Att socialnämnden ges i uppdrag att arbeta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden.
3. Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för en permanentning av projektet Origo.

Motionen har remitterats till socialnämnden som i beslut 2015-11-24, § 170, bland annat framför följande.

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och socialtjänsten har ett viktigt uppdrag i att erbjuda stöd och hjälp till den som är utsatt för våld och till våldsutövaren. Kommunen samarbetar redan idag med organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum samt brottsofferjouren och socialnämnden beslutade i maj 2015 att förlänga avtalen med organisationerna i fyra år. Därmed är långsiktiga avtal med dessa organisationer säkrade.

Verksamheten i projektet Origo finansieras av Stockholms läns landsting, Polismyndigheten samt 25 kommuner i Stockholms län, varav Haninge är en. Verksamheten gör stor nytta för utsatta ungdomar och nämnden ställer sig positiv till en permanentning av projektet. Styrgruppen för Origo har tagit fram förslag till avtal för en kommande femårsperiod, vilket socialnämnden har undertecknat. Arbetet med att verka för en permanentning av projektet Origo är därmed redan påbörjat.

Vad slutligen gäller motionärens förslag att ta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden, anser socialnämnden att det vore positivt att i större utsträckning kunna undvika att våldsutsatta tvingas lämna sitt hem. Det finns dock

flera frågor att ta ställning till innan det är möjligt att börja arbeta med att flytta på våldsutövaren. Socialnämnden ställer sig positiv till att vidare utreda förutsättningarna för att kunna ta fram ett sådant arbetssätt.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av socialnämndens remissyttrande föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen delvis anses besvarad (punkt 1 och 3 i motionen) samt delvis bifalles (punkt 2 i motionen). Förvaltningen föreslår också att socialnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Underlag för beslut

- Motion om arbete med våld i nära relationer
- Socialnämndens beslut 2015-11-24, § 170
- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2015-10-05

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen bifalls avseende punkt 2 samt anses besvarad avseende punkt 1 och 3 i motionärens förslag.
2. Socialnämnden ges i uppdrag att arbeta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden

För kännedom: Motionären

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -04- 10
Dnr KS 2015/130

Motion om arbete med våld i nära relationer

Våld, hot och övergrepp i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem. Varje dag drabbas hundratals personer av våld i nära relationer och det finns över hela landet, i alla kommuner, samhällsklasser och bostadsområden. Det finns tusentals flickor och pojkar i Stockholms län som lever med hedersnormer. SKR:s kvinnojourer rapporterade 2013 mellan 8 000 och 10 000 kontakter med tjejer och kvinnor som sökte stöd för att de var utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Kvinnojourer och Manscentrum är ideella organisationer som behövs i vårt samhälle. Kvinnojouren i Haninge vänder sig till den som varit utsatt för olika grader av förtryck, övergrepp och förnedring i olika former. Manscentrum i Haninge är framförallt en mottagning för män som befinner sig i en livskris och arbetar mot våld i nära relationer. Origo är Sveriges första myndighetsgemensamma resurscentrum som har fokus på ungdomar som lever i en hederskontext och är ett samarbete i projektform under en treårsperiod. Samhällets skyddsnät ska ge trygghet och stöd till människor som av olika anledningar hamnat i en situation de inte klarar av utan hjälp. Moderaterna arbetar för att ge den hjälpen och samtidigt skapa trygghetssystem som uppmuntrar och stöttar människor att utifrån sina egna förutsättningar kunna klara sig själva och till att återgå i arbete. Målet är livskvalité för alla.

Många kommuner förlitar sig helt på ideellt arbete med våld i nära relationer men i Haninge har vi under flera år gett bidrag till såväl Kvinnojour som till Manscentrum och vi är med i Origo. Dessa otroligt viktiga verksamheter bör ges långsiktiga förutsättningar att verka. Haninge har sedan 2009 ett långsiktigt ekonomiskt avtal med Brottsofferjouren som kan behöva ses över. Kvinnojourens och Manscentrums verksamheter bör även de säkras genom långsiktiga avtal. Motiven för långsiktiga avtal är dels ekonomisk stabilitet, dels att kommunen får bättre möjligheter till samverkan. Haninge bör också verka för att projektet Origo ska permanentas genom ett långsiktigt avtal.

Relationsvåld måste förebyggas i skolan, i hemmet och i samhället i stort. Det är inte rimligt att den som blir utsatt ska behöva lämna allt och fly, vi vill att det är våldsutövaren som ska flyttas under utredningstiden – inte den våldsutsatta. Särskilt viktigt är det när barn är inblandade. Vi vill flytta den som slår och att Haninge går i bräschen för att genomföra det. Vi i Haninge kan mer!

Moderaterna i Haninge föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Att uppdra åt Socialnämnden att i bred dialog med berörda aktörer inom våld i nära relationer arbeta fram långsiktiga avtal för att säkra samarbete, kvalité och finansiering för organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren.

2. Att uppdra åt Socialnämnden att arbeta fram arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

3. Uppdra åt kommunstyrelsen att verka för en permanentning av projektet Origo

För Moderaterna i Haninge

Alexandra Anstrell

Alexandra Anstrell (M)

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -12- 02
Dnr KS 2015/130 Sida 16 (29)

Dnr SN 2015/50

§ 170 Yttrande över motion – Motion om arbete med våld i nära relationer

Sammanfattning

Moderaterna har inkommit med motionen "Motion om arbete med våld i nära relationer". Motionären menar att verksamheter som arbetar mot våld i nära relationer bör ges goda förutsättningar att verka genom att kommunen säkrar långsiktiga avtal med Kvinnojouren, Brottsofferjouren och Manscentrum, samt att kommunstyrelsen ska verka för en permanentning av projektet Origo. Socialnämnden beslutade i maj 2015 om att teckna långsiktiga avtal med dessa organisationer för ytterligare en mandatperiod. Ett arbete för permanentning av projektet Origo har också påbörjats. Vidare föreslår motionären att socialnämnden ska arbeta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på en våldsutövare under utredningstiden, istället för att den som är utsatt ska behöva fly. Det finns fördelar med att i större utsträckning kunna undvika att våldsutsatta tvingas lämna sitt hem, men samtidigt finns det flera frågor att ta ställning till innan det är möjligt att börja arbeta enligt denna metod. Förvaltningen ställer sig dock positiv till att vidare utreda förutsättningarna för att kunna ta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Underlag för beslut

- Motion från Moderaterna

-Förvaltningens tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

1. Socialnämnden lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige som sitt yttrande över motionen.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

Enligt förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige som sitt yttrande över motionen.

Expediera:

Kommunfullmäktige

Akten

Haninge kommun

Socialförvaltningen

5 oktober 2015
Dnr SN 2015/50

Utvecklingsteamet
Sofia Nordgren

Socialnämnden

Yttrande över motion – Motion om arbete med våld i nära relationer

Sammanfattning
Moderaterna har inkommit med motionen "Motion om arbete med våld i nära relationer". Motionären menar att verksamheter som arbetar mot våld i nära relationer bör ges goda förutsättningar att verka genom att kommunen säkrar långsiktiga avtal med Kvinnojouren, Brottsofferjouren och Manscentrum, samt att kommunstyrelsen ska verka för en permanentning av projektet Origo. Socialnämnden beslutade i maj 2015 om att teckna långsiktiga avtal med dessa organisationer för ytterligare en mandatperiod. Ett arbete för permanentning av projektet Origo har också påbörjats. Vidare föreslår motionären att socialnämnden ska arbeta fram ett arbetssätt för att kunna flytta på en våldsutövare under utredningstiden, istället för att den som är utsatt ska behöva fly. Det finns fördelar med att i större utsträckning kunna undvika att våldsutsatta tvingas lämna sitt hem, men samtidigt finns det flera frågor att ta ställning till innan det är möjligt att börja arbeta enligt denna metod. Förvaltningen ställer sig dock positiv till att vidare utreda förutsättningarna för att kunna ta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Underlag för beslut
- Motion från Moderaterna
- Förvaltningens tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

1. Socialnämnden lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige som sitt yttrande över motionen.

Siw Lidestål
förvaltningschef

Anders Chronqvist
avdelningschef Vuxen

Bakgrund

Moderaterna har inkommit med motionen "Motion om arbete med våld i nära relationer". I motionen belyses det stora samhällsproblem som våld i nära relationer utgör. Motionären menar att ideella verksamheter så som Kvinnojouren, Manscentrum och Origo är viktiga organisationer som behövs för att kunna ge stöd och hjälp till personer som är utsatta för våld av närstående. Dessa organisationer bör därmed ges långsiktiga förutsättningar för att kunna verka. Motionären menar även att det inte är rimligt att den som blir utsatt för våld ska behöva lämna hemmet och fly, särskilt när det är barn inblandande. Istället bör man verka för att våldsutövaren ska kunna flyttas under utredningstiden.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

1. Att socialnämnden får i uppdrag att i bred dialog med berörda aktörer inom våld i nära relationer arbeta fram långsiktiga avtal för att säkra samarbete, kvalité och finansiering för organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren
2. Att socialnämnden får i uppdrag att arbeta fram arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren under utredningstiden
3. Att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för en permanentning av projektet Origo.

Kommunfullmäktige har begärt att socialnämnden yttrar sig över motionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklingsteamet i samråd med kvinnolots och avdelningen Vuxen.

Förvaltningens synpunkter

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar stort lidande. Socialtjänsten har ett viktigt uppdrag i att erbjuda stöd och hjälp till både den som är utsatt för våld och till våldsutövaren. Motionären föreslår att nämnden ska verka för att säkra kvaliteten i detta arbete genom att ta fram långsiktiga avtal tillsammans med organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren. Socialförvaltningen i Haninge arbetar redan idag tillsammans med dessa viktiga organisationer och nämnden beslutade i maj 2015 att förlänga avtalen i ytterligare fyra år. Därmed är långsiktiga avtal med organisationerna Kvinnojouren, Manscentrum och Brottsofferjouren säkrade för hela mandatperioden.

Motionären anser också att en permanentning av projektet Origo bör ske. Origo är ett myndighetsgemensamt resurscentrum som arbetar för att motverka och förebygga hedersrelaterat förtryck och våld. Verksamheten finansieras av Stockholms läns landsting, Polismyndigheten i Stockholms län

samt 25 kommuner i Stockholms län. En utvärdering som har genomförts under 2014 visar att Origo fyller ett stort behov och gör stor nytta för såväl utsatta ungdomar som yrkesverksamma som möter dessa ungdomar. Förvaltningen delar denna uppfattning och ställer sig positiv till en permanentning av projektet. Styrgruppen för Origo har också föreslagit att Origo blir en permanent verksamhet och har arbetat fram ett avtal för en kommande femårsperiod. Detta avtal har undertecknats av förvaltningen på uppdrag av nämnden. Därmed ställer sig förvaltningen positiv till motionärens förslag om att verka för en permanentning av projektet Origo och hänvisar till att detta arbete är påbörjat.

När våld och hot förekommer mellan närstående ska den som blir utsatt erbjudas hjälp och stöd av socialtjänsten, bland annat i form av skyddat boende. Motionären menar att det inte är rimligt att den som blir utsatt för våld ska behöva lämna hemmet. Därför föreslås det att socialnämnden får i uppdrag att arbeta fram arbetssätt för att kunna flytta på våldsutövaren. Socialtjänsten saknar befogenheter att flytta personer som inte själva önskar det. För att kunna flytta en våldsutövare från hemmet krävs därmed att den som utövar våldet själv är villig att medverka. Det krävs också att personen är motiverad till att förändra sitt beteende och att inte återfalla i brott. Metoder för att kunna erbjuda ett boende till våldsutövaren istället för den våldsutsatta har börjat utvecklas på olika håll i landet.

Förvaltningen menar att det vore positivt att i större utsträckning kunna undvika att våldsutsatta tvingas lämna sitt hem. I fall där det finns barn i hemmet skulle då inte barnet behöva lämna sin skola och bryta upp från sin invanda miljö. Det är också viktigt att börja lägga mer fokus på den som utövar våldet och därmed är orsaken till de problem som har uppstått. Samtidigt finns det flera frågor att ta ställning till innan det är möjligt att börja arbeta med att flytta på våldsutövaren. För att den våldsutsatta personen ska kunna bo kvar i hemmet krävs att dennes säkerhet går i första hand. Förvaltningen måste också ta ställning till hur långt ansvaret för våldsutövaren sträcker sig. Dessutom behöver man ta hänsyn till vissa praktiska frågeställningar, så som hur tillgång till boende ska kunna ordnas. Förvaltningen ställer sig dock positiv till att vidare utreda förutsättningarna för att kunna ta fram ett arbetssätt där det är möjligt att flytta på våldsutövaren under utredningstiden.

Expedieras:

- Kommunfullmäktige
- Akten

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2016-01-11

Diarienummer
KS 2015/63

Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem

Sammanfattning

Alexandra Anstrell (M) föreslår i rubricerad motion att kommunfullmäktige ska besluta att socialförvaltningen ges i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

Motionen har remitterats till grund- och förskolenämnden samt till socialnämnden. Grund- och förskolenämnden skriver i sitt yttrande 2015-10-21, § 114, att ett sådant samarbete redan är inlett. I april 2015 informerade enhetschefen för Familjeenheten/socialförvaltningen per mail till alla medarbetare i utbildningsförvaltningen om en rekryteringsdrive som socialförvaltningen genomför. Grund- och förskolenämnden anser att syftet med motionen är uppfyllt och att det inte finns behov av något beslut från kommunfullmäktige. Samverkan gällande rekrytering av familjehem och kontaktfamiljer kommer att fortsätta mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen. Detta kommer att dokumenteras i en Överenskommelse om samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen kring barn och ungas utveckling och lärande i Haninge.

Socialnämnden skriver i sitt yttrande 2015-12-15, § 169, att ett samarbete såsom beskrivits i grund- och förskolenämndens yttrande ovan redan är inlett. Socialnämnden betonar också att förslaget är bra och viktigt.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att tillägga och föreslår mot bakgrund av grund- och förskolenämndens respektive socialnämndens yttranden att motionen anses besvarad.

Underlag för beslut

- Grund- och förskolenämndens beslut 2015-10-21, § 114

- Socialnämndens beslut 2015-12-15, § 169

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-03-24

- Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem, 2015-02-27

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Grund- och förskolenämnden, socialnämnden

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -10- 26
Dnr KS 2015/63

Dnr GFN 2015/89

§ 114 Motion om stora behovet av fler familjehem

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att ge socialförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen i uppdrag att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

Förvaltningens synpunkter

Den 14 april 2015 informerade enhetschefen för Familjeenheten/ socialförvaltningen per mail om den rekryterings drive, som socialförvaltningen genomför. Informationen/ mailet gick till alla medarbetare i utbildningsförvaltningen.

"Vi önskar att ni som arbetar som lärare länkar den bifogade flyern till ert kommande veckobrev för att på så sätt nå de av Haninges föräldrar som känner att de vill göra en insats för utsatta barn.

Om ni vill ha en kort text att kopiera in i veckobrevet så kan ni använda följande:

I Haninge finns barn som av olika anledningar behöver en extra familj att vara med en helg i månaden, ibland oftare. Att bli kontaktfamilj är ett konkret sätt att främja ett barns utveckling där din insats kan vara det som gör skillnad. Just nu söker Haninge kommun framför allt familjer till barn med särskilda behov. För att nå ut till er föräldrar i Haninge som känner att ni vill göra en insats för barn bifogar vi socialförvaltningens rekryteringsflyer till detta veckobrev."

Eftersom socialförvaltningen redan använt sig av utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar anser vi att syftet med motionen är uppfyllt och att det inte finns behov av något beslut från kommunfullmäktige.

Även fortsättningsvis kommer en samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen att ske kring rekrytering av familjehem och kontaktfamiljer.

Detta kommer att dokumenteras i en Överenskommelse om samverkan mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen kring barn och ungas utveckling och lärande i Haninge

Underlag för beslut

- Motion om stora behov av fler familjehem KS 109/2015.

Förslag till beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande godkänns och lämnas till kommunstyrelsen.

GFNAUs förslag till grund- och förskolenämnden

Enligt förvaltningens förslag. Tobias Hammarberg (FP) deltar inte i beslutet.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande godkänns och lämnas till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningen

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -12- 28
Dnr KS 2015/63

Dnr SN 2015/315

§ 169 Svar på remiss - Motion från Alexandra Anstrell (M) om stora behovet av fler familjehem

Sammanfattning

Socialnämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på en motion från Alexandra Anstrell (M) om behovet av fler familjehem. I Haninge såväl som i hela landet råder det brist på familjehem och kontaktfamiljer för att kunna möte de behov som finns. Moderaterna föreslår därför att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Socialförvaltningen anser att förslaget är bra och viktigt men ett sådant samarbete med utbildningsförvaltningen är redan inlett. En strategi för hur man ska nå blivande kontaktfamiljer och familjehem har utarbetats och socialförvaltningen har tagit fram en kommunikationsplan över de kanaler inom utbildningsförvaltningen som socialförvaltningen kan använda sig av för att nå ut på bästa sätt. En strategi för samverkan med andra aktörer så som olika arbetsgrupper, kultur- och fritid, församlingar etc. håller också på att tas fram för att nå blivande kontaktfamiljer och familjehem.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss – Motion om stora behovet av fler familjehem

- Motion om stora behovet av fler familjehem, inkommen 2015-02-27 från Alexandra Anstrell (M) i Haninge

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.

2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

Enligt förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.
2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

Haninge kommun

Förvaltning
Socialförvaltningen

Avdelning
Utvecklingsteamet

Handläggare
Marie Nyström, utvecklingsledare

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2015-11-06

Diarienummer
SN 2015/315

Svar på remiss – Motion om stora behovet av fler familjehem

Sammanfattning

Socialnämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på en motion från Alexandra Anstrell (Moderaterna) om behovet av fler familjehem. I Haninge såväl som i hela landet råder det brist på familjehem och kontaktfamiljer för att kunna möte de behov som finns. Moderaterna föreslår därför att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Socialförvaltningen anser att förslaget är bra och viktigt men ett sådant samarbete med utbildningsförvaltningen är redan inlett. En strategi för hur man ska nå blivande kontaktfamiljer och familjehem har utarbetats och socialförvaltningen har tagit fram en kommunikationsplan över de kanaler inom utbildningsförvaltningen som socialförvaltningen kan använda sig av för att nå ut på bästa sätt. En strategi för samverkan med andra aktörer så som olika arbetsgrupper, kultur- och fritid, församlingar etc. håller också på att tas fram för att nå blivande kontaktfamiljer och familjehem.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på remiss – Motion om stora behovet av fler familjehem
- Motion om stora behovet av fler familjehem, inkommen 2015-02-27 från Alexandra Anstrell, Moderaterna i Haninge

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens svar.
2. Socialnämnden lämnar svaret till kommunfullmäktige.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Siw Lidesåhl
förvaltningschef

Maria Timonen Porshage
avdelningschef

Bakgrund

Alexandra Anstrell (Moderaterna i Haninge) har lämnat en motion om att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Detta genom exempelvis informationsspridning på föräldramöten och i samarbete med föräldraföreningar. Bakgrunden till förslaget är den brist på familjehem och kontaktfamiljer som råder såväl i Haninge som i hela landet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens utvecklingsteam i samråd med avdelningen Barn och unga.

Förvaltningens synpunkter

I Haninge såväl som i hela landet råder det brist på kontaktfamiljer och familjehem för att kunna möta de behov som finns. Mot bakgrund av detta har socialförvaltningen utarbetat en strategi för hur man ska nå blivande kontaktfamiljer och familjehem i Haninge. En kommunikationsplan har tagits fram över de kanaler inom utbildningsförvaltningen som socialförvaltningen kan använda sig av för att nå ut på bästa sätt. Skolorna i Haninge är här en viktig kanal, likaså föräldraföreningar. Socialförvaltningen håller även på att ta fram en strategi för samverkan med andra aktörer så som olika arbetsgrupper, kultur- och fritid, församlingar etc. för att nå blivande kontaktfamiljer och familjehem. Socialförvaltningen anser att moderaternas förslag är bra och viktigt men att ett samarbete med utbildningsförvaltningen och andra aktörer kring frågan om rekrytering av familjehem och kontaktfamiljer redan är igång.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

Haninge kommun

Socialförvaltningen

24 mars 2015
Dnr KS 109/2015

Utvecklingsteamet
Marie Nyström

Socialnämnden

Svar på remiss – Motion om stora behovet av fler familjehem

Sammanfattning
Socialnämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på en motion från Alexandra Anstrell (Moderaterna) om behovet av fler familjehem. I Haninge såväl som i hela landet råder det brist på familjehem och kontaktfamiljer för att kunna möte de behov som finns. Moderaterna föreslår därför att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Socialförvaltningen anser att förslaget är bra och viktigt men ett sådant samarbete med utbildningsförvaltningen är redan inlett. En strategi för hur man ska nå blivande kontaktfamiljer och familjehem håller på att tas fram. I samarbete med kommunens formgivare utarbetas en kommunikationsplan för att se över vilka kanaler inom utbildningsförvaltningen som socialförvaltningen kan använda sig av för att nå ut på bästa sätt. Socialförvaltningen föreslår att dessa synpunkter lämnas till kommunfullmäktige.

Underlag för beslut

- Motion om stora behovet av fler familjehem, inkommen 2015-02-27 från Alexandra Anstrell, Moderaterna i Haninge.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden lämnar synpunkterna till kommunfullmäktige.

Siw Lidestål
förvaltningschef

Maria Timonen Porshage
avdelningschef

Bakgrund
Alexandra Anstrell (Moderaterna i Haninge) har lämnat en motion om att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Detta genom exempelvis informationsspridning på föräldramöten och i samarbete med föräldraföreningar. Bakgrunden till förslaget är den brist på familjehem och kontaktfamiljer som råder såväl i Haninge som i hela landet.

Ärendets beredning
Ärendet har beretts inom socialförvaltningens utvecklingsteam i samråd med avdelningen Barn och unga.

Förvaltningens synpunkter
I Haninge såväl som i hela landet råder det brist på kontaktfamiljer och familjehem för att kunna möta de behov som finns. Mot bakgrund av detta har socialförvaltningen just påbörjat ett arbete med att ta fram en strategi för hur man ska nå blivande kontaktfamiljer och familjehem i Haninge. I samarbete med kommunens formgivare arbetas nu fram en kommunikationsplan för att se över vilka kanaler inom utbildningsförvaltningen som socialförvaltningen kan använda sig av för att nå ut på bästa sätt till blivande kontaktfamiljer och familjehem samt hur man ska gå tillväga. Skolorna i Haninge är här en viktig kanal, likaså föräldraföreningar. Socialförvaltningen anser att moderaternas förslag är bra och viktigt men att ett samarbete med utbildningsförvaltningen kring frågan om rekrytering av familjehem och kontaktfamiljer redan påbörjats.

Exp:
- Akten
- Avdelningschef barn och unga

För verkställighet:
- Kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -02- 27
Dnr. KS 109/2015

Motion om stora behovet av fler familjehem

Barn som far illa tillhör en av samhällets allra mest utsatta grupper. Därför måste extra höga krav ställas på samhällets insatser vid misstanke om att ett barn far illa. Vi Moderater tror på att alla frågor som rör barn tar sin utgångspunkt hos föräldrarna och deras ansvar för barnens uppväxt, trygghet och välmående, men det finns också ett gemensamt ansvar. När barn av olika anledningar far illa måste socialtjänsten och andra myndigheter kunnigt och aktivt främja barnets långsiktiga intressen, det är viktigare än alla andra hänsynstaganden. Det finns ett stort behov av fler familjehem och kontaktfamiljer såväl i Haninge som i hela landet. Dessvärre finns det en brist på familjehem och kontaktfamiljer för att kunna möte Haninges behov.

Arbetet med utsatta barn måste i högre grad prioritera barns behov av långsiktig trygghet och stabilitet. Insatser ska vara inriktade på att öka möjligheterna till social rörlighet och minska riskerna för social ärftlighet. Den stora bristen på familjehem riskerar att omplaceringar skadar barnen ännu mer.

Haninge ska kännetecknas av att vara innovativ och framgångsrik. Under förra mandatperioden initierades ett långsiktigt arbete mellan socialnämnden och Grund och förskole nämnden för att bättre tillsammans arbeta med Haninges barn och unga. Vi föreslår att kommunfullmäktige ger socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktiv med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer. Det kan exempelvis vara genom information om vad det innebär, ekonomisk ersättning och omfattning på föräldramöten och i samarbete med föräldraföreningar. Här finns mer att göra, Haninge kan mer!

Moderaterna i Haninge föreslår kommunfullmäktige besluta

- Att ge socialförvaltningen i uppdrag att samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktiv med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.

För Moderaterna i Haninge

Alexandra Anstrell (M)

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2016-01-11	KS 2015/229	
Handläggare			
Ellen Carlsson, näringslivsutvecklare			

Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice - bättre kommunal service till företagare

Sammanfattning

Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) föreslår i en motion daterad 2015-05-08 att en utredning tillsätts för att åstadkomma bättre service till kommunens företagare. De yrkar även på att en varumärkesstrategi framställs samt att pengar tillskjuts för ökade marknadsföringsinsatser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar i bifogad skrivelse pågående arbete. Förvaltningen bedömerer att arbetet svarar upp mot det som föreslås i motionen.

Underlag för beslut

– Motionen

– Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-10-30, ”Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice- bättre kommunal service till företagare!”

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Haninge kommun

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Samhällsutvecklingsavdelningen

Handläggare
Ellen Carlsson, Näringslivsutvecklare

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Datum
2016-01-11

Diarienummer
KS 2015/229

Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) om Företagsservice- bättre kommunal service till företagare!

Sammanfattning

Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L) föreslår i en motion daterad 2015-05-08 att en utredning tillsätts för att åstadkomma bättre service till kommunens företagare. De föreslår även att en varumärkesstrategi framställs samt att pengar tillskjuts för ökade marknadsföringsinsatser.

Förvaltningens synpunkter

Redan innan motionen lämnades in har flera processer kopplat till kommunens servicearbete påbörjats. Under hösten 2014 deltog 100 personer från Haninge kommun samt Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund (SMOHF) och Södertörns brandförsvarsförbund (SBFF) i SKL:s och Tillväxtverkets utbildning ”Förenkla helt enkelt”. Utbildningen riktade sig till alla chefer, handläggare och politiker i kommunerna som möter företag i sitt arbete. Utbildningen tog fasta på hur vi på Haninge kommun kan förbättra kontakterna med företagen. Det handlade om ökad service och tillgänglighet, bättre rutiner, ett gott bemötande och en bättre samverkan mellan olika förvaltningar och medarbetare med olika roller och uppgifter. Efter avslutad utbildning fick en grupp bestående av tjänstemän från flera olika förvaltningar under ledning av kommunstyrelseförvaltningens näringslivsstab, uppdraget att ta fram en handlingsplan för att etablera servicekonceptet ”En väg in” (Företagsgruppen).

Syftet med företagsgruppen är att effektivisera, utveckla och systematisera det förvaltningsöverskridande arbete med företagsärenden.

Detta arbete är tvådelat:

Åtgärd 1: Implementera Företagsgruppen

– Organisation/roller

– Rutiner för företagsärenden

– Ärendelogg för företagsärenden

Åtgärd 2: Effektiviseringsåtgärder för förbättrad service mot företagen

– Inventera behovet av e-tjänster

– Uppdatera och utveckla informationskanalerna

Berörda förvaltningar är:

- Stadsbyggnadsförvaltningen
- Kommunstyrelseförvaltningen
- Socialförvaltningen
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
- Södertörns brandförsvarsförbund

Företagsgruppen möts regelbundet och består av tjänstemän från ovannämnda förvaltningar och koordineras av näringslivsstaben. Gruppen ska skapa rutiner för information om inkomna ärenden och registrera samt fördela aktuella företagsärenden. Företagsgruppen ska även på sikt inventera förutsättningarna för och ta fram effektiviseringsåtgärder för förbättrad service mot företagen. Benchmarking vad gäller servicearbetet mot andra kommuner struktureras genom engagemanget i Södertörns näringslivsutvecklingsgrupp (SNUG) där näringslivsstaben representerar Haninge kommun.

Arbetet med att förbättra kommunens samlade service gentemot näringslivet kräver mer än företagsgruppens enskilda agerande. Förutom de insatser som nämns i handlingsplanen arbetar vissa förvaltningar med sina egna förbättringsåtgärder. Förvaltningarnas satsningar beskrivs i deras respektive planer. Ambitionen är att informera varandra även om dessa aktiviteter för att skapa ännu bättre förutsättningar för samarbete och utveckling.

Årets NKI-undersökning – som avser 2014 års ärenden – görs såväl inom SBA som i hela riket genom Sveriges kommuner och landsting (SKL). Både SBA (sedan 2007) och SKL (sedan 2011)

har hittills gjort undersökningen vartannat år. I årets undersökning är företagarna i Haninge mest nöjda med serviceområdena bygglov och brandtillsyn. Störst ökning av nöjda företag, från föregående års mätning, står bygglov för. År 2013 hade bygglov ett NKI-värde på 50 av 100 och i år har det ökat till 69, vilket är den högsta noteringen någonsin för bygglov. Totalt ökar Haninge sitt NKI-värde från 66 till 69 vilket är det bästa resultatet Haninge haft sedan 2007 då mätningen började.

Redan under 2015 har kommunen påbörjat ett varumärkesarbete för att öka vår attraktivitet. Detta arbete kommer att intensifieras under 2016 där också stora delar av projektets resultat implementeras.

En ytterligare kraftfull åtgärd är att under 2016 införa en ny strategisk kommunikations- och marknadsföringsorganisation vars syfte bland annat är att stärka kommunens varumärke. Inte minst mot målgruppen näringsliv.

För att kunna genomföra detta förändringsarbete anställs en ny kommunikationschef som har till uppgift att fortsätta och vidareutveckla redan initierat varumärkesarbete. Som resultat av detta arbete kommer nya strategier och planer för att stärka varumärket att upprättas. Dessa strategier och planer kan komma kräva ytterligare finansiella resurser för dess genomförande. Om så är fallet kommer de ekonomiska aspekterna att hanteras i 2017 års budgetarbete.

Sammantaget gör kommunstyrelseförvaltningen bedömningen att det arbete som nu pågår både vad gäller företagsservice och varumärke svarar upp mot det motionen föreslår.

Underlag för beslut

– Motion från Jeanette Hellmark (L) och Tobias Hammarberg (L).

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs-och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Kommunstyrelseförvaltningen

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Ekonomiavdelningen

Handläggare
Jörn Karlsson, ekonomidirektör

Dokumenttyp
Recit

Datum
2016-01-04

Diarienummer
KS 2015/267

Motion från Henrik Svensson (SD) om effektivisering av kommunens verksamheter - Fastigheter

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har genom Henrik Svensson lämnat in en motion angående ”Effektivisering av kommunens verksamheter – Fastigheter”. I motionen föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar

- att kommunstyrelsen delegerar till lämplig förvaltningschef/-er att ta reda på tillvägagångssätten som Salems kommun använder sig av som kortfattat beskrivs i punkterna 1-3 och sedan genomföra dem i Haninge kommun. Därefter skall förvaltningschef/erna rapportera tillbaka till kommunfullmäktige en uppskattad eller beräknad årlig besparing för Haninge kommun som följd av de genomförda effektiviseraringarna.

Motionen har remitterats till Tornberget som svarat 2015-10-22 § 71. I svaret har Tornberget redogjort för Salems kommuns projekt och tillvägagångssätt samt hur Tornberget arbetar med energisparåtgärder. Tornberget anser sig ligga bra till i arbetet med energibesparingar. Mellan 2009 och 2015 har arbetet gett totalt en energibesparing på ca 17 procent och Tornberget räknar med att nå energibesparingsmålet på 20 procent till år 2020. Tornbergets uppfattning är att Haninge kommun inte bör tillämpa samma tillvägagångssätt som Salems kommun inom detta område.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har ingen annan uppfattning än Tornberget och föreslår med hänvisning till Tornbergets redogörelse att motionen avslås.

Underlag för beslut

Motionen.

Protokoll från Tornberget 2015-10-22 § 71 – Remissvar gällande mo-tion om energieffektivisering.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Tornberget

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -06- 04
Dnr. KS 2015/267

Sverigedemokraterna

Effektivisering av kommunens verksamheter - Fastigheter

Haninge kommun står inför stora ekonomiska utmaningar nu och i framtiden. Antalet unga och äldre ökar i kommunen. Kommunen kommer även att få dras med en ny, i nuläget okänd kostnad, till följd av kommunens flyktingmottagande.

Sverigedemokraterna vill även sänka kommunalskatten med 25 öre per hundralapp med start år 2016, från dagens skattesats på 19,78 % till 19,53 %. För att kommunen ska kunna genomföra denna skattesänkning och samtidigt ha råd med ökade kostnader för exempelvis de unga, äldre och flyktingmottagandet föreslår Sverigedemokraterna bl.a. en effektivisering av kommunens användning och skötsel av lokaler.

Använder sig Haninge kommun redan av en eller flera av nedan tre beskrivna effektiviseringar kan den berörda förvaltningschefen naturligtvis bortse från den/de.

1. Energianvändning i kommunens lokaler

Idag finns få eller inga drivkrafter för individer, avdelningar eller hyresgäster att minska energianvändningen. Energianvändningen registreras centralt och fördelas oftast ekonomiskt genom en fördelningsnyckel. En avdelning vet inte vad som drar energi, hur energiåtgången ska minskas, samt får inget ekonomiskt incitament för att vara sparsam eller eftertänksam.

Det finns enkla lösningar med IT-baserade undermätarsystem som mäter energiförbrukningen per våningsplan, hyresgäst eller annan valfri nivå. Undermätarsystemen möjliggör också mätning av energiåtgång, värme, luftflöden med mera och kan dessutom fördela ut rätt kostnader till rätt kostnadspost. Dessutom möjliggörs visualisering av förbrukningen för användarna, en visualisering som gör det möjligt för respektive avdelning att sätta upp mål på vad man ska uppnå och sträva efter vissa förbrukningsnivåer. En tydlig målbild och genomgång av hur man på ett enkelt sätt kan spara energi kan sänka energiförbrukningen med 10 till 15 procent. Genom löpande mätning kan man också säkerställa att beteendet och energikonsumtionen inte återvänder till högre konsumtionsnivåer.

2. Lokalbokning

Kommunens lokaler används flitigt av externa organisationer och hyresgäster. Detta leder till extra kostnader i form av bland annat nyckelhantering och energiförsörjning. Idag kan integrerade lösningar hantera många behov, som att ta hand om bokningar och tillåtelse för den bokade parten att komma in i lokalen med hjälp av passerkort eller mobiltelefon. En mobiltelefonlösning kan användas för att kvittera närvaron i lokalen, minska utskickande av nycklar eller passerkort och även kopplas till belysning och annan energiförbrukning.

3. Fastighetsstyrning

I många organisationer står lokalerna för en stor del av energianvändningen. Bland kommuner med ett stort antal offentliga lokaler är det den enskilt största delen. Skötseln av fastigheter eftersätts i många fall eftersom budgetposten lätt hamnar som regleringspost i budgeten. Ett uppskjutet underhåll på en fastighet märks ofta inte första året, men flera års förskjutning av budgetposterna innebär både att fastigheternas kondition försämras och att energiåtgången ökar.

Det finns idag många lösningar för att hantera enskilda källor inom fastigheter, till exempel ventilation, värme/kyla eller isolerade förbrukningskällor. Problemet är att den totala överblicken över energianvändningen ofta saknas och att energikostnaderna inte belastar brukaren. I stället tas den centralt och fördelas därefter ut till respektive enhet, vilket innebär att möjligheten att påverka och minska förbrukningen upplevs som låg eller obefintlig. Att använda IT för att minska energianvändning och miljöpåverkan är att använda IT som miljöteknik. Detta ställer krav på såväl IT som den övriga organisationen. Idag anses byggnaders informationshantering vara underutvecklad i jämförelse med andra redovisningsobjekt i fastighetsförvaltningen (enligt SKL:s rapport UFOS antologi 2009). Det gäller både grundinformation om byggnader och löpande förvaltnings- och driftorganisation. Drift- och underhållskostnader kan sänkas med bibehållen kvalitet genom bättre IT-stöd. Exempel på vad IT kan göra är lokal styrning (tidsstyrning, närvarostyrning, max- och minvärden), möjligheter att detaljmäta utrymmen, analysmöjligheter av mätvärlden, samt möjlighet att styra och genomföra åtgärder från mätningar och analyser.

I Salems kommun, som har ca 15 000 invånare, har kommunen minskat energiåtgången och utvecklat kommunens fastigheter. Genom att byta ut komponenter för värme, kyla och ventilation för att möjliggöra fjärrövervakning, -styrning och -mätning och genom att byta till mer miljövänliga energialternativ samt genom att återanvända värme från kylanläggningar har Salems kommun uppnått en årlig energibesparing på ca 3,5 mnkr. Haninge kommun, med sina ca 83 000 invånare, har mer än 5 gånger så många kommuninvånare som Salem har och borde därmed rimligen kunna spara in 5 x 3,5 mnkr = **17,5 mnkr** årligen.

Sverigedemokraterna Henrik Svensson m.fl. yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar,

att kommunstyrelsen delegerar till lämplig förvaltningschef/-er att ta reda på tillvägagångssätten som Salems kommun använder sig av som kortfattat beskrivs i punkterna 1-3 och sedan genomföra dem i Haninge kommun. Därefter ska förvaltningschef/-erna rapportera tillbaka till kommunfullmäktige en uppskattad eller beräknad årlig besparing för Haninge kommun som följd av de genomförda effektiviseringarna.

Sverigedemokraterna i Haninge 2015-05-16.

Henrik Svensson

Kommunfullmäktigeledamot (SD)

§ 71

Remissvar gällande motion om energieffektivisering (bilaga)

Driftchef Urban Sundin redogör för utsänt ärende.

Sverigedemokraterna har genom kommunfullmäktigeledamot Henrik Svensson lämnat in en motion angående "Effektivisering av kommunens verksamheter – Fastigheter", dnr KS 2015/267. I motionen föreslås att Haninge kommun ska tillämpa samma tillvägagångssätt som Salems kommun när det gäller effektivisering av kommunens verksamheter – fastigheter.

Tornbergets uppfattning

Tornbergets uppfattning är att Haninge kommun inte bör tillämpa samma tillvägagångssätt som Salems kommun inom detta område. Denna bedömning avser de fastigheter som Tornberget äger och förvaltar.

Bakgrund till Tornbergets ställningstagande

Salems kommuns projekt och tillvägagångssätt

Tornbergets driftchef har varit i kontakt med Salems kommuns driftchef och fått nedanstående information.

Salems kommun startade 2007 ett energiprojekt, där ett avtal tecknades med Schneider Electrics AB. Avtalet gick ut på att företaget skulle göra en statusbesiktning av Salems alla fastigheter och ta fram tänkbara energibesparingsåtgärder som skulle kunna vara lönsamma. Projektet blev klart 2010.

Kostnad för projektet	*ca 65 miljoner kronor*
Besparing till följd av projektet	*ca 3,2 miljoner kronor/år*

Projektet innefattade följande åtgärder:

- Utbyte av äldre ventilationsaggregat till moderna aggregat.
- Nya undercentraler inklusive ny styr- och regler (fabrikat: Schneider).
- Trimning av reglerkurvor, drifttider etc.
- Bestämning av tempereraturer i olika byggnader; bostäder 20°C, äldreboenden 23°C och idrottshallar 18°C.
- Vattenbesparande projekt och värmeinjustering – i vissa fall med nya termostatventiler.
- Behovsstyrd ventilation i några fastigheter.

Tornbergets kommentarer gällande de tre områden som lyfts fram i motionen

1. Energianvändning i kommunens lokaler

Tornbergets bedömning är att den besparing som kan uppnås med ett undermätarsystem inte är tillräcklig för att det ska vara ekonomiskt försvarbart att installera i alla fastigheter. Kostnaden för att bygga om för separering av fastighetsel och verksamhetsel skulle bli väldigt hög. Denna bedömning baseras bl a på tester med uppföljande mätningar som Tornberget tidigare utfört inom området. Tornberget installerar dock individuella undermätarsystem i samband med nybyggnationer.

2. Lokalbokning

Tornberget äger inte frågan när det gäller passersystem, nyckelhantering eller lokalbokning.

Passersystem med kort och närvarostyrning av belysning och ventilation finns i nya eller i nyligen upprustade fastigheter. Närvarostyrning av belysning och ventilation finns med i projekteringen inför ny- och ombyggnationer.

3. Fastighetsstyrning

Tornberget har redan ett likadant IT-system (DHC) med tidsstyrning av ventilation som Salems kommun har. I Tornbergets system (som består av tre olika system: Schneider, Siemens och Honeywell) ställer vi in när fläktar ska starta eller stoppa med hjälp av DUCAR ute i våra fastigheter. Inställningarna görs utifrån så kallade beläggningstider/tidskanaler som följer verksamheternas öppet- och stängningstider samt timer på plats i lokalerna. I systemet finns även larmgränser och maximum- och minimumvärden inlagda. Hittills har ca 80 % av våra förvaltningsobjekt denna uppkoppling och arbete med att koppla upp fler fastigheter pågår ständigt, så antalet ökas kontinuerligt. I de fastigheter som ännu inte är uppkopplade gentemot DHC, styrs ventilationen med konventionella reglercentraler och DUCAR i fastigheterna.

När det gäller system med variabelt flöde, VF- eller VAV-system, så är det sällan lönsamt att byta till dessa enbart för att spara energi. När vi byter ventilationssystem i sin helhet med anledning av att flödena är för dåliga, så övervägs däremot alltid installation av ett system med variabelt flöde. I dessa fall görs en LCC-kalkyl för att se om en sådan åtgärd lönar sig.

Tornbergets arbete med energibesparingar

Den viktigaste energibesparingsåtgärden som Tornberget arbetar med är att byta ut värmeåtervinningen på de ventilationssystem på vilka vi har värmeåtervinnings-lösningar med dålig verkningsgrad. Dessa byts ut till moderna effektiva värmeåtervinningslösningar med hög verkningsgrad upp till 85 %.

Exempel på fler energibesparingsåtgärder som Tornberget fortlöpande arbetar med:

- Elpannor byts ut mot bergvärme med lågtemperatursystem.
- Värmeinjusteringar med nya termostatventiler.
- Utbyten av gamla fjärrvärmecentraler till nya med god verkningsgrad.
- Vattenbesparingsåtgärder.
- Byte av styr- och regler i en utökad övervakning.
- Driftoptimering av drifttider, värmekurvor m m.
- Utbyten av ventilationssystem med dåliga flöden (byts till system med variabelt flöde om LCC-kalkyl visar att det är lönsamt).
- Luftflödesinjusteringar.
- Byggnadstekniska åtgärder såsom exempelvis fönster- och dörrbyten samt isoleringsåtgärder.
- Vid nybyggnation är målet alltid att bygga hus med så låg energiförbrukning som möjlighet utifrån den beställning som Tornberget har erhållit. Byggnaderna förses med god isolering och med fönster med låga u-värden.

Sammanfattning

Tornberget ligger bra till i energifrågan. Sedan 2009 har vi sparat ca 2 % per år, vilket har gett en total energibesparing på ca 17 % mellan 2009 och 2015. Vi räknar med att nå energibesparingsmålet på 20 % till år 2020.

I en jämförelse mellan Tornberget och Salems kommun, så är åtgärderna i stort ganska lika. En skillnad är att i Salem har man bytt ut fler ventilationsaggregat. Detta har dock varit kostsamt, både som engångskostnad vid installation och i efterhand (enligt avtalet delar Salems kommun och Schneider Electrics AB på de energibesparingsvinster som projektet har lett till). En annan skillnad mellan Tornberget och Salems kommun är att Tornberget har en organisation med egna ingenjörer och tekniker inom detta område.

Förslag till beslut:

Styrelsen svarar på remissen gällande motion enligt förslaget att Haninge kommun inte bör tillämpa samma tillvägagångssätt som Salems kommun inom detta område.

Styrelsen beslutar enligt ovan.

Omedelbar justering

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2016-01-04	KS 2015/576	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Uppföljning av intern kontroll 2015

Sammanfattning

Under 2015 har kommunstyrelsens internkontrollplan bestått av elva kontrollmoment. Tio av dessa har genomförts. Det kontrollmoment som inte har genomförts hanteras under 2016 i ett påbörjat arbete avseende oegentligheter. De två sista kontrollmomenten avser enbart kommunstyrelseförvaltningens verksamhet. Alla övriga kontroller har utförts för samtliga nämnder.

Kommunstyrelseförvaltningen har generellt en god intern kontroll men förbättringspotential finns. Några kontroller visas att följsamhe-ten av rutiner i kommunstyrelseförvaltningen kan öka. Åtgärder som kommer att vidtas eller redan har påbörjats för att åtgärda detta, presenteras i uppföljningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 Uppföljning internkontrollplan 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga avd inom kommunstyrelseförvaltningen

Haninge kommun

2016-01-04

Kommunstyrelseförvaltningen
Jeanette Winnerstad

Kommunstyrelsen

Uppföljning av internkontrollplan för kommunstyrelsen 2015

1. Bakgrund

Internkontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten. I internkontrollplanen har riskanalyser av olika processer utmynnat i ett antal rutiner som bedömts vara av särskilt vikt för kontroll. Kontrollerna är både kommungemensamma, dessa återfinns i alla nämnders internkontrollplaner, samt kontroll av nämndernas egna processer och rutiner.

En intern kontrollplan skall bidra till:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). Utöver de kommungemensamma momenten har kommunstyrelsen två egna internkontrollmoment som enbart berör kommunstyreslens verksamhet.

2. Sammanfattning

Under 2015 har kommunstyrelsens internkontrollplan bestått av elva kontrollmoment. Tio av dessa har genomförts. Det kontrollmoment som inte har genomförts hanteras under 2016 i ett påbörjat arbete avseende oegentligheter. De två sista kontrollmomenten avser enbart kommunstyrelseförvaltningens verksamhet. Alla övriga kontroller har utförts för samtliga nämnder.

Kommunstyrelseförvaltningen har generellt en god intern kontroll men förbättringspotential finns. Några kontroller visas att följsamheten av rutiner i kommunstyrelseförvaltningen kan öka. Åtgärder som kommer att vidtas eller redan har påbörjats för att åtgärda detta, presenteras i uppföljningen.

3. Uppföljning 2015

1. Finns backup/spegling på servrar för säkring av arbeten vid driftavbrott?

För IT-system och IT-tjänster finns normalt en grundnivå av backup/spegling på servar för säkring av arbeten. Det gäller såväl centrala system och infrastruktur, som verksamheternas egna. Det kan innebära att en daglig säkerhetskopia tas på det som är skapat och/eller ändrat under dygnet medan en fullständig säkerhetskopia tas en gång per vecka. För att systemägare och systemförvaltare ska kunna kravställa på adekvata och kostnadseffektiva rutiner, som exempelvis kan innebära tätare säkerhetskopieringar, daglig full säkerhetskopiering eller spegling, krävs att man klassificerar informationen i systemet. Detta görs utifrån flera parametrar, och visar på hur känslig och kritisk informationen är. Sådana aktiviteter har beställarenhet IT (BIT) påbörjat genomföra i slutet av 2015. Det kommer ske både internt såväl som med verksamheternas IT-strateger och systemägare.

Slutsats och åtgärd

BIT har börjat med att informationsklassificera system som ligger till grund för kravställning, kontrollera backupnivåer och behov av spegling. BITs arbete fortsätter under 2016. Rutin finns för detta och momentet bedöms inte behöva tas med i 2016 års internkontrollplan.

2. Har verksamheterna redundans (reservplan) för avbrott och störningar?

Detta är delvis kopplat till föregående kontrollmoment, som då också inkluderar periodiska tester av återläsning för att säkerställa säkerhetskopiornas funktion. I sammanhanget pratar man om kontinuitetsplanering, d v s att en verksamhet ska kunna fortgå i behövlig omfattning oavsett form och grad av oönskad påverkan, som kan vara i form av störning, incident, avbrott mm. Framför allt är detta något som vilar på den egna verksamheten. BIT medverkar i denna typ av arbete.

Slutsats och åtgärd

Varje verksamhet ansvarar själva för att ta fram reservplaner för eventuella avbrott. Kommunstyrelseförvaltningen har ingen sammanställning över vilka system som har reservplaner i förvaltningen. Beställarenhet IT bistår med stöd och hjälp kring reservplaner. Under 2016 kommer ett kontrollmoment för IT att vara ”Finns riskklassning för verksamhetssystemen”. I kontrollmomentet för 2016 kommer delar av 2015 års kontrollmoment att ingå varför momentet inte bedöms vara ett eget kontrollmoment i 2016 års internkontrollplan.

3. Hur ser avtalstroheten ut i verksamheterna?

Kommunens verksamheter måste följa lagen om offentlig upphandling och upphandlade leverantörer ska användas. Resultatet för avtalstroheten för helåret 2015 kommer att presenteras i årsredovisningen. Siffrorna nedan avser första halvåret 2015.

Avtalstroheten har totalt sett minskat första halvåret 2015, jämfört med avtalstroheten 2014 och är lägre än nivån 2013. Orsaken kan vara att inköpsvolymerna är större på hösten och att troheten ökar med det. En annan orsak kan vara den höjda direktupphandlingsgränsen. I tre förvaltningar har avtalstroheten ökat första halvåret 2015 jämfört med 2014 års resultat (KSF, SOF och SBF).

Förvaltning	Trohet halvår 2015	Trohet 2014	Trohet 2013
Hela	79%	83%	81%
KSF	89%	87%	89%
KOF	66%	66%	58%
UBF	62%	69%	69%
SOF	67%	65%	52%
SBF	87%	83%	84%
ÄF	77%	85%	84%

Observera att resultatet är per förvaltning, ej på nämndnivå.

Slutsats och åtgärder

Kommunstyrelseförvaltningen har förbättrat den egna avtalstroheten jämfört med tidigare mätning. Nämnderna behöver arbeta aktivt med avtalstroheten för att öka den. Inköpssystemet som införs under 2016 kommer att underlätta för verksamheterna avropa inköp från kommunens ramavtal. Avtalstroheten följs upp under mål 10 i mål och budget 2016 och det innebär att denna kontrollpunkt kan utgå i 2016 års internkontrollplan.

4. Följer verksamheterna de nya direktupphandlingsreglerna?

Analys av resultatet för helåret 2015 kommer att presenteras i årsredovisningen.

Rutinen för direktupphandling, här menat köp överstigande 100 000 sek men understigande 505 800 sek, anger att alla sådana köp ska dokumenteras enligt framtagen rapportmall och skickas tillsammans med kopia på avtalet till Upphandling Södertörn.

Under perioden januari till juni 2015 har endast 12 sådana rapporter kommit in till Upphandling Södertörn. Rapporterna är från alla förvaltningar. Vid analys av inköpen i kommunen under samma tid kan urskiljas att närmare 300 köp överstigande 100 000 sek men understigande 505 800 sek där avtal inte är känt hos Upphandling Södertörn har genomförts.

Slutsatsen och åtgärder:

Rapportering av utförda direktupphandlingar fungerar inte som önskat. En riktad informationsinsats kommer att genomföras av kommunstyrelseförvaltningens upphandlingsenhet för att verksamheternas bättre ska följa de rutiner som finns. Eftersom kontrollmomentet kommer att hanteras av upphandlingsenheten i samband med avtalsuppföljningen kommande år, bedöms det inte behöva tas med i 2016 års internkontrollplan.

5. Efterlevs rutinen för kontroll av utanordningslistorna?

Rutin för signering av utanordningslistor har kontrollerats. Kontrollmomentet föranleds av att felaktiga löneutbetalningar sker till följd av att information om förändringar inte rapporteras till löneenheten. Varje chef ska kontrollera och signera sitt löneansvar/sin enhets utanordningslistor för löner varje månad innan lönen utbetalas. Ett uttag ur lönesystemet för november månad 2015 visar följande (resultat maj 2015 inom parentes):

Resultat nov 2015 **(maj 2015)**	**KSF**	**UBF**	**SBF**	**ÄF**	**SOF**	**KOF**
Totalt antal utanordningslistor	23 (21)	101 (103)	18 (18)	47 (43)	88 (86)	31 (33)
Antal ej signerade listor av enhets-chef (steg 1)	9 (4)	45 (19)	5 (3)	17 (8)	16 (5)	11 (9)
Antal ej signerade listor av överord-nad chef (steg 2)	9 (11)	53 (70)	6 (0)	- (-)*	41 (23)	5 (5)
Total antal färdigsignerade listor	5 (6)	3 (14)	7 (15)	30 (35)	31 (58)	15 (19)
I procent	21,7 (28,6)	3,0 (13,6)	38,9 (83,3)	63,8 (81,3)	35,2 (67,4)	48,4 (57,6)

Observera att resultatet är per förvaltning, ej på nämndnivå.

**Äldreförvaltningen har endast ett steg i sin utanordningsrutin. Tidigare rapporterad siffra (maj) är justerad.*

Slutsats och åtgärder

Resultatet för KSF och i samtliga andra förvaltningar är lägre i november än i maj vilket inte är tillfredsställande. Löneenheten inom kommunstyrelseförvaltningen har påbörjat en rad åtgärder under 2015 för att informera, förenkla och förtydliga rutiner:

Riktad information till chefer innehållande:
Kontrollera rimlighet på utbetalda löner
Extra kontroll på de personer som slutat eller har långtidsfrånvaro
Koppla ihop kontrollen med skuldrutinen
Påminna att kontroll av utanordningslista ingår i chefs ansvar och betydelsen av att aktiviteten genomförs

Utveckling av stödfunktioner till chef i Heroma:
Bevakningar till chefs mail när det finns något att signera i Heroma:
Obesvarade ärenden, (ej godkända ärenden)
Längre tids frånvaro upphör (inom pågående månad)
Sjukfrånvaro längre än 28 dagar
Semester, uttag mindre än 20 dagar

Sammanfattningsvis är bedömningen att kontrollmomentet inte behöver fortsätta i internkontrollplanen 2016.

6. Följer verksamheterna reglerna för systematiskt arbetsmiljöarbete?

Gruppen för internkontroll har kontrollerat om verksamheterna följer reglerna för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Detta har gjorts genom en enkätundersökning under sommaren 2015. Förvaltningarna fick fem frågor. Svaren är per förvaltning, ej på nämndnivå.

	KSF	UBF	ÄF	SOF	KOF	SBF
1. Har förvaltningen utarbetat checklistor/ lathundar/rutiner för SAM?	ja	ja	ja	ja	ja	ja
2. Har alla chefer utbildats i SAM?	nej	ja	ja	ja	95 %	95 %
3. Har alla chefer skrivit på blankett där arbetsmiljöansvaret framgår?	nej	ja	80 %	ja	85 %	ja
4. Har samtliga medarbetare med uppgiftsfördelning utbildats?	nej	ja	nej	*	*	nej
5. Har samtliga medarbetare med uppgiftsfördelning skrivit på en blankett där innebörden framgår?	nej	ja	nej	*	*	nej

** förvaltningarna har inte medarbetare med uppgiftsfördelning, utan detta ligger på enhetscheferna, vilket innebär att de ingår i svaren på 2 och 3*

Resultat av enkätsvaren

Från samtliga förvaltningar har svar inkommit. Samtliga förvaltningar har någon form av checklistor eller andra rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I tre förvaltningar har samtliga chefer utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete (UBF, ÄF, SOF). I två förvaltningar har cirka 95 procent utbildats (KOF, SBF). I KSF har inte samtliga utbildats.

Något färre chefer har skrivit på en blankett där deras arbetsmiljöansvar framgår. I tre förvaltningar har samtliga chefer gjort det (UBF, SOF, SBF), men endast 80-85 % i två förvaltningar (ÄF, KOF). I KSF har inte samtliga skrivit under en blankett.

Samtliga medarbetare med uppgiftsfördelning i tre förvaltningar (UBF, SOF, KOF) har utbildats och skrivit på blankett där innebörden av deras uppgiftsfördelning framgår. I tre förvaltningar har detta ej skett (ÄF, SBF och KSF).

Slutsats och åtgärder

Alla ansvariga chefer har inte fått den utbildning och skrivit under den blankett om arbetsmiljöansvar som ska göras. Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns i kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelseförvaltningen behöver förbättra efterlevnaden av reglerna för systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbete med detta fortsätter 2016 men momentet bedöms inte behöva tas med i internkontrollplanen 2016.

7. Följs riktlinjerna för företagskort?

Vid behov kan anställda i kommunen få ett företagskort som betalningsmedel för inköp till verksamheten i de fall fakturering inte kan tillämpas. Krediten är 10 000 kronor per kort. Antal kort är begränsat till fem per ansvar, vilket innebär att enheten/ansvaret har en total kreditkostnad på 50 000 kronor. Beslut om fler kort per ansvar kan fattas av avdelningschef eller förvaltningschef. Företagskort får endast användas för inköp avseende kommunens verksamheter. Privata inköp och kontantuttag är inte tillåtna. Fakturan för inköpen ska skickas till skanning. Samtliga kvitton ska bifogas fakturan och vara helt läsbara. Vid restaurangbesök, representation, kurs och konferens ska alltid syfte och deltagarlista bifogas. Vid utlämning av företagskort rekommenderas kortinnehavaren att använda en särskild blankett för kvittoredovisning, där syfte för samtliga köp kan noteras.

Uppföljning av riktlinjerna har gjorts genom slumpmässiga stickprov.

1. Hur många kort finns utlämnade?

Antalet utlämnade företagskort har under året minskat något och är 353 stycken (nov 2015). Inom kommunstyrelseförvaltningen finns 18 utlämnade företagskort. Antal kort per förvaltning varierar mellan 4 till 27 procent i förhållande till totalt antalet

anställda och för kommunstyrelseförvaltningen är det nio procent. Genomsnittet för samtliga nämnder är åtta procent.

2. Skickas fakturorna till skanning?

I samtliga nämnder utom en har betalning av ett fåtal fakturor skett manuellt. Detta är inte tillåtet. Kommunstyrelseförvaltningen har under perioden hanterat en (1) av 55 fakturor manuellt. Det totala antalet manuellt betalda fakturor i kommunen har minskat under året (från 6,7 procent till 3,0 procent). En nämnd drar upp siffran för genomsnittet och står för 14 av de totalt 32 manuellt hanterade fakturorna i uppföljningen av ÅR. Övriga nämnder har få eller ingen manuellt hanterad faktura.

3. Är momsen rätt redovisad?

Felräknad moms har minskat under året. Endast ett fåtal fakturor har felberäknad moms och beloppen på felräkningarna har minskat. Kommunstyrelseförvaltningen har räknat fel på momsen på en faktura och eftersom kvitto saknas på en annan, kan momsen inte beräknas på den heller.

4. Finns kvitto på inköpet med i bokföringsunderlaget och har syfte med köpet redovisats?

Redovisningen av kvitton har förbättrats men i flera nämnder finns felaktigheter. Kortslipar är inte godkända som bokföringsunderlag men har använts. Syfte ska anges vid resor och vid inköp av presenter bör det framgå vilka som ska få dem. Kommunstyrelseförvaltningen har överlag hanterat detta rätt. I en faktura i stickproven för kommunstyrelseförvaltningen saknas dock kvitto.

5. Är inköpen relaterade till verksamheten?

Samtliga inköp inom kommunstyrelseförvaltningen i stickproven är relaterade till verksamheten. En par tveksamma inköp är gjorda i andra nämnder, där syfte eller vem som har åtnjutit resultatet av inköpet inte framgår. Övervägande del av inköpen avser livsmedel, uppvaktning och personalrepresentation.

Slutsats och åtgärder:

Undersökningen har gjorts genom stickprov. Riktlinjerna för företagskort följs i stor omfattning inom kommunstyrelseförvaltningen och resultaten har generellt sett förbättrats under året. Momsberäkningarna fortsätter att vara en svårighet och alla fakturor avseende inköp med företagskort är inte skickade till skanning. Utbildnings- och informationsinsatser har påbörjats och kommer att fortgå för alla som ska hantera företagskort. Stickprov avseende hantering av företagskort görs regelmässigt men momentet bedöms inte behöva finnas med i internkontrollplanen 2016.

8. Är policyn mot mutor känd och följs den?

Under november månad skickades en enkät till ett urval (179 st) chefer på olika nivåer i alla förvaltningar. Svarsfrekvensen var 61,5 procent, det vill säga 110 chefer svarade. I KSF svarade 12 (av 17) chefer.

a) Känner du till att Haninge kommun har en mutpolicy?

	KSF	KOF	SON	SBF	UBF	ÄF	Totalt
Ja	11	12	28	15	10	15	91
Nej	1	1	3	1	13	0	19
Totalt	12	13	31	16	23	15	110

b) Om du känner till mutpolicyn, har du tagit del av innehållet?

	KSF	KOF	SON	SBF	UBF	ÄF	Totalt
Ja	9	11	24	12	10	15	74
Nej	3	2	7	4	13	0	26
Totalt	12	13	31	16	23	15	110

c) Bedömer du att det finns risk att råka ut för mutförsök i din roll i tjänsten?

	KSF	KOF	SON	SBF	UBF	ÄF	Totalt
Ja	4	4	8	10	8	12	46
Nej	8	9	23	6	15	3	64
Totalt	12	13	31	16	23	15	110

d) Känner du till någon anställd i Haninge kommun som fått eller erbjudits en muta i tjänsten?

	KSF	KOF	SON	SBF	UBF	ÄF	Totalt

Ja	6	2	2	5	3	8	26
Nej	6	11	29	11	20	7	84
Totalt	12	13	31	16	23	15	110

92 procent av cheferna i KSF känner till att kommunen har en mutpolicy. Tre av fyra chefer känner till policyns innehåll. En tredjedel (33 procent) bedömde att det finns risk att råka ut för mutförsök i tjänsten. Hälften av cheferna i kommunstyrelseförvaltningen känner till någon anställd i kommunen som fått eller erbjudits en muta i tjänsten.

Slutsats och åtgärder

Kunskapen om policy mot mutor är ungefär likartad inom kommunstyrelseförvaltingen som i övriga förvaltningar, med något undantag. Resultatet av enkäten visar att i kommunstyrelseförvaltningen känner elva av tolv chefer till att policy mot mutor finns. Ämnet kommer att tas upp på en ledningsträff under 2016, där chefer från samtliga förvaltningar deltar. Muta bör också diskuteras i varje förvaltnings ledningsgrupp. Ett projektarbete avseende en policy om oegentligheter har påbörjats som ska utmynna i regelverk kring oegentligheter inklusive mutor varför kontrollmomentet utgår som ett internkontrollmoment under 2016.

9. Finns risk för vänskapskorruption i verksamheterna?

Ingen undersökning om vänskapskorruption har utförts under året. Ett projektarbete avseende en policy om oegentligheter har påbörjats som ska utmynna i regelverk kring oegentligheter inklusive vänskapskorruption.

10. Kompetensbaserad rekrytering

Under november gjordes en enkätundersökning inom kommunstyrelseförvaltningen om kompetensbaserad rekrytering. 17 enkäter skickades ut och 12 svar kom in. En chef av de 12 känner inte till den kompetensbaserade rekryteringen. Personen har varit anställd kortare tid än två år. Sju personer använde den kompetensbaserade rekryteringsprocessen vid sin senaste rekrytering. Tre personer använde extern tjänst för rekryteringen och två använde sig ej av processen, varav en kommenterade följande ”Använde ej processen, men tankesättet”.

Ytterligare kommentarer till frågorna om processen var: ”Skulle vilja ha hjälp av HR avdelning med mottagande o sammanställning”, ”Efterfrågar digitalt verktyg för ansökningar, värderingar etc.”, ”Självklart att man rekryterar på kompetens!”

Slutsatser

En av tolv chefer känner inte till kommunens kompetensbaserade rekryteringsprocess. Rutinen för kompetensbaserad rekrytering används av de elva som känner till processen eller så anlitas extern tjänst för rekryteringen. Alla nya

chefer behöver få information om kompetensbaserad rekrytering. Momentet bedöms inte behöva tas med i internkontrollplanen 2016.

11 Styrdokument

Följs föreskrifterna för styrdokument? En undersökning om detta gjordes inför internkontrolluppföljningen till delårsbokslutet per augusti.

Arbete med flera styrdokument pågår inom kommunstyrelseförvaltningen. Anvisningarna för styrdokument som finns på intranätet är kända av de flesta, endast ett fåtal handläggare känner inte till dem. Nya chefer har inte alltid fått information om att det finns mallar. Mallar för de olika styrdokumenten används förutsatt att handläggaren känner till att de finns och ska användas. I enstaka fall passar inte mallen, exempelvis för översiktsplanen.

Slutsats och åtgärd

Under hösten gjordes ett frågeformulär om mallar för styrdokument. Resultatet visar att de flesta känner till att mallar för styrdokument finns. Mallarna passar inte alltid för styrdokumentet. En översyn av mallar för styrdokument på webben kommer att göras och momentet bedöms inte behöva tas med i 2016 års internkontrollplan.

4. Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. Uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan 2015 godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2016-01-11	KS 2015/577	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Internkontrollplan 2016

Sammanfattning

I internkontrollplanen 2016 finns de processer och rutiner som bedöms behöva kontrolleras under året. Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller rutiner och processer som berör samtliga nämnder. Flera rutiner som kontrollerats 2015 bedöms genom riskanalys inte längre ha någon hög risk och föreslås ej ingå i internkontrollplanen 2016.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-01-04 Internkontrollplan 2016 inkl bilaga

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Internkontrollplanen 2016 godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Samtliga avd inom kommunstyrelseförvaltningen

Haninge kommun

2016-01-04

Kommunstyrelseförvaltningen
Jeanette Winnerstad

Kommunstyrelsen

Förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen 2016

1. Sammanfattning

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

Förvaltningen redovisar uppföljningen av internkontrollplanen 2015 i ett eget ärende. Flera rutiner som kontrollerats 2015 bedöms inte ha någon hög risk och kommer inte att föreslås i internkontrollplanen 2016. Flera nya kommungemensamma riskmoment ligger i internkontrollplanen för 2016.

2. Bakgrund

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. En intern kontrollplan skall bidra till:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

Regler för internkontroll finns i kommunens reglemente för intern kontroll[1]

3. Ärendets beredning

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). En delegation från gruppen arbetar med internkontrollen. Samordning sker av ekonomidirektörens stab. Gruppen har

[1] http://www.haninge.se/sv/Kommun-och-politik/Styrdokument/Forfattningssamling/Reglementen-regler-och-arbetsordning/

berett 2016 års internkontrollplan avseende de kommungemensamma kontrollmomenten.

4. Internkontroll 2016

4.1 Genomförd väsentlighets- och riskanalys

Vid den kommungemensamma riskanalysen har SKLs (Sveriges kommuner och landsting) fyrfältsmall för riskanalys använts och risker har satts upp i fälten låt vara, observera eller prioritera, utifrån hur hög sannolikhet och hur allvarlig konsekvens risken innebär.

I fältet för ”prioritera” hamnar risker som föreslås behöva kontrolleras under 2016 och därför tas med i internkontrollplanen. Alla kommungemensamma riskmoment som hamnat i fältet för prioritera, läggs in i internkontrollplanerna i samtliga nämnder. Det innebär att dessa även finns med i förslaget till internkontrollplan för kommunstyrelsen.

I fälten för ”observera” finns risker som omhändertas eller bevakas på annat sätt än genom internkontrollplanen och därför inte behöver tas med.

I fältet ”låt vara”, har risken bedömts som så låg att momentet inte behöver beaktas i årets internkontrollarbete.

<table>
<tr><td>Mycket allvarlig konsekvens</td><td colspan="2">OBSERVERA</td><td colspan="2">PRIORITERA</td></tr>
<tr><td>Allvarlig konsekvens</td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kännbar konsekvens</td><td colspan="2">LÅT VARA</td><td colspan="2">OBSERVERA</td></tr>
<tr><td>Obefintlig konsekvens</td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td>Mycket låg sannolikhet</td><td>Låg sannolikhet</td><td>Hög sannolikhet</td><td>Mycket hög sannolikhet</td></tr>
</table>

Samtliga riskmoment som fanns i internkontrollplanen 2015 har diskuterats i riskanalysen. I riskanalysen har deltagare från samtliga förvaltningar medverkat. Resultatet av arbetet har inneburit att nya kommungemensamma riskmoment har prioriterats.

Resultat av kommunstyrelseförvaltningens riskanalys:

I den kommungemensamma riskanalysen framkom risker som enbart berör kommunstyrelsens verksamhet. Dessa lades fram i en riskanalys för förvaltningens ledningsgrupp. På samma sätt som i den kommungemensamma riskanalysen, användes SKLs fyrfältsmall.
Följande risker bedömdes för kommunstyrelsen behöva observeras:

- Inköpssystem, internkontroll. Finns kontroll inbyggd i det nya systemet baserat på attestreglemente?
    - Inköpssystemet befinner sig i ett uppbyggnadsskede och i systemet finns goda möjligheter att bygga in säkerhet genom regelverk baserat på attestreglemente och beloppsgränser. Kommer att kontrolleras via systemet under 2016.
- IT mailattacker, virus etc. Är kommunen rustad för attacker?
    - Kommunen utsätts för attacker och säkerheten prövas ständigt. Tredje part, Tieto ansvarar för detta.
- Brister i personalsystemet. Finns brister i systemet?
    - Inga större brister i rutinerna eller i systemet. Felaktiga löneutbetalningar utgör en bråkdel av tusentals månatliga löneutbetalningar och beror till stor del på den mänskliga faktorn. Information och utbildning från kommunstyrelseförvaltningens löneenhet pågår.

Följande risk bedömdes ligga i fältet för låt vara:

- W3D3. Finns risk att ärenden i det nya ärendehanteringssystemet inte hanteras korrekt?
    - Systemet är nyss infört och behöver inkörningsperiod. Utvärdering får utvisa om förändringar behöver göras.

Inget av riskmomenten bedömdes behöva prioriteras och kommer inte med i internkontrollplanen för 2016.

4.2 Förslag till ny internkontrollplan 2016

I internkontrollplanen 2016 finns de processer och rutiner som bedöms behöva kontrolleras under året. Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller rutiner och processer som berör samtliga nämnder. Flera rutiner som kontrollerats 2015 bedöms genom riskanalys inte längre ha någon hög risk och föreslås ej ingå i internkontrollplanen 2016.

4.3 Uppföljning och återrapportering

Redovisning av uppföljning till kommunstyrelsen sker i samband med delårsuppföljning 2 och vid årsbokslut enligt förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2016.

5. Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att

1. Förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2016 godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

INTERNKONTROLLPLAN 2016 Kommunstyrelsen

Process/rutin	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod	Uppföljning
Målkategori: Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet				
Inköpssystem, nya rutiner	Ökar antalet köp med företagskort i förhållande till uppstart av nytt inköpssystem?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Komplett undersökning antal inköp med företagskort i förhållande till tidigare år	Uppföljning och rapport till delår 2. Uppföljning och rapport till ÅR
Målkategori: Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten				
Systemdoku-mentation IT	Har nämnderna systemdokumentation för sina verksamhetssystem?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Kontroll med IT-strateger	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR
IT information	Finns riskklassning för verksamhetssystemen?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Kontroll med IT-strateger	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR
Målkategori: Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer				
Diarieföring	Finns dokumenterade rutiner för diarieföring?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Intervjuer med nämndkanslier	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (1)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2016-01-13	KS 2016/31	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Attestförteckning 2016

Sammanfattning

Enligt kommunens attestreglemente ska nämnderna årligen utse beslutsattestanter och ersättare. Kommunstyrelsen är ansvarig för hela kommunstyrelseförvaltningens budget inför kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen kan delegera ansvaret, men fråntas därmed inte ansvaret för delegatens handlande.

Underlag för beslut

- Attestförteckning kommunstyrelsen, 2016-01-11

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Beslutsattestanter och ersättare år 2016 enligt förteckning i bilaga godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Alla avdelningschefer inom kommunstyrelseförvaltningen

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Attestförteckning 2016

Kommunstyrelsen

2016-01-11

Ansvar	Attest text	Attest namn	Beloppsgräns	Ersättare funktion
1000	Ordförande kommunstyrelsen	Meeri Wasberg	250 000	Kommunfullmäktiges ordförande
1003	Ordförande kommunfullmäktige	Kenneth Forsberg	100 000	Förste vice ordförande kommunfullmäktige
1003	Ordförande KF vänorter	Ulla-Britt Öhman	100 000	Näringslivs- och utvecklingsdirektör
1004	Ordförande Brandbergberedningen	Anna Ragnar	100 000	Kommunstyrelsens ordförande
1007	Ordf MR-beredningen	Maria Seinegård	100 000	Kommunstyrelsens ordförande
1008	Ordförande pensionärsrådet	Annett Haaf	100 000	Kommunstyrelsens ordförande
1009	Ordförande handikapprådet	Petri Salonen	100 000	Kommunstyrelsens ordförande
1010	Ordf brottsförebyggande rådet	Petri Salonen	100 000	Kommunstyrelsens ordförande
1020	Borgerliga förrättningar	Niklas Näslund	250 000	Kommundirektör
1200	Kommundirektör	Bengt Svenander	5 000 000	Kommunstyrelsens ordförande
1212	Kanslichef	Niklas Näslund	500 000	Kommundirektör
1221	Näringslivs- och utvecklingsdirektör	Peter Jemtbring	500 000	Kommundirektör
1222	Informationschef	Anna Berglund	250 000	Näringslivs- och utvecklingsdirektör

1223	Enhetschef strategisk planering	Berit Pettersson	250 000	Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Ansvar	Text	Namn	Beloppsgräns	Ersättare
1227	Mark- och exploateringschef	Britta Orring	250 000	Näringslivs- och utvecklingsdirektör
1231	HR direktör	PH Magnusson	500 000	Kommundirektör
1232	Chef arbetsgivarfrågor	Malin Semb Hennings	250 000	HR direktör
1233	Lönechef		250 000	HR direktör
1234	Metod & Kvalitet	Viktoria Marks	250 000	CIO/IT-Chef
1237	Chef Beställar IT enheten	Jeanette Thorell	250 000	HR direktör
1238	Programkontor	Oskar Nederheim	250 000	CIO/IT-Chef
1239	Drift- och förvaltningskontor		250 000	CIO/IT-Chef
1111	Chef överförmyndarenheten	Niklas Näslund	250 000	Kommundirektör
1240	Ekonomidirektör	Jörn Karlsson	Över 5 000 000	Kommundirektör
1241	Lokalförsörjningschef	Jesper Schönberg	250 000	Ekonomidirektör
1244	Redovisningschef	Harry Kiviharju	250 000	Ekonomidirektör
1245	Controllerchef	Karin Reschke	250 000	Ekonomidirektör
1261	Servicechef	Peter Swanemar	500 000	Kommundirektör
1262	Internservicechef	Dario Jovic	250 000	Servicechef
1310	Ekonomidirektör medlemsavgifter	Jörn Karlsson	Över 5 000 000	Kommundirektör
1320	Säkerhetsstrateg försäkringar	Bo Jensen	250 000	Kanslichef
1499	Ekonomidirektör finansförvaltning	Jörn Karlsson	Över 5 000 000	Kommundirektör

Kommundirektören bemyndigas att vid behov utse annan ersättare inom kommunstyrelseförvaltningen.

Attestförteckningen ska årligen beslutas av nämnd i enlighet med attestreglementet.
Kopia av attestförteckningen lämnas snarast efter nämndens beslut till ekonomiadministrativa enheten.
Ekonomiadministrativa enheten måste även inneha namnteckningsprov på samtliga attestanter. För detta finns särskild blankett. Denna blankett ska även användas under löpande år vid förändringar av innehavare av befattning.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Ekonomiavdelningen	2015-12-18	KS 2015/511	
Handläggare			
Jörn Karlsson, ekonomidirektör			

Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter – svar på revisionsskrivelse

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens anlitande av externa konsulter. Granskningens syfte är att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de konsulttjänster som upphandlas och köps in till verksamheterna.

Revisorernas bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. De intervjuade verksamhetsrepresentanterna är övervägande nöjda med stöd, rådgivning och utbildning. Stickproverna visar på god följsamhet till LOU i granskade konsulttjänstupphandlingar.

Det finns dock förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar EY rekommendationer till kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till svar på revisionens rekommendationer och föreslår att det blir kommunstyreslens svar på revisonsrapporten.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2015-12-15 –Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter – svar på revisionsskrivelse

- Revisionsskrivelse 2015-10-21 - Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

- Revisionsrapport 2015 - Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelsen .

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Revisorerna

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

15 december 2015

Jeanette Winnerstad

Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter – svar på revisionsskrivelse

Bakgrund
EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens anlitande av externa konsulter. Granskningens syfte är att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de konsulttjänster som upphandlas och köps in till verksamheterna.

Revisorernas bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. De intervjuade verksamhetsrepresentanterna är övervägande nöjda med stöd, rådgivning och utbildning. Stickproverna visar på god följsamhet till LOU i granskade konsulttjänstupphandlingar.

Det finns dock förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar EY följande rekommendationer till kommunen:

- Vidta åtgärder för att minska kötider i upphandlingsverksamheten.
- Säkerställ att rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandlingar är förankrade i alla verksamheter.
- Tydliggör rollfördelningen inom de områden där verksamheterna enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte själva ska köpa tjänster externt.
- Etablera riktlinjer eller rutiner för hur konsulttjänster ska hållas inom budgeterade gränser.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter
Kommunstyrelseförvaltningens svar på revisionens rekommendationer

1. Vidta åtgärder för att minska kötiderna i upphandlingsverksamheterna.
Södertörns upphandlingsnämnd bildades 1 oktober 2012 som en gemensam nämnd mellan Haninge och Nynäshamns kommuner. Den gemensamma nämndens uppgift är att samordna upphandling av varor och tjänster för kommunernas verksamheter i syfte att nå rätt kvalitet till

lägsta möjliga kostnad/bästa affärsmässiga villkor. Nämnden ska, efter nära samverkan med verksamheterna, besluta om avtalsområden lämpliga för ramavtal, genomföra upphandlingar och teckna ramavtal inom beslutade områden. Nämnden ska även genomföra upphandlingar som inte omfattas av ramavtal. Vidare är nämnden kommunens expertorgan och ska leda utvecklingen inom upphandlingsområdet. Nämnden har därigenom en stödjande och konsultativ roll och ska i nära samverkan med kommunernas verksamheter arbeta aktivt med att effektivisera inköpsprocessen.

Efter det att verksamheten kommit igång har det blivit ett ökat fokus på upphandlingsfrågor i respektive kommun. Verksamheterna vill göra upphandlingarna med kvalitet och har därmed ökat sin efterfrågan på tjänsterna. Det har också inneburit att flera verksamheter önskar ramavtal på områden där det tidigare inte funnits några ramavtal. Detta tillsammans med att båda kommunerna växer, och därmed ett ökat antal entreprenadupphandlingar, har inneburit att önskemålet på antalet upphandlingar varit högre än vad Upphandling Södertörn mäktat med.

Bildandet av Södertörns upphandlingsnämnd har varit positivt och det ökade behovet av upphandlingstjänster är i grunden bra. Men det ökade antalet önskade upphandlingar från verksamheten har också inneburit att upphandlingar och avtal för närvarande inte är i fas och ett stort eftersläp finns av avtal som inte hunnits med att upphandla på nytt. Inför 2016 har kostnadsramen för Södertörns upphandlingsnämnd utökats med 2,0 mnkr fördelat på de båda ingående kommunerna Haninge och Nynäshamn. Vidare har det förts diskussioner med Tornberget för att utöka resurserna till Tornberget med motsvarande 1 person och som Tornberget kommer att finansiera.

Under 2015 har också upphandlingarna av entreprenader ökat. Då dessa upphandlingar handlar om infrastrukturinvesteringar i form av gator och vägar samt lokaler, så har dessa prioriterats och upphandlingar av ramavtal har fått stå tillbaka. Diskussioner förs om att större investeringsprojekt skall belastas med en upphandlingsavgift för att på så sätt få mer resurser för att genomföra fler upphandlingar.

Södertörns upphandlingsnämnd har nu funnits i drygt tre år. I underlaget inför bildandet av den gemensamma nämnden finns en skrivning om att göra en gemensam utvärdering av verksamheten efter förslagsvis tre år. En sådan utvärdering bör behandla hur upphandlingsverksamheten har utvecklats i förhållande till kommunernas motiv för att inrätta nämnden och hur upphandlingsverksamheten som sådan har utvecklats. Vidare hur användarna, dvs kommunernas verksamheter, uppfattar upphandlingsverksamheten, samt resursåtgång, ekonomi o dyl. En sådan utvärdering är planerad att genomföras under 2016.

2. Säkerställ att rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandlingar är förankrade i alla verksamheter.
Utbildningar arrangeras löpande för anställda inom kommunerna som behöver lära sig mer om upphandlings- och inköpsprocessen. På kommunernas intranät och verksamhetens (Upphandling Södertörns) webbplats finns vägledning och mallar för genomförande av direktupphandlingar samt mall för rapportering av direktupphandling. För att säkerställa rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandling kommer det att genomföras en översyn av hur information om genomförande och rapportering av direktupphandling framställts och därefter kommer en riktad informationsinsats att genomföras.

3. Tydliggör rollfördelningen inom de områden där verksamheterna enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte själva ska köpa tjänster externt.
Sedan 2010 är kommunens administrativa resurser avseende ekonomi, personal och information samlade centralt. I mål och budget finns det beskrivit om vilka tjänster som verksamheterna inte för lov att köpa från någon annan än de centrala resurserna på kommunstyrelseförvaltningen. Med detta menas att verksamheterna inte för lov att köpa ekonomiadministration, löneadministration, upphandling, IT-drift m.m. externt. Att utifrån detta dra slutsatserna att det inte skulle vara tillåtit att exempelvis köpa in en konsulttjänst för ett visst verksamhetssystem är att dra fel slutsatser.
Om det finns otydligheter i verksamheterna kring detta skall information om reglerna tydliggöras.

4. Etablera riktlinjer eller rutiner för hur konsulttjänster ska hållas inom budgeterade gränser.
Varje verksamhet ansvarar för att hålla sin budget och att följa de regler som finns. Det är varje verksamhet som, inom tilldelad budgetram, avgör om en konsulttjänst skall köpas in. Kostnadsutvecklingen följs i regelbundna ekonomiska uppföljningar.

Underlag för beslut
- Revisionsrapport 2015 ”Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter”

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar

1 Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra kommunstyrelsens svar på revisionsskrivelsen.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

HANINGE KOMMUN
Revisorerna

Revisionsskrivelse 2015-10-21

Till Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens anlitande av externa konsulter. Granskningens syfte var att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de externa konsulttjänster som upphandlas och köps in till olika verksamheter. Vår bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. Revisionen bedömer också de utbildningsinsatser som sker inom upphandlingsområdet som positiva.

Vår granskning tyder på att konsulttjänster i första hand nyttjas i lägen där verksamheten har ett tillfälligt behov av en specifik specialistkompetens som saknas internt. Granskningen visar också att alla verksamheter inte har den långsiktighet de skulle vilja ha i planeringen av sådana insatser. Samtidigt har Upphandling Södertörn stora resursproblem som innebär att upphandlingar blir kraftigt försenade. Detta sammantaget innebär att nyttan och kvaliteten i konsultinsatser riskerar att påverkas negativt.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Vidta åtgärder för att minska kötider i upphandlingsverksamheten.
- Säkerställ att rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandlingar är förankrade i alla verksamheter.
- Tydliggör rollfördelningen inom de områden där verksamheterna enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte själva ska köpa tjänster externt.
- Etablera riktlinjer eller rutiner för hur konsulttjänster ska hållas inom budgeterade gränser.

Granskningsrapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen. Revisionen önskar få svar från styrelsen angående vilka åtgärder som kommer att vidtas senast den 15 januari 2016.

För Haninge kommuns revisorer

Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport 2015

Haninge kommun

Granskning av kommunens anlitande av externa konsulter

Building a better working world

Innehåll

Innehåll **0**

Sammanfattning **1**

1 Inledning **1**

1.1 Bakgrund 1

1.2 Syfte 1

1.3 Ansvariga styrelser/nämnder 1

1.4 Metod 1

1.5 Avgränsning 2

2 Revisionskriterier **2**

2.1 Lagen om offentlig upphandling 2

2.2 Mål och budget 2015-2016 2

2.3 Haninge kommuns upphandlingspolicy 3

3 Kommunens köp av konsulttjänster **3**

4 Upphandlings- och avtalsprocessen **5**

4.1 Upphandling och avtal 5

4.2 Granskning av genomförda upphandlingar 7

5 Stöd och verktyg **8**

6 Uppföljning och kontroll **9**

6.1 Uppföljning och kontroll av köp 9

6.2 Uppföljning och kontroll av avtal 10

7 Pågående utvecklingsarbete **12**

8 Slutsatser och bedömning **13**

8.1 Sammanfattande slutsatser och rekommendationer 14

Källförteckning **16**

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat kommunens anlitande av externa konsulter. Granskningens syfte är att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de externa konsulttjänster som upphandlas och köps in till olika verksamheter.

Vår bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. De intervjuade verksamhetsrepresentanterna är övervägande nöjda med stöd, rådgivning och utbildning. Våra stickprover visar på god följsamhet till LOU i granskade konsulttjänstupphandlingar. Arbetet är därtill särdeles transparent.

Vår granskning tyder på att konsulttjänster i första hand nyttjas i lägen där verksamheten har ett tillfälligt behov av en specifik specialistkompetens som saknas internt. Granskningen visar också att alla verksamheter inte har den långsiktighet de skulle vilja ha i planeringen av sådana insatser. Samtidigt har Upphandling Södertörn stora resursproblem som innebär att upphandlingar blir kraftigt försenade. Detta sammantaget innebär att nyttan och kvaliteten i konsultinsatser riskerar att påverkas negativt. Vi ser en stor risk för att upphandlingskapaciteten blir en flaskhals för effektiva utvecklingsprojekt inom alla verksamheter. Resursproblemen är också en bidragande faktor till att många tjänster handlas utan upphandling och att ingångna avtal förlängs längre än skäligt enligt LOU.

Vår bedömning är vidare att verksamheternas direktupphandlingar sker i enlighet med LOU men att detta inte nödvändigtvis skapar affärsmässighet och en effektiv resursanvändning. Flera intervjupersoner berättar att de oftast tillfrågar tre leverantörer men att de ibland ändå bara mottar ett anbud och då accepterar detta enda anbud. Arbetet med att direktupphandla ger således ett litet konkurrensskapande värde. Vi noterar också att de kommungemensamma rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandling tycks vara illa förankrade. Samtliga intervjupersoner menar att de känner till reglerna, men Upphandling Södertörns bedömning är att bara en bråkdel av alla förväntade rapporter kommer in för uppföljning och kontroll.

Vi ser också en stor risk i att 8 av de 22 leverantörer som debiterat över den ekonomiska gränsen för direktupphandling före 31 augusti saknar upphandlade avtal. Detta kan tyda på dålig kontroll över konsultkostnaderna och att köp blir dyrare än avsett.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Vidta åtgärder för att minska kötider i upphandlingsverksamheten.
- Säkerställ att rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandlingar är förankrade i alla verksamheter.
- Tydliggör rollfördelningen inom de områden där verksamheterna enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte själva ska köpa tjänster externt.
- Etablera riktlinjer eller rutiner för hur konsulttjänster ska hållas inom budgeterade gränser.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Haninge kommun anlitar i betydande utsträckning externa konsulter inom en rad olika verksamheter. Kontroll och uppföljning av utförda tjänster och kostnader är av stor betydelse för att nå kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning. Kommunen har en särskild upphandlingsfunktion som ska utgöra ett stöd, och till viss del även en kontrollfunktion, vid upphandlingar och ingående i ramavtal med externa leverantörer. Revisorerna har i sin riskanalys identifierat kontrollen och uppföljningen över konsulttjänster som ett riskområde.

1.2 Syfte

Granskningens syfte är att bedöma om kommunens rutiner är ändamålsenliga för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de externa konsulttjänster som upphandlas och köps in till olika verksamheter.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga stöd och verktyg för upphandling/inköp som ger stöd och information vid upphandling/inköp av konsulttjänster?
- Är roll- och ansvarsfördelningen tydlig mellan centralt ansvariga för upphandling och kommunens olika verksamheter gällande inköp av konsulttjänster?
- Finns kunskap och kontroll om ingångna avtal i organisationen?
- Hur sker uppföljningen av konsulttjänster, både inom ramavtal och övriga avtal?
- Har kommunens verksamheter egna kvalitetssäkringskontroller som säkerställer att anlitande av externa konsulter sker affärsmässigt och i enlighet med gällande lagar och regler och är dessa ändamålsenligt utformade?
- Hur stor del av inköpen av konsulttjänster sker utan upphandling?

1.3 Ansvariga styrelser/nämnder

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, med utgångspunkt från sin uppsiktsplikt.

1.4 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier följt av intervjuer med upphandlingschef och med verksamhetsansvarig för inköp på Upphandling Södertörn samt intervjuer med fem chefer och två specialister från verksamheter som anlitar många konsulttjänster. Dessa är näringslivs- och utvecklingsdirektör, IT-chef, informationschef, chef för strategisk planering, enhetschef för projekt och utredning inom VA samt två planarkitekter från plan- och bygglovsavdelningen. Samtliga intervjuade har haft möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkastet för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden. I granskningen ingår även en databaserad registeranalys som kartlägger samtliga transaktioner under perioden 1 januari-31 augusti 2015. Den omfattar inköp av konsulttjänster samt ett stickprov av fem upphandlingar som granskats översiktligt för att se hur dessa följer lagstiftningens krav på bland annat annonsering, utvärdering och dokumentation.

1.5 Avgränsning

Det finns inte någon vedertagen definition av vad en konsulttjänst är och hur en konsulttjänst skiljer sig från andra tjänster och bemanningsuppdrag. Vår utgångspunkt i våra samtal med avdelnings- och enhetschefer har varit att en konsulttjänst definieras av att en extern kompetens anlitas för ett avgränsat uppdrag vad gäller innehåll, omfattning och tid. Vi har i denna granskning inte räknat in bemanningsuppdrag och vikariatstjänster i de utförande verksamheterna, till exempel lärarvikarier, men däremot sådana situationer där kommunen väljer att ta in konsulter för att täcka vakanser på chefsnivå eller i specialistfunktioner.

När det gäller granskningens registeranalys och sammanställningar av kostnader och konsultleverantörer har vi utgått från vad kommunen bokfört som konsultkostnader. Det är troligt att bedömningen av vilka transaktioner som är bokförda konsultkostnader i någon mån skiljer sig från ovanstående definition. Till exempel ingår många tolk- och översättningstjänster och teateruppsättningar. Detta är inte är vad som avses i syftet med denna granskning, men det är inte möjligt för oss att separera kostnaderna närmare eftersom tillräckliga detaljer om leveransen saknas.

2 Revisionskriterier

2.1 Lagen om offentlig upphandling

I lagen framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

LOU skiljer inte mellan konsulttjänster och andra tjänster eller varor, men tillvägagångssättet för upphandling varierar beroende på typ av tjänst och huruvida avtalsvärdet faller över eller under vissa givna tröskelvärden. I normalfallet genomförs upphandling antingen genom ett öppet eller genom ett selektivt förfarande. Vid öppet förfarande får alla leverantörer lämna anbud. Vid selektivt förfarande kan alla leverantörer ansöka om att få delta, varpå den upphandlande myndigheten gör ett urval av vilka anbudssökande som får lämna anbud. Detta kallas även förenklat förfarande respektive urvalsförfarande, för upphandlingar som inte omfattas av EU-direktiv. Under särskilda förhållanden får andra förföranden användas, till exempel förhandlat förfarande om inget anbud uppfyller kraven. Om avtalets värde inte överstiger 505 800 kr kan den upphandlande myndigheten direktupphandla. För detta finns inga formkrav gällande anlitandet av leverantör. Om värdet överstiger 100 000 kr gäller däremot att organisationen har riktlinjer för direktupphandling samt att upphandlingen dokumenteras.

Kommunen har möjlighet att upphandla ramavtal som reglerar hur en eller flera upphandlande myndigheter har möjlighet att tilldela kontrakt till en eller flera leverantörer under en given tidsperiod. Värdet av ett ramavtal ska beräknas till det högsta sammanlagda värdet av samtliga kontrakt som planeras under ramavtalets löptid, i normalfallet högst fyra år. Vid tilldelning av kontrakt som grundar sig på ett ramavtal får parterna inte väsentligt avvika från villkoren i ramavtalet.

2.2 Mål och budget 2015-2016

Inom målområdet ekonomisk hållbarhet finns det ett kommunövergripande mål som berör denna granskning:

- ④ Nr 22. Kommunens verksamhet ska präglas av effektiv resursanvändning.

I årsredovisningen följs målet upp genom två indikatorer: sjukfrånvaro samt ramavtalstrohet. Ramavtalstroheten är en redovisning av antalet inköp inom ramavtal som andel av de totala inköpen. Mål för 2015 är att resultatet ska vara bättre än 2014.

I mål- och budget för 2015-2016 framgår också att konkurrens ska användas för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Mål- och budgetdokumentet listar dock vissa kommuninterna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen och som enskilda resultatenheter inte är fria att köpa varifrån de vill och dessa är bland andra:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration
- Upphandling
- Personaladministration
- Information

2.3 Haninge kommuns upphandlingspolicy

Kommunfullmäktige antog 2012-12-10 en upphandlingspolicy i vilken det framgår att ansvaret för upphandlingsverksamheten, med undantag för tillåten direktupphandling, har delegerats till den för Haninge och Nynäshamn gemensamma Södertörns upphandlingsnämnd. Kommunstyrelsen i respektive kommun har uppsiktsplikt över nämndens verksamhet enligt kommunallagens 6 kap 1 §.

I policyn anges att utgångspunkten för upphandling ska vara att bidra till att kommunens resurser utnyttjas effektivt och att all upphandling ska svara mot verksamhetens behov med rätt funktion, rätt kvalitet, hög säkerhet och till lägsta möjliga kostnad. Upphandlingsverksamheten i sig ska vara effektiv, välfungerande och baseras på en helhetssyn och professionalism. Planering och god framförhållning ska vara regel för alla som har ett ansvar för inköp av varor, tjänster och entreprenader i verksamheten.

Upphandlingen ska bidra till att främja en hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling. Vid varje upphandling ska en analys göras av vilka miljökrav som kan ställas och/eller vilka hälso- och miljömässiga utvärderingskriterier som kan tillämpas. Etiska krav och sociala hänsyn ska i proportionell omfattning och på ett icke-diskriminerande sätt vara aktiva instrument i alla upphandlingar. Sociala hänsyn kan användas som tilldelningskriterium men etiska krav ska ställas som tillkommande kontraktsvillkor.

Som komplement till policyn finns ett riktlinjedokument med närmare beskrivningar av hur dessa övergripande principer ska tolkas. Policyn eller tillämpningsriktlinjerna gör inte någon skillnad mellan inköp av konsulttjänster och övriga inköp.

3 Kommunens köp av konsulttjänster

Vi har gjort en sammanställning av kommunens transaktioner rörande konsulttjänster för perioden 1 januari 2015 till 31 augusti 2015. Sammanställningen har avgränsats till de verifikat som bokförts som köp av konsulttjänst.

Fördelat över verksamheterna ser kostnadsfördelningen ut så här:

Verksamhet	Totalsumma	Antal leverantörer	Antal verifikat
Kommunstyrelseförvaltningen	37 083 538 kr	166	594
Stadsbyggnadsförvaltningen	15 072 407 kr	76	382
Utbildningsförvaltningen	5 639 147 kr	102	304
Socialförvaltningen	2 722 843 kr	33	130
Äldreförvaltningen	1 269 983 kr	31	92
Kultur- och fritidsförvaltningen	524 777 kr	39	56

En redogörelse över de största enskilda leverantörerna med uppföljning av kommunens avtalstrohet finns i kapitel 6 om uppföljning och kontroll.

Inom kommunstyrelseförvaltningen är konsultkostnader inom IT, ekonomi- och finansplanering samt mark- och exploateringsprojektering framträdande bland transaktionerna men en stor mängd konsulter inom mycket varierande områden förekommer. Inom stadsbyggnadsförvaltningen förekommer konsulter både i planverksamhet, produktion och underhåll. Inom utbildningsförvaltningen förekommer primärt tolktjänster och konsulter kopplade till kommunens lärlingsutbildningar på gymnasienivå såsom florister och konditorer, men även generell lärar- och rektorsbemanning. Socialförvaltningen anlitar i hög grad tolkar, familjerådgivare och personal inom vård- och psykiatri. Äldreförvaltningen anlitar verksamhetsrelaterade specialister och konsulter inom IT- och ekonomi. Kultur- och fritidsförvaltningen anlitar främst kulturarbetare för små uppdrag inom teater-, konst- och musikområdet.

En observation ur denna analys är att samtliga förvaltningar vid ett eller flera tillfällen har anlitat IT-konsulter, trots att fullmäktiges budget föreskriver att alla köp av utveckling, drift och förvaltning av IT ska hanteras centralt. IT-chefen beskriver att IT-avdelningen ansvarar för kommunens centrala plattformar medan förvaltningarna i olika utsträckning kompletterar med egna verksamhetsspecifika system som de själva upphandlar tillsammans med Upphandling Södertörn. Ofta får de stöd med kravställning och acceptanstester från IT-avdelningen, men ibland händer det att förvaltningarna köper IT utan IT-avdelningens kännedom.

De intervjuade verksamhetsrepresentanterna ger en samlad bild av tre olika tillfällen då det är aktuellt för kommunen att anlita konsulter:

- Vid behov av tillfällig specialistkompetens som inte finns internt.
- Vid långvarigt behov med låg eller skiftande omfattning.
- Vid tillfälliga arbetstoppar.

Ett återkommande exempel på det förstnämnda är projektering eller fall som handlar om att göra utredningar på ett avgränsat område. Ofta har kommunen egna utredare men verksamheterna ser ibland behov av att anlita en expert med mer erfarenhet än den egna personalen inom ett specifikt område. Det kan också handla om att specialisterna på avdelningen har strategisk kompetens men inte den detaljkompetens som krävs för att genomföra utredningar. På plan- och bygglovsenheten finns till exempel flera planarkitekter som samordnar och leder arbetet med kommunens detaljplaner, medan specifika utredningar av frågor som rör dagvatten, trafik eller kulturvård genomförs av externa konsulter. I vissa fall anlitas konsulter också därför att kommunen inte har någon genomförandeorganisation för alla funktioner, till exempel arbetet med kommunens ekologi.

När det gäller varaktiga behov av skiftande omfattning kan det handla om kompetens som behövs återkommande men där omfattningen varierar så mycket över tid att det inte är lika fördelaktigt att anställa egen personal, till exempel vid vissa former av besiktningsarbeten. Intervjupersonerna tror att inom vissa områden skulle konsulter kunna ersättas av anställd personal om avdelningar och enheter samordnade sin planering och kompetensförsörjning, men på många områden krävs väldigt specifik kompetens till ganska liten omfattning.

När det gäller arbetstoppar så beskriver de intervjuade att konsulter ibland anlitas även för att utföra uppgifter som vanligtvis hanteras av den ordinarie personalen. Upphandling Södertörn har till exempel anlitat konsulter för att hantera överbelastning kopplad till att genomföra upphandlingar och IT-avdelningen utökar sitt projektkontor med inhyrda projektledare när antalet parallella projekt är för många för den egna personalen. Arbete pågår för att göra IT-processen mer långsiktig och en treårig IT-strategi kommer att läggas fram till fullmäktige i oktober. Genom en mer långsiktig IT-plan hoppas IT-chefen att det blir bättre framförhållning avseende IT-tjänster i andra verksamheter där IT-frågor idag har en tendens att komma fram som akuta behov. Upphandlingschefen ser samma tendenser på sitt område och verkar även där för mer långsiktighet hos verksamheterna, detta beskrivs vidare under avsnitt 7.

Även inom verksamheter utan brådskande behov kan konsulttjänster förekomma. Enhetschefen för VA-avdelningens projektkontor berättar att de för det mesta har goda möjligheter att planera arbetet långsiktigt och att de vanligtvis kan se över den egna personalstyrkan istället för att anlita konsulter. Samtidigt menar han att det i slutändan ändå är en kostnadsfråga och att det ibland kan vara mer fördelaktigt att ta in en konsult för att täcka upp exempelvis föräldraledighet, beroende på uppdragets längd och personalsituationen i övrigt.

En återkommande ambition hos flera av de intervjuade är att avgränsa projekt eller verksamhetsdelar som i sin helhet kan läggas ut på en extern genomförare, snarare än att ta in en konsult som kommer in i verksamheten. I vissa fall upplevs det som en god effektivisering att låta de egna personalresurserna fokusera på strategi, utveckling och intern samordning och istället lägga ut produktionen externt. Kommunikationsavdelningen har till exempel under längre tid anlitat konsulter för att producera informationsmaterial. Inom flera avdelningar pågår strategiska diskussioner för att renodla verksamheten och skapa tydligare strukturer mellan strategiska och operativa delar av arbetet (se avsnitt 7 om pågående utvecklingsarbete).

4 Upphandlings- och avtalsprocessen

4.1 Upphandling och avtal

Sedan 1 oktober 2012 har Haninge och Nynäshamn en gemensam upphandlingsnämnd. Haninge fungerar som värdkommun men båda kommunstyrelserna har uppsiktsplikt. Upphandlingsnämnden styr över förvaltningen Upphandling Södertörn. På Upphandling Södertörn arbetar 13 personer med upphandling, inköp, logistik och avtalsuppföljning.

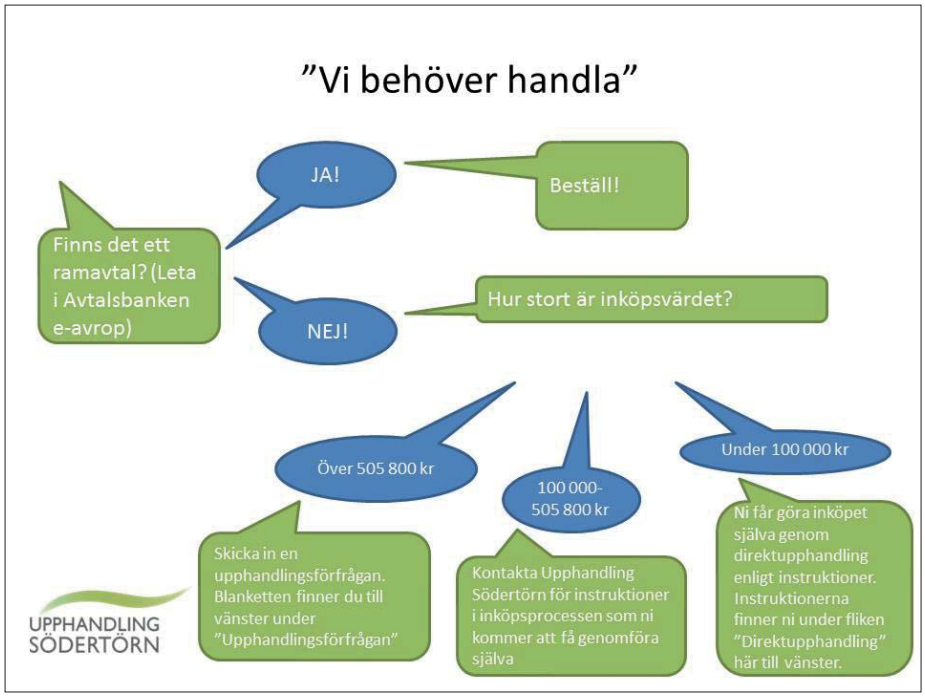

Figur 1: Lathund till upphandlingsprocessen

Upphandlingsprocessen styrs av en riktlinje för upphandling som antagits av Haninge kommuns och Nynäshamns kommuns respektive kommundirektör, på rekommendation av upphandlingsnämnden. Riktlinjerna är ett komplement till upphandlingspolicyn och beskriver i närmare detalj hur upphandlingsprocessen ser ut. Ansvaret fördelas olika beroende på kontraktsvärdet i den upphandling som görs. Vid värde som understiger 100 000 kr genomför förvaltningen upphandlingen på egen hand, med stöd från Upphandling Södertörn vid behov. Avtal överstigande 25 000 kr ska däremot skickas till Upphandling Södertörn i efterhand för att möjliggöra samordning och kontroll. För upphandlingar mellan 100 000 kr upp till 505 800 kr genomförs upphandlingen av förvaltningen, men ska anmälas i förväg till Upphandling Södertörn.

Intervjupersonerna beskriver att de om möjligt tillfrågar tre leverantörer vid direktupphandling. Tre är minimiantalet enligt upphandlingsriktlinjen. Flera av intervjupersonerna berättar att förfarandet ofta innebär att de bara får ett svar och att de då nöjer sig med detta enda anbud om det verkar acceptabelt.

Vid en upphandling som överskrider 505 800 kr ska upphandlingen genomföras tillsammans med Upphandling Södertörn. Det är den beställande förvaltningen som äger processen och ansvarar för att finansiella medel och andra nödvändiga förutsättningar finns. Upphandling Södertörn bidrar med den upphandlingsmässiga kompetensen och kvalitetssäkringen utifrån ett juridiskt och affärsmässigt perspektiv. Det är den beställande förvaltningen som genomför behovs- och marknadsanalys och fattar beslutet om att köpa en konsulttjänst. Därefter kopplas Upphandling Södertörn in och upphandlingsprocessen startar. Processen delas in i 30 aktiviteter, från behovsanalys till arkivering, där varje enskilt steg finns beskrivet i riktlinjen tillsammans med tips och råd. Riktlinjen anger antingen Upphandling Södertörn eller den beställande förvaltningen som ansvarig för var och en av aktiviteterna. Riktlinjen beskriver inte hur ansvaret fördelas internt inom förvaltningarna.

I riktlinjen står det att Upphandling Södertörn ansvarar för beslut om tilldelning av leverantör och för att teckna avtal med antagna leverantörer. Detta överrensstämer med nämndernas delegationsordningar som för upphandlingsärenden anger att upphandlingschef är ansvarig för att anta leverantör och träffa avtal. Förvaltningschef anges i dessa som ersättare. I

upphandlingsnämndens delegationsordning är upphandlingschef ansvarig men ekonomidirektör anges som ersättare. Kommunstyrelsens delegationsordning innehåller ingen specifik delegation av upphandlingsfrågor.

I kultur- och fritidsnämndens delegationsordning förekommer gamla tröskelvärden för direktupphandling, vilket innebär att förvaltningschef bara har mandat att direktupphandla konsulttjänster upp till 267 000 kr.

I vissa fall förekommer upphandlingar som genomförs gemensamt med andra kommuner. Dessa är oftast initierade av verksamheten självt, som gjort gemensam behovsanalys tillsammans med andra kommuner. I andra fall har upphandlingsenheten, i Haninge eller i annan kommun, sett möjlighet till samverkan och initierat gemensam upphandling. Beslut att delta i upphandling som genomförs av annan kommun ligger enligt delegationsordning hos upphandlingschefen.

4.2 Granskning av genomförda upphandlingar

Inom ramen för granskningen har ett stickprov om fem upphandlingar granskats utifrån upphandlingsprocessen och de krav som lagstiftningen ställer. De konsulttjänster som avropas i störst omfattning sker inom avtal som träffades före omorganiseringen av upphandlingsverksamheten. Stickprovsurvalet är gjort bland avtal som tecknades efter att nuvarande upphandlingsprocess infördes. Urvalet avser också täcka en bredd av olika typer av konsulttjänster.

Följande upphandlingsdokumentation har granskats:

1. Upphandling av rekryteringstjänster för Haninge och Nynäshamns kommuner (SUN 51/2013).
2. Upphandling av projektledning HRM-system (SUN 132-2013).
3. Upphandling av våtmarksrestaurering i Skutans Viltvatten (SUN 106/2014).
4. Upphandling av IT-konsulttjänster för Haninge och Nynäshamns kommuner (SUN 110/2014), område 2: förvaltningsledning och systemförvaltning.
5. Upphandling av besiktningskonsulter till Albyberg (SUN 112/2014).

En upphandlande myndighet ska dokumentera skälen för sina beslut och vad som i övrigt förekommit av betydelse vid upphandlingsförfarandet. Dokument som bör bevaras är exempelvis annons, förfrågningsunderlag, öppningsprotokoll, anbud, tjänsteanteckningar avseende kontakter med leverantörer (t.ex. förhandlingsprotokoll), utvärderingsprotokoll och handlingar som visar motiven för val av anbudsgivare och leverantör respektive skälen för förkastande av anbudsansökningar och anbud.

Upphandling Södertörn har kunnat förse oss med dokumentation från alla fem upphandlingarna. Vi har granskat förfrågningsunderlag med bilagor och funnit att de i samtliga fall är kompletta, sett till vad lagen kräver i form av till exempel uppdragsbeskrivning, utvärderingsgrund, krav på leverantören, kommersiella villkor och administrativa bestämmelser för upphandlingen.

I kommunens upphandlingspolicy står att varje upphandling ska föregås av en analys av vilka miljökrav som kan ställas. I tre av upphandlingarna finns i förfrågningsunderlaget krav på att anbudsgivaren redovisar miljöpolicy eller en beskrivning av hur företaget arbetar för en hållbar resursanvändning och hur miljöfrågor appliceras i uppdragets genomförande. I ytterligare en upphandling nämns i det bifogade avtalsutkastet att leverantören åtar sig att iaktta stor miljöhänsyn. Upphandlingspolicyn säger vidare att etiska krav och sociala hänsyn i proportionell omfattning ska vara aktiva instrument i alla upphandlingar. Tre av upphandlingarna har i förfrågningsunderlagen sociala krav inriktade på arbetsgivaransvar

och ytterligare en upphandling ställer i det bifogade avtalsförslaget utöver arbetsgivaransvar även andra sociala och etiska krav.

Vi har också granskat val av upphandlingsförfarande för att se att valet är korrekt utifrån tjänsteklass och kontraktsvärde, att förfarandet stämmer med informationen som angetts i annons/förfrågningsunderlag och att det är spårbart genom anbudsförteckning och tilldelningsprotokoll. En upphandling genomfördes med öppet förfarande och fyra genomfördes med förenklat förfarande; tre därför att tröskelvärdet för upphandling enligt EU-direktiv understegs och en därför att upphandlingen rörde en rekryteringstjänst vilket enligt LOU hör till gruppen av b-klassade tjänster som inte måste upphandlas enligt EU-direktiv. En av upphandlingarna följdes av ett förhandlat förfarande för att inget anbud uppfyllde de angivna kvalifikationskraven. För denna upphandling anger det ursprungliga tilldelningsprotokollet inget motiv till tilldelningsbeslutet, men detta ersattes fem dagar senare av ett nytt beslut med motivering.

Vi har granskat tilldelningsbesluten och finner att de är fattade på samma grunder som angivits i förfrågningsunderlagen. I två fall är detta utifrån lägsta pris och i tre fall utifrån vad LOU benämner som *ekonomiskt mest fördelaktigt anbud*. I två av fallen av ekonomiskt mest fördelaktig är skälen till värderingen dokumenterade i protokollet, i det tredje fallet inkom färre anbud än kommunen hade planerat att anta för ramavtal varför samtliga anbud godtogs. Vi har också granskat att tilldelningsbeslut är fattade enligt delegation, att avtal är undertecknade enligt delegation samt att inga avtal har tecknats före utgången av avtalsspärren. Till samtliga upphandlingar finns en lista över inkomna anbud och i förekommande fall finns också skäl dokumenterade till varför vissa anbud inte anses uppfylla kvalifikationskraven eller av annan orsak har avfärdats.

Vår bedömning är att granskade handlingar uppfyller kraven i enlighet med LOU. Det är otydligt i vilken form och omfattning analyser och krav enligt upphandlingspolicyns principer om miljömässig- och social hållbarhet ska dokumenteras. Vår bedömning är att sådana krav har ställts i de för upphandlingarna mest väsentliga frågorna men bakomliggande analys är ej dokumenterad.

5 Stöd och verktyg

Upphandling Södertörn har en stödjande och konsultativ roll gentemot verksamheterna och leder utvecklingen inom upphandlings- och inköpsområdet. De arrangerar årligen utbildningar för anställda inom kommunen som behöver lära sig mer om upphandlings- och inköpsprocessen. På enhetens webbplats finns informativt stöd till förvaltningen i form av vägledningsdokument och mallar för hur förvaltningen kan skriva förfrågningsunderlag, avtal och rapporter. Under hösten 2015 kommer Upphandling Södertörn att etablera en stödfunktion för att förvaltningarna ska kunna få mer direkt rådgivning och tillgängligare väg att ställa frågor genom hela processen.

Ett problem som samtliga intervjuade ger en entydig bild av är att Upphandling Södertörn är överbelastade. Det har uppstått långa väntetider för att genomföra upphandling och många upphandlingar blir försenade. De intervjuade verksamhetsrepresentanterna talar om väntetider på 6-12 månader. En av avdelningscheferna beskriver att Upphandling Södertörn verkar prioritera avtal med stora inköp och volymer och att deras mer specifika behov nedprioriteras. Flera av de intervjuade cheferna nämner att de har blivit anvisade upphandlingskonsulter som kan hjälpa dem därför att Upphandling Södertörns personal inte har tid.

Upphandlingschefen bekräftar att situationen är problematisk. Han beskriver att Upphandling Södertörn i sin nuvarande storlek skulle kunna vara rimligt dimensionerad, med ett möjligt behov av 1-2 ytterligare tjänster med kompetens inom byggentreprenader, om läget hade

varit sådant att alla upphandlingar och avtal var i fas. Idag finns däremot ett mycket stort eftersläp av avtal som inte har hunnits med och ramavtal som skulle behöva upphandlas på nytt men där verksamheten istället har förlängt avtalen på grund av tidsbrist. Enligt LOU 5 kap § 3 får ett ramavtal endast löpa under längre tid än fyra år om det finns särskilda skäl.

Upphandling Södertörn har inte någon fastställd prioriteringsordning genom vilken upphandlingar kan prioriteras, men frågan kommer att aktualiseras. Antalet uppdrag har istället ökat mer än beräknat samtidigt som kommunen lyft in nya sociala och miljömässiga krav som ökar komplexiteten i arbetet. Periodvis har Upphandling Södertörn lagt mycket fokus på att stötta prioriterade satsningar och fokusområden som de båda beställande kommunerna har uttryckt genom strategi- och måldokument. I den vardagliga verksamheten har handläggarna även försökt tillgodose behov utifrån avtalens omfattning och affärskritiskhet men också utifrån förmåga till rättvis fördelning mellan de olika förvaltningarna.

Resursproblemen leder till att avdelningscheferna upplever att de måste ta stort ansvar själva för att följa upp avtalen, t.ex. hålla koll på avtalets längd så att processen för att upphandla nya kan startas i så god tid att det inte riskerar att bli ett glapp om processen försenas ytterligare. Till viss del beror detta problem på att Upphandling Södertörn inte har tillräckliga resurser, men delvis finns också verksamhetsspecifika ramavtal som enskilda förvaltningar vid tidigare tillfälle själva har upphandlat och ingått. Dessa avtal följs inte upp av Upphandling Södertörn. Här uppfattar vi att ansvarsfördelningen inte är tydligt förankrad i verksamheten.

De intervjuade enhetscheferna är med undantag för väntetiderna generellt sett mycket nöjda med det stöd och de råd de får från Upphandling Södertörn. Samarbetet beskrivs överlag som välfungerande och flera av de intervjuade berömmer mallar, instruktionsdokument och utbildningar. De vidare önskemål som har framförts gällande utvecklat stöd rör bättre juridisk rådgivning i verksamhetsspecifika frågor, mer konkret hjälp i kravställningsprocessen, bättre blanketter för avrop och mer vägledning i vilket avtal som ska användas i de fall då ramavtal finns på flera likartade tjänster.

Enhetschefen för strategisk planering problematiserar att de i många fall är bundna att göra avrop på ramavtal som upphandlats av en annan förvaltning, där behoven är så närliggande att ramavtalet blir tillämpligt men ändå inte ger exakt den specialkompetens som önskas. Hon menar dock att volymerna oftast är så små att de kan lösa detta genom egen direktupphandling.

6 Uppföljning och kontroll

6.1 Uppföljning och kontroll av köp

För kontroll av konsulttjänstköpen finns en grundläggande nivå av kontroll i kommunens attestreglemente. Attestordningen omfattar tre olika attestmoment. Syftet är att säkerställa att ekonomiska transaktioner sker på ett korrekt sett avseende att rätt tjänst har utförts till avtalad kvalitet, korrekta bokföringsunderlag, att betalning och bokföring sker vid rätt tidpunkt, att verifikationen är rätt konterad och att transaktionen stämmer med beslut av behörig beslutsfattare. Attestmomenten är:

- Mottagningsattest. Kontroll av att tjänsten levererats och stämmer med gjord beställning.
- Granskningsattest. Kontroll av att tjänsten levererats och stämmer med gjord beställning, därefter kontering.
- Beslutsattest. Kontering samt finansiell kontroll, kontroll mot beslut.

Minst två av attestmomenten måste genomföras innan en konsultfaktura går vidare till bokföring och betalning.

Beslutsattestanter ska vara utsedda av respektive nämnd, genom en attestförteckning knuten till befattningar och ansvarsområden. Beslutsattest får inte utföras av den som tagit tjänsten i bruk. Beslutsattestanten måste också ha ansvar för den budget som ska debiteras. Samtliga nämnder utom valnämnden har reviderat sina attestförteckningar för 2015.

Utöver den formella attesten beskriver intervjupersonerna olika tillvägagångssätt för hur deras avdelning säkerställer kvalitet och ändamålsenlighet i de köpta tjänsterna. De flesta nämner att de i någon mån försöker kvalitetssäkra före avtal genom att tillfråga referenser i de fall då de anlitar en ny leverantör. Under arbetets gång sker kvalitetssäkring på olika sätt i olika verksamheter. Någon gemensam rutin finns inte. I vissa fall sker detta genom en informell löpande kvalitetssäkring och i andra verksamheter är det en stående punkt på stabsmöten att diskutera pågående och avslutade konsultarbeten. Inom IT-utveckling ingår flera kvalitetssäkringsmoment i projektmodellen där styrgruppen ska fatta beslut om leveranser håller acceptabel kvalitet.

Chefen för informationsenheten nämner att avdelningen systematiskt utvärderar sin egen insats efter en genomförd konsultinsats, för att se om det finns någonting de själva kan göra för att få ett bättre resultat nästa gång, till exempel genom mer specifika förfrågningsunderlag i upphandlingen. Även representanterna från plan- och bygglovsavdelningen belyser vikten av att utveckla avdelningens beställarkompetens, särskilt genom möjligheten att förbättra mallar för avtal och förfrågningsunderlag för att undvika att upprepa samma misstag flera gånger. I detta arbete önskar de mer stöd och struktur då kompetens saknas på avdelningen.

6.2 Uppföljning och kontroll av avtal

Varje enskild enhet ansvarar för att följa tecknade ramavtal och för att upplysa Upphandling Södertörn om att behov finns av nya ramavtalsområden. Förvaltningscheferna ansvarar för uppföljning av förvaltningens avtalstrohet. Med avtalstrohet avses hur stor andel av inköpen av en vara eller tjänst som görs inom ett upphandlat avtal. Att följa upp detta är ett av de kommungemensamma kontrollmomenten i varje nämnds internkontrollplan.

Vi har gjort en översiktlig analys av kommunens samlade leverantörsreskontra gällande köp av konsulttjänster mellan 1 januari 2015 och 31 augusti 2015. 22 konsulttjänsteleverantörer har innan den 31 augusti 2015 fakturerat till ett belopp överstigande gränsen för tillåten direktupphandling. 8 av dessa 22 leverantörer finns inte i den centrala avtalsdatabasen.

Leverantör	Avtal i e-avrop	Summa	Antal fakturor	Verksamhet	Kommentar
ÅF-Ingemansson	Ja	11 495 357	72	KSF	Projektering/markexploatering
Hansa konsult	Nej [1]	5 493 500	47	KSF, SBF	Projektering/besiktning
Haninge Life Fastighets AB	Nej [2]	4 737 291	9	KSF	Haninge centrum, bussterminal
Ramböll Sverige AB	Ja	4 658 056	95	KSF, SBF	Projektering/planverksamhet
Princip Konsult AB	Ja [3]	1 658 822	13	KSF	IT, systemförvaltning
Omställningsfonden/ KPA Pensionsservice AB	Ja	1 558 272	1	KSF	Pensionsförvaltning
Infrakonsult Sverige AB	Ja	1 538 119	20	KSF, SBF	Byggledning
Hypergene AB	Ja	1 322 145	19	KSF, SoF, ÄF, UTBF	IT, beslutsstödsystem
Tieto Sweden AB	Ja	990 977	38	KSF, ÄF, SBF	IT, drift och utveckling
Geosigma	Ja	973 668	37	KSF	Byggledning,
Maxtech AB	Ja	925 200	4	KSF	Naturvård, Skutans viltvatten
Ascend Consulting AB	Nej [4]	881 100	11	KSF	Management/upphandling
Softronic AB	Ja [3]	794 243	7	KSF	IT, hemsida/kommunikation
Prima Selecta	Nej [2]	704 000	8	UTBF	Rektor Brandbergsskolan
Stockholms Tolkförmedling AB	Ja	703 760	93	UtbF. SocF	Tolktjänster
Hammarby IF Fotbollförening	Nej [2]	681 600	8	UtbF	Undervisning
Ernst & Young AB, Sthlm	Ja	651 500	7	KSF, UtbF	Revision och rådgivning
Botkyrka kommun	Nej [1]	626 334	2	SocF	FoU Södertörn + BBIC
IT-Huset i Norden AB	Nej [1]	633 376	7	KSF	IT-konsulter
Norconsult AB	Nej [2]	586 429	9	KSF	Mark & exploatering
Formpipe Software Uppsala	Ja	541 852	8	KSF	Nytt ärendehanteringssystem
Unik resurs i Sverige AB	Ja	510 226	17	KSF, UtbF,KoF	Rekryteringstjänster

[1] Avtal fanns 2014 men finns inte idag.

[2] Avtal saknades även vid Upphandling Södertörns avstämning för 2014.

[3] Avtal saknades 2014 men finns idag.

[4] Direktupphandlat avtal finns.

Under helåret 2014 fanns det enligt Upphandling Södertörns uppföljning av avtalstrohet 51 leverantörer som levererade konsulttjänster till belopp över direktupphandlingsgränsen. Av dessa saknade 13 leverantörer avtal.

Kontrollen utförs genom att Upphandling Södertörn gör en efterhandskontroll av leverantörsreskontra för att se vilka leverantörer som gjort leveranser till högre summor än avtalade beloppsgränser, eller till högre belopp än tillåten direktupphandling medger. Resultaten följs även upp halvårsvis i ledningsgrupper och i nämnder men detta görs inte specifikt för konsulttjänster utan för totalresultatet. Om avvikelser upptäcks på specifika områden tar Upphandling Södertörn kontakt med berörd förvaltningschef för att diskutera åtgärder. Det görs inte någon regelbunden uppföljning av att inköpen görs inom rätt avtal, till exempel i de fall då kommunen har upphandlat flera närliggande tjänster. Detta bedöms vara mycket resurskrävande att kontrollera.

I årsredovisningen redovisas förvaltningarnas avtalstrohet som nyckeltal. Där presenteras enbart totalsumman för alla köp av varor och tjänster, men Upphandling Södertörn har möjlighet att filtrera och följa upp avtalstrohet ur flera olika perspektiv. För helåret 2014 var avtalstroheten för kommunstyrelsens köp av konsulttjänster 84 % och för kommunen som helhet 72 %. Detta är sämre än kommunens avtalstrohet på samtliga inköpsområden som var 93 % för kommunstyrelseförvaltningen och 87 % för hela kommunen.

De intervjuade avdelnings- och enhetscheferna berättar att de gör egna uppföljningar av avtal utifrån sin egen ekonomi men att de har begränsad insyn i ekonomin för andra avdelningar eller kommunen som helhet och att de därför inte har någon möjlighet att själva kontrollera att direktupphandlingsgränserna hålls.

Alla nämnder och förvaltningar ansvarar gemensamt för att tillhandahålla upplysningar och uppgifter för att Upphandling Södertörn ska kunna samordna upphandlingar och inköp. Vid direktupphandlingar sker detta genom att förvaltningen fyller i en blankett, som Upphandling Södertörn kan använda för att identifiera gemensamma behov. Samtliga intervjuade enhetschefer berättar att de känner till och använder denna blankett för att dokumentera direktupphandlingar. Inköpsansvarig på Upphandling Södertörn misstänker dock att ett mycket litet antal av dessa blanketter skickas in till dem.

Upphandlingsnämnden ansvarar för att följa upp att leverantörerna lever upp till kontraktsvillkoren gällande såväl ekonomiska, ekologiska som sociala krav. Upphandling Södertörn har rutiner för avtalsuppföljning. Under 2013 upptäcktes till exempel omfattande faktureringsfel hos ett bemanningsbolag varpå två miljoner kronor återbetalades till kommunen. Kontrollrutiner på förvaltningsnivå varierar. En av avdelningscheferna vittnar om att konsulter har försökt överfakturera eller arbeta fler timmar än avtalat och att avdelningen därför följer upp fakturor mer noggrant än tidigare.

7 Pågående utvecklingsarbete

Upphandling Södertörn har initierat projekt Effektiva inköp, som ska göra det enklare för kommunens anställda att göra rätt i inköpsprocessen. Projektet innebär nya och tydligare roller och rutiner för hela beställarorganisationen samt ett digitalt inköpssystem där merparten av alla inköp ska göras i framtiden. Representanter från alla förvaltningar finns representerade i projektgruppen.

Den nya beställarorganisationen baseras på tre nya funktioner: *Inköpsstöd*, en ny funktion på Upphandling Södertörn som stöttar organisationen genom hela processen, från behov till fakturahantering. *Inköpssamordnare,* en ny funktion på varje förvaltning som fungerar som länk mellan förvaltning och Upphandling Södertörn. Inköpssamordnaren utbildar inköpare, följer upp inköpsstatistik och avtalstrohet samt identifierar behov och förbättringar inom sin

förvaltning. *Inköpare* är slutligen de personer på förvaltningen som genomför beställningar, följer upp beställningar och rapporterar avvikelser.

Förvaltningarna har i dagsläget utsett inköpssamordnare och ett första uppstartsmöte har genomförts. Under oktober-december 2015 kommer inköpssamordnarna att utbildas inom bland annat inköpsprocessen, LoU, avtalsuppföljning och inköpsplanering för att få förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Under februari-mars 2016 kommer även inköparna att få utbildning och det nya inköpssystemet att tas i drift.

Ambitionen är också att varje verksamhet ska utarbeta en årlig inköpsplan för att Upphandling Södertörn ska kunna arbeta mer förebyggande med stöd och råd och för att kunna uppnå bättre samordningseffekter.

8 Slutsatser och bedömning

Granskningens syfte är att bedöma kommunens rutiner för att säkerställa en god kontroll och uppföljning av de externa konsulttjänster som upphandlas och köps in till olika verksamheter.

Delfråga	Svar
Finns ändamålsenliga stöd och verktyg för upphandling/inköp som ger stöd och information vid upphandling/inköp av konsulttjänster?	Stöd finns i flera former: Vägledningsdokument för direktupphandling, mallar och blanketter för förfrågningsunderlag, avtal och dokumentation samt utbildning och rådgivning. Intervjupersonerna är överlag nöjda med det stöd de får, även om vidare önskemål och utvecklingsförslag förekommer. I genomförandet av upphandlingar upplever samtliga intervjuade en stor resursbrist hos Upphandling Södertörn, med följd att upphandlingar och inköp försenas.
Är roll- och ansvarsfördelningen tydlig mellan centralt ansvariga för upphandling och kommunens olika verksamheter gällande inköp av konsulttjänster?	Vid inköp av konsulttjänster är rollfördelningen mellan förvaltningarna bitvis otydlig. Kommunfullmäktige har i budgetdokumentets regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning specificerat ett antal områden inom vilka verksamheterna inte får köpa tjänster på egen hand, men på IT-området sker konsultköp ändå inom samtliga förvaltningar. I upphandlingsprocessen är ansvarsfördelningen tydligt specificerad. Den beställande förvaltningen är processägare. Processen är indelad i ett antal definierade aktiviteter där varje aktivitet endera har beställande förvaltning eller Upphandling Södertörn som ansvarig. Viss otydlighet finns gällande vilken delegationsordning som ska tillämpas. Nämndernas delegationsordningar anger andra ersättare för upphandlingschefen än vad upphandlingsnämndens delegationsordning gör. Kommunstyrelsens delegationsordning saknar direktiv gällande upphandling och kultur- och fritidsnämndens delegationsordning innehåller beloppsgränser som inte längre gäller.

Finns kunskap och kontroll om ingångna avtal i organisationen?	Alla kända avtal är samlade i en central databas som är öppen för både kommunanställda, leverantörer och medborgare att söka i. Några av de intervjuade upplever att det kan vara svårt att veta vilka avrop som ska göras på vilket avtal om det finns flera likartade avtal på ett område. Många inköp görs där Upphandling Södertörn inte har kännedom om ifall det finns upphandlade avtal. Det är oklart om detta beror på att direktupphandling inte har genomförts eller om avtal eller rapporter bara inte har skickats till upphandlingsenheten efteråt.
Hur sker uppföljningen av konsulttjänster, både inom ramavtal och inom övriga avtal?	Upphandling Södertörn följer upp inköp och upphandlade avtal genom efterhandskontroll. Enheten bevakar kostnadsutvecklingen för att kontrollera efterlevnad av upphandlade avtal och behov av nya ramavtalsområden. Verksamheterna följer upp leverans och kvalitet i de köpta konsulttjänsterna. I vissa fall ingår formella mätpunkter i projektstyrningsmodell eller regleras i avtal, men i hög grad sker uppföljningen av kvalitet och ändamålsenlighet informellt. Det finns inte någon nedtecknad strategi eller några principer för i vilka sammanhang konsulter får anlitas eller på vilka villkor.
Har kommunens verksamheter egna kvalitetssäkringskontroller som säkerställer att anlitande av externa konsulter sker affärsmässigt och i enlighet med gällande lagar och regler och är dessa ändamålsenligt utformade?	Verksamheterna har inte egna kvalitetssäkringskontroller gällande affärsmässighet och laglighet. Intervjupersonerna beskriver att de i största möjliga mån följer den riktlinje som kommunen har för direktupphandling. De olika verksamheterna upplever däremot att de har begränsad möjlighet till kontroll av att direktupphandlingarna inte överskrider tillåtna gränser, eftersom de bara har överblick över sin egen ekonomi och verksamhet. Upphandling Södertörn säger att direktupphandlingsrapporter inte kommer in till dem, trots att verksamheterna uppger att de fyller i dessa.
Hur stor del av inköpen av konsulttjänster sker utan upphandling?	För helåret 2014 var avtalstroheten för köp av konsulttjänster 84 % för kommunstyrelsen och 72 % för kommunen som helhet. För 2015 har kommunen före den 31 augusti köpt konsulttjänster av 22 leverantörer till ett värde över direktupphandlingsgränsen. Av dessa 22 saknas avtal för 8. Av dessa åtta leverantörer var det tre som hade avtal föregående år men där avtalen inte längre är gällande.

8.1 Sammanfattande slutsatser och rekommendationer

Lagen om offentlig upphandling och kommunens upphandlingspolicy skiljer inte mellan köp av konsulttjänster och andra köp. Vår bedömning är att kommunens upphandlingsverksamhet håller hög kvalitet i den mån Upphandling Södertörn hinner genomföra upphandlingarna. De intervjuade avdelnings- och enhetscheferna är övervägande nöjda med stöd, rådgivning och utbildning. Våra stickprover visar på god följsamhet till LOU i

granskade konsulttjänstupphandlingar. Arbetet är därtill särdeles transparent och såväl rutiner, riktlinjer och mallar som ingångna avtal och pågående upphandlingar finns lättillgängliga för kommunanställda, leverantörer och medborgare.

Vår granskning tyder på att konsulttjänster i första hand nyttjas i lägen där verksamheten har ett tillfälligt behov av en specifik specialistkompetens som saknas internt. Granskningen visar också att alla verksamheter inte har den långsiktighet de skulle vilja ha i planeringen av sådana insatser. Samtidigt har Upphandling Södertörn resursproblem som innebär att upphandlingar blir kraftigt försenade. Detta sammantaget innebär att nyttan och kvaliteten i konsultinsatser riskerar att påverkas negativt. Detta är ett hinder i att uppnå kommunfullmäktiges mål om effektiv resursanvändning. Här ser vi en stor risk för att upphandlingskapaciteten blir en flaskhals för effektiva utvecklingsprojekt inom alla verksamheter. Resursproblemen är också en bidragande faktor till att tjänster handlas utan upphandling och att avtal förlängs längre än skäligt enligt LOU. Upphandling Södertörn har inte någon fastslagen prioriteringsnyckel utan fördelningen sker på informell väg enligt upplevda behovs- eller rättviseprinciper, vilket gör det svår för verksamheterna att veta när småskaliga konsulttjänster kommer att upphandlas. En uttalad prioriteringsordning bör införas tills dess att flaskhalsen kan elimineras.

Vår bedömning är vidare att verksamheternas direktupphandlingar sker i enlighet med LOU men att detta inte nödvändigtvis skapar affärsmässighet och en effektiv resursanvändning. Flera intervjupersoner berättar att de oftast tillfrågar tre leverantörer men att de ibland ändå bara mottar ett anbud tillbaka och då accepterar detta enda anbud. Arbetet med att direktupphandla ger således ett litet konkurrensskapande värde. Här ser vi utrymme att förändra stödet och instruktionerna i upphandlingsprocessen med fokus på att skapa större affärsnytta. Vi noterar också att de kommungemensamma rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandling tycks vara illa förankrade. Samtliga intervjupersoner menar att de känner till reglerna, men Upphandling Södertörns bedömning är att bara en bråkdel av alla förväntade rapporter kommer in för uppföljning och kontroll. Detta begränsar möjligheten att identifiera områden för samverkan och gemensamma köp.

Vi ser också en stor risk i att 8 av de 22 leverantörer som debiterat över den ekonomiska gränsen för direktupphandling före 31 augusti saknar upphandlade avtal. Detta kan tyda på dålig kontroll över konsultkostnaderna och att köp blir dyrare än avsett. Vår bedömning är att kommunen behöver etablera rutiner för hur kostnaderna ska hållas inom avsatta budgetramar och för hur verksamheterna ska agera när kostnader blir större än beräknat.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges kommunstyrelsen följande rekommendationer:

- Vidta åtgärder för att minska kötider i upphandlingsverksamheten.
- Säkerställ att rutinerna för uppföljning och rapportering av direktupphandlingar är förankrade i alla verksamheter.
- Tydliggör rollfördelningen inom de områden där verksamheterna enligt kommunfullmäktiges regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte själva ska köpa tjänster externt.
- Etablera riktlinjer eller rutiner för hur konsulttjänster ska hållas inom budgeterade gränser.

Stockholm den 21 oktober 2015

Nina Högberg	Anders Hellqvist
Verksamhetsrevisor	Verksamhetsrevisor

Källförteckning

Politiskt antagna dokument:

Internkontrollplan för kommunstyrelsen (KS 2015-01-26)

Internkontrollplan för Södertörns upphandlingsnämnd (SUN 2015-03-30)

Kommunstyrelsens strategi och budget 2015-2016

Mål och budget 2015-2016

Personalpolitiskt program (KF, 2009-12-07)

Reglemente för Södertörns upphandlingsnämnd (KF, 2012-03-05)

Reglemente för intern kontroll (KF 2013-09-09)

Riktlinjer för upphandling (Södertörns upphandlingsnämnd, 2014-10-30)

Södertörns upphandlingsnämnds strategi och budget 2015

Södertörns upphandlingsnämnds årsredovisning 2014

Upphandlingspolicy (KF, 2012-12-10)

Årsredovisning 2014

Grund- och förskolenämndens - delegationsordning (GFN 2015-05-08)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden - delegationsordning (GVN 2014-08-26)

Kommunstyrelsen - delegationsordning (KS 2014-09-29)

Kultur- och fritidsnämndens delegationsordning (KOF 2014-09-24)

Socialnämnden - delegationsordning (SN 2015-05-26)

Stadsbyggnadsnämndens delegationsordning (SBN 2015-05-20)

Södertörns upphandlingsnämnd - delegationsordning (SUN 2015-03-30)

Äldrenämndens delegationsordning (ÄN 2015-01-22)

Förvaltningsinterna dokument från Upphandling Södertörn:

Avtalsmall för direktupphandling

Blankett för direktupphandlingsrapport

Mall för förfrågningsunderlag vid direktupphandling

Vägledning direktupphandling

Uppföljning av konsultköp 2014 Haninge kommun

Diariehandlingar:

Bjerking AB, SUN 112/2014

Maxtech AB, SUN 106/2014

Princip Konsult AB, SUN 110/2014

Projektledning HRM-system, SUN 132/2013

Unik Resurs i Sverige AB, SUN 51/2013

Övrigt:

Huvudboksutdrag för konto 7451, 7452, 7459 för perioden 2015-01-01 till 2015-08-31.

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2015-12-16	KS 2015/569	
Handläggare			
Rebecca Band, biträdande kommunjurist			

Avtal om samverkan mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2012-03-19, § 73, om avtal för samverkan mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun. Avtalet löper ut 2015-12-31 och ett förslag till nytt avtal har upprättats. Det materiella innehållet är i allt väsentligt samma som tidigare.

Avtalets syfte är att parterna ska samverka kring insatser för att tillhandahålla god hälso- och sjukvård, omsorg och rehabilitering för invånarna i Haninge kommun. De samverkansområden som omfattas av avtalet är bland annat äldre, personer med psykiskt funktionshinder, beroendefrågor samt barn- och ungdomar med behov av särskilt stöd.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner samverkansavtalet samt att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Underlag för beslut

- Förslag till samverkansavtal mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun för åren 2016-2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Samverkansavtal mellan Stockholms läns landsting och Haninge kommun för perioden 2016-01-01 – 2019-12-31 godkänns.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

_____

Haninge kommun

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Äldreförvaltningen (Elizabeth Lindholm Hahne)

För kännedom: Äldrenämnden, socialnämnden, grund- och förskolenämnden

Mellan Stockholms läns landsting, genom Sjukvårdsstyrelse Söder, och Haninge kommun har slutits följande

SAMVERKANSAVTAL

§ 1 Avtalsförutsättningar

Väl fungerande samarbete och samverkan är grundläggande förutsättningar för att nå goda resultat med förebyggande folkhälsoarbete och ett gott resultat av vård och omsorg.

Haninge kommun och Stockholms läns landsting (SLL) styrs av olika lagstiftningar, men har i vissa frågor näraliggande ansvar för att tillgodose invånarnas behov av samordnade insatser från de båda huvudmännen. Detta Avtal är ett uttryck för parternas ambition att samverka för invånarnas bästa.

§ 2 Avtalsperiod med mera

Avtalet gäller för tiden 2016-01-01 – 2019-12-31 och löper med en ömsesidig uppsägningstid om tre (3) månader.

Omförhandling av avtalet ska ske om part så begär.

§ 3 Avtalets syfte

SLL och Haninge kommun har ett ansvar att samverka kring insatser att tillhandahålla god hälso- och sjukvård, omsorg, och rehabilitering för befolkningen i Haninge kommun. Behoven hos kommunens och landstingets brukare/patienter är ofta stora, komplexa och det krävs ofta samtidiga insatser från landsting och kommun. Det är därför viktigt att landstinget och kommunen samverkar och samarbetar för att åstadkomma goda lösningar.

Samarbete och samverkan skall utgå från brukare/patienters och närståendes behov.

Avtalet syftar till att

- parterna ska ha kännedom om varandras verksamhet inom de samverkansområden som avtalet reglerar
- insatser från parterna ska ges med insikt om insatsernas del i helheten och med den enskildes särskilda behov i centrum

tydliggöra ansvarsgränser mellan parterna

- parterna, i de fall man sluter avtal med externa producenter rörande verksamheter inom samverkansområdena, formulerar krav på samverkan inom dessa områden.
- parterna ska följa upp hur de övergripande samverkansöverenskommelserna som finns mellan Hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunerna, t.ex. BUS-överenskommelsen fungerar och om det finns lokala överenskommelser.
- parterna ska kunna ge idéer och förslag till lokala samverkansgrupper samt få återkoppling och redovisning från arbetet i dessa grupper

Parterna skall informera varandra om förslag till verksamhets- och strukturförändringar i respektive organisation som kan påverka endera parten.

§ 4 Samverkansområden

De samverkansområden som omfattas av Avtalet är äldre, personer med psykiskt funktionshinder, LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade), beroendefrågor, barn- och ungdomar med behov av särskilt stöd, hälsofrämjande och förebyggande insatser samt personer med behov av rehabilitering och habilitering.

§ 5 Samverkansorganisation

I det politiska samverkansforumet, *samrådsgruppen* representeras Haninge kommun av politiker från socialnämnden, äldrenämnden och grund- och förskole nämnden. SLL representeras av Sjukvårdsutskott Söder och för uppgiften utsedda ledamöter av Sjukvårdsstyrelsen Söder. Dessutom ingår tjänstemän från båda parter. Vid behov kan andra politiker och tjänstemän adjungeras.

§ 6 Samverkansformer

Sammanträden hålls normalt fyra gånger per år och förbereds av tjänstemän från båda parter. Ordförandeskap och sekreterarskap (inbjudan och minnesanteckningar) växlar mellan parterna vartannat möte.

Haninge kommun ansvarar för att sammanträdeslokal bokas.

Samverkansforumet kan föreslå behov av resurser, men beslut i dessa frågor fattas i respektive berörd nämnd eller styrelse.

Avtalet och samverkansformerna ska följas upp av parterna i det gemensamma samverkansforumet senast vid utgången av avtalsperioden.

§ 7 Kontaktpersoner

För SLL, Sjukvårdsstyrelse Söder:
Gunilla Benner-Forsberg, tel 08-123 131 87

För Haninge kommun:
Elizabeth Lindholm Hahne, tel 08-606 8187

* * * * * * * * *

Avtalet har upprättats i två (2) likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm 2015-
Stockholms läns landsting
Sjukvårdsstyrelse Söder

Haninge Kommun 2015-

Gunilla Helmerson
Ordförande Sjukvårdsstyrelse Söder

Meeri Wasberg
Ordförande kommunstyrelsen

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2015-12-21	KS 2015/604	
Handläggare			
Gustav Malm, vik. strateg, social hållbarhet			

Uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015

Sammanfattning

Utifrån en rekommendation från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (2013-03-26) fattade kommunstyrelsen 2013-12-11 beslut om att inrätta ett arbetsmarknadsråd i Haninge. Rådets syfte, så som det angavs i underlaget till beslutet, är att understödja samverkansarbetet inom arbetsmarknadsområdet. Rådets arbete under 2015 beskrivs mer utförligt i bilagd verksamhetsberättelse men sammanfattas kort nedan.

Under 2015 har rådet sammanträtt vid fyra tillfällen och följande aktörer har deltagit i rådets arbete: Arbetsförmedlingen, Företagarna, Försäkringskassan, Handelskammaren, Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen), Samordningsförbundet Östra Södertörn och Svenskt näringsliv. Haninge kommun, genom kommunstyrelseförvaltningen, har stått för ordförandeskap (näringslivs- och utvecklingsdirektören) och sekreterarskap.

Under våren låg fokus på att förtydliga ramarna för rådets arbete. Med grunden i två genomförda workshops under 2014 togs styrdokument fram för att etablera ett mer formaliserat arbete inom rådet. Styrdokumenten inkluderar uppdrag och ansvar, inriktning 2015-2018 samt en struktur för det operativa arbetet genom en levande handlingsplan. Styrdokumenten godkändes på rådsmötet i juni 2015.

Under hösten har arbetet primärt syftat till att formera insatser till handlingsplanen. Totalt fem insatser har initierats. En insats är avslutad och resterande är pågående.

Ett centralt syfte för rådet är intern och extern omvärldsbevakning, vars syfte är att inhämta extern expertis liksom att dela information och kunskap mellan rådsmedlemmar. Fyra mer strukturerade aktiviteter inom omvärldsbevakning har genomförts under 2015, där en av aktiviteterna har varit öppen för aktörer utanför rådet.

Rådets syfte vilar stark på dess förmåga att etablera sektorövergripande samverkan, mellan kommun, statliga myndigheter och näringsliv. En utamning för rådet under 2015 har

varit att engagera deltagande från näringslivet. Detta utgör ett centralt fokus för arbetet 2016, som förhoppningsvis underlättas av att rådets ramar, inriktning och struktur tydliggjorts under 2015. Fortsatt arbete med pågående och nya insatser samt att synliggöra och kommunicera rådets arbete utgör även fokusområden för 2016.

Underlag för beslut

- 2015-12-11– Verksamhetsberättelse arbetsmarknadsrådet 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns som uppföljning av Arbetsmarknadsrådet 2015

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Arbetsmarknadsrådets medlemmar

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

11 december 2015

Arbetsmarknadsrådet Haninge

Verksamhetsberättelse 2015

Innehåll

Deltagande aktörer 3

Genomförda aktiviteter 4

Genomförda rådsmöten 4

Etablering av styrdokument och handlingsplan 4
- Uppdrag och ansvar 4
- Inriktning 2015-2018 4
- Handlingsplan 5

Omvärldsbevakning 5

Pågående eller avslutade insatser 6

Utvärdering av arbetet 2015 6

En riktning för arbetet 2016 7

Deltagande aktörer

Under året har följande aktörer deltagit i rådets arbete:

Arbetsförmedlingen, Företagarna, Försäkringskassan, Handelskammaren, Haninge kommun, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Svenskt näringsliv

genom nedan listade personer:

Annela Wikström, Arbetsförmedlingen
Kent Almqvist, Arbetsförmedlingen
Anne-Marie Illum, Arbetsförmedlingen

Harry Hedmark, Företagarna
Jeanette Hellmark, Företagarna

Susanne Larsson, Försäkringskassan
Magnus Engberg, Försäkringskassan

Camilla Dahlman, Handelskammaren
Marita Andersson, Handelskammaren

Peter Jemtbring (ordförande), Haninge kommun, KSF
Peteris Smitmanis, Haninge kommun, UBF
Andreas Schuber, Haninge kommun, NavigatorC
Malena Hedman, Haninge kommun, NavigatorC
Anette Berggren, Haninge kommun, SOF
Anders Chronqvist, Haninge kommun, SOF
Gustav Malm, Haninge kommun, KSF

Ritva Widgren, Samordningsförbundet Södertörn
Pernilla Unell, Samordningsförbundet Södertörn

Olle Nylund, Sv Näringsliv

Genomförda aktiviteter

Nedan listas aktiviteter som genomförts inom ramen för rådet under 2015.

Genomförda rådsmöten

15 februari, 13:00-15:00, Haninge kommunhus
4 juni, 13:00-15:00, Haninge kommunhus
17 september, 13:00-15:00, Försäkringskassan Haninge
10 december, 13:00-15:00, Arbetsförmedlingen Haninge

Etablering av styrdokument och handlingsplan

Under våren 2015 förtydligades ramarna för rådets arbete. Med grunden i två genomförda workshops under 2014 togs styrdokument fram för att etablera ett mer formaliserat arbete inom rådet. Styrdokumenten godkändes på rådsmötet 4 juni och på mötet 17 september inleddes arbetet med att fylla handlingsplanen med ett konkret innehåll och därmed inleda arbetet med rådets insatser. För att underlätta spridning av och tillgänglighet till dokumentation mellan rådsmedlemmar har en digital plattform för dokumentationsdelning etablerats under 2015. Plattformen är hemvarande under www.box.com, och i samband med skapandet har kommunens IT-avdelning konsulterats.

Uppdrag och ansvar

Dokumentet *Uppdrag och ansvar* förtydligar vilken grundläggande funktion som rådet fyller. Rådets främsta funktion är ”att understödja samverkansarbetet inom arbetsmarknadsområdet genom att fungera som en plattform för sektorsövergripande samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor inom arbetsmarknadsområdet.” Dokumentet förtydligar vidare att behov utifrån den offentliga sektorn måste balanseras av behov utifrån näringslivets perspektiv och att frågor som kan stärkas av rådets tvärsektoriella uppbyggnad utgör rådets fokus.

Inriktning 2015-2018

Dokumentet slår fast en riktning för rådets arbete genom att förtydliga målgrupp (ungdomar 13-29 år) och tre prioriterade insatsområden:

1. Yrkesintroduktionsanställningar

Målbild för området: att minska ungdomsarbetslösheten och säkra arbetskraftsbehov. Delmål på vägen: att ge arbetslivserfarenhet och att ungdomar etablerar sig på arbetsmarknaden.

2. Vägledning

Målbild för området: att minska avhoppen på både grund- och gymnasienivå; att fler blir behöriga och att skapa attraktivitet för branscher/utbildningsområden med stort arbetskraftsbehov.

3. Kontakter offentlig - privat

Målbild för området: att företagen blir mer nöjda över samarbetet med det offentliga liksom att stärka utbytet mellan offentliga aktörer inom ramen för samverkan kring praktikplatser, matchning, goda exempel etc.

Inriktningsdokumentet förtydligar även att: ”rådet ansvarar gemensamt för att diskutera hur enskilda aktörers identifierade behov/brister kan leda till en konkret insats alternativt hur samverkan kring en redan identifierad insats kan stärka dess förmåga att leda till en så effektiv insats som möjligt.”.

Handlingsplan

Rådet har även enats om ett format för handlingsplan, som kommer vägleda rådets mer operativa arbete.

Handlingsplanen utgör ett rullande dokument som kontinuerligt fylls på, följs upp och utvärderas. En central ingång till arbetet med att formulera insatser i handlingsplanen är att fokusera på ett fåtal insatser som uppfyller och realiserar arbetsmarknadsrådets inriktning 2015-2018; når stor effekt för den prioriterade målgruppen; drar nytta av arbetsmarknadsrådets sektorsövergripande samverkan och möjliggör uppföljning för att säkerställa effekterna.

Omvärldsbevakning

Intern och extern omvärldsbevakning utgör ett viktigt och strategiskt verktyg för rådets arbete. Den interna omvärldsbevakningen sprider goda exempel mellan rådets medlemmar och stärker rådets inriktning på sektorsövergripande samverkan. Även aktuell lokal statistik kopplad till arbetsmarknad ingår i denna omvärldsbevakning.

Den externa omvärldsbevakningen säkerställer att goda exempel från andra kommuner/företag/organisationer regionalt och nationellt stärker rådets arbete med att utifrån lokala behov identifiera så effektiva insatser som möjligt. Vidare ska den externa omvärldsbevakningen säkerställa att rådet kontinuerligt förses med aktuell statistik inom arbetsmarknadsområdet liksom nyheter och förändringar inom den nationella lagstiftningen och policyutvecklingen

Genomförda omvärldsbevakningar:

15 februari: Arbetsförmedlingen redogör för senaste arbetslöshetsprognosen

4 juni: Handelskammaren redogör för Stockholmsbarometern 2015

17 september, (öppen föreläsning) Mattias Engdahl från Uppsala universitet redogör för ESO-rapporten en förlorad generation

10 december, Arbetsförmedlingen redogör för myndighetens inriktningsplan och etableringen av AF enhet Östra Södertörn

Pågående eller avslutade insatser

- Målgruppsanalys ungdomar Haninge (sammanställning av statistik kring den identifierade målgruppen). Genomförs i samverkan mellan Haninge kommun (UBF, SOF, KSF), Arbetsförmedlingen, Samordningsförbundet Södertörn och Företagarna. Analysen redogjordes kort för under mötet 6 juni och det fullständiga underlaget finns lagrat på den digitala plattformen. Insatsen är avslutad.

- Utredning av etablering av tolkutbildning för kvinnor i Jordbro (följer av Handlingsplan Jordbro som indikerar behov av kommunen att fånga upp interkulturell kompetens). Samverkan mellan Haninge kommun (SOC, KSF och UF) initialt, med stöd av Arbetsförmedlingen, där initialt fokus ligger på att söka externa medel för att ta fram en mer detaljerad plan. Insatsen är pågående.

- Utveckling av Näringslivets dag (stärka förmågan till nätverkande mellan företag, samordna rekrytering av ungdomar till praktik och sommarjobb). Drivs av Haninge kommun (KSF, SOF, UF) men i nära samverkan med det lokala näringslivet. Insatsen är pågående.

- Stärkt samordning kring praktikplatser (möter främst behov väckt av näringslivet vad gäller bättre samordning av praktikplatser inom grundskola och gymnasium). Insatsen är pågående.

- Formering av samverkan inom ramen för DUA-överenskommelse. Samverkan mellan Haninge kommun, Samordningsförbundet Södertörn och Arbetsförmedlingen. Överenskommelse skrev under i november och sökt statsbidrag beviljades i december. Insatsen drivs primärt separat från rådet men aktörer som samverkan inom DUA-överenskommelsen överlappar med befintliga rådsmedlemmar, vilket har underlättat överenskommelsens tillkomst. Stora synergieffekter kan även fortsättningsvis väntas genom nära samverkan mellan styrgruppen för DUA-överenskommelsen och rådet, exempelvis inom insatsen kring samordnad praktik och stärkt näringslivsfokus.

Utvärdering av arbetet 2015

Rådet har behövt lägga fokus på att etablera former för arbetet och nå en gemensam bild av dess syfte. En stor utamning för den form av sektorsövergripande samverkan som rådet är ett exempel på är att knyta ihop aktörer kring en gemensam målbild.

Att etablera gemensamt framtagna och godkända styrdokument var ett viktigt steg för att bygga en gemensam grund. Att formalisera arbetet med kontinuerlig behovsanalys, omvärldsbevakning och förslag på insatser är en utmaning som rådet behöver fortsätta arbeta med under 2016.

Rådet har förlagt årets sista två rådsmöten (17 september och 10 december) utanför Haninge kommun. Denna strategi, som syftar till att rådet i högre utsträckning ska byggas utifrån ett gemensamt ansvar, kommer fortsätta 2016. Haninge kommun har ansvar för ordförande- och sekreterarskap men samtliga deltagande aktörer har ett ansvar för rådets mer operativa verksamhet.

Näringslivets deltagande och engagemang är centralt, utifrån rådets sektorsövergripande syfte. Företagarna, Handelskammaren och Svenskt näringsliv har varit aktiva inom rådet

under 2015. Dessa organisationer har ansvar för regionen som helhet och har stundtals haft svårt att prioritera deltagande på grund av tidsbrist och behov att prioritera den egna verksamheten. Rådet behöver under 2016 fundera över formerna för näringslivets engagemang i rådet; att bjuda in enskilda företag kan exempelvis vara en strategi.

Som en konsekvens av att arbetsmarknadsrådet går in i en mer operativ fas behöver rådet bli bättre på att synliggöra sin funktion och sina insatser. Rådsmedlemmar behöver bli starkare ambassadörer för rådet, samtidigt som rådet som helhet behöver marknadsföras. Under 2015 fungerade rådet som organisatör för en öppen föreläsning, till vilken exempelvis tjänstemän och förtroendevalda i kommunen bjöds in. Inom insatsen ”utveckling av näringslivets dag” kommer rådet synliggöras under 2016. Att skapa en positiv bild av rådet, exempelvis genom att synliggöra och kommunicera positiva insatser, stärker förmågan att attrahera ökat engagemang från näringslivet.

En riktning för arbetet 2016

- Fullfölja och utvärdera pågående insatser från 2015
- Skapa ett bredare engagemang för att lyfta fram behov och insatser
- Upprätta nya insatser som möter rådets syfte och målgrupp
- Stärka arbetet med att synliggöra och kommunicera rådets arbete
- Stärka näringslivets deltagande i rådet för att stärka kunskapen om lokala behov i Haninge, utifrån stora och små företag

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Samhällsutvecklingsavdelningen

Handläggare
Charlotte Persson, processledare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-12-21

Diarienummer
KS 2015/612

Uppföljning av handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2015

Sammanfattning

Handlingsplan 2015 för den regionala stadskärnan arbetades fram i samarbete mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare i centrumsamverkan under hösten 2014. Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i december 2014 (KS 285/2014). Samtliga aktiviteter i handlingsplanens sex målområden har påbörjats. I huvudsak har arbetet handlat om:

En stadsutvecklingsplan som ska stå för helhetstanken och vara garan-ten för att de projekt som sedan byggs bit för bit hänger ihop i en helhet och skapar en hållbar och attraktiv stadskärna. I stadsutveck-lingsplanen sätts ramarna som ska resultera i ett planeringsunderlag för kommande detaljplaner samt investeringar i offentliga miljöer, verksamheter och infrastruktur. Stadsutvecklingsplanen ska också vara vägledande i diskussioner med privata investerare och aktörer. Arbetet inleddes under 2015 och ska slutföras under 2016.

Ett varumärke för stadskärnan för att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare. Under året har en nollmätning, en riktningsbeskrivning och en konceptutformning arbetats fram som stämts av både inom kommunen och med fastighetsägarna.

Arbetet med en kvällsekonomisk strategi har inletts under ledning av Svenska Stadskärnor. Kvällsekonomi handlar om att skapa en jämställd trygg, ekonomisk hållbar och attraktiv stad med ett variationsrikt utbud av aktiviteter för alla. Under konceptet Purple Flag arbetar vi nu för service av hög kvalitet både kvälls- som nattetid.

Ett förslag till reviderad handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2016 har arbetats fram under hösten 2015 (KS 2015/613).

Underlag för beslut

- Handlingsplan för utvecklingen av den regionala stadskärnan 2015 (KS 285/2014)

- Den regionala stadskärnan Haninge – uppföljning av handlingsplan 2015

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs-och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden

KS: 285 /2014

§ 13 Ny handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan Haninge.

Sammanfattning

I samband med att utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan Haninge beslutades 2011 antogs också en handlingsplan. Handlingsplanen har följts upp årligen och hösten 2013 fick kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en reviderad plan under 2014 (Dnr: KS207/2013). Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stadskärnans utveckling. Nu finns ett förslag till ny handlingsplan som därmed ersätter den tidigare. Planen har arbetats fram gemensamt mellan Haninge kommun och de sex fastighetsägarna i centrumsamverkan.

Handlingsplanen utgår ifrån utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011 och samverkansavtalet mellan Haninge kommun och de sex fastighetsägarna. Avtalet slår fast att parterna ska samarbeta för att uppnå helhetssyn för stadskärnans utveckling och ett av målen är att maximera den gemensamma nyttan av insatser i stadskärnan. Gemensamt ska parterna arbeta för bättre etableringsförutsättningar, fler verksamheter och fler bostäder.

Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som kräver mer än en aktörs agerande och som planeras inom ramen för centrumsamverkan under 2015. Förutom de insatser som nämns i handlingsplanen arbetar parterna i centrumsamverkan med sina egna aktiviteter. Haninge kommuns totala åtagande återfinns under mål 6 i den av kommunfullmäktige beslutade Mål och budget för 2015. Fastighetsägarnas enskilda satsningar beskrivs i deras respektive planer. Det gemensamma arbetet finanserias med upp till 900 000 kronor av Haninge kommun och totalt 900 000 av de sex fastighetsägarna årligen. Den gemensamma budgeten är i första hand kostnader för processledning, verksamhetslokaler, workshopar och seminarier samt utredningar.

Haninge kommun har under hösten 2014 medverkat i förstudien ”Hållbar utveckling av regionala stadskärnor” tillsammans med SLL Tillväxt, miljö och regionplanering (TMR). Som ett resultat av förstudien söker Haninge kommun inom ramen för centrumsamverkan och tillsammans med TMR och övriga stadskärnor möjligheter till finansiering för ytterligare projekt som grundar sig i flerkärnighetens ambitioner om hållbar utveckling. Till exempel pågår förberedelser för en ansökan ur den Europeiska Regionalfonden i början av 2015. Ytterligare finansiering skulle skapa möjligheter till ett ännu mer intensivt arbete med de aktiviteter som planeras i handlingsplanen för 2015.

Underlag för beslut

- Förslag till handlingsplan 2015 regionala stadskärnan Haninge, daterad 2014-12-19
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
- Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Haninge
- Tidigare handlingsplan för utvecklingen av den regionala stadskärnan Haninge

Kommunstyrelseberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Handlingsplan 2015 för utveckling av den regionala stadskärnan godkänns.

_____

Kommunstyrelsens beslut

1. Handlingsplan 2015 för utveckling av den regionala stadskärnan godkänns.

_____

Expedieras: Akt
För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen
För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden

Utdragets riktighet intygas

Haninge, 2016-01-11

……

Den regionala stadskärnan Haninge
– *handlingsplan 2015*

Bakgrund

Redan 2010 när den regionala utvecklingsplanen, RUFS, beslutades antog Haninge kommun ett mål att arbeta för en attraktiv regional stadskärna. Året därpå, 2011, beslutade kommunen om ett utvecklingsprogram som stakar ut riktningen för arbetet med den regionala stadskärnan. Ett antal områden pekades ut som viktiga för det fortsatta arbetet; näringslivsfrågor, utveckling av den fysiska miljön och arbete med inriktning på bildande av centrumutvecklingsbolag, det senare baserat på en politisk överenskommelse i anslutning till beslutet om en ny näringslivsstrategi 2012.

Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stadskärnans utveckling, nedan kallat centrumsamverkan. Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som aktörerna tillsammans kommer att arbeta med under 2015.

I den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) avgränsas den regionala stadskärnan Haninge geografiskt enligt kartan nedan. Stadsdelarna Handen och Vega samt verksamhetsområdet längs väg 73 ingår. I kommunens utvecklingsprogram från 2011 definieras stadskärnan i olika lager. Kartan nedan motsvarar de två första lagren plus Vega. Kopplingarna till omkringliggande stadsdelar Brandbergen, Jordbro och Västerhaninge är viktiga men dessa delar ingår inte i den regionala stadskärnan idag.

Det gemensamma arbetet i centrumsamverkan pågår till största delen innanför den streckade linjen, i kärnans kärna. Det är också här fastighetsägarna i centrumsamverkan är aktiva.

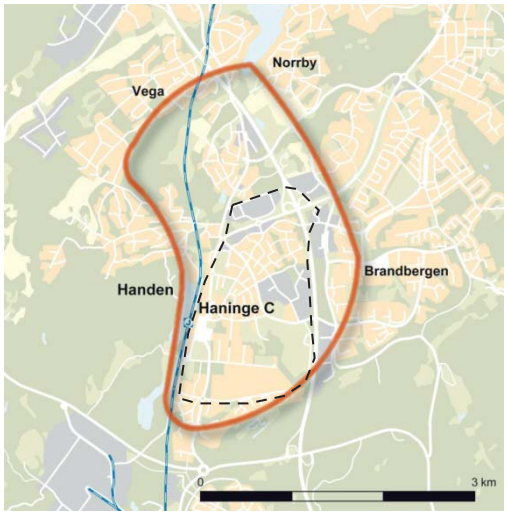

Karta 1. Geografisk definition av stadskärnan i RUFS (regional utvecklingsplan för Stockholm), röd linje. Streckad linje är det geografiska område där huvuddelen av aktiviteterna i handlingsplanen äger rum, kärnans kärna.

Den gemensamma ambitionen

Samverkansavtalet mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare slår fast att parterna ska samarbeta för att uppnå helhetssyn för stadskärnans utveckling och ett av målen är att maximera den gemensamma nyttan av insatser i stadskärnan. Gemensamt ska parterna arbeta för bättre etableringsförutsättningar, fler verksamheter och fler bostäder. I utvecklingsprogrammet från 2011 finns en vision för den regionala stadskärnan:

”Den regionala stadskärnan Haninges centrala delar utvecklas till tät stadsmiljö med boende, handel, utbildning, arbete och fritid. Här möts människor dygnet runt i en ljus, levande och trygg miljö”

För att ett samarbete ska fungera är det viktigt att skapa en gemensam målbild. Med visionen som utgångspunkt har centrumsamverkan gemensamt arbetat fram följande målbild:

Målbild

Snabbtåget stannar var femte minut. För bara en kvart sedan lämnade jag Stockholms central, det gick snabbt att komma hit!

Sjön Rudan glittrar och när jag går av tåget känner jag en frisk doft av barrskog. Det vimlar av folk utmed vattnet. Jag har stämt träff med en kollega som väntar på en av bryggorna.

Vi vänder oss om och följer folkströmmen upp mot torget. Hus i skiftande material och arkitektur kantar gatan. Ett fönster fångar sydvästsolen och reflekterar den över oss på gatans oregelbundna stenläggning. Vattenspelet som följer oss kastar solkatter över en tegelfasad. Någon hänger tvätt på en av balkongerna.

Vi stöter ihop med några kollegor som är på väg till Rudans friluftsområde för att äta lunch, pensionärer passerar på väg till gymmet och föräldralediga strosar runt bland butiker och caféer. Det pågår något på torget. En utställning väcker vår nyfikenhet. Vi tar en fika utanför kulturhuset innan vi skiljs åt.

Jag korsar torget och tar sikte mot det höga trähuset längst bort i stadskanten, hoppar upp på en lånecykel och cyklar ut mot idrottsplatsen. Längs vägen passerar jag den sparsmakade femtiotalsbebyggelsen inbäddad bland tallar. De nya trähusen blir en fin kontrast till de gamla. I bottenvåningarna finns flera olika verksamheter, några har flyttat ut på trottoaren. När jag cyklar förbi Eskilsparken känner jag vinddraget av en buss som kör förbi.

I parken har ett gäng ungdomar tagit av sig skorna och springer barfota i fontänen, andra söker svalka på serveringarna under träden. Det doftar mat från olika delar av världen. Det tog mig bara några minuter att komma fram. På idrottsplatsen pågår den stora hälsomässan med besökare från hela landet.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Målbilden behöver kompletteras med indikatorer så att det blir möjligt att mäta måluppfyllelse. Det är ett arbete som kommer att genomföras under 2015.

Det gemensamma arbetets finansiering

Det gemensamma arbetet finanserias med upp till 900 000 kronor av Haninge kommun och totalt 900 000 av de sex fastighetsägarna årligen under de tre år samverkansavtalet gäller. Den gemensamma budgeten är i första hand kostnader för processledning, verksamhetslokaler, workshopar och seminarier samt utredningar. Sedan augusti 2014 finns en processledare anställd av Haninge kommun.

Arbetet i centrumsamverkan består av fastighetsägare och kommun med gemensamt intresse och långsiktigt engagemang. Till detta kan kopplas andra intressenter och ytterligare finansiering med samma intresse för att bidra till stadskärnans utveckling. I processledarens uppdrag ingår att löpande söka ytterligare finansiering till arbetet, dels genom olika fonder dels genom samarbetsprojekt med fler aktörer.

Det gemensamma arbetets organisation

Det gemensamma arbetet drivs i **centrumsamverkan**. Uppdragsgivare är kommunstyrelsen tillsammans med de sex fastighetsägare som tecknat samverkansavtal med kommunen. Arbetet utgår från de intentioner som finns uttryckta i samverkansavtalet.

Under hösten 2014 har en **styrgrupp** bildats med representanter från kommunens kommunstyrelse- och stadsbyggnadsförvaltning samt de sex fastighetsägarna. Styrgruppen har ansvaret för projektets planering, kontroll och styrning då det gäller resurser och sakinnehåll. Den ska pröva och godkänna de planer som utarbetas av processledaren. Vidare ska den verka för att arbetet genomförs på ett effektivt sätt och i enlighet med uppdragsgivarnas intentioner.

Processledaren är anställd av Haninge kommun och finansieras av medel från centrumsamverkan. Processledaren är direkt underställd styrgruppen och ansvarar för att projektet drivs och genomförs enligt angivna direktiv, mål, budget och tidplan. Processledaren är arbetsledare, samordnare och informatör inom centrumsamverkan. Processledaren ansvarar för att driva på och samordna och följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

Utvecklingsgruppen är en större gruppering av centrumsamverkan med fler deltagare från de sex fastighetsägarna och Haninge kommun. Gruppen har hittills varit delaktig i arbetet med den gemensamma målbilden och handlingsplanen.

Handlingsplan 2015

Handlingsplanen innehåller aktiviter som kräver mer än en aktörs agerande. Förutom de insatser som nämns i handlingsplanen arbetar parterna i centrumsamverkan med sina ”egna” aktiviteter. Haninge kommuns totala åtagande återfinns under mål 6 i

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

den av kommunfullmäktige beslutade Mål och budget för 2015. Fastighetsägarnas enskilda satsningar beskrivs i deras respektive planer. Ambitionen är att informera varandra även om dessa aktiviteter för att skapa ännu bättre förutsättningar för samarbete och utveckling.

Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som planeras inom ramen för centrumsamverkan under 2015 men även ambitioner för ett mer långsiktigt arbete.

Mål 1: En tät sammanhållen stadsbygd

I utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011 konstateras att för att utveckla en regional stadskärna krävs en förtätning av byggelsen och en förbättring av de fysiska sambanden mellan stadskärnans olika områden. Idag bor 3 500 invånare/km^2 i stadskärnan. Målsättningen är att nå en täthet på 4 500 invånare/km^2 till 2020. För kommunens långsiktiga utveckling tas en ny översiktsplan fram och som en del av det pågår samtidigt arbetet med en fördjupning av utvecklingsprogrammet. Fördjupningen ska resultera i en stadsbyggnadsidé som tydliggör inriktningen för den kommande stadsutvecklingen. Programmet ska klargöra var och hur staden ska byggas, vilka kvaliteter som ska eftersträvas och peka ut en struktur för viktiga stråk, parker och mötesplatser.

Vad gör vi 2015?

- Under 2015 inleds arbetet med att förnya och rusta upp Poseidons torg till en modern mötesplats. Arbetet drivs av Haninge kommun i nära dialog med fastighetsägarna intill torget, Stena Fastigheter, Wallenstam och Grosvenor.
- Ett fördjupat utvecklingsprogram för stadskärnan färdigställs med välförankrade strategier för var och hur stadskärnan ska växa. Programmet ska ge förutsättningar att skapa en väl sammanhållen stadsbygd. Arbetet drivs av Haninge kommun och centrumsamverkan bjuds in till diskussion om innehållet. Fördjupningen är både ett underlag till översiktsplanen och ett stöd i kommande detaljplanering.
- Förutsättningarna för centrumsamverkan med flera att gemensamt arbeta för tydligare och mer välkomnande entréer till stadskärnan undersöks under året.
- Idag avsätter Haninge kommun 1 procent av investeringarna i kommunal nybyggnation som investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Under 2015 undersöker vi om det finns en vilja att skapa en gemensam fond där både offentliga och privata medel bidrar till en vackrare stadskärna. Haninge kommun ansvarar för arbetet som sker i dialog med centrumsamverkan.

Vad gör vi på lite längre sikt?
Arbetet med att förtäta stadskärnan med fler bostäder och verksamheter sker här och nu men kräver intensiv planering för att fortsätta. På sikt behöver vi hitta lösningar för att öppna upp staden ner mot Rudans friluftsområde och skapa en attraktiv entré till stadskärnan vid pendeltågsstationen. En tydlig profil för stadskärnan bör tas fram och sedan även ta sig uttryck i gestaltning. Naturen och vattnet som är två av de absolut största kvaliteterna behöver ta plats och märkas i stadsrummet. För det krävs

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

konsekvent och uthålligt arbete. Vi behöver skapa uppmärksamhet och nyfikenhet kring det som byggs och kommer att byggas i stadskärnan. Arkitekttävlingar, utmärkelser, genomtänkt gestaltning med konst och utmanande arkitektur bör vara en självklar ingrediens i det fortsatta arbetet.

Mål 2: Stadskärnan är känd som en attraktiv plats

För att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare krävs ett långsiktigt varumärkesarbete byggt på en sann och trovärdig grund. Tillsammans måste vi lyfta fram de positiva tillgångar, fördelar och känslor som redan finns och som alla kan vara stolta över och berätta om. Varumärkesarbete för en plats är mer komplicerat än för andra slags varumärken. Företag, offentlig verksamhet, invånare, besökare och organisationer – alla måste kommunicera samma bild för att varumärket ska bli tydligt och känt.

Vad gör vi 2015?

- Under 2015 inleds arbetet dels med att skapa en ny organisation för kommunens kommunikationsarbete. Arbetet med stadskärnans varumärke kommer att inledas och ske i nära samarbete med centrumsamverkan. Ansvarig är Haninge kommun. Stadskärnans namn ingår i detta arbete.
- I väntan på en varumärkesplattform behöver vi aktivt sprida positiva bilder av det som pågår i stadskärnan. Tillsammans måste vi berätta om de byggprojekt som pågår och skapa nya positiva bilder av platsen. Möjligheterna att bilda en marknadsgrupp bestående av kommunikatörer från respektive fastighetsägare samt kommunikatörer från Haninge kommun undersöks. Gruppens uppdrag skulle vara att kontinuerligt arbeta med marknadsföring av pågående projekt i stadskärnan. Ansvarig är Haninge kommun.
- Under 2015 genomför vi en nollmätning för att få en bild av hur välkänd eller okänd stadskärnan är. Utgångsläget används sedan för att mäta utvecklingen och för att undersöka om de insatser som genomförs i stadskärnan får effekt. Ansvarig är Haninge kommun i nära samarbete med processledaren.
- Centrumsamverkans gemensamma målbild behöver visualiseras för att skapa tydlighet i arbetet. Målbilden kan även användas som information till invånare, verksamma och besökare i stadskärnan. Ansvarig för arbetet är processledaren.
- Under året utreder vi möjligheterna att genomföra en större manifestation av stadskärnan, exempelvis i form av en ljusshow på vinterhalvåret eller genom blomarrangemang på våren. Ansvarig för arbetet är Haninge kommun.
- Under två veckor i maj genomför ett trettiotal konstnärer från Europa tio konstprojekt i stadskärnan. Projektet kallas Corner och drivs av Haninge kommun i samarbete med flera aktörer i stadskärnan. Projektet finansieras till största delen av EU-medel och syftar till att sprida positiva bilder av stadskärnan.
- I september planeras en stor internationell cykeltävling i Stockholm. Loppet som har två sträckningar med start och mål i Stockholm och sträcker sig via Nacka, Tyresö, Haninge, Nynäshamn och Huddinge. Loppet körs genom stadskärnan och i samband med det har centrumsamverkan möjlighet att marknadsföra stadskärnans kvaliteter. Ett eventuellt deltagande drivs av Haninge kommun i nära samarbete med processledaren.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Vad gör vi på lite längre sikt?

Haninge har ambitionen att utses till årets stadskärna år 2019. Årets stadskärna är Svenska stadskärnors utmärkelse för framgångsrik utveckling av stadskärnan. Den delas ut till den svenska stad som under de närmast föregående åren gjort störst framsteg i sin förnyelse av centrum, genom samarbete mellan både privata och offentliga aktörer. Utmärkelsen ska sätta Haninge på kartan som en plats där fastighetsägare och andra aktörer samarbetar uthålligt för att skapa en attraktiv regional stadskärna. Arbetet med att få utmärkelsen börjar redan nu. Ett första steg är att QM[1]-märka sin stad. Ansvarig för arbetet är processledaren för den regionala stadskärnan.

Mål 3: En livfull stadskärna

Ur flera olika aspekter är det angeläget att en befolkningstillväxt också motsvaras av tillväxt i antal arbetstillfällen. För individen betyder närhet mellan arbete och bostad att mindre tid går åt till resor till och från arbete, vilket skapar utrymme för tid såväl för familjeliv som för kultur och andra fritidsaktiviteter. Stadskärnornas utbud av utbildning, hälso- och sjukvård samt nöjen, kultur, service, småskalig och specialiserad detaljhandel behöver också stärkas. Som regional stadskärna bör Haninge ligga i framkant i utvecklingen och stärka kvällslivets kvaliteter så att nivån är högre än ett vanligt kommuncentrum. En realistisk förväntan är att vi kan erbjuda ett utbud som ger möjligheter att vistas och mötas utanför hemmet när daglivets verksamheter har stängt.

Vad gör vi 2015?

Under 2015 planeras två lite större insatser för att hitta inriktningen till det fortsatta arbetet med att gemensamt stärka både dag- och kvällsekonomin i stadskärnan. Dessa två insatser ger en grund för aktivt, koncentrerat och konsekvent arbete under åren som följer.

- En etableringsstrategi arbetas fram för att skapa tydlighet i vilka aktörer vi aktivt vill söka upp för etablering i stadskärnan. Haninge kommun ansvarar för arbetet som sker i nära samverkan med centrumsamverkan.
- En kvällsekonomisk strategi tas fram för att ge en tydlig inriktning för var och vilket kvällsliv som är önskvärt i stadskärnan. Ett kvällsliv skapar en trygg, levande och attraktiva stadskärna. Arbetet drivs av processledaren och involverar förutom centrumsamverkan även fler aktörer i stadskärnan.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver vi stärka förutsättningarna ännu mer för utvecklingen av attraktiva verksamhetsmiljöer, nya arbetstillfällen och etableringar, hållbart resande och ökad konkurrenskraft. Det behövs fler kunskapsintensiva verksamheter i stadskärnan eftersom de genererar en efterfrågan på kringtjänster och bidrar till ett

[1] quality mark, kvalitetsmärkning för samverkansorganisationer som vill ansöka om att bli årets stadskärna. Utfärdas av Svenska Stadskärnor.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

växande näringsliv. Exempel på sådana är kunskapsintensiva företag som jurister och konsulter, men även restauranger, frisörer, kemtvättar med flera.

Närvaron av och tillgången till bra utbildning på olika nivåer är viktigt för stadskärnans utveckling. Därför behöver arbetet med att lokalisera utbildningar i stadskärnan fortsätta och intensifieras. Stadskärnans profil bör också kopplas till det urval av utbildningar som erbjuds på platsen.

Det strategiska arbetet för en levande kvällsekonomi kan om vi vill resultera i en certifiering för ”purple flag”. Det är en process och ett stöd i arbetet som liknar den för grön flagg för parker eller blå flagg för stränder. Många goda erfarenheter finns att hämta i Storbritannien och samma process har startat i flera svenska städer under 2014.

Mål 4: Ett förbättrat geografiskt läge

Haninge ligger tio minuters bilväg från Globen och drygt 20 minuter med pendeltåg från centrala Stockholm. Ändå finns det dem som tycker att Haninge ligger långt bort. Kontorsetableringar söker lägen som ligger maximalt 15 minuter från innerstaden. Ett förbättrat geografiskt läge handlar om att påverka möjligheterna att transportera sig snabbare till och från stadskärnan. För att fylla en funktion som regional stadskärna behövs fler regionala funktioner. Idag är stadskärnan mer inriktad på lokala tjänster och funktioner än övriga regionala stadskärnor runt om Stockholm och det kan begränsa utvecklingen. För att utveckla mer av regionala funktioner och verksamheter krävs en bättre integration i den regionala ekonomin och åtgärder som motverkar det som idag kan uppfattas som ett läge vid sidan om de dominerande tillväxtstråken.

Vad gör vi 2015?

Att förbättra en plats läge är i grunden ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det handlar bland annat om att påverka andra aktörers agerande. För att göra det behöver stadskärnan vara synlig i en mängd olika sammanhang. Processledaren ansvarar för att driva på dessa aktiviteter.

- Under året arbetar vi för att publicera artiklar i bransch- och övrig media i syfte att påverka regionala beslutsfattare. Processledaren ansvarar.
- Aktivt deltagande i regionala sammanhang för att uppmärksamma stadskärnans behov och bidra till Stockholmsregionens utveckling. Haninge kommun och processledaren ansvarar.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Arbetet med att förbättra stadskärnans geografiska läge intensifieras när varumärket för stadskärnan finns. Då kan det bli aktuellt att genomföra kampanjer på strategiska platser i Stockholm i syfte att göra Stockholmare och andra uppmärksamma på Haninges goda geografiska läge. I övrigt kan det långsiktiga strategiska arbetet bland annat handla om kortare restider, nya resmönster och att verka för att tvärförbindelse Södertörn förverkligas.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Mål 5: Fördjupad och långsiktig samverkan för en attraktiv stadskärna

För att underhålla och skapa förutsättningar för ett långsiktigt och engagerat samarbete mellan Haninge kommun och de större fastighetsägarna i stadskärnan behöver själva samarbetet i sig också underhållas.

Vad gör vi 2015?

Hösten 2014 har ägnats åt att få fram nödvändiga dokument för samarbetet. Under 2015 behöver vi fördjupa förståelsen för varandras intressen och engagemang i stadskärnan. Träffar då varje aktör får presentera sig och sin verksamhet planeras under året.

- Fyra styrgruppsmöten genomförs under året.
- Utvecklingsgruppen träffas ett par gånger under året för att skapa en djupare förståelse för respektive aktörs verksamheter, diskussion, förankring och genomförande av åtgärder.
- Genom ett nyhetsbrev sprider processledaren kontinuerligt information inom centrumsamverkan, via www.haninge.se/stadskärnan sprids information till andra intresserade.
- Målbilden behöver kompletteras med indikatorer så att det blir möjligt att mäta måluppfyllelse. Processledaren ansvarar.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Det finns en ambition att på sikt skapa ett gemensamägt utvecklingsbolag för stadskärnan. Den nuvarande formen för samarbete ska utvärderas årligen under de tre år avtalet gäller. I slutet av avtalsperioden bör frågan om hur det fortsatta arbetet ska bedrivas, till exempel i form av ett gemensamt utvecklingsbolag eller motsvarande, tas upp till prövning.

Mål 6. Kommunens egna aktiviteter (endast i kommunens handlingsplan)

En mycket stor del av arbetet med att bygga en regional stadskärna handlar om attraktivitet i den basservice som kommunen erbjuder. Bra förskolor och skolor, möjligheter att vidareutbilda sig, god service i form av vård- och omsorg samt rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser skapar tillsammans en attraktiv plats. Kommunkoncernen är också en viktig aktör som fastighetsägare och utvecklare av platsen. På det sätt vi vårdar våra lokaler och verksamheter eller var vi väljer att placera nya offentliga verksamheter sänder budskap om hur kommunen prioriterar.

Även inom Haninge kommun behöver informationsspridningen och bidragen till mål 6 om den attraktiva stadskärnan i kommunfullmäktiges mål och budget synliggöras. Det uppskattade seminariet om stadskärnan där samtliga förvaltningar deltog och under en halvdag i april berättade om sina verksamheter och hur de bidrar till en attraktiv stadskärna upprepas 2015.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Vad gör vi 2015?

- Våren 2015 genomförs ett förvaltningsövergripande seminarium där medarbetare i Haninge kommun delar med sig av sina respektive bidrag till mål 6. Syftet med seminariet är både att sprida information och skapa engagemang för stadskärnan.
- Den operativa samordningsgruppen fortsätter att träffas var tredje vecka för att driva det strategiska arbetet med stadskärnan vidare.
- Regionalt utbyte och samverkan är viktigt för att sätta Haninge i ett större sammanhang. Arbetet med att synas och skapa engagemang för Haninge måste drivas parallellt och samordnat både på de förtroendevaldas regionala arenor och i de sammanhang tjänstemän samverkar regionalt.
- Det kommunövergripande planeringsarbetet i samverkan längs väg 73, Globen – Norvik, fortsätter och ska resultera i att fler företag väljer att lokalisera sin verksamhet i stadskärnan.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver Haninge kommun ha en fortsatt vilja och förmåga att realisera ambitionerna med den attraktiva stadskärnan. En aktiv omvärldsbevakning kommer även fortsättningsvis att vara viktig för att stadskärnan ska fortsätta att utvecklas i en positiv riktning.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Den regionala stadskärnan Haninge
– uppföljning av handlingsplan 2015

Handlingsplan 2015 för den regionala stadskärnan arbetades fram i samarbete mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare i centrumsamverkan under hösten 2014. Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i december 2014 (KS 285/2014). Detta är en uppföljning med redovisning av arbetet som genomförts under 2015.

Samtliga aktiviteter i handlingsplanen har påbörjats. Därutöver har vi gjort två ansökningar om medel för att växla upp arbetet med stadskärnan. I början av året gjordes en ansökan till regionalfonden om medel för arbetet med de regionala stadskärnorna tillsammans med den regionala planeringsfunktionen (TMR), Tyngdpunkt Farsta (Stockholms stad) och Järfälla. Ansökan avslogs dessvärre i juni. Ytterligare en ansökan om medel lämnades till Tillväxtverket i april. I juni fattade kommunstyrelsen beslut om att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till stadsutvecklingsplan och genomförandeorganisation för stadskärnan. Uppdraget motsvarar till stora delar det arbete som Haninge ansökte om medel för från Tillväxtverket. I september beviljades Haninge som en av tio kommuner i Sverige 2,4 miljoner kronor för att under en fyraårsperiod arbeta med att stärka stadskärnans attraktivitet.

Nedan redovisas de aktiviteter som genomförts under året.

Mål 1: En tät sammanhållen stadsbygd

I utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011 konstateras att för att utveckla en regional stadskärna krävs en förtätning av byggelsen och en förbättring av de fysiska sambanden mellan stadskärnans olika områden.

- Under 2015 inleddes arbetet med att förnya och rusta upp Poseidons torg till en modern mötesplats. Haninge kommun har påbörjat förberedelserna och i budgettilldelningen har Poseidons torg pekats ut som särskilt prioriterat. Arbetet drivs av Haninge kommun (stadsbyggnadsförvaltningen) i nära dialog med fastighetsägarna intill torget, Stena Fastigheter, Wallenstam och Grosvenor. Arbetet kommer att fortsätta under 2016.
- Under inledningen av 2015 pågick parallellt med framtagandet av en ny översiktsplan ett arbete med en fördjupning av utvecklingsprogrammet från 2011. Under första halvan av 2015 fick detta arbete delvis en ny inriktning och i juni fattade kommunstyrelsen beslut om att arbeta fram en stadsutvecklingsplan. Planen ska tas fram i samarbete med bland annat fastighetsägarna i centrumsamverkan. Under året har en första strukturplan levererats till det pågående översiktsplanearbetet. Senast i november 2016 ska en färdig levereras.

Arbetet drivs av processledaren och delfinansieras med medel från Tillväxtverket.

- Idag avsätter Haninge kommun en procent av investeringarna i kommunal nybyggnation som investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Ambitionen för 2015 var att undersöka möjligheterna att på sikt skapa en gemensam fond där både offentliga och privata aktörer bidrar till intressanta konstprojekt i hela stadskärnan. Under året har konceptet testats på Haningeterrassen. Haningeterrassen kommer att få åtminstone tre konstprojekt som är integrerade i markbehandlingen, i landskapsarkitekturen samt i belysningen i den nya stadsdelen. Redan idag finns det en samrådsgrupp för projektet där både politiker, tjänstemän och representanter för fastighetsägaren för området ingår.

Mål 2: Stadskärnan är känd som en attraktiv plats

För att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare krävs ett långsiktigt varumärkesarbete byggt på en sann och trovärdig grund. Under 2015 har konsulter upphandlats som stöd i ett varumärkesarbete för stadskärnan.

- Under året har Haninge kommun vid ett par tillfällen marknadsfört arbetet som pågår i stadskärnan bland annat i en DN-bilaga i april, i kommunens monter på Business Arena och vid kommunens deltagande på Mipim. Under våren har staben även tagit initiativ till ett välbesökt informationsmöte om Haningeterrassen för aktörer som har verksamheter i de fastigheter som gränsar till platsen.
- Varumärkesarbetet för stadskärnan har genomförts som planerat. 500 personer har intervjuats i en nollmätning. Resultatet visar att Haninge är okänt för de flesta i Stockholm-Mälardalsregionen, både för allmänhet och för näringsliv. De som ändå känner till Haninge har en väldigt oklar bild av vad platsen har att erbjuda. Underlaget har legat till grund för en riktingsbeskrivning och en konceptutformning för varumärket som har stämts av med tjänstemän, fastighetsägare och förtroendevalda i ett antal workshops. Nästa steg blir att ta konceptet vidare i en strategi.
- För att uppmärksamma den regionala stadskärnan deltog Haninge i ett europeiskt konstprojekt Corners i maj och i september var kommunen medarrangörer i en stor internationell cykeltävling, Velothon. Ytterligare en aktivitet för att uppmärksamma den regionala stadskärnan under året var en ljusmanifestation. Den 22-23 oktober genomfördes ”Ljus i Eskilsparken” – en tillfällig installation av studenterna i KTHs ljusdesignprogram. 13 november invigdes en mer permanent installation vid Eskilsvägen.

Mål 3: En livfull stadskärna

Som regional stadskärna bör Haninge ligga i framkant i utvecklingen och stärka kvällslivets kvaliteter så att nivån blir högre än i ett vanligt kommuncentrum. Under 2015 har arbetet med två lite större insatser för stärkt dag- och kvällsekonomin inletts.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

- Arbetet med en etableringsstrategi har påbörjats men en hel del återstår under 2016. Delvis är strategin beroende av vägval som kommer att göras i stadsutvecklings-planen.
- Under året har arbetet med en kvällsekonomisk strategi påbörjats, bland annat har en workshop med aktörer genomförts. Ytterligare förankring och deltagande från aktörerna inom den kvällekonomiska näringen behövs och arbetet kommer att fortsätta 2016. Arbetet drivs i en process kallad purple flag och med processtöd från Svenska Stadskärnor.

Mål 4: Ett förbättrat geografiskt läge

Haninge ligger tio minuters bilväg från Globen och drygt 20 minuter med pendeltåg från centrala Stockholm. Ändå finns det de som tycker att Haninge ligger långt bort. Att förbättra en plats läge är i grunden ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det handlar bland annat om att påverka andra aktörers agerande. För att göra det behöver stadskärnan vara synlig i en mängd olika sammanhang. Under året har påverkansarbete gjorts i olika sammanhang, framförallt i arbetet med en ny regional utvecklingsplan.

Mål 5: Fördjupad och långsiktig samverkan för en attraktiv stadskärna

För att underhålla och skapa förutsättningar för ett långsiktigt och engagerat samarbete mellan Haninge kommun och de större fastighetsägarna i stadskärnan behöver själva samarbetet i sig också underhållas. Även inom kommunen behöver samarbetet mellan förvaltningarna fördjupas. Bland annat informationsöverföringen mellan processen för stadskärnans utveckling och linjeorganisationens arbete behöver öka.

- Under året har fyra styrgruppsmöten och tre workshops med en större gruppering av både kommunala tjänstemän och representanter från fastighetsägarna genomförts.
- Samtidigt som vi arbetar fram stadsutvecklingsplanen pågår arbetet med att hitta goda samarbetsformer. Totalt har de workshops och seminarier som har anordnats under året lockat drygt 200 deltagare.

Mål 6. Kommunens egna aktiviteter

En mycket stor del av arbetet med att bygga en regional stadskärna handlar om attraktivitet i den basservice som kommunen erbjuder. Bra förskolor och skolor, möjligheter att vidareutbilda sig, god service i form av vård- och omsorg samt rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser skapar tillsammans en attraktiv plats. Kommunkoncernen är också en viktig aktör som fastighetsägare och utvecklare av platsen. På det sätt vi vårdar våra lokaler och verksamheter eller var vi väljer att placera nya offentliga verksamheter sänder budskap om hur kommunen prioriterar.

- I januari genomfördes den årliga attitydundersökningen för att undersöka vad Haningeborna tycker om stadskärnan. Undersökningen visar att många är

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

positiva till att stadskärnan växer både med människor och med fler företag. Utbudet av jobb, bostäder och utbildning behöver dock stärkas.

- I februari åkte arbetsgruppen för stadskärnan till Jönköping på studieresa för att inspireras av konkreta exempel på omvandling av en stadskärna, ta del av framgångsrika exempel på stadsutvecklingsarbete och öka kunskapen om samverkansmöjligheter mellan högskola och kommuner inom stadsutvecklingsområdet. Under besöket fick vi även ta del av goda exempel på platsmarknadsföring.
- I april genomfördes ett förvaltningsövergripande seminarium där ett fyrtiotal medarbetare i Haninge kommun delade med sig av sina respektive bidrag till mål 6 i kommunstyrelsens mål och budget. Seminariet hade tema attraktivitet och inbjuden talare var Dan Hjalmarsson före detta generaldirektör på Tillväxtanalys.
- I september bjöds medarbetare, förtroendevalda och fastighetsägare till ett inspirationsseminarium om värdeskapande stadsutveckling tillsammans med Göran Cars, professor i samhällsplanering vid KTH. 60 personer lyssnade till erfarenheter från arbetet med att förbereda för historiens största stadsomflyttning i Kiruna.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2015-12-21	KS 2015/61H	
Candläggare			
Pharlotte , ersson3processledare			

Candlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2016

Sammanfattning

Redan 2010 när den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFS, beslutades antog Haninge kommun ett mål att arbeta för en attraktiv regional stadskärna. Året därpå, 2011, beslutade kommunen om ett utvecklingsprogram som stakar ut riktningen för arbetet med den regionala stadskärnan.

Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stadskärnans utveckling, nedan kallat centrumsamverkan. Under året ska dessa avtal ses över och nya avtal ska tecknas. Handlingsplanen redovisar i huvudsak de aktiviteter som aktörerna tillsammans kommer att arbeta med under 2016.

2016 kommer att ägnas åt att slutföra flera påbörjade åtaganden, stadsutvecklingsplan med tillhörande genomförandeorganisation, varumärkesarbete som under året kommer att testas i en pilot samt arbetet med stadskärnans kvällsekonomi som även det ska slutföras under året.

Underlag för beslut

- Den regionala stadskärnan Haninge - handlingsplan 2016, daterad 2015-12-21

- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (http://www.trf.sll.se/rufs2010/)

- Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Haninge (http://haninge.se/kommun-och-politik/kommunfakta/regler-och-styrande-dokument/bygga-bo-och-miljo/regional-stadskarna-utvecklingsprogram/)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Handlingsplan 2016 för utveckling av den regionala stadskärnan godkänns.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs-och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Samtliga nämnder

DEN REGIONALA STADSKÄRNAN HANINGE

Den regionala stadskärnan Haninge
– *handlingsplan 2016*

Bakgrund

Redan 2010 när den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFS, beslutades antog Haninge kommun ett mål att arbeta för en attraktiv regional stadskärna. Året därpå, 2011, beslutade kommunen om ett utvecklingsprogram som stakar ut riktningen för arbetet med den regionala stadskärnan. Ett antal områden pekades ut som viktiga för det fortsatta arbetet; näringslivsfrågor, utveckling av den fysiska miljön och arbete med inriktning på bildande av centrumutvecklingsbolag, det senare baserat på en politisk överenskommelse i anslutning till beslutet om en ny näringslivsstrategi 2012.

Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stadskärnans utveckling, nedan kallat centrumsamverkan. Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som aktörerna tillsammans kommer att arbeta med under 2016.

I den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) avgränsas den regionala stadskärnan Haninge geografiskt enligt den röda linjen i kartan nedan. Stadsdelarna Handen och Vega samt verksamhetsområdet längs väg 73 ingår. I kommunens utvecklingsprogram från 2011 definieras stadskärnan i olika lager. Kartan nedan motsvarar de två första lagren plus Vega. Kopplingarna till omkringliggande stadsdelar Brandbergen, Jordbro och Västerhaninge är viktiga men dessa delar ingår inte i den regionala stadskärnan idag.

Det gemensamma arbetet i centrumsamverkan pågår till största delen innanför den streckade linjen, i kärnans kärna. Det är också här fastighetsägarna i centrumsamverkan är aktiva.

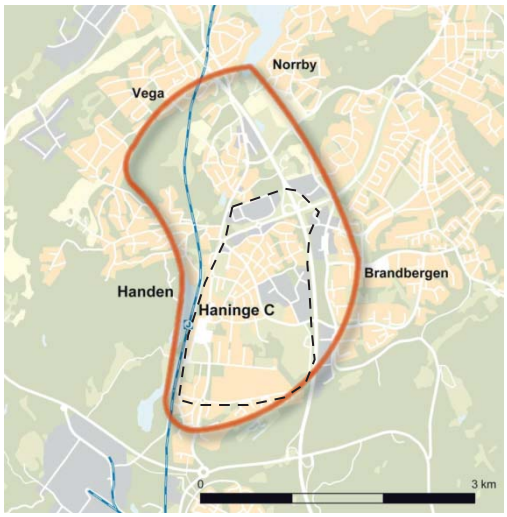

Karta 1. Geografisk definition av stadskärnan i RUFS (regional utvecklingsplan för Stockholm), röd linje. Streckad linje är det geografiska område

där huvuddelen av aktiviteterna i handlingsplanen äger rum, kärnans kärna.

Den gemensamma ambitionen

Samverkansavtalet mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare slår fast att parterna ska samarbeta för att uppnå helhetssyn för stadskärnans utveckling och ett av målen är att maximera den gemensamma nyttan av insatser i stadskärnan. Gemensamt ska parterna arbeta för bättre etableringsförutsättningar, fler verksamheter och fler bostäder. I utvecklingsprogrammet från 2011 finns en vision för den regionala stadskärnan:

”Den regionala stadskärnan Haninge är en central mötesplats för människor, företag och utbildning och en drivande kraft för en långsiktig ekologisk, social och ekonomiskt hållbar utveckling i södra Stockholmsregionen. Haninges centrala delar pulserar och är i ständig utveckling. Människor möts i en ljus och levande stad och känner trygghet. Stadskärnan erbjuder boende, handel, utbildning, arbete och fritid i en modern tät stadsmiljö. ”

För att ett samarbete ska fungera är det viktigt att skapa en gemensam målbild. Med visionen som utgångspunkt har centrumsamverkan gemensamt arbetat fram följande målbild:

Målbild

Snabbtåget stannar var femte minut. För bara en kvart sedan lämnade jag Stockholms central, det gick snabbt att komma hit!

Sjön Rudan glittrar och när jag går av tåget känner jag en frisk doft av barrskog. Det vimlar av folk utmed vattnet. Jag har stämt träff med en kollega som väntar på en av bryggorna.

Vi vänder oss om och följer folkströmmen upp mot torget. Hus i skiftande material och arkitektur kantar gatan. Ett fönster fångar sydvästsolen och reflekterar den över oss på gatans oregelbundna stenläggning. Vattenspelet som följer oss kastar solkatter över en tegelfasad. Någon hänger tvätt på en av balkongerna.

Vi stöter ihop med några kollegor som är på väg till Rudans friluftsområde för att äta lunch, pensionärer passerar på väg till gymmet och föräldralediga strosar runt bland butiker och caféer. Det pågår något på torget. En utställning väcker vår nyfikenhet. Vi tar en fika utanför kulturhuset innan vi skiljs åt.

Jag korsar torget och tar sikte mot det höga trähuset längst bort i stadskanten, hoppar upp på en lånecykel och cyklar ut mot idrottsplatsen. Längs vägen passerar jag den sparsmakade femtiotalsbebyggelsen inbäddad bland tallar. De nya trähusen blir en fin kontrast till de gamla. I bottenvåningarna finns flera olika verksamheter, några har flyttat ut på trottoaren. När jag cyklar förbi Eskilsparken känner jag vinddraget av en buss som kör förbi.

I parken har ett gäng ungdomar tagit av sig skorna och springer barfota i fontänen, andra söker svalka på serveringarna under träden. Det doftar mat från olika delar av världen. Det tog mig bara några minuter att komma fram. På idrottsplatsen pågår den stora hälsomässan med besökare från hela landet.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Målbilden behöver kompletteras med indikatorer så att det blir möjligt att mäta måluppfyllelse. Det är ett arbete som kommer att fortsätta under 2016.

Det gemensamma arbetets finansiering

Det gemensamma arbetet finanserias med upp till 900 000 kronor av Haninge kommun och totalt 900 000 av de sex fastighetsägarna årligen under de tre år samverkansavtalet gäller. Den gemensamma budgeten är i första hand kostnader för processledning, verksamhetslokaler, workshopar och seminarier samt utredningar. Sedan augusti 2014 finns en processledare anställd av Haninge kommun.

Arbetet i centrumsamverkan består av fastighetsägare och kommun med gemensamt intresse och långsiktigt engagemang. Till detta kan kopplas andra intressenter och ytterligare finansiering med samma intresse för att bidra till stadskärnans utveckling. I processledarens uppdrag ingår att löpande söka ytterligare finansiering till arbetet, dels genom olika fonder dels genom samarbetsprojekt med fler aktörer.

Det gemensamma arbetets organisation

Det gemensamma arbetet drivs i **centrumsamverkan**. Uppdragsgivare är kommunstyrelsen tillsammans med de sex fastighetsägare som tecknat samverkansavtal med kommunen. Arbetet utgår från de intentioner som finns uttryckta i samverkansavtalet.

Under hösten 2014 har en **styrgrupp** bildats med representanter från kommunens kommunstyrelse- och stadsbyggnadsförvaltning samt de sex fastighetsägarna. Styrgruppen har ansvaret för projektets planering, kontroll och styrning då det gäller resurser och sakinnehåll. Den ska pröva och godkänna de planer som utarbetas av processledaren. Vidare ska den verka för att arbetet genomförs på ett effektivt sätt och i enlighet med uppdragsgivarnas intentioner.

Processledaren är anställd av Haninge kommun och finansieras av medel från centrumsamverkan. Processledaren ansvarar för att projektet drivs och genomförs enligt angivna direktiv, mål, budget och tidplan. Processledaren är arbetsledare, samordnare och informatör inom centrumsamverkan. Processledaren ansvarar för att driva på, samordna och följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

Utvecklingsgruppen är en större gruppering av centrumsamverkan med fler deltagare från de sex fastighetsägarna och Haninge kommun. Gruppen har hittills varit delaktig i arbetet med den gemensamma målbilden, handlingsplanen och stadsutvecklingsplanen.

Handlingsplan 2016

Handlingsplanen innehåller aktiviter som kräver mer än en aktörs agerande. Förutom de insatser som nämns i handlingsplanen arbetar parterna i centrumsamverkan med

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

sina egna aktiviteter. Haninge kommuns totala åtagande återfinns i den av kommunfullmäktige beslutade Mål och budget för 2016. Fastighetsägarnas enskilda satsningar beskrivs i deras respektive planer. Ambitionen är att informera varandra även om dessa aktiviteter för att skapa ännu bättre förutsättningar för samarbete och utveckling.

Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som planeras inom ramen för centrumsamverkan under 2016 men även ambitioner för ett mer långsiktigt arbete.

Mål 1: En tät sammanhållen stadsbygd

I utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011 konstateras att för att utveckla en regional stadskärna krävs en förtätning av byggelsen och en förbättring av de fysiska sambanden mellan stadskärnans olika områden. Idag bor 3 500 invånare/km^2 i stadskärnan. Målsättningen är att nå en täthet på 4 500 invånare/km^2 till 2020. För kommunens långsiktiga utveckling tas en ny översiktsplan fram och som en del av det pågår samtidigt arbetet med en stadsutvecklingsplan. Planen ska klargöra var och hur staden ska byggas, vilka kvaliteter som ska eftersträvas och peka ut en struktur för viktiga stråk, parker och mötesplatser. Under 2015 har arbetet med stadsutvecklingsplanen beviljats medel från Tillväxtverket.

Vad gör vi 2016?

- Under 2016 fortsätter arbetet med att förnya och rusta upp Poseidons torg till en modern mötesplats. Arbetet drivs av Haninge kommun (stadsbyggnadsförvaltningen) i nära dialog med fastighetsägarna intill torget, Stena Fastigheter, Wallenstam och Grosvenor.
- Arbetet med stadsutvecklingsplanen fortsätter och utifrån den strukturplan som levererats till översiktsplanen under 2015 ska nu texter skrivas och illustrationer arbetas fram. Dessutom ska en modell för ekonomisk genomförbarhet testas för att försöka påvisa samhälls- och fastighetsekonomiska konsekvenser i stadsutvecklingsplanens förslag. Arbetet drivs av processledaren för den regionala stadskärnan och centrumsamverkan bjuds in till diskussion om innehållet. Under året kommer ett antal seminarier om innehållet i stadsutvecklingsplanen att arrangeras. Ett projektkontor kommer att etableras för att informera och involvera Haningeborna i arbetet. Stadsutvecklingsplanen är både ett underlag till översiktsplanen och ett stöd i kommande detaljplanering.
- Idag avsätter Haninge kommun 1 procent av investeringarna i kommunal nybyggnation som investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Under 2016 och 2017 kommer en stor del av dessa medel att gå direkt till konstprojekt i Haningeterrassen. Under 2016 följer centrumsamverkan arbetet för att på sikt undersöka om det finns en vilja att skapa en gemensam fond där både offentliga och privata medel bidrar till unika konstprojekt i stadskärnan. Haninge kommun (kultur- och fritidsförvaltningen) ansvarar för arbetet som sker i dialog med centrumsamverkan.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 87 52
E-post charlotte.persson@haninge.se

Stadsutvecklingsplanen pekar ut den långsiktiga riktningen för stadskärnans utveckling. Därutöver behöver vi skapa uppmärksamhet och nyfikenhet kring det som byggs och kommer att byggas i stadskärnan. Arkitekttävlingar, utmärkelser, genomtänkt gestaltning med konst och utmanande arkitektur bör vara en självklar ingrediens i det fortsatta arbetet.

Mål 2: Stadskärnan är känd som en attraktiv plats

För att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare krävs ett långsiktigt varumärkesarbete byggt på en sann och trovärdig grund. Tillsammans måste vi lyfta fram de positiva tillgångar, fördelar och känslor som redan finns och som alla kan vara stolta över och berätta om. Varumärkesarbete för en plats är mer komplicerat än för andra slags varumärken. Företag, offentlig verksamhet, invånare, besökare och organisationer – alla måste kommunicera samma bild för att varumärket ska bli tydligt och känt. Under 2015 har centrumsamverkan arbetat fram ett förslag till koncept och riktning för stadskärnans varumärke.

Vad gör vi 2016?

- Under 2016 testar vi konceptet i mindre skala i en pilot. Ansvarig är Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) och processledaren.
- En stadsbyggnadskonferens genomförs under året i syfte att sprida erfarenheter av hur man kan arbeta med stadsutveckling. Konferensen ska bidra till att stärka den regionala stadskärnan som en intressant plats. Ansvarig för arbetet är processledaren.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Haninge har ambitionen att utses till årets stadskärna år 2019. Årets stadskärna är Svenska stadskärnors utmärkelse för framgångsrik utveckling av stadskärnan. Den delas ut till den svenska stad som under de närmast föregående åren gjort störst framsteg i sin förnyelse av centrum, genom samarbete mellan både privata och offentliga aktörer. Utmärkelsen ska sätta Haninge på kartan som en plats där fastighetsägare och andra aktörer samarbetar uthålligt för att skapa en attraktiv regional stadskärna. Ansvarig för arbetet är processledaren.

Mål 3: En livfull stadskärna

Ur flera olika aspekter är det angeläget att en befolkningstillväxt också motsvaras av tillväxt i antal arbetstillfällen. För individen betyder närhet mellan arbete och bostad att mindre tid går åt till resor till och från arbete, vilket skapar utrymme för tid såväl för familjeliv som för kultur och andra fritidsaktiviteter. Stadskärnornas utbud av utbildning, hälso- och sjukvård samt nöjen, kultur, service, småskalig och specialiserad detaljhandel behöver också stärkas. Som regional stadskärna bör Haninge ligga i framkant i utvecklingen och stärka kvällslivets kvaliteter så att nivån är högre än ett vanligt kommuncentrum. En realistisk förväntan är att vi kan erbjuda ett utbud som ger möjligheter att vistas och mötas utanför hemmet när daglivets verksamheter har stängt.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Vad gör vi 2016?

Under 2016 fortsätter arbetet för att hitta inriktningen med att gemensamt stärka både dag- och kvällsekonomin i stadskärnan. Dessa två insatser ger en grund för aktivt, koncentrerat och konsekvent arbete under åren som följer.

- En etableringsstrategi arbetas fram för att skapa tydlighet i vilka aktörer vi aktivt vill söka upp för etablering i stadskärnan. Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) ansvarar för arbetet som sker i nära samverkan med centrumsamverkan.
- En kvällsekonomisk strategi tas fram för att ge en tydlig inriktning för var och vilket kvällsliv som är önskvärt i stadskärnan. Ett kvällsliv skapar en trygg, levande och attraktiva stadskärna. Arbetet drivs av processledaren och involverar förutom centrumsamverkan även fler aktörer i stadskärnan. Det strategiska arbetet för en levande kvällsekonomi kan resultera i en certifiering för ”purple flag”.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver vi stärka förutsättningarna ännu mer för utvecklingen av attraktiva verksamhetsmiljöer, nya arbetstillfällen och etableringar, hållbart resande och ökad konkurrenskraft. Det behövs fler kunskapsintensiva verksamheter i stadskärnan eftersom de genererar en efterfrågan på kringtjänster och bidrar till ett växande näringsliv. Exempel på sådana är kunskapsintensiva företag som jurister och konsulter, men även restauranger, frisörer, kemtvättar med flera.

Närvaron av och tillgången till bra utbildning på olika nivåer är viktigt för stadskärnans utveckling. Därför behöver arbetet med att lokalisera utbildningar i stadskärnan fortsätta och intensifieras. Stadskärnans profil bör också kopplas till det urval av utbildningar som erbjuds på platsen.

Mål 4: Ett förbättrat geografiskt läge

Haninge ligger tio minuters bilväg från Globen och drygt 20 minuter med pendeltåg från centrala Stockholm. Ändå finns det dem som tycker att Haninge ligger långt bort. Kontorsetableringar söker lägen som ligger maximalt 15 minuter från innerstaden. Ett förbättrat geografiskt läge handlar om att påverka möjligheterna att transportera sig snabbare till och från stadskärnan. För att fylla en funktion som regional stadskärna behövs fler regionala funktioner. Idag är stadskärnan mer inriktad på lokala tjänster och funktioner än övriga regionala stadskärnor runt om Stockholm och det kan begränsa utvecklingen. För att utveckla mer av regionala funktioner och verksamheter krävs en bättre integration i den regionala ekonomin och åtgärder som motverkar det som idag kan uppfattas som ett läge vid sidan om de dominerande tillväxtstråken.

Vad gör vi 2016?

Att förbättra en plats läge är i grunden ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det handlar bland annat om att påverka andra aktörers agerande. För att göra det behöver

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 87 52
E-post charlotte.persson@haninge.se

stadskärnan vara synlig i en mängd olika sammanhang. Processledaren ansvarar för att driva på dessa aktiviteter.

- Under året arbetar vi för att publicera artiklar i bransch- och övrig media i syfte att påverka regionala beslutsfattare. Processledaren ansvarar.
- Aktivt deltagande i regionala sammanhang för att uppmärksamma stadskärnans behov och bidra till Stockholmsregionens utveckling. Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) och processledaren ansvarar.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt kan det bli aktuellt att genomföra kampanjer på strategiska platser i Stockholm i syfte att göra Stockholmare och andra uppmärksamma på Haninges goda geografiska läge. I övrigt kan det långsiktiga strategiska arbetet bland annat handla om kortare restider och nya resmönster.

Mål 5: Fördjupad och långsiktig samverkan för en attraktiv stadskärna

För att underhålla och skapa förutsättningar för ett långsiktigt och engagerat samarbete mellan Haninge kommun och de större fastighetsägarna i stadskärnan behöver själva samarbetet i sig också underhållas. Det finns en ambition att på sikt skapa ett gemensamägt utvecklingsbolag för stadskärnan. Den nuvarande formen för samarbete ska utvärderas under 2016 som underlag för att komma fram till hur det fortsatta arbetet ska bedrivas.

Vad gör vi 2016?

- Fyra styrgruppsmöten genomförs under året. Processledaren ansvarar.
- Under 2016 utvärderar vi samverkan med fastighetsägarna och lägger grunden för ett fortsatt gemensamt arbete för stadskärnan, förslag till nya avtal om fortsatt samverkan arbetas fram.
- Arbetet med indikatorer för att mäta måluppfyllelse intensifieras. Processledaren ansvarar.

Mål 6. Kommunens egna aktiviteter

En mycket stor del av arbetet med att bygga en regional stadskärna handlar om attraktivitet i den basservice som kommunen erbjuder. Bra förskolor och skolor, möjligheter att vidareutbilda sig, god service i form av vård- och omsorg samt rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser skapar tillsammans en attraktiv plats. Kommunkoncernen är också en viktig aktör som fastighetsägare och utvecklare av platsen. På det sätt vi vårdar våra lokaler och verksamheter eller var vi väljer att placera nya offentliga verksamheter sänder budskap om hur kommunen prioriterar.

Vad gör vi 2016?

- Våren 2016 genomförs ett förvaltningsövergripande seminarium där medarbetare i Haninge kommun delar med sig av sina respektive bidrag till stadskärnans

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 87 52
E-post charlotte.persson@haninge.se

utveckling. Syftet med seminariet är både att sprida information och skapa engagemang för stadskärnan.

- Regionalt utbyte och samverkan är viktigt för att sätta Haninge i ett större sammanhang. Arbetet med att synas och skapa engagemang för Haninge måste drivas parallellt och samordnat både på de förtroendevaldas regionala arenor och i de sammanhang tjänstemän samverkar regionalt.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver Haninge kommun ha en fortsatt vilja och förmåga att realisera ambitionerna med den attraktiva stadskärnan. En aktiv omvärldsbevakning kommer även fortsättningsvis att vara viktig för att stadskärnan ska fortsätta att utvecklas i en positiv riktning.

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 87 52

E-post
charlotte.persson@haninge.se

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Samhällsutvecklingsavdelningen	2016-01-05	KS 2015/617	
Handläggare			
Berit Pettersson, planeringschef			

Handlingsplan Jordbro - rapport

Sammanfattning

Under perioden 2012 – 2014 har Jordbrodialogen genomförts med utgångspunkt i den politiska visionen för Jordbro. Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelseförvaltningen 2014-12-10 att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenheterna av Jordbro-dialogen utifrån de utmaningar som identifierats: arbete, delaktighet, trygghet och boendemiljö.

Handlingsplanen har tagits fram i samverkan med samtliga förvaltningar under våren 2015. Handlingsplanen innehåller ett drygt tjugotal insatser inom de fyra områden som sedan tidigare identifierats. Insatserna har utpekade ansvariga förvaltningar för åtagandena och ska enligt tidplanen genomföras senast 2017. Flertalet av insatserna är redan planerade eller på gång hos de olika förvaltningarna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de insatser som föreslås i handlingsplanen fram till och med 2017 kommer att kunna genomföras som avsett och i enlighet med tidplanen parallellt med. pågående arbete med nytt kultur- och föreningshus.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att uppföljning av handlingsplanen, i samarbete med berörda förvaltningar och bolag, behövs för att fullfölja implementeringen av Jordbrodialogen i ordinarie verksamheter och säkerställa att de föreslagna insatserna tas upp i respektive förvaltnings utveckling av sin verksamhet. Uppföljningen inriktas på att följa och samordna de förslag och insatser som redovisas i handlingsplanen. I uppföljningen ingår även att följa vad som sker nationellt kring bostads- och platsutveckling i andra miljonprogramsområden och vid behov föreslå nya eller förändrade insatser. Återrapportering av arbetet med handlingsplanen sker efter handlingsplanens utgång med analys av resultatet och vilka effekter som uppnåtts.

Underlag för beslut

Handlingsplan Jordbro 2015-12-22

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2015-12-22, ”Handlingsplan Jordbro”.

Kommunstyrelsens beslut 2014-12-10, § 284 (utan bilagor).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Kommunstyrelsen godkänner Handlingsplan Jordbro som avrapportering av uppdraget om implementering av erfarenheterna av Jordbrodialogen.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att följa upp handlingsplanen i samarbete med övriga förvaltningar och bolag samt återrapportera efter handlingsplanens utgång.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: KSF

För kännedom: KFN, SBN, SN, ÄN, GFN, GVN

-TREPARTIALLIANSEN-

Eget förslag (återremiss)

§ 27 - Handlingsplan Jordbro – rapport
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Kommunfullmäktige beslutade i mål och budget 2016-2017 att kommunstyrelsens beslut 2014-09-29 § 226 om upphävande av planuppdrag för Jordbro centrum ska upphävas, och att planarbetet återupptas. I planuppdraget för Jordbro centrum framgår tydligt att tidigare Jordbromalmsskolans lokaler ska rivas. Av den anledningen anser vi att förslag som innebär investeringar eller reinvesteringar i byggnaden inte ligger i linje med fattade beslut.

Handlingsplanen innehåller inga förslag på hur lokalbehoven för kultur- och föreningsverksamheten i Jordbro ska lösas i avvaktan på att exploatering av Jordbro centrum är klar. Kommunstyrelsens uppdrag om att ta fram en handlingsplan för Jordbro 2014-12-10 syftade till att implementera erfarenheterna av Jordbrodialogen utifrån de utmaningar som identifierats. Handlingsplanen saknar helt ett resonemang utifrån beslutet att Kultur- och föreningshuset ska rivas och de faktiska utmaningar som uppstår i samband med detta.

Beslut om att riva Jordbro kultur- och föreningshus är väl känt bland föreningar som ryms i lokalerna och en aktiv opposition har drivits från vissa håll mot en rivning. Mot bakgrund av detta är det förvånande att Handlingsplanen inte lyfter denna problematik. Även om omvandlingen av Jordbro centrum möjligen inte kommer att vara klar inom tidsramen för Handlingsplan Jordbro måste denna fråga belysas. Handlingsplan Jordbro måste kompletteras med tankar och idéer om hur verksamheterna som i dag inryms i Jordbro kultur- och föreningshus kan inhysas i alternativa lokaler.

Förslag till beslut

- Ärendet återremitteras och kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att komplettera Handlingsplan Jordbro i enlighet med ovanstående skrivning.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Handlingsplan Jordbro

Haninge, 2015-06-12
Rev 2015-12-22

Inledning

Kommunfullmäktige antog 2011-06-13 en ”Politisk vision för Jordbro”. I beslutet fastslogs även att en medborgardialog skulle genomföras. Medborgardialogen har bedrivits under 2012 - 2014.

I denna handlingsplan redovisas slutsatser av det arbete som bedrivits i form av Jordbrodialogen under perioden 2012 – 2014. I handlingsplanen ges förslag till kommande steg för att implementera erfarenheterna från Jordbrodialogen i den ordinarie verksamheten. Med erfarenheter avses de synpunkter som kommit fram i dialogen och som inte tidigare hanterats under dialogprocessen men även den metod och det arbetssätt som utvecklats under dialogen.

Handlingsplanen ska syfta till åtgärder för att utveckla ett hållbart Jordbro och klargöra vem som ska göra vad och hur uppföljning ska gå till. Det handlar om insatser på både lång och kort sikt men där insatser på kort sikt ska ha ett långsiktigt sammanhang.

Arbetet med handlingsplanen

Arbetet med handlingsplanen har bedrivits i en förvaltningsövergripande projektgrupp under ledning av kommunstyrelseförvaltningen. Syftet med handlingsplanen har varit att förankra och ta vara på de erfarenheter som kommit fram under Jordbrodialogen. Handlingsplanen är koncentrerad till att utveckla förslag kring de större utmaningar som kvarstår sedan Jordbrodialogen avslutats i december 2014 och som primärt kan hanteras inom ramen för kommunens ordinarie verksamhet.

De fyra fokusområden som presenteras nedan och som handlingsplanen berör täcker in frågor av såväl fysisk som social karaktär och svarar mot de centrala frågeställningar som dialogen hanterat. Genom handlingsplanen införlivas dialogens syfte i den ordinarie kommunala verksamheten; ”Att förvalta och utveckla de synpunkter som kommit in från Jordbroborna, med ett fokus på genomförande. Att skapa strukturer som möjliggör Jordbrobornas egna, fortsatta engagemang” (projektplan Jordbrodialogen, 2013).

En utgångspunkt för handlingsplanen har varit att lära av Jordbro. Det är viktigt att lyfta fram och lära av de positiva exempel och initiativ som finns i Jordbro och se på hur dessa kan generaliseras och vara till nytta i kommunens arbete.

Fyra fokusområden

Utifrån erfarenheterna av Jordbrodialogens tre år gav kommunstyrelsen förvaltningen i uppdrag 2014-12-10 att ta fram en handlingsplan som skulle fokuseras på följande fyra huvudområden:

Delaktighet
En viktig uppgift i implementeringen av erfarenheterna av Jordbrodialogen är att fortsätta utvecklingen av de nätverk som identifierats och byggts under dialogen och som involverat både medborgare, kommunala förvaltningar, bostadsbolagen, föreningar med flera, samt utveckla möjligheterna till någon form av ”löpande medborgarbudget” eller andra typer av finansieringar för att stödja initiativ på platsen.

Boendemiljö
I uppdraget från kommunstyrelsen gick det att utveckla boendemiljön och andra miljöaspekter i Jordbro som skulle kunna bli ett led i handlingsplanen. Det handlade om att utveckla tankar kring relationell förvaltning som Haninge Bostäder inlett i ett samarbete med andra aktörer med syfte att förbättra avfallshantering. Samtidigt skulle detta arbete bidra till en ökad social hållbarhet genom att ungdomar deltog i arbetet.

Arbete
I Jordbrodialogen har det varit uppenbart att möjligheten till arbete och egen försörjning är en central fråga för ett hållbart Jordbro. Att fler människor kommer i arbete och att Haninges unga ges goda möjligheter till karriär i livet är prioriterade områden i kommunen.

Trygghet
Den trygghetsmätning som gjorts 2014 behöver analyseras närmare vad de olika parametrarna står för och vilka åtgärder som behöver vidtas. Slutsatsen av den fördjupade analysen bör bilda underlag för handlingsplanen för Jordbro och vara en del i kommunens samlade trygghetsarbete.

Processledarnas övergripande reflektion från Jordbrodialogen

I arbetet med Jordbrodialogen har det varit viktigt att utveckla idén om dialog som ett förhållningssätt. Dialogen har inte begränsats till en enskild fråga eller specifik metod, men det har varit avgörande för arbetet att vi som processledare har kunnat röra oss över förvaltningsgränser samt genom den hierarkiska ordningen i kommunen. Dialogen har förts i relation till en övergripande idé om ett strategiskt långsiktigt och hållbart arbete med platsutveckling. En dialogprocess som i grunden jobbar med delaktighet, inflytande och värderingar har svårt att få verklig tyngd om den inte samtidigt inbegriper och utvecklar idéer kring social hållbarhet och platsutveckling. Det är viktigt att inse att förtroende är första steget i en dialog, och i relation till detta måste vi också våga se på oss själva och våra roller. Vi måste se på relationen mellan kommun och civilsamhälle, mellan politiker, tjänsteman och medborgare, vi måste se att verklig delaktighet också hänger ihop med frågor om makt och hierarkier och i slutändan om synen på stat, kommun och samhälle. En dialogprocess kan i ljuset av detta handla om att hitta gemensamma lösningar, men den kan vara lika värdefull om den synliggör problem och meningsskiljaktigheter. I slutändan handlar det om hur de erfarenheter som dialogen genererar, tas om hand och förvaltas såväl i kommunen som i det övriga samhället. Mycket har åstadkommits i Jordbro de senaste åren, Jordbrodialogen är en del i detta, samtidigt är vi medvetna om att vi inte nått hela vägen med Jordbrodialogen och att mycket återstår att göra. Med Handlingsplanen hoppas vi kunna ta tag i en del av det som återstår och samtidigt föra över projektets erfarenheter och arbetssätt till kommunens ordinarie struktur.

Projektgruppens förslag till Handlingsplan Jordbro

Nedan presenteras, i relation till de olika fokusområdena, tio förslag med tillhörande insatser.

Förslag fokusområde – Delaktighet:

1. Utveckla Jordbros sociala mötesplatser och arenor som till exempel Jordbro kultur- och föreningshus
2. Utveckla kommunens samverkan med medborgarna.
3. Samordna dialogprocesser över förvaltningsgränserna.

1. Utveckla Jordbros sociala mötesplatser och arenor som till exempel Jordbro kultur- och föreningshus

Jordbrodialogen har haft ambitionen att se platsens potential och möjligheter. Att stödja de goda krafter som redan finns. Utgångspunkten har varit att en långsiktigt hållbar dialog drivs av medborgarnas engagemang, energi och delaktighet. Arbetet har till stor del handlat om nätverksbyggande och att bygga en struktur för medborgarinflytande. Detta innefattar både nätverksbyggande medborgare sinsemellan och mellan medborgare och kommun liksom mellan kommunens olika förvaltningar, samt mellan kommunal förvaltning och andra aktörer som bostadsbolagen och aktiva föreningar. Jordbro har mycket att vinna på att dessa nätverk stärks. Att arbeta vidare med uppbyggnaden av en hållbar struktur där medborgarnas och föreningarnas initiativ kan tas till vara i den ordinarie kommunala organisationen, utan att just initiativkraft och civilt engagemang förloras blir därför en mycket viktig uppgift i det fortsatta arbetet.

I Jordbro kultur- och föreningshus som är inrymt i gamla Jordbromalmsskolan finns redan idag en bas av samlad kompetens från kommunen som bibliotek, fritidsgård, miljöverkstad med flera. Det finns sociala företag, livskraftiga föreningar med lokal förankring och andra ”ideella” krafter. Här kan man när det behövs omfördela resurser med en flexibilitet och lyhördhet som gynnar individers och föreningars möjligheter och behov. Här finns tillgång till såväl lokaler som kunskap. Här bör arbetet fokuseras med målet att göra det lätt att hitta rätt. Idag finns det till exempel ett husråd som kan utvecklas ytterligare i

samverkan med de som verkar i Jordbro kultur- och föreningshus. Husrådet skulle kunna vidgas och utvecklas till en viktig mötesplats för olika verksamhetsområden. Här kan man mötas runt gemensamma frågor men inte minst se och upptäcka kopplingar som inte från början framstår som självklara. Arbetet med att utveckla husrådet bör organiseras över förvaltningsgränser i samarbete med de som verkar i Jordbro kultur- och föreningshus och andra aktörer i Jordbro. Oavsett framtida byggnad så är verksamheter, mötesplatser och former för samverkan viktiga att ta tillvara och vidareutveckla i Jordbro.

I arbetet med den sociala miljön fyller kulturen och idrotten en viktig roll. Genom Jordbro kultur- och föreningshus finns möjligheten att utveckla en mötesplats där olika nätverk korsas och främjar varandra. Här kan man mötas runt gemensamma frågor men inte minst se och upptäcka kopplingar som inte från början framstår som självklara. Med Jordbro kultur- och föreningshus som ett nav för olika nätverk skapas möjlighet att nå ut till personer som inte i vanliga fall skulle hitta till kulturhuset. Detta bidrar även till att skapa ett starkare lokalsamhälle som i sin tur fungerar förebyggande mot social utsatthet, otrygghet och upplevt ”utanförskap”.

I vid bemärkelse handlar arbetet här om att odla språk, kultur och samhälle – och i förlängningen om att stärka och utveckla banden mellan människor på platsen men också i relation till omvärlden. Insatserna syftar till att stärka Jordbro kultur- och föreningshus som nav och mötesplats i Jordbro.

Utveckla Jordbros sociala mötesplatser och arenor som till exempel Jordbro kultur- och föreningshus

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Utred möjliga driftsformer av Jordbro kultur- och föreningshus	KSF KOF	Andra förvaltningar Föreningar i Jordbro	2016	Se på tidigare underlag som framtogs av KOF för ett nytt kultur- och föreningshus
Öppna upp caféet i Jordbro kultur- och föreningshus	KOF	Blå vägen	Höst 2015	
Inrätta verksamhets-budget för Jordbro kultur- och föreningshus	KOF		2017	För värdar och programverksamhet riktat mot allmänhet, med syfte att tillgängliggöra huset
Möjliggör Jordbro kultur- och föreningshuset som en generations-övergripande mötesplats	ÄF KOF	Samverkan med Sof, Ubf samt föreningslivet	2015	I relation till att en träffpunkt planeras inom Äf är det viktigt att exempelvis samnyttja lokaler
Stärk den fysiska mötesplatsen i Jordbro kultur- och föreningshus genom ökad tillgänglighet	KOF SBF KSF/lokalf örsörjning	Föreningslivets medverkan	2015	Utveckla entréer, låssystem larm etc. för att tillgängligöra husets verksamheter för alla Ansökan om medverkan i Statens konstråds projektsatsning
Utöka möjligheter till spontanidrott genom att utnyttja idrottshall och fotbollsplan för spontana tider för allmänheten maximalt över dygnet	KOF	Medborgare i Jordbro	2016	Detta bidrar också till en ökad trygghet i Jordbro
Lyft fram förenings-livets insatser i Jordbro till exempel AC Jordbro, IFK Haninge samt Taekwondo klubb Viking. Se på möjligheter till att	KOF	Föreningar i Jordbro, delta vid samrådsmöten	2016	Ökar inflytande och delaktighet och ligger i linje med idéerna om relationell förvaltning

föreningar hjälper till med att hålla iordning på våra anläggningar mot bidrag				

2. Utveckla kommunens samverkan med medborgarna

I dialogen och under arbetet med handlingsplanen har behovet av att utveckla hur kommunen samverkar med medborgarna kommit upp. Det handlar om att möta såväl enskilda medborgare som föreningar - fånga upp initiativ och slussa vidare till rätt kompetens.

Det är viktigt att se över hur befintligt föreningsstöd fungerar. Föreningar och medborgare ska även kunna söka ett mindre ekonomiskt stöd som administreras snabbt och enkelt när de har idéer eller aktiviteter som de vill genomföra. Idag finns drömcash relativt etablerat, men detta skulle kunna breddas och vidareutvecklas. Samtidigt finns återkommande evenemang i Jordbro som fyller en viktig funktion för sammanhållningen och som behöver ekonomiskt stöd för att fortleva över tid.

Utveckla kommunens samverkan med medborgarna

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Arbeta vidare med idén om ”Kulturambassadörer”	KOF	Medborgare och föreningar	Påbörjat	Samverkan med lokala nyckelpersoner
Samla olika aktörer, föreningar och individer i ett utvidgat nätverk/eller Jordbroråd	KSF (KOF)	Medborgare, föreningar och andra aktörer i Jordbro	Påbörjat	Exempelvis med husrådet i Jordbro Kultur- och föreningshus som bas Utökat samråd kan ske vid vår och höstmöte där andra aktörer bjuds in
Stöd evenemang som finns i Jordbro	KSF KOF	Sof, Äf, Ubf, aktörer i Jordbro.	2015	Som exempelvis Midsommarfirande och Birger Jensen cup Sociala investeringsfonden är en möjlighet
Utred hur ett mindre ekonomiskt stöd för att ta vara på lokala initiativ kan utformas	KSF	Kof, Sof	2016	Bör administreras snabbt och enkelt; lämplig form bör utvecklas
Översyn av föreningsbidraget	KOF SOF		Påbörjat	Det finns en stark önskan från föreningslivet i Jordbro om en ökad transparens i hur föreningsbidragen handläggs och delas ut
Säkerställ att funktionen föreningslots eller föreningskonsulent med lokal förankring i Jordbro etableras	KOF		2016	Stärk relationen med föreningar och medborgare genom vägledning och samverkan med målet att göra det lätt att hitta rätt; en spindelfunktion

3. Samordna dialogprocesser över förvaltningsgränserna

Det kan framstå som svårbegripligt för medborgare när dialogprocesser pågår parallellt och initieras av olika förvaltningar. För att framöver ta vara på det dialogarbete som redan gjorts av såväl Jordbrodialogen som i andra sammanhang krävs det att man jobbar aktivt och inkluderande i det fortsatta arbetet med dialoger och att arbetet med kommande detaljplaner i Jordbro ses som en del av och en fortsättning på det arbete som tidigare gjorts.

Utöver detta behövs en övergripande samordning över förvaltningsgränser av de medborgardialoger som kommunen genomför med syfte att undvika parallella processer och bättre utnyttja det arbete som redan görs

på de olika förvaltningarna.

Samordna dialogprocesser över förvaltningsgränserna

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Utveckla formerna för hur stöd ges kring dialogbegrepp och metoder i kommunen	KSF	Alla förvaltningar	2016/2017	Dialoghandboken uppdateras, årskalender för att synliggöra och samordna förvaltningarnas olika dialoger samt ta vara på varandras kunskaper En utvärdering av kommunens arbete med medborgardialog genomförs

Förslag fokusområde – Boendemiljö:

1. Utveckla Jordbros centrala delar – Planprogrammet en nyckel
2. Utveckla samverkan mellan kommunen, förvaltare och andra intressenter
3. Stärk miljöperspektivet för ett hållbart Jordbro

1. Utveckla Jordbros centrala delar – Planprogrammet en nyckel

Här ryms frågor kring upprustning av centrum, Jordbro Kultur- och föreningshus samt kommunikationer till och från centrum. Det här är frågor som lyfts upp under hela den treårsperiod som Jordbrodialogen pågått. De kommande detaljplanerna för Jordbros centrala delar kommer att hantera många av dessa frågor, med stöd av handlingsplanen. Nedan beskriver vi några av de punkter som hanteras i de kommande detaljplanerna och som handlingsplanen stöder.

Planarbetet bör ske varsamt och med lyhördhet för medborgarna och platsens historia. Det handlar om att inventera vad som finns och göra förändringar men också om att beskriva och ta vara på befintliga kvaliteter i centrummiljön. Det befintliga kultur- och föreningshuset utgör ett stort värde för hela Jordbro och är en viktig mötesplats. Kultur- och föreningshuset är också en möjlig plantskola för småföretag och entreprenörer. Planarbetet ska möjliggöra att platsen och verksamheterna kan utvecklas även med nya byggnader.En bussförbindelse mellan pendeltåget och centrum har efterfrågats av såväl medborgare och centrumägare, detta bör ses över i arbetet med Jordbros centrala delar.

Det offentliga rummets värde för en levande miljö har lyfts fram. Här finns en potential att utveckla mötesplatser i såväl kultur- och föreningshus som kring torget. Bostäder och lokaler i centrum är viktigt för stadslivet och "tillväxten av småföretag”.

Bostäder, storlekar och upplåtelseformer bör blandas: små hyreslägenheter kring torget för yngre såväl som tillgängliga seniorbostäder för äldre skapar en miljö där rum finns för generationsöverskridande möten. Större familjebostäder kan placeras i utkanten av Hurtigs park, samtidigt som man bevarar värdefull bostadsnära natur i parken. Utöver detta behövs etablering av ett vård- och omsorgsboende i centrala Jordbro.
Flera bostäder med en blandad befolkning skapar trygghet på platsen. För att skapa ytterligare trygghet och samtidigt få ett bättre flöde av människor i centrum kan man öppna upp mellan torg och Moränvägen. Samtidigt som man måste jobba vidare med belysning, skyltning och skötsel av offentliga miljöer. Utveckla Jordbros kvaliteter som trafikseparerad miljö med kollektivtrafiklösningar.

Utveckla Jordbros centrala delar – Planprogrammet en nyckel

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande

Påbörja detalj-planearbete rörande Jordbros centrala delar och Hurtigs Park	SBF	Aktörer i Jordbro	2015/2016	Sker i enlighet med politiska beslut

2. Utveckla samverkan mellan förvaltare, kommunen och andra aktörer.

I samband med att planprocessen går vidare blir det viktigt att samla aktörer kring utvecklingen av de centrala delarna för att tillsammans diskutera gemensamma intressen. Torget och centrum tillsammans med kulturhusets entré bildar här ett gemensamt rum som det blir viktigt att samverka kring. Andra samverkansfrågor kan röra insatser kring underhåll och skötsel som även tas upp och fördjupas under punkt 3. Stärk miljöperspektivet för ett hållbart Jordbro.

Utveckla samverkan mellan förvaltare, kommunen och andra aktörer.

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Starta ett forum för samverkan mellan förvaltare, kommun och andra aktörer	SBF, Comerciante, Haninge Bostäder	Graflunds, KOF Föreningslivet med i dialogen.	2015	Nätverk för att diskutera och utveckla centrala delarna i relation till kommande detaljplan men samt hur området på kort och lång sikt kan förvaltas

3 Stärk miljöperspektivet för ett hållbart Jordbro

En framträdande fråga i dialogen har handlat om renhållning och sophantering. Det finns idag många verksamheter i Jordbro som relaterar till miljö ur olika perspektiv, varav flera verkar i Jordbro kultur- och föreningshus. Här hittar vi Miljöverkstan, ett antal sociala företag, liksom det nystartade Reggio Emilia-inspirerande Kremima återbruks- och utbildningscenter. Utöver dessa finns andra kommunala verksamheter som daglig verksamhet och AC Miljöteam som man skulle kunna inkludera och utveckla i relation till en mer övergripande tanke om miljöarbete och hållbarhet. Här finns möjligheten att tydligare jobba med idén om ett kluster av verksamheter med miljöinriktning som samtidigt skulle ha bäring på den sociala hållbarheten. För att ytterligare förstärka detta blir det framöver viktigt att också vara i dialog med de stora miljöföretagen som SRV och FTI, och inte minst med förvaltarna kring hur detta fält kan förstärkas och utvecklas.

Stärk miljöperspektivet för ett hållbart Jordbro

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Samverkan mellan de kommunala verksamheter som arbetar med miljöfrågor ur olika perspektiv på platsen	KOF UBF SOF SBF KSF	Kommunala verksamheter som arbetar med miljöfrågor i ett första skede, för att därefter inkludera fler aktörer	2017	Denna samverkan kan även utgöra en bas för att knyta kunskap till insats under punkt två. KSF kan fungera sammankallande initialt

Förslag fokusområde – Arbete:

Arbetsfrågan är avgörande för att komma till rätta med den sociala utsattheten. För att bygga ett socialt hållbart samhälle där medborgare är och känner sig delaktiga i formandet av det gemensamma är den enskilt viktigaste frågan just detta, att ha ett arbete. Under den tid som dialogen pågått har detta gång på gång kommit upp i möten med medborgare i Jordbro. Arbetsfrågan är alltså central för utvecklingen i Jordbro.

Många aktörer är redan idag involverade i näringslivsfrämjande insatser och arbetsmarknadsåtgärder som på olika sätt berör Jordbro. Socialförvaltningens arbetsmarknadsenhet gör kartläggningar och utredningar och ordnar praktik och yrkesutbildning via Ungdomscentret och via Jobbcentret. För de som står långt från arbetsmarknaden finns även Blå vägen och Samordningsförbundet Östra Södertörn. Därtill kommer entreprenörskapsrådgivning via Nyföretagarcentrum för de som har resurser att starta eget.

Ett arbetsmarknadsråd för kommunen har nyligen bildats med uppdraget att samverka mellan de olika aktörerna kring åtgärder av olika slag som även kan komma att underlätta det fortsatta arbetet i Jordbro. Arbetsmarknadsrådet aktörer bör användas i arbetet med handlingsplanen för att säkerställa att Jordbros behov tas tillvara i den fortsatta samverkan.

1. Stärkt samverkan mellan offentliga och privata aktörer inom arbetsmarknadsområdet

2. Utveckla relationell förvaltning och social upphandling

3. Förbered inför kommande generationsväxling och se till den interkulturella kompetens som finns lokalt i Jordbro

1. Stärk samverkan mellan offentliga och privata aktörer inom arbetsmarknadsområdet

Jordbro kultur- och föreningshus utgör redan idag en viktig mötesplats som lockar olika typer av målgrupper och givet identifierade insatser ovan finns stor potential för att dess funktion kommer stärkas med ökat besöksantal och utbud. Att etablera ett lokalt centrum för företagande, entreprenörskap och företagande i Jordbro kultur- och föreningshus skulle kunna skapa många lokala mervärden genom att förmedla kunskap om företagande och entreprenörskap liksom att kunna stötta med lokaler och service. Kultur- och föreningshuset skulle därmed kunna få funktionen av inkubator där små företag skulle kunna stötta varandra liksom genom närhetsprincipen nyttja offentliga resurser på ett effektivt sätt och inte minst skapa positiva föredömen kring arbete och företagande. Till denna verksamhet kan exempelvis kopplas personer/resurser som har som syfte att stötta förmedling av arbete liksom att nå ut till ungdomar och andra målgrupper med CV-skrivande, vägledning m.m.

Stärk samverkan mellan offentliga och privata aktörer inom arbetsmarknadsområdet

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Utred möjligheten att etablera lokalt centrum för företagande, entreprenörskap och arbete i Jordbro	KOF SOF KSF	Arbets-förmedlingen på plats i Jordbro? Samordningsförbundet Östra Södertörn	2016	Arbetsmarknadsrådet är en viktig aktör för att samverka med näringsliv, Samordningsförbundet Östra Södertörn m.fl. inom denna insats
Fånga upp och behålla unga förebilder för att utifrån lokal förankring (och i samverkan med näringslivet) nå ungdomar och skapa positiva framtidsbilder	SOF KOF	UBF, medborgare och föreningar i Jordbro	2016	Formera ett uppdrag som möjliggör att detta arbetssätt kan genomföras, exempelvis på ett lokalt centrum för företagande, entreprenörskap och arbete

2. Utveckla sociala krav vid upphandling och relationell förvaltning

Social upphandling skapar förutsättningar för kommunen att ställa krav vid upphandling utifrån kommunens mål inom social hållbarhet. Exempelvis kan kommunen vid markanvisning ställa krav på exploatörer att konkurrera utifrån socialt värdeskapande (snarare än endast utifrån pris på mark) eller att upphandlade tjänster till viss del ska utföras av lokalt förankrad arbetskraft. För kommunens markanvisningar finns särskilda riktlinjer som anger metoder, prissättning, avtal, kommunal service med mera.

Fortsätt att vidareutveckla idéerna om relationell förvaltning med förvaltarna och föreningar i Jordbro. I en förlängning kan även centrumägare, SRV och FTI vara aktuella här. Relationell förvaltning är en metod att medvetet arbeta parallellt med den sociala och fysiska miljön med många vinster i flera led. Haninge Bostäder har delvis inlett detta arbete i samverkan med X-Cons. Att följa upp och utveckla hur detta arbete fortlöper samt titta mer på exemplet Telge Hovsjö där exempelvis ungdomar som finns lokalt anställts av Telge Hovsjö för upprustning av den fysiska miljön, vilket ger ungdomar arbetslivserfarenhet samtidigt som den fysiska miljön förbättras och ett stärkt engagemang och ansvar för platsen skapas.

Utveckla sociala krav vid upphandling och relationell förvaltning

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorison t	Kommentar, genomförande
Utveckla strategi kring sociala krav vid upphandling samt utreda möjligheten till värde-baserad upphandling (upphandling av exempelvis trygghet där anbudsgivarna själva definierar hur detta ska ske utifrån ett givet pris)	KSF SOF	Samtliga deltagare inom Arbetsmarknadsrådet	2017	Arbetsmarknadsrådet utvecklar detta med sikte på att inkludera i den kommunövergripande upphandlingspolicy vid framtida revidering
Använd befintliga skrivningar om sociala krav vid upphandling i befintlig upphandlings-policy, exempelvis via utbildning, informations-insatser, spridning av goda exempel	KSF (Upphandling) SOF	Samordningsförbund et Östra Södertörn	2016	
Samla goda exempel och ta fram vägledning för hur exempelvis förvaltare i Haninge kan tillämpa relationell förvaltning	KSF	SOF Haningebostäder samt andra förvaltare i Jordbro samt föreningar	2017	Viktigt att inkludera samtliga aktörer med ansvar för den fysiska miljön
Använd möjligheten att tillämpa social upphandling vid framtida upprustningar i Jordbro	KSF	KOF SBF SOF Kommunala bolagen och förbunden	2017	

3. Förbered inför kommande generationsväxling och se till den interkulturella kompetens som finns lokalt i Jordbro

Förbered inför kommande generationsväxling och se till den interkulturella kompetens som finns lokalt i Jordbro. Att utreda potentiella kopplingar mellan områden med hög arbetslöshet och interkulturell kompetens i relation till växande behov på arbetsmarknaden och då i synnerhet i spåren av en åldrande befolkning (som i ökad grad präglas av kulturell heterogenitet), har stor potential att lägga grunden för stora samhällsekonomiska nyttor. En utredning som närmar sig generationsväxlingen utifrån kunskap om områden som präglas av hög arbetslöshet liksom hög interkulturell kompetens bör initieras inom ramen för Arbetsmarknadsrådet, där samverkan mellan näringsliv och offentlig sektor är en viktig utgångspunkt och därmed kunskap om arbetskraftsbehov såväl som arbetslöshet och områdesspecifika förutsättningar.

I Jordbro finns stor potential att dra nytta av områdets rika språkkunskap. Att ta fram en utbildning inom tolkning är ett sätt att kanalisera denna kunskap med syfte att få människor i jobb. Ett första steg är att utreda behov och förutsättningar vad gäller upphandling av tolktjänster liksom tillgång på utbildningar inom tolkning.

Förbered inför kommande generationsväxling och se till den interkulturella kompetens som finns lokalt i Jordbro

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Initiera utredning av förutsättningar och behov vad gäller lokal utbildning av tolkar	KSF SOC	UBF AF	2016	
Initiera utredning avseende generationsväxling	KSF SOC	Arbetsmarknadsrådet	2016	

Förslag fokusområde – Trygghet

I arbetet med handlingsplanen såväl som under Jordbrodialogen har det blivit tydligt att trygghetsfrågan kommer in som en del av de andra fokusområdena. Om medborgare trivs i sin boendemiljö, är delaktiga i samhällslivet och har tillgång till arbete och en meningsfull fritid så känner de sig också mer trygga. Ett flertal av de insatser som föreslagits under ovanstående rubriker är därför även relevanta under rubriken Trygghet.

Som ett led i analysen av trygghetsmätningen från 2014 gör kommunstyrelseförvaltningen för närvarande en översyn av hela kommunens trygghetsarbete. För att undvika parallella processer hanteras även de mer specifika insatser som kan kopplas till trygghetsfrågan och som relaterar till Jordbro i den pågående översynen. Det är dock ett stor värde i att redan nu stödja ett trygghetsskapande arbete riktat mot ungdomar i Jordbro och lyfta fram det lokala engagemanget som redan finns på platsen.

1. Fortsätt jobba aktivt med ett lokalt engagemang kring trygghetsfrågan.

Fortsätt jobba aktivt med ett lokalt engagemang kring trygghetsfrågan.

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Vidareutveckling av Nattvandringen	SOF	Föreningsliv, samfund	2015	
Stärk fritidsgårdens roll	KOF	Område syd, U137, Lakeside	2015	
För en dialog med polis, föreningar och kommun om hur polisen kan närvara i Jordbro	KSF			Pågår översyn

Projektgruppens förslag till uppföljning och kvalitetssäkring av Handlingsplan Jordbro

För att följa upp handlingsplanens förslag och insatser så föreslås att den förvaltningsövergripande projektgruppen fortsätter att träffas med jämna mellanrum.

En gemensam förvaltningsövergripande kommunikationsplan för genomförandet bör upprättas för en kontinuerlig återkoppling till alla medverkande.

Projektgruppens arbete ska vara att säkerställa att handlingsplanen förs in i varje förvaltnings verksamhetsplanering samt att arbeta förvaltningsövergripande med gemensamma frågor. Detta arbete ska ske löpande och startas upp omgående.

Projektgruppen bereder som tidigare underlag till kommundirektörens ledningsgrupp.

Insats	Ansvarig	Medverkande	Tidshorisont	Kommentar, genomförande
Ansvara för uppföljning och kvalitetssäkring av implementering av handlingsplanen	KSF	Samtliga förvaltningar	2015	Sammankalla projektgruppen samt att upprätta kommunikationsplan

Avslutning

Jordbros utveckling och de insatser som görs måste ses som en helhet. Under de senaste åren har utöver Jordbrodialogens insatser flera konkreta och synliga satsningar gjorts på kort tid. Höglundaskolan har öppnat, fotbollsplanen med konstgräs har färdigställts, Kultur- och föreningshuset är igång och rymmer ett stort utbud av såväl kommunala verksamheter som ideella initiativ.

Av respekt för det arbete som redan gjorts under åren och för att undvika att Jordbrodialogen uppfattas som ett projekt att lägga till handlingarna krävs att kommunen verkligen fullföljer de satsningar som påbörjats. Handlingsplanen är en del i detta. Det krävs att man fortsatt ger sitt stöd till verksamheter på platsen, men också att man ger föreningar och fria grupper ett utrymme att verkligen forma sin verksamhet och utveckla sina idéer. Att man arbetar nära medborgarna och möter medborgare och föreningar på ett sätt som tar till vara på det positiva som nu börjat växa.

Kort sagt fullfölj de satsningar som påbörjats och se platsens potential.

Projektgruppen för framtagande av Handlingsplan Jordbro

Processledare: Anna Högberg och Johan Tirén

Socialförvaltningen; Anen Makboul, Anette Berggren
Utbildningsförvaltningen; Kersti Hansell, Peter Fägersten, Jessica Gillerud
Stadsbyggnadsförvaltningen; Kjell Myrvik, Martin Mansell och Tove Dåderman
Kultur- och fritidsförvaltningen; Jörgen Haaf, Camilla Thorn Wollnert
Äldreförvaltningen; Anne Andersen, Morgan Norberg
Kommunstyrelseförvaltningen; Sören Berglund, Gustav Malm

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

22 december 2015

Enheten för strategisk planering
Berit Pettersson

Handlingsplan Jordbro

Sammanfattning

Under perioden 2012 – 2014 har Jordbrodialogen genomförts med utgångspunkt i den politiska visionen för Jordbro. Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelseförvaltningen 2014-12-10 att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenheterna av Jordbrodialogen utifrån de utmaningar som identifierats: arbete, delaktighet, trygghet och boendemiljö.

Handlingsplanen har tagits fram i samverkan med samtliga förvaltningar under våren 2015. Handlingsplanen innehåller ett drygt tjugotal insatser inom de fyra områden som sedan tidigare identifierats. Insatserna har utpekade ansvariga förvaltningar för åtagandena och ska enligt tidplanen genomföras senast 2017. Flertalet av insatserna är redan planerade eller på gång hos de olika förvaltningarna.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att uppföljning av handlingsplanen, i samarbete med berörda förvaltningar, behövs för att fullfölja implementeringen av Jordbrodialogen i ordinarie verksamheter och säkerställa att de föreslagna insatserna tas upp i respektive förvaltnings utveckling av sin verksamhet. Uppföljningen inriktas på att följa och samordna de förslag och insatser som redovisas i handlingsplanen. I uppföljningen ingår även att följa vad som sker nationellt kring bostads- och platsutveckling i andra miljonprogramsområden och vid behov föreslå nya eller förändrade insatser. Återrapportering av arbetet med handlingsplanen sker efter handlingsplanens utgång med analys av resultatet och vilka effekter som uppnåtts.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2011-06-13 en ”Politisk vision för Jordbro” och beslutade också att en medborgardialog skulle genomföras. Under perioden 2012 – 2014 genomfördes den så kallade Jordbrodialogen med utgångspunkt i den politiska visionen.

Under 2012 hade Jordbrodialogen ett brett fokus som sedan övergick till två huvudområden: Jordbro som bostadsort och Jordbro Centrum. Under 2014 var även insatser för att öka valdeltagandet en aktuell fråga för Jordbrodialogen.

Jordbrodialogen har arbetat för ökad samverkan med föreningar, nätverksbyggande och mötesplatser för gemensamma intressen. Under de tre åren som dialogen bedrevs så genomfördes en rad insatser och aktiviteter kopplade till visionen av många olika aktörer. Trots det konstaterade kommunstyrelseförvaltningen i en tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen 2014-11-17 att det fortfarande finns utmaningar som behöver uppmärksammas för att uppnå ett livskraftigt och hållbart Jordbro enligt den politiska visionen.

Utmaningarna beskrevs utifrån erfarenheterna av Jordbrodialogen och underlag i form av arbetslöshetsstatistik och trygghetsmätning till att handla om arbete, delaktighet, trygghet och boendemiljö.

Uppdraget

Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelseförvaltningen 2014-12-10 att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenheterna av Jordbrodialogen utifrån de fyra ovanstående områdena i syfte att bidra till ett hållbart Jordbro.

Processen för framtagande av handlingsplanen

Handlingsplanen har utarbetats i en förvaltningsövergripande projektgrupp med deltagare från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, äldreförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen. Syftet med att ha en förvaltningsövergripande grupp har varit att säkerställa att erfarenheterna från Jordbrodialogen förs in i ordinarie verksamhet och bidrar till respektive förvaltnings verksamhetsutveckling.

I maj 2015 hölls en arbetskonferens i Jordbro kultur- och föreningshus med ett femtiotal särskilt inbjudna deltagare från politik, förvaltningar, fastighetsbolag, företag och föreningar. Konferensen handlade om dialogen och erfarenheterna i Jordbro och resulterade i ett antal förslag för handlingsplanen inom de aktuella områdena.

I juni lämnade projektgruppen ett förslag till Handlingsplan Jordbro samtidigt som kommunfullmäktige beslutade om Mål och budget 2016 – 2017 (se nedan). Beslutet fick följdeffekter för förslaget till handlingsplan eftersom arbetet under våren 2015 utgick från fullmäktiges beslut 2014-12-08 (se nedan). Nödvändiga revideringar av handlingsplanen har gjorts under sommaren 2015 och stämts av med förvaltningarna under hösten.

Handlingsplanens innehåll

Handlingsplanen redovisar förslag med insatser för fokusområdena delaktighet, boendemiljö, arbete och trygghet för perioden fram till och med utgången av 2017:

Delaktighet

1. Utveckla Jordbros sociala mötesplatser och arenor
2. Utveckla kommunens samverkan med medborgarna
3. Samordna dialogprocesserna över förvaltningsgränserna

Boendemiljö

1. Utveckla Jordbros centrala delar
2. Utveckla samverkan mellan kommunen, förvaltare och andra intressenter
3. Stärk miljöperspektivet för ett hållbart Jordbro

Arbete

1. Stärkt samverkan mellan offentliga och privata aktörer inom arbetsmarknadsområdet
2. Utveckla sociala krav vid upphandling och relationell förvaltning
3. Förbered inför kommande generationsväxling och se till den interkulturella kompetensen som finns lokalt i Jordbro

Trygghet

1. Fortsätt jobba aktivt med ett lokalt engagemang kring trygghetsfrågan

Till förslagen är knutna ett tjugotal insatser med utpekad ansvarig förvaltning och andra berörda intressenter.

Handlingsplanen avslutas med förslag till uppföljning och kvalitetssäkring genom fortsatt arbete i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen som tagit fram handlingsplanen. Uppföljningen ska säkerställa att erfarenheterna av Jordbrodialogen och de föreslagna insatserna förs in i respektive förvaltnings verksamhetsplanering.

Parallellt pågående arbete i Jordbro

Parallellt och i samverkan med Jordbrodialogen har arbete pågått med planprogram för Jordbro centrum och lokalprogram för ett nytt kultur- och föreningshus.

Planprogrammet för Jordbro centrum antogs av fullmäktige 2014-09-08. Kommunstyrelsen beslutade om planuppdrag för Jordbro centrum 2014-09-29. Fullmäktige beslutade 2014-12-08 om att upphäva kommunstyrelsens beslut om planuppdrag 2014-09-29. Kommunfullmäktige beslutade 2015-06-08 om Mål och budget 2016-2017. Ett särskilt uppdrag beslutades med nedanstående lydelse:

”7. Fullmäktiges beslut 2014-12-08 § 196 att upphäva kommunstyrelsens beslut 2014-09-29, § 226 (planuppdrag för Jordbro centrum, Kalvsvik 1:4, 1:16) upphävs. Planarbetet ska återupptas.”

Kommunstyrelsen gav 2012-01-23 kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att, i nära samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen, snarast ta fram ett förslag till lokalprogram som inledning av arbetet för att skapa en byggnad vid Höglundaparken i Jordbro för att samla offentlig, föreningsdriven samt av annan huvudman arrangerad, kultur- och fritidsverksamhet.

Ett förslag till lokalprogram för ett nytt kultur- och föreningshus har färdigställts hösten 2014 men inga beslut är fattade i kultur- och fritidsnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningens överväganden

Insatserna i Handlingsplan Jordbro sträcker sig till och med 2017. En av utgångspunkterna i handlingsplanen är att Jordbro kultur- och föreningshus är en central mötesplats och navet för många verksamheter och för flera av de insatser som föreslås i Handlingsplan Jordbro. Flertalet av insatserna är redan planerade eller på gång hos de olika förvaltningarna.

Beslutet från fullmäktige om Mål och budget 2016 - 2017 innebär att planarbetet ska återupptas i enlighet med beslutet 2014-09-29, det vill säga att arbeta fram en detaljplan för Jordbro centrum som ska innehålla mark för ett nytt kultur- och föreningshus. Ett planarbete består av en rad skeden som upprättande av förslag till detaljplan, samråd, granskning, beslut i stadsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt en rad ytterligare utredningar. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att planarbetet kommer att pågå under en stor del av handlingsplanens genomförandetid.

I beslutet om Mål och budget 2016 – 2017 finns inget beslut om lokalprogrammet för ett nytt kultur- och föreningshus eller finansieringen av det. Genom att finansiering saknas anser kommunstyrelseförvaltningen att alternativa lösningar behöver sökas som till exempel via föreningslivets organisationer (Folkets Hus och Parker, Bygdegårdarnas Riksförbund med flera). Kommunstyrelseförvaltningen anser att innan arbetet med lokalprogrammet återupptas behöver finansieringen vara löst för att arbete inte ska ske förgäves. Om alternativa finansieringslösningar med externa parter ska sökas behöver eventuella nya intressenter bjudas in till en dialog om lokalprogrammet.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer, utifrån planuppdrag och finansiering av ett nytt kultur- och föreningshus enligt ovan, att de insatser som föreslås i handlingsplanen fram till och med 2017 kommer att kunna genomföras som avsett och i enlighet med tidplanen.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att uppföljning av handlingsplanen behövs för att fullfölja implementeringen av Jordbrodialogen i ordinarie verksamhet och säkerställa att de föreslagna insatserna tas upp i respektive förvaltnings utveckling av sin verksamhet. Genom ett samlat uppföljningsarbete av handlingsplanen för Jordbro kan förvaltningarna samordna sina verksamheter för att uppnå samlade resultat i Jordbro på längre sikt.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att uppföljningen av handlingsplanen ska ske i samarbete med berörda förvaltningar. Uppföljningen inriktas på att följa och samordna de förslag och insatser som redovisas i handlingsplanen. I uppföljningen ingår även att följa vad som sker nationellt kring platsutveckling i andra miljonprogramsområden och vid behov föreslå nya eller förändrade insatser. Återrapportering av arbetet med handlingsplanen sker efter handlingsplanens utgång med analys av resultatet och vilka effekter som uppnåtts.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Kommunstyrelsen godkänner Handlingsplan Jordbro som avrapportering av uppdraget om implementering av erfarenheterna av Jordbrodialogen.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att följa upp handlingsplanen i samarbete med övriga förvaltningar samt återrapportera efter handlingsplanens utgång.

KS: 225 /2014

§ 284 Uppföljning av medborgardialog i Jordbro m m och förslag till implementering av erfarenheter

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2011-06-13 en ”Politisk vision för Jordbro”: I beslutet fastslogs även att en medborgardialog skulle genomföras. Medborgadialogen har bedrivits under 2012 - 2014.

Enligt beslut i kommunstyrelsen sattes för 2014 som mål att fortsätta dialogen med oförändrad inriktning i förhållande till 2013. Resultatet från föregående år skulle ligga till grund för en dialog med kommunens förvaltningar och organisationer i Jordbro för att kunna upprätta en handlingsplan för det fortsatta arbetet efter 2014.

Under de tre år som Jordbrodialogen pågått har mycket hunnit ske i Jordbro där dialogen i sig har bidragit till eller medverkat i åtgärder som är viktiga för platsen. Under de senaste åren har bland annat Höglundaskolan invigts, konstgräsplanen tillkommit, kultur- och föreningshuset i förutvarande Jordbromalmsskolan invigts där många föreningar har kunnat vidareutvecklas, planprogram för Jordbro centrum utarbetats med mera.

I kommunstyrelseförvaltningens bifogade skrivelse redovisas slutsatser av det arbete som bedrivits i form av Jordbrodialogen under perioden 2012 – 2014. Förslag till kommande steg för att kunna implementera erfarenheterna i den ordinarie verksamheten ges. I bilaga återfinns underlaget ”Förslag till hur Jordbrodialogens erfarenheter implementeras i ordinarie verksamheter”.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att, med utgångspunkt i dialogens erfarenheter, det utarbetas ett förslag till handlingsplan under första halvåret 2015 för den fortsatta implementeringen. Handlingsplanen fokuserar på områdena arbete, delaktighet, trygghet och boendemiljö i syfte att bidra till ett hållbart Jordbro.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens beslut § 291, 2013-12-11
- Tjänsteutlåtande utvärdering av Jordbrodialogen 2013 samt fortsatt dialog
- Uppföljning och reflektion kring Jordbrodialogen 2013
- Förslag till hur Jordbrodialogens erfarenheter implementeras i ordinarie verksamhet
- Tjänsteutlåtande Uppföljning av medborgardialog i Jordbro m m och förslag till implementering av erfarenheter

Kommunstyrelseberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenhetera av Jordbrodialogen i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för implementeringen av erfarenhetera av Jordbrodialogen i enlighet med kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Expedieras: Akt
För verkställighet: KSF
För kännedom: KFN, SBN, SN, ÄN, GFN, GVN

Utdragets riktighet intygas

Haninge, 2016-01-12

……

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Samhällsutvecklingsavdelningen

Handläggare
Rune Andersson, näringslivsstrateg

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-12-23

Diarienummer
KS 2015/464

Direktiv för fortsatt uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Sammanfattning

Kommunstyrelsen antog vid sitt sammanträde 2015-03-30, § 72, ”Direktiv för fortsatt uppdrag om att utveckla Årsta slott och verksamheten där”. I beslutet tillsattes en politisk styrgrupp och direktiven kompletterades med uppdrag att göra en analys av hur det kulturhistoriska värdet med anknytning till Årsta slott kan förstärkas och bejakas, att styrgruppen ska kartlägga samtliga gällande avtal mellan kommunen/Tornberget och de hyresgäster som finns på fastigheten, samt att styrgruppen även kan föreslå omedelbara förbättringar för att öka Årsta slotts attraktivitet. Styrgruppen redovisar nu hur uppdraget genomförts samt förslag till ärendets fortsatta handläggning.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har upphandlat konsult enligt beslutat direktiv och i övrigt bistått styrgruppen under dess arbete. Styrgruppens arbete redovisas i bifogad tjänsteskrivelse. Förvaltningen överlämnar styrgruppens redovisning och förslag utan eget yttrande.

Underlag för beslut

– Tjänsteskrivelse 2015-12-22 – Styrgruppens redovisning av uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

– Rapport 2015-12-17 – Årsta slott, analys av utvecklingsmöjligheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Rapporten godkänns.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de föreslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde.

3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att säkerställa att nu- varande verksamhet ges goda förutsättningar.

4. Ovanstående arbete återrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017.

5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Tornberget Fastighetsförvaltning AB, Kultur- och fritidsnämnden, Ekonomiavdelningen, Samhällsutvecklingsavdelningen

Eget förslag

Till kommunstyrelsen den 1 februari 2016

§ 28 Direktiv för fortsatt uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där.

Årsta Slott har länge varit en följetong i kommunen utan att en långsiktigt hållbar lösning har gått att finna. Olika arrendatorer har genom åren försökt utveckla framgångsrika verksamheter men tyvärr utan att lyckas.

Förutsättningarna saknas i nuläget och ytterligare en kostsam utredning visar på ett stort antal möjliga exempel på investeringar och åtgärder som skulle behövas genomföras för att möjliggöra en framtida framgångsrik drift av slottet. Investeringar som inte kan sägas ha högre prioritet än exempelvis nya skolbyggnader, omsorgsboenden eller ny infrastruktur. Dessa för slottsverksamhetens ekonomi nödvändiga investeringar kommer därför vara tvungna att skjutas fram i många år.

Under dessa år så innebär slottet en kostnad för kommunen på cirka 1,4 miljoner kronor per år. Det är inte försvarbart att fortsätta spendera dessa summor varje år på en verksamhet som ligger så långt ifrån den kommunala kärnverksamheten.

Vad vi också kan se efter genomgång av de avtal som ligger till grund för uthyrning av lokaler och mark, vilka ligger inom slottets område, är att dessa inte är marknadsmässiga. Häpnadsväckande är att exempelvis Socialdemokraterna sedan mitten av 1980-talet har ett avtal om vederlagsfri hyra av ett förråd om hela 115 kvadratmeter. Det är tydligt att kommunen inte har de kunskaper som krävs för att driva en slottsverksamhet som bär sina egna kostnader.

Vi är många haningebor som vurmar för Årsta slott men vi måste ställa det i relation mot vad vi kan använda dessa pengar till inom andra viktigare verksamheter. Att hushålla med kommuninvånarnas pengar måste vara en av politikens viktigaste uppgifter. I slutändan handlar det nästan alltid om att våga prioritera.

Framtida planer på förtätningar i området runt slottet kan innebära ett högre slutpris vid försäljning varför tidpunkten för en försäljning bör utredas.

Liberalernas förslag till beslut

- Att uppdra till kommunstyrelsen att utreda när en försäljning av Årsta Slott skulle vara som mest gynnsam för Haninge Kommun.

Tobias Hammarberg (L)

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

22 december 2015
Dnr KS 2015/464

Samhällsutveckling
Rune Andersson

Kommunstyrelsen

Styrgruppens redovisning av uppdrag att utveckla Årsta slott och verksamheten där

Bakgrund

Kommunstyrelsen antog vid sitt sammanträde 2015-03-30, §72, ”Direktiv för fortsatt uppdrag om att utveckla Årsta slott och verksamheten där”. I beslutet tillsattes en politisk styrgrupp och direktiven kompletterades med uppdrag att göra en analys av hur det kulturhistoriska värdet med anknytning till Årsta slott kan förstärkas och bejakas, att styrgruppen ska kartlägga samtliga gällande avtal mellan kommunen/Tornberget och de hyresgäster som finns på fastigheten, samt att styrgruppen även kan föreslå omedelbara förbättringar för att öka Årsta slotts attraktivitet. Styrgruppen redovisar nedan hur uppdraget genomförts samt förslag till ärendets fortsatta handläggning.

Styrgruppens arbete

Styrgruppen har haft fyra sammanträden under perioden juni-december 2015. Vid styrgruppens sammanträden har också restauratören vid Årsta slott medverkat och framfört synpunkter på åtgärder för hur verksamheten kan ges bättre förutsättningar. Dessa synpunkter har styrgruppen fört vidare till berörda hos fastighetsägaren Tornberget samt inom kommunstyrelseförvaltningen. Bland annat har frågor om skyltning, uppföljning av el, larm och säkerhet, ansvarsfördelningsfrågor mm, diskuterats.

Vid ett styrgruppsmöte har också ordföranden för Tornberget medverkat med information om hur arbetet bedrivs och även informerat om pågående arbete med åtgärdsprogram för Årsta Barockpark, vilket genomförs av Tengbom arkitekter. I fråga om uppdraget om att bevaka utvecklingen av det kulturhistoriska värdet har styrgruppen tagit del av den dokumentation av slottets inventarier, som genomförts som konsultarbete på uppdrag av Kultur- och fritidsförvaltingen. Därtill har dessa frågor betonats i samband med startmöte med den konsult som upphandlats för att genomföra marknadsanalysen enligt de beslutade direktiven.

För att genomföra de analyser som angavs i direktiven genomfördes en direktupphandling där fem potentiella konsulter tillfrågades varav två lämnade anbud. Anbud lämnat av WSP Strategi och analys antogs och konsulterna rapporterade sitt uppdrag till styrgruppen 2015-12-17.

I rapporten (bilaga) redovisas konsulternas arbete innehållande marknads- och omvärldsanalys av besöks- och destinationsnäringen, liksom genomgång av kommersiellt intressanta jämförelseobjekt. Med utgångspunkt från bland annat denna och en genomgång av slottets förutsättningar, inklusive behov av upprustning och investeringar, tillsammans med dess närmarknad diskuteras olika utvecklingskoncept. Konsulterna betonar att ett sammanhållet koncept med flera olika delar är den mest lämpade utvecklingen och lämnar följande förslag till strategi:

- För att utveckla Årsta slott till en intäktsgenerande anläggning krävs ett relativt omfattande utvecklingsarbete samt
- Slottets erbjudande måste både breddas och fördjupas, målsättningen måste vara att nå en så bred målgrupp som möjligt samtidigt som varumärket kring Årsta slott förtydligas
- Slottets erbjudande bör bygga på två ben:
    - Hotell och restaurang, fokus på konferens och upplevelser, med tydlig målgrupp mot både företag och privatpersoner. Utnyttja autenticiteten kring Fredrika Bremer i konceptet samt använd slottets högkvalitativa miljöer. Utgå från golferbjudandet avseende upplevelser men addera bland annat ett spaerbjudande.
    - Handelsträdgård i form av en slottsträdgård. Utgå från slottsparken, ta intryck från framgångsrika handelsträdgårdar och utnyttja dragningskraften i hem och trädgård till att utveckla slottets erbjudande. Genererar kraftiga flöden om framgångsrikt, vilket både stärker marknadsvillkoren för andra befintliga verksamheter samt stärker potentialen i området på sikt.
- Planera för bostadsutveckling i närområdet för att tillgängliggöra området både strukturellt och genom ökade flöden. Bostadsutvecklingen möjliggör även att kopplingen mellan slottet och havet kan utvecklas och accentueras.

Konsulternas rekommendation är att den förslagna strategin utreds vidare med inriktning på att identifiera potentiella investerare och utreda planmässiga förutsättningar för strategins förverkligande. Som alternativ till detta ser konsulterna endast alternativen att fortsätta som hittills och därmed acceptera de ekonomiska förutsättningarna eller avyttra slottet.

Styrgruppen överlämnar härmed konsultrapporten tillsammans med ovanstående redovisning över styrgruppens arbete och föreslår kommunstyrelsen besluta enligt nedan.

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns.
2. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att påbörja arbetet med förverkligande av konsulternas huvudförslag med de förslagna kompletteringarna i fråga om konferens, hotell med upplevelseinriktning samt bostäder i slottets närområde.

3. Kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att i samverkan med berörda parter säkerställa att nuvarande verksamhet vid slottet ges goda förutsättningar.

4. Ovanstående arbete årerrapporteras till kommunstyrelsen under första kvartalet 2017.

5. Styrgruppen entledigas från sitt uppdrag.

Årsta Slott

Analys av utvecklingsmöjligheter

WSP Analys & Strategi

2015-12-17

Innehållsförteckning

1. **Bakgrund, syfte och mål** **3**

2. **Marknad och omvärld** **6**

   - Besöks- och destinationsnäringen 8
   - Benchmark kommersiellt intressanta jämförelseobjekt 20
   - Marknadsanalys Årsta slotts närmarknad 71
   - Objektsanalys Årsta slott 92

3. **Årsta slott - förslag på inriktning** **98**

4. **Koncept och kalkyl** **102**

5. **Strategi och handlingsplan** **109**

6. **Bilagor**

1. BAKGRUND SAMT SYFTE OCH MÅL

Bakgrund

- Årsta slott ägs av det kommunala fastighetsbolaget Tornberget Fastighetsförvaltning AB
- Slottet har idag ett negativt kassaflöde
- 2011 beslutade kommunfullmäktige att ge kommunstyrelsen i uppdrag att se över hur Årsta Slott kan utvecklas till en attraktion för såväl Haningebor som andra. **Den framtida lösningen ska innebära att slottet bär sina egna kostnader.**
- November 2014 tecknades ett avtal med en ny restauratör
- Kommunstyrelsen beslutade våren 2015 att en **marknadsanalys av utvecklingsförutsättningarna** för Årsta slott ska genomföras
  - Potentiella kunder/verksamheter och deras behov
  - Investeringsbehov
  - Årsta Slotts möjligheter att utvecklas i den riktning som eftersträvas i de kommunala besluten

Syfte och mål

WSP har fått i uppdrag av Haninge kommun att utvärdera förutsättningarna för utveckling av Årsta slott och dess närområde på kommersiellt hållbara grunder. Bärande principer för uppdragets genomförande är:

- Belysa vilka möjligheter som finns att få Årsta slott lönsamt för ägaren
- Hur skapa flöden till slottet och området?
- Se till hela området – tillföra nya segment som bostäder eller andra besöksanledningar
- Det kulturhistoriska värdet måste bevaras - något som kan utnyttjas både av medborgarna samt av kommunen i sin marknadsföring
- Viktigt att lyfta fram benchmark
- Golfbanans verksamhet ska utvecklas utifrån befintlig verksamheters önskemål, men inte vara styrande för slottets utveckling

WSPs process för uppdrag följer nedanstående schematiska upplägg:

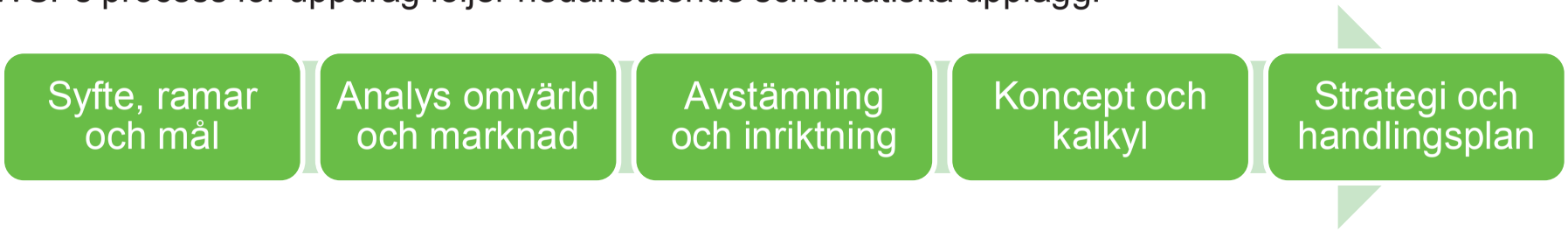

2. MARKNAD OCH OMVÄRLD

Analys marknad och omvärld

Omvärldsanalys besöks och destinationsnäringen

- Syftar till att fånga upp de trender som finns inom besöksnäringen och destinationer med liknande förutsättning
- Omvärldsanalysen innefattar även en utredning av köpbeteenden för aktuella verksamheter

Benchmarkstudie – omfattar en inventering av liknande kommersiellt intressanta utvecklingsprojekt som visat på framgång:

- Koncept
- Målgrupp
- Marknadsföring
- Framgångsfaktorer
- Ekonomiska förutsättning i form av investering, resultat och typ av investerare

Marknads – och objektsanalys för Årsta slott

- Hur positionerar sig området i kommunen, hur ser tillgängligheten ut för Årsta slott, hur tar man sig dit, hur ser fastighetsmarknaden för bostäder och lokaler ut i närområdet mm
- Vidare kommer en fysisk analys av slottet och omkringliggande område utföras. Detta för att se vilka möjligheter anläggningen erbjuder och vilka investeringsbehov själva slottet står inför

2.1 BESÖKS OCH DESTINATIONS-NÄRINGEN

Övergripande trender i besöksnäringen

Övergripande trender

- Omsättningen i besöksnäringen ökar och utländska besökare blir allt viktigare
- Turister bor på hotell, äter på restaurang och shoppar
- Kultur och rekreation är en liten snabbväxande uppstickare

Regionala trender

- De kommersiella övernattningarna ökar och Stockholmsregionen blir allt hetare…
  … men besökarna sviker Haninge
- Affärsresenärers betydelse för beläggningen minskar och ersätts av fritidsresenärer
- Den genomsnittliga dygnskonsumtionen per besökare har minskat svagt sedan 2008 – fritidsresenärernas konsumtion går dock upp

Några övergripande trender i besöksnäringen

Omsättningen i besöksnäringen ökar och utländska besökare blir allt viktigare

Omsättningen i besöksnäringen uppgick till omkring 265 miljarder kronor år 2014 vilket motsvarar en ökning om 32 procent sedan 2008. Svenska fritidsresenärer och utländska besökare spenderar mest pengar. Utländska besökares konsumtion i Sverige har ökat nästan dubbelt så mycket som svenska turisters konsumtion. Bland svenska turister har fritidsresenärernas konsumtion ökat starkare än bland affärsresenärernas konsumtion.

Turister bor på hotell, äter på restaurang och shoppar

De största utgiftsposterna bland turisterna utgörs av boende, restaurang samt shopping. Turisterna spenderade omkring 160 miljarder kronor i dessa branscher vilket motsvarar en ökning på 40 miljoner kronor sedan 2008. Utgifterna för boende och restaurang har, i synnerhet bland utländska besökare, vuxit snabbare än utgifterna för shopping. Bland svenska besökare ligger utgifterna för shopping på samma nivå som 2008.

Kultur och rekreation är en liten snabbväxande uppstickare

När turister väl befinner sig på plats vill de ha något att göra. Att shoppa har traditionellt varit en viktig aktivitet för besökare. Att gå på eller ta del av kultur och rekreationsevenemang utgör den minsta utgiftsposten bland besökarna men å andra sidan uppvisar den en, från låga nivåer, stark tillväxt bland utländska besökare i synnerhet.

Nationella och regionala trender

De kommersiella övernattningarna ökar och Stockholmsregionen blir allt hetare…

Antalet kommersiella övernattningar på hotell har ökat med cirka 20 procent i riket sedan 2008. I takt med stigande efterfrågan har den disponibla kapacitet byggts ut och omsättningen ökat. Stockholms län följer den generella trenden men har en starkare tillväxt varför Stockholmsregionens andel av såväl den disponibla kapaciteten som antalet gästnätter ökat mellan 2008 och 2014. I såväl riket som Stockholmsregionen har rumspriserna varit relativt stabila under perioden.

… men besökarna sviker Haninge

Haninge kommun avviker från Stockholmsregionen i övrigt genom ett minskat antal gästnätter. Sedan 2008 har såväl antalet gästnätter som den disponibla kapaciteten minskat med drygt 25 procent. En anledning till detta torde vara att antalet aktiva anläggningar har minskat och följaktligen kapaciteten. Rumspriserna har stigit efter 2009 till följd av en minskad konkurrens.

Affärsresenärers betydelse för beläggningen minskar och ersätts av fritidsresenärer

Antalet kommersiella övernattningar bland affärsresenärer har legat på en relativt stabil nivå i Sverige sedan 2008. Parallellt med detta har antalet kommersiella övernattningarna bland fritidsresenärer ökat och kommit att ta en allt större andel av beläggningarna i anspråk. Stockholmsregionen följer som helhet riket i detta avseende.

Haninge kommun skiljer sig från den generella trenden genom att antalet kommersiella gästnätter bland såväl affärs- som fritidsresenärer minskat med omkring 25 procent. Nedgången beror framförallt på ett minskat antal konferensgäster och fritidsresenärer i grupp. Det går därför att konstatera att …

Nationella och regionala trender, forts.

… affärsresenärer samt privata fritidsresenärer spelar större roll för de kommersiella anläggningarna i Haninge kommun över tid.

Trots en minskad andel konferensgäster i Haninge kommun kan konstateras att de, tillsammans med privata fritidsresenärer, utgör basen för de kommersiella anläggningarna i Haninge kommun. Därigenom avviker Haninge kommun från riket och Stockholmsregionen som helhet.

Den genomsnittliga dygnskonsumtionen per besökare har minskat svagt sedan 2008

Det finns en stark koppling mellan vistelsetid och besökarnas utgifter i samband med sina besök. Utländska besökare spenderar mer än de svenska, affärsresenärer spenderar mer än fritidsbesökare, hotellgäster mer än gäster på andra boende former och, slutligen, övernattande besökare spenderar mer än så kallade dagbesökare.

Stockholmsregionen avviker inte nämnvärt från denna strukturbild. Vad som kan konstateras är dock att affärsresenärernas konsumtion per besök minskat svagt medan fritidsresenärernas konsumtion ökat svagt under perioden.

Hotellutbudet går ner i Haninge samtidigt som rums-priserna går upp – här kan finnas ett marknadsfönster

Antal gästnätter 2008-2014

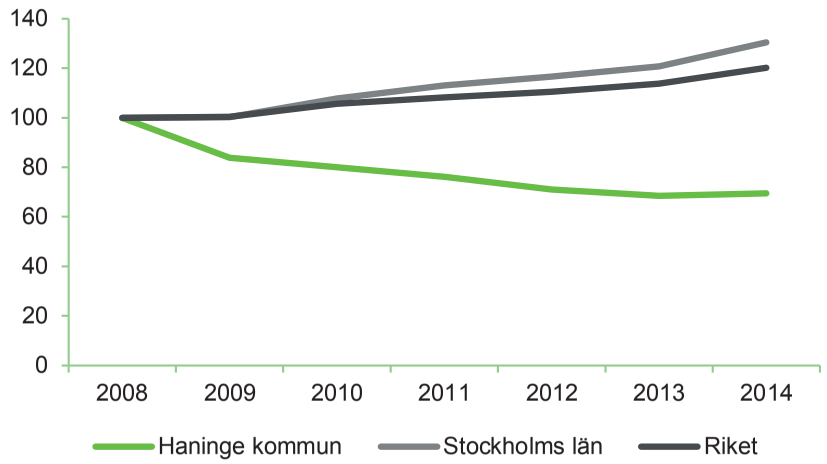

Disponibel kapacitet (rum) 2008-2014

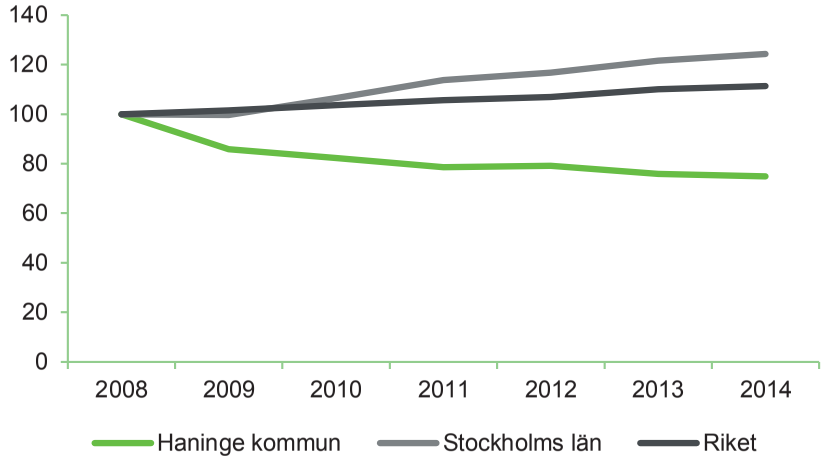

Omsättningsutveckling i hotellbranschen 2007-2014

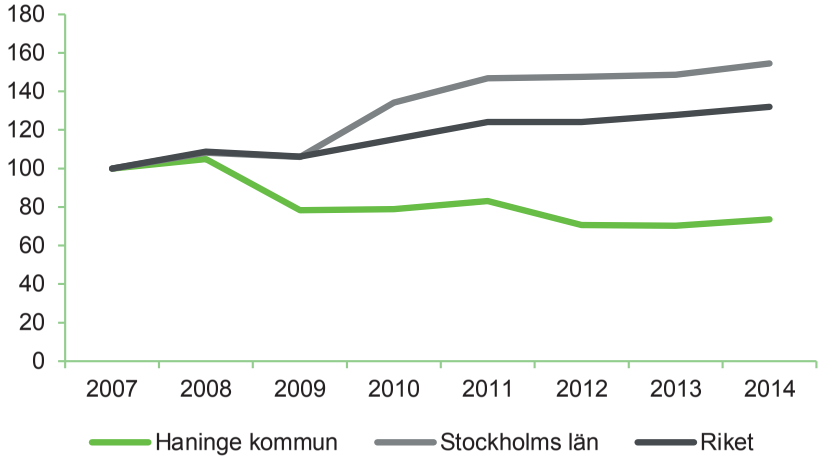

Prisutveckling på hotellrum 2007-2014

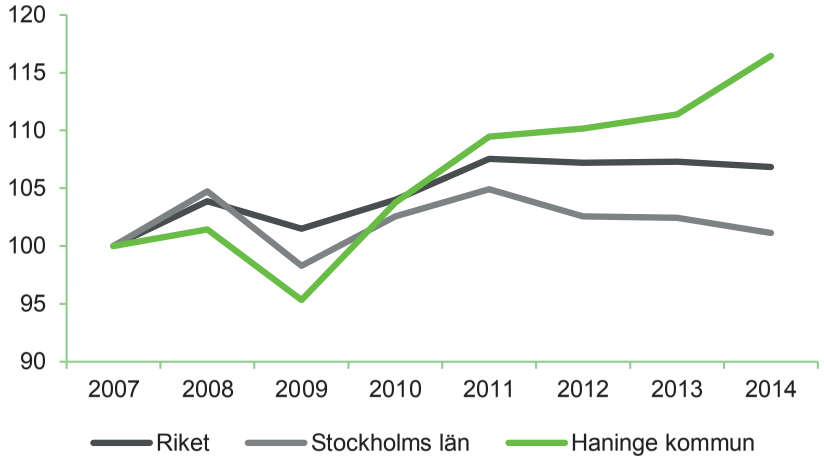

Källa: SCB

Affärs- och fritidsresenärer allt viktigare i Haninge

Fördelning av antal gästnätter efter målgrupp 2008-2014, procent

Affärsresenärer

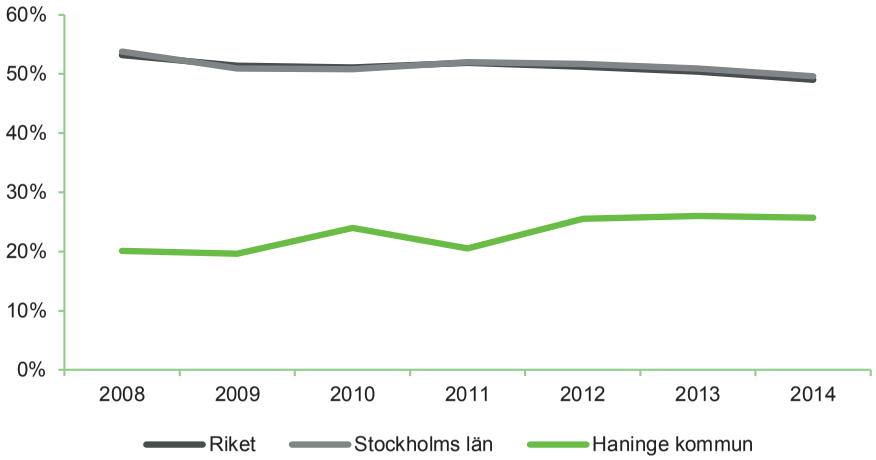

Konferensresenärer

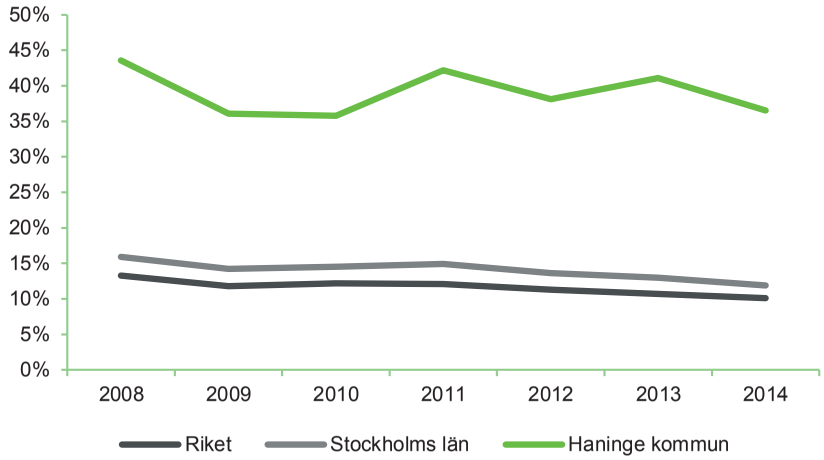

Fritidsresenärer (grp)

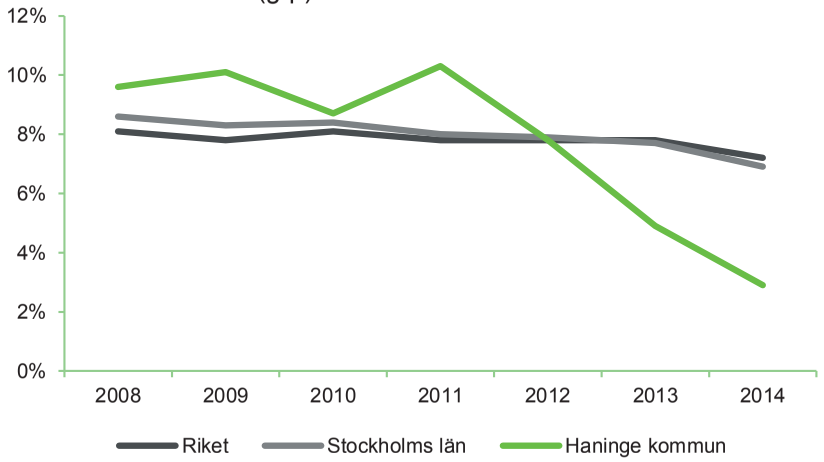

Fritidsresenärer (privat)

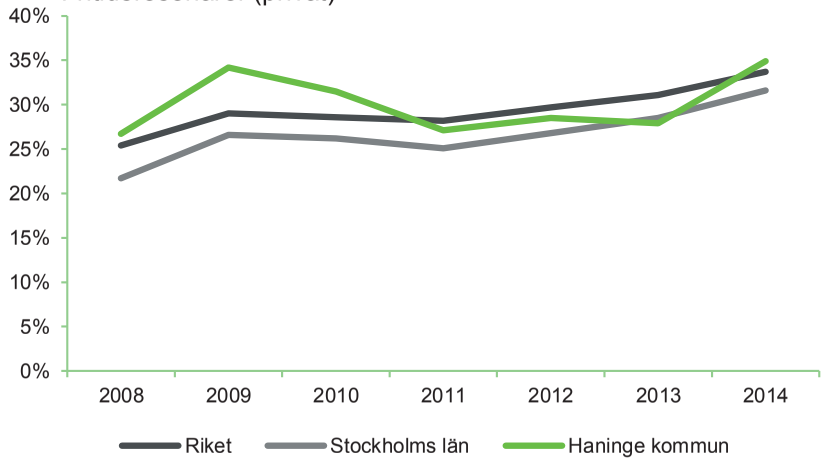

Källa: SCB

Haninge har komparativa fördelar inom konferens

Antal gästnätter fördelade på olika målgrupper 2014

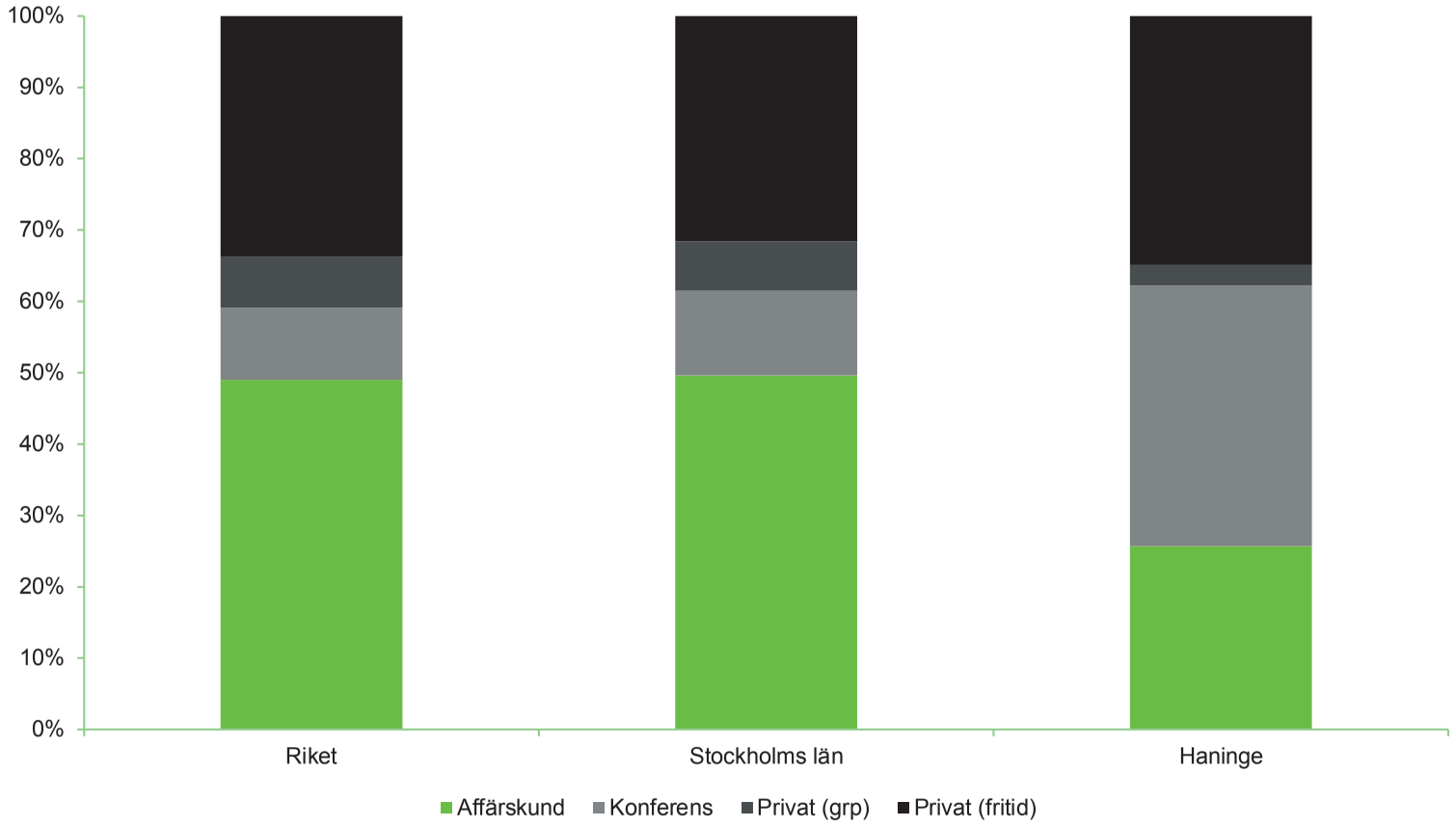

Källa: SCB

Hotellgäster spenderar mest per dygn

Konsumtion per besökare i Stockholmsregionen 2008-2014, kronor

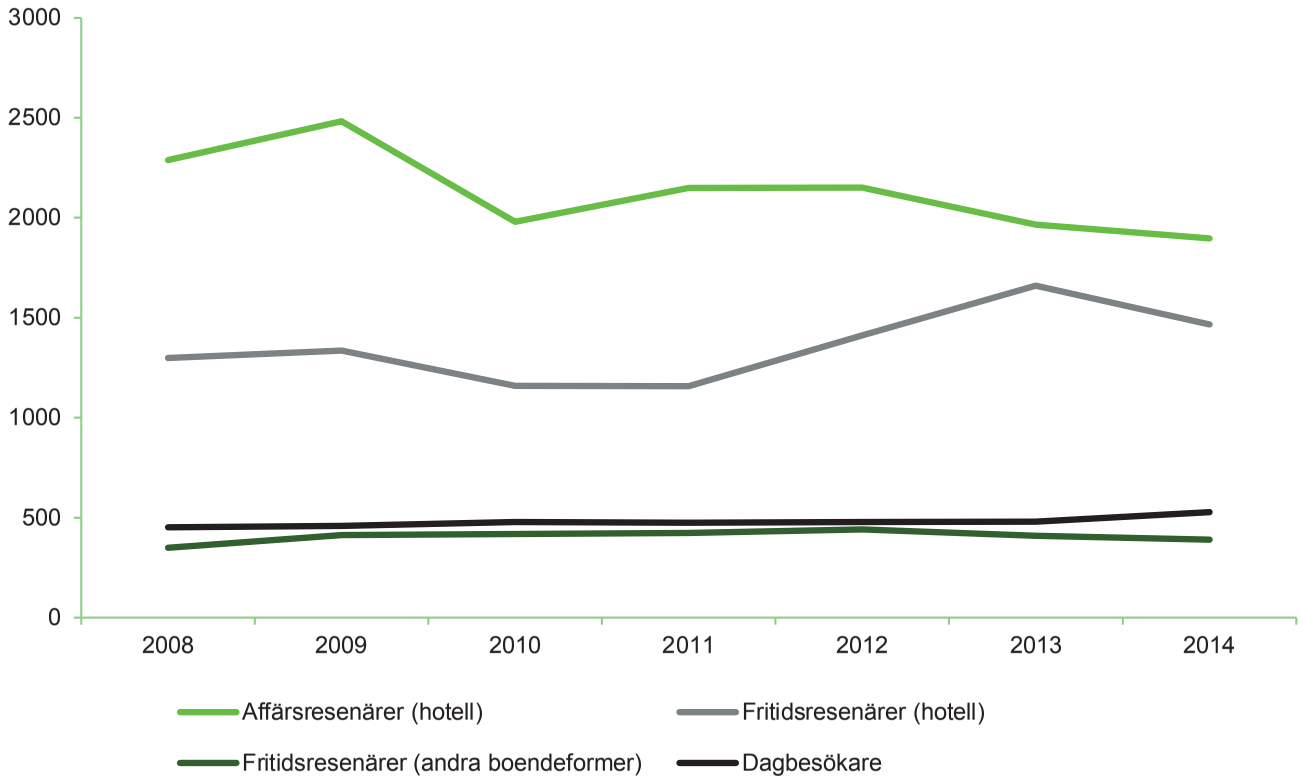

Källa: SCB

Hotellnäringen i Haninge kommun underpresterar

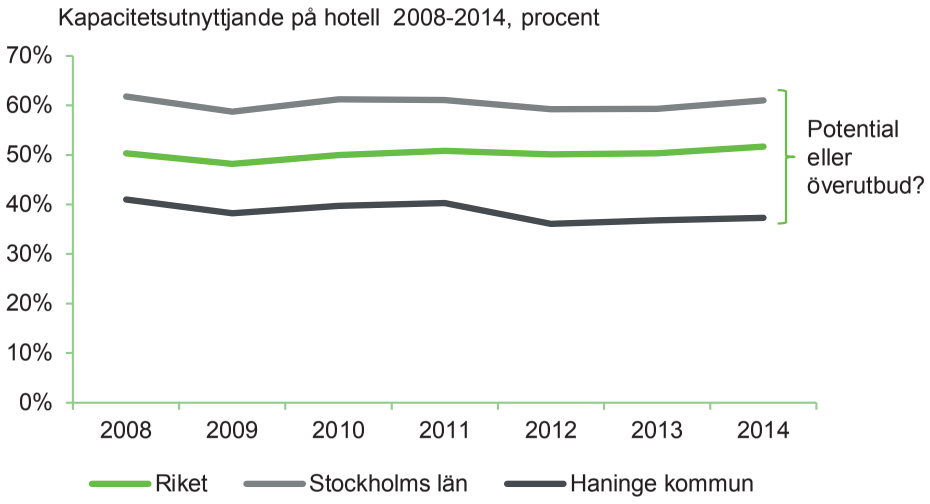

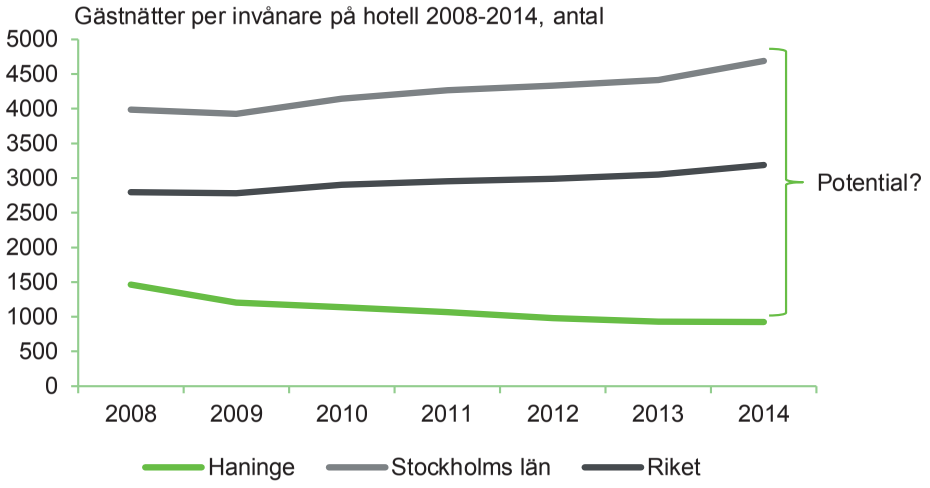

Prestation mäts genom dels kapacitets-utnyttjande dels antal gästnätter per 1 000 invånare. Kapacitetsutnyttjandet mäts som antalet uthyrda rum i relation till antalet disponibla rum under samma period. Diagrammet visar att kapacitetsutnyttjande ligger på relativt jämn nivå oavsett geografi, medan antalet gästnätter per invånare har ökat i riket och Stockholmsregionen.

I Haninge kommun är såväl kapacitets-utnyttjande som antalet gästnätter per invånare lägre än Stockholmsregionen och riket, dock rensar men för Stockholmsregionen så ligger Haninge ungefär på rikssnittet. Kapacitetsutnyttjandet är lägre under veckans alla dagar vilket pekar på att hotellnäringen har svårt att attrahera såväl affärs- som fritidsresenärer. Detta kan peka på att det finns potential att öka kapacitetsutnyttjandet inom befintliga anläggningar givet rätt erbjudande. Det låga kapacitetsutnyttjandet kan dock även ses som en risk – att Haninge inte attraherar resenärer oavsett koncept. Utifrån regionens prestation borde däremot Haninge prestera bättre – men utbudet måste anpassas till målgruppen.

Källa: SCB

Sammanfattning av trendanalysen

- Stark tillväxt inom gruppen fritidsresenärer - även sett till konsumtion per capita gör den här gruppen intressant för Årsta slott
- Turister lägger största delen av sin konsumtion på boende, mat och shopping men kultur och rekreation ökar. Årsta slott bör därför bredda sitt erbjudande för att fånga upp de delar där den största delen konsumtion läggs.
- Haninge underpresterar inom hotellnäringen samtidigt som rumspriserna går upp – här kan finnas ett marknadsfönster
- Haninge kommun har komparativa fördelar inom fritids- och konferens – båda målgrupperna är därför intressanta för Årsta slott
- Snittkonsumtionen per besökare ligger på 500 kronor i regionen – men ökar betydligt vid övernattning

Dominerande destinationstyper och exempel

Hotell och konferens	•Yasuragi, Häringe slott och Waterfront
Muséer och historia	•Vasamuseet, Falu koppargruva och Skansen
Arenor och mässor	•Friends, Fyrisvallen, Musikaliska och Svenska mässan
Kultur, nöje och fritid	•Nöjesparker, badanläggningar, skidanläggningar, festivaler och utställningar (tex Grafikens hus)
Sport	•Golf, segling, ridning och längdskidor
Lek och lärande	•Tom Tits, Tekniska museet , lekland , Junibacken och temaparker
Författare och konstnärer	•Sundborn, Mårbacka och Övralid
Natur	•Abisko, Höga kusten och Kullaberg
”Värt en resa”	•Ambiance, Flickorna Lundgren på skäret och Kraka krog
Shopping	•Gekås, Mall of Scandinavia, IKEA och Stockholm city

2.2 BENCHMARKSTUDIE

Destinationstyper intressanta för Årsta slott

Benchmarkstudien – Vad kan adderas till ett slott?

Bruttolista	Not	Utvärdering 1
Östanå	Slott och bostadsutveckling	*På konceptstadiet*
Wenngarns slott	Slott och bostadsutveckling	*Studerat vidare*
Vidbynäs gård	Slott och bostadsutveckling	*Studerat vidare*
Steninge slott	Slott och bostadsutveckling	*På konceptstadiet*
Häringe slott	Hotell och konferens	*Avvaktat*
Ulvsunda slott	Hotell och konferens	*För centralt i Stockholm*
ÖsterMalma	Hotell och konferens	*Studerat vidare*
Bruken i Uppland	Hotell och konferens	*Studerat vidare*
Taxinge slott	Cafédestination	*Studerat vidare*
Görvälns slott	Hotell och konferens	*Studerat vidare*
Södertuna slott	Hotell och konferens	*Studerat vidare*
Trolleholm	Slott i Skåne	*Studerat vidare*
Ulvs Väsby	Hästby	*Studerat vidare*
Victoria Park i Malmö	Livsstilsboende	*För bostadsorienterad*
Hotell havanna i Varberg	Koncepthotell	*Studerat vidare*
Författarskap, Astrid Lindgrens värld, Övralid (Heidenstam) och Mårbacka (Selma Lagerlöf)	Temapark eller historia kring författarskap	*Studerat vidare*
Rosenhill på Ekerö	Äppelmusteri	*För beroende av fruktträdgård*
Ambiance à Vindåkra,	Stjärnkrog	*Studeras vidare*
Brohof/Barsebäck Golfbana	Golfbana	*Studeras vidare*
Lundsberg internat	Skola	*För unikt koncept*

Elva benchmark där analysen fördjupades

1. Wenngarn

Modernt slott med historia

Beskrivning av Wenngarn

Koncept – vad är det för ställe?

Gammal slott med lång historia som har byggs om och anpassats till en modern anläggning med ett flertal aktiviteter såsom hotell, öl- och vinprovning, ridning, träning och musteri. I anslutning till slottet har även bostadsrätter byggts upp och platsen är idag ett modernt samhälle.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Hela familjen. Det finns saker för både barn, vuxna och pensionärer.

Marknadsföring

Flertalet aktiviteter, bland annat föreläsningar på träningscentret, utomhusbio på sommaren, trädgårdsdagar, utomhuslekar, ryttartävlingar.

Kollektivtrafik:

Det går bra att åka kommunalt från Uppsala, Knivsta, Arlanda och Stockholm.
Gratis transfer enligt tidtabell från Sigtuna Busstation.

Cykel eller till fots:
Från Märsta finns det cykelvägar till Sigtuna Stad och därifrån en naturskön cykelväg genom Viby by och Sigtuna golfbana.

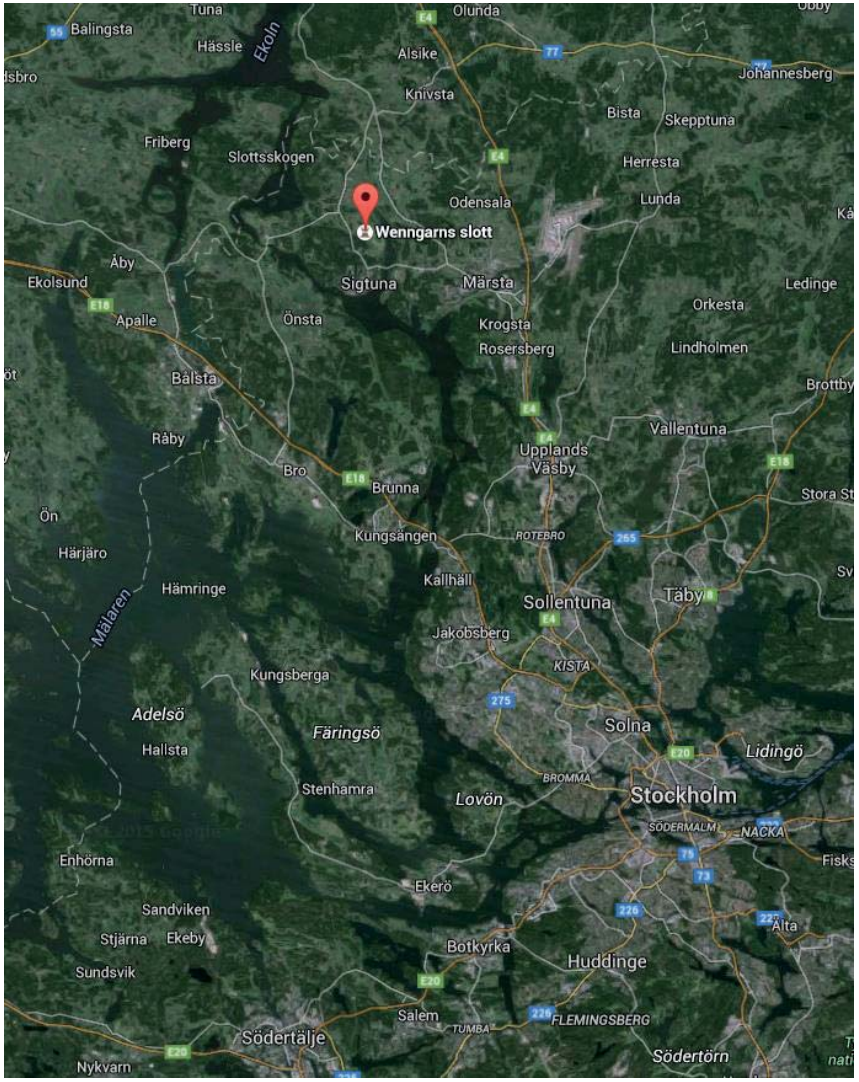

Ekonomisk fakta

- Wenngarn har gjort stora investeringar de senaste åren för att anpassa de gamla och slitna slottsbyggnaderna till besöksverksamhet.
- 100 000 - 200 000 besökare per år (Wenngarns egna uppskattning, de har ej börjat mäta ännu). Bolaget tar inte betalt för entré, utan vill att folk ska spendera på plats i något/några av företagets andra verksamheter, exempelvis i restaurangen.
- Då Wenngarn har investerat stort i byggnader och material så har man endast haft kvar en liten budget för marknadsföring. Inom detta område så har man arbetat mer med det lokala nätverket samt social medier (Facebook, Instagram, Hemsida). Exempelvis genom att ta ut listor med föreningar, och arbeta med personliga möten och kontakter.
- Feedback har varit viktigt i marknadsföringen – lyssna på behov hos målgrupperna och anpassa erbjudandet efter det. Detta gör att den lokala förankringen har blivit starkare och flera föreningar i närområdet har använt Wenngarn som plats för konferenser etc.
- Tillgångar 2012: 125 791 Mkr, 2013: 138 197 Mkr, 2014: 136 917 Mkr
- Bolaget gör en stor investering 2012 och får i samband med detta väldigt stora anläggningstillgångar. Dock så flyttas dessa till omsättningstillgångar året efter.
- Resultat- och balansräkningarna är delvis svårtolkade pga verksamhetens uppdelning på flera olika bolag

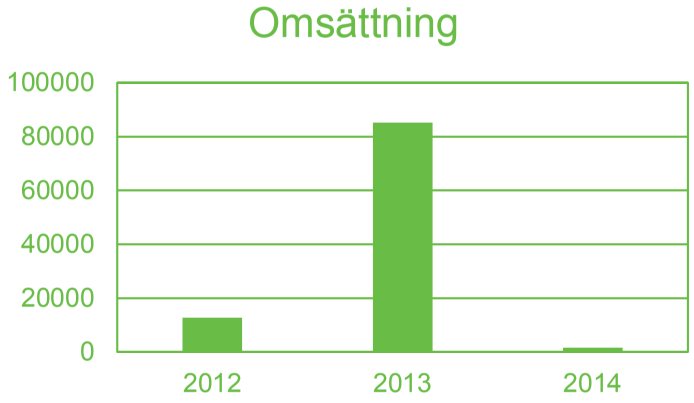

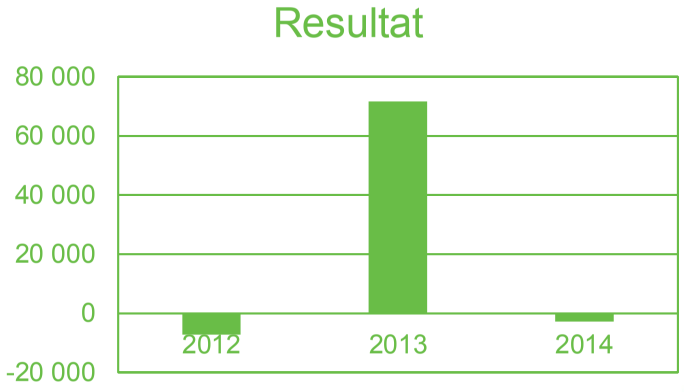

Kritiska framgångsfaktorer

- Använda lokalt nätverk, både privatpersoner, lokala företag och föreningar
- Feedback – lyssna på vad besökare tycker är bra och dåligt. Vad vill besökarna se nästa år på Wenngarn? Anpassa aktiviteterna efter det
- Modernt men samtidigt gammalt– lång historia på platsen vilket möjliggör bra storytelling
- Fokus på familjen
- Aktiviteter året om
- Starkt fokus på närmarknaden – kommer inte personerna som bor inom 3 km, så kommer heller inte de som bor 3000 km därifrån

2. Vidbynäs Gård

Gård med konferens, restaurang och golf

Beskrivning av Vidbynäs Gård

Koncept – vad är det för ställe?

Vidbynäs är en vackert belägen gård mellan skog och sjö som både privatpersoner och företag kan abonnera. Gården ligger i anslutning till golfbana, varför den är särskilt intressant i detta sammanhang.

Nyproduktion av golfnära bostäder.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Vidbynäs har aktiviteter inom flera områden, bland annat konferens, bröllop och golf. Målgruppen befinner sig därför inom flera olika områden. Fokus blir dock på specifika aktiviteter, ej på daglig verksamhet.

Marknadsföring

Vidbynäs erbjuder ett flertal aktiviteter såsom konferens, golf, matlagning, fest och vinprovning. Familjär marknadsföring med mycket känsla och värme.

Kollektivtrafik:

Det går bra att åka kommunalt från Stockholm där besökare kan åka pendeltåg mot Nynäshamn och sedan buss från Ösmo Station och vidare mot Vidbynäs. Från Ösmo går busslinje 849.

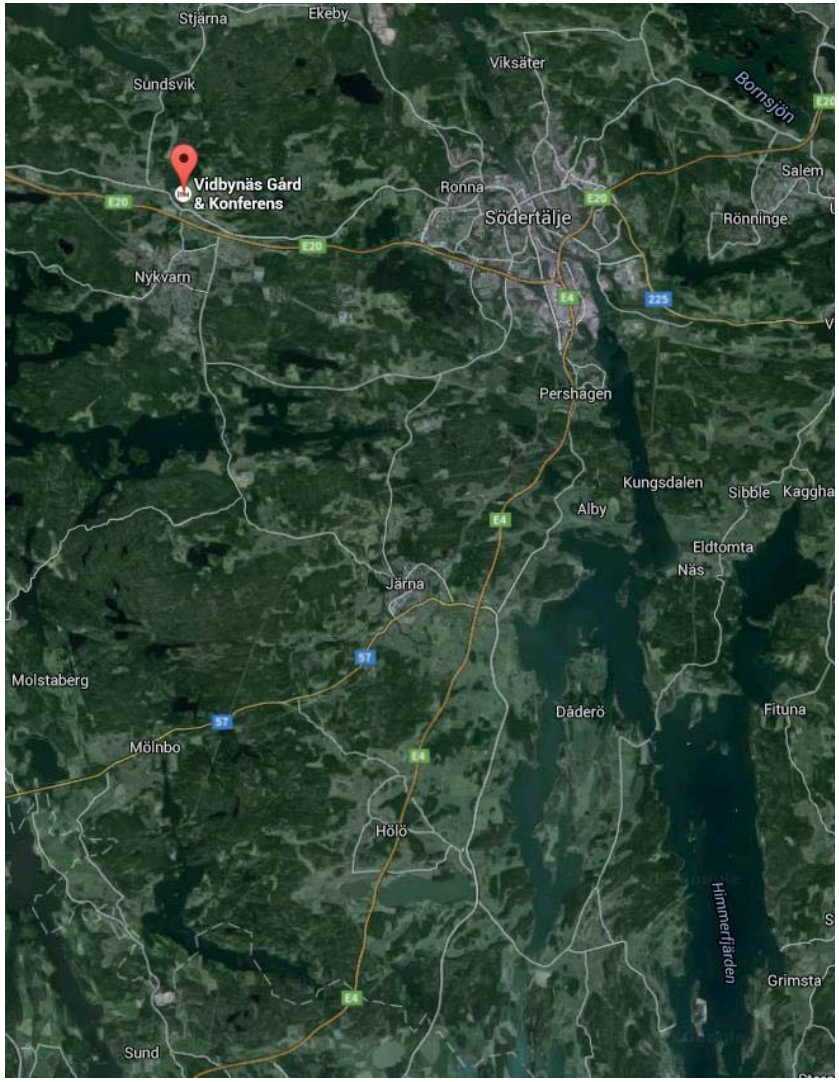

Ekonomisk fakta

- Vidbynäs har under de senaste åren genomfört både totalrenovering av befintliga byggnader, utbyggnad, nybyggnation av hotellbyn, samt anläggning av park och utomhusmiljö.
- Därutöver alla bolaget investerat i nya inventarier, teknik, utrustning som krävs för att kunna erbjuda och leverera en konkurrenskraftig produkt.
- Gården har i dagsläget en beläggning på ca 35 %. För bättre siffror bedömer Vidbynäs att statistiken borde upp mot närmare 40%. Därutöver har vi en mängd andra daggäster, kvällsgäster mm men som ej övernattar. Bröllop står för ca 30-40% av bolaget intäkter.
- Generellt kan vi se att de investeringar som har gjorts under de senaste åren har påverkat resultatet negativt, men att omsättningen nu har börjat öka.
- Tillgångar 2012: 39 702 Mkr, 2013: 37 309 Mkr, 2014: 34 989 Mkr
- Resultat- och balansräkningarna är delvis svårtolkade pga verksamhetens uppdelning på flera olika bolag

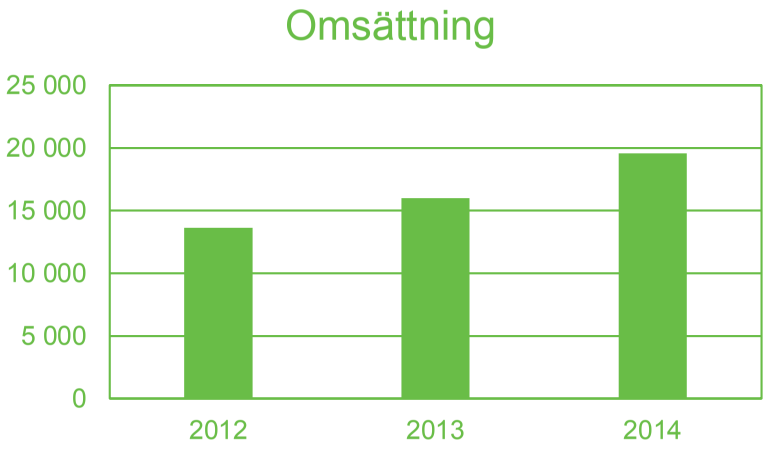

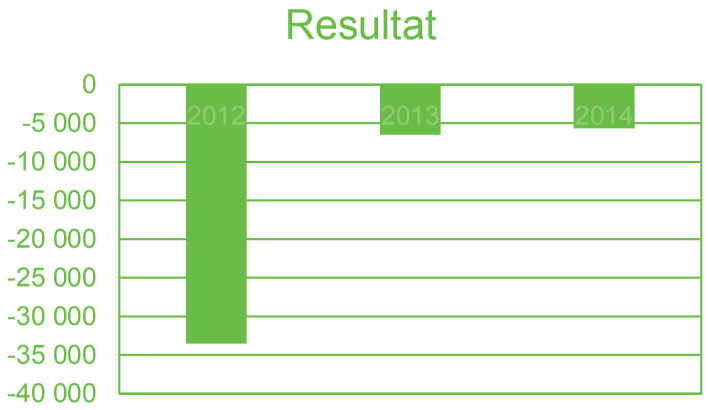

Kritiska framgångsfaktorer

- Gård i vacker miljö
- Arbetar brett mot olika bokningsorganisationer, bokningskanaler, event & workshops samt socialmedia
- Levererar en klassisk och samtidigt modern produkt med mycket hög kvalité och närvarande service
- Har bra och starka avtalskunder och ett strategiskt läge i regionen
- En framgångsfaktor enligt Vidbynäs är även personalen. Alla är delaktiga och arbetar aktivt med försäljning, kompetensutveckling, en bra arbetsmiljö och ett modernt och förtroendeingivande ledarskap

3. Gimo Herrgård

Konferens och Hotell i Bruksmiljö

Beskrivning av Gimo Herrgård

Koncept – vad är det för ställe?

Gimo Herrgård är en storslagen gustaviansk herrgård som rymmer ett fyrstjärnigt hotell med konferensverksamhet. Herrgården rymmer 88 rum av hög standard. Ca 15000 övernattande gäster varje år.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Gimo Herrgård har tre olika målgrupper. 10 % av gästerna kommer i dagsläget från Sandviks närbelägna stålfabrik. Hälften av gästerna kommer från konferenser, främst större och längre flerdagskonferenser där herrgården kan erbjuda ett flertal aktiviteter. Slutligen består ca 40% av gästerna av privata kunder vilka kommer för hotellupplevelsen och weekendkänslan. Även närheten till bruksmiljön lockar privata gäster.

Marknadsföring

Marknadsföringen sker främst mot privata gäster vilket är den ökande kundkretsen och främst då i sociala medier och via hemsidan. Enstaka punktinsatser via dagstidningar.

Kollektivtrafik:

Det går bra att ta sig via tåg från Stockholm till Uppsala för att sedan ta buss 811 mot Gimo, restid ca 90 min.

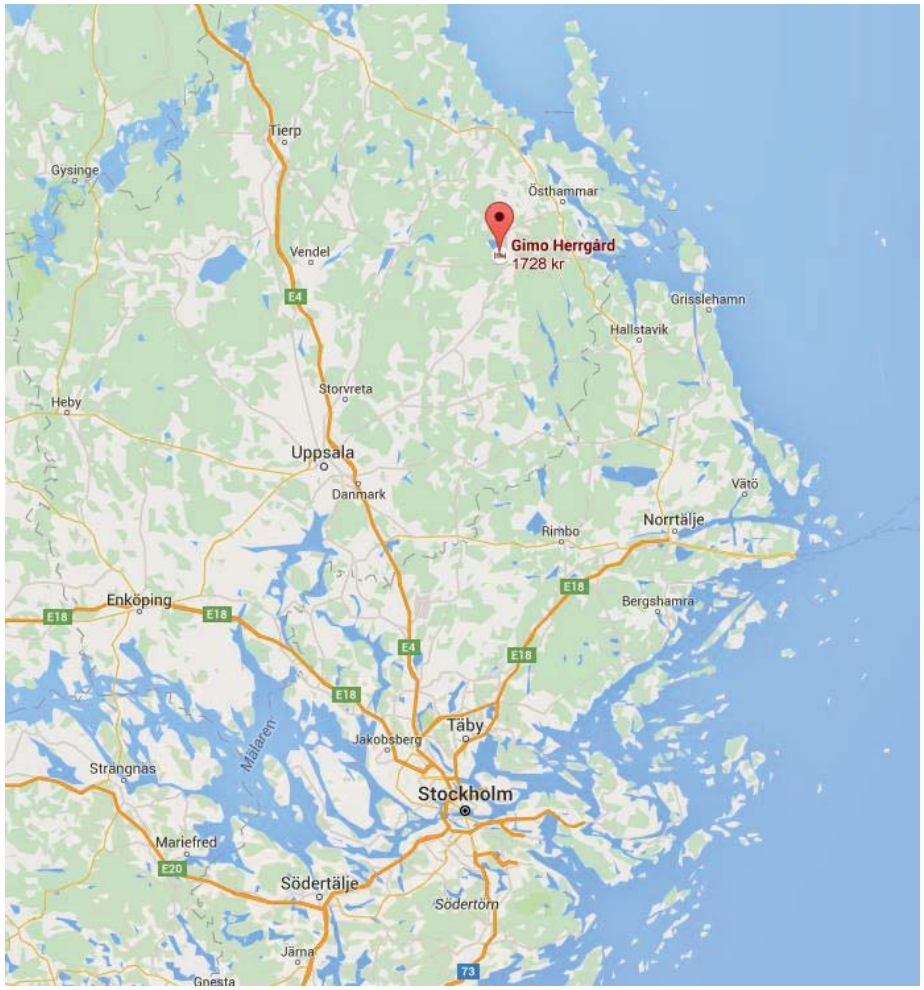

Ekonomisk fakta

- Gimo Herrgård är ett privatägt slott som ägs och drivs av familjen Schneider.
- Gimo Herrgård AB hade 2014 28 anställda
- Omsättningen 2014 var 26,6 mkr med ett positivt resultat om 900 000 sek.
- Initialt gjordes stora investeringar för upprustning och standardhöjning av herrgården. Löpande investeringar på ett antal miljoner görs varje år för att hålla en hög standard på främst rummen.
- Tillgångar (tkr): 2012: 5 408, 2013: 5 693, 2014: 6 111
- Förändringar i tillgångar beror endast på att omsättningstillgångarna har förändrats.
- Anläggningstillgångarna finns i bolaget Hotellexperten Günter Schneider aktiebolag.
- Anläggningstillgångarna har legat relativt oförändrade inom Hotellexperten Günter Schneider AB: 2012: 21 895, 2013: 20 959, 2014: 21 874

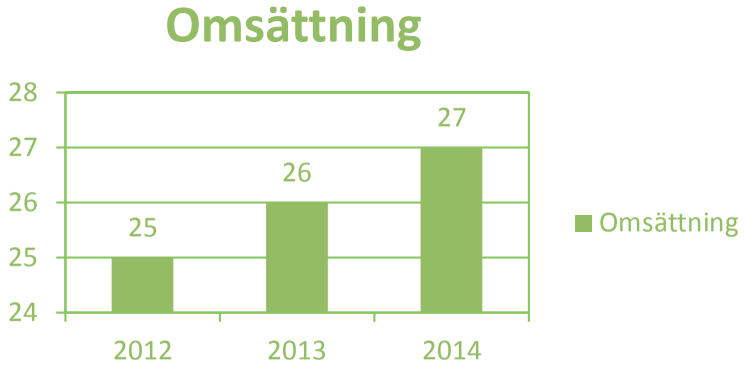

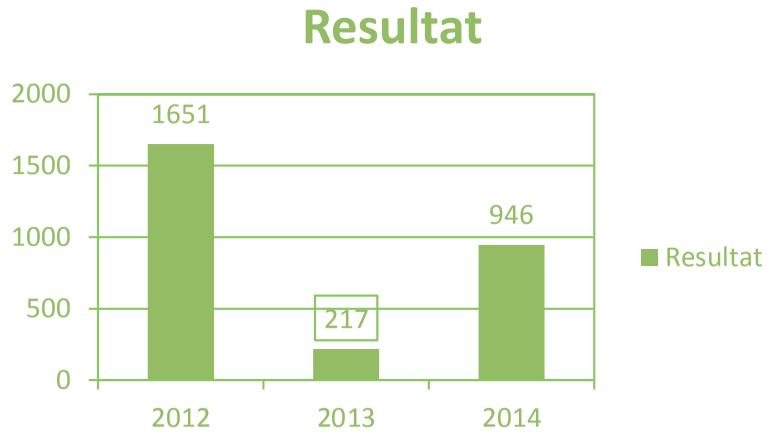

Kritiska framgångsfaktorer

- Herrgård i en vacker miljö. Hög standard på rummen
- Säsongbetonade event, julmarknad, midsommarfirande, Mårten Gås m.m. Ger ett ökat besökarantal vid dessa tillfällen
- Närheten till bruksmiljön skapar besökstillfällen
- Initialt var närheten till Sandvik viktigt då det gav ett stort antal besökare, ej lika dominerande längre

4. Görvälns slott

Boutiquehotell av hög klass

Beskrivning av Görvälns slott

Koncept – vad är det för ställe?

Görvälns slott är ett Boutiquehotell som vunnit flera priser för sin verksamhet. Hotellrummen är ej inrymda i slottet utan i byggnader i området runtomkring slottet. Hotellet satsar mycket på inredning och rummen som alla är individuellt inredda håller en hög klass. Görvälns slott kan även erbjuda konferensverksamhet. I anslutning till hotell och konferensverksamheten finns en prisbelönt restaurang som kan locka gäster.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Affärsresenärer och konferensgäster 60%

Weekendgäster 40%

Marknadsföring

Marknadsföring sker främst genom hemsidan och sociala medier.

Kollektivtrafik:

Till Görvälns slott tar man sig via pendeltåg till Jakobsberg station och sedan taxi vidare till slottet.

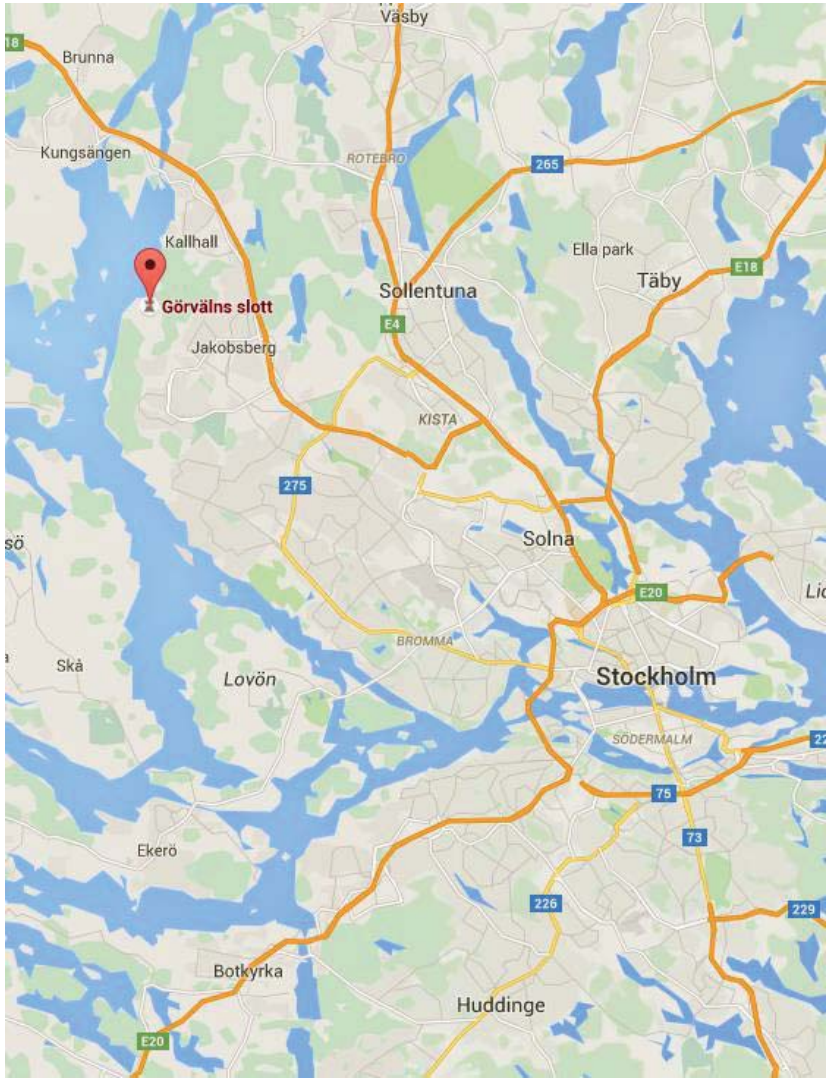

Ekonomisk fakta

- Hotellet ägs av Järfälla kommun och arrenderas av Görvälns slott AB vilket ingår i Independent Hotel Group vilka även driver Huvudsta Gård.
- Görvälns slott AB hade 2014 20 anställda.
- 2014 resultat sträcker sig från 2014-05-01 till 2014-12-31. Omsättningen för perioden var 20,5 mkr. För samma period hade Görvälns slott ett positivt resultat på 3,4 mkr.
- Omfattande renovering 2008 när Independent Hotel Group inledde verksamheten. För att kunna hålla den höga standarden på rummen krävs löpande investeringar varje år. Kommunfullmäktige i Järfälla kommun beslutade i juni 2008 om att 20 mkr skulle allokeras för upprustning och ombyggnad av Görvälns slott med tillhörande flyglar och byggnader. Kapitalkostnaderna för denna investering är tänkt att täckas av framtida hyresintäkter.
- Tillgångar (tkr): 2012: 10 788, 2013: 11 462, 2014: 14 713
- Förändringar i tillgångar har till största del skett genom en ökning av omsättningstillgångar.

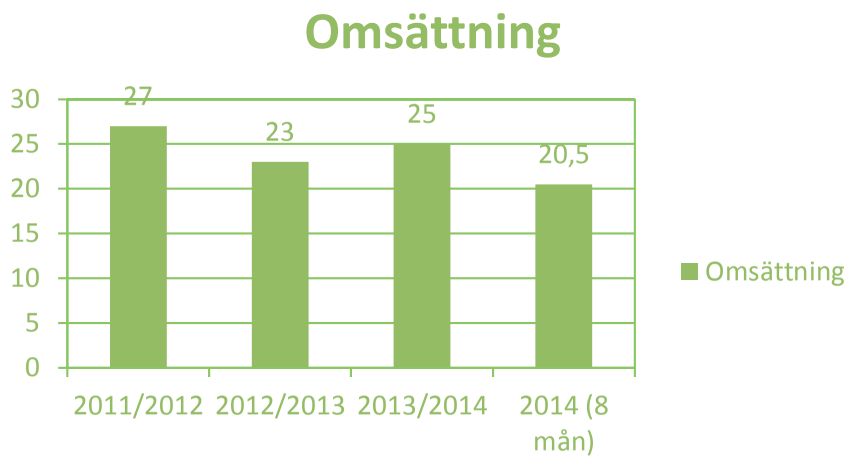

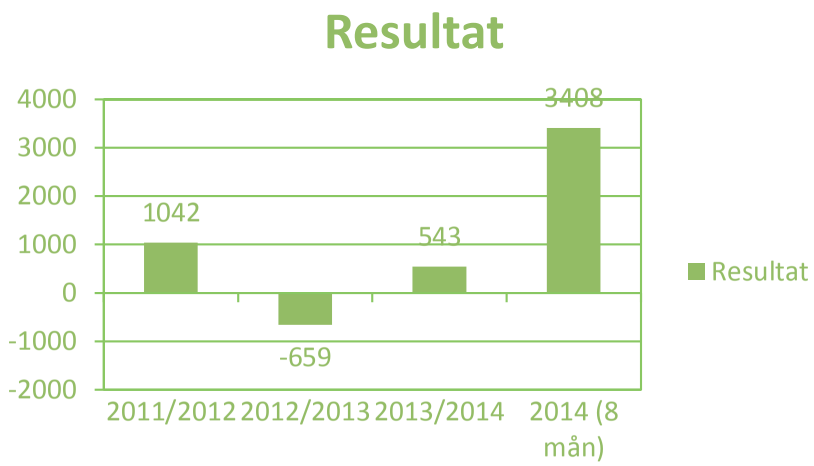

Kritiska framgångsfaktorer

- Nischat boutiquehotell med hög kvalitet på rummen, inte många konkurrenter inom segmentet
- Restaurang med bra renommé
- Läget norr om stan med närheten till Stockholm och Arlanda

5. Södertuna Slott

Klassiskt slottshotell med anor från medeltiden

Beskrivning av Södertuna Slott

Koncept

Södertuna är ett klassiskt slottshotell som erbjuder hotell, konferens, restaurang, spa, bröllop, vinprovning och weekendresor. Har enligt egen uppgift Sveriges största samling av armagnac och vann priset för Årets Slottshotell 2015. Restaurangen erbjuder även catering (hela Sörmland) och Svenska Kulturpärlor har även en food truck som serverar modern street food inspirerad av de klassiska sörmländska slottsköken som kan bokas till t.ex. fest, bröllop eller företagsevent.

Målgrupp

Konferensresenärer, barnfamiljer, giftassugna, kompisgäng och restaurangbesökare (lunch, middag, afternoon-tea mm).

Marknadsföring

Magasinet Gods & Gårdar, Gnesta Expo (Näringslivsgala hålls på slottet), marknadsförs som en del av Svenska Kulturpärlor i olika kanaler med sitt helhetserbjudande med allmogemuseum, Sveriges största samling av produktreklamskyltar och champagnekällare. Medverkar i Historic Hotels of Sweden (portal för unika hotell). Finns på Facebook och Instagram.

Kollektivtrafik:

Från Gnesta station är det tre kilometer till Södertuna Slott och man kan resa kommunalt med Länstrafikens buss nr 543 till Södertuna (3 min).

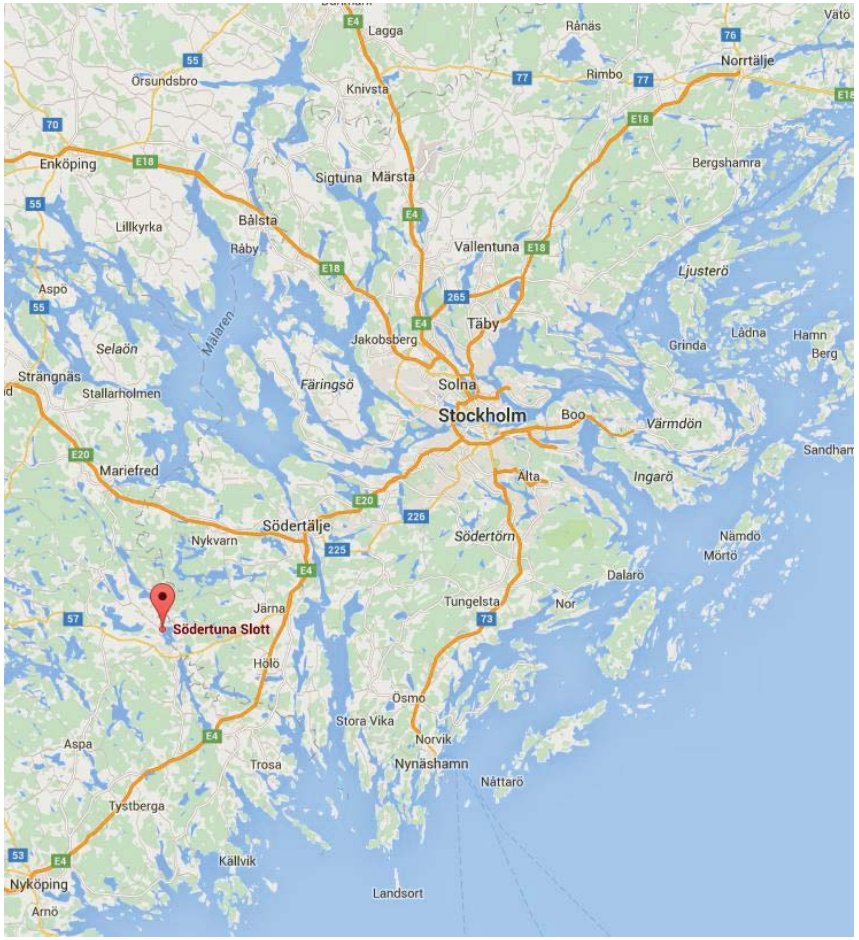

Ekonomisk fakta

- Södertuna Slott Drift AB (moderbolag Södertuna Konferensslott AB) har totalt 28 anställda
- Ägs sedan 2007 av fam. Åström som även äger Dufweholms Herrgård i Katrineholm, Gripsholms Värdshus i Mariefred och Pelles Lusthus i Nyköping
- De omsatte 28 mkr under 2014 (brutet räkenskapsår) och hade ett positivt rörelseresultat på 1 397 tkr.
- De senaste åren har investeringar gjorts ibland annat följande:
  - 2011/2012 - utbyggnad av slottet, ett öppet kök som är integrerat med matsalar på slottets andra våningar vilket underlättar för personalens arbete samt möjliggör att erbjuda gästerna à la carte.
  - 2013/2014 – nytt schemaplanering- och tidssystem, diverse personalutbildningar (sommelier), installation av ny telefonväxel och ombyggnad av hemsidor (inom ramen för Svenska Kulturpärlor)
  - 2014/2015 – arbete med att höja servicenivån, introduktion i Det goda värdskapet (deras servicekoncept där grundidén är att man ska känna sig som en i familjen snarare än en gäst)
- Tillgångar (tkr): 2012: 11 760, 2013: 11 117, 2014: 10 466, 2015: 14 809. Förändringarna har främst bestått av ökningar av omsättningstillgångar (fodringar hos koncernföretag).

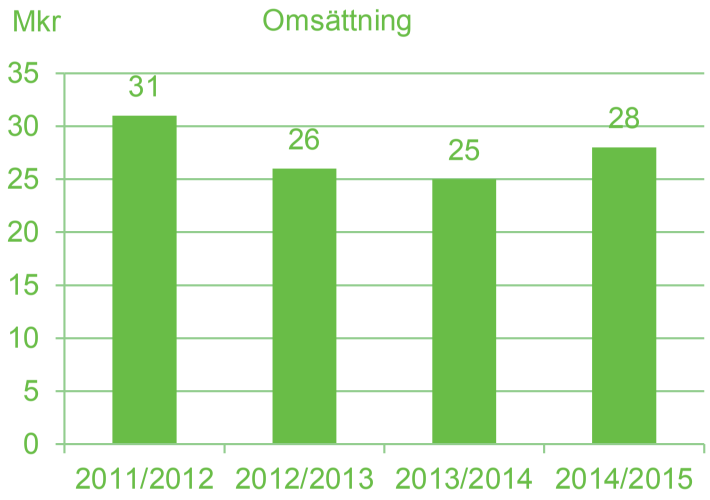

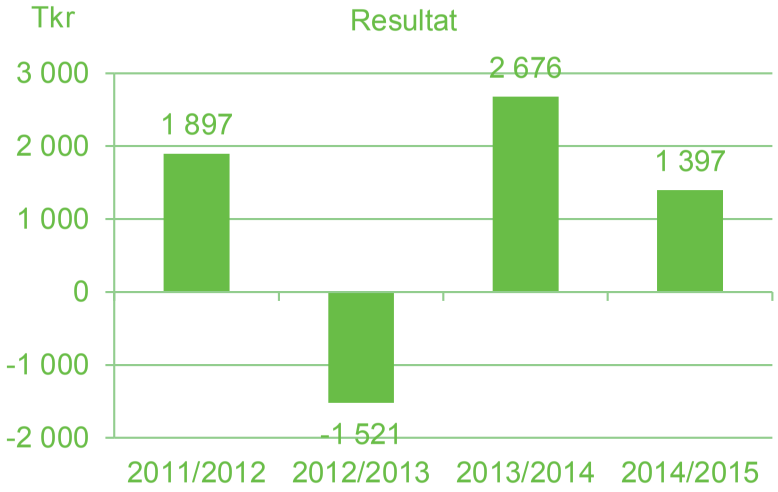

Kritiska framgångsfaktorer

- Närheten till Stockholm och Mälardalen
- Del av konceptet Svenska Kulturpärlor
- Familjärt
- Servicekonceptet Det goda värdskapet
- Stark kulturförankring – ambassadörer för turism och gästfrihet i Sörmland
- Aktiviteter hela året
- Bred målgrupp
- Stark restaurang med lokala råvaror, eget bageri samt kringverksamhet

6. Öster Malma Slott

Upplevelsegård med jakt och viltvård

Beskrivning av Öster Malma Slott

Koncept

En utbildnings- och upplevelsegård för jakt och viltvård med restaurang och konferensverksamhet. Bröllop, konferens, slottsmiddagar, hotell och vandrarhem, wildlife park, kurscentrum med skjutbana för jägarexamen, slottsmiddagar, gårdsbutik med närproducerade livsmedel från trakten och viltkött från eget slakteri. På gården finns flertalet andra aktiviteter såsom sutarfiske, matlagningskurser, prova på skytte, skyttesimulator och styckning av vilt.

Öster Malma ägs i sin helhet – med byggnader, vatten och mark – av Svenska Jägareförbundet. Här ligger Förbundets nationella kansli (160 000 medlemmar) och det arrangeras kurser och utbildningar inom jakt och viltvård. I Ladugården finns reception, restaurang och konferenslokaler samt arbetsplatser på ovanvåningen. Sex hus och ett viltslakteri ingår i fastigheten. Röda Längan är ett hotell för övernattande gäster och i slottsflyglarna finns vandrarhemsboende. Den inhägnade viltgården är uppdelad i en uppfödningsdel och Wild Life Park där besökare kan uppleva och lära sig om vilt.

Målgrupp

Jägare och blivande sådana (examen- och utbildningsmöjligheter), affärsmöten, konferensgäster, vildlivsintresserade, utflyktsmål för lunch/middag och naturupplevelser. Målsättning – Sveriges jakt- och viltvårdscentrum.

Marknadsföring

Via Jägareförbundet samt i de egna jakttidningarna (Svensk Jakt, Svensk Jakt Nyheter). Finns på Facebook och Instagram.

Kollektivtrafik:

Buss 525 från Nyköping (35 min)

Buss 589 från Gnesta inklusive byte i Björnlunda till buss 525 (27 min)

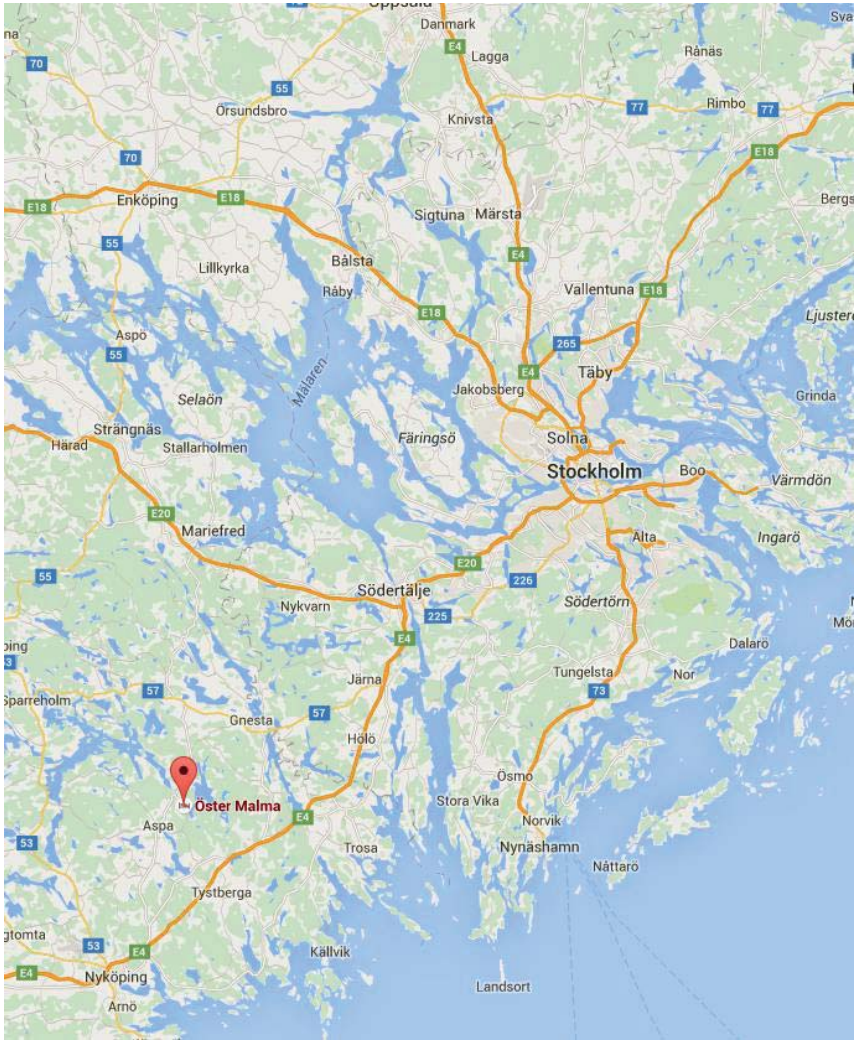

Ekonomisk fakta

- Jägareförbundet Service AB är ett av Svenska Jägareförbundet helägt aktiebolag som bedriver verksamheten på Öster Malma (restaurang, konferens, hotell, vandrarhem, catering, gårdsbutik, sommarcafé, slakteriverksamhet).
- 2014 slog Öster Malma besöksrekord med nära 50 000 besökare (exklusive de som endast besöker utan att nyttja någon av de statistiskt mätbara produkterna) och boenderekord (6 045 rumsnätter), vilket bidrog till att omsättningen ökade från föregående år. Helgernas afternoon tea och julmarknad blev återigen succéer.
- Bolaget omsatte 17,9 mkr under 2014 (+14% jmf 2013) och rörelseresultatet var strax över 1 mkr. Bolaget har visat ett positivt resultat under flera år.
- Under fjolåret genomfördes:
  - 547 konferens och gruppbokningar
  - 6 045 rumsnätter
  - 18 privata fester (varav 5 bröllop)
- Sommarcaféet omsatte 220 tkr
- Julmarknaden hade över 70 utställare

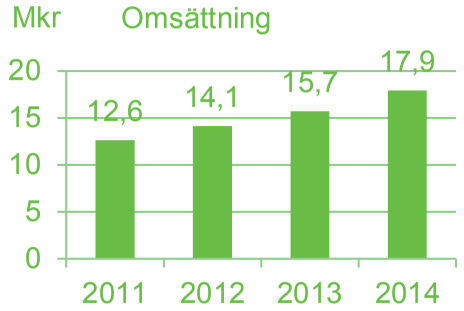

Investeringar

- Under 2012 gjordes investeringar för 3,3 mkr, mestadels renoveringar av fastigheter på Öster Malma (2011: 4,4 mkr). Under 2012 anställdes även en ny köksmästare vars uppdrag är att fortsätta det som påbörjades året innan med att profilera och kvalitetsutveckla Öster Malmas restaurangkoncept.
- 2013 gjorde förbundet investeringar för 0,6 mkr i huvudsak bestående av renoveringar av fastigheter på Öster Malma.
- 2014 färdigställdes ett nytt pentry i röda längan, hissarna renoverades och slottets jakthistoriska inslag ökades. Fuktproblem runt slottet har åtgärdats med hjälp av bidrag från Länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet. Energiförsörjningen på Öster Malma har utretts och justeringar genomförts. Totalt investerades 2,3 mkr (huvudsakligen ovan nämnda men även övriga investeringar i IT samt inventarier).
- Tillgångar (tkr): 2011: 88 917, 2012: 91 698, 2013: 98 486, 2014: 87 874. Förändringarna har främst bestått av ökningar av omsättningstillgångar.

Kritiska framgångsfaktorer

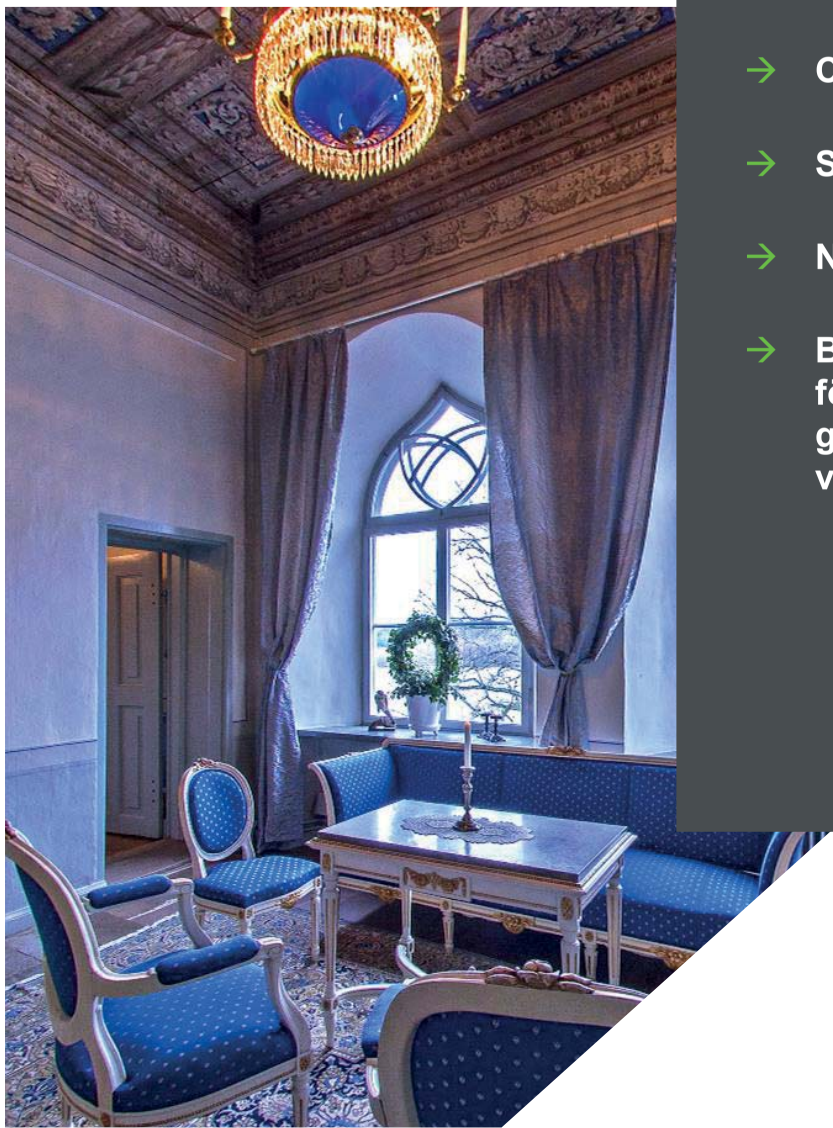

- Naturen och vildlivet
- Centrum för jaktintresserade
- Starkt fokus på hållbarhet
- Nära tåg, flyg och Stockholmsregionen
- Bred målgrupp - här samsas företagsgrupper med förskoleklasser, turister, kursdeltagare, besökare till gårdsbutiken, lunch- och middagsgäster och de som bara har vägarna förbi i skogen

Pris per hotellnatt samt ägare till slottet

Objekt	Pris/natt	Ägare
Wenngarn	995 – 1 790 kr	Olle Larsson/Sisyfos
Vidbynäs Gård	1 290 – 3 580 kr	Vidbynäs Gård & Konferens AB
Gimo Herrgård	1 650 – 4 300 kr	Privat - fam. Schneider
Görvälns Slott	1 665 – 3 350 kr	Järfälla kommun
Södertuna Slott	1 300 – 2 290 kr	Kulturpärlan AB/ Fredrik Åström
Öster Malma Slott	650 – 990 kr	Svenska Jägarförbundet
Häringe Slott	2 115 – 3 115 kr	C/O Lifestyle AB

7. Ambiance à Vindåkra

Fransk restaurang söder om Malmö

Beskrivning av Ambiance à Vindåkra

Koncept – vad är det för ställe?

A piece of France in Skåne. Erbjuder sina gäster en matupplevelse i en lite annorlunda, närmre och mer intim miljö. Här tillagas franska delikatesser på de bästa, skånska råvarorna.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Mat är en upplevelse, relativt prisvärt, har en stjärna i Guide Michelin.

Marknadsföring

Bygger upp verksamheten kring ägaren Karim Khouani (född och uppvuxen i Marseille) och hans matkunnande. Erbjuder även konferens och bröllopsmöjligheter..

Kollektivtrafik:

Lantgården vid vägens slut **.** Busstrafik från centrala Malmö till Tygelsjö, ligger i nära anslutning till E6.

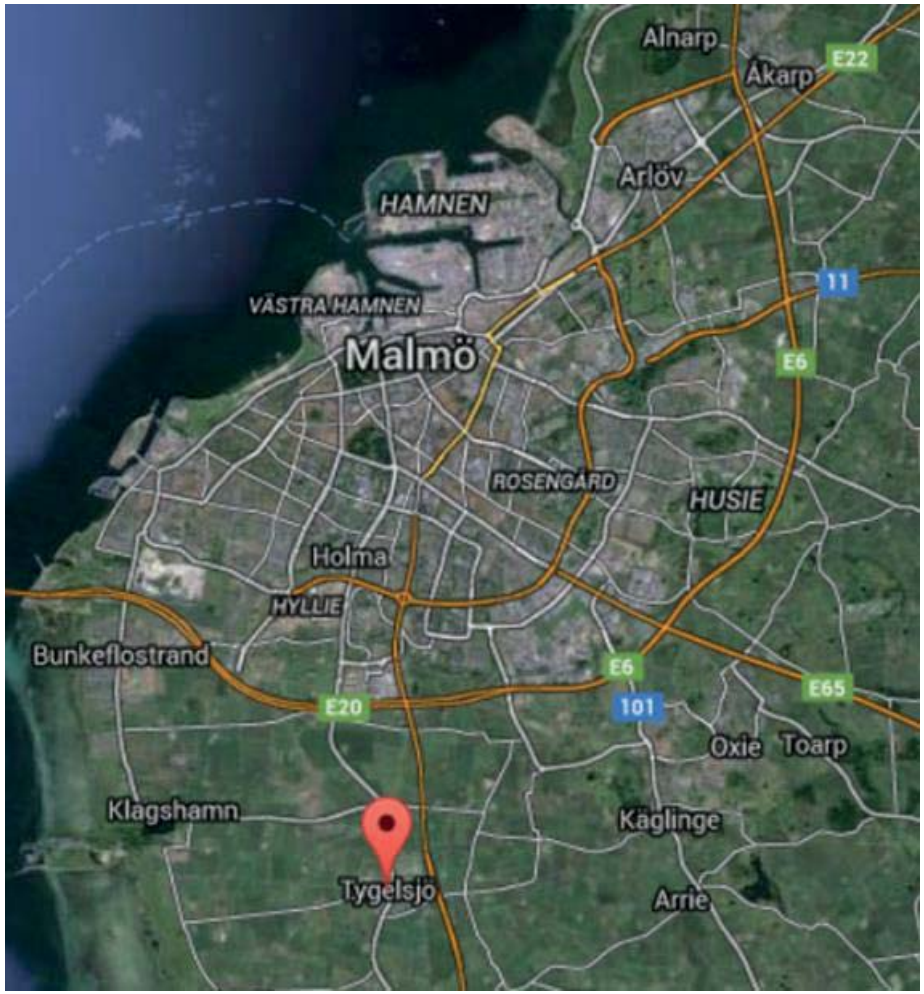

Ekonomisk fakta

- Ambiance ägs och drivs av Karim Khouani
- Restaurang med 110 sittplatser
- Omsättningen 2014 var 3 mkr med ett negativt resultat om nästan 300 000 sek.
- Tidigare år har dock verksamheten visat på positiva resultat och omsättningen har ökat kontinuerligt.

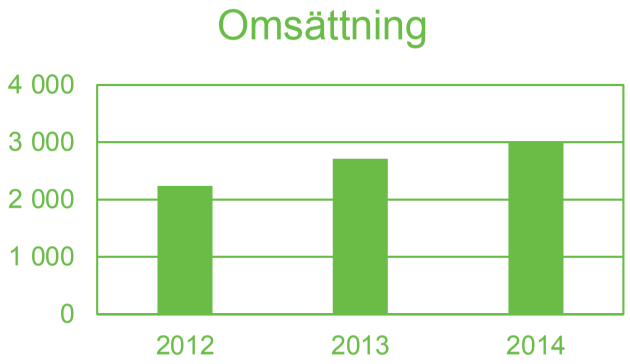

Kritiska framgångsfaktorer

- Eldsjäl med mycket gott renommé och betydande erfarenhet
- Det franska och det skånska
- Omtalat och omskrivet
- Öresundsregionen utgör en stark närmarknad
- Ligger i en klassisk skånegård

Slutsatser slott och restaurang

- **Hotellverksamhet – en förutsättning**
- **Bred målgrupp – ca hälften företag och hälften privat**
- **Framgångsfaktorer**
  - En mängd olika aktiviteter och event som vänder sig till olika målgrupper
  - Sport, träning och rekreation
  - Turismanledning i närheten
  - Närmarknaden viktig
  - Avtalskunder
  - Hög standard på boende, mat och service
- **Har krävt stora initiala investeringar – oftast lönsamt men relativt låga marginaler**
- **Utnyttja statliga stöd från länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet**
- **Enbart restaurangdestination – kräver eldsjäl samt ett mycket högkvalitativt erbjudande – har låga marginaler**

8. Golfdestination

Golf som destination – slutsatser av expertintervjuer

- Det finns få tydliga golfdestinationer i Sverige. Till viss del beror detta på låg efterfrågan eftersom svenska golfspelare främst spelar på sin hemmabana eller banor som ligger geografiskt nära spelarens hem. Det senare innebär då att man reser över dagen men om övernattning krävs då sker den oftast i andra boendeformer.

- För att golf som destination ska fungera så krävs bra banor där spelare kan få nya upplevelser varje dag över exempelvis en helg. Närhet till kringliggandeaktiviteter och boende blir därmed viktigt.

- Kommunikationer till och från banan är A och O, särskilt om möjligheten ska finnas att vistas i klubbhuset och ta en öl eller ett glas vin med spelkompisarna.

- Från ett ägarperspektiv så är det viktigt att kunna påverka så många delar som möjligt (bana, klubbhus, hotell, restaurang). Detta gör att pengarna går till samma kassa vilket bättre möjliggör ett helhetsgrepp.

9. Tomteland i Dalarna

Beskrivning av Tomteland

Koncept – vad är det för ställe?

Är en temapark/sagoland för svenska och utländska barnfamiljer med tomten och andra sagofigurer i centrum för verksamheten. I mindre skala bedrivs även evenemang- och konferensmöjligheter för företag.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Svenska och utländska barnfamiljer. Omkring 40 000 besökare per år två högsäsonger (vinter och sommar). 90 procent av besökarna är svenskar

Marknadsföring

Verksamheten byggs kring /temaparken/sagolandet, Älgparken samt teaterföreställningar. samarbetar med ryska och utländska agenter/resebyråer för att marknadsföra destinationen på intressanta marknader.

Kollektivtrafik:

Saknas. Bil krävs för att ta sig hit

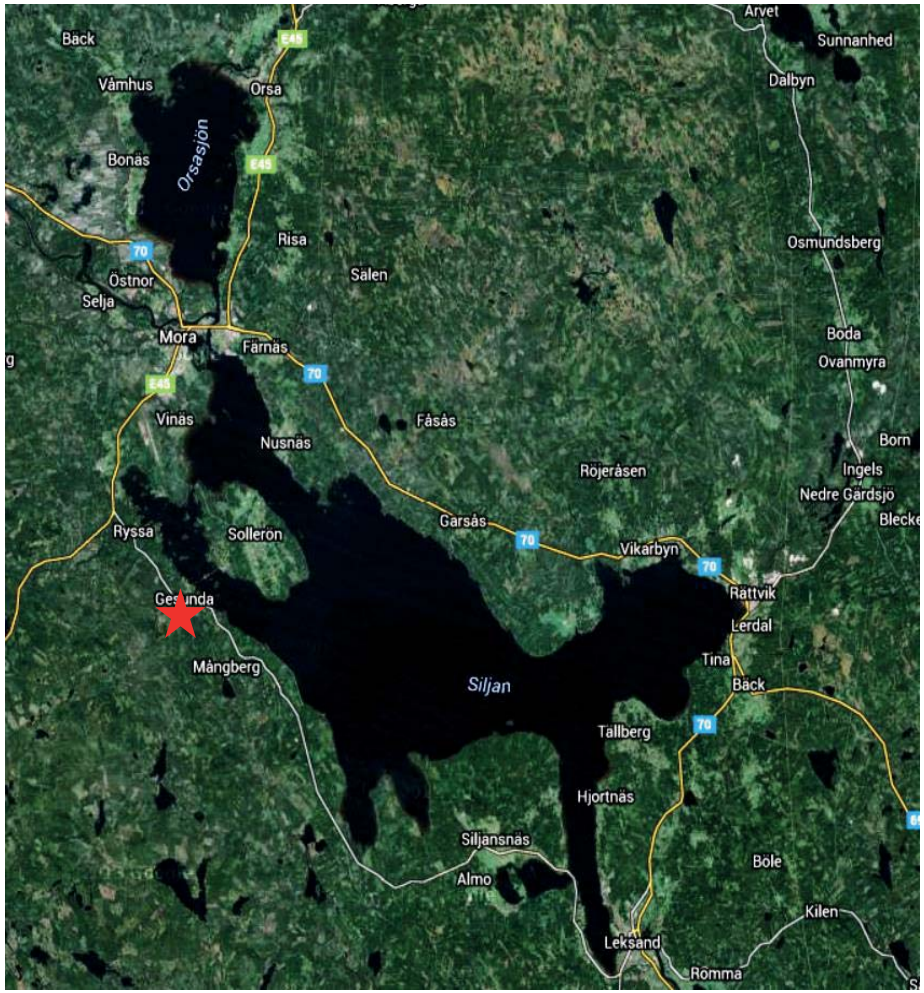

Ekonomisk fakta

- Tomteland ägs och drivs av Grönklittsgruppen
- Temapark/sagoland med cirka 40 000 besökare per år
- Omsättningen 2014 var 12,2 mkr med ett positivt resultat om nästan 500 000 sek.
- Tidigare år har dock verksamheten visat på negativa resultat men omsättningen har ökat kontinuerligt.

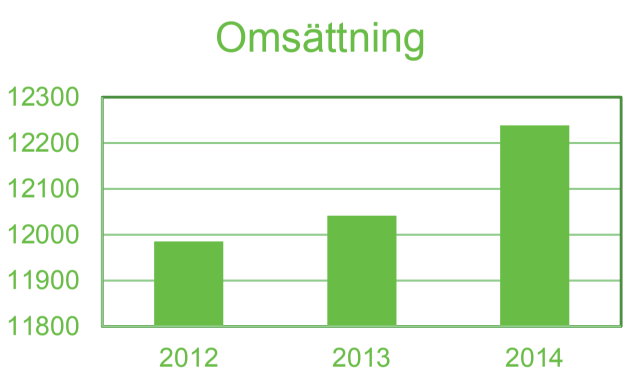

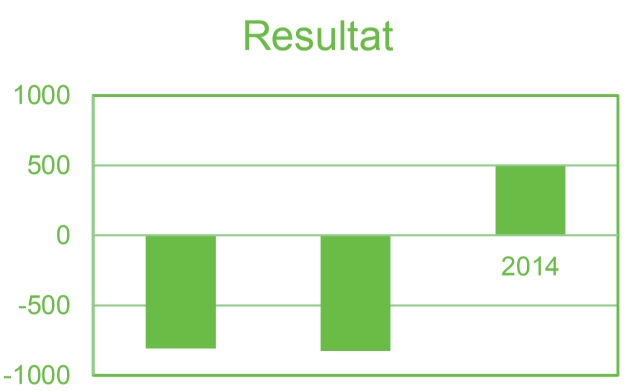

Kritiska framgångsfaktorer

- Unikt koncept på svensk marknad
- Närhet till dalafjällen
- Nära till natur
- Lång säsong med förutsättning för olika upplevelser
- Stark ägare

10. Junibacken i Stockholm

Beskrivning av Junibacken

Koncept – vad är det för ställe?

Är ett sagoland med lekande lärande och barnboken i centrum. Astrid Lindgrens värld författarproduktion står i centrum men med jämna mellanrum ges temporära utställningar.

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Huvudmålgruppen är barnfamiljer med barn 0-10 år. Detta kompletteras med skolklasser och utländska besökare samt temakvällar för lärare och bibliotekarier. Viss verksamhet med fokus på konferens och evenemang för företag samt bröllop och fest.

Ca 400 000 besökare per år.

Marknadsföring

Varumärket marknadsför sig självt. Viss reklam via olika kanaler i samband med olika temporära utställningar.

Kollektivtrafik:

Mycket god på grund av central placering i Stockholm.

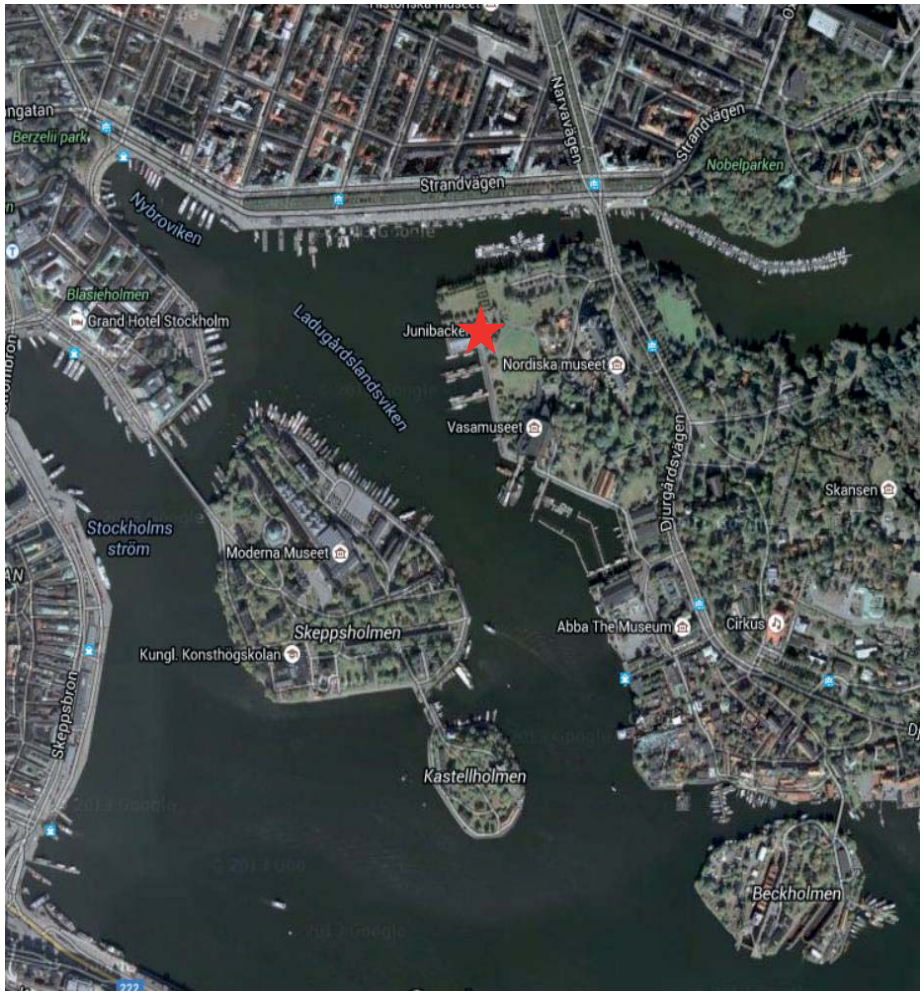

Ekonomisk fakta

- Junibacken ägs och drivs av Sagolekhuset Junibacken AB
- Sagoland/lekland med cirka 400 000 besökare per år
- Omsättningen 2014 var 72 mkr med ett positivt resultat om 20 000 sek.
- Tidigare år har dock verksamheten visat på resultat omkring noll men omsättningen har ökat kontinuerligt.

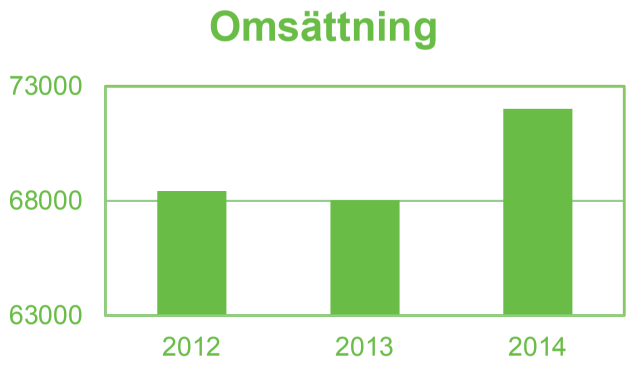

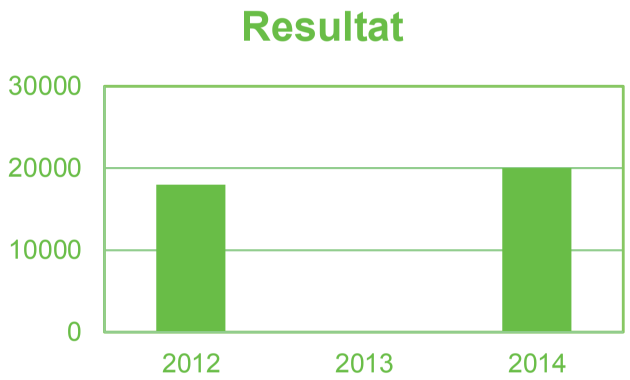

Kritiska framgångsfaktorer

- Starkt koncept i grunden
- Centralt läge med närhet till en mängd andra attraktioner
- Bred målgrupp med såväl barnfamiljer som konferensgäster
- Dedikerad ägare
- Säsongsoberoende

Slutsatser temaparker

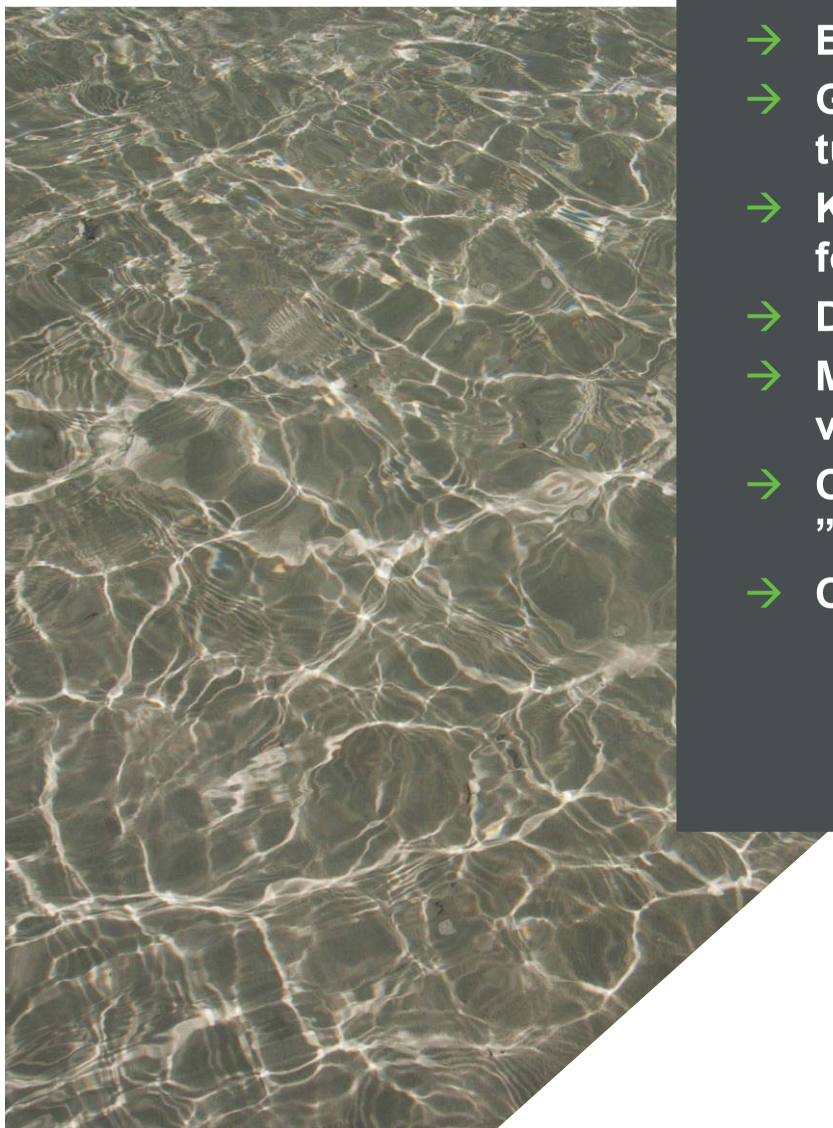

- Starkt tema i grunden som lockar barnfamiljer
- Besökare är framförallt barnfamiljer
- Gärna i anslutning eller närheten till andra turismdestinationer som genererar flöden
- Kan utvecklas med konferens och evenemang för företag
- Delvis säsongsstyrda till lov och ledigheter
- Marknadsföringsinsatser beror på styrkan i temats varumärke – Junibacken ”marknadsförs av sig själv”
- Omfattande initiala investeringar – utgår oftast från ”jungfrulig” mark
- Osäker lönsamhetskalkyl

11. Slottsträdgården Ulriksdal

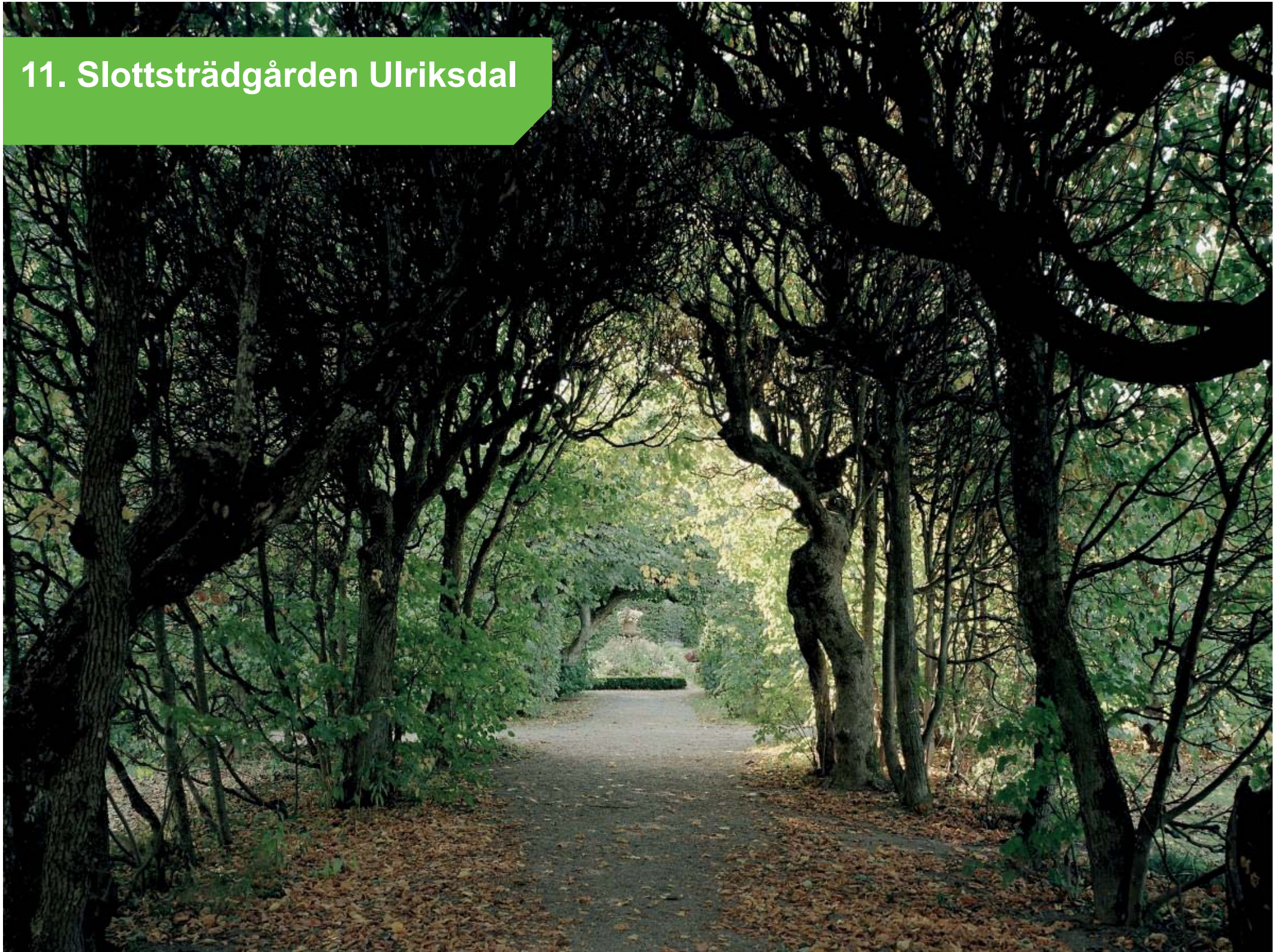

Beskrivning av slottsträdgården Ulriksdal

Koncept – vad är det för ställe?

En handelsträdgård med kompletterande trädgårdscafé/restaurang samt möjligheter till konferens och fest

Målgrupp – fråga om typ av besökare

Den trädgårds- och matintresserade storstadsbon, konferensgäster samt bröllop- och festgäster

Marknadsföring

Varumärket marknadsför sig självt. Reklam via egen hemsida och olika tidningar samarbete med föreningen Solna Meetings som marknadsför alla konferensanläggningar i Solna kommun osv.

Kollektivtrafik:

Tunnelbana eller pendeltåg kompletterat med lokal buss.

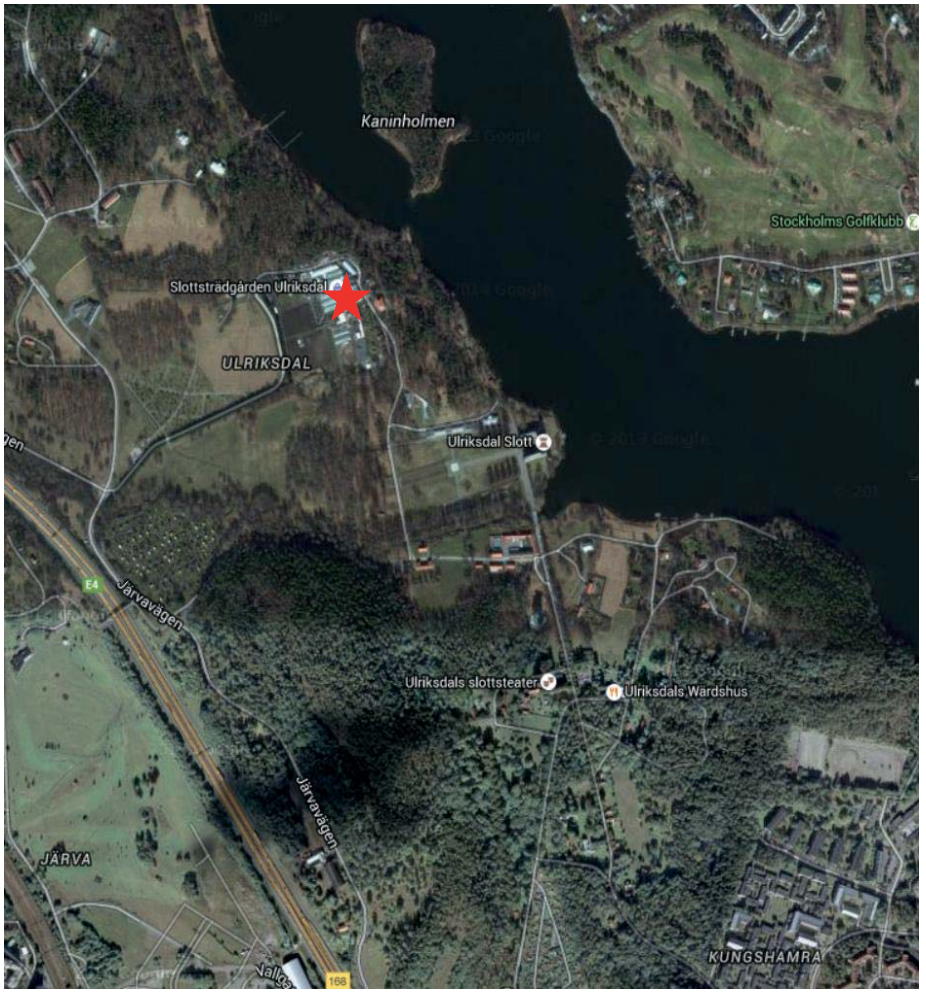

Ekonomisk fakta

- Slottsträdgården Ulriksdal ägs och drivs av Rappne AB
- Handelsträdgård, café och fest-/konferensanläggning i slottsmiljö med cirka 2 miljoner besökare per år
- Omsättningen 2014 var 60 mkr med ett positivt resultat om 1 mkr.
- Tidigare år har verksamheten visat på ett positivt resultat och en kontinuerligt ökad omsättning.

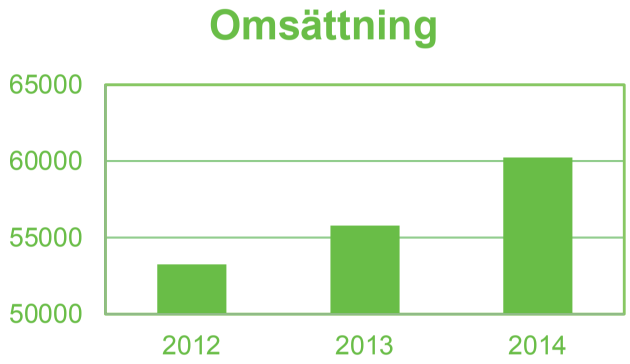

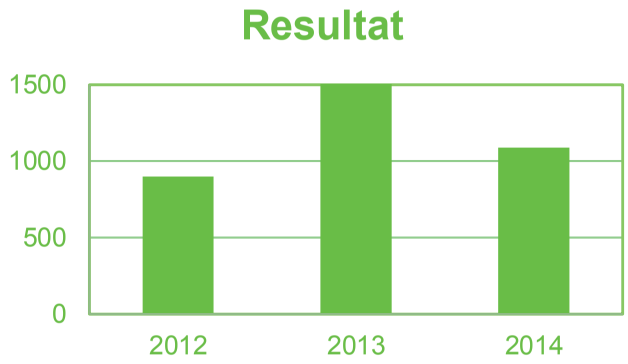

Marknadsunderlag för trädgårdsprodukter

Nyckeltal för marknadsstorlek 2014 samt prognos år 2025

Marknaden för handelsträdgårdar är komplex då den till viss del konkurrerar med byggvaruhusens försäljning av liknande produkter. Av denna anledning har en specialdefinition av trädgårdsmarknaden genomförts. I denna ingår såväl renodlade trädgårdsprodukter som redskap och maskiner avsedda för ändamålet.

Tabellen visar olika kommuner som ingår i marknadsområdet jämfört med utvecklingen i Stockholmsregionen som helhet samt riket. Marknadstillväxten i marknadsområdet uppgår totalt till 165 miljoner kronor fram till 2025. Tillväxten förväntas bli starkast i Tyresö och Haninge kommun. Marknadsområdet förväntas dock växa något svagare än Stockholmsregionen som helhet.

Utifrån ett utbudsperspektiv kännetecknas marknadsområdet av idag av ett utflöde av köpkraft till näraliggande kommuner utanför marknadsområdet.

Kommun/-del	2014	2025	Tillväxt
Haninge	214	287	34%
Tyresö	124	175	41%
Nynäshamn	70	91	30%
Huddinge (del av)	65	84	29%
Marknadsområdet	473	638	35%
Stockholmsregionen	-	-	38%
Sverige	-	-	26%

Slutsatser handelsträdgårdar

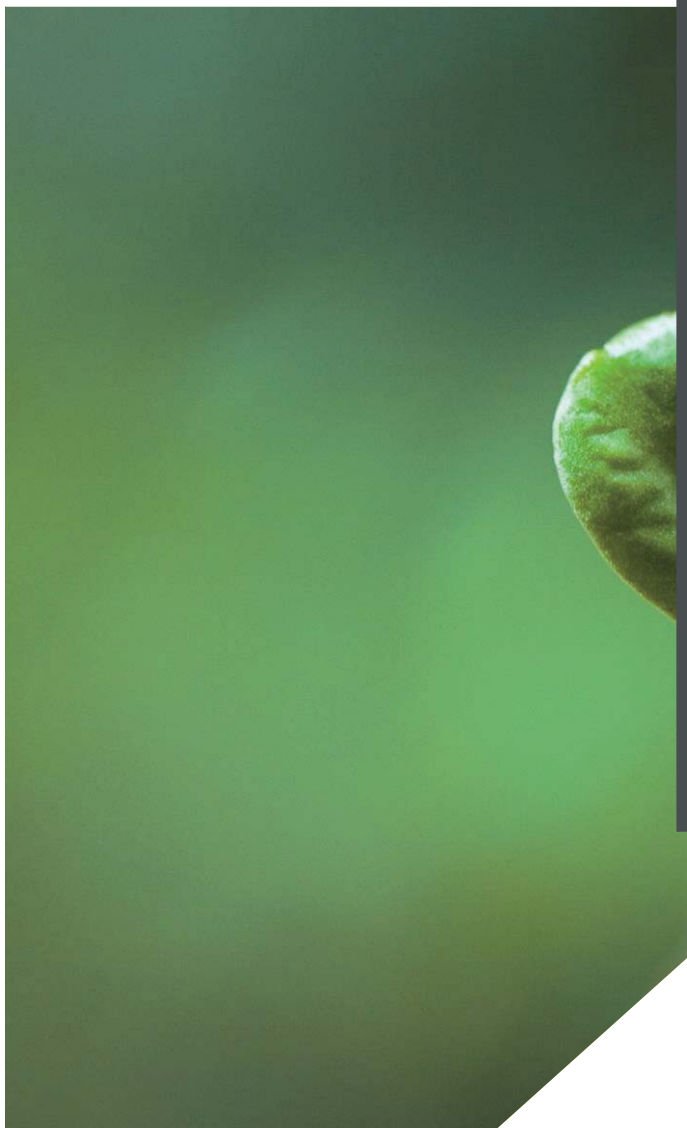

- Strak trädgårdstrend inom handeln
- Hög kvalitet får kosta
- Ofta kombinerat med café, shop och restaurang men även konferens och andra aktiviteter kan kopplas till grundaffären
- Ulriksdals slottsträdgård uppvisar mycket goda marginaler
- Läget nära stor befolkningscentra samt trafikleder är en tillgång

Sammanfattning av benchmark

- Hotell- och konferensverksamheterna uppvisar relativt goda resultat. Utvärdering av det ekonomiska resultatet måste dock ske med viss försiktighet då komplexiteten i hur de olika aktörerna redovisar sina resultat inte alltid är helt tydlig och transparent.
- Tillgången till boende är en nödvändighet , och med hög kvalitet på rummen
- Aktiviteter hela året
- Bred målgrupp
- Servicegraden måste vara hög
- Modernt men samtidigt gammalt – utnyttja storytelling
- Starkt fokus på närmarknaden – ”kommer inte personerna som bor inom 3 km, så kommer heller inte de som bor 3 000 km därifrån”
- Restaurang/restauratör behöver ha god renommé – kräver en eldsjäl om det ska stå för sig själv
- Enbart restaurangverksamhet uppvisar lägre lönsamhet
- Stockholmsregionen är en tillgång
- Låg efterfråga på utvecklade golfdestinationer
- Temaparker kräver stora investeringar – lönsamheten varierar
- Väl utvecklade trädgårdskoncept kan uppvisa mycket god lönsamhet
- Parallell bostadsutveckling ger positiv men relativt liten effekt för lokalt näringsliv

2.3 MARKNADSANALYS

Näringsliv & Bostadsmarknad

Arbetsmarknad och näringslivet i Haninge

- Haninge tillhör Stockholms Lokala arbetsmarknad som idag börjar närma sig 3 miljoner invånare och sträcker sig från Uppsala i norr till Strängnäs i söder.
- Många boende i kommunen pendlar in till centrala delar av regionen för att arbeta.
- Inpendlare kan vara en målgrupp för nya bostäder
- Haninge har relativt sett fler anställda inom primär och sekundärnäringarna i relation till hela Stockholms län – jordbruk, industri och byggverksamhet. Samt större andel offentligt anställda inom försvar och utbildning. Transport och magasinering är också en relativt sett stor bransch.
- I relation till hela länet har man färre arbetsställen inom företagstjänster, bank och finans och informationstjänster – egentligen hela den privata tjänstebranschen.
- Fastighetsmarknaden visar på en låg efterfråga på kommersiella lokaler i området kring Årsta slott

Haninges näringslivsstruktur

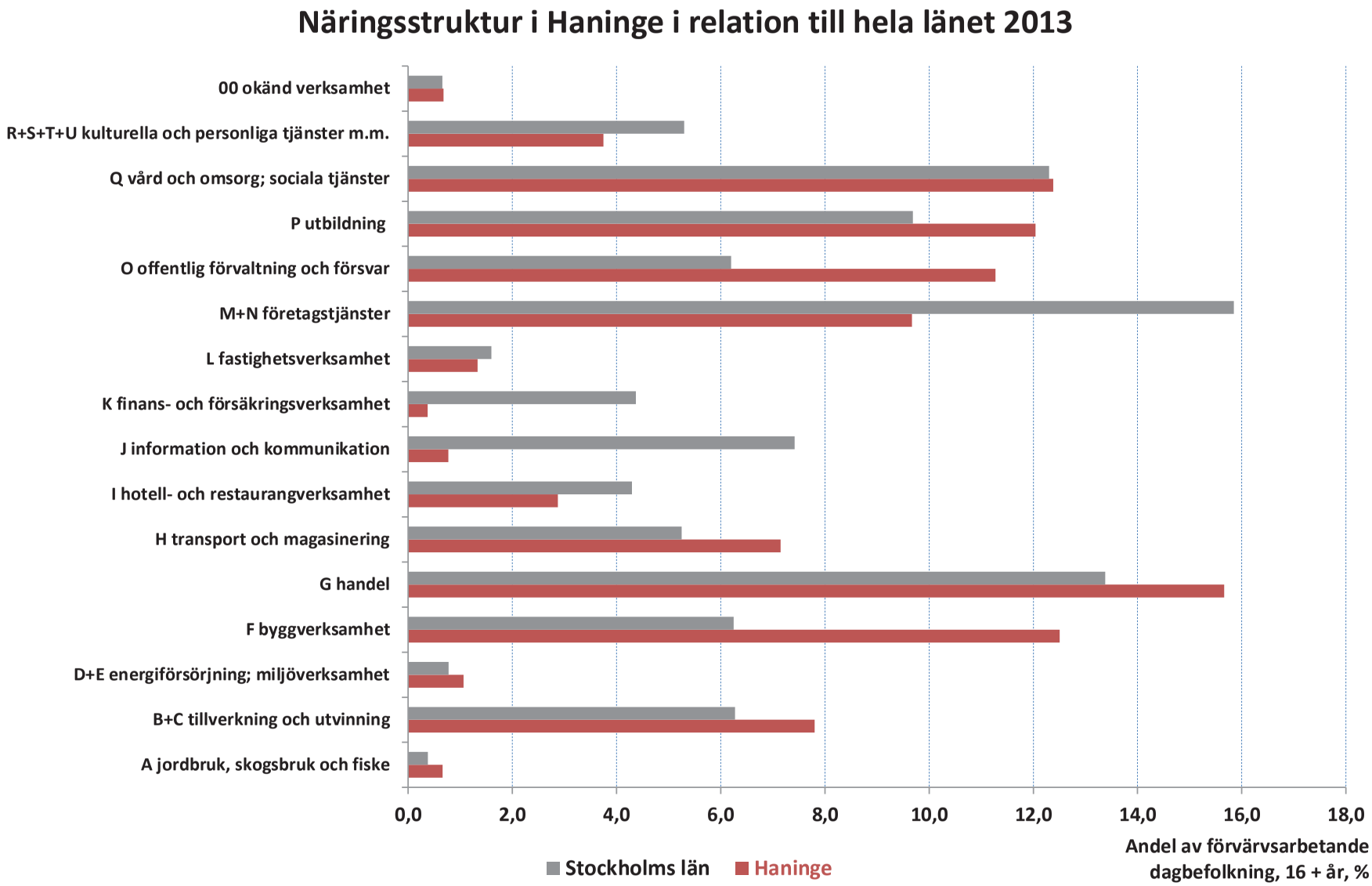

Fastighetsmarknaden – relativt tillbakapressade nivåer

- Kontor (efter 2001)
  - Handen 1 000 – 1 700 kr/kvm
  - Brandbergen 1 000 – 1 300 kr/kvm
  - Övriga kommunen 1 000 – 1 600 kr/kvm

- Produktion/logistik
  - Handen 550 – 1 000 kr/kvm
  - Jordbra 500– 1 000 kr/kvm
  - Brandbergen 500 – 900 kr/kvm
  - Albyberg - under etablering
  - Övriga kommunen 300 – 800 kr/kvm

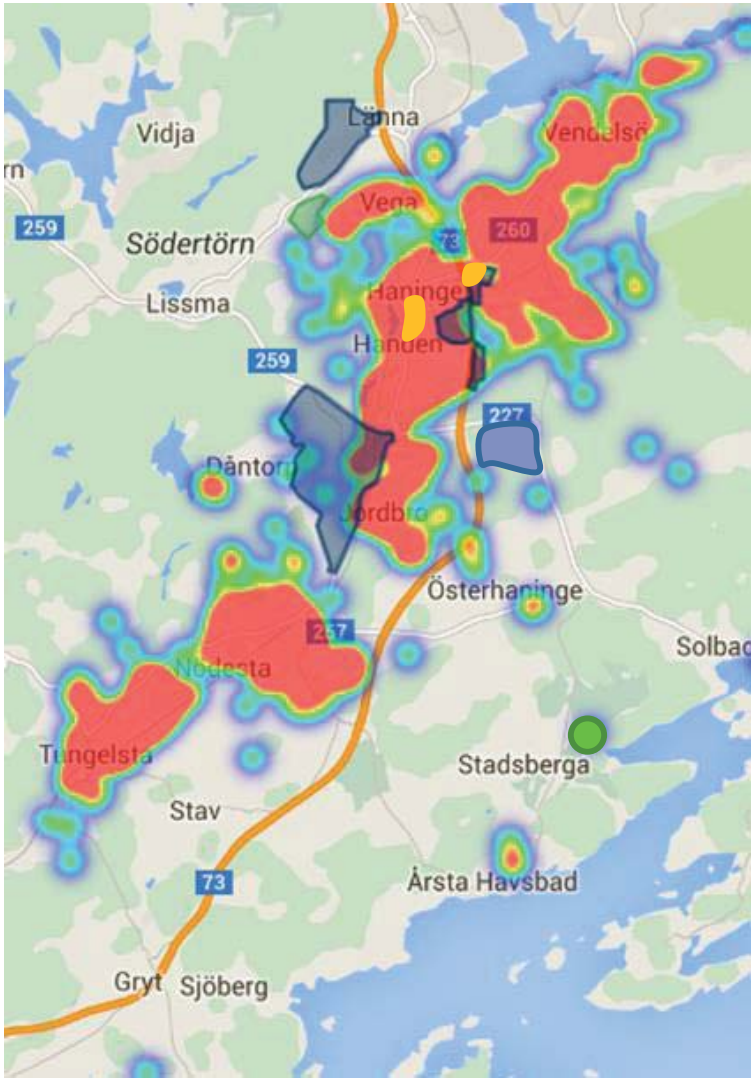

Källa: Värderingsdata

Bostadsmarknaden i Haninge och vid Årsta Slott

Analysen kommer att svara på följande frågor:

- Hur ser bostadsmarknaden ut i Haninge? Hur ser befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet ut – Behövs det fler bostäder?
- Vilken typ av bostäder är mest efterfrågade i regiondelen och vilka målgrupper är mest intresserade av nyproduktion?
- Vilka konkurrerande projekt finns?
- Vilken typ bostäder skulle passa på platsen och vilken målgrupp skulle vara den primära?
- Vad är betalningsviljan för nya bostäder vid Årsta Slott idag?
- Vilka kvaliteter behöver man förstärka för att området ska bli attraktivt för nya bostäder?

Haninge kommun växer och kommer enligt kommunens prognos fortsätta att växa men med avtagande tillväxttakt

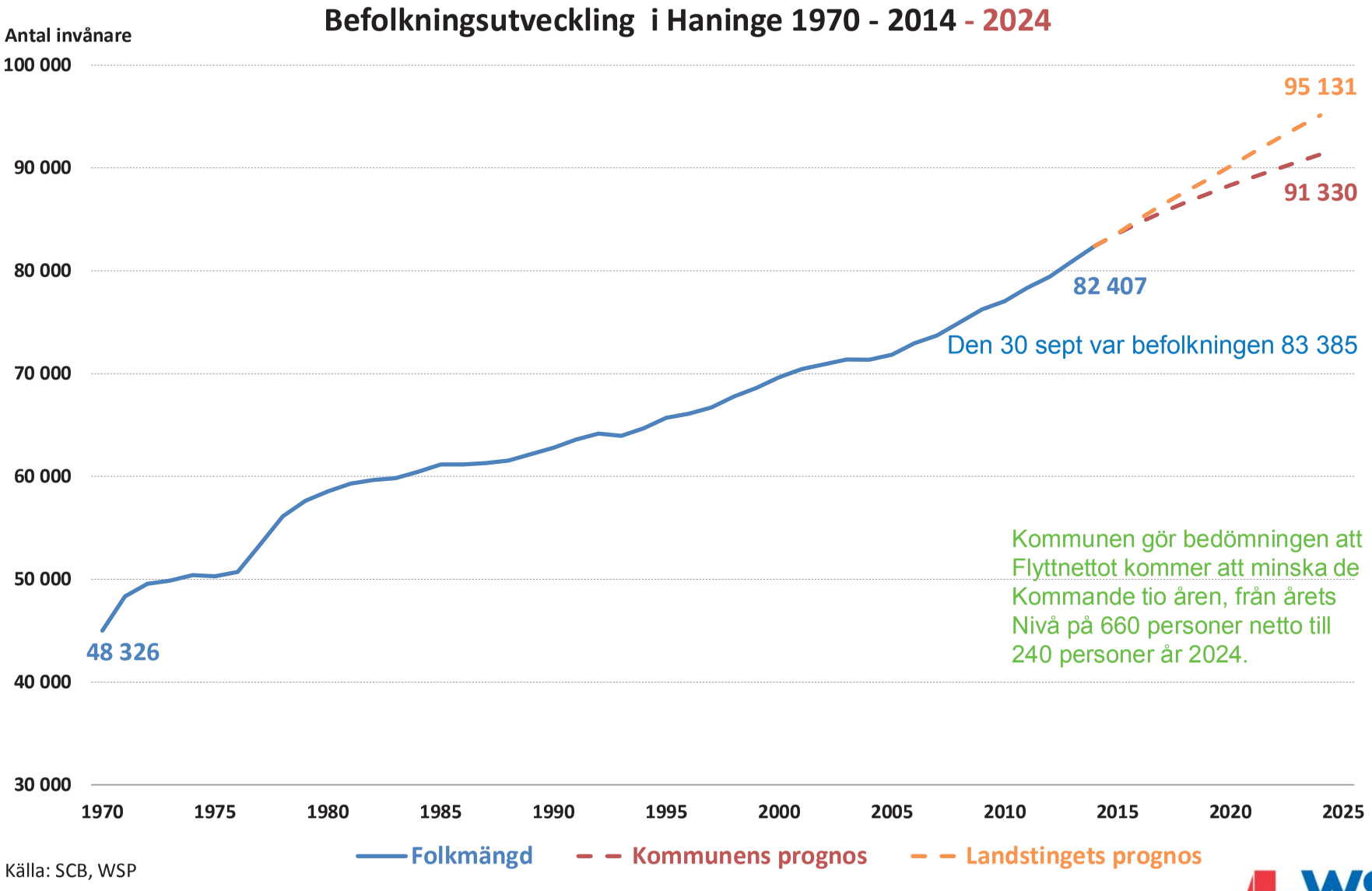

Källa: SCB, WSP

90-talisterna är många och kommer att växa i antal, gruppen äldre kommer också att bli betydligt fler

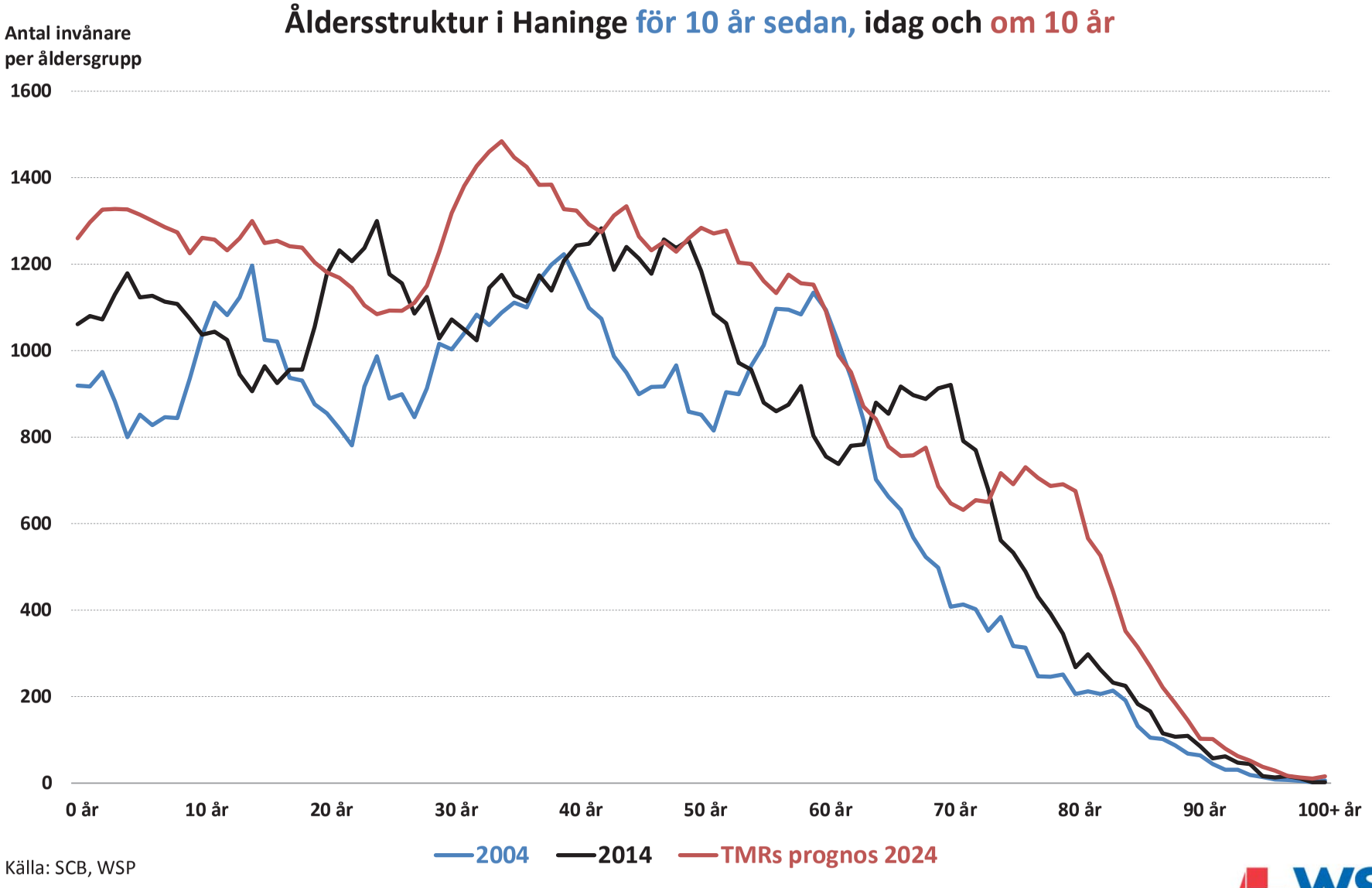

Källa: SCB, WSP

Haninge har relativt massiva utbyggnadsplaner

– man planerar att i genomsnitt bygga 600 bostäder per år, vilket i så fall innebär att bostadsmarknaden åter skulle komma i balans efter många år med för lågt bostadsbyggande

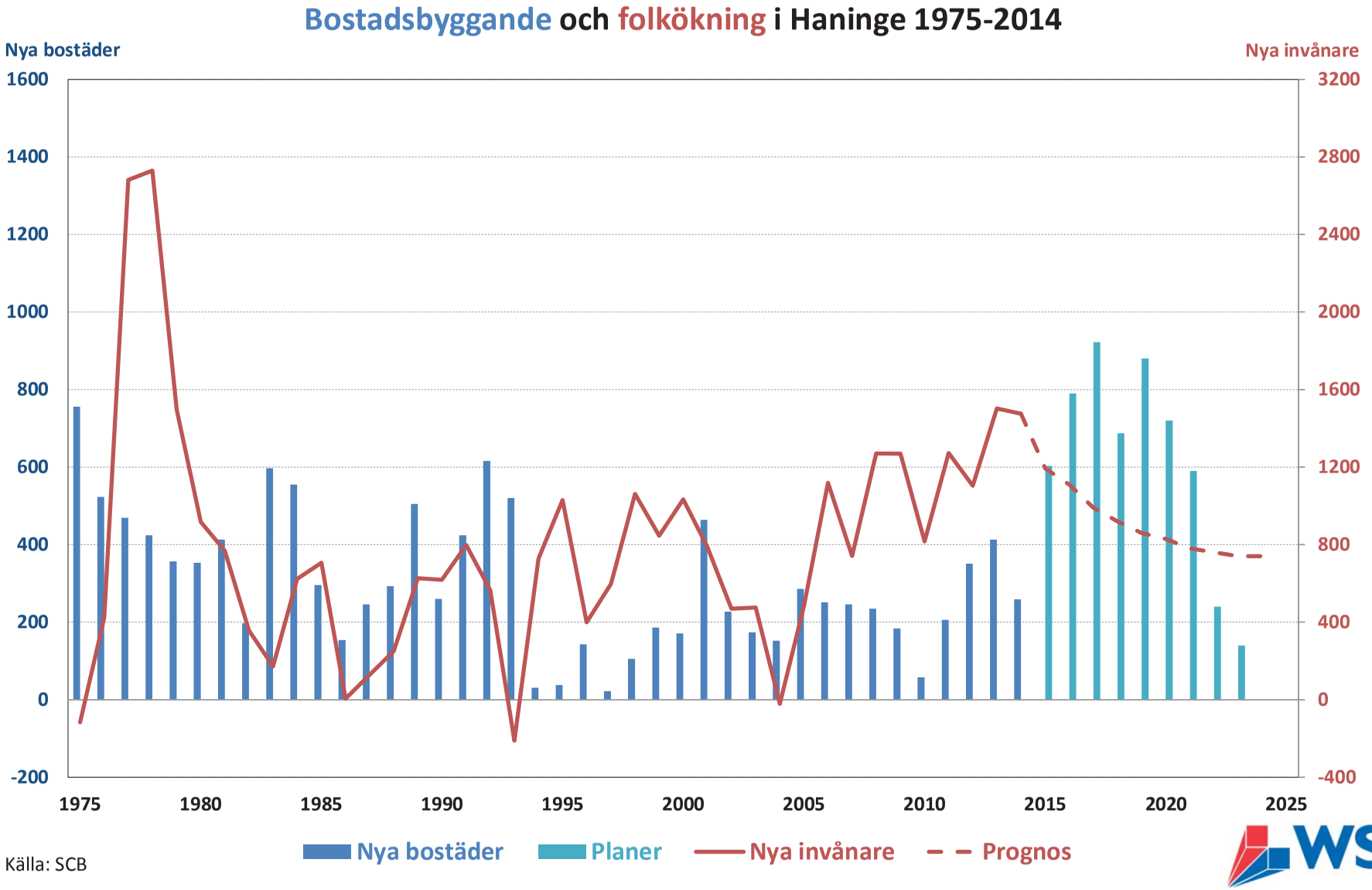

Källa: SCB

Slutsatser: Befolkningsutveckling och bostadsbehov

- Haninge växer med 1 100 nya invånare per år. Det är en stor tyngdpunkt på barnfamiljer i kommunen, men framöver kommer även antalet äldre att växa i och med att 40-talisterna åldras.
- Kommunen har många planer för nya bostäder framöver, men under de senaste åren har bostadsbyggandet fluktuerat kraftigt – till synes till följd av konjunktursvackor.
- Totalt planeras 620 nya bostäder byggas per år de närmaste 10 åren.
- Allt som planeras blir inte byggt och mycket skjuts på framtiden. Vår bedömning är att ungefär 2/3 av planerna kommer till stånd under perioden. Det innebär knappt 400 bostäder per år.
- Bostadsbehovet kan beräknas genom att dividera antalet nya invånare med den genomsnittliga hushållsstorleken, givet att inte den strukturen kommer att ändras kraftigt, vilket vi inte tror. Den beräkningen innebär att kommunen kommer att ha ett bostadsbehov på knappt 400 nya bostäder per år – dvs ungefär i den storleksordning man nu planerar för. Enligt Länsstyrelsen och TRF bör Haninge bygga 500 bostäder per år – vilket också innefattar ett viss ansvar för bostadsmarknadsbehovet i hela regionen.

Objekt som sålts i närområdet

- Det säljs inte så många bostäder i närområdet eftersom det inte finns så mycket permanent-bostäder kring Årsta Slott. I Årsta Havsbad sälj en del permanentade fritidshus – små hus på stora tomter. Väster om motorvägen har bebyggelsen en annan karaktär och är inte jämförbar med läget vid Årsta Slott.
- Från 2010 till idag har det sålts 32 villor i närområdet.
- Under samma period har det bra sålts 11 bostadsrätter i närområdet, de flesta strax norr om Dalarövägen intill Österhaninge Kyrka.

Läge på sålda villor/småhus (typkod 220) 2010-2015. Källa: Värderingsdata

Kvadratmeterpriserna ligger lite högre än genomsnittet

I jämförelse med hela kommunen och varierar mellan 13 650 och 70 700 kr/kvm

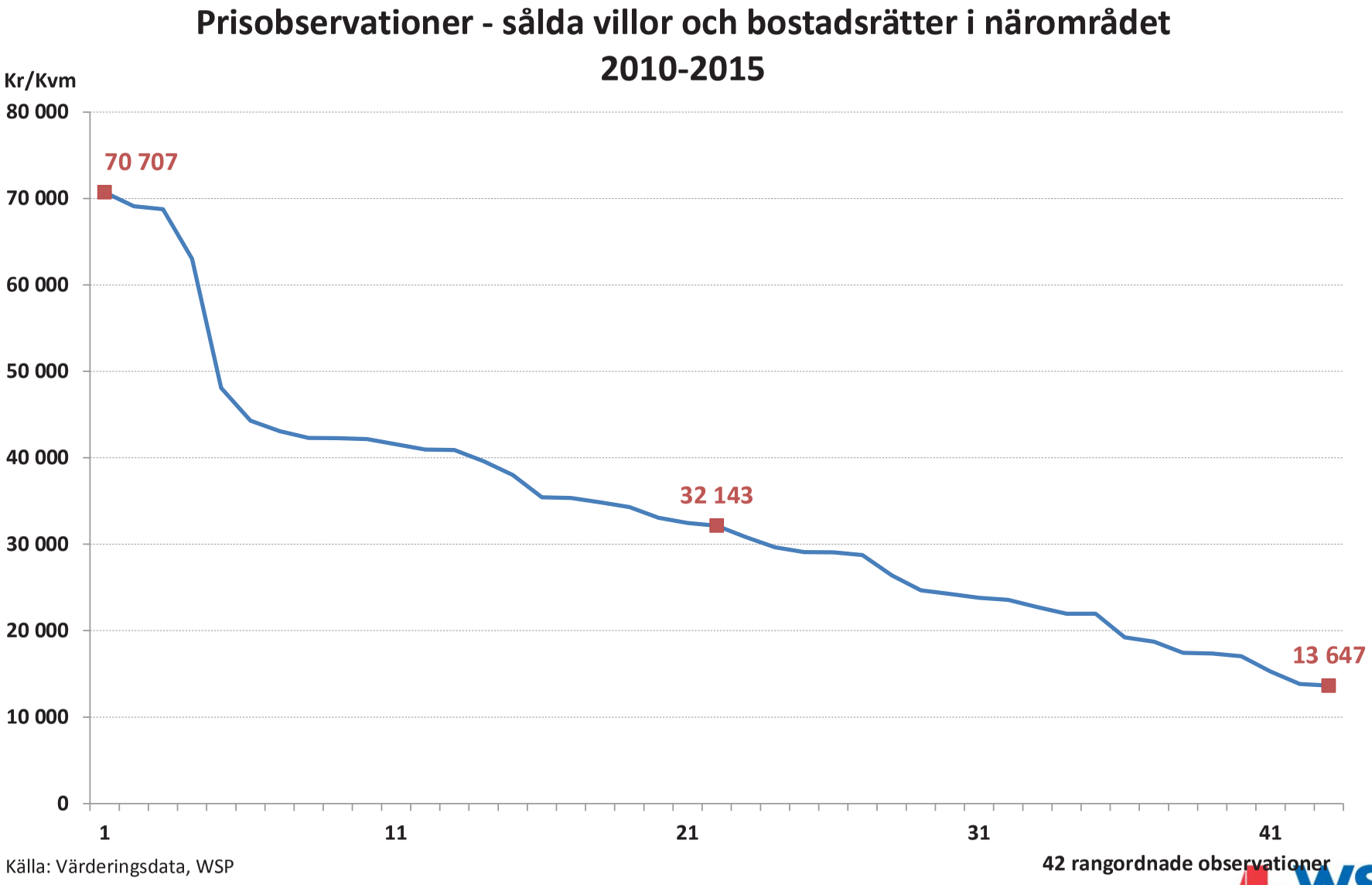

Källa: Värderingsdata, WSP

Objekt som sålts på Dalarö – ett högprisområde i Haninge

- På Dalarö (inklusive Smådalarö) är utbudet av småhus större. Objekten varierar mycket i karaktär och i området ingår också äldre skärgårdsbebyggelse med stora sjötomter.
- Totalt har 115 småhus (typkod 220) sålts sedan 2010.
- Prisnivån på Dalarö är en helt annan i Österhaninge (ovan). I genomsnitt är priserna ungefär dubbelt så höga.
- Storleken på bostäderna är också betydligt större. I genomsnitt är husen drygt 140 kvm (mot 95 kvm). Men tomterna är inte större i genomsnitt än de i Årsta Havsbad, utan mindre, även om några fastigheter har mycket stora ytor.

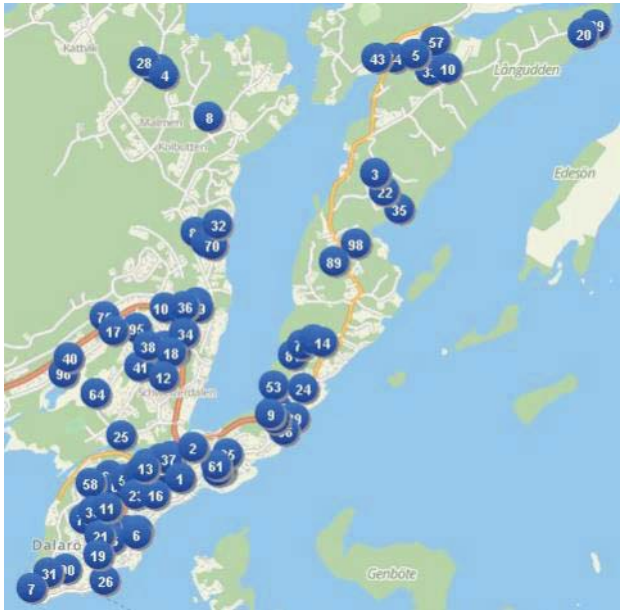

Läge på sålda villor/småhus (typkod 220) 2010-2015. Källa: Värderingsdata

Några skärgårdsvillor sälj för mycket höga belopp

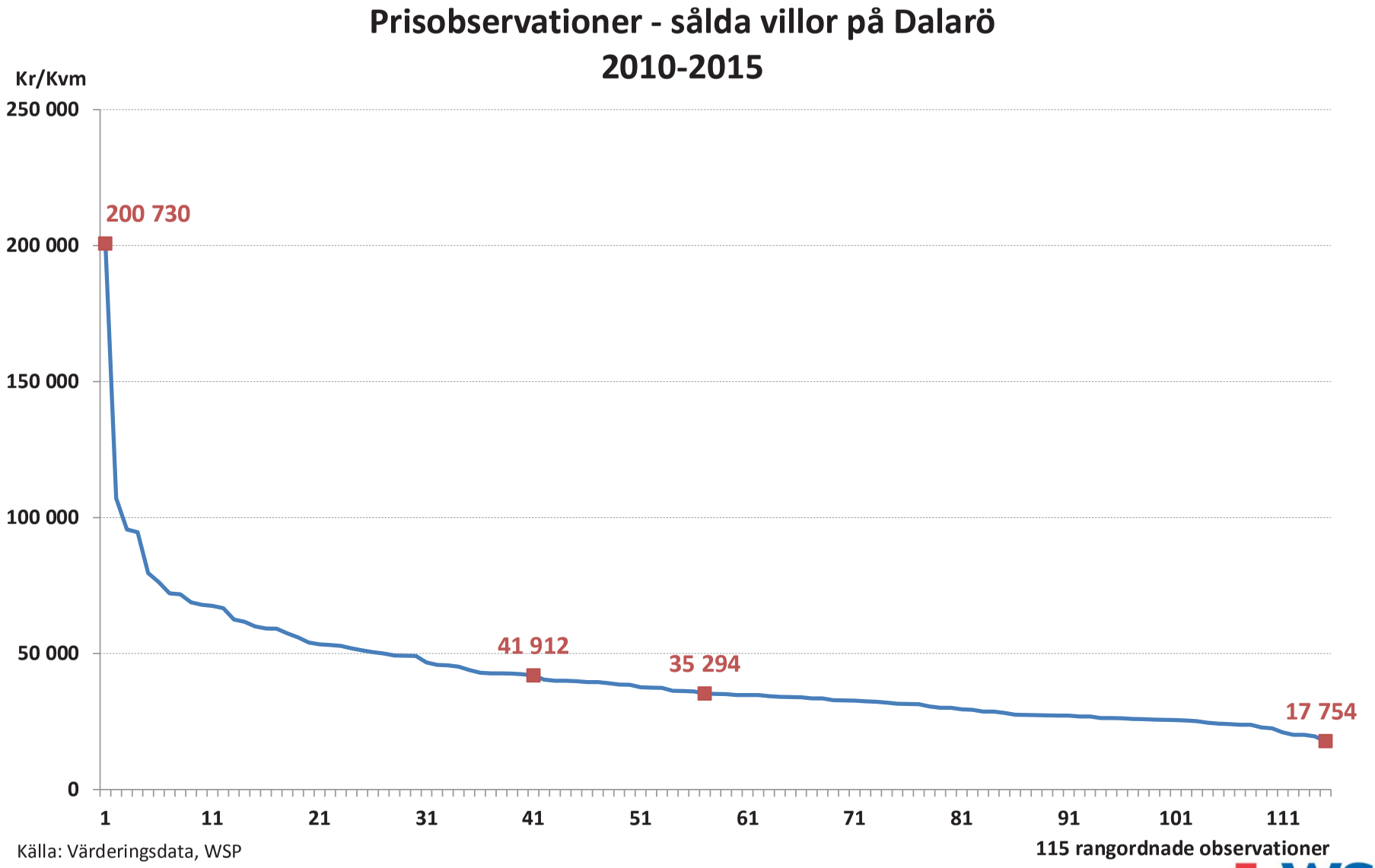

Källa: Värderingsdata, WSP

Slutsatser: Bostadspriser

- Det är på gränsen till lönsamt att nyproducera bostäder i Haninge, men goda lägen och hög kvalitet kan ge höga priser
- Prisnivån varierar kraftigt beroende på kvaliteter och mikroläge inom Österhaninge, som är att betrakta som glesbygd.
- Avgiftsnivån i bostadsrättsföreningarna varierar kraftigt mellan 250 och 975 kr/kvm/år, vilket påverkar kvadratmeterpriset.
- Storleken på bostadsrätterna är i genomsnitt 95 kvm, vilket är lite högre än genomsnittet i regionen, liksom genomsnittet för nyproduktion idag (76 kvm). De villor som säljs är i stor utsträckning relativt små – genomsnittet ligger på 97 kvm – vilket avspeglar att de flesta ligger inom det gamla fritidshusområdet Årsta Havsbad
- I högprisområden, på Dalarö, ligger priserna dubbelt så högt och här är karaktären på bostäder en helt annan.

Nya bostäder vid Årsta Slott och målgrupper

- Haninge har omfattande planer på nya bostadsområden på flera platser i kommunen. Centrala Haninge står inför större förändringar och Vegastaden blir en ny stor stadsdel.
- Många aktörer är aktiva i kommunen. Det innebär också att det byggs såväl bostadsrätter som hyresrätter och gruppbyggda småhus. De flesta är koncept som innebär relativt låga produktionskostnader, eftersom man anpassar sig till det rådande marknadspriserna för bostäder i Haninge, som ligger något lägre än kommunerna runt omkring, trots att prisökningarna varit relativt kraftiga även i Haninge.
- Haninge växer och framöver är det sannolikt att de som hittills hittat till kommunen även kommer att göra det i fortsättningen – barnfamiljerna. De är sannolikt främst intresserade av utbudet av marknära bostäder i kommunen i lägen med goda kommunikationer. Unga vuxna är inte en primär målgrupp för detta läge. Den grupp som kommer att växa mest framöver är de äldre och de har idag få bra möjligheter att hitta ett bekvämt boende som inte innebär kraftigt ökade månadskostnader jämfört de småhus de bor i idag.
- Målgruppen äldre är trots detta sannolikt en av de mest intressanta för Årsta Slott framöver. Ett bekvämt boende med goda kommunikationer och viss lokal service med bostäder som är anpassade efter deras behov och finansiella önskemål (låga avgifter och högre insatser alt. hyresrätter) bör bli attraktivt för målgruppen. Det är samma målgrupp som sökt sig till Bovierans nybyggda bostäder.

I Haninge bor 6 250 personer över 65 år kvar i småhus, vilket gör dem till en intressant målgrupp för nyproduktion

Nära 55 % av 65-79-åringarna bor i småhus. 30 % (nära 1 200 hushåll) av de ensamboende över 65 år bor i småhus (på över 100 kvm)

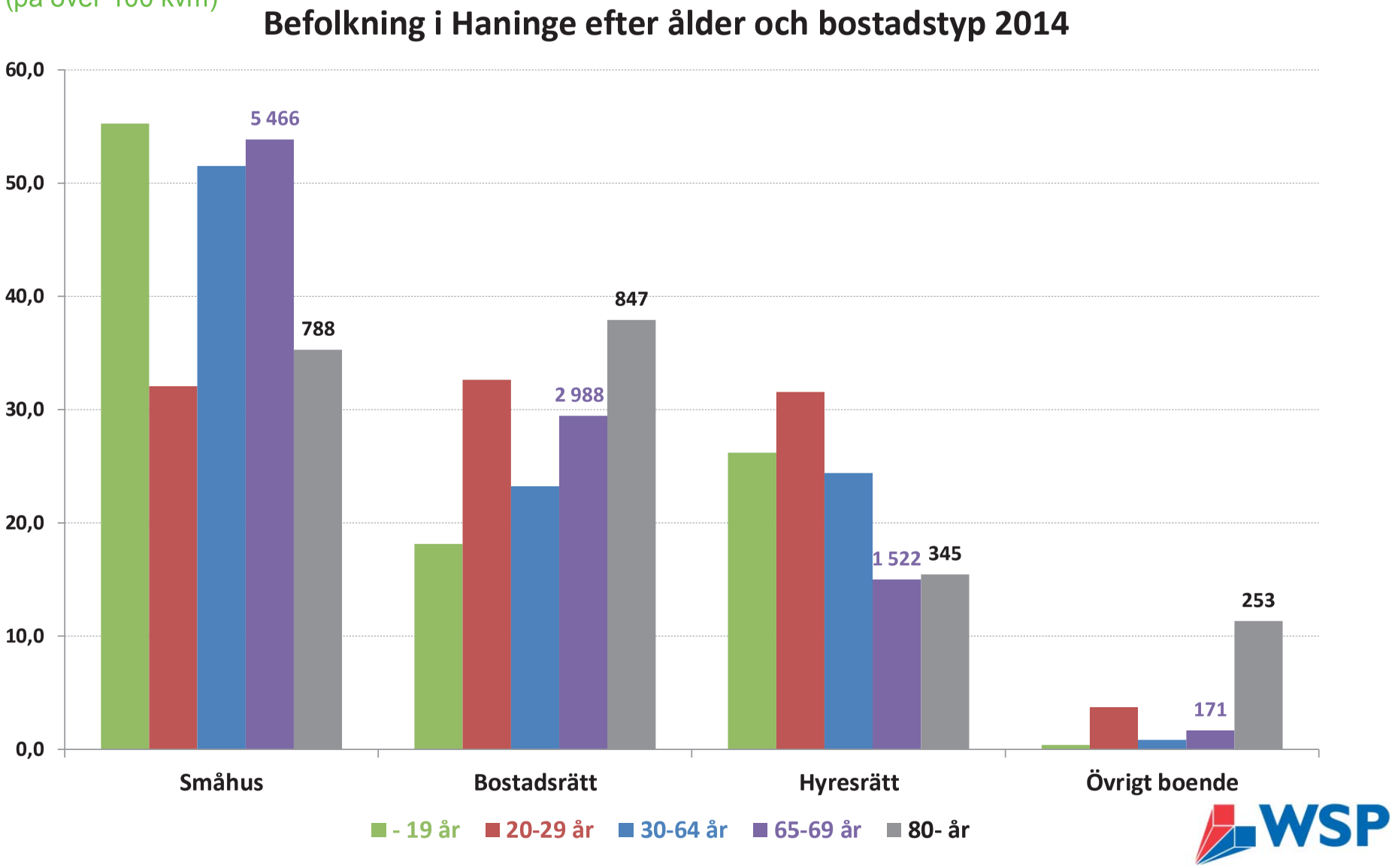

Intäkt för nyproduktion av bostadsrätter vid Årsta Slott

2015 års prisnivå, normal nyproduktion, avgiftsnivå 650 kr/kvm/år för BR*

- Bostäder i flerbostadshus:
  41 000 kr/kvm (49 000 kr inkl. lånedel*)
- Mikroläge i området, läge i flerbostadshus samt kvaliteter i övrigt påverkar betalningsviljan för enskilda bostäder
  (se exemplet)
- Bedömt intervall: 30 000 - 50 000 kr/kvm. Det högre intervallet avser bostäder med sjöutsikt och hög servicenivå.
- Om tillgängligheterna till arbetsplatser förbättras (restiden med kollektivtrafiken) har det också betydelse för området. Om tillgängligheten ökar med 1 % ökar priserna med 0,17 %. För Årsta Slotts del innebär det att man ska nå ytterligare 270 arbetsställen inom 20 minuter. Idag når man Västerhaninge station med buss på 22 minuter.

* Utifrån antagande om en avgift om 650 kr/kvm/år där 200 kronor motsvarar räntedelen på föreningens lån – en ränta på 5 alternativt 3 procent motsvarar en insats om 4 000 kr/kvm alternativt 6 600 kr/kvm

Exempel	Bostadsrätt (kr/m²)
Betalningsvilja, Ortspris	**32 000**
Nyproduktionsfaktor	5 000
Högre servicenivå	1 500
Balkong med ”golf”utsikt	1 300
Golfbilsparkering	1 200
Totalt betalningsvilja	**41 000**
Föreningens lån*	5 000
Total intäkt	**49 000**

Småhusmarknaden har varit ansträngd i Sverige på senare år

- En del av målgruppen för nya småhus fick svårt att finansiera sina bostadsköp efter införandet av ”bolånetaket” hösten 2010. Vi ser ett tydligt tapp i efterfrågan och nyproduktion av småhus sedan dess. Unga familjer som tidigare var den största målgruppen för marknära bostäder i storstadsområdena har inte tillräckligt med eget kapital för att köpa.
- Trenderna mot att bo i storstäderna kärnor och innerstadsområden har också påverkat efterfrågan på småhus, trots att många undersökningar visar att det flesta drömmer om att bo i villa – åtminstone medan familjen har barn.
- Småhusbyggandet har stått stilla och prisökningarna på småhus har inte varit lika höga som för bostadsrätter – det gäller både hela landet och Haninge.
- Betalningsviljan för nyproduktion av småhus (exkl. särskilda kvaliteter eller service) vid Årsta Slott med normalstora tomter (1 000 kvm) ligger på samma nivå som för bostadsrätter, dvs 42 000 kr/kvm. För småhus på 125 kvm innebär detta 5,2 milj.
- För mindre kvadratsmarta småhus/parhus med små tomter anpassade för särskilda målgrupper kan betalningsviljan uppgå till samma nivå som för Bovierans konceptbostäder – avgiftsnivå som normal nyproduktion ca 630-680 kr/kvm/år och priser anpassade till orten, ca 2,5 mkr för 2:orna på 64 kvm, 35 000 kr/kvm (exkl. service). Även om småhusen är kvadratsmarta blir de större och sannolikt minst 3 rok.

Vilka kvaliteter kan tillföras området för ökad attraktivitet?

- Detta är en analys baserad på den ”vanliga” bostadsmarknaden och utgår från en balansanalys av om det behovs fler bostäder totalt sett i kommunen än de redan planerade – vilket det kanske inte gör, givet de marknadsförutsättningar som gäller.
- Om man däremot kan tillföra andra bostadskoncept (tänk Bovieran) och andra kvaliteter som adderar något särskilt till platsen så kan det säkert fungera.
- Att bygga bostäder som får sjöutsikt ökar betalningsviljan avsevärt, men större tomter och styckebyggda hus medför en mindre målgrupp.
- En kvalitet är golfanläggningarna som redan finns. Ett anpassat bostadskoncept till detta kan vara möjligt (jfr. Fågelbro i Värmdö). För specifika koncept minskar målgruppens storlek.
- Området har idag inte goda möjligheter att försörja flera bostäder med bättre och mer effektiv kollektivtrafik. Det finns ytterligare betalningsvilja för restidsförkortningar. Med en bättre omstigning mellan buss och pendeltåg samt mer tillförlitlig trafikering kan betalningsviljan öka i området, men det räcker kanske inte för att ”vanliga” bostäder ska bli lönsamma att bygga.
- För att nå en större del av arbetsmarknaden krävs relativt kraftiga kollektivtrafikförbättringar eftersom man idag endast har en buss som trafikerar området som når Västerhaninge station på 22 minuter (oftast en gång per timma). Antalet arbetsställen i närområdet väntas inte öka nämnbart.

Slutsatser bostäder – marknad, koncept och prisnivå

- Haninge har inte ett demografiskt behov av så många fler bostäder är de som redan planeras i de större utbyggnadsområdena
- Årsta Slotts läge måste förbättras avseende kollektivtrafik för att vara attraktivt för större målgrupper unga familjer
- I tabellen görs en bedömning kring målgruppernas storlek för respektive koncept.
- Bedömningen avser marknadsprissatta bostäder (ej hyresrätter). För bostadsrätter gäller normal avgiftsnivå (650 kr/kvm/år).
- Prisnivåen är inklusive del av föreningens lån
- Hyresrättskonceptet kan dock vara intressant för seniorerna. Det gäller särskilt om bostadsskatterna omvandlas så att reavinstskatterna inte innebär ökade kostnader för äldre som vill flytta.

Bostadstyp/ Koncept	Max antal bostäder	Prisnivå
Vanliga bostadsrätter i flerbostadshus	40	37 000 kr/kvm
Vanliga gruppbyggda småhus	30	42 000 kr/kvm
Seniorbostäder i flerbostadshus med utbyggd service	60	40 000 kr/kvm
Seniorbostäder i marknära bostäder med utbyggd service och koppling till golf	40	47 000 kr/kvm
Koncept lyxsegment, större villor vid vattnet	10-15	Över 8 mkr/bostad

Sammanfattning av marknadsanalysen

- Området kring Årsta slott är svagt ur etableringssynpunkt för kommunens näringsliv – framförallt avseende näringsliv som skulle passa in i Årsta slotts övriga kontext
- Haninge har inte ett demografiskt behov av så många fler bostäder är de som redan planeras i de större utbyggnadsområdena
- Årsta Slotts läge måste förbättras avseende kollektivtrafik för att vara attraktivt för större målgrupper som unga familjer
- Om man däremot kan tillföra andra bostadskoncept (tänk Bovieran) stärks områdets attraktivitet. Målgruppen äldre är sannolikt en av de mest intressanta för Årsta Slott.
- Att bygga bostäder som får sjöutsikt ökar betalningsviljan avsevärt, men större tomter och styckebyggda hus medför en mindre målgrupp
- En kvalitet är golfanläggningarna som redan finns. Ett anpassat bostadskoncept till detta kan vara möjligt (jfr. Fågelbro i Värmdö). För specifika koncept minskar målgruppens storlek.
- Vår bedömning är att en bostadsproduktion på mellan 120-140 bostäder kan ske på marknadsmässigt goda villkor i området

2.4 OBJEKTSANALYS

Fastigheten

Årsta 1:3
BOA: 223 kvm
LOA: 4 326 kvm
Tomtareal: 115 358 kvm
Antal lägenheter: 3 stycken
Taxeringsvärde: ca 17 Mkr

Teknisk inventering Årsta slott samt flyglar

Brister och åtgärder år 2-5	Kostnad [kSEK]
Huvudbyggnaden	
Träfönstren behöver målas och flera fönster behöver lokalt repareras på grund av rötskador. Fönstren behöver kompletteras med tätningslister för att förhindra vatteninträngning.	725
Takplåt behöver målas om och lokala skador behöver lagas .	500
Södra flygelbyggnaden (Golfbanan klubbhus)	
Samtliga träfönster behöver målas och repareras lokalt	300
Norra flygelbyggnaden (Bostädslägenheter) – Ingen besiktning av invändiga husdelar utfördes	
Flera fönster har kondens på de enkelglasfönster som kan orsaka skador på fönsterbågen. Innerfönstren behöver kompletteras med tätningslister för att förhindra värmeförlust och kondens.	330

Brister och åtgärder år 6-10	Kostnad [kSEK]
Huvudbyggnaden	
Fasadputs kommer att behöver målas om inom 10 år som en del av normalt underhåll.	400

De större renoveringsbehoven ligger framförallt inom tidsintervallet 2-5 år och investeringsbehovet bedöms till knappt 1,9 Mkr. Inom 6-10år tillkommer behov om ytterligare 400 000 kronor. Det är framförallt renovering av fönster som driver kostnaderna.

Utöver redovisade poster tillkommer ett antal brister där bedömningen för varje enskild åtgärd understiger 100 000 kronor.

Värdeanalys av parken

Stamhäckar

Tillkom under 1600-talet och utgör en värdefull del av barockparken. Stamhäckarna har biotopvärden och åtgärder ska utföras i samråd med länsstyrelsen. Bör förstärkas.

Fruktträdgården

Bär på anor från barockparken, samt arv från Fredrika Bremers tid. Äppelträden är kulturhistoriskt värdefulla då flera är äldre sörmländska arter. Biotopvärden för insekter och fåglar. Bör förstärkas.

Gångsystem

Grusgångarna är en bärande del av barockparkens struktur, men saknar idag stringens då delar tillåtits växa igen.

Dammar

De nedersta dammarna är ett element från den barocka trädgårdsanläggningen och har ett stort värde. Den mittersta dammen är ett senare nyklassicistiskt tillägg. Dammarna upplevs idag som mycket förfallna.

Gräsyta park

De historiska broderi- och parterrytorna är utvecklade som förenklade gräsparterrer. Ger slottet ett värdigt rum men saknar stringens i linjer och rumsindelning. Få upplevelsevärden.

Rader av stamhäckar i dålig kondition, längs med fruktträdgården.

Stamhäckarna i parkens östra fond, enhetligt lind med bra vitalitet

Källa: Tengbom (2015)

Värdeanalys av parken, forts.

Gårdsplan

Nuvarande utformning härstammar troligen från sent 1800-tal. Bildar ett värdigt golv men upplevs som stor och tom.

Skogstrappan

Nationalromantiskt inslag som förstärker den barocka mittaxeln, idag knappt synlig. Platsen har en säregen laddning och ett intressant element i den barocka parken.

Entréområdet

I nära anslutning till slottsparken finns en infiltrationsanläggning som bör avskärmas.

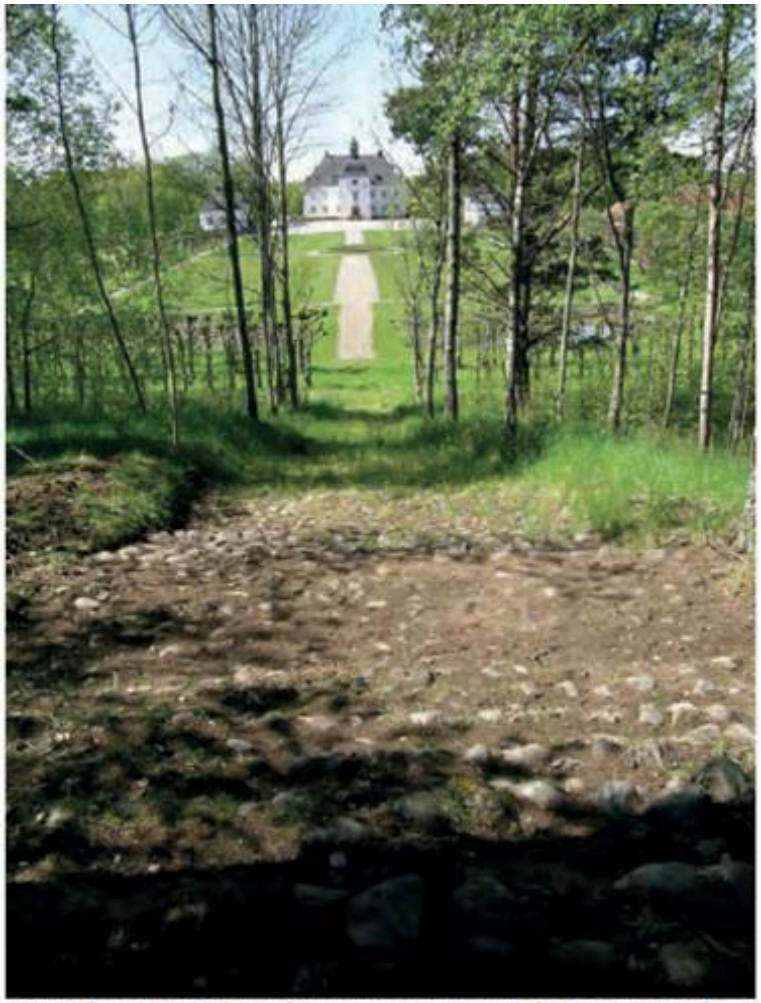

Fotografi som visar tidigare framtagning av trappan, år 2004. Fotografi: Stockholms byggnadsantikvarier

Källa: Tengbom (2015)

Sammanfattning av objektsanalysen

- Inom tidsintervallet 2-5 år bedöms renoveringsbehovet för Årsta slott motsvara ett investeringsbehov om knappt 1,9 Mkr. Inom 6-10år tillkommer behov om ytterligare 400 000 kronor.
- Det är framförallt renovering av fönster som driver kostnaderna
- Det finns även behov av ett tiotal åtgärder där kostnaden bedöms till under 100 000 per åtgärd
- Parken samt fruktträdgården är i behov av förstärkningsåtgärder
- Mycket av det ursprungliga parkanläggnigen har förfallit eller förändrats under årens lopp
- Stamhäckarna som tillkom under 1600-talet utgör en värdefull del av barockparken. Stamhäckarna har biotopvärden och åtgärder ska utföras i samråd med länsstyrelsen
- Fruktträdgården bär på anor från barockparken, samt arv från Fredrika Bremers tid. Äppelträden är kulturhistoriskt värdefulla då flera är äldre sörmländska arter samt biotopvärden för insekter och fåglar.
- Ambitionen att bevara parken samt golfbanans del av fastigheten begränsar fastighetens fysiska utvecklingsutrymme

3. FÖRSLAG PÅ INRIKTNING

Utgångspunkter vid utveckling av Årsta slott

Brett koncept mot konferens och privatpersoner

\+ Bostads-utveckling

Hotellverksamhet är en kritisk framgångsfaktor

Utvärdering av konceptförslag

Country Club	+ Koncept som passar väl ihop med golfbanorna samt slottets miljöer, fångar upp trenden med boutiquehotell, både privat-personer och konferens, lönsamt om rätt positionerat - Nischad målgrupp, begränsad bredd i koncept, kräver hotell
Temapark barn	+ Slottet skapar en spännande ram för en temapark och möjliggör ett tydligt koncept mot barn, kräver inte hotell - Områdets bristande tillgänglighet, stora initiala investeringar och osäkra kassaflöden
”Värt en resa”	+ Bygger på stark kulinarisk trend, slottet erbjuder en spännande och unik miljö - Rätt operatör helt avgörande – sårbart koncept, svag lönsamhet
Slottsstudion	+ Bredd i koncept och målgrupp, bygger på flera samverkande verksamheter, både privatpersoner och konferens, inkluderar trädgården som en tillgång, lönsamt om rätt positionerat - Otydligare koncept, kräver hotell
Bostadsutveckling i närområdet	+ Marknad finns för utveckling av attraktiva bostäder i området, innebär indirekta pluseffekter för slottet genom att området tillgängliggörs i större utsträckning än idag - Får inte plats på slottets fastighet

Utvärdering av konceptförslag, forts

Huvudkontoret	+ Förvaltningsmässigt ”enkelt”, kräver få investeringar - Sannolikt mycket låg efterfrågan dvs få företag som skulle vara intresserad av detta, ineffektiva arbetsplatser
Förbundet	+ Stabil hyresgäst, sannolikt långa avtal, varumärkesbyggande för ett förbund, genererar sina egna flöden - Sannolikt mycket låg efterfrågan dvs få förbund som skulle vara intresserad av detta och har rätt storlek

4. KONCEPT OCH KALKYL

Förslag på koncept för Årsta slott och området

Slottsstudion

+ hotell

- Hotell – konferens och upplevelse
- Använd och modernisera dagens inredning och miljöer
- Utställningsverksamhet i slottet – kanske en plats för Grafikens hus, integrera Fredrika Bremer i detta
- Tema inom friskvård och hälsa – vinterträdgård, spa, boende
- En destination för den lediga människan – erbjud mat, design och inredning
- Utgå från trädgården och ekonomibyggnaderna och etablera en handelsträdgård

Bostads-utveckling i närområdet

- Utveckla varierade bostadskoncept i närområdet, kopplat till målgrupper inom golf och äldre – knyt ihop slottet med havet
- Skapar underlag för förbättrad kollektivtrafik
- Skapar ökad tillgänglighet till större del av området
- Bidrar något till efterfrågan för det lokala näringslivet
- Varumärke ihop med slottets inriktning

Utveckling av Årsta slott och närområde

Utveckling av handelsträdgård
- Bör ansluta och stärka den ursprungliga slottsparken
- I anslutning till de gamla ekonomibyggnaderna?

Uppgradering av slottets restaurang- och konferensdel samt renovering av slottet

Nyproduktion av hotellannex, måste ligga relativt nära slottet

Utveckling av ett nytt bostadsområde omfattande blandad bostadsbebyggelse om ca 150 bostäder. Mellan slott och hav.

Slottsfastigheten har begränsad storlek samt restriktioner kopplat till kulturella värden i slottsparken samt golfbanans drivingrange, vilket innebär att andra fastigheter måste involveras i planens genomförande

Intäktspotential för föreslaget koncept

- Benchmarkstudien visar på att marknadsvillkoren för det föreslagna hotell- och konferens konceptet varierar beroende hur väl konceptet anpassat sig till marknad och läge
- För handelsträdgården visar marknadsanalysen att efterfrågan kommer att öka med 35% till 2025 och att marknadsområdet i dagsläget är underförsörjt
- En kartläggning av möjliga av intäktsströmmar för konceptdelarna visar på följande:

	Intäktsnivåer
Rumspriser hotell/konferens	Mellan 2 000 – 3 500 kr/natt (dubbelrum)
Hyresintäkter konferens hotell	Benchmark med Görvälns slott visar på ett arrende för motsvarden 2 100 kvm lokaler inkl. mark ger en intäkt översatt per kvm lokalyta på 1 200 kr/kvm
Hyresintäkter handelsträdgård	Bedömd hyresnivå för handelsträdgårdar är mellan 700-1 100 kr/kvm för motsvarande läge. För Ulriksdals slottsträdgård så har operatören ett gårdsarrende och betalar en årlig arrendeavgift för marken och de byggnader som tillhör SFV, arrendatorn har även uppfört egna byggnader (växthusen).

Kalkylförutsättningar

	Investeringskostnader	Intäktspotential
Basrenovering slott	2,3 Mkr	Låg
Uppgradering av konferens	13 000 - 18 000 kr/BTA	1 100 – 1 300 kr/kvm
Nyproduktion hotell	32 000 - 42 000 kr/BTA	1 100 – 1 300 kr/kvm
Pool/Spaanläggning	47 000 - 53 000 kr/BTA	1 100 – 1 300 kr/kvm
Nyproduktion växthus	7 000 - 8 500 kr/BTA exkl. kringlokaler	800 – 1 000 kr/kvm
Nyproduktion småhus	14 000 - 19 000 kr/BTA	42 000 - 47 000 kr/BOA
Nyproduktion flerbostadshus	16 000 - 22 000 kr/BTA	32 000 - 40 000 kr/BOA

- → Konferens, spa, hotell och handelsträdgård bör ses som en gemensam investering med en aktör som ansvarar för drift och genomförande
- → Renovering av slottet utgår från bedömt behov av byggnadsvård
- → Bostadsutvecklingen bör drivas av erfaren bostadsutvecklare

Möjliga investerare för föreslaget koncept

- **För att skapa affärsmässigt optimala förutsättningar bör utvecklingen av hela området drivas av en stark aktör**
- **Möjliga investerare samt samarbetspartners för föreslaget koncept:**
  - ”Slottstudion”
    - Aktörer inom hotell och konferens med tema slott, exempelvis:
      - Kulturpärlan AB/Fredrik Åström (Ägare Södertuna Konferensslott mfl)
      - Independent Hotel Group (Operatör Görvälns slott)
      - C/O Lifestyle AB/Property AB (Ägare Häringe Slott mfl)
    - Hotellkedjorna, exempelvis:
      - Scandic
      - Best Western
      - Sweden Hotels
    - Hotellfastighetsägare, exempelvis:
      - SSSR Holding (del av Nordic Choice)
      - Balder
      - Horst Hotels eiendom (del av Flying Elephant)
    - ”Riskkapitalister”
  - Handelsträdgård
    - Konferens- och hotellaktören eller en enskild aktör eller företag som t ex Zeta trädgård
  - Bostadsutveckling
    - Befintliga fastighetsägare utvecklar och säljer
    - Bostadsprojektet säljs till bostadsutvecklare, exempelvis:
      - Oscar Properties, Patriam, Tessin, Sisyfos, Thule eller Victoria Park
      - Exempel på internationella aktörer: MT Höjgaard (DK), AF Gruppen (NO)

Hotellmarkanden – komplexa drift- och ägarförhållanden

Hotellkedjorna driver ofta sina hotell utifrån en rad varumärken samt delvis genom olika medlemskap eller franchiselösningar. Även fristående hotell samverkar och utbyter erfarenheter utan att kalla sig kedja.

"Kedja"	Varumärken	Antal hotell	Varav franchise
Nordic Choice		79	41%
Scandic	Scandic	75	<5%
Best Western		84	Medlemmar
First	FIRST	31	29%
Elite	ELITE HOTELS OF SWEDEN, HOTEL BISHOPS ARMS	26	0%
Accor	Mercure	22	100%
Rezidor	Radisson, park inn	15	33%
Profil		10	0%
Nobis	NOBIS	6	0%
Rica		6	0%
Sweden Hotels		43	Medlemmar

Övriga kedjor: omenahotels.com, Mornington, Courtyard, SPAR, StayAt, Sheraton, Connect, Hilton, THON HOTELS

Operatörer: WINN, Norse Hotels, Ligula Hospitality Group, HKC Hotels

Distribution och marknadsföring: Design Hotels .com, your hotel, Countryside, Smultronstället, petit

Avtalstyperna variera från ”rakt” hyresavtal (renodlat hyresgästförhållande) till avtal med omsättningshyra (fastighetsägaren är med och bär risk), management-avtal (rörelsen tillhör fastighetsägaren) till franchiseavtal.

Exempel på upplägg mellan aktörer – Accor-hotell i Sverige

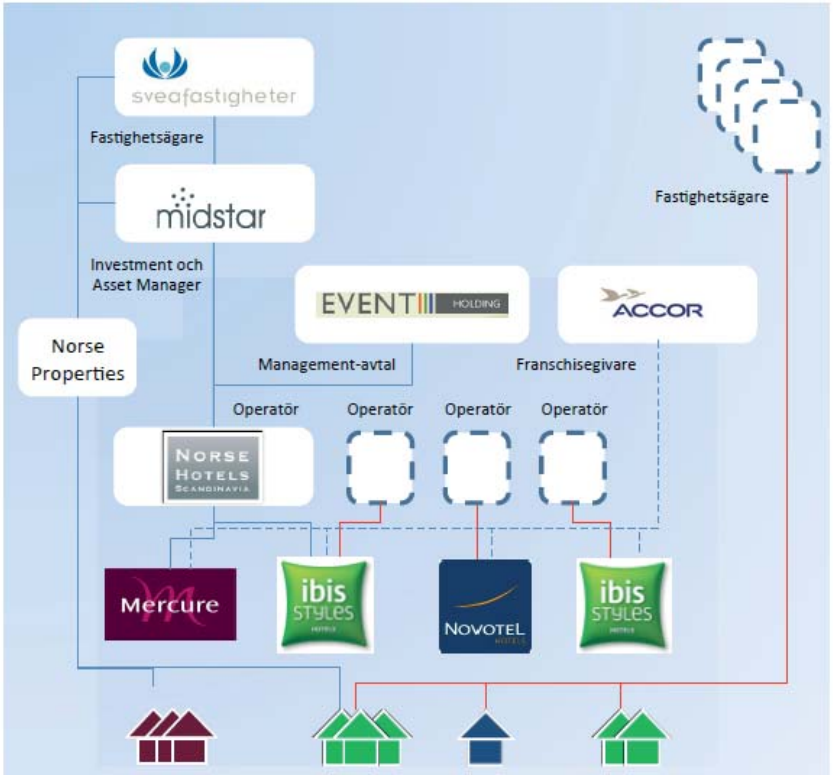

Källa: Benchmarking Alliance Nordic AB (2013)

5. STRATEGI OCH HANDLINGSPLAN

Förslag på strategi

- För att utveckla Årsta slott till en intäktsgenerande anläggning krävs ett relativt omfattande utvecklingsarbete
- Slottets erbjudande måste både breddas och fördjupas, målsättningen måste vara att nå en så bred målgrupp som möjligt samtidigt som varumärket kring Årsta slott förtydligas
- Slottets erbjudande bör bygga på två ben:
  - Hotell och restaurang, fokus på konferens och upplevelser, med tydlig målgrupp mot både företag och privatpersoner. Utnyttja autenticiteten kring Fredrika Bremer i konceptet samt använd slottets högkvalitativa miljöer. Utgå från golferbjudandet avseende upplevelser men addera bland annat ett spaerbjudande.
  - Handelsträdgård i form av en slottsträdgård. Utgå från slottsparken, ta intryck från framgångsrika handelsträdgårdar och utnyttja dragningskraften i hem och trädgård till att utveckla slottets erbjudande. Genererar kraftiga flöden om framgångsrikt, vilket både stärker marknadsvillkoren för andra befintliga verksamheter samt stärker potentialen i området på sikt.
- Planera för bostadsutveckling i närområdet för att tillgängliggöra området både strukturellt och genom ökade flöden. Bostadsutvecklingen möjliggör även att kopplingen mellan slottet och havet kan utvecklas och accentueras.

Handlingsalternativ för Haninge kommun

- **Föreslagen strategi innebär för omfattande insatser och/eller för stora risker**
  ➔ Behåll som idag
  - Konsekvens: Sannolikt fortsatt minusresultat för kommunen (eller dess bolag Tornberget)
- **Föreslagen strategi innebär för omfattande insatser och/eller för stora risker**
  ➔ Avyttra slottet utifrån dagens förutsättningar
  - Konsekvens: Innebär att kommunens bolag Tornberget säljer fastigheten, om priset överstiger bokfört värde innebär det en vinst för ägaren. Risken är att försäljningspriset inte blir särskilt högt (om inte kommunen t ex går med på att omvandla slottsfastigheten till bostäder). Kommunen tappar inflytande över slottets användning och allmänheten stängs ute.
- **Utred föreslagen strategi vidare**
  ➔ Identifiera och inled förhandlingar med en privat investerare/aktör/operatör samt utred de planmässiga förutsättningarna för strategins förverkligande.
  - Konsekvens: Kommunen har här flera alternativa vägar att gå där en kombination av alternativ ställt mot ramar och mål bör styra kommunens vägval. Förslag på olika åtgärder;
    - Initierar detaljplaner för föreslagen strategi eller överlåter på annan aktör att driva planinitiativet?
    - Kommunen står för hela investeringen, hittar en delfinansiär eller överlåter hela investeringen på annan aktör?
    - Driften av anläggningen sker via hyresavtal eller arrendeavtal eller genom försäljning av fastigheten?

Rekommendation

→ **Utred föreslagen strategi vidare**
➔ Identifiera och inled förhandlingar med en privat investerare/aktör/operatör samt utred de planmässiga förutsättningarna för strategins förverkligande.

1. Kartlägg möjliga investerare och/eller operatörer
2. Inled förhandlingar kring utveckling av slottskonceptet ➔ viktigt att hålla ihop konceptets olika delar
3. För handelsträdgården kan kommunen välja att själv söka lämplig utvecklare eller låta det ingå i ”hotellkonceptet”
4. Utred planeringsförutsättningarna enlig PBL för utveckling av hotell, handelsträdgård samt bostäder samt initiera dialog med omkringliggande fastighetsägare

BILAGOR

- Trendanalys
- Benchmark
- Marknadsanalys
- Objektsanalys
- Koncept

Mest pengar läggs på boende och restaurang

Turistkonsumtion i Sverige 2008-2014, mkr

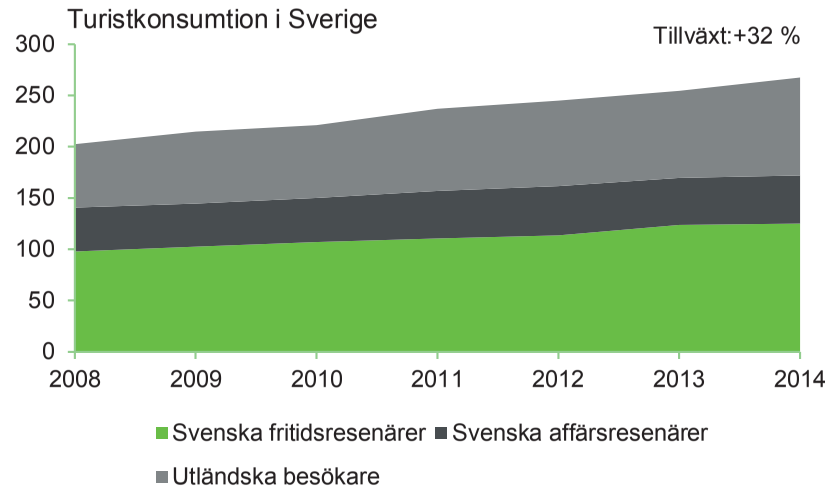

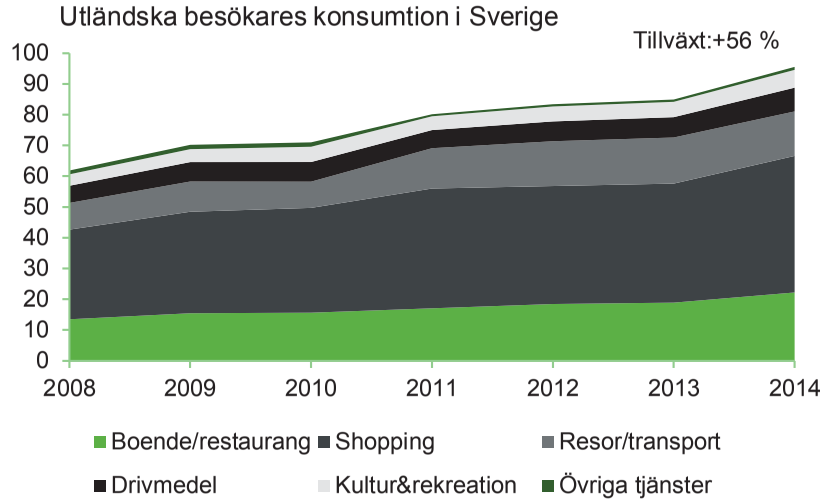

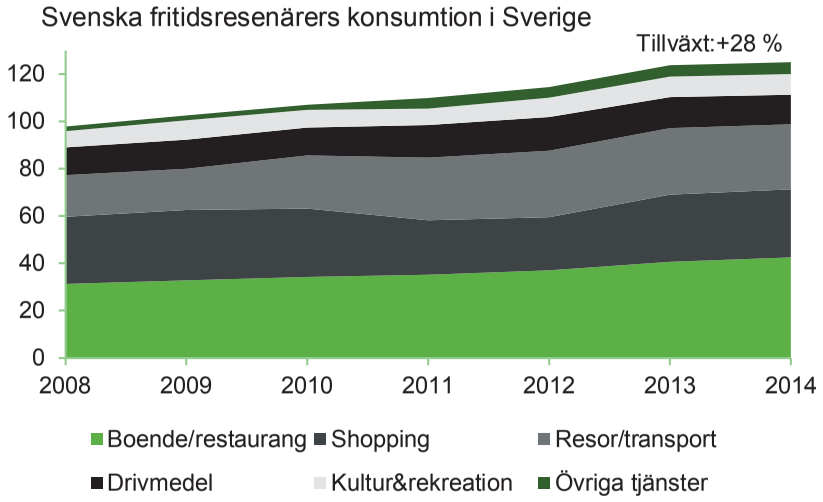

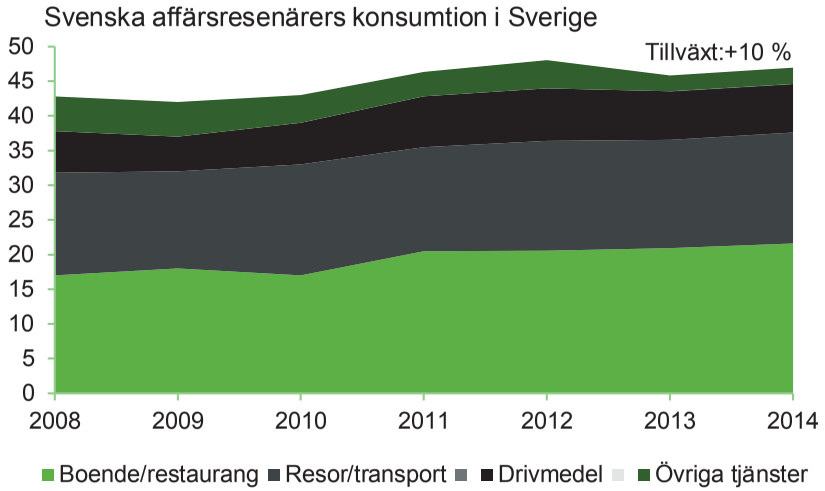

Källa: SCB

Kapacitetsutnyttjande är högre under vardagar

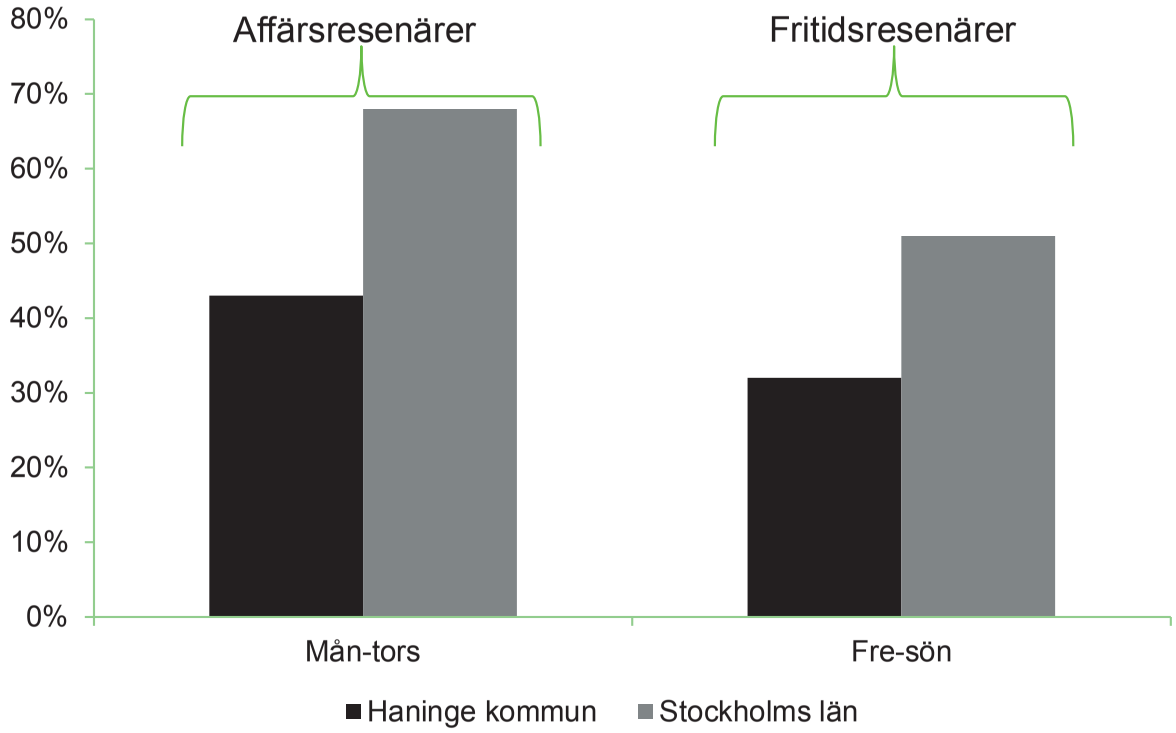

Källa: SCB

Bland de 20 mest populära destinationerna i Sverige 2010 dominerade bad, nöjespaker och arenor

Destination	Karaktär
Liseberg	Nöjespark
Malmö Folkets Park	Nöjespark
Stockholms kulturhus	Teater, utställningar, bio, bibliotek mm
Sälens skidanläggningar	Skidor
Fyrishovs bad	Bad
Skansen	
Globen (Stockholm Globe Arena)	Arena
Eriksdalsbadet	Bad
Gröna Lund	Nöjespark
Vasamuseet	Muséum
Svenska Mässan	Mässa
Stockholmsmässan	Mässa
Åre/Duved	Skidor
Rosvalla	Arena
Lunds domkyrka	
Söderåsen	Nationalpark
Ales stenar	
Gustavsvik bad	Bad
Scandinavium	Arena
Kolmårdens djurpark	Nöjespark/djurpark

ÖVRIG BENCHMARK

Bedömt som ej tillräckligt relevant som kommersiellt jämförelseobjekt

Bortvalda koncept i urval 2

I urval 2 valdes de koncept bort som uppvisade för svag kommersiell potential eller ett koncept som sannolikt inte går att applicera på Årsta slott

- **Konceptidé ”Författarskap” med anledning av arvet efter Fredrika Bremer**

  - Astrid Lindgren

Astrid Lindgrens Näs – kulturcentrum i Vimmerby som består av flera sevärdheter, bland annat Astrid Lindgrens genuina barndomshem och Pippis äkta sockerdrickskräd. Paviljongen intill innehåller en stor utställning om författarinnan. I den gamla prästgården intill finns ett forsknings- och kunskapscenter samt museum. Håller öppet året om för allmänheten. ALV, Junibacken, Kneippbyn, Mariannelund. Saltkråkan AB äger och förvaltar de rättigheter som är associerade med Astrid Lindgren och hennes författarskap (11 anställda, oms 51 mkr, resultat 96 tkr).

  - Verner von Heidenstam (Övralid)

Nationalskaldens sista hem med utsikt över Vättern. Visningar av huset sker varje timme under sommarsäsongen. Guiderna berättar även om Heidenstams liv och verk. I det gamla garaget finns en liten butik och i Farfarsstugan ligger ett café. Drivs av Stiftelsen Övralid som grundades enligt Heidenstams testamente (1-4 anställda, oms 200-299 tkr).

  - Selma Lagerlöf (Mårbacka)

Herrgården där Selma Lagerlöf föddes och växte upp är idag en minnesgård med guidade visningar. I anslutning finns en trädgård, ett café och en bokhandel. I ladugården finns en minnesutställning över Selmas liv och författarskap. Drivs av en privat stiftelse i enlighet med testamentet. Alla intäkter (från biljetter och visningar) används till drift och underhåll av anläggningen.

  - Författarbyggd Olofström

Författarna Harry Martinsson, Sven Edvin Salje, Pehr Thomasson och Axel de la Nietze är alla födda och uppvuxna i socknen Jämshög med omnejd. Visit Olofström (turistbyrå) anordnar flertalet saker på temat författarbyggd. Det finns museum, bibliotek och guidade rundturer till författarnas, barndomshem, skolor, filminspelningsplatser mm. Har man inte möjlighet att vara med på en arrangerad tur kan man på egen hand resa runt med hjälp av karta samt informationsmaterial framtaget av turistbyrån.

Bortvalda koncept i urval 2, forts.

- **Ulvs-Väsby**

Hästnära boende bestående av ett femtontal tomter som styckats av från Ulvs-Väsby huvudgård. Konceptet är att kombinera sitt boende med egen häst på Ulvs-Väsby islandshästcenter som ligger cirka 500 meter bort. En kombination av sitt hästintresse med boende på landet, ändå nära storstaden. Samt med närhet till bad, friluftsområden, Uppsala och Arlanda. Alla tomter är sålda och viss byggnation är redan klar på området.

- **Taxinge Slottscafé**

Ett café med Sveriges ”största” kakbuffé inhyst på ett slott i närheten av Mariefred. Erbjuder även dagskonferenser och bröllop, inget boende. Koncept av detta slag kräver en specifik aktör som kan driva och utveckla konceptet.

- **Trolleholm**

Trolleholm är ett privatägt gods som hyrs ut till diverse arrangemang. För att få tillgång till slottet krävs medlemskap, det är alltså inte till allmän beskådan. Som medlem kan man boka boende, konferens eller middag, ex. gåsamiddag på slottet. Ambitionen är att behålla slottet inom familjens ägo och dessa aktiviteter ska trygga detta.

- **Hotell Havanna**

Hotell Havanna är ett hotell med kubansk känsla i centrala Varberg. Konceptet innefattar hotell, restaurang, bad & spa och en bar med ett stort utbud av den karibiska drycken rom. Tydligt koncept med rombar, cigarrum och kubanskt bad.

- **Lundsbergs internatskola**

Lundsberg internatskola beläget i Storfors kommun i Värmland är en privat internatskola vilken drivs av Stiftelsen Lundsbergs skola. Stiftelsen är icke vinstdrivande.

MARKNADSANALYS
Underlagsmaterial

Arbetsställenas sektortillhörighet

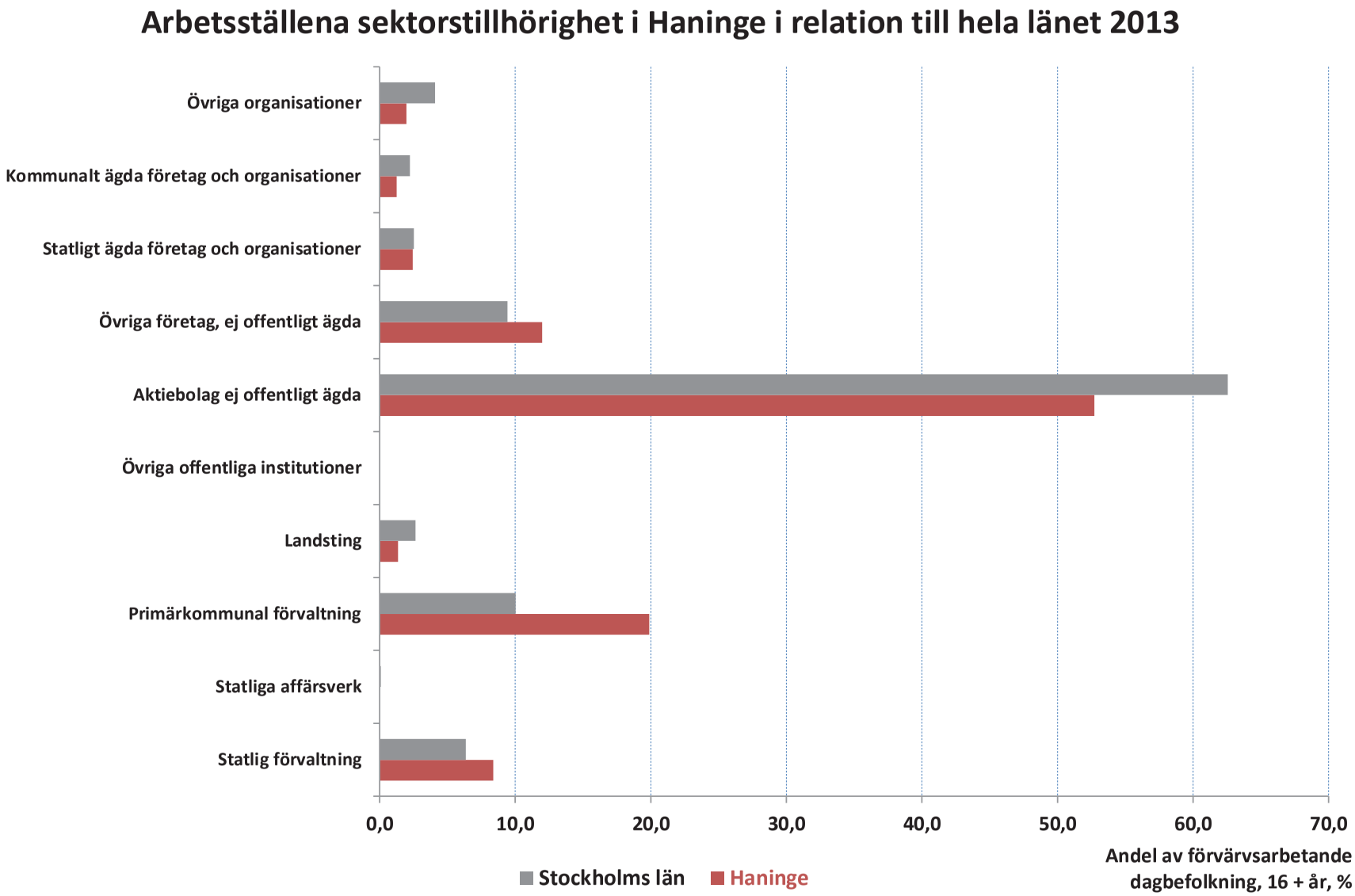

Pendlingen ut från kommunen ligger på en stabil nivå – drygt 60 % av de förvärvsaktiva pendlar till en arbetsplats i en annan kommun. Inpendlingen ökar över tid. Idag bor 46 % av de som har sin arbetsplats i kommunen utanför kommungränsen

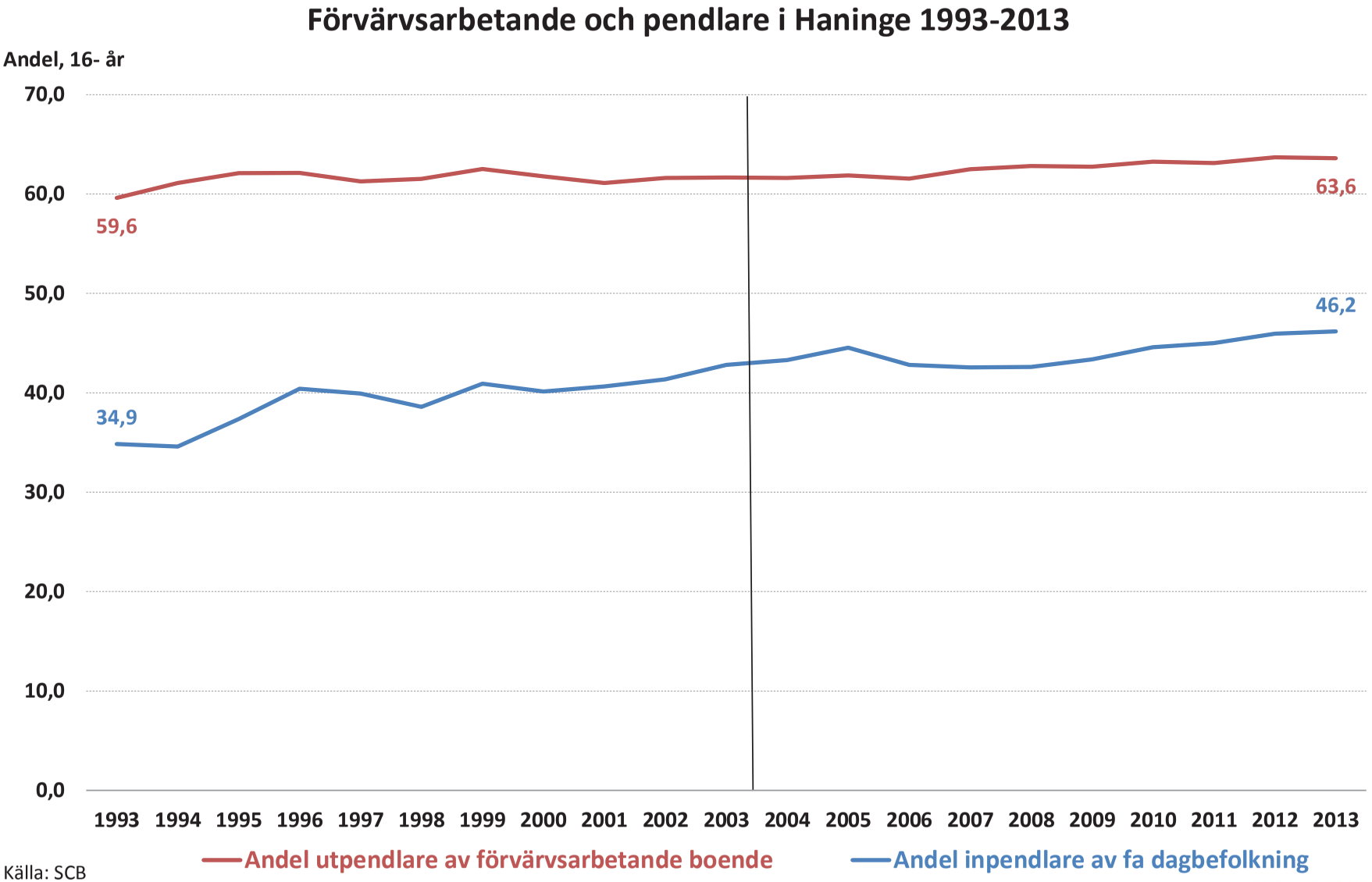

Källa: SCB

Allt fler pendlar, inpendlingen har fördubblats på 20 år

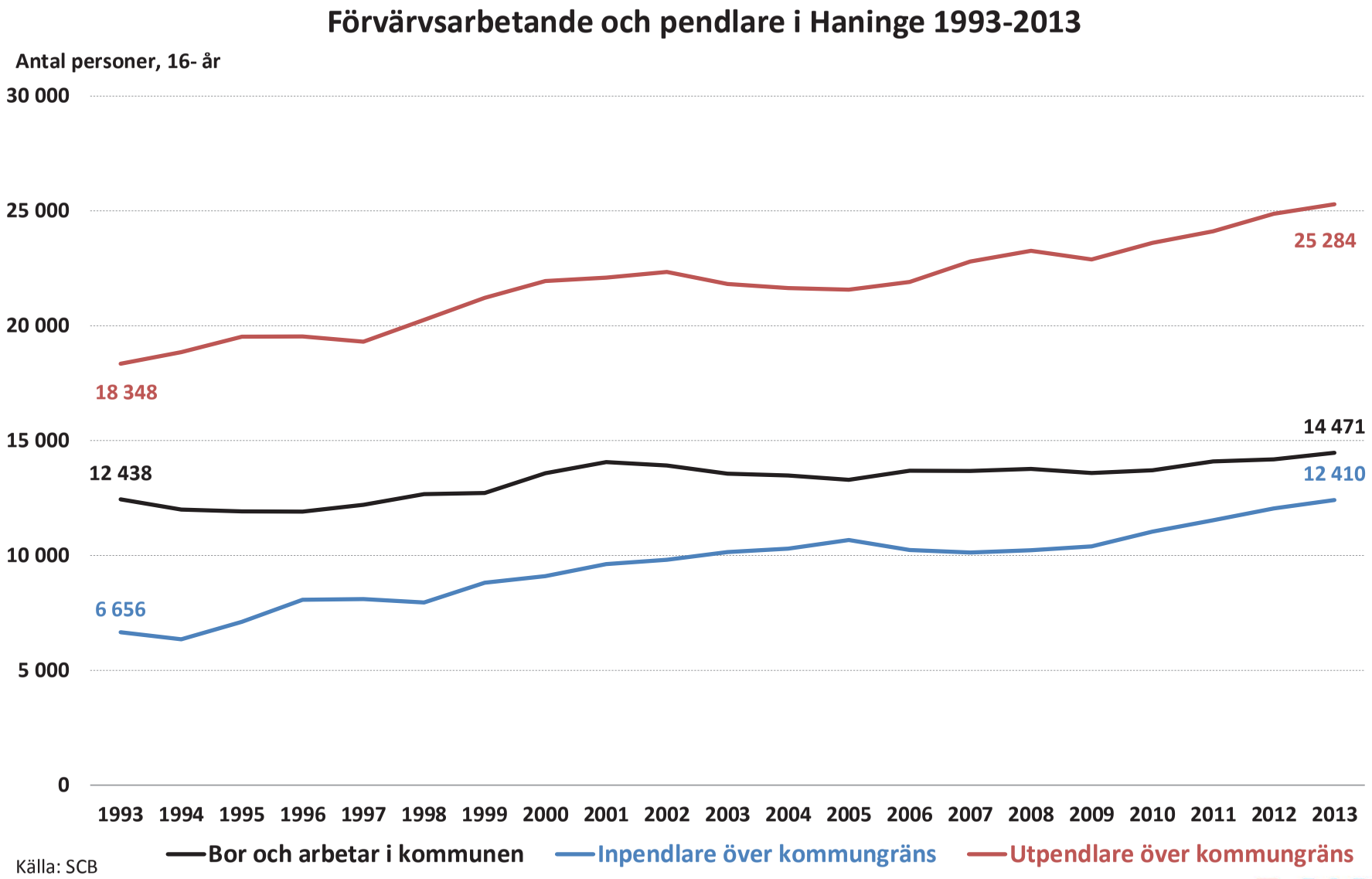

Källa: SCB

Haninge har ett ganska ovanligt flyttmönster för att vara en förorts-kommun – flyttnettot är positivt för många åldersgrupper – även för unga vuxna

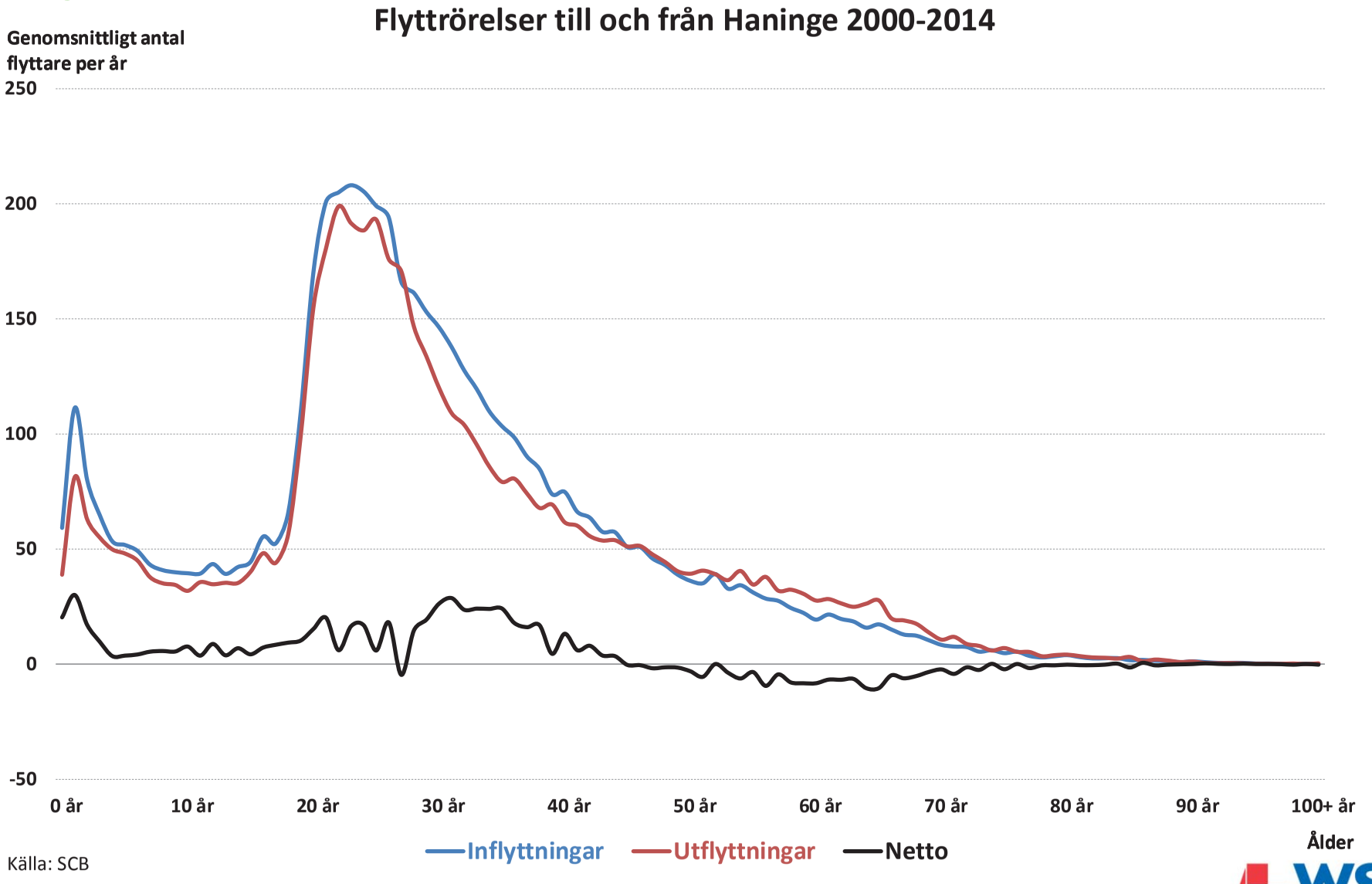

Källa: SCB

Haninges stora nyproduktionsområden

- **Vegastaden** är det nya stora utvecklingsområdet i kommunen. Här planeras ett stort antal bostäder – upp emot 5 000 – både flerbostadshus och småhus. De första bostäderna är redan påbörjade och det är ett flertal bostadsproducenter som fått markanvisningar i området. Läget är dock betydligt mer centralt än Årsta Slott. En ny pendeltågsstation byggs i Vega och den kommer färdigställas tidigare än beräknat. Området ligger i norra Haninge, med hög tillgänglighet till handelsplatsen. Här byggs en modern stadsdel med flera skolor och annan service.

- **Haningeterrassen**, i Haninge Centrum, är nästa stora stadsutvecklingsområde i kommunen. Här planerar kommunen för både 450 bostäder och verksamheter och centrumservice med handel, biograf samt en ny modern bussterminal.

Haningeterrassen. Illustration: Haninge kommun

Satsningen på centrala Haninge innebär ökad tillgänglighet till service även för Årsta Slott. Den nya bussterminalen kan också komma att innebära smidigare omstigning mellan buss och pendeltåg.

Övrig nyproduktion av bostäder och planer i Haninge

- Många aktörer är verksamma med nya bostäder i Haninge – betydligt fler än för ett antal år sedan. Generellt kan vi se ett ökat intresse för bostadsbyggande i kommuner som inte ligger allra mest centralt i Stockholmsregionen vilket till stor del beror på prisuppgångarna på bostäder.

- Ribby Ängar är ett av utbyggnadsområdena, som varit föremål för utbyggnad av såväl småhus och flerbostadshus i flera etapper. ByggFast har byggt bostäder för försvarsanställda. Riksbyggen har byggt bostäder. Och Bovieran, med sitt särskilda koncept, har byggt bostäder.

Tobins Q

Enligt lönsamhetsmåttet Tobin Q är det lönsamt att bygga bostäder i Haninge, men lönsamheten har sjunkit efter finanskrisen*. Det är mer lönsamt är det att bygga i kommunerna runt Haninge

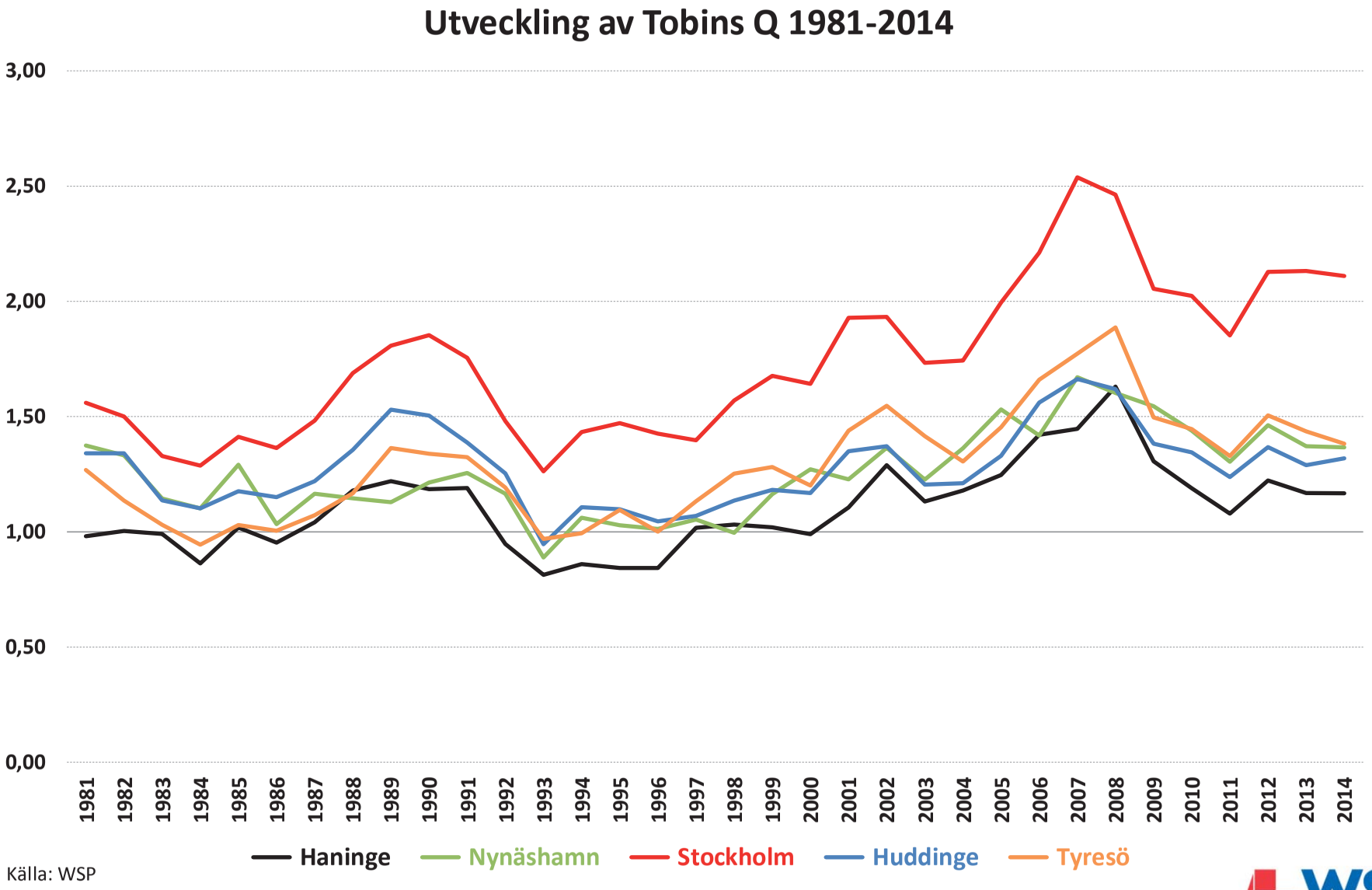

Källa: WSP

* Måttet bygger på genomsnittliga småhuspriser och produktionskostnader. Småhuspriserna har inte utvecklats lika gynnsamt som bostadsrättspriserna efter införandet av bolånetaket 2010.

De senaste tre åren har bostadsrättspriserna ökat kraftigt

Men Haninge ligger klart under genomsnittet i länet (som påverkas mycket av innerstaden höga prisläge)

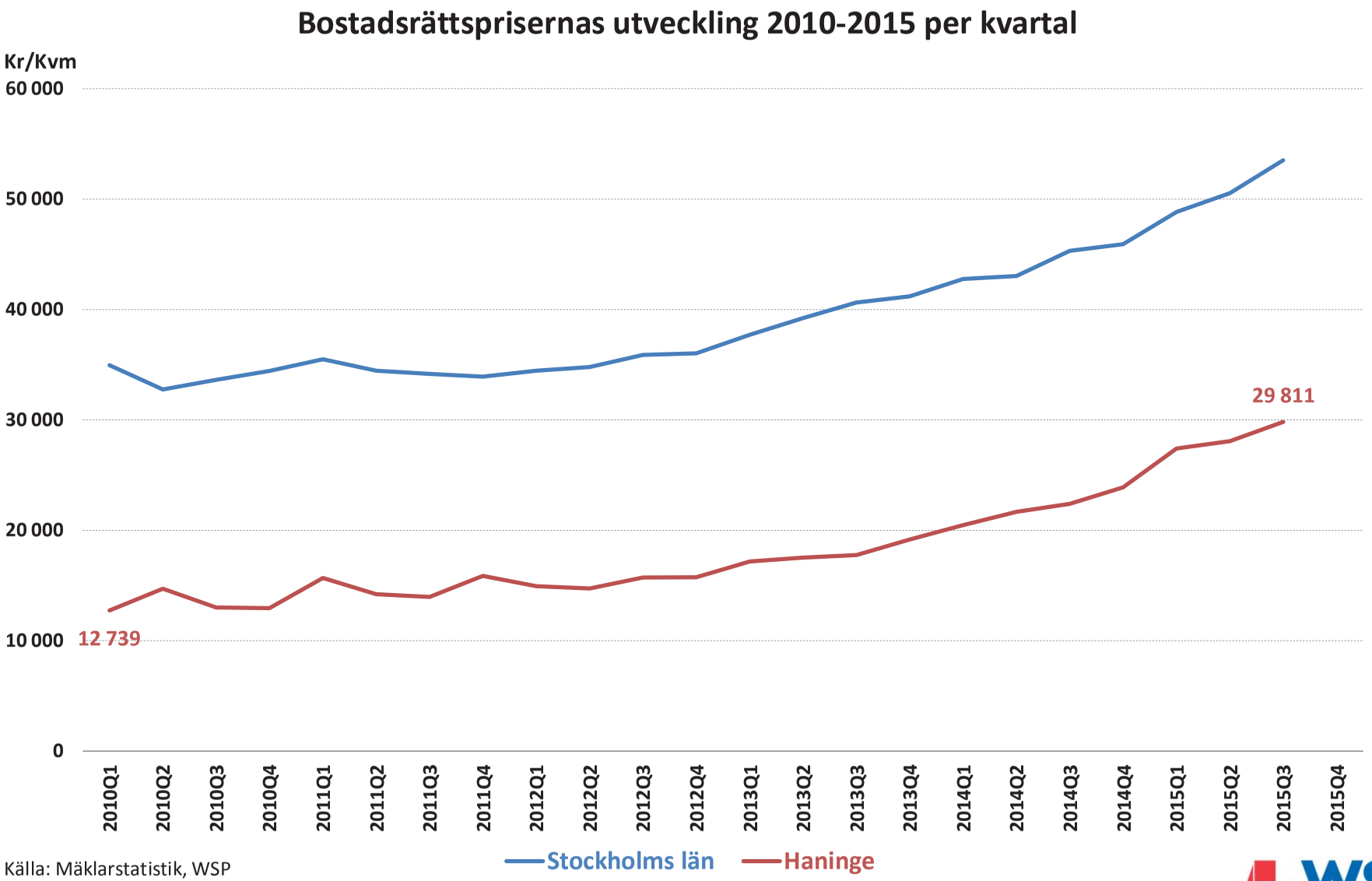

Källa: Mäklarstatistik, WSP

Idag får man betala 4 Mkr för en genomsnittvilla i Haninge

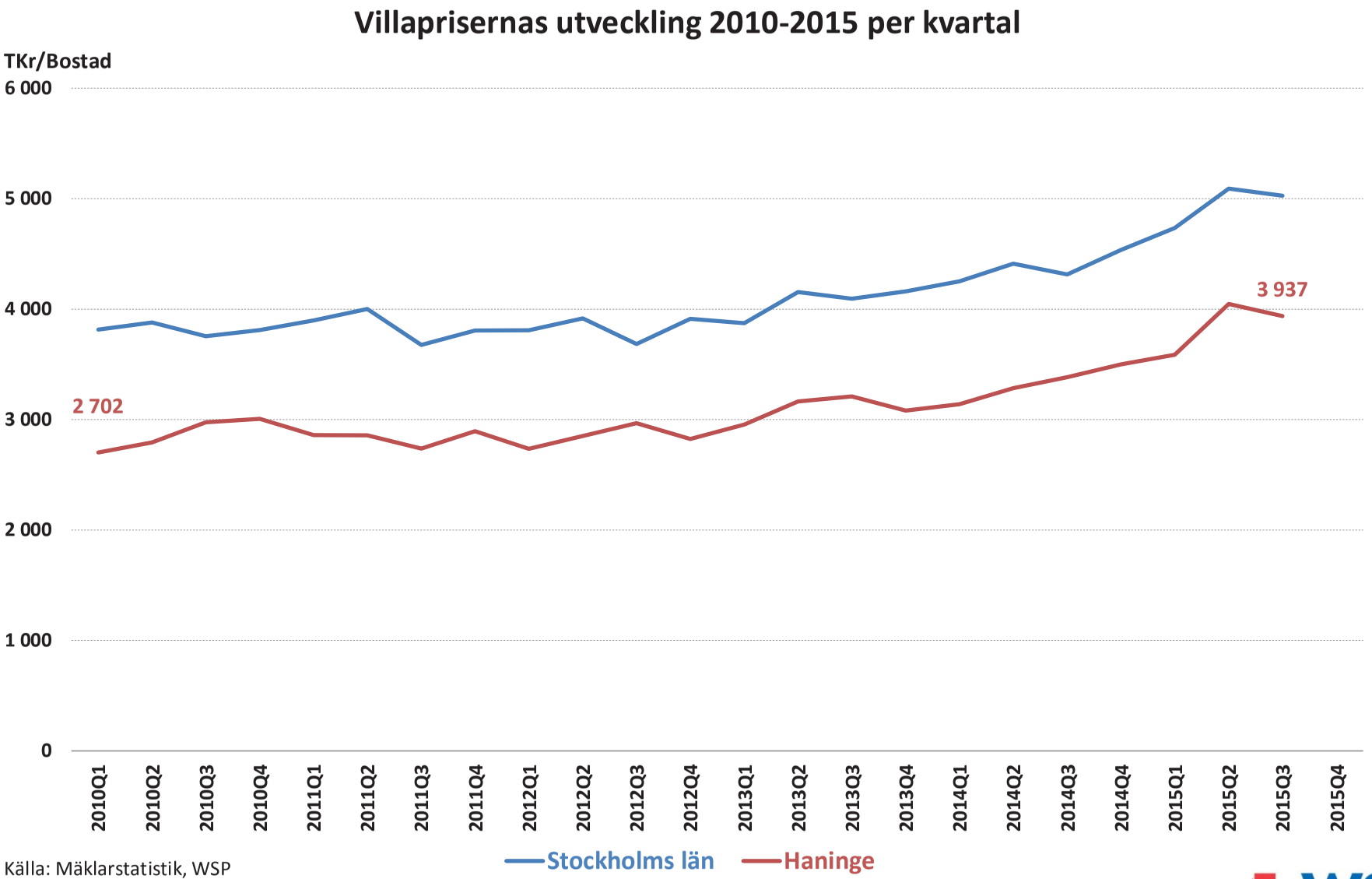

Källa: Mäklarstatistik, WSP

Ett exempel på vilka som flyttar till en ny bostadsrätt

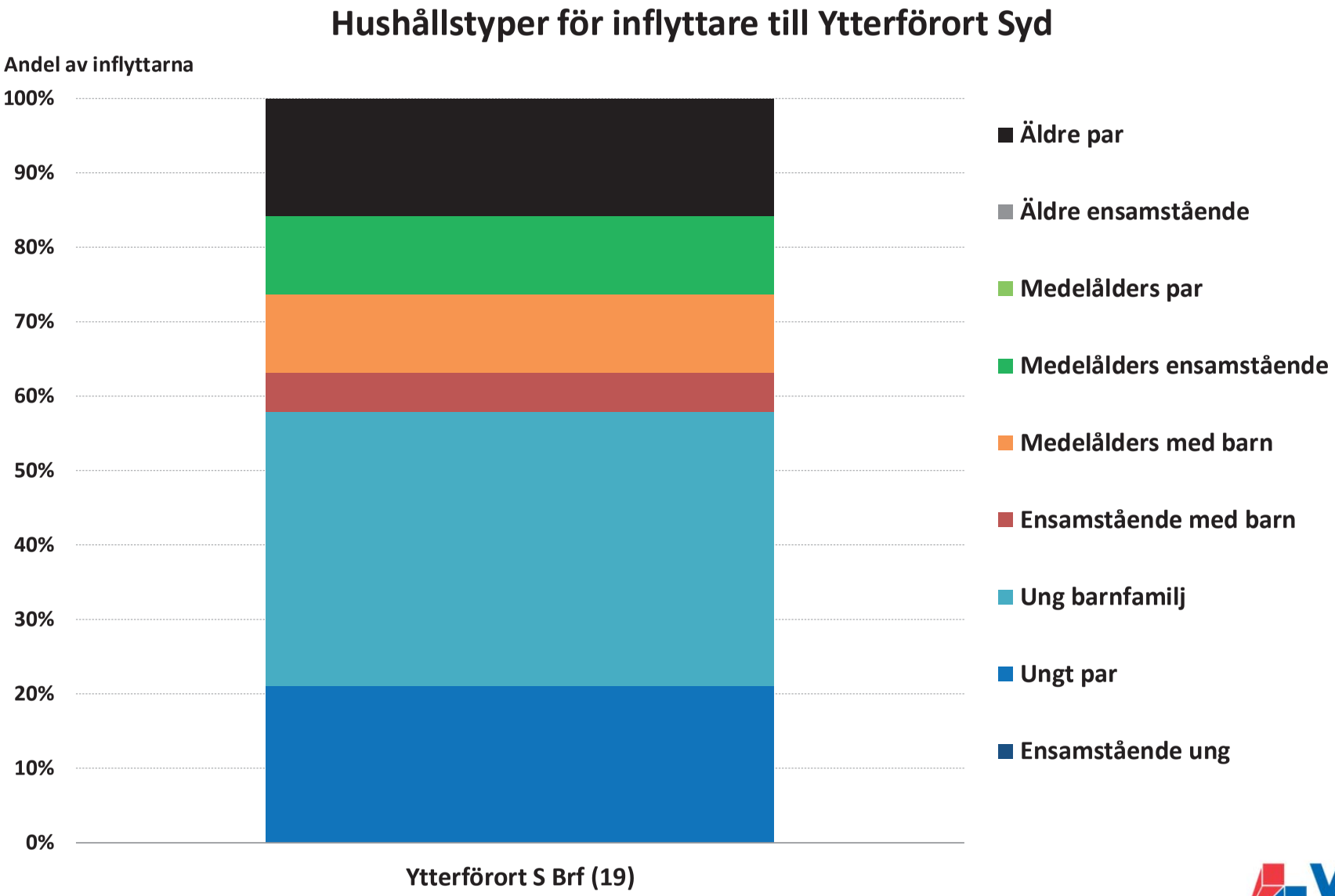

Priser på bostäder vid golfbanor/slott i Stockholmsområdet

- Invid **Fågelbro** Golf & Country Club på Värmdö byggdes bostadsrätter i småhusform 1988-89. Området består av flera små Brf-föreningar. Samtliga har relativt låga avgiftsnivåer trots att man har tillgång till ett flertal faciliteter såsom poolanläggning, golfbilsparkering etc. Många av de boende bor inte året runt i bostäderna utan använder dem som sommarboende. Mestadels en äldre målgrupp. Priserna ligger idag på 3,6 mkr, 32 500 kr/kvm för 3-5 rok, 70-178 kvm.
- Intill **Wenngarns** slott och golfbana norr om Sigtuna har man skapat och sålt bostadsrätter hösten 2014 i 7 äldre parhus (byggda 1930). Bostäderna är ca: 100 kvm och priset var satt till ca 2,5 milj, drygt 25 000 kr/kvm. Avgiften är relativt låg, 400 kr/kvm/år.
- Vid **Kallfors** Golfbana norr om Järna har man byggs småhus 1999-2002. Bostäderna säljs för 3,2 milj i genomsnitt, 26 000 kr/kvm och har tomter på ca 1000 kvm. Här bor mest medelålders familjer.
- Vid **Vidbynäs** Golfbana, vid Turinge/Nykvarn har man byggt småhus med äganderätt och små tomter 2005-2008. Enstaka tomter säljs fortfarande i området för strax över 1 milj kr. Huspriserna ligger idag på drygt 3 milj kr, 23 000 kr/kvm. Husen är på 125 resp 154 kvm. De större husen har endast små tomter medan de mindre har något större tomter.

Betalningsvilja för nya bostadsrätter vid Årsta Slott

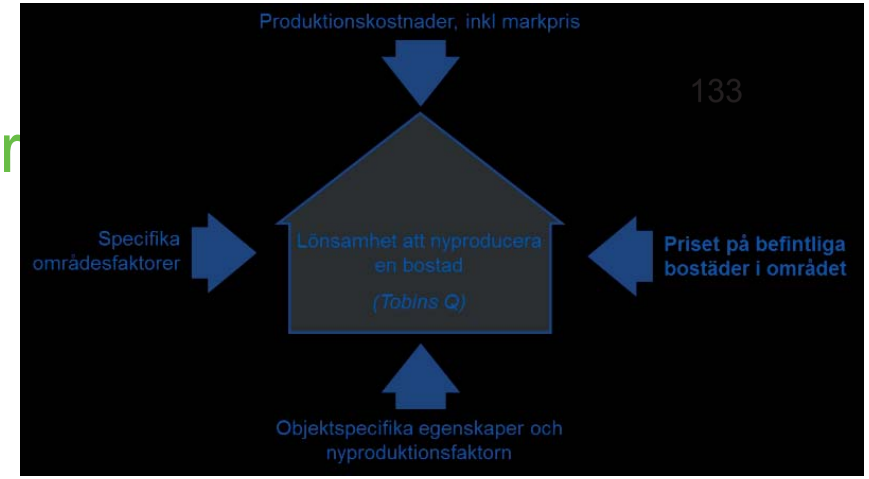

- Områdespriset ligger idag på 32 000 kr/kvm.
- Avgiftsnivån i nyproduktion är vanligtvis betydligt högre än i det äldre bostadsbeståndet (äldre föreningar), Vi kan därför anta ett avgiftsnivån i nya bostäder ligger på normalnivån 650 kr/kvm/år. För en normalstor trea (76 kvm) innebär det en månadsavgift på drygt 4 100 kr.
- För normal nyproduktionskvalitet beräknar vi ett tillägg till områdespriset på 5 000 kr/kvm.
- Ytterligare några objektspecifika kvalitetsfaktorer kan adderas till betalnings-viljan – bostäderna i området idag har inte genomgående en hög standard avseende högt i tak, eldstad, stora badrum och exklusiva material som är inkluderade i områdespriset. För exklusiva nya bostäder kan man lägga på ytterligare upp emot 4 000 kr/kvm.
- Idag är det dock vanligt att addera tjänster till bostäderna i form av garage, kollektiva nyttigheter i fastigheten (gästlägenheter, spa, vinkällare) och kanske postvaktsfunktion. Betalningsviljan för dessa är inte inräknade i den genom-snittliga totala betalningsviljan för nyproduktion på 41 000 kr/kvm.
- Det finns ett svagt negativt samband mellan prisnivå och antal rum – små lägenheter är dyrare per kvadratmeter än stora. Det är särskilt betalningsviljan för 1:or som ligger betydligt högre än övriga lägenhetsstorlekar – knappt 10 % över genomsnittspriserna.

Risker och möjligheter

- **Haninges tillväxt** är positiv, men konkurrensen mellan flera stora utvecklingsprojekt kommer att bli stor. Totalt sett behövs inte fler ”vanliga” bostäder i Haninge.
- Det innebär inte bara konkurrens om marknaden för bostäder. Det innebär också konkurrens om **kommunens resurser** – både i form av planeringpersonal och möjligheter för kommunen att ta sitt ansvar för utbyggnad av service i området som de nya bostäderna och hushållen behöver (ex. vårdcentral, daghem, skolor).
- Läget medför inga närliggande och lättillgängliga kvaliteter i form av **urban service**, som är en kvalitet som uppskattas även i förortskommuner.
- Den omedelbara närheten till **golfbanan** kan innebära att målgruppen minskas något. Den barriären minskar tillgängligheten till naturen.
- **Konjunkturrisker** finns i alla projekt med långa processer.
- **Kvaliteterna i området** (med golf och slott) kan öka intresset och betalningsviljan hos vissa begränsade målgrupper. Det krävs ett varumärkesarbete för att lyckas med detta.
- **Tillgängligheten** till natursköna omgivningar med såväl skog som hav är goda.
- **Pendeltågs/stationslägen** kommer att prioriteras framöver – även i den kommunala processen. Om den lokala tillgängligheten till stationen ökar kommer detta att vara positivt.
- **Ett anpassat koncept** kan locka det stora och växande antalet **äldre** att vilja flytta från sina småhus från flera delar av Haninge.

OBJEKTSSANALYS
Underlagsmaterial

Renoveringsbehov år 2-5

Renoveringsbehov som bedöms kosta minder än 100 000 kronor prisuppskattas inte.

År 2-5

Brister och åtgärder	Kostnad [kSEK]
Huvudbyggnaden	
Lokala reparationer av murbruk och puts på tegelväggarna behövs i källarplanen invändigt (kalkputs/offerputs).	Under kostnadsgräns
Träfönstren behöver målas och flera fönster behöver lokalt repareras på grund av rötskador. Fönstren behöver kompletteras med tätningslister för att förhindra vatteninträngning.	725
Takplåt behöver målas om och lokala skador behöver lagas .	500
Enligt fastighetsförvaltaren har hängrännor och stuprör haft problem med isbildning under vintern, detta har orsakat att vatten rinner ner på fasaden. Installation av värmekablar rekommenderas.	Under kostnadsgräns
Golvbeläggningen i köket har lokala skador och behöver bytas ut. Skador genom golvet identifierats bredvid omklädningsrum - Troligtvis har även vatteninträngningen orsakat skador på golvkonstruktionen. Vidare utredning av golvet behövs.	Under kostnadsgräns
Det finns lokala putssprickor och skador som behöver åtgärdas och målas om inom 2-5 år för att undvika vatteninträngning (cirka 25m^2).	Under kostnadsgräns

Renoveringsbehov år 2-5, år 2-5, forts.

Brister och åtgärder	Kostnad [kSEK]
Södra flygelbyggnaden (Golfbanan klubbhus)	
Samtliga träfönster behöver målas och repareras lokalt	300
Vittrat murbruk bör fyllas i för att undvika inträngande fukt runt källarplan entrén.	Under kostnadsgräns
Det finns lokala putssprickor och skador som behöver åtgärdas och målas om.	Under kostnadsgräns
Norra flygelbyggnaden (Bostädslägenheter) – Ingen besiktning av invändiga husdelar utfördes	
Fasadputs kommer att behöver målas om inom 2-5 år. Fasaderna har flera mindre sprickor genom putsen, orsakade av lokalaserade sättningar (enligt bedömning av sättningsskador av Carl Bro Intelligent Solutions med datum 2007-01-10). Reparationer av putssprickor behövs för att förhindra vatteninträngning.	Under kostnadsgräns
Takplåt behöver målas.	Under kostnadsgräns
Flera fönster har kondens på de enkelglasfönster som kan orsaka skador på fönsterbågen. Innerfönstren behöver kompletteras med tätningslister för att förhindra värmeförlust och kondens.	330
Vittrat murbruk bör fyllas i för att undvika inträngande fukt runt källarplan entrén.	Under kostnadsgräns

Renoveringsbehov år 6-10

År 6-10

Brister och åtgärder	Kostnad [kSEK]
Huvudbyggnaden	
Fasadputs kommer att behöver målas om inom 10 år som en del av normalt underhåll.	400
Σ	400

Rekommenderade vidare utredningar

Teknik	Kostnad [kSEK]
En vidare bedömning av brandsäkerhet behövs för att ta kontroll av synliga hål mellan våningar.	Under kostnadsgräns
Vidare utredning av skicket av golvet bredvid köket behövs för att kontrollera om det finns vattenskador på träbjälklagen.	Under kostnadsgräns

KONCEPTFÖRSLAG

Country Club	• Exklusivt hotell- och konferensverksamhet, konceptuellt som boutiquehotell • Utvecklat sportkoncept där golf är kärnan men även tennis, segling, skidor, och eventuellt ridning – addera pool/spakoncept • Använd befintliga slottsmiljöer för rekreation och socialt umgänge • Bygg ut verksamheten med hotell och rekreationsytor • Medlemskap och för alla
Temapark barn	• Lekland i slottsmiljö – tema prinsessor och prinsar • Gärna kopplat till känt författarskap – tex HC Andersén, bröderna Grimm eller dylikt • Bygg på Fredrika Bremers värderingar om jämlikhet, djurens rätt och välgörenhet • Etablera restaurang, café samt temashop i slottet • Kringaktiviteter i stallar och park (tex ponnyridning, lekland mm) • För alla men framförallt barnfamiljer
”Värt en resa”	• Mycket ambitiöst och högkvalitativt restaurangkoncept • Kräver en eldsjäl • Måste upplevas unikt för att attrahera hela regionen samt norra Europa • Komplettera med microhotell i slottsbyggnaden
Slottsstudion	• Hotell – och upplevelse • Använd och modernisera dagens inredning och miljöer • Utställningsverksamhet i slottet – kanske en plats för Grafikens hus • Tema inom friskvård och hälsa – vinterträdgård, spa, boende • En destination för den lediga människan – erbjud mat, design och inredning • Utgå från trädgården och ekonomibyggnaderna och etablera en handelsträdgård
Bostadsutveckling i närområdet	• Utveckla varierade bostadskoncept i närområdet, kopplat till målgrupper inom golf och äldre – knyt ihop slottet med havet • Skapar underlag för förbättrad kollektivtrafik • Skapar ökad tillgänglighet till större del av området • Bidrar något till efterfrågan för det lokala näringslivet • Varumärke ihop med slottets inriktning

WSP

Kontor kräver solitär

Huvudkontoret

- Profilsökande företags huvudkontor – med förankring i södra Stockholmsregionen
- Relativt få anställda på plats
- Slottet blir en paketering till annan framgångsrik verksamhet, de inre miljöerna får användas som del i arbetsplatsen men med ansvar att bevara på hyresgästen
- Innebär att slottet inte längre kan besökas av allmänheten

Förbundet

- Konferensanläggning för ett av Sveriges ”sakförbund” – tex friidrottsförbundet, golfförbundet, seglarförbundet etc

Möjligheten att ta ut avgifter vid exploatering

- Vid exploatering av ett område skall allmänna anläggningar inom exploateringsområdet anordnas. I redogörelsen nedan fokuseras på fallet att exploatören äger marken där exploateringen ska ske.
- Enligt huvudregeln ska kommunen vara huvudman, ansvarig, för de allmänna platserna i en detaljplan. Om det finns särskilda skäl kan det i detaljplanen bestämmas att kommunen ej ska vara huvudman för de allmänna platserna, ansvaret läggs då istället på de ägarna till fastigheterna inom området. Skillnaden i finansiering mellan de olika områdena rör framförallt hur drift- och underhållskostnaderna för anläggningarna ska fördelas.
- Är kommunen ej huvudman för de allmänna platserna avgör lantmäteriet genom en anläggningsförrättning vilka fastigheter som ska vara ansvariga och de inbördes ansvarsförhållandena mellan fastigheterna. Det är fastighetsägarna inom området som har ansvaret för utbyggnaden och drift- och underhåll av anläggningarna.
- Om kommunen är huvudman för allmän platsmark har kommunen rätt att plocka ut kostnader för anläggandet av allmän platsmark. Kostnaderna tas ut antingen genom att ett exploateringsavtal tecknas mellan kommun och exploatör där det avtalas om vad exploatören ska betala för anläggningarna.
- Det andra alternativet är att en gatukostnadsutredning genomförs vilken reglerar hur kostnaderna för anläggandet ska fördelas. Det är även möjligt att avtala om att exploatören själv anlägger och sedan överlåter anläggningarna till kommunen.
- För de kostnader som uppkommer i samband med framtagandet av en detaljplan kan kommunen ta ut avgifter för att finansiera arbetet.

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Handläggare
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2016-01-13

Diarienummer
KS 2016/34

Hemställan från grund- och förskolenämnden om bidrag till finska förskolan Kantele

Sammanfattning

Den finska förskolan Kantele i Haninge har ansökt om bidrag för pedagogiskt material samt för en studieresa till Helsingfors. Grund- och förskolenämnden hemställer om att bidragsansökan beviljas .

Haninge kommun är sedan 2010 finskt förvaltningsområde och får statsbidrag bland annat för att erbjuda barnomsorg på finska. För år 2015 erhåller Haninge kommun 1 164 173 kr.

Önskemålet från förskolan Kantele togs upp på samrådsmötet för finskt förvaltningsområde 2015-05-21 och en majoritet av mötesdeltagarna har därefter ställt sig positiv till att använda en del av statsbidraget för förskolans merkostnader.

Den pedagogiska utrustning som personalen på förskolan Kantele önskar skaffa beräknas kosta 10 000 kr. Den planerade studieresan beräknas kosta 23 000 kr och vikariekostnaderna beräknas uppgå till 10 000-15 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra och föreslår att bidragsansökan beviljas i enlighet med grund- och förskolenämndens förslag.

Underlag för beslut

- Grund och förskolenämndens beslut 2015-11-25, § 137

- Bidragsansökan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Förskolan Kantele beviljas 48 000 kr.
2. Medlen tas ur statsbidraget för finskt förvaltningsområde.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Förskolan Kantele, grund- och förskolenämnden, Marjaana Lehmonen

Dnr GFN 2015/219

§ 137 Bidragsansökan finska Kantele

Sammanfattning

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) trädde i kraft den 1 januari 2010. Lagens bestämmelser om det förstärkta skyddet för finska språket och finsk kultur gäller i de kommuner som har anslutit sig till det finska förvaltningsområdet. Det förstärkta skyddet innebär att kommunen ska underlätta för sina invånare som har finskt påbrå att bevara sitt språk och sin kultur.

För de merkostnader som tillkommer av att erbjuda service på finska, bland annat för att erbjuda barnomsorg på finska, erhåller Haninge kommun 1 164 173 kr.

Den finska förskolan Kantele i Haninge har en viktig roll som kulturbärare.

I Haninge kommun har man beaktat behovet av finsktalande anställda vid rekrytering av personal och därför kan alla förvaltningar erbjuda service på finska när det efterfrågas. Intresset för att behålla och utveckla det finska språket ökar bland Haningebor med finska rötter. Det har framkommit bland annat på samrådsmöten och under samtal som samordnaren för nationella minoriteter har haft med sverigefinländare som bor i Haninge.

Under det senaste året har förskolan Kantele vuxit med en hel avdelning och där går nu 47 barn. Det växande antalet barn har lett till att behovet av nytt material och en studieresa. Personalen vill lära sig nya metoder och hämta inspiration från en förskola i Helsingfors. Kostnaden för den planerade kompetensutvecklingsresan och införskaffandet av nytt material beräknas till 48 000 kr.

Underlag för beslut

- Ansökan om bidrag till personalens kompetensutveckling.

Förslag till beslut

- 1. Grund- och förskolenämnden hemställer hos kommunstyrelsen att förskolan Kantele får 48 000 kr för att täcka kostnader för material, vikarier och en studieresa till Helsingfors. Medlen tas ur statsbidraget för finskt förvaltningsområde.

GFNAUs förslag till grund- och förskolenämnden

Enligt förvaltningens förslag.

Grund- och förskolenämndens beslut

1. Grund- och förskolenämnden hemställer hos kommunstyrelsen att förskolan Kantele får 48 000 kr för att täcka kostnader för material, vikarier och en studieresa till Helsingfors. Medlen tas ur statsbidraget för finskt förvaltningsområde.

Expedieras: Akt, kommunstyrelsen Marjaana Lehmonen Nilsson, Förskolechef för Förskolan Kantele

Haninge kommun

Utbildningsförvaltningen

2015 -10- 28

Dnr ...../.....

Till grund- och förskolenämnden

Angående den finska förskolan Kantele

Bidrag till personalens kompetensutveckling

Sedan 1 januari 2010 har Haninge kommun ingått i förvaltningsområdet för finska språket. Det innebär att kommunen ska erbjuda äldreomsorg, ärendehandläggning och barnomsorg på finska. (SFS 2009:724 §§ 15, 16, 17 och 18)

I Haninge kommun har man beaktat behovet av finsktalande anställda vid rekrytering av personal och därför kan alla förvaltningar erbjuda service på finska när det efterfrågas. Intresset för att behålla och utveckla det finska språket ökar bland Haningebor med finska rötter. Det har framkommit bland annat på samrådsmöten och under samtal som samordnaren för nationella minoriteter har haft med sverigefinländare som bor i Haninge.

Under det senaste året har förskolan Kantele vuxit med en hel avdelning och där går nu 47 barn. Det växande antalet barn har lett till att behovet av nytt läromaterial har ökat. Personalen vill också lära sig nya metoder och därför vill de hämta inspiration från en förskola i Helsingfors. Kostnader för den planerade kompetensutvecklingsresan och införskaffandet av nytt material är 48 000 kr. (Se bifogat brev).

För de merkostnader som tillkommer av att erbjuda service på finska erhåller kommunen statsbidrag. För året 2015 har kommunen fått 1 164 173 kr. Det finns ekonomiskt utrymme för att bevilja ansökan om bidrag.

Förslag till beslut:

Grund- och förskolenämnden beslutar att 48 000 kr från kontot för Finskt förvaltningsområde förflyttas över till den finska förskolan Kanteles konto för att användas till personalens kompetensutveckling.

Marjaana Lehmonen Nilsson

Samordnare för nationella minoriteter

Kommunstyrelseförvaltningen

Samhällsutveckling

Telefon: 08- 606 8430

Hej,

Vi på Kantele skulle vilja åka till studieresa i Finland för att få inspiration om finsk förskoleverksamhet, gärna hur de tillämpar Reggiofilosofin i den finska miljön/kulturen.

Vi skulle även vilja skapa varaktiga kontakter/relationer till förskolor i Finland. Vi skulle kunna ha utbyte av pedagogernas erfarenheter och kunskaper.

Eftersom den finska skolan har så bra rykte även här i Sverige får vi ofta frågor om även förskolan arbetar med andra metoder och därmed gör att skolan är bättre.

Flera av oss pedagoger på Kantele har aldrig bott i Finland och har därmed inte så stora kunskaper om den finska förskolan/pedagogiken. Det skulle vara lärande att få se och höra om hur de arbetar och hur de använder miljöer och material.

Vi har räknat lite hur mycket olika posterna skulle kosta:

Vi är 9 pedagoger och rektor

Resor med konferensmöjligheter och 2 hotellövernattningar (för att vi skulle hinna med lite kultur i Finland också, t.ex. besök i Kiasma, vilket vi inte hann med sist) **ca. 23. 000 kr**

Vikariekostnader **ca 10.000-15.000 kr**

Material (böcker, cd-skivor, spel mm.) **ca 10.000 kr.**

Vi kommer väldigt gärna och berättar för er hur resan har gått och vad vi har fått med oss, samt hur vi kan arbeta med detta i vår verksamhet.

Med vänlig hälsning

Personalen på Kantele 1, 2 och 3

Kontaktperson Förskollärare Marja Maaouia Kantele 1

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
	2016-01-12	KS 2015/525	

Handläggare
Bengt Svenander, kommundirektör

Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län

Sammanfattning

I juni 2015 beslutade landstingsfullmäktige att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. I november 2015 beslutade landstingsstyrelsen att ge kommunerna möjlighet att yttra sig över ett förslag till ansökan om regionbildning. Remissvar skall lämnas senast 2016-02-29.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har i bifogad skrivelse lämnat ett förslag till kommunens remissvar. Förslaget innebär att en regionbildning tillstyrks. Förslaget innebär samtidigt att kommunen ställer krav på att landstinget förtydligar och preciserar sina ambitioner med att ta över det regionala utvecklingsansvaret. Vidare ges exempel på frågor där det är av största vikt att landstinget och kommunerna enas om både form och innehåll för att driva det regionala utvecklingsarbetet gemensamt.

Underlag för beslut

Landstingsstyrelsens beslut 2015-11-03, § 225.

Landstingsstyrelsens skrivelse 2015-11-03, ”Remiss av förslag att ansöka om regionbildning i Stockholms län”.

Landstingsdirektörens stabs skrivelse 2015-09-23, ”Regionbildning i Stockholms län”.

Tillväxt- och regionplaneförvaltningens skrivelse 2015-08-10, ”Den regionala nivån i Stockholms län – landstingets uppgifter och den särskilda lagstiftningen”.

Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-01-12, ”Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län”.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra Haninge kommuns remissvar över landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Landstingsstyrelsen, KSL

§ 225
Regionbildning i Stockholms län
LS 2015-0997

Ärendebeskrivning

En regionbildning skulle medföra att landstinget, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också skulle ha det regionala utvecklingsansvaret, som idag ligger på länsstyrelsen. Landstingsstyrelsen föreslås sända förslag om detta på remiss till länets kommuner.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokollsutdrag den 6 oktober 2015
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 september 2015
Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län
Den regionala nivån i Stockholms län - landstingets uppgifter och särskild lagstiftning, från tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 14 oktober 2015.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

att sända remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län till länets kommuner med remisstid från den 4 november 2015 till den 29 februari 2016

att omedelbart justera beslutet.

Beslutsexpediering:
Länets kommuner
Landstingsdirektören
Akt

Landstingsstyrelsen

2015-11-03

Diarienummer
LS 2015-0997

Kommunerna i Stockholms län

Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län

Landstingsfullmäktige har i budgeten för år 2016 angett att ett arbete ska påbörjas för att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. En regionbildning medför att Stockholms läns landsting, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också kommer ha det regionala utvecklingsansvaret som idag ligger på staten via myndigheten länsstyrelsen.

Fråga till remissinstanserna

Tillstyrker kommunen att Stockholms läns landsting ansöker hos regeringen om att den 1 januari 2018 få överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar för vissa län (SFS 2010:630) och därmed att det i Stockholms län, i likhet med flertalet andra län, bildas en region med direktvalt regionfullmäktige?

Svar önskas senast den 29 februari 2016 till Stockholms läns landsting, Box 22550, 10422 Stockholm eller e-post registrator.lsf@sll.se

Regionens geografiska omfattning enligt förslaget

Regeringen har under sommaren 2015 utsett förhandlingspersoner som ska arbeta med frågan om att förändra regionindelningen så att Sverige får färre och större regioner. Stockholms läns landsting utgår ifrån länets nuvarande utformning. Vårt län har en stabil grund för regional organisering, med 2,2 miljoner invånare och en kraftfull central regionkärna, belägen mitt i regionen. Förslaget är därför att ansöka om en regionbildning som omfattar det nuvarande Stockholms län.

Tidpunkt för förändringens ikraftträdande

Föreslagen tidpunkt för att regionbildningen träder i kraft är den 1 januari 2018. Det är den tidigaste tidpunkten som ter sig realistisk, med tanke på processen för ansökning och beslut, förberedelser för genomförande och att det är önskvärt att förändringen sker i samband med ett årsskifte. Det ger

samtidigt fördelar såväl i kommunikationen gentemot medborgarna som för de politiska partiernas nomineringsprocesser om den organisatoriska förändringen är genomförd före de allmänna valen. Det är dessutom av värde om det beslut som landstingsfullmäktige våren 2018 väntas fatta om en ny regional utvecklingsplan (RUFS) kan gälla planens båda egenskaper, som regionplan och som regionalt utvecklingsprogram (RUP).

Situationen i övriga län och regeringens inställning

Ansvaret för den regionala utvecklingen i landet axlas för närvarande av tio regioner, sju samverkansorgan och fyra länsstyrelser. I Stockholms län är det länsstyrelsen som har utvecklingsansvaret. Särlagstiftning för vårt län har dock gett landstinget en särskild roll som regionplaneorgan.

Ett antal landsting, utöver de tio nuvarande regionerna, har ansökt, eller förbereder ansökningar, om att bilda region och överta det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:630). Bland dem finns tre län (Västmanland, Västernorrland och Norrbotten) där länsstyrelsen idag har utvecklingsansvaret. Det kan därför bli så att Stockholms län blir det enda län där utvecklingsansvaret vilar på den statliga myndigheten länsstyrelsen.

Regeringen har uttalat att de landsting som så önskar ges möjlighet att bli regioner. Kommittén för ny indelning av län och landsting har också fått som en av sina uppgifter att föreslå hur det regionala utvecklingsansvaret (enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) kan tilldelas landstingen i hela landet.

Konsekvenser för kommunerna av en regionbildning

En regionbildning i Stockholms län innebär ingen förändring av kommunernas uppgifter och ansvar. De uppgifter som tillförs landstinget hämtas från länsstyrelsen. Landstinget är inte överordnat kommunerna och det förhållandet ändras inte om landstinget får det regionala utvecklingsansvaret.

Kommunerna är tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för regionens utveckling. För att landstinget ska kunna fullgöra ett regionalt utvecklingsansvar krävs en utökad samverkan såväl med enskilda kommuner som med deras samverkansorgan Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och de andra kommunala samverkansorgan som finns i delar av länet. Landstingets samarbete med kommunerna behöver utvecklas betydligt. Samverkansbehoven har dock likheter med dem som finns inom regionplaneringen, som ju inte är tvingande utan bygger på att olika aktörer arbetar tillsammans.

Det skulle kunna övervägas att formalisera samverkan mellan kommunerna

och den direktvalda regionen. Så har skett i Östergötland, genom ett samverkansavtal om regionalt utvecklingsarbete som bland annat reglerar ansvarsfördelning och samverkansformer. I Västra Götalandsregionen finns ett samverkansorgan, Beredningen för hållbar utveckling, för att fördjupa samverkan mellan länets kommuner och regionen i gemensamma utvecklingsfrågor. Här diskuteras transportinfrastruktur, kollektivtrafik, kultur, miljö och andra frågor som är strategiskt viktiga. Synpunkter från beredningen överlämnas till regionstyrelsen som har att fatta de formella besluten. Remissinstanserna är välkomna att lämna synpunkter om detta. Denna typ av frågor kan också behandlas under de kommande två åren i anslutning till samrådet om ny regional utvecklingsplan för Stockholms län (RUFS).

En fördel med en regionbildning för kommunerna, liksom för andra regionala aktörer, kan vara att uppdelningen mellan landstingets regionplaneansvar och länsstyrelsens utvecklingsansvar försvinner. Den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2010, är en regionplan som antas av landstingsfullmäktige. Men den är också strategin för länets utveckling (Regionalt utvecklingsprogram, RUP), och antas därför även av länsstyrelsen. Detta har skötts i god samverkan. Men uppdelningen av ansvar är svårförståelig för länets aktörer och det är otydligt var olika ansvar ligger.

Konsekvenser för Stockholms läns landsting av att ombildas till region

Formellt blir landstinget region genom att Stockholms län skrivs in i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Landstinget skulle vid en ombildning behålla samtliga nuvarande uppgifter och därutöver tillföras uppgifter från länsstyrelsen i enlighet med lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

En förändring av landstinget till region skulle bli relativt enkel, i jämförelse med bildandet av andra regioner. I Västra Götalandsregionen och Region Skåne slog man samman flera landsting samtidigt som man tog över det regionala utvecklingsansvaret. I län där det regionala utvecklingsansvaret har flyttats från ett regionförbund till landstinget har övergången varit mer komplicerad, eftersom regionförbund som ofta även haft uppgifter när det gäller samverkan mellan kommuner, skulle avvecklas. För Stockholms läns landstings del skulle geografin bli densamma som tidigare och de organisatoriska förändringarna behöver inte bli omfattande, eftersom det rör sig om en ren överföring av uppgifter från stat till region, från länsstyrelse till landsting.

Däremot skulle övergången till region kräva en förändring av landstingets självbild. Den externa kommunikationen av landstingets roll och uppgifter påverkas givetvis också. Landstinget kan benämnas Region Stockholm alternativt Stockholmsregionen. Landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen får betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Vid allmänna val ska dock begreppen Stockholms läns landsting och landstingsfullmäktige användas.

Landstinget skulle också få ännu starkare tryck på att integrera sina nuvarande verksamheter med ett regionalt utvecklingsperspektiv. Det gäller bland annat hälso- och sjukvården som, förutom sin viktiga roll för invånarnas hälsa, också är av stor betydelse som infrastruktur för forskning och utveckling och som genom sin lokalisering är viktig för hur regionens olika delar utvecklas. Det gäller givetvis också kollektivtrafiken, som är ett av de främsta instrumenten för en hållbar tillväxt i en väl fungerande region.

Ekonomiska konsekvenser
Ansvarsförändringen medför konsekvenser när det gäller fördelningen av medel inom länet mellan länsstyrelsen och landstinget. Vilka totala kostnader som uppstår har givetvis samband med ambitionsnivån, men förändringen av ansvar innebär inte i sig att nya uppgifter tillkommer i det regionala utvecklingsansvaret och de sammantagna kostnaderna för det allmänna är därför möjliga att inrymma inom befintliga ekonomiska ramar.

Innehållet i det regionala utvecklingsansvaret
Lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ger ett antal landsting (bland dem Västra Götalandsregionen och Region Skåne) samt Gotlands kommun ansvaret för en rad uppgifter, som i andra län sköts av kommunala samverkansorgan (s.k. regionförbund) eller länsstyrelsen. Uppgifterna är att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
- Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.
- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

Utöver de formella uppgifter som listas ovan gäller att det organ som har utvecklingsansvaret blir tillfrågat i olika sammanhang och för länets talan. Landstinget får därmed ökade förväntningar på engagemang och initiativ för regionens utveckling. En överföring av ansvaret för länsplanen skulle ge landstinget en permanent samlande roll i infrastrukturplaneringen, som är en mycket stor fråga för vår region och ett av de främsta och mest ursprungliga områdena för regionplaneringen.

Sammanfattning av motiv för att bilda region

Motiv och utgångspunkter för en regionbildning i Stockholms län finns redovisade i det bifogade förslaget till skrivelse till regeringen. Här följer en sammanfattning av motiven:

Visionen enligt den regionala utvecklingsplanen är att Stockholmsregionen ska bli Europas mest attraktiva storstadsregion. För att visionen ska bli verklighet krävs ett kraftfullt regionalt utvecklingsarbete på områden som utbildning, transporter, bostäder, innovationer, mångfald och mycket annat. I utvecklingsarbetet bidrar en mängd olika aktörer, bland vilka länets kommuner tillhör de allra viktigaste.

Frågan om regionbildning handlar om hur den regionala politiska nivån bör vara organiserad för att bäst bidra till regionens utveckling. I den komplexa storstadsmiljön med ett stort antal aktörer, komplicerade genomförande-processer och breda kontaktytor med inte minst den statliga nivån behövs verkligen en erkänd, stark och välfungerande regional företrädare. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) lyfte i sin Stockholmsstudie fram den regionala organisationen som avgörande för fortsatt internationell konkurrenskraft och att det är en av regionens allvarligaste svagheter och utmaningar.

En fördel med att överföra det regionala utvecklingsansvaret till länets direktvalda organ landstinget är att utvecklingsansvaret läggs på ett politiskt organ som är direkt valt av regionens invånare. Regionen skulle ha stark legitimitet för att ta initiativ, samla regionens aktörer, uttala sig för regionens räkning och företräda regionen i överläggningar med staten och andra aktörer.

Stockholms län har en speciell funktion som huvudstadsregion, men också genom sin historia med ett särskilt regelverk för regionalt beslutsfattande. Uppdelningen, med regionalt landstingsansvar för regionplanering och statligt länsstyrelseansvar för regional utveckling är inte lättförståelig för länets aktörer och gör det inte tydligt var ansvaret ligger för att ta initiativ

till genomförande. En fördel med en regionbildning är därför att denna uppdelning försvinner.

En sådan förändring skulle också bidra till att Sverige får en mer enhetlig regional organisation, eftersom de flesta övriga län redan har bildat, eller ansöker om att bilda regioner.

Den fortsatta processen

Bildandet av en region innehåller två delprocesser. I ett första steg fattar landstingsfullmäktige beslut och landstingets ansökan till regeringen förbereds. I ett andra steg genomförs – under förutsättning att riksdagen fattar beslut om detta – regionbildningen. Landstingets förberedelser för genomförande bör starta i samband med att ansökan lämnas in.

En förutsättning för att ge ett landsting ansvar för regionala utvecklingsfrågor är att initiativet till förändring vilar på ett lokalt och regionalt initiativ. Det är därför en självklarhet och även ett krav från regeringen att kommunerna bereds tillfälle att yttra sig innan landstingsfullmäktige beslutar om att ansöka om att bilda region. Det finns däremot inte krav på att ansökan får stöd från samtliga kommuner.

När ansökan kommit in till regeringen utarbetas en departementsskrivelse som sänds på remiss. Därefter skrivs en proposition som utskottsbehandlas. Ett riksdagsbeslut behöver fattas före sommaren 2017 för att Region Stockholm ska kunna bildas den 1 januari 2018.

En aktiv dialog behövs under hela perioden om förväntningar på regionen och vad som krävs för att regionen ska uppfylla dessa. Dialogen behöver ske såväl inom och mellan partierna som mellan olika offentliga och andra aktörer i regionen. Den kan med fördel samordnas med det samrådsarbete kring en ny regional utvecklingsplan (RUFS) som kommer att äga rum under den nu pågående mandatperioden.

STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING
Landstingsstyrelsen

Torbjörn Rosdahl
Finanslandstingsråd

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-09-23

LS 2015-0997

Handläggare:
Clara Wahren

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -09- 30
Dnr LS 2015-0997
Rotel I

Landstingsstyrelsens
arbetsutskott

Regionbildning i Stockholms län

Ärendebeskrivning

En regionbildning skulle medföra att landstinget, förutom nuvarande arbetsuppgifter, också skulle ha det regionala utvecklingsansvaret, som idag ligger på länsstyrelsen. Landstingsstyrelsen föreslås sända förslag om detta på remiss till länets kommuner.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 september 2015
Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län
Den regionala nivån i Stockholms län - landstingets uppgifter och särskild lagstiftning, från tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att sända Remiss av förslag att ansöka om Regionbildning i Stockholms län till länets kommuner med remisstid från den 4 november 2015 till den 29 februari 2016

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsfullmäktige har i budgeten för år 2016 angett att ett arbete ska påbörjas för att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. Landstingsfullmäktige uppdrog vidare åt landstingsstyrelsen att

genomföra en översyn av uppdelningen av beslutsfattandet inom Stockholmsregionen samt utreda konsekvenserna av en regionbildning för Stockholms läns landsting. Förvaltningen redovisar detta och föreslår att landstingsstyrelsen sänder ett förslag om att bilda region på remiss till kommunerna, med remisstid från den 4 november 2015 till den 29 februari 2016. Frågan till kommunerna är om de tillstyrker en sådan ansökan. Föreslagen tidpunkt för att regionbildningen träder i kraft är den 1 januari 2018.

Bakgrund
Ansvaret för den regionala utvecklingen i landets olika delar axlas för närvarande av tio regioner, sju samverkansorgan (regionförbund) och fyra länsstyrelser. I Stockholms län är det länsstyrelsen som har utvecklingsansvaret. Särlagstiftning för vårt län har gett landstinget en särskild roll som regionplaneorgan. Den särskilda lagstiftningen och historiken bakom den, landstingets nuvarande engagemang i regionala utvecklingsfrågor samt länets nuvarande arbetsfördelning i regionala utvecklingsfrågor beskrivs närmare i bilaga till detta tjänsteutlåtande, i form av en särskild PM från tillväxt och regionförvaltningen; Den regionala nivån i Stockholms län, landstingets uppgifter och den särskilda lagstiftningen.

Regeringen har uttalat att de landsting som så önskar ges möjlighet att bli regioner. Bland de som nu har ansökt om att bilda region och överta det regionala utvecklingsansvaret enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län finns det tre övriga län (Västmanland, Västernorrland och Norrbotten) där länsstyrelsen idag har utvecklingsansvaret. Sveriges Kommuner och Landsting bedömer att Stockholms län är det enda län där utvecklingsansvaret från och med år 2017 vilar på den statliga länsstyrelsen.

De uppgifter som skulle föras över från länsstyrelsen vid en regionbildning är specificerade i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Uppgifterna är att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
- Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Utföra uppgifter inom ramen för Europeiska unionens strukturfondsprogram.

- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

Statliga medel för regionalt tillväxtarbete är mycket begränsade i Stockholms län. Uppgiften är framförallt att säkerställa största möjliga regionala nytta av de samlade insatser som görs inom ramen för en omfattande flernivåstyrning med aktörer på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

Landstinget kan benämnas Region Stockholm alternativt Stockholmsregionen. Landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen får betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Vid allmänna val ska begreppen Stockholms läns landsting och landstingsfullmäktige användas.

En förutsättning för att ge ett landsting ansvar för regionala utvecklingsfrågor är att initiativet till förändring vilar på ett lokalt och regionalt initiativ. Det är därför ett krav från regeringen att kommunerna bereds tillfälle att yttra sig innan landstingsfullmäktige beslutar om att ansöka om att bilda region. Det finns däremot inte krav på att ansökan får stöd från samtliga kommuner.

Detta tjänsteutlåtande och underliggande bilagor har tagits fram i samråd med tillväxt- och regionplaneförvaltningen.

Överväganden
Landstingsfullmäktige har i budgeten för år 2016, LS 2015-0039, angett att ett arbete ska påbörjas för att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. Förvaltningens bedömning är att det är lämpligt att frågan hanteras i början av den innevarande mandatperioden, för att möjliggöra att en förändring kan vara genomförd under mandatperioden, eller senast i samband med 2018 års val.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen sänder ett förslag om att bilda region på remiss till kommunerna, från den 4 november 2015 till den 29 februari 2016. Frågan till kommunerna är om de tillstyrker en sådan ansökan.

Efter remisstidens utgång kan beslut om ansökan till regeringen tas av landstingsfullmäktige. Om landstingsfullmäktige beslutar att ansöka om att bilda region bifogas resultatet av remissen till kommunerna ansökan. När

ansökan kommit in till regeringen utarbetas en departementsskrivelse som sänds på remiss. Därefter skrivs en proposition som utskottsbehandlas.

Förvaltningen föreslår att regionbildningen träder i kraft den 1 januari 2018, som bedöms som den tidigaste möjliga tidpunkten om man vill att förändringen ska ske vid ett årsskifte. Ett riksdagsbeslut behöver då fattas före sommaren 2017. Flera landsting har ansökt om motsvarande förändring från den 1 januari 2017, men i dessa län ligger man tidigare i planeringen och remiss till kommunerna har redan genomförts.

Om den organisatoriska förändringen är genomförd före de allmänna valen ger det fördelar såväl i kommunikationen gentemot medborgarna som för de politiska partiernas nomineringsprocesser. Det är dessutom av värde om det beslut som landstingsfullmäktige våren 2018 väntas fatta om en ny regional utvecklingsplan (RUFS) kan gälla planens båda egenskaper, som regionplan och som regionalt utvecklingsprogram (RUP).

Regeringen har under sommaren 2015 utsett förhandlingspersoner som ska arbeta med frågan om att förändra regionindelningen så att Sverige får färre och större regioner. Stockholms läns landsting utgår ifrån länets nuvarande utformning. Vårt län har en stabil grund för regional organisering, med 2,2 miljoner invånare och en kraftfull central regionkärna, belägen mitt i regionen. Förslaget är därför att ansöka om en regionbildning som omfattar det nuvarande Stockholms län.

En förändring av landstinget till region skulle bli relativt enkel i jämförelse med de flesta län, eftersom det handlar om en ren överföring av uppgifter från statliga länsstyrelsen till regionen i form av landstinget utan några ändringar av geografiska gränser eller hantering av kommunala samverkansfrågor. Förändringen av ansvar innebär inte i sig att nya uppgifter tillkommer i det regionala utvecklingsansvaret. De sammantagna kostnaderna för det allmänna kan därför rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Fördelarna med en regionbildning handlar bland annat om att utvecklingsansvaret läggs på ett politiskt organ som är direkt valt av regionens invånare. Regionen skulle ha stark legitimitet för att ta initiativ, samla regionens aktörer, uttala sig för regionens räkning och företräda regionen i överläggningar med staten och andra aktörer.

En annan fördel är att uppdelningen mellan landstingets regionplaneansvar och länsstyrelsens utvecklingsansvar försvinner. Den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) är en regionplan enligt plan- och bygglagen

(PBL) som antas av landstingsfullmäktige. Men den är också strategin för länets utveckling (RUP) och antas därför även av länsstyrelsen. Detta har tidigare skötts i god samverkan. Men uppdelningen av ansvar är svårförståelig för länets aktörer och det är otydligt var olika ansvar ligger.

En viktig del av det regionala utvecklingsansvaret är ansvaret för länsplanen för regional infrastruktur. Länsplanen är en del i den totala infrastrukturplaneringen som också innefattar att driva länets uppfattning om den nationella planen för spår och vägar. En överföring av ansvaret för länsplanen skulle ge landstinget en permanent samlande roll i infrastrukturplaneringen, som är en mycket stor fråga för regionen och ett av de främsta och mest ursprungliga områdena för regionplaneringen.

Utöver de formella uppgifter som tillkommer gäller att det organ som har utvecklingsansvaret blir tillfrågat i olika sammanhang och för länets talan. Landstinget får därmed ökade förväntningar på engagemang och initiativ för regionens utveckling. En regionbildning kan därmed även kräva förändringar av landstingets interna kultur och självbild. Trots att de regionala utvecklingsfrågorna inte skulle komma att ta i anspråk någon avsevärt större andel av landstingets budget kan de komma att ges större tyngd i landstingets politiska arbete. Den externa kommunikationen av landstingets roll och uppgifter påverkas också.

Samverkan med olika aktörer behöver utvecklas betydligt, vilket bland annat har framförts i remissvaren på aktualitetsbedömning av RUFS 2010. Samverkansbehoven efter en regionbildning har till sin karaktär dock likheter med den samverkan som redan finns inom regionplaneringen, som inte är tvingande utan bygger på att olika aktörer arbetar tillsammans.

En regionbildning innebär ingen förändring av kommunernas uppgifter och ansvar. Däremot är kommunerna tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för regionens utveckling. För att landstinget ska kunna fullgöra ett utvecklingsansvar krävs en utökad samverkan såväl med enskilda kommuner som med deras samverkansorgan. Det skulle kunna övervägas att formalisera samverkan mellan kommunerna och den direktvalda regionen. I förslaget till remisskrivelse till kommunerna beskrivs kort hur en sådan formalisering har skett i Östergötland och Västra Götaland.

Det krävs också ökad samverkan med länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter, liksom samråd med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

Bildandet av en region innehåller två delprocesser. I ett första steg fattar landstingsfullmäktige beslut och landstingets ansökan till regeringen förbereds. I ett andra steg genomförs – under förutsättning att riksdagen fattar beslut om detta – regionbildningen. Landstingets förberedelser för genomförande bör starta i samband med att ansökan lämnas in.

En aktiv dialog behövs under hela denna period om förväntningar på den nya regionen och vad som krävs för att uppfylla dessa. Dialogen behöver ske såväl internt som mellan olika offentliga och andra aktörer i regionen. Den kan med fördel samordnas med det samrådsarbete kring en ny regional utvecklingsplan, RUFS, som kommer att äga rum under den nu pågående mandatperioden.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet att skicka förslag till ansökan om övertagande av det regionala utvecklingsansvaret på remiss till länets kommuner har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Hanna Wiik
Förvaltningschef tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

2015-08-10

LS 2015-0997
TRN 2015-0146

Handläggare Börje Wredén

Den regionala nivån i Stockholms län – landstingets uppgifter och den särskilda lagstiftningen

Regionen som begrepp

Generellt sett avses med ”Region Stockholm” eller ”Stockholmsregionen” den administrativa regionen Stockholms län. Den administrativa regionen kan ändras genom politiska beslut. Den senaste förändringen skedde vid årsskiftet 1970/1971, då Upplands-Bro kommun överfördes till Stockholms län, medan Knivsta, Almunge och Östhammar samt delar av dåvarande Knutby kommun överfördes till Uppsala län.

Regioner kan emellertid också definieras utifrån andra utgångspunkter. Funktionella regioner förändras successivt genom människors beteende. Den sammanhållna arbetsmarknadsregion som definieras utifrån pendlingsmönster utgörs för närvarande av hela Stockholms län och Gnesta, Strängnäs och Trosa kommuner i Sörmlands län, samt hela Uppsala län med undantag för Älvkarleby kommun.

Landstinget bildas 1971 och får särskilda uppgifter

Det nuvarande Stockholms läns landsting bildades 1971 genom att Stockholms stad och det tidigare Stockholms läns landsting fördes samman, samtidigt som länsgränserna justerades. Nya arbetsuppgifter tillkom också, förutom dem som fanns i andra landsting.

Landstinget fick fullt ansvar för den lokala och regionala kollektivtrafiken. Detta var före den länstrafikreform som i slutet av 1970-talet ledde till att kommuner och landsting bildade länstrafikhuvudmän i hela landet.

Till landstinget fördes också regionplaneringen, som tidigare under ca 20 år bedrivits genom ett regionplaneförbund bildat av kommunerna. Regionplanekontorets verksamhet startade i april 1952. Förutom att ta fram regionplaner kom Regionplanekontoret tidigt att användas bl.a. för utredningar om bostadsförsörjningen i den snabbt växande regionen. Att regionplaneringen fördes till landstinget berodde på ambitionen att storlandstinget skulle bli ett kraftfullt organ för länets utveckling, och på

den snabba expansionen och bostadsbristen samtidigt med att de kommuner som omgav Stockholm fortfarande var förhållandevis små och svaga.

Bostadspolitiken var en enormt stor politisk fråga under dessa år; landstinget bildades under de år då miljonprogrammet byggdes. Det diskuterades att ge landstinget ett regionalt ansvar för bostadsförsörjningen inklusive bostadsförmedling, men regionen ansåg det önskvärt att värna den kommunala rådigheten via planmonopolet och rätten att förmedla de bostäder man investerat i. Regionen valde fortsatt frivillig samverkan i andra former, men med regionplaneringen som grund.

Landstingsengagemang i samverkan kring utbyggandet av vatten- och avloppssystemen fanns också med i diskussionen. Även här valdes andra, frivilliga former i olika delar av länet genom bland annat Norrvatten och Käppalaförbundet.

Särlagstiftningarna

Under de år då det planerades för det nya landstinget användes benämningen ”storlandsting” för att markera att detta var något annat än ett vanligt landsting. Inför landstingets bildande fanns en aktiv diskussion om att en särskild landstingslag borde gälla för Stockholms läns landsting, liksom det på den tiden fanns en särskild kommunallag för Stockholms stad. Det blev inte så, utan den vanliga landstingslagen fick gälla även för Stockholms län. Numera är kommunallagen och landstingslagen sammanslagna i en och samma lag.

För *kollektivtrafiken* gäller från och med. 2012 samma lag för Stockholms län som för övriga landet. Dessförinnan fanns särlagstiftning för Stockholms län, den senaste i Lag (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik. Det som sades i denna, särskilt för Stockholms län, var att där är landstinget länstrafikansvarigt, och när ett landsting ensam är länstrafikansvarigt ska landstinget också vara trafikhuvudman.

För *regionplaneringen* gäller en särskild Lag (1987:147) om regionplanering för kommunerna i Stockholms län. Lagen ger landstinget uppdraget att som regionplaneorgan ha hand om sådan utrednings- och samordningsverksamhet beträffande regionala frågor (regionplanering) som avses i 7 kap. 1§ plan- och bygglagen. Och i plan- och bygglagens 7 kap. Regionplanering hänvisas i 4§ till att bestämmelser om regionplanering i

Stockholms län finns i den särskilda lagen. I den särskilda lagen sägs bland annat att ”Landstingskommunen ska bevaka regionala frågor och fortlöpande lämna underlag i sådana frågor för kommunernas och statliga myndigheters planering. Landstingskommunen får anta en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen för regionen eller en del av den.

Kommunallagen 2 kap. 6 § säger att; ”Stockholms läns landsting får ha hand om sådana angelägenheter inom en del av landstinget som kommunerna där egentligen skall sköta, om det finns ett betydande behov av samverkan och detta inte kan tillgodoses på något annat sätt”. Enligt lagkommentaren är bakgrunden till bestämmelsen, som ursprungligen kom till år 1969, att det fanns behov av ett klart rättsligt underlag för Stockholms läns landsting i fråga om planerade åtgärder för den kollektiva trafiken, planeringen för vattenförsörjning och avloppssystem och planerat stöd åt vissa kommuners verksamhet på bostadsförsörjningsområdet.

Det kan argumenteras för att kommunallagens paragraf ger extra stöd för frivilliga åtaganden för den regionala utvecklingen, som till exempel landstingets stora engagemang i skärgårdsfrågor.

Med hänvisning till de ovan nämnda lagarna om kollektivtrafik och regionplanering, och att bestämmelsen aldrig kommit att tillämpas på bostadsförsörjningsområdet, väcktes det under det utredningsarbete som föregick 1991 års kommunallag förslag om att bestämmelsen skulle slopas. Lagstiftaren fann emellertid att det inte är uteslutet att bestämmelsen i framtiden kan ha betydelse på olika områden där det krävs regionala insatser, och att den därför kan ha en funktion även i fortsättningen. Frågan om att avskaffa bestämmelsen har nu åter aktualiserats i utredningen En kommunallag för framtiden (SOU 2015:24).

Skatteutjämning ägnade sig landstinget åt fram till i mitten av 1990-talet. Ursprunget var att miljonprogrammets utbyggnad ledde till att ett antal kommuner i länet fick problem, efter att ha tagit på sig ett stort ansvar i förhållande till sin storlek och sina resurser. Den inomregionala skatteutjämningen, i form av bidrag ur landstingsbudgeten till kommuner, kompletterade den statliga. Den togs bort i samband med att den statliga utjämningen förändrades. Man ansåg då att den statliga utjämningen blivit mer heltäckande och att det skulle bli en dubblering om landstinget gav utjämningsbidrag till kommunerna. Men den lag som möjliggjorde inomregional skatteutjämning, Lag (1982:1070) om skatteutjämning i Stockholms läns landstingskommun, gäller fortfarande. Den säger att

Stockholms läns landstingskommun får lämna bidrag och lån till kommuner inom landstingskommunen, i den mån det behövs för att främja skatteutjämning.

Landstingets engagemang i regionala utvecklingsfrågor

Förutom att landstinget har hand om regionplaneringen och att hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och andra verksamheter som landstinget har ansvar för har stor betydelse för länets utveckling, har också landstinget tagit ett frivilligt ansvar för olika utvecklings- och samarbetsfrågor genom åren.

När storlandstinget bildades år 1971 slogs det fast att skärgården skulle värnas och utvecklas. Det var en del i det nya landstingets regionalpolitiska ambitioner. Men även tidigare hade visst stöd lämnats till Waxholmsbolaget, Skärgårdsstiftelsen med flera Ett omfattande skärgårdspolitiskt program fastställdes 1976. Det senaste skärgårdspolitiska programmet för Stockholms läns landsting antogs av landstingsfullmäktige 2010. Landstinget påtar sig där ett fortsatt stort ansvar för skärgårdens utveckling, framför allt genom Waxholmsbolagets trafik och rollen som huvudfinansiär av Skärgårdsstiftelsen. Programmet bygger på den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) och på Delregional utvecklingsplan för Stockholms kust och skärgård som landstingsfullmäktige antog år 2008.

Miljö- och skärgårdsbidragen är ytterligare exempel på landstingets engagemang, liksom medlemskapen i Stockholm Archipelago, Östra Sveriges Luftvårdsförbund, Svealands Kustvattenvårdsförbund, Mälarens vattenvårdsförbund och Trosaåns vattenvårdsförbund.

Landstinget har under lång tid haft ett särskilt engagemang för utveckling av den södra länsdelen och i synnerhet kring satsningar i Flemingsberg som utvecklas till en regional stadskärna med sjukhuset, Södertörns högskola med mera.

Liksom andra landsting är Stockholms läns landsting sedan många år engagerat i regionala näringspolitiska insatser tillsammans med staten genom Almi (tidigare regionala utvecklingsfonderna). Efter sammanslagning med grannlän är namnet numera Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB. Från andra halvan av 1970-talet kom färdtjänsten i Stockholms län att bedrivas av landstinget genom överenskommelse med kommunerna. En treårig avtrappning av kommunernas kostnader för

färdtjänsten genomfördes och kostnaden för färdtjänsten har därefter tagits på landstingsskatten. Den lagparagraf som reglerar detta, (Lag 2010:1068) lyder efter 2012-01-01: ”Kommunen får, efter överenskommelse med landstinget, om det hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet”.

Landstinget har också, kopplat till regionplaneringen, haft en central roll i samarbetet i länet när det gäller transportpolitiken, framför allt utbyggnaden av spår- och väginfrastrukturen. Så härbärgerade till exempel dåvarande Regionplane- och trafikkontoret kansliet för Dennisförhandlingarna under 1990-talet. Landstinget har också gjort mycket omfattande investeringar i trafikinfrastrukturen, bland annat i form av medfinansiering av statlig infrastruktur.

Landstinget har genom åren riktat särskild uppmärksamhet mot forskning och utveckling, med koppling till landstingets ansvar för hälso- och sjukvården. Förebyggande och hälsofrämjande forskning samt forskning om patientsäkerhet är prioriterade områden i landstingets FoUU-strategi (forskning, utveckling och utbildning).

För att främja genomförandet av den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) tog dåvarande Regionplanenämnden initiativ till att särskilda handlingsprogram skulle arbetas fram gemensamt av regionens aktörer på några viktiga områden. Handlingsprogramarbeten har genomförts på områdena Energi och klimat, Regionala stadskärnor, Kunskapsregion Stockholm, Mångfald, Kreativa Stockholm samt Innovationsupphandling.

Länets nuvarande arbetsfördelning i regionala utvecklingsfrågor

Det formella regionala utvecklingsansvaret, det vill säga ansvaret för att samordna det regionala tillväxtarbetet i länet, har den statliga myndigheten länsstyrelsen. Så var tidigare fallet i hela landet, men det är nu bara i fyra län som länsstyrelsen fortfarande har utvecklingsansvaret – däribland alltså Stockholms län. Från och med år 2017 kommer Stockholms län att vara ensam om denna arbetsfördelning. Utvecklingsansvaret består av att:

- Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.
- Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.

- Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.
- Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
- Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

I och med sitt utvecklingsansvar har Länsstyrelsen i Stockholms län ansvar för att det utarbetas ett regionalt utvecklingsprogram (RUP). Dock har Länsstyrelsen i Stockholms län inte gjort något eget regionalt utvecklingsprogram. Landshövdingen har istället beslutat att den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2010, också gäller som RUP. Bakgrunden till detta är den som kort beskrivits i ett tidigare avsnitt. Fysisk regionplanering har bedrivits i länet i ca 60 år, från början i kommunalförbundsform. När landstinget bildades år 1971 fördes uppgiften dit, vilket stadfästes i en särskild lag.

När den näst senaste regionplanen skulle tas fram tog landstinget ett steg framåt och förde in frågor om förnyelse och innovation, integration och invandring samt kompetensutveckling och FoU. Planen fick namnet Regional utvecklingsplan 2001 för Stockholmsregionen (RUFS 2001). För denna vidgade ansats i planeringen fanns inte något stöd i Plan- och bygglagen eller Lagen om regionplanering för kommunerna i Stockholms län. När sedan, något år därefter, regeringen bestämde sig för att alla län skulle ha en RUP så fanns alltså en färsk plan för länets utveckling, RUFS 2001, med god förankring i länet. Länsstyrelsen konstaterade att det inte fanns skäl att göra ytterligare ett dokument, utan beslöt att RUFS 2001 fick gälla som länets RUP.

När sedan processen för RUFS 2010 sattes igång överenskom landstingets regionplanenämnd med Länsstyrelsen att den nya produkten skulle tas fram i samverkan. Arbetet leddes från regionplanenämnden och planen är beslutad i landstingsfullmäktige. Men även landshövdingen har fattat beslut om planen och såväl landstingets som länsstyrelsens logotyper finns på baksidan.

Kommunerna är tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för Stockholmsregionens utveckling. Eftersom RUFS inte är något tvingande dokument är dess legitimitet och praktiska betydelse helt beroende av att

kommunerna lägger den till grund för sin egen planering på lång och kort sikt.

Kommunerna i länet har valt att samverka på olika sätt i de frågor där kommunerna har det formella ansvaret. Ett organ för samverkan för kommunerna i Stockholms län är Kommunförbundet Stockholms Län (KSL). Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) representerar kommunerna i många sammanhang. Stockholms stad deltar ofta i olika samarbetsorgan med egna representanter. Det beror förstås på stadens huvudstadsfunktion, dess storlek befolkningsmässigt och dominans som mål för länsinvånarnas arbetspendling, men också på den centrala positionen mitt i länet och i centrum för alla kommunikationsslag.

Samverkan mellan kommuner bedrivs också i andra former än via KSL. Södertörnskommunernas och nordostkommunernas samverkansorgan är de mest utvecklade och etablerade. Det finns också samarbetskonstellationer över länsgräns, bland annat Arlandakommunerna och ABC-samarbetet mellan landsting och kommuner på sträckan Stockholm-Uppsala. Därutöver finns större och mindre samarbetskonstellationer i olika sakfrågor. Ett par exempel på detta är Käppalaförbundet, där 10 kommuner samverkar för att ta hand om och rena avloppsvatten och Södertörns brandförsvarsförbund, som ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner.

Ett viktigt gemensamt organ i regionen är Strukturfondspartnerskapet för Stockholm, som prioriterar vilka projekt i Stockholms län som ska finansieras från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

Länsstyrelsen ansvarar, förutom det formella regionala utvecklingsansvar som beskrivs ovan, för att beslut från riksdagen och regeringen genomförs i länet, och man samordnar den statliga verksamheten. Arbetsområdet spänner över samhällsfrågor av vitt skilda slag.

På den regionala nivån finns också många andra betydelsefulla aktörer än de som hittills nämnts. Det gäller förenings- och organisationsliv, privata företag, statliga verk, utbildningsinstitutioner inklusive ledande universitet och högskolor.

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommundirektören

12 januari 2016

Kommunstyrelsen

Remiss: Landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse skall utgöra Haninge kommuns remissvar över landstingets förslag om att ansöka om regionbildning i Stockholms län.

Bakgrund

I juni 2015 beslutade landstingsfullmäktige att i dialog med länets kommuner pröva frågan om att bilda region. I november 2015 beslutade landstingsstyrelsen att ge kommunerna möjlighet att yttra sig över ett förslag till ansökan om regionbildning. Remisstiden löper
t o m 2016-02-29.

Landstingets preliminära tidplan är att fatta beslut om ansökan under våren 2016, i syfte att få ett riksdagsbeslut innan sommaren 2017 och att den nya regionen bildas 2018-01-01. Övriga län där länsstyrelsen fortfarande är ansvarig för det statliga tillväxtuppdraget, dvs Norrbottens, Västernorrlands och Västmanlands län, har alla ansökt om att bilda region från och med 2017.

Samtidigt pågår ett nationellt arbete på regeringens uppdrag kring ny läns- och landstingsindelning. Indelningskommittén med två ledamöter, Kent Johansson (C) och Barbro Holmberg (S), har i uppgift att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär väsentligt färre regioner än dagens län och landsting. Uppdraget innebär att om möjligt bilda några nya storlän 2019-01-01 och att 2023-01-01 ska hela indelningen vara klar med betydligt färre och större län. Kommittén ska göra en delredovisning 2016-06-30.

Den i Stockholms län aktuella frågan om regionbildning handlar konkret om att det statliga regionala utvecklingsansvaret, som omfattar regionalt tillväxtarbete och länsplan för regio-nal transportinfrastruktur, flyttas från länsstyrelsen till landstinget. Länsstyrelsens anslag för tillväxtarbetet i Stockholms län är för närvarande ca 8 mnkr som vid en regionbildning överförs från länsstyrelsen till landstinget. Länsstyrelsen har även personella resurser för uppdraget.

Lagen om regionalt utvecklingsansvar omfattar följande uppdrag:

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax/e-post	Postgiro	Bankgiro
136 81 Haninge	Rudsjöterrassen 2	Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02	08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se	1265-8	

− Utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin.

− Besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete.
− Följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
− Utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.
− Upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.
− Samverka med länets kommuner, länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter samt med företrädare för organisationer och näringslivet.

Avseende den första punkten, att fastställa en strategi för länets utveckling, har länsstyrelsen och landstinget samarbetat så att RUFS 2010 både är en fysisk regionplan och ett re-gionalt utvecklingsprogram. RUFS är därför fastställd av både landstingsfullmäktige och av landshövdingen.

En överföring av ansvaret för det regionala utvecklingsansvaret innebär ingen formell förändring av kommunernas uppgifter eller ansvar. Det påverkar däremot genomförandet av det statligt reglerade utvecklingsarbetet inom strategiska områden för kommunerna, såsom regional infrastrukturplanering. På längre sikt är frågan om ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan staten och regionerna kommer att förändras om regionerna blir färre och större och i så fall hur fördelningen ändras.

Frågor som uppkommer med anledning av landstingets remiss

Kommunerna i Stockholms län samverkar ofta genom KSL. Genom samarbete tar kommunerna ett gemensamt regionalt ansvar. I KSL:s verksamhetsplan för 2016 prioriteras flera områden som är strategiska för regionens utveckling och tillväxt, t ex arbetet med gemensam gymnasieregion, vuxenutbildning inklusive SFI, mottagande av nyanlända och kompetensförsörjning. Mot denna bakgrund är frågan om vem som har det statliga tillväxtansvaret relevant för kommunerna och särskilt hur denna aktör arbetar i länet.

<u>Vad är landstingets mål med förslaget?</u>
Det saknas en tydlig målbild för regionbildningen. En sådan skulle underlätta förståelsen av landstingets vilja och ambition bakom ansökan.

<u>Hur involveras kommunerna?</u>
I remissen sägs ”*För att landstinget ska kunna fullgöra ett regionalt utvecklingsansvar krävs en utökad samverkan såväl med enskilda kommuner som med deras samverkansorgan KSL och de andra kommunala samverkansorgan som finns i länet*”. I remissen saknas en beskrivning av vilka områden en utökad samverkan ska omfatta och hur den ska förverkligas.

Remissen betonar vidare att ”*Kommunerna är tillsammans den klart viktigaste offentliga aktören för regionens utveckling*”. De lokala förutsättningarna varierar mycket inom regionen. Det avspeglas tydligt i arbetsmarknad och näringslivsstruktur, men även när det gäller tillgången till offentlig service från såväl stat som landsting. De varierande förutsättningarna bör därför prägla det regionala utvecklingsarbetets olika delar, såsom transportinfrastruktur, kollektivtrafik, samhällsplanering och bostadsbyggande, integration, kultur, miljö, arbetsmarknad och andra strategiska frågor.

Landstingets förmåga att inkludera hela regionen i arbetet avgör hur framgångsrikt det re-gionala utvecklingsarbetet blir. Att ta hänsyn till inomregionala skillnader har stor betydelse för regionens legitimitet och positiva utveckling. Därför är det viktigt att det lokala perspektivet och förutsättningarna ges utrymme i de regionala processerna. Det måste vara ett vitalt intresse för det regionala organet att de kommunala företrädarna deltar i och får inflytande över det regionala utvecklingsarbetet.

Det finns olika organisatoriska lösningar i andra regioner för hur man inkluderar kommunerna i det regionala utvecklingsarbetet och stärker samarbetet mellan kommuner och landsting. I remissen står det att ”*Det skulle kunna övervägas att formalisera samverkan mellan kommunerna och den direktvalda regionen*”. En regionbildningsprocess bör inledas med en gemensam dialog mellan landstinget och länets kommuner. Syftet bör vara att utarbeta och fastställa samverkansformer som är ändamålsenliga utifrån regionens förutsättningar och struktur.

Vilka förutsättningar får tillväxtfrågorna inom landstinget?
Landstinget skriver ”*För Stockholms läns landstings del skulle geografin bli densamma som tidigare och de organisatoriska förändringarna behöver inte bli omfattande, eftersom det rör sig om en ren överföring av uppgifter från stat till region, från länsstyrelse till landsting. Däremot skulle övergången till region kräva en förändring av landstingets självbild. Den externa kommunikationen av landstingets roll och uppgifter påverkas givetvis också*.”

De regionala utvecklingsfrågorna behöver drivas konsekvent och uthålligt för en fortsatt stark utveckling av Stockholmsregionen. Erfarenheter från andra regionbildningar tyder på att det regionala utvecklingsansvaret riskerar att bli en isolerad fråga i skuggan av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Det är oklart om landstinget ser regionbildningen som en viktig möjlighet att ta ett ökat ansvar för regionens utveckling i bred bemärkelse eller och regionbildningen är mer begränsad ur landstingets perspektiv. Landstinget behöver göra tydligt för kommunerna hur tillväxtuppdraget är tänkt att integreras i landstingets styrsystem och organisation.

Samlat ansvar för regional planering och regional utveckling
Ett samlat ansvar hos landstinget för regional planering och regional utveckling bör bidra till tydlighet och ett stärkt hållbarhetsperspektiv. Att det blir en aktör mindre i det

regionala utvecklingsarbetet kan öka effektiviteten jämfört med den idag något otydliga ansvarsfördelningen.

Ett samlat ansvar hos landstinget kan samtidigt hämmas av otydlighet mellan statens och landstingens/regionernas ansvar. Det regionala tillväxtansvar som remissen avser är trots allt ett statligt delegerat ansvar som idag regleras genom regleringsbrev.

Kommunerna ansvarar för tillväxtfrågor i ett brett perspektiv och med ett eget mandat, t ex byggande av bostäder och annan samhällsinfrastruktur, utbildning och näringslivsfrågor. Kommunernas planeringsansvar får inte bli otydligt genom att fler nivåer drar i samma frågor. Det riskerar att försena bostadsbyggande och andra strategiska processer.

Remissen pekar på att regionbildningen skulle ge landstinget ”*en permanent samlande roll i infrastrukturplaneringen*”. Detta är en viktig fråga för både landstinget och kommunerna. Landstinget svarar för länets kollektivtrafik som är en stark intressent när resurserna fördelas inom länsplanen.

Det är helt nödvändigt att länsplanen svarar upp mot de samlade behoven i regionen. I ett kommunalt perspektiv är det särskilt angeläget att säkerställa avvägningen i planeringsprocessen mellan satsningar på vägnätet i relation till satsningar på spårbunden trafik. God kollektivtrafik drivs både på spår och på vanliga vägar. Det går heller inte att bortse från att merparten av Stockholmsregionens varuförsörjning även i fortsättningen kommer att ske på regionens vägar, när väl varorna har nått regionen oavsett om detta sker per järnväg eller per båt.

<u>En statlig myndighet eller ett direktvalt politiskt styrt organ?</u>
Kommunerna värnar den kommunala självstyrelsen, vilket stöder grundinställningen att regionala och lokala utvecklingsfrågor bör hanteras av ett direktvalt politiskt organ i stället för av en statlig myndighet. Länsstyrelsen driver i många avseenden ett bra tillväxtarbete men måste samtidigt ta hänsyn till den nationella politiken och statliga uppdrag inom andra områden.

Landstinget skriver att det i storstadsregionen verkligen behövs ”*en erkänd, stark och välfungerande regional företrädare*”. Kommunerna tar ett brett ansvar och samverkar gärna med andra organisationer när så krävs för att förbättra för medborgare och näringsliv. Kommunerna vill inte bli företrädda utan att ha gett sitt mandat. För att en regionbildning i Stockholms län ska bli lyckosam behöver förtroendet mellan kommunerna och landstinget utvecklas och vårdas genom konkret samverkan och ömsesidig respekt. Därför är det mycket viktigt att de frågor om kommunernas medverkan i tillväxtarbetet och vilka förutsättningar arbetet får inom landstinget, som nämnts ovan, får en genomtänkt lösning om vilken enighet måste råda mellan landstinget och kommunerna.

Bengt Svenander

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliet	2016-01-18	KS 2015/510	
Handläggare			
Görel Wentz, Rebecca Band			

Laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07 att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer – Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 28079-15

Sammanfattning

Christina Hassila har överklagat beslutet av kommunfullmäktige 2015-12-07, § 256, att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer (FHK). Förvaltningsrätten har förelagt kommunen att yttra sig senast 2016-02-22.

Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar att klaganden gör gällande att kommunfullmäktige beslutade att avslå borgensansökan på grund av att föreningen inte har någon barn- och ungdomsverksamhet, trots att samtliga tidigare instanser hade föreslagit att kommunfullmäktige skulle bifalla borgensansökan. Vidare anser klaganden att kommunen borde ha informerat FHK om att ansökan skulle avslås på grund av avsaknaden av barn- och ungdomsverksamhet samt att ärendet skulle avgöras genom votering. Klaganden anser slutligen att ärendet skulle ha återremitterats till kultur- och fritidsnämnden.

I kommunstyrelseförvaltningens förslag till yttrande framhålls att ärendet har beretts och beslutats i vederbörlig ordning samt att inte någon av de omständigheter som klaganden har anfört kan läggas till grund för att upphäva kommunfullmäktiges beslut enligt 10 kap 8 § kommunallagen. I det föreslagna yttrandet yrkar kommunen därför att förvaltningsrätten ska ogilla överklagandet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen antar det föreslagna yttrandet som sitt eget.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till yttrande, daterat 2016-01-18

- Föreläggande från förvaltningsrätten i Stockholm, inklusive Christina Hassilas överklagande

- Kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07, § 256, inklusive voteringsresultat

- Kommunstyrelsens beslut 2015-11-23, § 285, inklusive eget förslag från Moderaterna, Liberalerna (tidigare Folkpartiet) och Kristdemokraterna

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2015-10-21, § 79, inklusive tjänsteskrivelse daterad 2015-10-14

- Ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer, inklusive komplettering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen antar kommunstyrelseförvaltningens yttrande som sitt eget.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För kännedom: Förvaltningsrätten i Stockholm

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

2016-01-18
Dnr KS 2015/510

Görel Wentz
Kommunjurist

Rebecca Band
Biträdande kommunjurist

Laglighetsprövning av kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07 att avslå ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer – Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 28079-15

Bakgrund

Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2015-10-21, § 79, att föreslå kommunfullmäktige att godkänna ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer (FHK) om borgensbeloppet 2,0 mnkr. (Bilaga A)

Kommunstyrelsen behandlade ärendet 2015-11-23, § 285. Vid sammanträdet lämnade Moderaterna, Liberalerna (tidigare Folkpartiet) och Kristdemokraterna ett eget förslag med innebörden att kommunstyrelsen skulle föreslå kommunfullmäktige att avslå FHK:s borgensansökan. Kommunstyrelsen beslutade dock i enlighet med förslaget från kommunstyrelseförvaltningen och kommunalrådsberedningen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att Haninge kommun ingår borgen såsom för egen skuld för FHK:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,0 mnkr, med vissa villkor. Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas ledamöter reserverade sig mot beslutet. (Bilaga B)

Kommunfullmäktige behandlade ärendet 2015-12-07, § 256. Under debatten i fullmäktige yrkade ledamöter från Socialdemokraterna och Miljöpartiet att FHK:s borgensansökan skulle bifallas. Ledamöter från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna yrkade att FHK:s borgensansökan skulle avslås. Vid ärendets avgörande begärdes votering och resultatet av omröstningen blev att 30 ledamöter röstade för att bifalla ansökan och att 31 ledamöter röstade för att avslå ansökan. Kommunfullmäktiges beslut innebar följaktligen att FHK:s borgensansökan avslogs. (Bilaga C)

Klagande

Christina Hassila har överklagat beslutet av kommunfullmäktige 2015-12-07 (§ 256) att avslå ansökan om borgen från FHK.

Överklagandeskrift

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterrassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00
Fax/e-post haningekommun@haninge.se

Kommunen uppfattar att klaganden gör gällande att kommunfullmäktige beslutade att avslå borgensansökan på grund av att föreningen inte har någon barn- och ungdomsverksamhet, trots att samtliga tidigare instanser hade föreslagit att kommunfullmäktige skulle bifalla borgensansökan. Klaganden anser vidare att kommunen borde ha informerat FHK om att ansökan skulle avslås på grund av avsaknaden av barn- och ungdomsverksamhet samt om att ärendet skulle avgöras genom votering. Klaganden anser också att ärendet skulle ha återremitterats till kultur- och fritidsnämnden.

Kommunens yrkande
Förvaltningsrätten ska ogilla överklagandet.

Bemötande av klagandens påståenden
Av den bakgrund som kommunen ovan har redogjort för framgår att ärendet har beretts i vederbörlig ordning. Precis som klaganden anför har kommunfullmäktige fattat ett beslut som går emot vad tidigare instanser i kommunen har föreslagit. Fullmäktige är en politiskt vald församling med 61 ledamöter som har var sin röst. Fullmäktige är inte bundet att besluta i enlighet med de förslag som kommunstyrelsen presenterar. Detta innebär att även om ett ärende är berett på vederbörligt sätt, så går det inte att med säkerhet förutsäga hur fullmäktige kommer att besluta. I sammanhanget kan dessutom nämnas att den aktuella mandatfördelningen i fullmäktige och i nämnderna i Haninge är sådan att utgången av ett visst ärende kan vara särskilt svår att förutsäga. Den politiska koalition som har majoritet i nämnderna har det inte i kommunfullmäktige.

Vad gäller motiveringen till det överklagade beslutet, framfördes under den föregående debatten ett flertal argument för eller emot bifall till borgensansökan, bland annat frågan om barn- och ungdomsverksamhet. Fullmäktiges beslut har dock enbart innebörden att FHK:s borgensansökan avslås.

I frågan om återremittering vill kommunen påpeka att ett ärende återremitteras till kommunstyrelsen om det begärs av minst en tredjedel av ledamöterna i fullmäktige. Någon sådan begäran framfördes inte under behandlingen av det aktuella ärendet.

När det gäller votering, så genomförs votering i ett ärende om en eller flera ledamöter begär detta under kommunfullmäktiges sammanträde. Det går inte att på förhand säga om ett ärende kommer att avgöras med votering.

Kommunen anser sammanfattningsvis att ärendet har beretts i vederbörlig ordning och att i övrigt inte någon av de omständigheter som klaganden har anfört kan läggas till grund för att upphäva det överklagade beslutet enligt 10 kap 8 § kommunallagen.

Bilagor
A Kultur- och fritidsnämndens beslut 2015-10-21, § 79, inklusive tjänsteskrivelse daterad 2015-10-14
B Kommunstyrelsens beslut 2015-11-23, § 285, inklusive eget förslag från Moderaterna, Liberalerna (tidigare Folkpartiet) och Kristdemokraterna
C Kommunfullmäktiges beslut 2015-12-07, § 256, inklusive voteringsresultat

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

FÖRELÄGGANDE
2016-01-11

Aktbilaga 4

Mål nr.
28079-15 Avdelning 33
Anges vid kontakt med domstolen

Haninge kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
136 81 Haninge

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -01- 13
Dnr. KS 2015/510

Christina Hassila ./. Haninge kommun
angående **laglighetsprövning enligt kommunallagen**

Ni ska yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 1.

Yttrandet ska vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 22 februari 2016**.

Om Ni inte yttrar Er kan målet ändå avgöras.

Använd helst bara ett sätt att svara (via antingen vanlig post, e-post eller fax). Adresser finns nedan.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Rebecca Ört
Telefon direkt 08-561 68002

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -01- 13
Dnr, KS 2015/510

2601
FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM
2015 12 28
2015 -12- 28
Målnr: 28079-15
Aktbil: 1 Avd. 33

Till Förvaltningsrätten i Stockholm

Överklagan av

beslutsprocess på Kommunfullmäktigemötet i Haninge, den 7 december 2015

ang. §256 : Ansökan om borgen från Föreningen HaningeKonstnärer (FHK).

Vid ett tidigare beslut ställde sig Kultur-och fritidsförvaltningen positiv till föreningens verksamhet, som pågått utan uppehåll under 30 år. Kommunstyrelseförvaltningen, som granskat föreningens ekonomi, gör bedömningen att föreningen uppfyller de ekonomiska kraven för kommunal borgen.

Kommunstyrelseförvaltningen har därför inget att erinra om kommunal borgen, vilket Haningekommun kan bevilja i speciella fall. (Haninge Kommun har tidigare gått i borgen för en tennisförening). *Det står inget om att barn- och ungdomsverksamhet är en förutsättning.*

Kommunalrådsberedningen beslutar enligt Kultur-och fritidsnämndens förslag om kommunal borgen för FHK.

I Kommunfullmäktige, däremot, blev det avslagsyrkan (M, KD, L, SD). Votering genomfördes med röstresultat 31 nej- mot 30 ja-röster. *Orsak: föreningen har ingen barn-och ungdomsverksamhet.* Dessa ledamöter hade ju tidigare beslutat att stödja FHK:s ansökan! Vi anser att ärendet skulle ha tagits tillbaka till Kultur- och fritidsförvaltningen om man ansåg att det fanns oklarheter, och att FHK, borde ha blivit informerade om detta. Vi borde också ha blivit informerade om att ärendet skulle gå till votering.

Vi anser att beslutet är mycket oväntat och överraskande; först fattar man ett positivt beslut i nämnden, men vid fullmäktigemötet ångrar man samma beslut.

Vi, FHK, uppfattar att ärendet inte behandlats rätt, och ber Förvaltningsrätten att granska detta.

Med vänliga hälsningar

Styrelsen för Föreningen HaningeKonstnärer

gm ordförande

Christina Hassila foreningenhaningekonstnarer@gmail.com

Söderbyvägen 9

137 57 Tungelsta tel. 08-500 307 88 mob. 0704 756638

Dnr KS 2015/510

§ 256 Ansökan om borgen från föreningen Haninge Konstnärer

Sammanfattning

Föreningen Haninge Konstnärer har lämnat in en ansökan om kommunal borgen på 2 mnkr.

Föreningen Haninge Konstnärer har planer på att köpa en bostadsrättslokal i brf ”Kyrkskolan Klockarlötsvägen 26” som är belägen vid Österhaninge kyrka. Föreningen hyr idag dessa lokaler och nuvarande ägaren till lokalerna har aviserat att han vill sälja lokalen till föreningen. Ateljélängan innehåller förutom ett galleri också 10 stycken ateljéer där konstnärer har möjlighet att hyra in sig. En extern värdering är gjord 2015-01-14 och det bedömda marknadsvärdet var då 2,8 mnkr.

Föreningen har i bank fått ett lånelöfte om 2 mnkr under förutsättning att kommunen går i borgen för hela beloppet.

Förvaltningens synpunkter

I underlaget till kultur- och fritidsnämnden har kommunstyrelseförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen skrivit fram ett gemensamt underlag för beslutet. Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till föreningens verksamhet och kommunstyrelseförvaltningen, som har granskat föreningens ekonomi, gör bedömningen att föreningen uppfyller de ekonomiska kraven. Efter två år med underskott, beroende på reperationer, har föreningen åter positivt resultat. Det finns en tillgång i kassan (tidigare upparbetade resultat) och vid ett köp kommer föreningens ekonomiska förutsättningar att vara lika som idag eller något bättre.

Kommunstyrelseförvaltningen har därför inget att erinra mot kultur- och fritidsnämndens förslag att godkänna ansökan om borgen.

Beträffande borgensavgift föreslår kommunstyrelseförvaltningen en engångsavgift på 1 % av borgensbeloppet, om inte säkerhet lämnas som täcker borgensbeloppet. Om säkerheten inte täcker hela borgensbeloppet utgår avgift på mellanskillnaden. Därutöver

utgår en årlig borgensavgift på 0,25 procent av kvarstående skuldbelopp vid utgången av avgiftsåret.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2015-10-21 § 79.

- Tjänsteutlåtande 2015-10-14 ”Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer om kommunal borgen”.

- Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer daterad 2015-08-05.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Tobias Hammarberg (L) yrkar avslag enligt eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga). Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt avslagsyrkandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna och ställer de två förslagen mot varandra. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår borgen såsom för egen skuld för Föreningen Haninge Konstnärers låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,0 mnkr.
2. Haninge kommuns borgensåtagande tidsbegränsas till 2025-12-31.
3. En engångsavgift på 1 procent tas ut på borgensbeloppet om inte säkerhet lämnas som täcker borgensbeloppet. Om säkerheten inte täcker hela borgensbeloppet utgår avgift på mellanskillnaden.

4. Borgensavgift skall årligen utgå på utestående belopp i enlighet med vid för var tid gällande beslut om borgensavgifter i Haninge kommun, för närvarande 0,25 procent per år.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson - samtliga M, Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Meeri Wasberg (S) yrkar med instämmande av Mehmet Coksürer (MP) och Christer Erlandsson (S) bifall till kommunstyrelsens förslag.

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Pia Lublin (L), Marie Litholm (KD), Sven Gustafsson (M) och Michael Fridebäck (M) att kommunstyrelsens förslag avslås.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut - kommunstyrelsens förslag samt förslaget att avslå kommunstyrelsens förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att fullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Följande voteringsproposition läses upp och godkänns: ”Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej beslutar fullmäktige att avslå kommunstyrelsens förslag.” Omröstning sker med voteringsanläggning och resultatet av omröstningen är 30 ja-röster mot 31 nej-röster. (Omröstningsresultat, se bilaga.)

Ordföranden konstaterar att omröstningsresultatet innebär att kommunfullmäktige beslutar att avslå kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunstyrelsens förslag avslås.

Reservationer

Meeri Wasberg, Sepideh Erfani, Göran Svensson, Ove Schramm, Anders Nordlund, Maria Fägersten, Mikko Svensson, Barbro Nordgren, Göran Eriksson, Yosefin Janabi, Joakim Spångberg,

Gunnel Trelje, Tomas Jensen, Margareta Bernhardsson, Christer Erlandsson, Maria Levin, Kerstin Hedin, Linda Wilén, Jorge Galvéz och Kenneth Forsberg - samtliga (S) - Mehmet Coksürer, Acer Tuncer och Sahir Drammeh - samtliga (MP) - samt Petri Salonen och Ulla-Britt Öhman - båda (C) - reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Föreningen Haninge Konstnärer, kultur- och fritidsnämnden

Haninge kommunfullmäktige: VOTERINGSRESULTAT

- -

Votering: § 154 Andvkan om horgen från fvreningen Haninge b ondtnärer 1sy5-y1-sc

- -

Totalt 20A6: 8s
Totalt 2NE06: 8y
Totalt 2AVST. R6: s
Totalt 27R. NVARAN[E6: s

8ys41sJStrvmherg] ernt 3S[ÅäErdätter F annerd 0ennDÅ- NE0
8Wys8yJb arlfel(t] irgitta 3F Å- NE0
M1sW1yJ(e) en(el Gilhert 3F Å- NE0
M1yyyM1Valterddon b ennertK3S[Å- NE0
MM4y1M1F attddon F atd 3F Å- NE0
M3sM4BJLuhlin 9ia 379Å- NE0
M3s51sJLarddon b Pell 3F Å- NE0
M3scyyJTrelPe Gunnel 3SÅäErdätter Erlan(ddon Ann-j Kridtine Å- 0A
M4sMy8JErlan(ddon j Kridter 3SÅ- 0A
M1sBysJNor(gren] arhro 3SÅäErdätter Haaf AnnettÅ- 0A
MBs5ycJSCenddon Gvran 3SÅ- 0A
MBsc1BJ] ernKar(ddon F argareta 3SÅ- 0A
5ss5s1JHe(in b erdtin 3SÅäErdätter [rammeKSaitÅ- 0A
5ysWy5J(e 9ourhaiö-Lun(in F arietta 3F Å- NE0
58s1yM1x Kman Ulla-] ritt 3j Å- 0A
5M4M45JLeCin F aria 3SÅäErdätter Larhi LatifaÅ- 0A
54s58yJReunanen Ali 3F ÅäErdätter Laddnäd [anielÅ- NE0
54scy4Jj ilgin Nafi 3VÅ- 0A
54ys18J[rammeKSaKir 3F 9Å- 0A
5WsWyM1GÖlCeY0orge 3SÅ- 0A
4ss511Jb arlddon ECa 3S[ÅäErdätter F annerd ECaÅ- NE0
4sys1WJ7ordherg ü Conne 3S[ÅäErdätter Adkling [ennidÅ- NE0
41s5s8Jj okdárer F eKmet 3F 9Å- 0A
41scyM1SzKramm OCe 3SÅäErdätter) edtlun(. daÅ- 0A
4M4M4WJb rDlhorn 0oazKim 3b [Å- NE0
4M4Bs8J7ordherg b ennetK3SÅ- 0A
45s111JF oddherg F artina 3F Å- NE0
45yss5JErikddon Gvran 3SÅ- 0A
44sy8sJGudtafddon SCen 3F Å- NE0
44s1sM1b Pellin F ikael 3F Å- NE0
44sWsM1LitKolm F arie 3b [Å- NE0
44sB1yJNor(lun(An(erd 3SÅ- 0A
4cs5y4JSCenddon F ikko 3SÅ- 0A

4WJ1s8J Ragnar Anna 3-Å- NE0
cssysyJ Tunzer Azer 3F 9ÅErdätter SCendk 0oKanÅ- 0A
csscsM Erfani Sepi(eK3SÅ- 0A
csyyyM SCenddon Henrik 3S[Å- NE0
csy1s1J 7ri(ehäzk F izKael 3F Å- NE0
csy11BJ 7ägerdten F aria 3SÅ- 0A
cysW1J [ogru Se(at 3F Å- NE0
cyy11WJ Hammarherg Tohiad 379Å- NE0
c1s8yWJ b Pellin 9ernilla 3F Å- NE0
c8y1yM) adherg F eeri 3SÅ- 0A
cMy1yWJ Andtrell Aleöan(ra 3F Å- NE0
c5s1y4J Hallherg b ridtina 379Å- NE0
c5yyyM Siöten Sara 3F Å- NE0
c4sMyM) ilén Lin(a 3SÅ- 0A
c4s51WJ Lin(efPär(j Kridtian 3S[Å- NE0
c4scs8J Salonen 9etri 3j Å- 0A
cBs518J Reinemar F arianne 3-Å- NE0
cBy115J] ernKar(ddon F attiad 3RSÅ- 0A
Ws815J 0anahi ü odefin 3SÅ- 0A
WWsM1J Erikddon b ridtoffer 3F Å- NE0
WWyssWJ 0enden Tomad 3SÅ- 0A
W4sy11J Skånherg Samuel 3VÅ- 0A
W4sWy8J Go(ing 0oakim 3F Å- NE0
Wcs81sJ b lozkKoff GudtaC 379ÅErdätter Hellmark 0eanetteÅ- NE0
WBs518J OCdiannikoC ToCe 3VÅ- 0A
WBsWcJ Tomiz F arin 3F Å- NE0
WBsByWJ Spångherg 0oakim 3SÅ- 0A
BssBscJ [erkert-Rodenherg Ruhen 3RSÅErdätter RigneDTKvrnhlom LinaÅ- 0A

Dnr KS 2015/510

§ 285 Ansökan om borgen från föreningen Haninge Konstnärer

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Föreningen Haninge Konstnärer har lämnat in en ansökan om kommunal borgen på 2 mnkr.

Föreningen Haninge Konstnärer har planer på att köpa en bostadsrättslokal i brf ”Kyrkskolan Klockarlötsvägen 26” som är belägen vid Österhaninge kyrka. Föreningen hyr idag dessa lokaler och nuvarande ägaren till lokalerna har aviserat att han vill sälja lokalen till föreningen. Ateljélängan innehåller förutom ett galleri också 10 stycken ateljéer där konstnärer har möjlighet att hyra in sig. En extern värdering är gjord 2015-01-14 och det bedömda marknadsvärdet var då 2,8 mnkr.

Föreningen har i bank fått ett lånelöfte om 2 mnkr under förutsättning att kommunen går i borgen för hela beloppet.

Förvaltningens synpunkter

I underlaget till kultur- och fritidsnämnden har kommunstyrelseförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen skrivit fram ett gemensamt underlag för beslutet. Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till föreningens verksamhet och kommunstyrelseförvaltningen, som har granskat föreningens ekonomi, gör bedömningen att föreningen uppfyller de ekonomiska kraven. Efter två år med underskott, beroende på reperationer, har föreningen åter positivt resultat. Det finns en tillgång i kassan (tidigare upparbetade resultat) och vid ett köp kommer föreningens ekonomiska förutsättningar att vara lika som idag eller något bättre.

Kommunstyrelseförvaltningen har därför inget att erinra mot kultur- och fritidsnämndens förslag att godkänna ansökan om borgen.

Beträffande borgensavgift föreslår kommunstyrelseförvaltningen en engångsavgift på 1 % av borgensbeloppet, om inte säkerhet

lämnas som täcker borgensbeloppet. Om säkerheten inte täcker hela borgensbeloppet utgår avgift på mellanskillnaden. Därutöver utgår en årlig borgensavgift på 0,25 procent av kvarstående skuldbelopp vid utgången av avgiftsåret.

Underlag för beslut

- Protokoll kultur- och fritidsnämnden 2015-10-21 § 79.

- Tjänsteutlåtande 2015-10-14 ” Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer om kommunal borgen”.

- Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer daterad 2015-08-05.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår borgen såsom för egen skuld för Föreningen Haninge Konstnärers låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,0 mnkr.
2. Haninge kommuns borgensåtagande tidsbegränsas till 2025-12-31.
3. En engångsavgift på 1 procent tas ut på borgensbeloppet om inte säkerhet lämnas som täcker borgensbeloppet. Om säkerheten inte täcker hela borgensbeloppet utgår avgift på mellanskillnaden.
4. Borgensavgift skall årligen utgå på utestående belopp i enlighet med vid för var tid gällande beslut om borgensavgifter i Haninge kommun, för närvarande 0,25 procent per år.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Marie Litholm (KD) och Tobias Hammarberg (L) yrkar avslag enligt eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (bilaga). Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag samt avslagsyrkandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna och ställer de

två förslagen mot varandra. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår borgen såsom för egen skuld för Föreningen Haninge Konstnärers låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,0 mnkr.
2. Haninge kommuns borgensåtagande tidsbegränsas till 2025-12-31.
3. En engångsavgift på 1 procent tas ut på borgensbeloppet om inte säkerhet lämnas som täcker borgensbeloppet. Om säkerheten inte täcker hela borgensbeloppet utgår avgift på mellanskillnaden.
4. Borgensavgift skall årligen utgå på utestående belopp i enlighet med vid för var tid gällande beslut om borgensavgifter i Haninge kommun, för närvarande 0,25 procent per år.

Reservationer

Martina Mossberg, Alexandra Anstrell, Sven Gustafsson - samtliga M, Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

_____

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Föreningen Haninge Konstnärer, kultur- och fritidsnämnden

Eget förslag

§ 11
Kommunstyrelsen
2015-11-23

Ansökan om borgen från föreningen Haninge konstnärer
I kommunens borgenspolicy stadgas att borgen kan lämnas till föreningar och organisationer som verkar inom eller för kommunen. Detta ska göras efter särskild prövning. Vidare anges att stöd i form av borgen endast får ges för sådan verksamhet som kommunen kompetensenligt skulle kunna bedriva i egen regi. Det framgår också att prövningen ska ske restriktivt, samt att borgensåtaganden för allmännyttiga ideella och ekonomiska föreningar ska företrädesvis avse förening/organisation som bedriver verksamhet som främjar kommunens invånare.

En kommunal borgen för kulturverksamhet bör liksom för idrottsverksamhet falla inom den kommunala kompetensen. Frågan är om en kommunal borgen i detta fall är förenligt med övriga krav i Haninge kommuns borgenspolicy. En bedömning om verksamheten främjar kommunens invånare är subjektiv, men en grundförutsättning bör ändå vara att verksamheten nyttjas av en stor andel invånare, genom besök eller medlemskap. Föreningen har enligt egna uppgifter 150 medlemmar, och verksamheten består av ett antal konstnärsintresserade som förutom ateljéverksamhet och konstutställningar också bedriver kaféverksamhet och hyr ut festlokal i den byggnad som föreningen avser att köpa. Det bedrivs ingen ungdomsverksamhet som ger rätt till stöd från kultur- och fritidsnämnden i form av nolltaxa och byggnaden befinner sig på Haninges landsbygd. Det finns ett stort antal föreningar av denna karaktär i kommunen som drivs runt ett fritidsintresse med inriktning på musik, dans eller någon form av konstnärligt intresse. Även om det inte finns någon ekonomisk risk för kommunen i detta ärende bör risken för att många liknande föreningar vill använda kommunen som borgensman tas i beaktande.

Bedömningen när det gäller ideella föreningar ska vara restriktiv.
Vid en samlad bedömning kan föreningens verksamhet inte antas gynna kommunens invånare i någon större omfattning eller på något annat sätt bidra till att kommunens planering för lokaler för framför allt ungdomsverksamhet underlättas. Risken för att ett beviljande av borgen skulle få prejudicerande effekt för många liknande föreningar är också stor. Därför bör ansökan om kommunalt borgensåtagande avslås.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Ansökan från föreningen Haninge konstnärer om kommunal borgen avslås

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (FP) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

Beslutande organ
Kultur-och fritidsnämnden

Dokumenttyp
Protokollsutdrag

Sida
1 (2)

Sammanträdesdatum
2015-10-21

Dnr KOFN 2015/161

§ 79 Remiss: Ansökan om borgen från Föreningen Haninge Konstnärer

Sammanfattning

Föreningen Haninge Konstnärer har lämnat in en ansökan om kommunal borgen på 2 mnkr.

Föreningen Haninge Konstnärer har planer på att köpa en bostadsrättslokal i brf ”Kyrkskolan Klockarlötsvägen 26” som är belägen vid Österhaninge kyrka. Föreningen hyr idag dessa lokaler och nuvarande ägaren till lokalerna har aviserat att han vill sälja lokalen till föreningen. Ateljélängan innehåller förutom ett galleri också 10 stycken ateljéer där konstnärer har möjlighet att hyra in sig. En extern värdering är gjord 2015-01-14 och det bedömda marknadsvärdet var då 2,8 mnkr.

Föreningen har fått i bank fått ett lånelöfte om 2 mnkr under förutsättning att kommunen går i borgen för hela beloppet.

Förvaltningens synpunkter

Kultur- och fritidsförvaltningen är positivt inställd till Haninge Konstnärernas verksamhet. Föreningen har i många är verkat i Österhaninge där de bedriver en välkänd verksamhet som ger många konstnärer tillgång till en lokal att verka i, möjligt erfarenhetsutbyte samt social samvaro. Dessutom arrangerar föreningen utställningar och andra aktiviteter som kommer allmänheten till gagn. Eftersom förvaltningen prioriterar barn- och ungdomsverksamhet är däremot verksamheten inte av den arten att förvaltningen stödjer den rent ekonomiskt genom så kallad nolltaxa men ställer sig positiv till att stödja verksamheten genom ett borgensåtagande. Detta utifrån vad som anges ovan och ekonomiavdelningens bedömning.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att föreningen har en stabil ekonomi. Efter två år med underskott, beroende på reperationer, har föreningen åter positivt resultat. Det finns en tillgång i kassan (tidigare upparbetade resultat) och vid ett köp kommer föreningens ekonomiska förutsättningar att vara lika som

idag eller något bättre. Föreningens budget 2015 visar en fortsatt stabil ekonomi. Den risken som finns i föreningen är att föreningen inte kan hyra ut de 10 ateljéerna och att den då får tomställda lokaler.

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelseförvaltningen ur ett ekonomiskt perspektiv tillstyrker att ge Föreningen Haninge Konstnärer en borgen på 2,0 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2015-10-14 – Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer om kommunal borgen.

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Föreningen Haninge Konstnärers ansökan om borgensbeloppet 2 000 tkr godkänns.

Överläggningar i arbetsutskottet

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till nämnden utan eget ställningstagande.

Nämndens beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Föreningen Haninge Konstnärers ansökan om borgensbeloppet 2 000 tkr godkänns.

_____

Expedieras: Akt, KS

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

14 oktober 2015

Jörn Karlsson
ekonomidirektör, kommunstyrelseförvaltningen

Maria Lindeberg
förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen

Ansökan från Föreningen Haninge Konstnärer om kommunal borgen

Bakgrund

Föreningen Haninge Konstnärer har lämnat in en ansökan om kommunal borgen på 2 mnkr.

Föreningen Haninge Konstnärer har planer på att köpa en bostadsrättslokal i brf ”Kyrkskolan Klockarlötsvägen 26” som är belägen vid Österhaninge kyrka. Föreningen hyr idag dessa lokaler och nuvarande ägaren till lokalerna har aviserat att han vill sälja lokalen till föreningen. Ateljélängan innehåller förutom ett galleri också 10 stycken ateljéer där konstnärer har möjlighet att hyra in sig. En extern värdering är gjord 2015-01-14 och det bedömda marknadsvärdet var då 2,8 mnkr.

Föreningen har fått i bank fått ett lånelöfte om 2 mnkr under förutsättning att kommunen går i borgen för hela beloppet.

Kultur- och fritidsförvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positivt inställd till Haninge Konstnärernas verksamhet. Föreningen har i många är verkat i Österhaninge där de bedriver en välkänd verksamhet som ger många konstnärer tillgång till en lokal att verka i, möjligt erfarenhetsutbyte samt social samvaro. Dessutom arrangerar föreningen utställningar och andra aktiviteter som kommer allmänheten till gagn. Eftersom förvaltningen prioriterar barn- och ungdomsverksamhet är däremot verksamheten inte av den arten att förvaltningen stödjer den rent ekonomiskt genom så kallad nolltaxa men ställer sig positiv till att stödja verksamheten genom ett borgensåtagande. Detta utifrån vad som anges ovan och ekonomiavdelningens bedömning.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Kommunal borgen

Allmänt innebär ett borgensåtagande att kommunen övertar hela den risk som bankerna annars tar. Det betyder att kommunen måste göra den riskbedömning bankerna normalt gör, före det att borgen tecknas. Skulle kommunen behöva infria ett borgensåtagande mot banken kommer kommunen att i sin tur kräva kapitalet från

föreningen, s.k. regressrätt. Om inte föreningen kan fullgöra sina åtaganden mot banken så kan det bli svårt för kommunen att få något från föreningen om kommunen inte har någon säkerhet för borgensåtagandet.

För att ge borgen till en förening finns det formella regler enligt kommunens borgenspolicy. Dessa är:
- att föreningen driver verksamhet som främjar kommunens invånare
- kommunen skall göra en analys/bedömning av den risk som borgensåtagandet medför för kommunen (affärsmässiga och finansiella risker)
- överväga om det finns något som kommun kan ta i säkerhet för borgensförbindelsen
- riskavgifter för borgensåtagandet

Kommunstyrelseförvaltningen har gått igenom föreningens årsredovisningar från de tre senaste åren. Dessa visar:

År	Resultat (tkr)	Omsättning (tkr)	Kassa (tkr)	Soliditet (%)
2012	- 49	394	249	91
2013	- 118	343	147	52
2014	8	459	143	47

Under de senaste åren har föreningen gått från negativa resultat till ett positivt resultat 2014. 2012 och 2013 förklaras underkotten av att det gjordes större reperationsarbeten i lokalerna. Föreningen har idag inga anläggningstillgångar.

Den största enskilda kostnaden är lokalhyran för lokalerna i ateljélängan. (utfall 2014 237 tkr). Dessa hyrs idag in för att sedan, till stor del, hyras ut till konstnärer. Den risken som finns i föreningen är att föreningen inte kan hyra ut de 10 ateljéerna och att den får tomställda lokaler.

Vid ett köp av bostadsrättslokalen kommer hyran som betalas i dag att bytas ut till en räntekostnad och amortering/avskrivning. Vid en amortering på 40 år och en räntekostnad på 3 % kommer kostnaden att vara 110 tkr per år för lånet. Till detta kommer hyran till bostadsrättsföreningen 125 tkr. Totalt blir detta 235 tkr, vilket är i samma nivå som föreningen betalar idag. Om räntesatsen blir lägre än 3 % finns ett utrymme för föreningen att öka amorteringstakten och därigenom minska kostnaden framöver. Föreningen får alltså samma eller något bättre ekonomiska förutsättningar för sin verksamhet vid ett köp av bostadsrättslokalen.

Föreningen har lämnat en budget för 2015. Den visar på en ekonomi i balans, dvs kostnaderna är lika med intäkterna. I denna kalkyl räknar föreningen med ett visst utrymme för oförutsedda händelser.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att föreningen har en stabil ekonomi. Efter två år med underskott, beroende på reperationer, har föreningen åter positivt resultat. Det finns en tillgång i kassan (tidigare upparbetade resultat) och vid ett köp kommer föreningens ekonomiska förutsättningar att vara lika som idag eller något

bättre. Föreningens budget 2015 visar en fortsatt stabil ekonomi. Den risken som finns i föreningen är att föreningen inte kan hyra ut de 10 ateljéerna och att den då får tomställda lokaler.

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelseförvaltningen ur ett ekonomiskt perspektiv tillstyrker att ge Föreningen Haninge Konstnärer en borgen på 2,0 mnkr.

Borgensavgift
När kommunen beslutar att bevilja en kommunal borgen så skall kommunen enligt borgenspolicyn ta betalt för risken i borgensåtagandet. Ett sätt att minska risken är att någon form av säkerhet ställs ut från låntagaren till kommunen. Om föreningen inte kan lämna en säkerhet skall enligt borgenspolicyn utgå en engångsavgift på 1 procent av borgensbeloppet för den del av borgen som saknar säkerhet. Om en säkerhet inte täcker borgensbeloppet skall det därutöver utgå en årlig borgensavgift på 0,25 procent av lånebeloppet som en kompensation för risktagandet.

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Föreningen Haninge Konstnärers ansökan om borgensbeloppet 2 000 tkr godkänns.

C:\Program Files (x86)\Formpipe Software AB\Document Converter by Formpipe\App_Data\Temp\Tjänsteutlåtande Ansökan från Föreningen Haninge Konstärer om kommunal borgen_2016-02-12-08-01-57_11.doc.pdf

HANINGE KOMMUN
Kultur & Fritid
2015 -08- 10

Kultur och Fritidsnämnden

2015-08-05

136 81 Haninge Kommun

"Referent Maria Lindeberg"

Ansökan avseende borgensåtagande:

Bakgrund:

Föreningen Hanige konstnärer (HK) har funnits i Kommunen i över 30 år, föreningen har över 100 medlemmar samt ett 50 tal stödmedlemmar.

FHK har blivit en naturlig hemvist för konstnärer samt konstintresserade inom och utom kommunen. Vår ateljélänga belägen vid Österhaninge kyrka innehåller förutom ett fint galleri också 10 st ateljéer där konstnärer har möjlighet att hyra in sig för att helt ägna sig åt sin konst. Vi har i vårt galleri utställningar året om med både interna som externa konstnärer. Vart år anordnar föreningen bla kulturstigen, påskrundan, utställning mm . Rent kulturellt tillför vi kommunen oerhört mycket då vi ständigt arbetar för att föra fram människors skapandebehov samt ger dessa kunskap och verktyg för att vidareutveckla sig till gagn för sig själva samt i slutändan kommunen.

Vår ateljélänga som nu ingår som en bostadsrättslägenhet i brf. "Kyrkskolan Klockarlötsvägen 26" är till salu av den nuvarande ägaren, vi i föreningen avser att försöka köpa bostadsrättsandelen för att på så vis säkra kontinuiteten i det konstnärliga arbetet i kommunen .

Borgensåtagande:

FHK ansöker härmed hos kommunen om ett borgensåtagande på maximalt 2 MSKR, för att kunna köpa bostadsrättslägenheten "ateljélängan av den nuvarande ägaren.

Föreningen har haft kontakt med Handelsbanken (Gun Lange) och där fått ett lånelöfte på maximalt 2 MSKR under förutsättning att kommunen går i borgen för den aktuella köpeskillingen.

Underhandskontakt har vidare förevarigt med ekonomidirektören Jörn Karlsson , alla adekvata underlag som balans och resultat räkningar, tidigare värderingar, samt en ekonomisk beräkning avseende vårt lånebehov har överlämnats till honom. Lånebehovet av maximalt 2MSKR är baserat på vår diskussion och rekommendation av Jörn Karlsson

Vi har vidare varit i kontakt med Maria Lindeberg "kultur och fritidsförvaltningen som förmedlat och möjliggjort kontakten med Jörn Karlsson.

Hemställan:

Föreningen Haninge konstnärer hemställer härmed om att nämnden beviljar oss detta borgensåtagande på maximalt 2 MSKR från kommunens sida, då detta är helt avgörande för banklånet och FHK fortsatta verksamhet i Haninge. Vi vill fortsätta att bredda och utveckla vår konstnärliga verksamhet.

Föreningen Haninge konstnärer

Klockarlötsvägen 26

126 32 Österhaninge

Kontaktperson Kjell Kronqvist

Prästallén 6

137 42 Västerhaninge

Tel 070-736 8147

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Mark och exploatering	2015-12-16	KS 2015/600	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132

Sammanfattning

Fastighetsägaren till Gudö 14:1 och 3:132 har ansökt om att arbeta fram en ny detaljplan för att utreda möjligheten till bostadsbebyggelse. Kommunstyrelsen beslöt 2013-04-22 ge avslag på ansökan om plan för samma fastigheter eftersom de ligger inom ett grönstråk av stor betydelse enligt översiktsplanen och Vendelsö utvecklingsprogram. Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning är att man kan pröva en mindre del bostadsbebyggelse i södra delen av fastigheten längs Jägarvägen om man samtidigt planlägger övrig del av området som naturmark och att redan 2015-09-28 av kommunstyrelsen beslutat planuppdrag för Gudö 3:63 utökas med att omfatta även Gudö 14:1 och Gudö 3:132.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen samtycker till att möjligheten till bostäder närmast Jägarvägen utreds i ett planarbete under förutsättning att de privata fastighetsägarna står för alla kostnader inklusive eventuell markinlösen som planläggningen kan ge upphov till.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-12-01.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Ägaren till Gudö 14:1 och 3:132 ges besked att kommunen är beredd att arbeta fram ett förslag till detaljplan som medger bostäder och naturmark. En detaljplan bedöms vara klar 2017.
2. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Gudö 14:1 och 3:132.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Särskilt yttrande

§ 32
Kommunstyrelsen
2016-02-01

Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132

Gudö är en av Haninges mest attraktiva boendemiljöer. Kommunen har under senare genom utvecklingsprogram, planprogram och ett antal detaljplaner, prioriterat en förtätning av Gudö med fler bostäder och upprustning av infrastruktur och kommunal service. Inom området finns ett antal något äldre detaljplaner vars genomförandetid gått ut. Det finns önskemål från fastighetsägare att nya planer tas fram för att även dessa områden. Hittills har de fått besked om att områdena bör planläggas i ett sammanhang.

Med anledning av att dessa fastigheter ligger i ett område som utpekats som en betydande grön kil är det positivt att förvaltningen har för avsikt att lyckas väga samman intressena för att kunna nå utökad bebyggelse och översyn av vägstandarden, samtidigt som man i kommande plan säkrar upp grönstråken och är varsam med de naturvärden som ska beaktas för framtiden.

Haninge kommun måste ta tillvara på möjligheten att öka bostadsbyggandet i områden som redan har stor attraktionskraft. En prioritering av en förtätning i ett större sammanhängande område som Gudö är därför lämplig. Förutom att alla fastighetsägare inom området bör få samma möjligheter utveckla sina fastigheter kommer fler bostäder på sikt att bidra till ett större underlag för kollektivtrafik. Vi anser därför att planuppdrag snarast bör ges för de områden i Gudö där genomförandetiden gått ut för befintliga detaljplaner.

Martina Mossberg (M) Tobias Hammarberg (L) Marie Litholm (KD)

Haninge kommun

2015-12-01

Dnr: PLAN2015.33

Handläggare
Olga Borfileva

Kommunstyrelsen

Planbesked och planuppdrag för Gudö 14:1 och Gudö 3:132

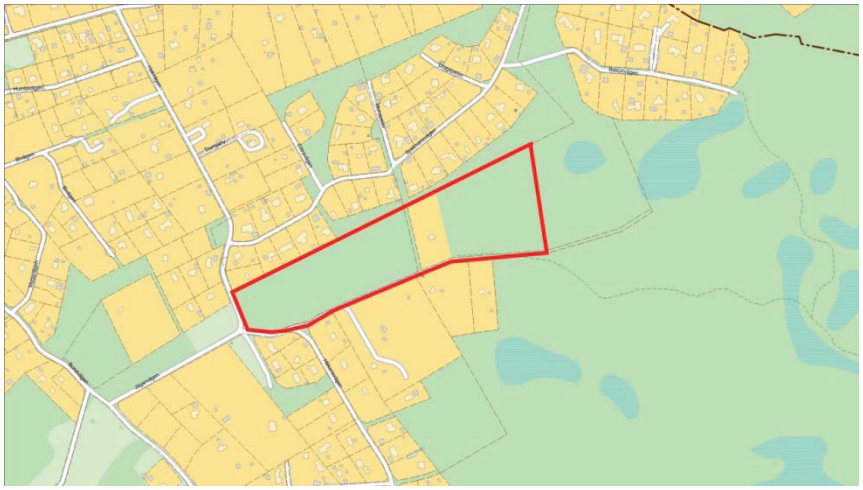

Det föreslagna planområdet består av två fastigheter, samt gatan och markerad med röd linje.

Sammanfattning
Fastighetsägaren till Gudö 14:1 och 3:132 har ansökt om att arbeta fram en ny detaljplan för att utreda möjligheten till bostadsbebyggelse. Kommunen avser också säkerställa delar av grönstråket och planlägga det som naturmark.

Planavdelningen föreslår att Kommunstyrelsen ger Stadsbyggnadsnämnden i planuppdrag att arbeta fram en ny detaljplan för Gudö14:1 och 3:132. Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas år 2017 av Kommunfullmäktige.

Bakgrund
Den 5:e oktober 2015 inkom en detaljplaneansökan från fastighetsägaren där sökanden önskar planlägga fastigheterna Gudö 14:1 och 3:132 för bostadändamål. Tidigare planansökning från år 2013 (Dnr. PLAN 2013.2) har tagits upp i KS och fick avslag (enligt KS beslut 2013-04-22, § 103) på grund av att fastigheterna ligger inom ett grönstråk/spridningskorridor av stor betydelse enligt kommunens översiktsplan och Vendelsö utvecklingsprogram.

Den 28 september 2015 tog KS beslut (§ 235) om planuppdrag för angränsande fastigheten Gudö 3:63 för att planlägga den för bostadsändamål och naturmark. Då fastigheterna Gudö 14:1, 3:132 och 3:63 har flera gemensamma sakfrågor anser plan- och byggavdelningen att det är lämpligt att planlägga dessa fastigheter i en och samma plan.

Förutsättningar
Hela området ligger i nordöstra delen av Vendelsö tätort. Fastigheterna Gudö 14:1 och Gudö 3:132 är mestadels täckt av skog och sly. På Gudö 3:132 ligger ett fritidshus. På del av fastigheten Gudö 14:1gäller detaljplan för Gudö Tutviksvägen-Bondvägen (D-200_2), för bostadsändamål. Resten av planområdet är tidigare inte planlagt. Det föreslagna planområdets totala area är cirka 57 900 kvm.

Handläggare
Olga Borfileva

Kommunstyrelsen

Närmaste busshållplats ligger cirka 1,6 km bort på Gudöbroleden. Avståndet till Vendelsö centrum, Sågen är cirka 3,6 km. Gudö förskola ligger cirka 1,1 km bort. Gudö 14:1, 3:132, 3:63 med flera nås från korsningen av Hakvägen och Jägarvägen vilken i dagsläget är väldigt trång och har en brant lutning samt en begränsad sikt. Korsningslösningen och trafikfrågan måste utredas under planprocessen.

En del av planområdet, Tutviksskogen (klass 3 i naturkatalogen), är av betydelse som ekologiskt landskapssamband för arter knutna till äldre barrskog. Området ingår också i en av Storstockholms gröna kilar, Tyrestakilen. För att bevara och utveckla Haninge kommuns naturvärden och biologiska mångfald ska all negativ påverkan på naturvärdesområden av klass 1-4 undvikas enligt Naturvårdsplan 2013-2017. Om påverkan ändå sker ska kompensationsåtgärder, eller lämpliga åtgärder för att minimera skadan vidtas. Det stora grönområdet öster om Bondvägen, mellan Tutviken och Högdalen ska bevaras. Planområdet utgör ett område med kommunalt naturvärde.

Gällande översiktsplan 2005 och Vendelsö utvecklingsprogram 2010 visar att fastigheterna ligger inom område som utpekats som ett grönstråk av stor betydelse. En inventering och bedömning av naturvärden samt utredning av grönstråk på Lillängsvägen (2015-08-31) visar att minst ett 50 meter brett stråk av skogsmarken i de båda grönstråken ska sparas, men bredare om möjligt. Denna bedömning bör även kunna appliceras inom denna planläggning men ska utredas vidare i planarbetet.

Det föreslagna planområdet berörs inte av några riksintressen och har inga kända fornlämningar, samt är inte utpekat som kulturmiljö i översiktsplanen.

Området belastas inte av bullerstörningar eller andra hälso- eller säkerhetsrisker.

Fastigheterna ligger inte inom verksamhetsområdet för VA. VA- anslutning till kommunala nätet måste utredas ytterligare under planarbetet.

Dagvatten från området avrinner till Drevviken som bedömts ha måttlig ekologisk status med mål att uppnå god ekologisk status 2021. En kommande planläggning får inte försämra förutsättningarna för att uppnå miljökvalitetsnormen i enlighet med kommunens dagvattenstrategi.

Planavdelningens bedömning
Planavdelningen bedömer att planläggning av området inte strider emot Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS).

En planläggning av området för bostäder strider mot kommunens gällande översiktsplan 2005 och Vendelsö utvecklingsprogram 2010 där fastigheter ligger inom område som utpekats vara ett grönstråk av stor betydelse. För att säkerställa grönstråkets bevarande är det viktigt att vidare utreda grönstråket/naturmarkens värde och bredd och säkerställa detta i detaljplanen.

Andra viktiga frågor att utreda vidare i planarbetet är bla, trafiklösning Hakvägen och Jägarvägen, antal nya bostäder och dess anpassning till terrängen.

Standardförfarande kommer att tillämpas vid framtagande av detaljplanen.

Haninge kommun

2015-12-01

Dnr: PLAN2015.33

Handläggare
Olga Borfileva

Kommunstyrelsen

Detaljplanen bedöms ha stort allmänt intresse och bör antas i Kommunfullmäktige. Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas 2017.

Underlag för beslut

1. Vendelsö utvecklingsprogram, Haninge kommun, antagandeversion 2010 (Dnr: KS 95/2010)
2. Översiktsplan 2004, Haninge kommun, antagen februari 2005, uppdaterades år 2011
3. Kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll från 2014-09-29, § 217 Planprogramuppdrag för Gudö 3:21 med flera
4. Inventering och bedömning av naturvärde samt utredning av grönstråk Lillängsvägen, Programområde i Haninge kommun, Enetjärn Natur AB 2015-08-31
5. Naturvårdsplan 2013-2017, Haninge kommun
6. Planbesked för Gudö 3:63 och planuppdrag för Gudö 3:63 och Gudö 3:77 m.fl., Dnr. PLAN 2015.16
7. Gällande detaljplan Gudö (Tutviksvägen-Bondvägen) (D-200_2) antagen den 30:e mars 2009

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

Fastighetsägaren till Gudö 14:1 och 3:132 ges besked att kommunen är beredd att arbeta fram ett förslag till detaljplan som medger bostäder och naturmark.

En detaljplan bedöms kunna antas 2017 av Kommunfullmäktige.

……	……
Planchef	Handläggare
Martin Mansell	Olga Borfileva

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Mark och exploatering	2015-12-16	KS 2015/602	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Planuppdrag för Hammars Småbruk 55:1 m fl., Krigslida stationsområde

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen utrett möjligheten att arbeta fram en detaljplan som medger en tätare bostadsbebyggelse med erforderlig service på den obebyggda marken i direkt anslutning till Krigslida pendeltågstation.

Kommunen äger en stor del av marken, men planområdet bör även omfatta Järntorget Bostad AB:s fastighet Krigslida 1:27 och de privatägda fastigheterna Krigslida 1:99 och Hammar 1:69 och 1:70. Kommunstyrelsen beslöt 2014 ge ägaren av Krigslida 1:99 positivt planbesked för att möjliggöra avstyckning av villatomt.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att stadsbyggnadsnämndens planuppdrag för det nu föreslagna planområdet. När det utretts vilka delar av området som är lämpliga att bebygga träffas erforderliga avtal med berörda privata fastighetsägare. Ett genomförande av detaljplanen kommer att kräva investeringar i kommunal infrastruktur. Kostnaderna ska belasta de fastighetsägare som har nytta av den nya detaljplanen.

Kommunstyrelseförvaltningen noterar utöver vad som framgår av stadsbyggnadsförvaltningens underlag att området utgör ett s.k. etapp 2-område enligt Tungelsta utvecklingsprogram.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-09-21.

- Projektdirektiv daterade 2015-11-16.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en detaljplan för Hammars småbruk 55:1 m fl. som möjliggör tät bostadsbebyggelse med erforderlig service.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Expedieras: Akt

För verkställighet: MEX, Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Haninge kommun

2015-09-21

Dnr: PLAN2013.24

Mats Lundgren

Kommunstyrelsen

Planuppdrag för Hammars Småbruk 55:1 m fl. Krigslida stationsområde

Sammanfattning

Planområdet omfattar ca 10 hektar och avgränsas av Nynäsbanan och Allévägen. Detaljplanen syftar till att möjliggöra en samlad stadsbebyggelse med högt ställda krav på utformning av enskilda byggnader och utomhusmiljöer. Planarbetet kommer att omfatta utredningsarbete som bl.a. syftar till att säkerställa hantering av geotekniska förutsättningar, risk, buller och översvämningsrisk.

Planområdets läge. Läge och omfattning kan komma att ändras under planarbete

Planenheten bedömer att föreslagen planläggning av området överensstämmer med översiktsplanen och den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS).

Detaljplanen bedöms komma antas av Kommunfullmäktige.

Planenheten bedömer att detaljplanen kommer kunna antas 3-4 kvartalet 2017.

Bakgrund

I nuläget ligger ett relativt stort markområde i direkt anslutning till Krigslida station obebyggd. Områdets omfattning och det goda kollektivtrafikläget gör att det bedöms som lämpligt att pröva platsen med en samlad stadsbebyggelse genom nyexploatering.

Området bedöms till övervägande del komma omfatta kvartersmark för bostäder. Under planarbetet kommer förutsättningarna för flerfamiljshus att prövas. Till delar kommer området också omfatta allmän mark för vägar, gång- och cykel, och park. Delar av området kan vara lämpligt för odling.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en samlad stadsbebyggelse med högt ställda krav på utformning av enskilda byggnader och utomhusmiljöer.

Förutsättningar
Planområdet ligger i direkt anslutning till Krigslida pendeltågsstation med god tillgänglighet till kapacitetsstark kollektivtrafik. Stationen trafikeras under morgonen och kvällen med 30 minuters- trafik. Restiden med tåg från området till Handen respektive Stockholmcentral är ca 13 minuter och ca 40 minuter.

Planområdet omfattar ca 10 hektar och avgränsas av Nynäsbanan och Allévägen. Inom området ligger de privatägda fastigheterna Krigslida 1:27, Krigslida 1:99, Hammar 1:70, Hammar 1:69 och Krigslida 1:27. Områdets exakta avgränsning kommer att studeras under planarbetet.

Hammar 1:69 och den södra delen av Hammar 1:70 är bebyggda med lokaler för verksamheter som kan komma att påverka förutsättningarna för planläggning.

Området omfattas av tre detaljplaner:
B18 antagen 1945 med användning trädgårdsbruk och bostäder.
B35 antagen 1949 med användning industri och bostäder.
B23 antagen 1949 med användning bostäder.

Området utgörs idag av öppen mark som tidvis används för vallodling. Marken är låglänt och svämmas idag till delar över vid kraftigt regn. Vid 100- års regn sätts delar av marken i anslutning till Nynäsbanans banvall under vatten med vattendjup upp till 1 meter.

Haninge kommun

2015-09-21

Dnr: PLAN2013.24

Mats Lundgren

Kommunstyrelsen

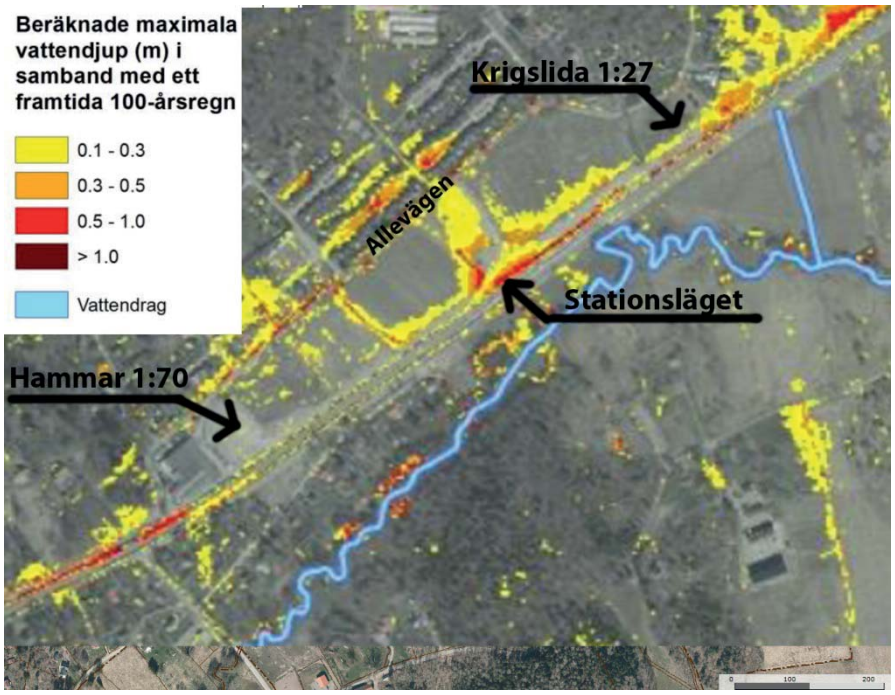

Planområdets med beräknade svämningsområden vid 100- års regn.

I Rufs (Regionplan 2010) är området markerat som - regional stadsbyggd med utvecklingspotential. Regionplanen fastslår bland annat att området bör utvecklas med en tät sammanhängande stadsbyggd med blandade funktioner.

Området utpekas i Översiktsplan 2030 samrådsförslag som lämpligt för ny bebyggelse. Öp konstaterar också att flerbostadshus bör prioriteras framför småhus för att fler ska kunna nyttja stationsläget. Närhet till bostadsnära park och naturområden ska också beaktas. I översiktsplan 2004 benämns området som förändringsområde med bostäder.

Planenhetens bedömning

Bedömningen är att planläggning kan ske i enlighet med intentionerna i Översiktsplan 2030 (samrådsförslag) och Översiktsplan 2014 samt Rufs (Regionplan 2010). Planavdelningen bedömer det samlade mervärdet av marken utvecklad som stadsbebyggelse i ett kollektivtrafikstarkt läge som högre än att marken lämnas obebyggd med möjlighet till jordbruk. Under planarbetet kommer ett antal planeringsförutsättningar att behöva belysas och hanteras för att pröva områdets lämplighet för exploatering.

Mats Lundgren

Kommunstyrelsen

VA-nät
Kapaciteten i anslutande VA-nät och krav på utbyggnad kommer att studeras.

Dagvatten och översvämningsrisk
Behovet av att fördröja dagvatten på kvartersmark och på allmänplats kommer att studeras. Nivåsättning på mark och byggnader studeras med hänsyn till översvämningsrisken.

Gång- och cykelvägnät
Prövningen av områdets utformning med tillgänglighet till stationsområdet och intilligande målpunkter kommer att ske med hänsyn till möjligheter att skapa gena gång- och cykelförbindelser på allmänplatsmark.

Fornlämningar
Området rymmer ett flertal fornlämningar. Eventuellt kommer planarbetet kräva att arkeologiska utredningar att genomförs**.**

Geoteknik
Områdets geoteknik bedöms ge ogynnsamma förutsättningar för grundläggningsarbeten och för infiltration av dagvatten. Geotekniska och geohydrologiska utredningar kommer att krävas under planarbetet.

Trafik
Planarbetet kommer att fokusera på att finna lösningar som minimerar bilresandet. Möjligheter att använda cykel för t ex inköpsresor kommer att prioriteras vid utformningen av planförslaget. Gena och attraktiva gång- och cykelförbindelser inom området och till anslutande målpunkter kommer att prioriteras. Utgångspunkten är att söka en så tät bebyggelse inom området så att underlag för närservice skapas och att behovet av bilresor där igenom minskas. Med hänsyn till trafikdämpande åtgärder studeras alstringen av trafik inom området och anslutningar till övergripande vägnät.

Buller vibrationer och risk
Området ligger i direkt anslutning till Nynäsbanan, i fortsatt planarbete kommer buller, vibrationer och riskaspekter att utredas. Vid prövning av ny bebyggelse i anslutning till Nynäsbanan kommer hänsyn tas till skyddsavstånd för buller och risk.

Djurhållning
Ingen känd djurhållning förekommer i eller i anslutning till platsen.

I nuläget bedömer planavdelningen att detaljplanen inte kommer att medföra betydande miljöpåverkan. Omfattningen av miljöpåverkan kommer att utredas vidare under fortsatt planarbete.

Haninge kommun

2015-09-21

Dnr: PLAN2013.24

Mats Lundgren

Kommunstyrelsen

Förslaget till detaljplan bedöms vara förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande. Detaljplanen är inte av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanen bedöms inte i nuläget medföra en betydande miljöpåverkan. Standardförfarande kommer därför att tillämpas vid framtagande av detaljplanen.

Detaljplanen bedöms antas av Kommunfullmäktige.

Områdets utformning kommer att prövas genom markanvisningstävling.

Planavdelningen bedömer att detaljplanen kommer kunna antas 2-3 kvartalet 2017.

Underlag för beslut

1. *Preliminär behovsbedömning är genomförd tredje kvartalet 2015*
2. *Översiktsplan 2030*
3. *Översiktsplan 2014 (samrådsförslag)*
4. *Förslag till riktlinjer vid översvämningshotade områden vid extrema regn (2014-06-24 Structor)*

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram detaljplan för fastigheten Hammars småbruk 55:1 mfl för bostäder, närservice mm.

…… ……

Karin Norlander
Planchef

Mats Lundgren
Handläggare/tjänsteman

Haninge kommun

Stadsbyggnadsförvaltningen

Projektet Krigslida stationsområde

Tungelsta

PROJEKTDIREKTIV

2015-11-16

Innehållsförteckning

1. BASFAKTA 3
1.1 ORGANISATION 3
1.2 SAMMANFATTNING 3
1.3 BAKGRUND TILL PROJEKTET 3
1.4 PROJEKTETS STYRKOR OCH SVAGHETER 4
1.5 INTRESSENTER SOM BERÖRS AV PROJEKTET 4
1.6 SAMVERKAN MED OCH PÅVERKAN FRÅN ANDRA PROJEKT 5
2. MÅL 5
2.1 KOMMUNFULLMÄKTIGES VERKSAMHETSMÅL 5
2.2 PROJEKTMÅL 5
2.3 AVGRÄNSNINGAR 6
2.4 DETALJPLANENS SYFTE 6
3. EKONOMI 6
3.1 KOSTNADER OCH INTÄKTER 6
3.1.1 Kostnader 6
3.1.2 Intäkter 8
4. PROJEKTETS OMFATTNING 8
4.1 TIDPLAN 8
4.2 RESURSER 8
4.3 UNDERLAGSMATERIAL 8
4.4 ÖVERLÄMNING 9

1. BASFAKTA

Projektets populärnamn: Krigslida Stationsområde
Fastighetsbeteckning: Hammars Småbruk 55:1 m.fl.
Detaljplanens diarienummer: Dnr: PLAN 2013.24

1.1 Organisation

***Projektledare**: Kaj Brantemark, Mark- och exploateringsenheten, Kommunstyrelseförvaltningen*
***Delprojektledare för detaljplan**: Mats Lundgren, Planenheten, Stadsbyggnadsförvaltningen.*
***Projektägare[1]:** kommundirektören.*
***Samordningsgrupp/styrgrupp[2]**: kommundirektören, chef för stadsbyggnadsförvaltningen, plan- och byggchefen och mark- och exploateringschefen.*

1.2 Sammanfattning

2. Projektet avser resultera i en lagakraftvunnen detaljplan. Målet är att denna detaljplan ska ge förutsättningar för framför allt nya bostäder i kollektivtrafiknära läge. Utifrån stadsbyggnadsförvaltningens interna kategorisering klassas detaljplanen till svårighetsgrad 1, dvs högsta svårhetsgrad och ges prioritet A av A-D dvs högsta prioritet .
3. Projektet ska utifrån antagen detaljplan resultera i färdigställd utbyggnad av allmän platsmark samt VA-system.
4. Projektet ska, genom exempelvis en markanvisningstävlig eller liknande, tillse att de nya byggrätter som tillskapas inom kommunal mark säljs vidare till exploatörer som genomför byggnation i enlighet med detaljplanens syfte.

[1] Projektägaren bär det övergripande ansvaret för projektet gentemot beställaren (Kommunstyrelsen)
[2] Samordningsgruppen utgör styrgrupp till dess att eventuell styrgrupp för projektet är utsedd.

1.3 Bakgrund till projektet

Områdets läge med blå markering. Omfattning och läge kan ändras under planarbete.

I nuläget ligger ett relativt stort markområde i direkt anslutning till Krigslida station obebyggd. Områdets omfattning och det goda kollektivtrafikläget gör att det bedöms som lämpligt att pröva platsen för en samlad stadsbebyggelse genom nyexploatering.

Området bedöms till övervägande del komma omfatta kvartersmark för bostäder. Under planarbetet kommer förutsättningarna för flerfamiljshus att prövas. Till delar kommer området också omfatta allmän mark för vägar, gång- och cykel, och park. Delar av området kan vara lämpligt för odling.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en samlad stadsbebyggelse med högt ställda krav på utformning av enskilda byggnader och utomhusmiljöer.

1.4 Projektets styrkor och svagheter

Styrkor

- Planområdet ligger i ett kollektivtrafik starkt läge i direkt anslutning till Krigslida pendeltågsstation.

- Goda möjligheter finns till att tillskapa en attraktiv och efterfrågad boendemiljö med den tillkommande bebyggelsen.

- Möjligheter att öka attraktivitet i anslutande områden genom att skapa en helhetsverkande stadsmiljö. Krigslida stationsområde kommer att kunna komplettera angränsande bebyggelse genom att bland annat erbjuda utökade boendeformer och öka tillgänglighet samt möjliggöra utökad service.

Svagheter

- Inom planområdet finns fornlämningar som kan begränsa möjligheterna till exploatering, det finns också en risk för att fler fornlämningar upptäcks vid anläggning av bebyggelse och av allmänna anläggningar.

- Planområdet är i dagsläget inte försett med kommunalt vatten och avlopp.

- Geologiska förhållanden inom planområdet kan försvåra exploatering och kan även försvåra lokal fördröjning av dagvatten.

- Splittrat ägande, med olika typer av markanvändning

- Osäkert läge kring viss nuvarande verksamhet, osäkerheten beror på om det finns incitament för verksamhetsutövare att planlägga för ny markanvändning alt bekräfta nuvarande användning.

- Trafikgenerering med hänsyn till övergripande trafikstruktur.

1.5 Intressenter som berörs av projektet

Intressenter är …

- *Fastighetsägare inom planområdet*
- *Intilliggande fastigheter/fastighetsägareföreningar*

- *Haninge kommun*

- *Sakägare*

- *Olika myndigheter - Trafikverket*

- *Ledningsägare*

1.6 Samverkan med och påverkan från andra projekt

Strategisk samverkan med andra intilliggande projekt gäller främst VA- system samt trafikföring. Specifika projekt som kan kräva samverkan är:
- kommande VA-projekt för utbyggnad mot Solsäter - dimensionering.
- Trafikverkets utredningar av Tungelstavägen/Stavsvägen.

2. MÅL

2.1 Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Målnr.:	Hur arbetar man för målet inom projektet?
Mål 8. Nya bostäder i bra lägen **”…**bebyggelse runt pendeltågsstationerna ska prioriteras…”	Nya tillkommande bostäder byggs i ett läge nära spårtrafik med mycket goda pendlingsmöjligheter.
Mål 9. Hög tillgänglighet **”**…öka tillgängligheten till olika	Projektet har potential att förbättra stråk och öka tillgängligheten till stationsområdet samt

målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen.”	möjliggöra för t ex utökad närservice.

2.2 Projektmål

Projektet resulterar i…

- … att gång- och cykelvägar anlagts och är allmäntillgängliga och prioriterade i förhållande till biltrafik.
- Stationsområdet ska från omgivande gator kunna nås med gena förbindelser över allmän platsmark.
- … att markanvisningar genom markanvisningstävling har genomförts på ett sådant sätt att det bidragit positivt till områdets utveckling.
- … ett färdigställt bostadsområde, både med avseende på allmänna ytor och bebyggelse.
- … att området har en attraktiv stadsmiljö med hög kvalitet på utformning av byggnader, gaturum och grönområden.
- … området integrerats i sin omgivning med en bebyggelsestruktur som länkar området till anslutande bebyggelse och grönområden.
- … att bevarandevärda rekreativa värden i nuvarande naturmark säkerställts och utvecklats.
- … att skyddsvärda biotoper, såsom befintlig Allé, bevarats och dess skyddsvärden säkerställs.

2.3 Avgränsningar

Projektets omfattning styrs av det politiska uppdraget och detta projektdirektiv.
I projektet ingår inte…

- … att på ett övergripande strategiskt plan utreda systemfrågor rörande exempelvis trafikföring.

2.4 Detaljplanens syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en samlad stadsbebyggelse med högt ställda krav på utformningen av enskilda byggmader och utomhusmiljöer. Detaljplanen ska också ge förutsättningar för närservice och understödja kollektivtrafik för att minska bilberoendet.

3. EKONOMI

3.1 Kostnader och intäkter

3.1.1 Kostnader

Följande kostnadsposter har identifierats och redovisas tillsammans med en tänkt fördelningsprincip:

Tidigare utredningar

Utredningar från tidigare projekt och planarbete för anslutande områden kan vara ett stöd i fortsatt arbete. Status och relevansen för tidigare utredningar undersöks under fortsatt arbete.

Fortsatta utredningar - Planarbete
En bedömning av vilka utredningar som kan komma att krävas är i nuläget svårt. Nedan listas troliga utredningar för fortsatt arbete i möjlig turordning. Troligen kommer några av utredningarna löpa parallellt. Planarbetet kan komma att förändras i takt med att nedan listade utredningar ger nya förutsättningar. Omtag kan bli nödvändiga, för t ex skattning av möjlig exploatering när förutsättningar för buller och dagvatten klarlagts. Plankostnader fördelas mellan i detaljplanen ingående fastighetsägare genom plankostnadsavtal. (KSF)står för plankostnader som belöper på kommunens markinnehav.

- **Undersökning av ledningar och servitut, rättigheter**
  Läge för eventuella ledningar undersöks genom utdrag i ledningskollen. Påverkan på eventuella servitut och rättigheter som t.ex. avvattningsföretag undersöks.

- **Geoteknisk undersökning**.
  Planområdets bedöms ha geotekniska förutsättningar som kan försvåra och påverka möjligheten till ny bebyggelse. Höga grundvattennivåer kan påverka förutsättningar att fördröja dagvatten.

- **Arkeologisk undersökning i planområdets södra del**.
  I planområdets finns ett antal fornlämningsområde markerat på den öppna åkermarken. . I fortsatt arbete kommer utökade för avgränsning och eventuellt utgrävningar att krävas.

- **Skattning av möjlig exploatering**
  Skattning av möjlig exploatering inom planområdet. Ett överslag på antal bostäder skissas upp med stöd av nyckeltal på exploateringsgrader.

- **Trafikalstring och nätverksanalys av vägnät och bullerutredningar.**
  Med en skattning av antalet tillkommande bostäder beräknas trafikalstring och påverkan på anslutande vägnät. Skattad trafikalstring ger ingångsvärden i bullerberäkningar som visar påverkan vid gator i och i anslutning till området

- **Dagvatten, skyddsområde vattentäkt**
  Med stöd av skissad exploatering utreds förutsättningar för dagvattenhantering. Påverkan på nuvarande flöden och eventuella avvattningsföretag. Erforderliga ytor för fördröjning av dagvatten definieras med hänsyn till synpunkter från VA-huvudman. Erforderlig hänsyn tas till vattenskyddsområdet.

- **Parkeringsutredning**
  En parkeringsutredning som baseras på framtida parkeringsstrategi genomförs.

Projektering och utbyggnad – Allmän platsmark
Mark och exploatering bekostar projektering och utbyggnad av allmän platsmark och VA-system.

Kostnader för iordningställandet av allmän platsmark ska fördelas mellan de fastighetsägare som har direkt nytta av utbyggnaden, mao de fastighetsägare som erhåller byggrätter. Denna kostnadsfördelning bedöms i dagsläget kunna uppnås genom tecknande av exploateringsavtal med de externa parter som erhåller byggrätter i projektet.

Kostnaderna för VA-systemet bärs av VA-kollektivet, som sedan har möjlighet att ta ut avgifter för anslutningar och brukande genom VA-taxan. Skulle kostnadsberäkningarna i projekteringsskedet visa på osedvanligt höga kostnader, kan särkostnad komma att åberopas av VA-huvudmannen.

3.1.2 Intäkter

Kommunen, i egenskap av planmyndighet, täcker sina kostnader genom plankostnaderna. VA-huvudmannen täcker sina kostnader genom debitering av anslutningsavgifter. Kommunen, i egenskap av markägare, täcker sina kostnader för planarbete, projektering och utbyggnad av allmän platsmark etc. genom försäljningen av byggrätter.

4. PROJEKTETS OMFATTNING

4.1 Tidplan

Tidplan	
Planuppdrag (detaljplan)	Q1 2016
Samråd	Q4 2016
Granskning	Q2 2017
Antagen plan	Q4 2017
Start utbyggnad av allmän platsmark/VA	Q2 2018
Utbyggnad av allmän platsmark/VA klar	Q3 2019
Bygglov prövas	Q2 2019

4.2 Resurser

Uppskattade resurser för projektet är följande tjänster:

<u>Arbetsgrupp</u>
Projektledare MEX
Delprojektledare plan
Projektmedarbetare VA
Projektmedarbetare MEX
Projektmedarbetare gata och trafik
Projektmedarbetare statsarkitekt

<u>Referensgrupp</u>
Projektstöd bygglov
Projektstöd park

Projektstöd kommunekolog
Projektstöd trafikplanerare
Projektstöd vattenstrateg
Projektstöd lantmäteri
Projektstöd miljöplanerare

4.3 Underlagsmaterial

Översiktsplan 2030 (*samrådsförslag*)
RUFS 2010

4.4 Överlämning

Efter godkänd slutbesiktning övergår ansvaret för drift och underhåll av allmänna anläggningar till aktuella driftsenheter såsom avdelningarna Park och natur/Teknik/Vatten och avlopp.

Projektledare: Kaj Brantemark, Exploateringsingenjör	Delprojektledare: Mats Lundgren, Planarkitekt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Mark och exploatering	2015-12-16	KS 2015/601	
Handläggare			
Britta Orring, mark- och exploateringschef			

Planbesked för Ålsta 15:3, Tungelsta

Sammanfattning

Fastighetsägaren har ansökt om planbesked för att möjliggöra flerbostadsbebyggelse med centrumverksamhet i bottenvåningen inom Ålsta 15:3. Fastigheten, som saknar detaljplan, gränsar till Rocklösaån och risk- och bullersituationen intill järnvägen är problematisk.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att flerbostadshus med lokaler stämmer bra med Tungelsta utvecklingsprograms ambition att få till centrumbildande verksamhet och förtätning i centrala delarna, men bedömer att bostadsbebyggelse endast kan komma ifråga på fastighe-tens norra del intill Allévägen. En detaljplan beräknas kunna antas år 2019.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnads-förvaltningens bedömning och tillstyrker positivt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2015-11-10.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Fastighetsägaren ges i besked att kommunen är beredd att arbeta fram en detaljplan för Ålsta 15:3 och då pröva möjligheten till bostadsbebyggelse. En detaljplan bedöms vara klar 2019.

_____

Bengt Svenander
Kommundirektör

Peter Jemtbring
Näringslivs- och utvecklingsdirektör

Haninge kommun

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Haninge kommun

2015-11-10

Dnr: PLAN.2015.34

Daniel Edenius

Kommunstyrelsen

Planbesked för Ålsta 15:3, Tungelsta

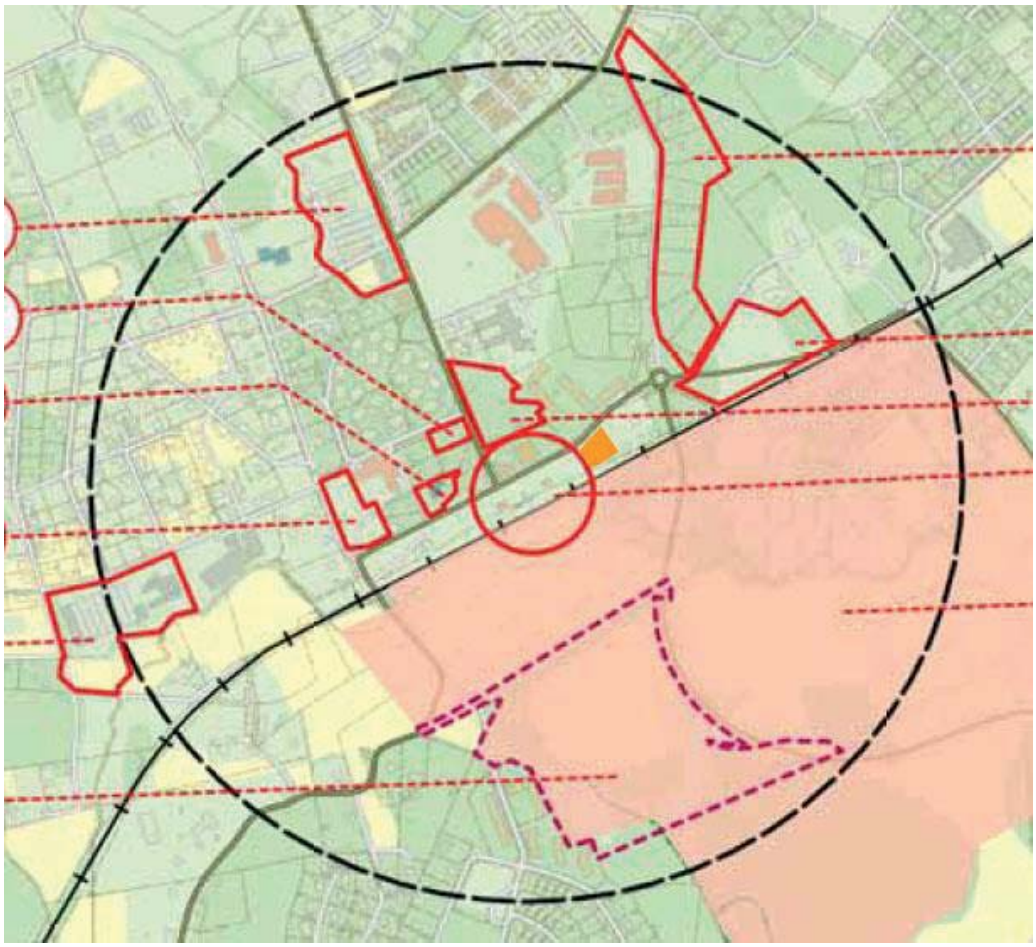

Kartbild från Tungelsta utvecklingsprogram. Röd heldragen linje: etapp 1-områden, orange fyllning: Ålsta 15:3

Sammanfattning

Fastighetens centrala läge gör den lämplig för uppförande av flerbostadshusbebyggelse med centrumverksamhet i bottenvåningen, vilket ansökan gäller. Risk- och bullersituationen intill järnvägen är dock problematisk.

Bakgrund

Fastighetsägaren har ansökt om planbesked för att möjliggöra flerbostadsbebyggelse med centrumverksamhet i bottenvåningen på den i dag obebyggda fastigheten intill Tungelsta pendeltågsstation. Det har tidigare funnits en byggnad på platsen som är riven/nedbrunnen. Det finns ett beviljat bygglov för parhus (2014.398)

Haninge kommun

2015-11-10

Dnr: PLAN.2015.34

Daniel Edenius

Kommunstyrelsen

Förutsättningar

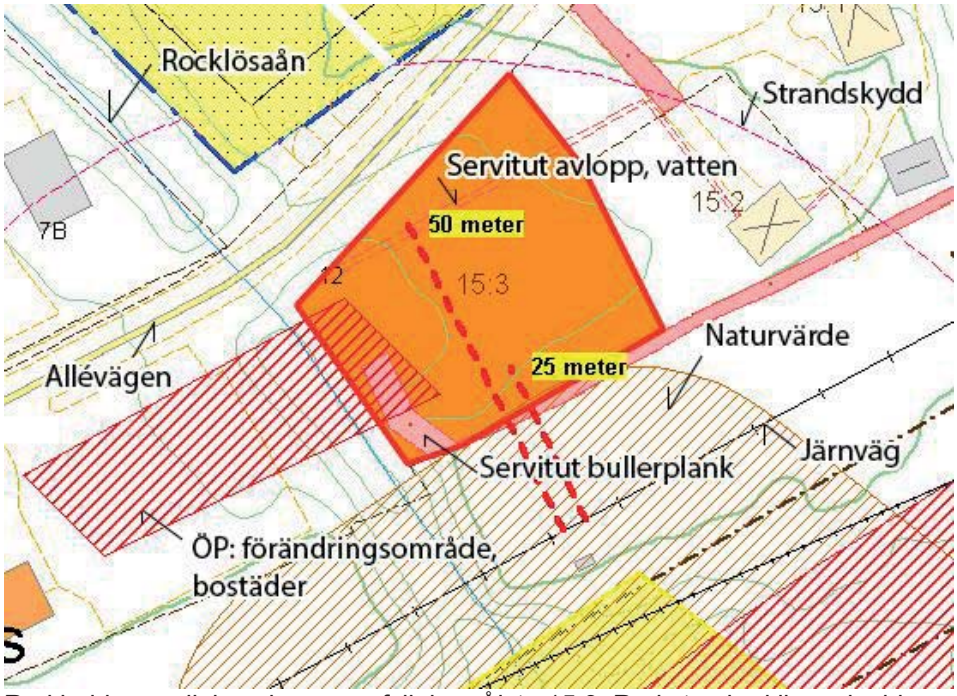

Röd heldragen linje och orange fyllning: Ålsta 15:3. Röd streckad line: skyddsavstånd från närmsta spårmitt (med dubbelspår inritat hamnar närmsta spår ännu närmare fastigheten).

I dag finns ingen detaljplan för Ålsta 15:3.

Enligt Tungelsta utvecklingsprogram (se bild första sidan) ska utvecklingen i programområdet ske i två etapper, där etapp 1 handlar om centrumbildning inom 600 m radie kring Tungelsta station. Planläggning av etapp 2, dit alla planförfrågningar som kommer in efter programmets färdigställande ska räknas (d.v.s. även de innanför centrumradien), kan påbörjas först när Stavsvägens och Södertörnsledens arbetsplaner är antagna.

I gällande översiktsplan är fastigheten inte utpekad som förändringsområde. I samrådsförslaget för Översiktsplan 2030 ingår den i vad som kallas förtätningszon runt pendeltågsstationerna.

Fastigheten är belägen intill järnvägen, som är transportled för farligt gods och kräver skyddsavstånd om 25 meter byggnadsfritt till kontor och handel och 50 meter till bostäder enligt länsstyrelsens rapport 2000:01. Inom 100 meters avstånd från järnväg ska all exploatering utredas.

Allévägen håller på att breddas och ska få buss via Stavsvägen.

Daniel Edenius

Kommunstyrelsen

Rockslösaån, som löper ut i Vitsån, är områdets recipient. Vitsån är försedd med miljökvalitetsnormer med krav att uppnå god ekologisk status till 2021. Hela fastigheten ligger inom Rockslösaåns strandskydd.
Ålsta 15:3 gränsar till naturvärdet Välsta, runt Rocklösaån.

Fastighetens belastas i den norra delen av servitut för vatten och avlopp. Det är privata ledningar som försörjer Ålsta 15:1 och 15:2. Hur dessa ledningar hanteras under den eventuella byggtiden är en fråga för fastighetsägarna till dessa tomter.

Planavdelningens bedömning
I ansökan om planbesked har man bilagt skisser på ett flerbostadshus med 28 lägenheter och lokaler i bottenvången. Det rimmar väl med ambitionerna i Tungelsta utvecklingsprogram med centrumbildande verksamhet och förtätning i de centrala delarna. Lämplig skala och byggnadstyp/-utformning behöver utredas vidare i planskedet.

Bebyggelsens föreslagna placering på tomten, mot järnvägen, är inte ideal, varken ur risk- och stadsbyggnadssynpunkt. Utifrån de skyddsavstånd som behöver hållas till järnvägen bedömer planavdelningen att bostadsbebyggelse endast kan komma ifråga på fastighetens norra del intill Allévägen. Detta måste likväl utredas och kan i så fall kräva riskreducerande åtgärder.

Likaså vibrations- och bullersituationen med järnvägen på ena sidan och Allévägen på den andra måste utredas.

Närheten till Rocklösaån gör att dagvatten måste utredas ur översvämningsrisk, fördröjning och rening. Dagvattenhanteringen får inte innebära negativ påverkan på Rocklösaån.

VA behöver bygga en ny servis ifall detaljplanen blir av. Det innebär att Allévägen måste korsas och vägen kommer delvis behöva vara avstängd under byggtiden för ledningarna.

Underlag för beslut
* Tungelsta utvecklingsprogram, antaget av kommunfullmäktige 2012-12-10
* Länsstyrelsen – Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer, Rapport 2000:01

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag
Sökanden ges i besked att kommunen är beredd att utreda möjligheten till flerbostadsbebyggelse med centrumverksamhet inom fastigheten och att arbeta fram ett förslag till detaljplan.

Haninge kommun

2015-11-10

Dnr: PLAN.2015.34

Daniel Edenius

Kommunstyrelsen

En detaljplan med standardförfarande beräknas kunna antas år 2019. Planen antas i SBN.

Martin Mansell	Daniel Edenius
…….	…….
Planchef	Planarkitekt

Haninge kommun

Förvaltning	Dokumenttyp		Sida
Kommunstyrelseförvaltningen	Recit		1 (2)
Avdelning/Enhet	Datum	Diarienummer	
Kansliavdelningen	2016-01-12	KS 2015/523	
Handläggare			
Anna Clara Stenvall, kommunsekreterare			

Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Utvärdering av handlingsplan 2012-2014 gällande bekämpningsplan för jätteloka i Haninge kommun 2012-2021

Cirkulär 15:33 från SKL: Kommunala ansvarsåtaganden för egna hem och småhus i bostadsrättsform

Cirkulär 15:34 från SKL: Hyreshöjning fr.o.m. 1 januari 2016 för lokaler med avtal knutna till konsumentprisindex, KPI

Cirkulär 15:35 från SKL: Pensionsbestämmelser för teater- och musikverksamhet i kommunal regi

Cirkulär 15:36 från SKL: Värdesäkring av ersättning som betalas till lärare, skolledare och syofunktionärer som inte fått försäkringsskydd enligt AGS-KL

Cirkulär 15:37 från SKL: Ersättningar vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar m.m. för år 2016

Cirkulär 15:38 från SKL: Ersättningar till kontaktfamiljer och kontaktpersoner enligt SoL för år 2016

Cirkulär 15:39 från SKL: Ersättning till kontaktperson och kontaktfamilj/stödfamilj som korttidsvistelse enligt LSS för år 2016

Cirkulär 15:40 från SKL: Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4

Cirkulär 15:41 från SKL: Omsorgsprisindex (OPI) och vårdprisindex (VPI)

Cirkulär 15:42 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2015-2019

Cirkulär 15:43 från SKL: Redovisningsfrågor 2015 och 2016

Cirkulär 15:44 från SKL: Slutligt utfall av 2014 års kommunala fastighetsavgift samt prognos för 2015

Cirkulär 15:45 från SKL: Utfall i utjämningssystemen 2016

Cirkulär 15:46 från SKL: Ny instansordning för va-mål

Information- och prognosbrev från Arbetsförmedlingen, december 2015

Protokollsutdrag ÄN 2015-12-17, § 147 Remiss: Överenskommelser om vård och omsorg för äldre, KSL-rekommendation (Kommunförbundet Stockholms Län)

Protokollsutdrag KOFN 2015-12-16 § 104 Utredning om införande av koloniverksamhet i Haninge kommun

Minnesanteckningar kommunala handikapprådet 2015-11-25

Sammanträdesprotokoll styrelsen för AB Vårljus 2015-10-14

Sammanträdesprotokoll Södertörns miljö- och hälsovårdsförbund 2015-12-01

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna

_____

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

Juni 2015

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -12- 28
Dnr. KS 2015/623

Strategisk planering
Malin Löfgren

Kommunstyrelsen

Utvärdering av handlingsplan 2012-2014

gällande

Bekämpningsplan för jätteloka i Haninge kommun 2012–2021

Nedan följer en redovisning och utvärdering av bekämpningsplanens tre första år 2012-2014.

2012

- En projektledare tillsattes på ca 60% under växtsäsongen. Bekämpningsansvaret mellan kommunens olika förvaltningar diskuterades och fördelades i enlighet med vad som anges i planen. Projektledning beslutades att ske från Kommunstyrelseförvaltningen/Strategisk planering.
- En kartläggning av växtplatser för jätteloka i kommunen påbörjades. I arbetet togs även hjälp av allmänheten genom att, via hemsidan, efterlysa uppgifter om växtplatser. Efterlysningen gav god respons och innebar en bra hjälp i kartläggningen. Identifierade jättelokabestånd besöktes på plats och koordinatsattes med hjälp av GPS och fördes över till ett GIS-skikt. Antalet jättelokor i varje bestånd uppskattades och beståndsstorleken noterades i kartskiktet. Arbetet med kartläggningen var tidsödande men en förutsättning för att på sikt kunna uppnå bekämpningsplanens syfte.
- Ett register på markägare med jättelokaförekomster på sina ägor upprättades.
- Ett avtal slöts med AC- miljöteam (socialförvaltningen) om manuell bekämpning på kommunal, icke detaljplanelagd, mark (i fortsättningen kallad MEX-mark) med utgångspunkt från den påbörjade kartläggningen. Även privata markägare erbjöds hjälp, till självkostnadspris, av AC- miljöteam för att bekämpa jätteloka på sin egen mark. En arbetsledare ledde arbetet på AC-miljöteam och projektledaren på Strategisk planering stämde av bekämpningsarbetet med denne. Bekämpningsarbetet gick bra och flertalet kända växtplatser på MEX-mark bekämpades under 2012.
- En upphandling av kemisk bekämpning gjordes men projektledningen valde att inte använda någon kemisk bekämpning.
- Stadsbyggnadsförvaltningen skötte bekämpning av jätteloka på detaljplanelagd mark. Arbetet utfördes av Parks egna arbetslag och bestod främst i kemisk bekämpning med hjälp av Roundup.
- Ansvaret för jättelokabekämpning på idrottsanläggningar mm ligger enligt bekämpningsplanen hos KOF. Någon bekämpning skedde dock inte under 2012.
- Kommunen informerade allmänheten om arbetet med bekämpning av jätteloka via hemsidan. En speciell mailadress upprättades där allmänheten kunde lämna tips på växtplatser. Det gick även att kontakta projektledaren via telefon.

2013

- En ny projektledare tillsattes för växtsäsongen 2013. Kunskapsöverlämningen fungerade bra.
- Kartläggningen av växtplatser fortsatte under året. En kartflik med utbredningskarta för jätteloka skapades i kommunens GIS-system Solen web. Kar-

tan var tillgänglig internt men också åtkomlig för allmänheten vi kommunens hemsida. Tanken med att ha en karta med kända växtplatser åtkomlig för allmänheten var att få färre telefonsamtal om redan kända växtplatser. Det fungerade till viss del men många hade inte nåtts av informationen att kartläggningen fanns att tillgå på hemsidan.

- På jättelokakartan i Solen web visas om marken är privatägd eller kommunal. På kommunägd mark framgår även vilken del av kommunen som förvaltar marken, och därmed är ansvarig för bekämpningen.
- Bekämpningen, via AC- miljöteam, utökades. Några, men fortfarande ganska få privata markägare, hörde av sig med önskan om hjälp med bekämpningen vilket AC- miljöteam ombesörjde.
- I februari skickades ett informationsbrev ut till alla markägare med jättelokor på sina ägor. I brevet informerade kommunen om bekämpningsplanen och dess syfte liksom om respektive markägares skyldighet att bekämpa jättelokor på sin egen fastighet. I brevet följde också allmän information om jätteloka samt olika tips på hur växten kan bekämpas.
- Trafikverket kontaktades (de förvaltar många väg- och järnvägssträckningar där det växer gott om jätteloka). För att kommunens bekämpningsplan ska lyckas är det viktigt att all aktörer agerar tillsammans.
- En informationsfolder om jätteloka togs fram.
- Kommunen tog även fram en App för mobiltelefon med all upptänklig information om jätteloka. Via appen går det också att rapportera nya jättelokabestånd.
- Det fanns en ansvarig utsedd för frågor kring jätteloka under sommaren då ordinarie projektledare hade semester. Arbetet ambulerade under semestrarna mellan flera personer.
- Många fler personer kontaktade kommunen angående jätteloka 2013 än 2012. Även mediabevakningen var större genom flera radiointerjuver och tidningsartiklar i Mitt i Haninge. Mycket tid gick åt till att prata i telefon med allmänheten. Många av de växtplatser som allmänheten hörde av sig om var redan kända. Fortfarande var det många som inte hade upptäckt utbredningskartorna på hemsidan. Många som ringde var upprörda för att kommunen inte skötte bekämpningen tillräckligt bra. I några fall stämde det men många gånger berodde klagomålen på att de aktuella jättelokorna växte på privat mark fast den som ringde trodde att det var kommunmark. I exempelvis Tungelstaområdet växer mycket jätteloka utmed Rocklösaån och stora delar av den marken är privatägd. Det är svårt att kommunicera att mycket mark är privatägd även om det inte rör sig om villatomter utan mark som är allemansrättsligt tillgänglig.

2014

- En ny projektledare tillsattes inför säsongen 2014. Kunskapsöverföringen gick bra.

- Kartläggningen av växtplatser fortsatte och det börjar kännas som att de flesta befintliga växtplatser nu är kända. Jätteloka är dock väldigt lättspridd, om den tillåts gå i blom, så uppmaningen till allmänheten att rapportera jättelokaförekomster ligger kvar tillsvidare.
- Bekämpningen för 2014 kom igång sent p.g.a att AC-miljöteam hade problem med bemanningen för jättelokabekämpning. Efter samtal med AC- miljöteam konstaterades att de inte kommer att ha fortsatt möjlighet att bekämpa jättelokor i den utsträckning som är nödvändigt för att det ska få en bestående effekt.
- Projektledaren gjorde bedömningen, efter diskussioner med berörda inom kommunen, att den enda möjligheten att få bukt med jätteloka, åtminstone nu i början när utbredningen är så stor, är att använda sig av kemisk bekämpning.
- Tillstånd från SMOHF om kemisk bekämpning inhämtades för år 2014.
- En direktupphandling av kemisk bekämpning gjordes, de som fick uppdraget var Naturentreprenader AB.
- Med utgångspunkt från utbredningskartorna i Solen web genomfördes kemisk bekämpning på MEX-mark minst en gång/ växtplats med start i början av juli. Bekämpningen gjordes med medlen Roundup bio och Roundup flex. På växtplatser närmare än sex meter från vattendrag skedde bekämpningen manuellt. Både Naturentreprenader och AC- miljöteam utförde manuell bekämpning. Ett excelark upprättades där all bekämpning bokfördes. Metoden fungerade bra men kommunikationen behöver vidareutvecklas.

  Eftersom bekämpningen kom i gång sent på säsongen var det svårt att bekämpa i mycket täta bestånd.
- Informationsskyltar sattes upp på de platser som besprutats.
- Ytterligare ett informationsbrev skickades till privata markägare med jättelokaförekomster på sina marker (63 stycken). Ett speciellt informationsbrev skickades till markägare med stora jättelokaförekomster på sina ägor. Förutom en informationsfolder om jätteloka, information om det egna bekämpningsansvaret, innehöll brevet kontaktuppgifter till AC-miljöteam och erbjudande om bekämpningshjälp till självkostnadspris. Endast ett fåtal markägare önskade hjälp.
- Med brevet följde även en svarstalong där respektive markägare ombads att kryssa för huruvida man avsåg att bekämpa jättelokorna själv eller använda sig av AC-miljöteam. Av 63 utskickade talonger kom svar från 37 markägare. Av dessa anger 31 att de avser att bekämpa jätteloka på egen hand medan 6 markägare vill ha hjälp av AC-miljöteam med bekämpningen.
- Även denna sommar fanns det någon med kunskap om kommunens arbete med jätteloka som besvarade telefonsamtal o mail från allmänheten även under semestertiderna. Många var engagerade och hörde av sig om nya växtplatser (liksom 2013 var merparten redan kända dock).

- Flera privata markägare har nu börjat bekämpa jätteloka på egen mark vilket inte minst märktes på de frågor och synpunkter som kom in via telefon och mail. Det finns dock fortfarande många markägare som ännu inte påbörjat bekämpningen. Det har hittills inte varit aktuellt att ansöka om föreläggande om bekämpning hos Länsstyrelsen, gällande markägare eller nyttjanderättshavare som åsidosätter uppmaningen att bekämpa jätteloka.
- Fortfarande var det många som var upprörda på kommunen för att den inte skött bekämpningen när det i själva verket visade sig att marken var privatägd.

Sammanfattande kommentarer och slutsatser

- Bekämpningsplanen för åren 2012-2014 har genomförts i enlighet med handlingsplanen.

- För att uppnå bekämpningsplanens syfte konstateras att kemisk bekämpning av jättelokabestånd på MEX-mark även fortsättningsvis är nödvändig. En entreprenör med kompetens att utföra både kemisk och manuell bekämpning upphandlades fr om Juli 2014. En ny upphandling ska göras för bekämpning år 2015 med option för kommande år. Jättelokabestånd som växer närmare än 6 meter från vattendrag ska även fortsättningsvis bekämpas manuellt.

- Stadsbyggnadsförvaltningens bekämpning bör fortsätta som tidigare men koordineras med den upphandlade konsulten.

- På övrig kommunal mark ska bekämpning ske i egen regi eller via Stadsbyggnadsförvaltningen eller MEX enligt överenskommelse.

- Erfarenhet från de första tre åren visar att bekämpning vid tre tillfällen/år ger betydligt bättre effekt än om bekämpningen bara sker vid två tillfällen vilket således rekommenderas.

- Under växtsäsong behövs en projektledare på ca 50% för att koordinera jättelokabekämpningen.

- Många privata markägare har påbörjat bekämpning av lokorna men fortfarande finns det en hel del områden där ännu ingen bekämpning kommit igång. Fortsatt kontakt från kommunens sida via brev och telefon bör göras.

- Från och med 2016 kan det bli aktuellt med föreläggande om bekämpning för privatpersoner som inte bekämpar jätteloka på egen mark.

Haninge kommun

Förvaltning
Kommunstyrelseförvaltningen

Avdelning/Enhet
Kansliavdelningen

Candl, ggare
Anna 3 lara Stenvall6kommunsekreterare

Dokumenttyp
Recit

Datum
2015-01-14

Diarienummer
KS 201H/H2ä

Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut anmälas till styrelsen.

Kommundirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Mark- och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Ekonomidirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Mark- och exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

_____

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -11- 26
Dnr KS 2015/3

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-01 t.o.m.	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
208	Riktlinjer till reglementet för intern kontroll	Kommundirektör Bengt Svenander	KS 2015/3

Haninge kommun

Kommunstyrelseförvaltningen
Kommundirektören

26 november 2015

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -11- 26
Dnr. KS 2015/3

Riktlinjer till reglementet för intern kontroll

Bifogade riktlinjer fastställs härmed. Riktlinjerna börjar gälla 2015-12-01. Detta beslut fattas med stöd av punkt 208 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Bengt Svenander

Bilaga
Riktlinjer till reglementet för intern kontroll

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterrassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00 Direkt: 08-606 85 02
Fax/e-post 08-606 81 40 bengt.svenander@haninge.se
Postgiro 1265-8
Bankgiro

Riktlinjer

Innehållsförteckning

Riktlinje till reglementet för intern kontroll 2
Syfte med reglementet 2
Organisation av intern kontroll 2
Styrning av intern kontroll 3
Internkontrollplan 3

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Fastställd/Datum	Gäller från datum
Riktlinje	Riktlinje till reglemente för intern kontroll	2015-11-26	2015-12-01
Beslutat av	Ansvarig avdelning och dokumentförvaltare (namn)	Reviderad	
Kommundirektör	Ekonomiavdelningen, Birgitta Strömbäck		
Dokumentinformation			Version
Riktlinjen är kopplat till reglementer för intern kontroll. Det har inte funnits någon riktlinje tidigare			1.0

Postadress 136 81 Haninge
Besöksadress Rudsjöterrassen 2
Telefon Växel: 08-606 70 00
Fax/e-post 08-606 89 10 haningekommun@haninge.se
Postgiro 1265-8
Bankgiro 356-5975

Riktlinjer till reglementet för intern kontroll

Syfte med reglementet

Riktlinjer till 1 § (syfte):
Begreppet rimlig grad av säkerhet innebär att kommunstyrelsen och nämnderna vid utformningen av rutiner ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in.

Målet ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet innebär bland annat att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet. Det omfattar också att säkerställa att fullmäktiges och nämndernas beslut verkställs och följs upp.

Målet tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten innebär att kommunstyrelsen och nämnderna samt de verksamhetsansvariga inom förvaltningarna ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Dessutom ska verksamhetens prestationer avseende kvalitet och kvantitet vara ändamålsenliga och tillförlitliga. Detta gäller även övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.

Målet efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm innefattar lagstiftning såväl som kommunens interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

Reglementet syftar till att intern kontroll ska vara en del i alla processer, inte att en särskild organisation för intern kontroll ska byggas upp.

Organisation av intern kontroll

Riktlinjer till 3 § (kommunstyrelsen):
Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (6:1 och 6:3) ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär en rätt att göra påpekanden, lämna råd och övergripande riktlinjer samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till fullmäktige om förändringar.

Riktlinjer till 4 § (nämnder och bolagsstyrelser):
Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen 6:7. Det är alltid kommunstyrelsen och nämnderna som har det yttersta ansvaret för att ha en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att utifrån syfte och mål med den interna kontrollen i kommunen vid behov utfärda regler för den egna interna kontrollens organisation, utformning och funktion. Det är viktigt att detta dokumenteras och antas av kommunstyrelsen eller nämnderna.

Kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser ska minst ha en fastställd rutin för:
- Hur planering och rapportering av internkontrollarbetet ska gå till
- Introduktion av nyanställda om vad intern kontroll innebär

Riktlinjer till 5 § (kommundirektör):
Kommundirektören fastställer övergripande riktlinjer och rutiner för överlämnande till förvaltningar m fl.

Om reglementet behöver ändras ansvarar kommundirektören för att förslag upprättas och överlämnas till kommunstyrelsen.

Riktlinjer till 6 § (förvaltningschef och VD):
Förvaltningschef respektive VD svarar för att minst årligen skriftligt rapportera till nämnd respektive bolagsstyrelse och ge en samlad bedömning av hur den interna kontrollen fungerar. Allvarligare brott mot den interna kontrollen rapporteras omedelbart till den berörda nämnden respektive till styrelsen.

Riktlinjer till 7 § (verksamhetsansvariga och personal i arbetsledande ställning) samt 8 § (övriga anställda):
Avsikten med den interna kontrollen är att eventuella tveksamheter eller direkta felaktigheter ska kunna undanröjas eller stoppas.

Syftet med den omedelbara rapporteringen är att förvaltningen omgående ska vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksammats. Fel eller brister som noteras ska omedelbart utredas och dokumenteras.

Om misstänkta felaktigheter avser överordnad chef finns en riktlinje för hantering av interna oegentligheter. Riktlinjen beskriver hur man går tillväga vid misstanke om oegentligheter eller mutbrott. Riktlinjerna finns bland kommunens styrdokument på hemsidan.

Styrning av intern kontroll

Riktlinjer till 9 § (styrning och riskbedömning):
Nämnder och bolagsstyrelser ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. De ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras enligt kommunstyrelseförvaltningens riktlinjer och regler.

Internkontrollplan

Riktlinjer till 10 § (internkontrollplan):
Intern kontrollplan för innevarande år ska beslutas senast under januari månad. Plan som avser året närmast efter det år som allmänna val till kommunfullmäktige ägt rum, ska antas av den nämnd eller styrelse som utsetts för det aktuella verksamhetsåret.

Internkontrollplanen ska innehålla:

- Vilka rutiner/processer samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- Hur uppföljningen ska utföras
- Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen
- När rapportering ska ske
- Genomförd riskbedömning (riskanalys är bilaga till internkontrollplan)

Kommunstyrelseförvaltningen tar fram anvisningar och mallar för internkontrollplan och risk- och konsekvensanalys.

Riktlinjer till 11 § (uppföljning av internkontrollplan):
Genomförd uppföljning rapporteras till kommunstyrelsen eller nämnderna oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra processen.

Riktlinjer till 12 § (nämnds och bolagsstyrelses rapporteringsskyldighet):
Kommunstyrelseförvaltningen fastställer senast vid utfärdande av bokslutsanvisningarna när rapport senast ska avlämnas. Rapporten ska innehålla omfattning av utförd uppföljning, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag till förbättring av kommungemensamma rutiner.

Brott och/eller brister i den interna kontrollen som kan definieras som uppenbara oegentligheter ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen..

Riktlinjer till 13 § (kommunstyrelsens skyldigheter):
Den samlade bedömningen av den interna kontrollen kan antingen göras i kommunens årsredovisning eller som eget ärende.

medd. KS

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelsens förvaltningen
2015 -12- 03
Dnr. KS 2015/3

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-11-01 t.o.m. 2015-11-30	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 b	Överlåtelse av fast egendom och bostadsrätter samt överlåtelse genom avtal om fastighetsreglering för högst tolv basbelopp.	Exploateringschef	
	Överenskommelse om fastighetsreglering och ledningsrätt berörande fastigheterna Krigslida 1:51 och 11:1		Ksmex 2015/116

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-11-01 t.o.m. 2015-11-30	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 c	Teckna vägrätts-, nyttjanderätts-, ledningsrätts-, samt övriga servitutsavtal	Exploateringschef	
	Nyttjanderättsavtal berörande del av fastigheten Söderbymalm 3:3		Ksmex 2015/115
	Överenskommelse om fastighetsreglering och ledningsrätt berörande fastigheterna Krigslida 1:51 och 11:1		Ksmex 2015/116
	Överenskommelse om ledningsrätt berörande fastigheten Hermanstorp 2:24		Ksmex 2015/119

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-11-01 t.o.m. 2015-11-30	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 i	Utfärda köpebrev för fastighetsförsäljningar och fastighetsförvärv i ärenden som godkänts av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.	Exploateringschef	
	Köpebrev fastigheten Nödesta 13:6		Ksmex 2015/86

ucld. KS

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2015 -12- 15
Dnr. KS 2015/3

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-14 t.o.m.	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
203 A	Delegationsbeslut att anta Kommuninvests erbjudande om lån	Ekonomidirektör Jörn Karlsson	KS 2015/3

medd. KS

Haninge kommun

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen
2016 -01- 07
Dnr. KS 2016/3

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 a	Förvärv av fast egendom och bostadsrätter samt förvärv genom avtal om fastighetsreglering inom fastställda kostnadsramar med högst tolv basbelopp.	Exploateringschef	
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Hammar 1:2 och 1:58		Ksmex 2015/124
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Skogs-Ekeby 6:1 och 6:112		Ksmex 2015/126
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Skogs-Ekeby 6:1 och 6:3		Ksmex 2015/127
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Skogs-Ekeby 6:1 och 6:11		Ksmex 2016/2

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 b	Överlåtelse av fast egendom och bostadsrätter samt överlåtelse genom avtal om fastighetsreglering för högst tolv basbelopp.	Exploateringschef	
	Överenskommelse om fastighetsreglering berörande fastigheterna Åby 1:141 och Jordbromalm 2:34		Ksmex 2015/123

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-01-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 d	Ansökan om fastighetsbildning, vägförrättning, anläggnings- eller ledningsförrättning och liknande åtgärder samt föra kommunens talan vid sådan förrättning.	Exploateringschef	
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Täckeråker 2:3, 2:36, 3:164, 1:146, Opp-Norrby 2:440, 2:526, 2:547, 2:553 och Söderby Huvudgård 2:1		Ksmex 43/2014
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Kolartorp 1:185 och 7:1		Ksmex 50/2014
	Ansökan om avstyckning av två industritomter berörande fastigheten Kalvsvik 16:1		Ksmex 2015/8 Ksmex 2015/9
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Kolartorp 1:221 och Täckeråker 1:192		Ksmex 2015/24
	Ansökan om avstyckning berörande fastigheten Nödesta 8:235		Ksmex 2015/25
	Ansökan om avstyckning av industritomt berörande fastigheten Kalvsvik 16:1		Ksmex 2015/26

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-01-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 d	Ansökan om fastighetsbildning, vägförrättning, anläggnings- eller ledningsförrättning och liknande åtgärder samt föra kommunens talan vid sådan förrättning.	Exploateringschef	
	Ansökan om avstyckning berörande fastigheten Hermanstorp 2:24		Ksmex 2015/53
	Ansökan om ledningsrätt berörande fastigheterna Jordbromalm 4:11 och 6:2		Ksmex 2015/61
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Kolartorp 1:36, 1:62, 1:185, 7:1 och 7:2		Ksmex 2015/76
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Kolartorp 1:112 och 1:185		Ksmex 2015/82
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Täckeråker 1:146, 2:5 och 2:171		Ksmex 2015/90
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Täckeråker 1:5 och 1:192		Ksmex 2015/94

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-01-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 d	Ansökan om fastighetsbildning, vägförrättning, anläggnings- eller ledningsförrättning och liknande åtgärder samt föra kommunens talan vid sådan förrättning.	Exploateringschef	
	Ansökan om avstyckning av industritomt berörande fastigheterna Alby 1:9 och Kalvsvik 16:1		Ksmex 2015/98
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Täckeråker 1:8, 1:9, 2:11, 2:14 och 1:146		Ksmex 2015/104
	Ansökan om avstyckning av industritomt berörande fastigheten Alby 1:9		Ksmex 2015/109
	Ansökan om fastighetsreglering och ledningsrätt berörande fastigheterna Söderbymalm 7:13 och 7:31		Ksmex 2015/113
	Ansökan om fastighetsreglering och ledningsrätt berörande fastigheterna Krigslida 1:51 och 11:1		Ksmex 2015/116
	Ansökan om fastighetsreglering berörande fastigheterna Jordbromalm 2:34 och Åby 1:141		Ksmex 2015/123

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 e	Besluta i ärenden angående arrendeupplåtelser och andra markupplåtelser - i högst tre år - överstigande tre år, dock högst tio år	 Exploateringschef Kommunstyrelsens ordförande	
	Arrendeavtal Vadviken avseende del av fastigheterna Dalarö 2:5, 4:30 och 7:1		Ksmex 2015/128
	Arrendeavtal Askfatshamnen avseende del av fastigheterna Dalarö 4:27 och 4:30		Ksmex 2015/129
	Arrendeavtal Solsidan avseende del av fastigheten Dalarö 4:27		Ksmex 2015/130

Haninge kommun

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2015-12-01 t.o.m. 2015-12-31	
Ärende-kategori	**Ärende**	**Delegat**	**Diarie- / löpnummer**
401 i	Utfärda köpebrev för fastighetsförsäljningar och fastighetsförvärv i ärenden som godkänts av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.	Exploateringschef	
	Köpebrev fastigheten Täckeråker 1:202		Ksmex 2015/53
	Köpebrev fastigheten Söderbymalm 3:524		Ksmex 2015/79